Finansutskottets betänkande
2015/16:FiU1

Statens budget 2016 – Rambeslutet

Sammanfattning

I detta s.k. rambetänkande behandlar finansutskottet regeringens förslag i budgetpropositionen i fråga om riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken, statens inkomster och utgiftsramar för 2016, preliminära utgiftsramar och inkomstberäkningar för 2017 och 2018 samt utgiftstak för 2016, 2017 och 2018. Budgetpropositionen för 2016 (prop. 2015/16:1 Förslag till statens budget, finansplan och skattefrågor) bygger på en överenskommelse mellan regeringspartierna och Vänsterpartiet. Utskottet behandlar även oppositionspartiernas alternativa budgetförslag i motsvarande delar.

När riksdagen har behandlat detta betänkande och fattat beslut om ramar för budgetens 27 utgiftsområden är ramarna styrande för riksdagens fortsatta behandling av anslagen inom respektive utgiftsområde.

Rambeslutet

Finansutskottet tillstyrker regeringens förslag till utgiftstak för staten inklusive ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget till 1 215, 1 274 och 1 332 miljarder kronor för 2016, 2017 och 2018. Utskottet tillstyrker också regeringens förslag till utgiftsramar och beräkningen av ålderspensionssystemets utgifter för 2016, samt regeringens förslag till beräkning av inkomsterna på statens budget för 2016 och förslag till ändrade skatte- och avgiftsregler. Utskottet tillstyrker vidare de preliminära utgiftsramarna och de preliminära inkomstberäkningarna för 2017 och 2018. Utgifterna på statens budget 2016 uppgår till sammanlagt 934 miljarder kronor och de beräknade inkomsterna till 924 miljarder kronor. Statens budgetsaldo uppgår därmed till –9,6 miljarder kronor 2016.

Den ekonomiska utvecklingen

Förutsättningarna för en stigande internationell efterfrågan under de närmaste åren är goda. Priset på olja är lågt, penningpolitiken runt om i världen är extremt expansiv och i många länder har finanspolitiken blivit mindre stram. Utvecklingen hittills under 2015 visar dock på stora regionala skillnader.

Tillväxttakten i den svenska ekonomin ökar under 2015 och 2016 jämfört med 2014 och sammansättningen av tillväxten blir bredare. Hushållens konsumtion väntas ligga kvar på en hög nivå samtidigt som exportens och utrikeshandelns bidrag till BNP-tillväxten ökar. Dessutom förväntas den offentliga konsumtionen ge ett ganska stort bidrag till uppgången. Det mycket kraftigt ökade antalet asylsökande kan komma att stärka den offentliga konsumtionen ytterligare. Utskottet noterar att EU-kommissionen räknar med att den svenska offentliga konsumtionen kommer att öka med nästan 0,5 procentenheter per år under 2015 och 2016 till följd av flyktingkrisen, medan effekten på hela BNP förväntas bli något lägre.

Sysselsättningen i ekonomin väntas fortsätta att öka i takt med att konjunkturen och tillväxten förbättras.

Utskottet delar både regeringens och motionärernas bedömningar om att det finns risker som pekar mot att den ekonomiska utvecklingen kan bli sämre än förväntad, t.ex. att tillväxten i Kina och andra s.k. tillväxtekonomier blir betydligt lägre än förväntad eller att återhämtningen i euroområdet dröjer ytterligare.

Riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken

Utskottet tillstyrker regeringens riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken. Ordning och reda i de offentliga finanserna är en förutsättning för fler jobb och en hållbar finansiering av välfärden. Därför ställer sig utskottet bakom att regeringen lagt om finanspolitiken i en mer ansvarsfull inriktning där samtliga nya reformer varit fullt ut finansierade. Utskottet håller med regeringen om att sparandet kan återföras mot målet för det finansiella sparandet i en takt som tar hänsyn till att det fortfarande finns lediga resurser i ekonomin utan att hållbarheten i de offentliga finanserna äventyras. Utskottet betonar att om en allvarlig störning skulle drabba ekonomin riskerar återgången mot målet att förskjutas ytterligare framåt i tiden. Utskottet noterar att den nivå på utgiftstaket för det tredje tillkommande året 2018 som regeringen föreslår medger en utgiftsökning under mandatperioden som möjliggör de reformer som prioriteras i propositionen, men understryker att utrymmet för reformer på utgiftssidan kommer att begränsas av hur stor del av budgeteringsmarginalen som under åren framöver behöver tas i anspråk för oförutsedda ökningar, t.ex. av volymer i de rättighetsstyrda transfereringssystemen.

Sedan regeringen lämnade budgetpropositionen till riksdagen i september 2015 har antalet personer som söker asyl i Sverige ökat kraftigt, vilket innebär att utmaningarna i det svenska asylsystemet är mycket stora. Mot bakgrund av att prognoserna är osäkra och att det i dagsläget därför är svårt att bedöma storleksordningen på antalet asylsökande och effekterna på statsfinanserna vore det enligt utskottet inte lämpligt att nu revidera bedömningarna i syfte att låta riksdagens budgetbeslut baseras på ett annat underlag än prognoserna i budgetpropositionen. Enligt utskottet är det nu mycket viktigt att regeringen

följer utvecklingen noggrant och har hög beredskap för att vidta lämpliga åtgärder. Mot bakgrund av att regeringen lagt om finanspolitiken och halverat underskotten i de offentliga finanserna på ett par år finns det enligt utskottet goda förutsättningar att möta denna exceptionella situation. I sammanhanget konstaterar utskottet att budgetlagen innehåller bestämmelser om att regeringen ska vidta sådana åtgärder som den har befogenhet till eller föreslå riksdagen nödvändiga åtgärder om det finns en risk för att beslutat utgiftstak kommer att överskridas.

Utskottet lyfter också i sitt ställningstagande fram frågan om transparens och tydlighet vid redovisning av budgeteffekter och konstaterar att det är lika viktigt att de tabeller som regeringen presenterar i de ekonomiska propositionerna är tydliga och transparenta, som att budgeteffekter beräknas på ett tydligt och transparent sätt. Utskottet skulle välkomna ett samarbete med Regeringskansliet i syfte att få en redovisning som bättre tillgodoser riksdagens behov av beslutsunderlag.

Utskottet delar regeringen syn att Sverige ska vara ett land som håller ihop och att klyftorna mellan samhällsklasser, kvinnor och män, land och stad måste minska. Politiken ska ha ett jämställdhetsperspektiv som integreras i all verksamhet.

Ett tydligt sysselsättningsmål bör styra den ekonomiska politiken. Antalet personer som arbetar och antalet arbetade timmar ska öka så att Sverige når målet om lägst arbetslöshet i EU 2020. Sverige står inför flera utmaningar, t.ex. att bekämpa arbetslösheten, vända den negativa utvecklingen i skolan och minska klimatpåverkan. Dessa utmaningar ska mötas med investeringar i Sverige. Utskottet står bakom regeringens jobbagenda med framtidsinvesteringar i bostäder, infrastruktur, näringspolitik och kunskapsreformer. Genom dessa investeringar stärks Sveriges konkurrenskraft och förutsättningar skapas för fler jobb och en långsiktigt hög och hållbar tillväxt.

Investeringar som delvis finansieras genom skattehöjningar är ett mer effektivt sätt att skapa jobb, tillväxt och jämställdhet än vad skattesänkningar är. Utskottet delar regeringens bedömning att jobb skapas genom investeringar och inte genom sänkta skatter eller minskade ersättningar vid arbetslöshet och sjukdom. Utskottet välkomnar regeringens tydliga prioriteringar och omprioriteringar för att åstadkomma utgiftsminskningar och inkomstförstärkningar i stället för nedskärningar och kortsiktiga skattesänkningar.

Vidare delar utskottet regeringens utgångspunkt om att alla människors kompetens ska tas till vara så länge de vill och kan arbeta. Utskottet välkomnar därför regeringens investeringar i välfärden. En utbyggd välfärd bidrar till att öka antalet arbetade timmar bl.a. genom att ge såväl kvinnor som män möjlighet att arbeta heltid samtidigt som det leder till att fler i välfärdssektorn orkar och vill stanna kvar längre i arbete.

Matchningen på arbetsmarknaden fungerar allt sämre varför utskottet välkomnar regeringens ambitionshöjning när det gäller vuxnas lärande genom

investeringar i det s.k. kunskapslyftet. För att skapa bättre förutsättningar för arbetslösa ungdomar anser utskottet att det är viktigt att regeringen har ett högt ställt mål om att ingen ung människa ska behöva gå arbetslös i mer än 90 dagar. Åtgärder som exempelvis utbildningskontrakt och traineejobb gör det lättare för unga att ta sin in på arbetsmarknaden.

Utskottet håller med regeringen om att det är oacceptabelt att ojämlikheten och resultatskillnaderna i skolan har ökat samtidigt som kunskapsresultaten fallit år från år. Utskottet välkomnar därför regeringens investeringar i skolan för att vända denna utveckling, genom bl.a. höjda lärarlöner, kompetensutveckling för lärare och investeringar i mer personal. Utskottet välkomnar också regeringens ambitionshöjning när det gäller de nationella målen för utbildningsområdet inom ramen för Europa 2020-målen.

Sverige ska vara en ledande kraft i klimatomställningen. Genom att ta ansvar för klimatpåverkan i Sverige visas ledarskap för världens länder. Utskottet delar regeringen ambition om en fossilfri fordonsflotta och ekonomiska styrmedel för att ställa om det svenska samhället.

Utskottet ställer sig också bakom regeringens målsättning om att Sverige ska ha ett energisystem som baseras på 100 procent förnybar energi och välkomnar investeringar i solceller och vindkraft.

De offentligt finansierade välfärdstjänsterna ska komma alla till del oavsett bakgrund och betalningsförmåga. Ingen ska behöva känna oro för sin ålderdom. Utskottet delar regeringens bedömning att det är nödvändigt med fortsatta investeringar i välfärden och att det är centralt att värna starka offentliga trygghetssystem.

I likhet med regeringen anser utskottet att Sverige ska ha en långsiktigt hållbar och rättssäker migrationspolitik som värnar asylrätten.

Godkännande av avtal mellan Sverige och Norge

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om att godkänna ett avtal mellan Sveriges regering och Norges regering om ändring av avtal om en gemensam elcertifikatsmarknad.

Regeringens resultatredovisning till riksdagen

Enligt 10 kap. 3 § budgetlagen ska regeringen lämna en redovisning i budgetpropositionen av de resultat som uppnåtts i verksamheten i förhållande till de mål som riksdagen beslutat. Utskottet konstaterar att formerna för mål- och resultatdialogen mellan riksdagen och regeringen utvecklats i positiv riktning och att allt fler utskott behandlar resultatfrågor i sina budgetbetänkanden. Utskottet välkomnar regeringens ambition att skapa en tydligare uppföljning och analys av måluppfyllelsen som grund för de politiska prioriteringarna och budgetförslagen och framhåller i det sammanhanget att det fortsatta utvecklingsarbetet bör utgå från de förändringar som

samarbetsgruppen mellan Regeringskansliet och Riksdagsförvaltningen föreslagit.

Reservationer

I betänkandet finns 10 reservationer (M, SD, C, FP och KD).

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut 10
Redogörelse för ärendet 15
Ärendet och dess beredning 15
Utskottets överväganden 17
1 Den ekonomiska utvecklingen 17
1.1 Propositionen 17
1.2 Motionerna 24
1.3 Kompletterande information 26
1.4 Utskottets bedömning 29
2 Riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken 33
2.1 Propositionen 34
2.2 Motionerna 45
Alliansspartiernas gemensamma riktlinjer för den ekonomiska politiken 45
Moderaternas riktlinjer 47
Sverigedemokraternas riktlinjer 54
Centerpartiets riktlinjer 60
Folkpartiets riktlinjer 67
Kristdemokraternas riktlinjer 73
2.3 Övriga motioner 80
2.4 Kompletterande information 81
2.5 Utskottets ställningstagande 83
3 Rambeslutet – utgiftstak, utgiftsramar och inkomsterna på statens budget 90
3.1 Utgiftstak för staten 90
3.2 Utgiftsramar för utgiftsområdena 2016 92
3.3 Övriga utgifter på statens budget 2016 100
3.4 Beräkningen av inkomsterna på statens budget 2016 102
3.5 Ändringar i skatte- och avgiftsregler 109
3.6 Ålderspensionssystemets utgifter 2016 138
3.7 Preliminära utgiftsramar och inkomstberäkningar för 2017 och 2018 138
3.8 Yttranden från andra utskott över utgiftsramar och inkomster 148
3.9 Utskottets ställningstagande 148
4 Bemyndiganden om lån och andra ekonomiska åtagande 153
4.1 Bemyndigande om upplåning 153
4.2 Lån för myndigheternas investeringar i anläggningstillgångar 153
4.3 Myndigheternas räntekontokrediter 154
4.4 Bemyndigande att överskrida ramanslag 155
5 Godkännande av avtal mellan Sverige och Norge 157
5.1 Propositionen 157
5.2 Yttranden från andra utskott 159
5.3 Kompletterande information 159
5.4 Utskottets ställningstagande 160
6 Granskning och ekonomisk styrning 161
6.1 Propositionen 161
6.2 Utskottets bedömning 164
Reservationer 166

1. Riktlinjerna för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken, punkt 1 (M) ... 166
2. Riktlinjerna för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken, punkt 1 (SD) ... 169
3. Riktlinjerna för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken, punkt 1 (C) ... 172
4. Riktlinjerna för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken, punkt 1 (FP) ... 176
5. Riktlinjerna för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken, punkt 1 (KD) ... 179
6. Rambeslutet – utgiftstak, utgiftsramar och inkomsterna på statens budget, punkt 2 (M) ... 183
7. Rambeslutet – utgiftstak, utgiftsramar och inkomsterna på statens budget, punkt 2 (SD) ... 187
8. Rambeslutet – utgiftstak, utgiftsramar och inkomsterna på statens budget, punkt 2 (C) ... 190
9. Rambeslutet – utgiftstak, utgiftsramar och inkomsterna på statens budget, punkt 2 (FP) ... 193
10. Rambeslutet – utgiftstak, utgiftsramar och inkomsterna på statens budget, punkt 2 (KD) ... 196

Bilaga 1
Förteckning över behandlade förslag ... 200
Propositionen ... 200
Motioner från allmänna motionstiden 2015/16 ... 202

Bilaga 2
Utskottets förslag till utgiftsramar och inkomstberäkning 2016 ... 214

Bilaga 3
Reservanternas förslag till utgiftsramar och inkomstberäkning 2016 ... 223

Bilaga 4
Regeringens lagförslag ... 227

Bilaga 5
Utskottets förslag till preliminära utgiftsramar och inkomstberäkningar 2017–2018 ... 292

Bilaga 6
Reservanternas förslag till preliminära utgiftsramar och inkomstberäkningar 2017–2019 ... 296

Bilaga 7
Konstitutionsutskottets yttrande 2015/16:KU1y ... 308

Bilaga 8
Skatteutskottets yttrande 2015/16:SkU1y ... 314

Bilaga 9
Skatteutskottets yttrande 2015/16:SkU2y ... 424

Bilaga 10
Justitieutskottets yttrande 2015/16:JuU1y ... 433

Bilaga 11
Civilutskottets yttrande 2015/16:CU1y ... 437

Bilaga 12
Socialförsäkringsutskottets yttrande 2015/16:SfU1y ... 446

Bilaga 13
Socialutskottets yttrande 2015/16:SoU1y ... 469

Bilaga 14
Kulturutskottets protokollsutdrag 2015/16:4 475
Bilaga 15
Utbildningsutskottets yttrande 2015/16:UbU1y 478
Bilaga 16
Trafikutskottets yttrande 2015/16:TU1y 491
Bilaga 17
Miljö- och jordbruksutskottets yttrande 2015/16:MJU1y 495
Bilaga 18
Näringsutskottets yttrande 2015/16:NU1y 502
Bilaga 19
Arbetsmarknadsutskottets yttrande 2015/16:AU1y 514

Tabeller

Tabell 1.1 Nyckeltal för svensk ekonomi 18
Tabell 1.2 BNP-tillväxt i världsekonomin 19
Tabell 1.3 Försörjningsbalans svensk ekonomi 20
Tabell 1.4 Prognosjämförelse 24
Tabell 2.1 Finansiellt sparande i den offentliga sektorn och indikatorer för avstämning mot överskottsmålet 35
Tabell 2.2 Utgiftstak för staten enligt regeringen 36
Tabell 2.3 Statens budgetsaldo och statsskulden enligt regeringen 37
Tabell 2.4 Statsbudgetens inkomster enligt regeringen 38
Tabell 2.5 Den offentliga sektorns finansiella sparande enligt regeringen 39
Tabell 2.6 Finansiellt sparande enligt olika bedömare 41
Tabell 2.7 Den offentliga sektorns finanser (M) 48
Tabell 2.8 Kommunsektorns finanser (M) 48
Tabell 2.9 Utgiftstak för staten (M) 49
Tabell 2.10 Statens budgetsaldo och statsskulden (M) 49
Tabell 2.11 Statsbudgetens inkomster (M) 50
Tabell 2.12 Den offentliga sektorns finanser (SD) 55
Tabell 2.13 Kommunsektorns finanser (SD) 55
Tabell 2.14 Utgiftstak för staten (SD) 56
Tabell 2.15 Statens budgetsaldo och statsskulden (SD) 56
Tabell 2.16 Statsbudgetens inkomster (SD) 57
Tabell 2.17 Den offentliga sektorns finanser (C) 61
Tabell 2.18 Kommunsektorns finanser (C) 62
Tabell 2.19 Utgiftstak för staten (C) 62
Tabell 2.20 Statens budgetsaldo och statsskulden (C) 63
Tabell 2.21 Statsbudgetens inkomster (C) 63
Tabell 2.22 Den offentliga sektorns finanser (FP) 68
Tabell 2.23 Kommunsektorns finanser (FP) 68
Tabell 2.24 Utgiftstak för staten (FP) 69
Tabell 2.25 Statens budgetsaldo och statsskulden (FP) 69
Tabell 2.26 Statsbudgetens inkomster (FP) 70
Tabell 2.27 Den offentliga sektorns finanser (KD) 74
Tabell 2.28 Kommunsektorns finanser (KD) 75
Tabell 2.29 Utgiftstak för staten (KD) 75
Tabell 2.30 Statens budgetsaldo och statsskulden (KD) 76
Tabell 2.31 Statsbudgetens inkomster (KD) 77

Tabell 3.1 Regeringens och oppositionspartiernas förslag till utgiftstak för staten 2016–2019 91
Tabell 3.2 Regeringens och oppositionspartiernas förslag till utgiftsramar för 2016 98
Tabell 3.3 Regeringens och oppositionspartiernas förslag till beräkning av inkomsterna på statens budget för 2016 107
Tabell 3.4 Regeringens och oppositionspartiernas förslag till preliminära utgiftsramar för 2017 140
Tabell 3.5 Regeringens och oppositionspartiernas förslag till preliminära utgiftsramar för 2018 142
Tabell 3.6 Regeringens och oppositionspartiernas förslag till preliminär inkomstberäkning för 2017 144
Tabell 3.7 Regeringens och oppositionspartiernas förslag till preliminär inkomstberäkning för 2018 146
Tabell 3.8 Yttranden från andra utskott 148

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Riktlinjerna för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken

Riksdagen godkänner de riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken som regeringen föreslår.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2015/16:1 finansplanen punkt 1 och avslår motionerna
2015/16:761 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 1,
2015/16:2368 av Anders W Jonsson m.fl. (C) yrkande 1,
2015/16:2512 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 1,
2015/16:3043 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 1,
2015/16:3056 av Fredrik Malm m.fl. (FP),
2015/16:3223 av Anders W Jonsson m.fl. (C) yrkande 1 och
2015/16:3244 av Jan Björklund m.fl. (FP) yrkande 1.

Reservation 1 (M)
Reservation 2 (SD)
Reservation 3 (C)
Reservation 4 (FP)
Reservation 5 (KD)

2. Rambeslutet – utgiftstak, utgiftsramar och inkomsterna på statens budget

a) Utgiftstak för staten 2016–2018

Riksdagen fastställer utgiftstaket för staten inklusive ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget till 1 215 miljarder kronor för 2016, 1 274 miljarder kronor för 2017 och till 1 332 miljarder kronor för 2018.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2015/16:1 finansplanen punkterna 2 och 3 samt avslår motionerna
2015/16:761 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkandena 2 och 3,
2015/16:2512 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 2,
2015/16:3043 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 2,
2015/16:3223 av Anders W Jonsson m.fl. (C) yrkande 2 och
2015/16:3244 av Jan Björklund m.fl. (FP) yrkande 2.

b) Utgiftsramar för utgiftsområdena 2016

Riksdagen beslutar om fördelning av utgifter på utgiftsområden för 2016 i enlighet med utskottets förslag i bilaga 2.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2015/16:1 finansplanen punkt 6 och avslår motionerna
2015/16:761 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 6 i denna del,
2015/16:2512 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 3,

2015/16:3043 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 3 i denna del,
2015/16:3223 av Anders W Jonsson m.fl. (C) yrkande 3 och
2015/16:3244 av Jan Björklund m.fl. (FP) yrkande 3.

c) Övriga utgifter på statens budget 2016

Riksdagen godkänner beräkningen av förändringen av anslagsbehållningar för 2016, beräkningen av Riksgäldskontorets nettoutlåning för 2016 och beräkningen av den kassamässiga korrigeringen för 2016 enligt utskottets förslag i bilaga 2.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2015/16:1 finansplanen punkterna 7, 11 och 12 och avslår motionerna
2015/16:761 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 6 i denna del och
2015/16:3043 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 3 i denna del.

d) Beräkningen av inkomsterna på statens budget 2016

Riksdagen godkänner beräkningen av statsbudgetens inkomster för 2016 enligt utskottets förslag i bilaga 2.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2015/16:1 finansplanen punkt 4 och avslår motionerna
2015/16:761 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 4 i denna del,
2015/16:2512 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 5 i denna del,
2015/16:3043 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 5 i denna del,
2015/16:3223 av Anders W Jonsson m.fl. (C) yrkande 5 i denna del och
2015/16:3244 av Jan Björklund m.fl. (FP) yrkande 5 i denna del.

e) Ändringar i skatte- och avgiftsregler

Riksdagen antar regeringens förslag i bilaga 4 till

1. lag om ändring i lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster,
2. lag om ändring i lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel,
3. lag om ändring i mervärdesskattelagen (1994:200),
4. lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi,
5. lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi,
6. lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi,
7. lag om ändring i lagen (1994:1920) om allmän löneavgift,
8. lag om ändring i lagen (1998:1757) om förvaltning av vissa fonder inom socialförsäkringsområdet,
9. lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229),
10. lag om ändring i socialavgiftslagen (2000:980),
11. lag om ändring i lagen (2009:194) om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete,
12. lag om ändring i lagen (2010:111) om införande av socialförsäkringsbalken,
13. lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244),

14. lag om ändring i lagen (2014:1474) om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244),

15. lag om upphävande av lagen (2011:1269) om godkännande av gåvomottagare vid skattereduktion för gåva.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2015/16:1 finansplanen punkterna 16–18, 19.1–19.3 och 20–28 samt avslår motionerna
2015/16:761 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 4 i denna del,
2015/16:783 av Robert Hannah (FP) yrkande 1,
2015/16:1064 av Betty Malmberg (M),
2015/16:1065 av Betty Malmberg (M),
2015/16:1067 av Betty Malmberg (M) yrkandena 1–3,
2015/16:1069 av Betty Malmberg och Finn Bengtsson (båda M),
2015/16:1071 av Betty Malmberg (M),
2015/16:1199 av Tina Ghasemi m.fl. (M),
2015/16:1564 av Cecilie Tenfjord-Toftby (M) yrkande 1,
2015/16:1678 av Margareta B Kjellin (M),
2015/16:1912 av Betty Malmberg och Erik Bengtzboe (båda M) yrkande 2,
2015/16:1934 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkandena 12 och 14,
2015/16:1935 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkandena 7–11,
2015/16:1991 av Désirée Pethrus m.fl. (KD) yrkandena 2, 9, 14 och 15,
2015/16:1994 av Désirée Pethrus m.fl. (KD) yrkande 9,
2015/16:1997 av Désirée Pethrus (KD),
2015/16:2018 av Désirée Pethrus m.fl. (KD) yrkande 8,
2015/16:2120 av Erik Bengtzboe (M),
2015/16:2274 av Elisabeth Svantesson m.fl. (M) yrkande 4,
2015/16:2318 av Pia Hallström (M),
2015/16:2445 av Lars Hjälmered m.fl. (M) yrkande 8,
2015/16:2510 av Roland Utbult m.fl. (KD) yrkandena 2–4,
2015/16:2512 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkandena 5 i denna del och 7–20,
2015/16:2522 av Sten Bergheden (M),
2015/16:2567 av Roland Utbult m.fl. (KD) yrkande 26,
2015/16:2854 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD) yrkandena 10 och 11,
2015/16:2965 av Jan R Andersson (M),
2015/16:2978 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 4,
2015/16:2979 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 2,
2015/16:3006 av Helena Lindahl och Staffan Danielsson (båda C),
2015/16:3039 av Kerstin Lundgren (C) yrkande 1,
2015/16:3043 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkandena 5 i denna del och 7–15,
2015/16:3147 av Penilla Gunther m.fl. (KD) yrkande 15,
2015/16:3148 av Robert Halef m.fl. (KD) yrkandena 3, 22 och 24,
2015/16:3149 av Penilla Gunther m.fl. (KD) yrkandena 8, 20 och 27,

2015/16:3207 av Penilla Gunther m.fl. (KD) yrkandena 11–13,
2015/16:3223 av Anders W Jonsson m.fl. (C) yrkandena 5 i denna del och 7–33,
2015/16:3234 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD) yrkandena 2, 3, 5 och 6,
2015/16:3241 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 36 och
2015/16:3244 av Jan Björklund m.fl. (FP) yrkande 5 i denna del.

f) Ålderspensionssystemets utgifter 2016

Riksdagen godkänner beräkningen av utgifterna för ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget till 285 509 miljoner kronor för 2016.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2015/16:1 finansplanen punkt 8 och avslår motion
2015/16:3043 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 16.

g) Preliminära utgiftsramar och inkomstberäkningar 2017 och 2018

Riksdagen godkänner den preliminära fördelningen av utgifter på utgiftsområden och den preliminära inkomstberäkningen för 2017 respektive 2018 enligt utskottets förslag i bilaga 5.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2015/16:1 finansplanen punkterna 5 och 9 samt avslår motionerna
2015/16:761 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkandena 5 och 7,
2015/16:2512 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkandena 4 och 6,
2015/16:3043 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkandena 4 och 6,
2015/16:3223 av Anders W Jonsson m.fl. (C) yrkandena 4 och 6 samt
2015/16:3244 av Jan Björklund m.fl. (FP) yrkandena 4 och 6.

Reservation 6 (M)
Reservation 7 (SD)
Reservation 8 (C)
Reservation 9 (FP)
Reservation 10 (KD)

3. Bemyndigande om upplåning

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2016 ta upp lån enligt 5 kap. budgetlagen (2011:203).

Därmed bifaller riksdagen proposition 2015/16:1 finansplanen punkt 10.

4. Lån för myndigheternas investeringar i anläggningstillgångar

Riksdagen bemyndigar regeringen att för 2016 besluta om lån i Riksgäldskontoret för investeringar i anläggningstillgångar som används i statens verksamhet som inklusive tidigare upplåning uppgår till högst 38 900 miljoner kronor.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2015/16:1 finansplanen punkt 13.

5. Myndigheternas räntekontokrediter

Riksdagen bemyndigar regeringen att för 2016 besluta om krediter för myndigheternas räntekonton i Riksgäldskontoret som inklusive tidigare utnyttjade krediter uppgår till högst 12 400 miljoner kronor.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2015/16:1 finansplanen punkt 14.

6. Bemyndigande för ramanslag

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2016, med de begränsningar som följer av 3 kap. 8 § andra stycket budgetlagen (2011:203) besluta om överskridande av vissa anslag.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2015/16:1 finansplanen punkt 15.

7. Godkännande av avtal mellan Sverige och Norge

Riksdagen godkänner avtalet mellan Konungariket Sveriges regering och Konungariket Norges regering om ändring av avtal om en gemensam marknad för elcertifikat.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2015/16:1 finansplanen punkt 29.

Stockholm den 19 november 2015

På finansutskottets vägnar

Fredrik Olovsson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Fredrik Olovsson (S), Ulf Kristersson (M), Monica Green (S), Jörgen Hellman (S), Oscar Sjöstedt (SD), Jörgen Andersson (M), Ingela Nylund Watz (S), Emil Källström (C), Janine Alm Ericson (MP), Jan Ericson (M), Dennis Dioukarev (SD), Erik Ullenhag (FP), Ulla Andersson (V), Jakob Forssmed (KD), Marie Granlund (S), Börje Vestlund (S) och Maria Malmer Stenergard (M).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I detta betänkande behandlar utskottet regeringens och oppositionspartiernas förslag till rambeslut, dvs. utgiftsramar och beräkningar av inkomsterna på statens budget. Det gäller proposition 2014/15:1 Budgetpropositionen för 2016 om förslag till statens budget, finansplan och skattefrågor punkterna 1–29 samt motioner som väckts under allmänna motionstiden 2015 enligt förteckningen i bilaga 1.

Oppositionspartiernas alternativa budgetförslag över utgiftsramar och inkomster presenteras i partimotion 2015/16:3043 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M), partimotion 2015/16:761 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD), partimotion 2015/16:3223 av Anders W Jonsson m.fl. (C), partimotion 2015/16:3244 av Jan Björklund m.fl. (FP) och partimotion 2015/16:2512 av Andreas Carlson m.fl. (KD).

Första steget i rambeslutsprocessen

Riksdagens beslutsordning för nästkommande års budget – rambeslutsprocessen – består av två steg som framgår av 11 kap. 18 § riksdagsordningen. I det första steget, som behandlas i detta betänkande, ska riksdagen i ett och samma beslut fastställa ramarna för de olika utgiftsområdena och godkänna en beräkning av inkomsterna på statens budget. I rambeslutet ingår också att riksdagen ska godkänna en beräkning av andra betalningar som påverkar statens lånebehov, samt fatta beslut med anledning av de budgetpolitiska mål som riksdagen har beslutat om att använda. Enligt en tilläggsbestämmelse till 11 kap. 18 § fastställs också preliminära inkomstberäkningar och utgiftsramar för det andra och tredje tillkommande budgetåret i rambeslutet. I enlighet med etablerad praxis ingår även ett godkännande av ålderspensionssystemets utgifter. I rambeslutet ingår vidare att ta ställning till olika förslag till ändringar i gällande skatte- och avgiftsregler samt att beräkna effekterna av dessa ändringar. Effektberäkningarna ger ett underlag för att bedöma hur stora inkomsterna på statens budget kommer att bli. Mot den här bakgrunden är alla förslag som avser utgiftsramar m.m. och beräkningen av inkomsterna på statens budget sammanförda i en enda beslutspunkt, det s.k. rambeslutet i utskottets förslag till riksdagsbeslut (förslagspunkt 2, kap. 3 i betänkandet).

De beslutade utgiftsramarna får inte överskridas i den fortsatta beredningen av anslagen, dvs. i det andra steget i rambeslutsprocessen. Ett utskottsförslag till fördelning av anslagen inom ett utgiftsområde kan inte heller behandlas av riksdagen innan riksdagen fattat beslut om utgiftsramarna. När fackutskotten bereder och lägger fram förslag till beslut om anslagen inom respektive utgiftsområde får de inte lägga fram förslag som går utöver den fastställda

ramen för utgiftsområdet. Inte heller får förslag som överskrider ramen läggas fram i reservationer.

Utfrågningar i samband med beredningen av rambeslutet

Den 12 november 2015 informerade finansminister Magdalena Andersson utskottet om det ekonomiska läget och Migrationsverkets prognos från den 22 oktober 2015.

Yttranden från andra utskott

Samtliga utskott har fått tillfälle att senast den 22 oktober yttra sig över utgiftsramarna och inkomsterna i de delar som berör respektive utskotts beredningsområde. När det gäller skatteutskottets yttrande över skatteförslagen utsträcktes tidsfristen för yttrande till den 5 november.

Följande utskott har yttrat sig:

- konstitutionsutskottet (2015/16:KU1y)
- skatteutskottet (2015/16:SkU2y)
- justitieutskottet (2015/16:JuU1y)
- civilutskottet (2015/16:CU1y)
- socialförsäkringsutskottet (2015/16:SfU1y)
- socialutskottet (2015/16:SoU1y)
- kulturutskottet (prot. 2015/16:4)
- utbildningsutskottet (2015/16:UbU1y)
- trafikutskottet (2015/16:TU1y)
- miljö- och jordbruksutskottet (2015/16:MJU1y)
- näringsutskottet (2015/16:NU1y)
- arbetsmarknadsutskottet (2015/16:AU1y).

Utrikesutskottet och försvarsutskottet har avstått från att yttra sig.

Utskottets överväganden

1 Den ekonomiska utvecklingen

Utskottets bedömning i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning att förutsättningarna är goda för en stigande internationell efterfrågan under de närmaste åren. Priset på olja är lågt, penningpolitiken runt om i världen är extremt expansiv och i många länder har finanspolitiken blivit mindre stram. Utvecklingen hittills under 2015 visar dock på stora regionala skillnader.

Tillväxttakten i den svenska ekonomin ökar under 2015 och 2016 jämfört med 2014 och sammansättningen av tillväxten blir bredare. Hushållens konsumtion väntas ligga kvar på en hög nivå samtidigt som exportens och utrikeshandelns bidrag till BNP-tillväxten ökar. Dessutom förväntas den offentliga konsumtionen ge ett ganska stort bidrag till uppgången. Det mycket kraftigt ökade antalet asylsökande kan komma att stärka den offentliga konsumtionen ytterligare. Utskottet noterar att EU-kommissionen räknar med att den svenska offentliga konsumtionen kommer att öka med nästan 0,5 procentenheter under 2015 och 2016 till följd av flyktingkrisen, medan effekten på hela BNP förväntas bli något lägre.

Sysselsättningen i ekonomin väntas fortsätta att öka i takt med att konjunkturen och tillväxten förbättras.

Utskottet delar både regeringens och motionärernas bedömningar om att det finns risker som pekar mot att den ekonomiska utvecklingen kan bli sämre än förväntad, t.ex. att tillväxten i Kina och andra s.k. tillväxtekonomier blir betydligt lägre än förväntad eller att återhämtningen i euroområdet dröjer ytterligare.

1.1 Propositionen

Regeringen räknar med att den svenska konjunkturen förbättras under de närmaste åren. En gradvis ökad internationell efterfrågan förbättrar den svenska exporten, vilket i sin tur ökar investeringarna i näringslivet, sänker arbetslösheten och höjer det i utgångsläget låga resursutnyttjandet i den svenska ekonomin. Regeringen framhåller att prognosen är osäker och att risken för en svagare utveckling är stor om t.ex. euroområdet och Kina utvecklas sämre än förväntat.

Tabell 1.1 Nyckeltal för svensk ekonomi

Procentuell förändring

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
BNP[1]	2,3	2,8	2,8	2,6	2,4	2,0
BNP-gap[2]	–1,8	–1,1	–0,6	0,0	0,2	0,0
Sysselsatta 15-74 år	1,4	1,3	1,5	1,4	1,0	0,5
Arbetade timmar	1,5	1,8	2,1	0,9	0,8	0,3
Produktivitet i näringslivet	1,2	1,5	1,2	2,2	2,1	2,1
Arbetslöshet[3]	7,9	7,6	7,1	6,5	6,2	6,2
Timlön[4]	2,8	2,5	3,0	3,2	3,3	3,4
KPI, årsgenomsnitt	–0,2	–0,1	1,0	1,9	2,5	3,1
Reporänta, årsgenomsnitt	0,5	–0,3	–0,4	0,1	0,8	1,8

[1] Fasta priser referensår 2014.
[2] Skillnaden mellan faktisk och potentiell BNP i procent av potentiell BNP.
[3] I procent av arbetskraften, 15–74 år.
[4] Timlöner mätt enligt konjunkturlönestatistiken.
Källa: Budgetpropositionen för 2016.

Som framgår av tabell 1.1 räknar regeringen med att tillväxttakten i den svenska ekonomin ökar till 2,8 procent under 2015 för att ligga kvar på ungefär samma nivå under 2016 och 2017, vilket är något högre än genomsnittet på 2,5 procent för perioden 1994–2004. Det betyder i sin tur att resursutnyttjandet i ekonomin gradvis stiger mot en mer balanserad nivå mot slutet av perioden, uttryckt i termer av det s.k. BNP-gapet.

I förhållande till bedömningen i 2015 års ekonomiska vårproposition förväntar sig regeringen nu att ekonomin utvecklas något starkare under perioden 2015–2017. Anledningen är bl.a. att tillväxten under första halvåret 2015 blev något högre än vad som förväntades i vårpropositionen, till följd av bl.a. en lägre import och därmed ett högre tillväxtbidrag från utrikeshandeln. Jämfört med vårpropositionen bedömer också regeringen att sysselsättningen växer något långsammare och att arbetslösheten blir något högre 2015, bl.a. på grund av en svagare sysselsättningstillväxt än förväntat under andra kvartalet. Under resten av prognosperioden bedöms dock sysselsättningen växa snabbare och arbetslösheten bli lägre än vad som förväntades i vårpropositionen.

Regeringen räknar med att de reformer som föreslås och aviseras i budgetpropositionen för 2016 kommer att ge visst positivt bidrag till BNP-tillväxten, en något högre sysselsättning och en något lägre arbetslöshet under 2016.

Utvecklingen i världsekonomin

Återhämtningen i världsekonomin fortsatte under första halvan av 2015, men tillväxten var måttlig och världshandeln utvecklades svagt, bl.a. på grund av minskad import i många s.k. framväxande ekonomier.

Enligt regeringen är förutsättningarna för en fortsatt återhämtning och en ökad tillväxt i de s.k. avancerade ekonomierna goda under de närmaste åren. Inflationen är låg, och den ekonomiska aktiviteten stöds av en starkt expansiv penningpolitik.

Efter en svag inledning ökade tillväxten i USA:s ekonomi under våren och sommaren 2015, och regeringen räknar med att USA kommer att utvecklas starkt under de närmaste åren. Låga räntor, en fortsatt stigande sysselsättning och det låga oljepriset indikerar även en ökad hushållskonsumtion. Den amerikanska centralbanken väntas gradvis höja styrräntan efter cirka sju år med nära nog nollränta.

Utsikterna för euroområdet, Sveriges viktigaste exportmarknad, har ljusnat under 2015, till följd av bl.a. den expansiva penningpolitiken, den svagare euron och Europeiska centralbankens åtgärder för att få fart på kreditgivningen. Hushållens och företagens förtroende för den ekonomiska utvecklingen har förbättrats, och återhämtningen har spridit sig till fler länder och sektorer. Det finns dock fortfarande ett behov bland hushåll, företag och stater i euroområdet att minska sin skuldsättning, vilket enligt regeringen indikerar en fortsatt långsam återhämtning i euroområdet. Regeringen räknar med att tillväxttakten i euroområdet stiger till 1,5 procent 2015 för att öka till 1,8 procent 2016.

I grannländerna Finland och Norge väntas en relativt svag tillväxt under 2015 och 2016. I Norge har den ekonomiska aktiviteten bromsats in till följd av det låga oljepriset. I Finland har den redan svaga utvecklingen pressats ytterligare av den minskade ryska efterfrågan på finländska exportvaror.

Tabell 1.2 BNP-tillväxt i världsekonomin

Procentuell förändring

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
USA	2,4	2,3	2,8	2,8	2,6	2,4
Euroområdet	0,9	1,5	1,8	1,6	1,6	1,5
Kina	7,5	6,7	6,5			
Världen	3,4	3,4	3,7			

Källa: Budgetpropositionen för 2016.

Även om utsikterna förbättrats i många avancerade ekonomier under 2015 har de tvärtom försämrats i många stora s.k. framväxande ekonomier, t.ex. Kina och Brasilien. Regeringen räknar med att tillväxten i dessa länder blir lägre under 2015 och 2016 än den var 2014. I Kina pågår en betydande omställning från en investeringsstyrd ekonomi till en ekonomi som drivs av stigande inhemsk efterfrågan och konsumtion. Det kommer enligt regeringen att leda till en mer balanserad, men lägre, tillväxt under de kommande åren än de

nästan 10 procent per år som den kinesiska ekonomin beräknas ha ökat med under perioden 1994–2014.

Utvecklingen i svensk ekonomi

Tabell 1.3 visar försörjningsbalansens utfall 2014 och regeringens prognos för perioden 2015–2019. Utvecklingen 2017–2019 kommenteras i ett senare avsnitt. Under 2014 steg BNP med 2,3 procent, vilket var betydligt högre än i t.ex. euroområdet men något lägre än den genomsnittliga årliga svenska tillväxten under de senaste 20 åren. Drivande i tillväxten var hushållskonsumtionen och bostadsinvesteringarna, men även den offentliga konsumtionen gav ett ganska stort bidrag till uppgången.

Regeringen räknar med att konjunkturen stärks framöver och att Sveriges BNP växer i en relativt snabb takt under 2015 och 2016, ca 2,8 procent per år. Både hushållens konsumtion och den offentliga konsumtionen väntas fortsätta att bidra till tillväxten, men i mindre utsträckning än under 2014. Däremot väntas bidraget från utrikeshandeln öka av den successivt stigande internationella efterfrågan.

Bostadsinvesteringarna, som utvecklats mycket svagt sedan finanskrisen, steg kraftigt under 2014, och olika indikatorer pekar mot ett fortsatt högt byggande under de närmaste åren. Regeringen räknar också med att industrins investeringar börjar öka fr.o.m. 2016, i takt med att den internationella konjunkturen förbättras och den svenska exporten tilltar.

Tabell 1.3 Försörjningsbalans svensk ekonomi

	Mdkr	Procentuell förändring, fasta priser					
	2014	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Hushållens konsumtion	1 818	2,4	2,1	2,5	2,8	2,8	2,6
Offentlig konsumtion	1 029	1,9	1,9	2,1	1,1	0,8	0,1
Fasta bruttoinvesteringar	912	7,4	3,6	3,7	3,5	3,7	3,4
Lagerinvesteringar[1]	8	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Export	1 744	3,3	3,7	5,2	5,0	5,0	4,7
Import	1 596	6,6	2,9	5,3	5,0	5,4	5,3
BNP	**3 915**	**2,3**	**2,8**	**2,8**	**2,6**	**2,4**	**2,0**
BNP, kalenderkorrigerad		**2,4**	**2,6**	**2,5**	**2,8**	**2,5**	**2,0**

[1] Bidrag till BNP-tillväxten, procentenheter.
Källa: Budgetpropositionen för 2016.

Arbetsmarknad

Trots den svaga globala konjunkturen har sysselsättningen i den svenska ekonomin stigit sedan 2010. Under 2014 ökade den snabbare än tidigare, vilket innebär att sysselsättningsgraden, dvs. sysselsättningen som andel av

befolkningen (15–74 år), nu har stigit till nästan samma nivå som före finanskrisen. Olika indikatorer pekar mot en fortsatt ökning, och regeringen räknar med att sysselsättningen under 2015 och 2016 stiger i ungefär samma takt som under 2014. Samtidigt som sysselsättningen ökat har även antalet personer i arbetskraften, dvs. personer som står till arbetsmarknadens förfogande, stigit, vilket fått till effekt att arbetslösheten legat kvar på en nivå kring 8 procent. Långtidsarbetslösheten har ökat under perioden och ligger även den på en hög nivå.

Regeringen räknar med att arbetslösheten sjunker under de närmaste åren, till en nivå på drygt 7 procent under 2016. Anledningen är bl.a. att sysselsättningen i ekonomin förväntas öka väsentligt snabbare än antalet personer i arbetskraften. Regeringen bedömer också att de reformer som regeringen föreslår inom arbetsmarknadsområdet hjälper till att minska arbetslösheten i de grupper i samhället som av olika anledningar står längst från arbetsmarknaden.

Löner, inflation och ränta

Under 2016 ska avtal för nästan 3 miljoner löntagare omförhandlas. Olika indikatorer tyder på relativt måttliga lönepåslag, och regeringen bedömer att löneökningarna under de närmaste åren blir något lägre än genomsnittet 1994–2014, mellan 2,5 och 3 procent per år.

På grund av det låga resursutnyttjandet och fallande energipriser har inflationen mätt enligt både konsumentprisindex (KPI) och KPI med fast ränta (KPIF) varit väldigt låg under de senaste åren och långt under Riksbankens inflationsmål på 2 procent. Regeringen räknar med att inflationen sakta stiger framöver i takt med att konjunkturen förbättras och resursutnyttjandet i ekonomin stiger. Riksbanken har under det senaste året sänkt reporäntan kraftigt, ned till –0,35 procent i juli 2015, för att understödja den ekonomiska återhämtningen och få upp inflationen närmare målet. Regeringen bedömer att reporäntan kommer att fortsätta att ligga på en historiskt sett låg nivå under det närmaste året för att sedan sakta höjas när aktiviteten i ekonomin tilltar.

Utvecklingen efter 2016

Regeringens bedömning av utvecklingen 2017–2019 är ingen vanlig prognos, utan den bygger på utbudsfaktorer som den potentiella produktiviteten och det potentiella antalet arbetade timmar i ekonomin. Vidare förutsätts att inga nya okända ekonomiska störningar inträffar under perioden och att inga nya regelförändringar genomförs som påverkar de offentliga utgifterna och inkomsterna.

Regeringen räknar med att den internationella konjunkturen fortsätter att förbättras efter 2016. Den svenska exportmarknaden väntas växa med 5–6 procent per år, vilket kan jämföras med en tillväxt 2015 på ca 3 procent. Ett positivt men avtagande bidrag från utrikeshandeln i kombination med en relativt hög hushållskonsumtion ger en BNP-tillväxt på 2–2,5 procent under

perioden. Regeringen räknar med att låga räntor, sjunkande arbetslöshet och en i utgångsläget hög sparkvot bidrar till att hushållens konsumtion stiger snabbare än under perioden 2015–2016.

Efter de senaste årens låga resursutnyttjande i ekonomin bedöms utnyttjandet stiga till i stort sett balans under perioden 2017–2019.

Sysselsättningen väntas fortsätta att öka i takt med att konjunkturen förbättras men avta när ekonomin närmar sig ett balanserat utnyttjande och tillväxttakten minskar. Sammantaget bedöms sysselsättningen öka med i genomsnitt 1 procent per år under perioden 2017–2019. Tillväxten i befolkningen (i åldern 15–74 år) förväntas avta efter 2016, vilket bidrar till att antalet personer i arbetskraften växer långsammare fr.o.m. 2017. Med en sysselsättningstillväxt på i genomsnitt 1 procent per år innebär det att arbetslösheten gradvis sjunker ned till 6,2 procent 2018, vilket enligt regeringens bedömning ligger i nivå med jämviktsarbetslösheten. För att arbetslösheten ska sjunka ytterligare krävs nya reformer och åtgärder.

När konjunkturen förbättras ökar företagens möjligheter att höja priserna, och regeringen bedömer att inflationen gradvis stiger mot inflationsmålet, till en inflation enligt KPI och KPIF på 2,5 procent respektive 1,9 procent i genomsnitt under 2018. Den förhållandevis låga inflationen och fortsatt låga styrräntor internationellt väntas innebära att Riksbanken endast långsamt höjer den svenska reporäntan, till knappt 2 procent 2019.

Risker och alternativa utvecklingsscenarier

Prognoser är osäkra. Utvecklingen kan bli sämre eller bättre än den regeringen redovisar i sin prognos. Sammantaget bedömer regeringen att riskerna för att utvecklingen blir svagare än i huvudprognosen är större än chanserna att den blir starkare.

Regeringen redovisar två alternativa scenarier. I det första scenariot undersöks effekterna av att euroområdet utvecklas sämre än förväntat. I det andra undersöks effekterna av att hushållen minskar på sitt höga sparande och konsumerar mer än vad som förväntas i huvudprognosen.

I det första scenariot leder en svagare ekonomi i euroområdet till en långsammare tillväxt i den svenska exporten. Det håller tillbaka BNP-uppgången och gör att resursutnyttjandet i ekonomin blir lägre än i huvudprognosen. Ett lägre resursutnyttjande dämpar i sin tur inflationen och begränsar Riksbankens utrymme att höja reporäntan. En lägre ränta leder till en svagare kronkurs som till en del dämpar den negativa effekt som en lägre efterfrågan i euroområdet har på den svenska exporten. Sammantaget väntas dock BNP-tillväxten bli lägre än i huvudprognosen under 2016 och 2017. Den lägre produktionen gör att sysselsättningen inte stiger lika mycket och att arbetslösheten blir något högre än i huvudprognosen.

I det andra scenariot leder en högre konsumtionstillväxt till att BNP, resursutnyttjandet och sysselsättningen till en början växer snabbare än i huvudprognosen, men mot slutet av perioden når utvecklingen ungefär samma

nivåer som i huvudprognosen. Det högre resursutnyttjandet gör att inflationen stiger snabbare, reporäntan höjs mer än i huvudprognosen och kronans stärks, vilket dämpar investerings- och exporttillväxten.

Regeringen beskriver flera olika risker för att den ekonomiska utvecklingen kan bli sämre under de närmaste åren. En risk är att konflikterna i delar av Mellanöstern allvarligt förvärras. En sådan utveckling kan få betydande negativa effekter på världsekonomin och därmed även den svenska ekonomin.

Jämförelse med andra bedömningar

I tabell 1.4 jämförs regeringens prognos över den svenska ekonomin med Konjunkturinstitutets (Konjunkturläget augusti 2015) och Riksbankens (Penningpolitisk rapport oktober 2015) bedömningar. Konjunkturinstitutets prognos publicerades cirka tre veckor före regeringens prognos, och Riksbankens prognos drygt en månad efter. Riksbankens prognos avser perioden 2015–2018.

Som framgår av tabellen förväntar sig Konjunkturinstitutet och Riksbanken en starkare tillväxt än regeringen i början av prognosperioden. Konjunkturinstitutet bedömer dock att tillväxten blir svagare mot slutet av perioden, och lägre än vad regeringen räknar med. På grund av den högre tillväxten räknar de båda instituten även med att inflationen i ekonomin stiger något snabbare än i regeringens prognos. Konjunkturinstitutet och Riksbanken räknar dock inte med att arbetslösheten sjunker lika mycket som regeringen förväntar sig. De bedömer att arbetslösheten ligger kring 7 procent 2017. Regeringen räknar med en arbetslöshet på 6,5 procent 2017 som sjunker ytterligare ned till 6,2 procent 2019.

Tabell 1.4 Prognosjämförelse

Årlig procentuell förändring

	2015	2016	2017	2018	2019
BNP, årlig procentuell förändring					
Regeringen	2,8	2,8	2,6	2,4	2,0
Konjunkturinstitutet	3,0	3,1	2,6	2,1	1,6
Riksbanken	3,3	3,0	2,7	2,3	
Inflation, årsgenomsnitt					
Regeringen	–0,1	1,0	1,9	2,5	3,1
Konjunkturinstitutet	0,1	1,0	2,2	3,1	3,0
Riksbanken	0,0	1,4	2,4	3,1	
Arbetslöshet, % av arbetskraften					
Regeringen	7,6	7,1	6,5	6,2	6,2
Konjunkturinstitutet	7,7	7,5	7,0	6,6	6,8
Riksbanken	7,4	7,1	6,9	6,8	
Reporänta[2]					
Regeringen	–0,30	–0,40	0,10	0,80	1,80
Konjunkturinstitutet	–0,45	–0,25	0,75	1,25	1,75
Riksbanken	–0,30	–0,30	–0,10	0,50	

Anm.: Regeringens prognos publicerades den 21 september, Konjunkturinstitutets den 26 augusti och Riksbankens den 28 oktober.
[1] Regeringens och Riksbankens prognos avser årsgenomsnittet medan Konjunkturinstitutets avser reporäntan vid årets slut.

1.2 Motionerna

Moderaternas, Centerpartiets, Folkpartiets och Kristdemokraternas partimotioner

Alliansspartierna gör i sina respektive partimotioner (2015/16:3043, 2015/16:3223, 2015/16:3244 och 2015/16:2512) samma bedömningar av utsikterna för den svenska ekonomin. Bedömningarna sammanfattas nedan.

Utvecklingen i världsekonomin

Alliansspartierna konstaterar att den internationella ekonomin stärks efter en lång och djup lågkonjunktur. Uppgången är dock långsam och osäker. I de s.k. avancerade ekonomierna stiger tillväxten till följd av ett uppdämt investeringsbehov, en expansiv penningpolitik och låga oljepriser. USA agerar draglok med en stark utveckling på arbetsmarknaden och stigande investeringar. Även om återhämtningen är relativt stark i vissa av euroländerna är uppgången i euroområdet som helhet långsam.

I de s.k. tillväxtekonomierna har den ekonomiska aktiviteten avtagit under de senaste åren. Omvandlingen i Kina dämpar tillväxten i landet, och den negativa utvecklingen sprider sig till andra asiatiska ekonomier och bidrar till

att minska den internationella efterfrågan och priserna på råvaror. Särskilt negativ är utvecklingen i Ryssland och Brasilien där aktiviteten är mycket svag, bl.a. annat på grund av prisfallet på råvaror. Undantaget bland tillväxtekonomierna är Indien som lyckas upprätthålla en hög tillväxttakt.

Utvecklingen i svensk ekonomi

Utsikterna för den svenska ekonomin har förbättrats. Motionärerna anser att Sveriges utgångsläge är gott jämfört med många andra europeiska länder, vilket beror på en väl avvägd stabiliseringspolitik under lågkonjunkturen och den expansiva penningpolitiken. Aktiviteten i den svenska ekonomin började öka mot slutet av 2014, och konjunkturindikatorer inom olika näringar pekar mot en fortsatt uppgång under de närmaste åren med en snabbare stigande BNP och ett ökat resursutnyttjande. Uppgången drivs av en ökad export som gynnas av den svagare kronan. Ökade disponibla inkomster i hushållssektorn, låga räntor och en relativt stark befolkningstillväxt ökar hushållens och den offentliga sektorns efterfrågan, vilket ytterligare driver på återhämtningen.

Trots ökad tillväxt minskar arbetslösheten långsamt, vilket enligt motionärerna beror på de strukturella problem som finns på den svenska arbetsmarknaden. Det finns en stor och växande grupp av människor som har svårt att ta sig in på arbetsmarknaden. Problemen förvärras enligt motionärerna av de åtgärder som regeringen föreslår i budgetpropositionen. Kombinationen av höjd skatt på arbete och omläggningen av arbetsmarknadspolitiken och bidragssystemen kommer att försvaga återhämtningen på arbetsmarknaden och leda till att sysselsättningen inte växer tillräckligt snabbt. Konjunkturinstitutet skrev nyligen upp sin bedömning av nivån på jämviktsarbetslösheten till 6,9 procent. Konjunkturinstitutet räknar med att den nivån nås tidigt i konjunkturåterhämtningen, redan 2017.

Risker i regeringens prognos

Enligt motionärerna finns det ett flertal risker som pekar mot att den ekonomiska utvecklingen kan bli svagare än vad regeringen räknar med i sin prognos. En internationell risk är att de större tillväxtmarknaderna utvecklas betydligt sämre än förväntat. Till exempel kan överkapaciteten i de kinesiska företags- och fastighetssektorerna leda till en hastig korrigering av de högt uppdrivna investeringarna i landet. En sådan utveckling skulle enligt motionärerna kunna leda till en uppbromsning av den globala konjunkturåterhämtningen, särskilt om den följs av turbulens på den internationella finansmarknaden. En annan global risk är att den mycket expansiva penningpolitik som nu bedrivs av centralbankerna runt om i världen leder till övervärdering av tillgångar och en ökad känslighet för störningar i det finansiella systemet.

De inhemska riskerna är enligt motionärerna förknippade med hushållens och företagens förtroende för den ekonomiska utvecklingen. Regeringen

räknar i sin prognos med att hushållskonsumtionen ska svara för en betydande del av tillväxten under de kommande åren, vilket historiskt sett är ovanligt i en konjunkturuppgång. Risken finns att de olika skattehöjningar som regeringen föreslår dämpar optimismen i hushållssektorn och att konsumtionen blir lägre än vad regeringen förväntar sig. På samma sätt kan företagens investeringsvilja dämpas av en ökad osäkerhet kring viktiga politiska frågor, t.ex. energiförsörjningen och infrastrukturen. Att regeringen gör det dyrare att anställa unga och äldre kan leda till att sysselsättningen minskar och att konsumtionen och BNP-tillväxten blir lägre än förväntat.

På medellång sikt kan bostadsprisutveckling och hushållens höga skuldsättning leda till en svagare ekonomisk utveckling, enligt motionärerna.

1.3 Kompletterande information

EU-kommissionens höstprognos 2015

EU-kommissionen räknar med att den successiva men långsamma återhämtningen i EU och euroområdet fortsätter under de närmsta åren till följd av bl.a. det låga oljepriset, Europeiska centralbankens expansiva penningpolitik och en mer neutral finanspolitik. Sammantaget förväntas BNP i EU och euroområdet stiga med 1,9 procent respektive 1,6 procent under 2015. Tillväxttakten bedöms öka till i genomsnitt drygt 2 procent per år i EU och i genomsnitt drygt 1,8 procent per år i euroområdet under 2016 och 2017. Det är något högre än i EU-kommissions prognos från våren 2015. Sveriges BNP bedöms öka snabbare, med 3 procent 2015 och 2,8 procent respektive 2,7 procent under 2016 och 2017. Den svenska tillväxten förväntas framför allt drivas uppåt av en stark inhemsk efterfrågan och en stigande export. Enligt kommissionen har man i sin prognos tagit hänsyn till Migrationsverkets nya prognos från oktober 2015 över antalet nya asylsökande under 2015 och 2016. Kommissionens bedömning är att det ökade antalet asylsökande på kort sikt kommer att öka den svenska offentliga konsumtionen med nästan 0,5 procentenheter, medan effekten på BNP som helhet blir något lägre. Kommissionen räknar även med att sysselsättningen i den svenska ekonomin kommer att öka relativt kraftigt under de närmaste åren. Nedgången i andelen arbetslösa förväntas dock hållas tillbaka av en stark ökning av antalet personer i arbetskraften och problemen med matchningen på arbetsmarknaden. Arbetslösheten bedöms gradvis sjunka från 7,7 procent av arbetskraften 2015 till 7,4 procent 2017.

OECD:s prognos från november 2015

Den ekonomiska samarbetsorganisationen OECD räknar med att den internationella tillväxten blir något lägre under 2015 och 2016 jämfört med tidigare prognoser till följd av avmattningen i de s.k. tillväxtekonomierna. BNP i världen väntas stiga med 2,9 procent 2015, 3,3 procent 2016 och med

3,6 procent 2017. Enligt OECD förväntas den mycket expansiva penningpolitiken och stigande reallöner att höja den svenska BNP-tillväxten till 2,9 procent 2015 och till i genomsnitt drygt 3 procent per år under perioden 2016–2017.

Consensus Forecasts oktober 2015

Consensus Forecasts är en sammanställning av prognoser från 250 prognosinstitut runt om i världen. Den senaste sammanställningen från oktober visar att prognosmakarna i genomsnitt räknar med att USA:s BNP stiger med 2,5 procent respektive 2,6 procent under 2015 och 2016, vilket ungefär är i linje med vad genomsnittsprognosen legat på under de senaste månaderna. BNP i euroområdet väntas i genomsnitt stiga med 1,5 procent 2015 och 1,7 procent 2016, även det i linje med tidigare förväntningar. I genomsnitt väntas den svenska ekonomin växa med 3,1 procent i år och 2,9 procent nästa år. Det är något högre än vad instituten i Consensus Forecasts i genomsnitt räknat med under de senaste månaderna.

Internationella valutafondens höstprognos 2015

Internationella valutafonden (IMF) gör två större prognoser över utvecklingen i världsekonomin varje år, en inför IMF:s vårmöte och en inför IMF:s årsmöte på hösten. Mellan de större prognoserna görs uppdateringar. I den senaste prognosen, som presenterades inför årsmötet i början av oktober 2015, justerar IMF ned sin tidigare prognos något till följd av en svagare tillväxt än förväntat i den globala ekonomin under första halvåret 2015. Sammantaget räknar IMF med en tillväxt i världsekonomin på 3,1 procent 2015 och 3,6 procent 2016, vilket är 0,2 procentenheter lägre än prognosuppdateringen i juli 2015. De största nedjusteringarna återfinns i tillväxtländer som Ryssland och Brasilien, där de lägre råvarupriserna tydligt påverkat tillväxtutsikterna negativt, enligt IMF. När det gäller USA räknar IMF med en tillväxt på 2,6 procent respektive 2,8 procent under 2015 och 2016, ungefär i linje med tidigare prognoser. I euroområdet väntas en BNP-tillväxt på 1,5 procent respektive 1,6 procent under 2015 och 2016.

Riksbankens beslut i oktober

Vid sitt sammanträde den 27 oktober 2015 beslutade direktionen i Riksbanken att behålla reporäntan på –0,35 procent samtidigt som man beslutade att utöka köpen av statsobligationer med 65 miljarder kronor för att ytterligare stimulera återhämtningen i den svenska ekonomin. Direktionen konstaterade att den svenska konjunkturen fortsätter att stärkas och att inflationen är på väg uppåt. Osäkerheten i den internationella uppgången bedöms fortfarande som stor, och det talar enligt direktionen för att penningpolitiken behöver bli ännu mer expansiv för att stödja den positiva utvecklingen i svensk ekonomi och säkerställa uppgången i inflationen.

Ny statistik över läget i svensk ekonomi

Regeringens prognos i budgetpropositionen bygger på information som fanns tillgänglig fram till den 10 augusti 2015. Nedan redovisas ett antal indikatorer över den svenska ekonomins utveckling som publicerats efter det datumet.

BNP steg med 1,1 procent under andra kvartalet 2015 jämfört med första kvartalet 2015, och med 3,3 procent jämfört med andra kvartalet 2014. Det visar Statistiska centralbyråns andra beräkning av nationalräkenskaperna för andra kvartalet 2015. Enligt den första beräkningen som presenterades i juli 2015, och som ligger till grund för regeringens prognoser, steg BNP med 1 procent under andra jämfört med första kvartalet 2015, och med 3 procent jämfört med andra kvartalet 2014. Det var främst ökade investeringar, ökad tjänsteexport och minskad import som bidrog till uppgången under andra kvartalet. (Källa: SCB, publicerad den 11 september 2015)

Inflationstakten, mätt enligt konsumentprisindex (KPI), steg till 0,1 procent i september 2015, en uppgång med 0,3 procentenheter från augusti då inflationstakten var –0,2 procent. Inflationstakten mätt enligt det underliggande inflationsmåttet KPIF (dvs. KPI rensat för effekter av ränteförändringar) var i september 1 procent, en uppgång med 0,2 procentenheter från augusti. (Källa: SCB, publicerad den 13 oktober 2015)

Enligt Arbetskraftsundersökningen (AKU) var 4 924 000 personer sysselsatta under tredje kvartalet 2015 (inte säsongsrensat). Det motsvarar en sysselsättningsgrad på 67,8 procent. Andelen arbetslösa var 6,5 procent, vilket är en nedgång med 0,7 procentenheter jämfört med tredje kvartalet 2014. Bland ungdomar i åldern 15–24 år var 110 000 personer arbetslösa, en nedgång med 19 000 personer jämfört med tredje kvartalet 2014. Av de arbetslösa ungdomarna var 35 000 personer heltidsstuderande. Andelen arbetslösa ungdomar var 16 procent, dvs. 2,1 procentenheter lägre än under tredje kvartalet 2014. Säsongsrensade och utjämnade data visar på en fortsatt ökning av sysselsättningen och en minskning av andelen arbetslösa under det tredje kvartalet 2015. (Källa: SCB, publicerad den 3 november 2015)

Arbetsförmedlingens månadsstatistik visar att knappt 372 000 personer var inskrivna som arbetslösa i slutet av oktober, vilket är 900 personer lägre än i oktober 2014. Antalet inskrivna inrikes födda har under det senaste året minskat med 18 000 personer, medan antalet inskrivna utrikes födda har ökat med 17 000 personer. Enligt Arbetsförmedlingen var 7,8 procent av den s.k. registerbaserade arbetskraften arbetslösa, något lägre än oktober 2014. I oktober varslades 4 300 personer om uppsägning, en nedgång med 500 personer jämfört med oktober 2014. Arbetsförmedlingen gör bedömningen att det senaste årets nedgång i arbetslösheten har upphört. (Källa: Arbetsförmedlingen, publicerad den 11 november 2015)

Hushållskonsumtionen ökade med 2,4 procent under september, jämfört med september 2014. Enligt säsongsrensade uppgifter var hushållskonsumtionen i stort sett oförändrad under perioden juli–september 2015 jämfört med perioden april–juni 2015. (Källa: SCB, publicerad den 9 november 2015)

Enligt Småhusbarometern steg priserna på småhus med 2,2 procent under perioden augusti till oktober 2015 jämfört med perioden maj till juli 2015. Under det senaste året har priserna stigit med 10 procent. (Källa: SCB, publicerad den 6 november 2015)

Tillväxttakten för hushållens lån uppgick till 7,3 procent i september, vilket är 0,2 procentenheter högre än i augusti. Bostadslånens årliga tillväxttakt uppgick till 8 procent i september. Totalt steg hushållens lån med 217 miljarder kronor mellan september 2014 och september 2015. (Källa: SCB, finansmarknadsstatistiken, publicerad den 27 oktober 2015)

Produktionen i näringslivet steg med 3,7 procent i september jämfört med samma månad 2014. I industrin och i byggbranschen steg produktionen på årsbasis med 7,1 procent respektive 7,4 procent. (Källa: SCB, publicerad den 9 november 2015)

Orderingången till industrin ökade med 32,2 procent i september 2015 jämfört med september 2014 (kalenderkorrigerat). Exportorderingången steg med 56,9 procent, medan orderingången från hemmamarknaden gick upp med 7,3 procent. (Källa: SCB, publicerad den 5 november 2015)

Enligt Konjunkturbarometern steg barometerindikatorn, som visar det aktuella stämningsläget i den svenska ekonomin, med 1,2 enheter i oktober till 108,3. Det är fjärde månaden i rad som indikatorn stiger, och den fortsätter att visa att läget är starkare än normalt. Indikatorerna steg i alla företagssektorer. Störst var uppgången i bygg- och anläggningsbranschen. Hushållsindikatorn steg endast marginellt i oktober, och förtroendet hos hushållen låg i oktober strax under det historiska genomsnittet. Det är främst hushållens uppfattning om nuläget i den svenska ekonomin som drar ned indikatorvärdet. (Källa: Konjunkturinstitutet, publicerad den 27 oktober 2015)

1.4 Utskottets bedömning

Den gradvisa internationella återhämtningen fortsätter

Utskottet delar regeringens bedömning att det finns goda förutsättningarna för en fortsatt återhämtning i den globala ekonomin. Priset på olja är lågt, penningpolitiken runt om i världen är extremt expansiv och i många länder har finanspolitiken blivit mindre stram. Utvecklingen hittills under 2015 visar dock på stora regionala skillnader. Tillväxten ökar snabbare i de s.k. utvecklade ekonomierna, medan den ekonomiska aktiviteten dämpas i många s.k. tillväxtekonomier till följd av bl.a. de låga råvarupriserna och den svagare efterfrågan i Kina.

Trots skillnaderna är det enligt utskottets mening rimligt att räkna med att den internationella efterfrågan successivt stiger framöver. I USA, där konjunkturen varit på väg uppåt en längre tid, tyder flertalet indikatorer på en relativt stark tillväxt under de närmaste åren. Sysselsättningen ökar och de låga räntorna och låga råvarupriserna talar för en fortsatt stigande inhemsk konsumtion och ökad import. I euroområdet har den ekonomiska aktiviteten

blivit mer robust under 2015, trots oron kring den grekiska ekonomin under sommarmånaderna. Kreditgivning fungerar bättre än tidigare och sysselsättningen och produktionen ökar. I en del länder begränsas tillväxten alltjämt av stora behov att minska skuldsättningen i de offentliga finanserna och den privata sektorn. Det indikerar en fortsatt relativt långsam återhämtningen i euroområdet som helhet under de närmaste åren. Regeringen räknar i budgetpropositionen med att BNP i euroområdet stiger med 1,5 procent respektive 1,8 procent under 2015 och 2016.

Högre och bredare svensk tillväxt

Den svenska ekonomin växte med 2,3 procent under 2014, vilket var något lägre än genomsnittet på 2,5 procent per år under de senaste 20 åren. Drivande i tillväxten var hushållens konsumtion och investeringarna i framför allt bostadssektorn. Bidraget från utrikeshandeln var däremot negativt på grund av den svaga internationella efterfrågan.

Utvecklingen hittills under 2015 talar enligt utskottets uppfattning för en något snabbare och bredare svensk tillväxt under de närmaste åren. Produktionen i näringslivet har ökat och sysselsättningen i ekonomin har fortsatt att stiga, och enligt Konjunkturinstitutets (KI) olika barometrar har optimismen bland ekonomins olika aktörer, med undantag för hushållen, stadigt ökat under det senaste halvåret. Både KI:s barometrar och den senaste statistiken från Statistiska centralbyrån (SCB) visar också på en ökad orderingång till exportindustrin under de senaste månaderna.

Regeringen räknar med att BNP stiger med 2,8 procent per år under 2015 och 2016, vilket är något högre än i prognosen i vårpropositionen för 2015. Vid sidan av en starkare internationell konjunktur och ökad svensk export väntas den offentliga konsumtionen ge ett ganska stort bidrag till tillväxten, bl.a. till följd av de reformer som redan beslutats och de reformer som regeringen föreslår i budgetpropositionen. Utgifterna i spåret av den mycket kraftiga uppgången i antalet asylsökande kan dessutom komma att öka den offentliga konsumtionen i ekonomin ytterligare. Utskottet noterar att EU-kommissionen i sin prognos från början av november 2015 räknar med att den svenska offentliga konsumtionen kommer att öka med nästan 0,5 procentenheter under 2015 och 2016 till följd av flyktingkrisen, medan effekten på hela BNP blir något lägre. EU-kommissionens beräkningar utgår från Migrationsverkets senaste bedömning i oktober över antalet asylsökande under 2015 och 2016.

Regeringen räknar även med att hushållens konsumtion kommer att fortsätta att vara en stark drivkraft i den svenska ekonomin under de närmaste åren. Utskottet konstaterar att hushållens s.k. konfidensindikator i KI:s barometrar legat under det historiska genomsnittet under en ganska lång tid, vilket skulle kunna indikera en svagare konsumtion framöver. Utskottet delar dock regeringens bedömning att en fortsatt expansiv penningpolitik med extremt låga räntor, en stigande sysselsättning, och ett i utgångsläget högt

sparande i hushållssektorn talar för en fortsatt ganska hög hushållskonsumtion framöver. Utskottet noterar att omsättningen i detaljhandeln varit förhållandevis hög under de senaste månaderna och att detaljhandelsföretagens förväntningar på utvecklingen framöver ligger långt över det historiska genomsnittet, enligt KI:s barometrar. Den senaste statistiken från SCB visar dessutom att hushållens konsumtionsutgifter steg med 2,4 procent i september 2015 jämfört med september 2014.

Investeringarna i ekonomin, framför allt i bostäder, väntas fortsätta att växa snabbt under 2015 och 2016, men bidraget till BNP-tillväxten kommer enligt regeringens bedömning inte bli lika stort som under 2014. Regeringen räknar också med att de offentliga investeringar, då främst de kommunala investeringarna, ökar starkt under 2016.

Stigande sysselsättning och lägre arbetslöshet

Utskottet konstaterar att sysselsättningen i den svenska ekonomin steg snabbt under 2014 och att den har fortsatt att öka under 2015. Den stigande efterfrågan både i Sverige och internationellt talar enligt utskottet för att sysselsättning fortsätter att stiga även framöver. Den bedömningen stärks också av andra indikatorer, t.ex. antalet lediga jobb i Arbetsförmedlingens statistik och företagens anställningsplaner i KI:s barometrar. Regeringen räknar med att sysselsättningen stiger med i genomsnitt 1,4 procent per år under 2015 och 2016, vilket är i nivå med uppgången under 2014. I takt med att sysselsättningen stiger sjunker även arbetslösheten. Regeringen bedömer att andelen arbetslösa i procent av arbetskraften sjunker till i genomsnitt 7,1 procent under 2016, bl.a. som en följd av att antalet personer i arbetskraften inte förväntas öka lika mycket som sysselsättningen. Utskottet konstaterar att arbetslösheten enligt SCB:s arbetskraftsundersökning sjönk till 7,2 procent under tredje kvartalet 2015, i säsongsrensade och s.k. utjämnade tal.

Risker för en svagare utveckling

Enligt utskottets mening är det rimligt att anta att under de närmaste åren kommer både den internationella och svenska ekonomin att utvecklas i linje med den bedömning som regeringen gör i budgetpropositionen. På kort sikt kan den svenska tillväxten t.o.m. bli något högre än vad regeringen räknar med på grund av ökade offentliga utgifter till följd av det mycket kraftigt ökade antalet asylsökande i Sverige.

Samtidigt delar utskottet regeringens egen bedömning och bedömningarna i Moderaternas, Centerpartiets, Folkpartiets och Kristdemokraternas partimotioner om att det finns risker som kan göra att den ekonomiska utvecklingen blir sämre än förväntad, t.ex. att tillväxten i Kina och andra s.k. tillväxtekonomier blir betydligt lägre än förväntad eller att den ekonomiska återhämtningen i euroområdet dröjer ytterligare. En annan risk är att

konflikterna i t.ex. Mellanöstern allvarligt förvärras, vilket skulle kunna få betydande negativa effekter på både den globala och svenska ekonomin.

En annan mer inhemskt orienterad risk är att de senaste årens uppgång i bostadspriserna förbyts till en prisnedgång, vilket i kombination med hushållens höga skuldsättning skulle kunna leda till en betydligt svagare tillväxt i den svenska ekonomin. Utskottet noterar att den årliga tillväxttakten för hushållens bostadslån steg till 8 procent i september 2015. Totalt steg utlåningen till hushållen med 217 miljarder kronor mellan september 2014 och september 2015.

Regeringens prognos i linje med andra prognoser

Till sist kan utskottet konstatera att andra bedömningar av den svenska ekonomin som publicerats under den senaste tiden överensstämmer ganska väl med regeringens prognos. Till exempel EU-kommissionen räknar i sin prognos från november 2015 med att Sveriges BNP stiger med 3 procent 2015 och med 2,8 procent respektive 2,7 procent under 2016 och 2017. Som utskottet nämnt tidigare har EU-kommissionen i sin prognos arbetat in effekterna av Migrationsverkets nya bedömning över antalet asylsökande under 2015 och 2016. Riksbanken räknar i sin nya prognos från slutet av oktober 2015 med en svensk tillväxt på 3,3 procent 2015, 3 procent 2016 och 2,7 procent 2017. OECD räknar i sin senaste prognos med att Sveriges BNP ökar med 2,9 procent 2015 och med i genomsnitt drygt 3 procent per år under perioden 2016–2017.

2 Riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen godkänner regeringens riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken. En mer ansvarsfull inriktning på finanspolitiken tillsammans med en förbättrad svensk konjunktur bidrar till att underskottet i de offentliga finanserna trendmässigt stärks under prognosperioden. Det finansiella sparandet kan återföras mot målet i en takt som tar hänsyn till att det fortfarande finns lediga resurser i ekonomin utan att hållbarheten i de offentliga finanserna äventyras.

Om en allvarlig störning skulle drabba ekonomin riskerar återgången mot målet för den offentliga sektorns finansiella sparande att förskjutas ytterligare framåt i tiden. Även om antalet asylsökande kommer att skilja sig från de bedömningar som regeringen redovisat i propositionen vore det inte lämpligt att nu revidera dessa bedömningar eftersom prognoserna är fortsatt osäkra och det i nuläget är svårt att bedöma storleksordningen på antalet asylsökande och effekterna på statsfinanserna.

Ett tydligt sysselsättningsmål ska styra den ekonomiska politiken. Antalet personer som arbetar och antalet arbetade timmar ska öka så att Sverige når målet om lägst arbetslöshet i EU 2020. Det behövs ökade investeringar i bostäder, klimatomställning, infrastruktur, kunskap och konkurrenskraft och i välfärd och jämställdhet. Utgiftsminskningar och inkomstförstärkningar genomförs genom tydliga prioriteringar och omprioriteringar och inte genom nedskärningar och kortsiktiga skattesänkningar. För att vända ojämlikheten och resultatskillnaderna i skolan behövs investeringar i form av bl.a. höjda lärarlöner, kompetensutveckling för lärare och ökade resurser för mer personal. Ökade investeringar i bl.a. miljövänlig och resurseffektiv teknik behövs för att Sverige ska klara sina åtaganden inom klimatomställningen. Fortsatta investeringar i välfärden är nödvändiga t.ex. inom hälso- och sjukvården och i reformer som tar sikte på att förbättra kvinnors hälsa. Starka offentliga trygghetssystem ska värnas. Politiken ska ha ett jämställdhetsperspektiv som integreras i all verksamhet.

Jämför reservationerna 1 (M), 2 (SD), 3 (C), 4 (FP) och 5 (KD).

I detta kapitel behandlas riktlinjerna för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken. Propositionens förslag till riktlinjer beskrivs i avsnitt 2.1 och oppositionspartiernas förslag i avsnitt 2.2.

2.1 Propositionen

Offentliga finanser och budgetpolitiska mål

Finanspolitikens inriktning

Den offentliga sektorns finanser visade på ett underskott på 75 miljarder kronor 2014, vilket var det största sedan 1990-talskrisen. Regeringen bedömer att en gradvis starkare utveckling i omvärlden kommer att bidra till ett förbättrat konjunkturläge, ökande välstånd och en fallande arbetslöshet i Sverige. Regeringen anser att finanspolitiken måste värna uppgången, men samtidigt ha hög beredskap för en hastigt försämrad utveckling. Uppgången är osäker, och riskerna för en svagare utveckling är enligt regeringen betydande.

I propositionen framhåller regeringen att man lagt om finanspolitiken i en mer ansvarsfull riktning genom att samtliga reformer som hittills lagts fram varit finansierade fullt ut, liksom de reformer som nu föreslås. Detta bidrar till att underskottet minskar samtidigt som det strukturella sparandet förbättras och den pågående återhämtningen värnas. Totalt föreslår regeringen i propositionen reformer för 24 miljarder kronor 2016. Tillsammans med de förslag som aviserades i 2015 års ekonomiska vårproposition föreslås sammanlagt ökade resurser motsvarande 44 miljarder kronor för 2016.

I propositionen föreslår och aviserar regeringen åtgärder som medför större budgetförstärkningar än budgetförsvagningar för 2017–2019. Regeringens avsikt är att dessa medel ska användas för framtida reformer. Fram till dess redovisas de överstigande medlen som en beräkningsteknisk överföring till hushållssektorn som belastar statens budgetsaldo och det finansiella sparandet i staten och den offentliga sektorn.

De reformer som föreslås i propositionen bidrar enligt regeringen till en utjämning av levnadsvillkoren och livschanserna mellan individerna i samhället. Sammantaget bedöms reformerna ha en god fördelningspolitisk träffsäkerhet. Enligt regeringen har den förda politiken, sett till hela mandatperioden, inneburit en tydlig förstärkning av den disponibla inkomsten för hushåll med svag ekonomi.

Uppföljning av målet för det finansiella sparandet

Regeringen bedömer att det finansiella sparandet tydligt avviker från den målsatta nivån på 1 procent av BNP i genomsnitt över en konjunkturcykel. Regeringen avser att bedriva en ansvarsfull finanspolitik som leder till att sparandet återförs till den målsatta nivån i en väl avvägd takt. Principen om full finansiering av samtliga reformer som regeringen tillämpar antas bidra till detta.

I tabell 2.1 redovisas det genomsnittliga finansiella sparandet under den senaste tioårsperioden tillsammans med de indikatorer som används för att stämma av målet för det finansiella sparandet i ett framåtblickande perspektiv.

Tabell 2.1 Finansiellt sparande i den offentliga sektorn och indikatorer för avstämning mot överskottsmålet

Procent av BNP respektive potentiell BNP
Utfallsdata för 2014 och prognoser 2015–2019

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Finansiellt sparande	**–1,9**	**–0,9**	**–0,9**	**–0,5**	**0,0**	**0,3**
Bakåtblickande tioårssnitt	0,4					
Sjuårsindikatorn	–1,0	–1,0	–0,8			
Strukturellt sparande	–1,2	–0,4	–0,4	–0,3	0,0	0,3
BNP-gap	–1,8	–1,1	–0,6	0,0	0,2	0,0

Källa: Budgetpropositionen för 2016.

Trots den tydliga avvikelsen från målet för det finansiella sparandet bedömer regeringen att det inte är samhällsekonomiskt motiverat att bedriva en kraftigt åtstramande finanspolitik för att nå den målsatta nivån redan under innevarande mandatperiod. För att inte äventyra återhämtningen i svensk ekonomi är det därför motiverat att det tar ytterligare några år innan den gällande målnivån nås. Den offentliga skuldsättningen är förhållandevis låg och den finansiella nettoförmögenheten hög, vilket enligt regeringen innebär att det finansiella sparandet kan återföras till den målsatta nivån i en takt som tar hänsyn till att det fortfarande finns lediga resurser i ekonomin utan att hållbarheten i de offentliga finanserna äventyras.

Om målnivån skulle komma att ändras påverkar detta enligt regeringen vid vilken tidpunkt den målsatta nivån kan nås. Regeringen hänvisar till den parlamentariska kommitté som fått i uppdrag att göra en översyn av målet för den offentliga sektorns finansiella sparande (dir. 2015:63).

I propositionen konstaterar regeringen att marginalerna till gränsvärdena i stabilitets- och tillväxtpaktens korrigerande del är goda och att Sverige förväntas uppfylla kraven i den förebyggande delen under prognoshorisonten. Regeringen framhåller dock också att marginalerna till de ramar som sätts av det medelfristiga målet (medium-term objective, MTO) är små.

Utgiftstaken för staten

I propositionen lämnar regeringen i enlighet med budgetlagen (2011:203) ett förslag till nivå på utgiftstaket för staten för det tredje tillkommande året, dvs. för 2018. Regeringen gör också en bedömning av utgiftstaket för 2019. Förslaget till utgiftstak för 2018 innebär att nivån ökar med 58 miljarder kronor i förhållande till 2017. Bedömningen av nivån på utgiftstaket för 2019 innebär en ökning med 60 miljarder kronor jämfört med 2018. Förslaget för 2018 och bedömningen för 2019 överensstämmer med det som presenterades i 2015 års ekonomiska vårproposition.

Tabell 2.2 Utgiftstak för staten enligt regeringen

Miljoner kronor

	2016	2017	2018	2019
Statsbudgetens utgifter exkl. statsskuldsräntor	912 364	938 880	954 290	967 966
därav Minskning av anslagsbehållningar	−3 143	665	222	–522
Beräkningsteknisk överföring till hushållen		215	1 340	5 953
Utgifter för ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten	285 509	301 708	319 018	332 789
Takbegränsade utgifter	1 197 873	1 240 588	1 273 308	1 300 755
Budgeteringsmarginal	17 127	33 412	58 692	91 245
Utgiftstak för staten	**1 215 000**	**1 274 000**	**1 332 000**	**1 392 000**
Utgiftstak för staten i procent av BNP	28,4 %	28,5 %	28,6 %	28,7 %

Källa: Budgetpropositionen för 2016.

Utgiftstaken växer i relation till BNP, vilket enligt regeringen ger möjlighet för de offentliga utgifterna att växa. Nivån på förslaget till utgiftstak för 2018 uppgår till 28,6 procent av potentiell BNP.

Budgeteringsmarginalen för 2018, dvs. skillnaden mellan utgiftstaket och de prognostiserade takbegränsade utgifterna, är större än regeringens riktlinje för hur stor säkerhetsmarginal som minst bör finnas under utgiftstaket. Regeringen anger att om storleken på budgeteringsmarginalen när utgiftstaket fastställs endast skulle motsvara den minsta storleken på säkerhetsmarginalen som av osäkerhetsskäl bör upprätthållas, kan detta begränsa möjligheterna att genomföra prioriterade reformer på utgiftssidan under mandatperioden.

Utgiftstaket medger enligt regeringen en utgiftsökning under mandatperioden som möjliggör de reformer som prioriteras i propositionen. Samtidigt betonar regeringen att utgiftstaket inte bör betraktas som ett utgiftsmål. Reformer på utgiftssidan kommer enligt regeringen att genomföras först efter avstämning mot målet för det finansiella sparandet och de inkomstförstärkningar som i så fall kan komma att krävas.

Regeringen föreslår att utgiftstaket för staten för 2016 och 2017 till följd av s.k. tekniska justeringar fastställs till 1 215 miljarder kronor respektive 1 274 miljarder kronor.

Prognoser över statens budget och de offentliga finanserna 2016–2019

Av tabell 2.3 framgår att budgetsaldot gradvis förstärks under prognosperioden och beräknas vara positivt 2018. Statsbudgetens inkomster ökar med 12 procent under 2016–2019 och statsbudgetens utgifter med 7 procent.

Den årliga ökningen av de takbegränsade utgifterna till följd av beslutade, föreslagna och aviserade reformer och finansieringar är 32 miljarder kronor

2016, 3 miljarder kronor 2017 och 0,4 miljarder kronor 2018. År 2019 beräknas de takbegränsade utgifterna minska med 6 miljarder kronor jämfört med 2018. Till detta ska läggas beloppet för den s.k. beräkningstekniska överföringen till hushållen som enligt regeringen medför att utgifterna ökar med ca 1 miljard kronor mellan 2017 och 2018 och med ca 5 miljarder kronor mellan 2018 och 2019.

Utgifterna på statens budget påverkas också av regeringens prognoser för den makroekonomiska utvecklingen, volymerna inom regelstyrda transfereringssystem och pris- och löneomräkning av anslag för förvaltnings- och investeringsändamål. De takbegränsade utgifterna ökar enligt regeringen med 78 miljarder kronor mellan 2015 och 2019 till följd av makroekonomiska förändringar och 33 miljarder kronor till följd av utvecklingen inom regelstyrda transfereringssystem. Pris- och löneomräkningen ökar utgifterna med 15 miljarder kronor under samma period.

Tabell 2.3 Statens budgetsaldo och statsskulden enligt regeringen

Miljoner kronor

	2016	2017	2018	2019
Statsbudgetens inkomster	**924 261**	**958 110**	**1 007 484**	**1 041 369**
därav Beräkningstekniskt antagande om inkomster av försåld egendom	5 000	5 000	5 000	5 000
Statsbudgetens utgifter	**933 875**	**966 092**	**986 016**	**1 004 781**
därav Minskning av anslagsbehållningar	–3 143	665	222	–522
Beräkningsteknisk överföring till hushållen		215	1 340	5 953
Riksgäldskontorets nettoutlåning	10 768	6 944	5 925	3 541
Kassamässig korrigering	0	0	0	0
Statens budgetsaldo	**−9 614**	**−7 982**	**21 468**	**36 587**
Statsskuld vid årets slut	1 376 754	1 377 565	1 350 456	1 311 487
Statsskuld i procent av BNP	32,2 %	30,8 %	29,0 %	27,1 %

Källa: Budgetpropositionen för 2016.

Av tabell 2.3 framgår att fr.o.m. 2018 bidrar de växande budgetöverskotten till att statsskulden minskar, både nominellt och som andel av BNP. I slutet av 2019 beräknas skuldkvoten, dvs. den konsoliderade statsskulden som andel av BNP, uppgå till 27,1 procent. Den konsoliderade bruttoskulden, den s.k. Maastrichtskulden beräknas samtidigt öka fram t.o.m. 2018 till följd av underskotten i det finansiella sparandet, men i långsammare takt än BNP. Maastrichtskulden understiger under hela perioden referensvärdet inom stabilitets- och tillväxtpakten som är 60 procent av BNP.

Underskottet i det finansiella sparandet medför att den finansiella nettoförmögenheten minskar från 17,3 procent av BNP 2015 till 13,1 procent av BNP 2019. Då beräknas den finansiella nettoförmögenheten uppgå till ca 630 miljarder kronor

Regeringens prognos över inkomster på statens budget fördelade på inkomsttyper framgår av tabell 2.4. Under det fortsatt gynnsamma konjunkturläget 2016–2019 väntas skatteintäkterna öka med i genomsnitt 4,9 procent per år. Samtliga skattebaser, dvs. skatt på arbete, kapital och konsumtion, väntas bidra till ökningen. I propositionen föreslår och aviserar regeringen en rad förändringar på skatteområdet som sammantaget ökar de totala skatteintäkterna med 17–21 miljarder kronor årligen fr.o.m. 2016. Inkomsterna i statens budget, dvs. inklusive bl.a. övriga inkomster i statens budget, ökar med i genomsnitt 12 procent per år 2016–2019.

Tabell 2.4 Statsbudgetens inkomster enligt regeringen

Miljoner kronor

	2016	2017	2018	2019
Direkta skatter på arbete	606 497	642 227	673 062	698 442
Indirekta skatter på arbete	527 201	555 862	580 241	602 484
Skatt på kapital	200 280	214 283	229 971	241 181
Skatt på konsumtion och insatsvaror	510 395	530 445	552 326	574 295
Övrigt	5 780	5 911	5 990	5 959
Offentliga sektorns skatteintäkter	**1 850 152**	**1 948 727**	**2 041 590**	**2 122 362**
Avgående poster, skatter till andra sektorer	−917 515	−964 445	−1 009 779	−1 049 037
Statens skatteintäkter	**932 638**	**984 282**	**1 031 811**	**1 073 325**
Periodiseringar	19 964	5 294	8 393	1 364
Statens skatteinkomster	**952 602**	**989 576**	**1 040 204**	**1 074 689**
Övriga inkomster	−28 341	−31 466	−32 720	−33 320
Statsbudgetens inkomster	**924 261**	**958 110**	**1 007 484**	**1 041 369**

Källa: Budgetpropositionen för 2016.

Tabell 2.5 visar det finansiella sparandet totalt och i delsektorerna staten, kommunerna och ålderspensionssystemet. Den fortsatta återhämtningen i ekonomin i kombination med en ansvarsfull finanspolitik medför att det finansiella sparandet förstärks fr.o.m. 2017. För 2019 beräknas ett överskott på 0,3 procent av BNP.

De reformer och den finansiering som föreslås i budgetpropositionen medför enligt regeringen en förstärkning av det finansiella sparandet med 0,09 miljarder kronor 2016, 0,21 miljarder kronor 2017, 1,34 miljarder kronor 2018 och 5,95 miljarder kronor 2019.

Tabell 2.5 Den offentliga sektorns finansiella sparande enligt regeringen

Miljoner kronor

	2016	2017	2018	2019
Offentlig sektors inkomster	2 093 990	2 200 034	2 306 114	2 401 527
Offentlig sektors utgifter	2 134 476	2 223 474	2 308 166	2 386 424
Finansiellt sparande	**−40 486**	**−23 440**	**−2 052**	**15 103**
Staten	−30 658	−10 439	17 288	37 571
Ålderspensionssystemet	166	−3 109	−7 595	−8 602
Kommunsektorn	−9 993	−9 892	−11 745	−13 866
Finansiellt sparande i procent av BNP	–0,9 %	–0,5 %	–0,0 %	0,3 %

Källa: Budgetpropositionen för 2016.

Det finansiella sparandet i ålderspensionssystemet beräknas vara i balans 2016, men från 2017 bedömer regeringen att kapitalinkomsterna i systemet inte kommer att vara tillräckligt stora för att täcka avgiftsunderskottet. Därför beräknas det finansiella sparandet bli negativt. Även om det finansiella sparandet i kommunsektorn förväntas stärkas 2016 och 2017 jämfört med 2015 beräknas det försämras något i den senare delen av prognosperioden främst på grund av att skatteinkomsterna utvecklas något svagare. Regeringen anger också både att förändringarna i demografin innebär ett ökat tryck på de kommunala välfärdstjänsterna och att investeringsbehovet är stort i sektorn.

Uppföljning av statens budget och de offentliga finanserna 2015

Enligt 9 kap. 1 § budgetlagen ska regeringen följa hur statens inkomster, utgifter och upplåning utvecklas i förhållande till beräknade och beslutade belopp, och i budgetpropositionen förklara väsentliga skillnader mellan budgeterade belopp och beräknat utfall för det innevarande budgetåret. Regeringen anger att statens budgetsaldo väntas uppvisa ett underskott på 36 miljarder kronor 2015, vilket kan jämföras med underskottet på 72 miljarder kronor för 2014. Statsskulden beräknas öka med 28 miljarder kronor 2015 till 1 375 miljarder kronor, men minska som andel av BNP jämfört med 2014.

I förhållande till den ursprungligen beslutade budgeten för 2015 beräknas utgifterna bli 3,2 miljarder kronor högre, vilket i huvudsak förklaras av högre ränteutgifter. Fler och längre sjukfall och en ökning av kostnaderna för statlig assistansersättning till följd av en ökning av det genomsnittliga antalet timmar med assistans förklarar också upprevideringen av prognosen för utgifterna 2015. De takbegränsade utgifterna (som exkluderar ränteutgifterna) är 3,7 miljarder kronor lägre i förhållande till den ursprungligen beslutade budgeten för 2015.

År 2015 väntas inkomsterna i statens budget öka med knappt 8 procent i förhållande till 2014. I förhållande till den ursprungligen beslutade budgeten för 2015 beräknas statens skatteintäkter öka med 16,5 miljarder kronor. Detta förklaras i huvudsak av att intäkterna från hushållens kapitalvinster och ränteinkomster bedöms bli högre än beräknat. Intäkterna från skatt på arbete

beräknas bli lägre än i den ursprungligen beslutade budgeten för 2015 trots att intäkterna från indirekta skatter reviderats upp till följd av att nedsättningen av socialavgifter för unga reducerades fr.o.m. den 1 augusti 2015.

Av propositionen framgår också att det beräkningstekniska antagandet om försäljning av aktier i statliga bolag justerats ned med 10 miljarder kronor, och att regeringen räknar med bl.a. högre inkomster av statens aktier och högre inlevererat överskott från Riksbanken.

Riksgäldskontorets nettoutlåning är också en post på budgetens utgiftssida som har stor betydelse för budgetsaldot, och 2015 förväntas nettoutlåningen uppgå till ca 15 miljarder kronor. Merparten utgörs av valutakursdifferenser till följd av Riksbankens lån i Riksgäldskontoret. I slutet av juni 2015 uppgick dessa lån till sammanlagt 238 miljarder kronor.

Slutligen, när det gäller den offentliga sektorns finansiella sparande, beräknar regeringen att underskottet uppgår till 36 miljarder kronor eller 0,9 procent av BNP 2015. Detta är en minskning jämfört med 2014 då underskottet i de offentliga finanserna var 1,9 procent av BNP. Minskningen beror enligt regeringen på den förväntade konjunkturåterhämtningen och tillfälligt högre inkomster från skatter och kapital.

Finansiellt sparande enligt olika bedömare

Regeringen jämför i propositionen olika bedömningar av det finansiella och strukturella sparandet, se tabell 2.6. Detta följer av att regeringen enligt 9 kap. 5 § budgetlagen regelbundet ska redovisa en utvärdering av sina prognoser. Jämförelsen visar att regeringen räknar med en snabbare återhämtning i de offentliga finanserna än vad framför allt de inhemska bedömarna gör. Jämfört med både Ekonomistyrningsverket (ESV) och Konjunkturinstitutet (KI) uppgår skillnaden i bedömningen av det finansiella sparandet 2015 till ca 0,5 procent av BNP. Regeringens prognoser för det finansiella sparandet skiljer sig även från Europeiska kommissionens prognoser. Regeringens prognos för 2015 ligger på –0,4 procent av BNP, medan Europeiska kommissionens prognos landar på –1,0. Skillnaderna mellan de olika prognoserna beror framför allt på olika bedömningar av den ekonomiska återhämtningen, konsumtionsefterfrågan, utvecklingen på arbetsmarknaden och inflationsutvecklingen. När det gäller det strukturella sparandet konstaterar regeringen att samtliga inhemska bedömare uppskattar att det strukturella sparandet ligger tydligt under 1 procent av BNP under perioden 2015–2019 och att överskottsmålet vid en oförändrad finanspolitik inte förväntas nås under mandatperioden.

Tabell 2.6 Finansiellt sparande enligt olika bedömare

Procent av BNP eller potentiell BNP

	2015	2016	2017	2018	2019
Finansiellt sparande					
Regeringen	**–0,9**	**–0,9**	**–0,5**	**0,0**	**0,3**
Konjunkturinstitutet	–1,5	–1,0	–0,5	–0,1	0,2
Konjunkturinstitutet exkl. åtgärder	–1,5	–1,0	–0,4	0,1	0,5
Ekonomistyrningsverket	–1,3	–1,2	–0,9	–0,5	0,0
EU-kommissionen	–1,5	–1,0			
Riksbanken	–1,4	–0,8	–0,4		
OECD	–1,2	–0,5			
IMF	–1,3	–0,6	–0,4	–0,1	–0,2
Strukturellt sparande					
Regeringen	**–0,4**	**–0,4**	**–0,3**	**0,0**	**0,3**
Konjunkturinstitutet	–0,8	–0,5	–0,5	–0,3	0,2
Konjunkturinstitutet, exkl. åtgärder	–0,8	–0,5	–0,3	0,0	0,6
Ekonomistyrningsverket	–1,2	–1,1	–0,8	–0,5	0,0
EU-kommissionen	–1,0	–0,9			
OECD	–0,5	0,0			
IMF	–1,0	–0,7	–0,7	–0,5	–0,2

Anm.: Konjunkturinstitutets prognos är från den 26 augusti 2015, Ekonomistyrningsverkets från den 2 september 2015, EU-kommissionens från den 5 maj 2015, Riksbankens från den 3 september 2015, OECD:s från den 5 juni 2015 och IMF:s från den 9 juli 2015. Konjunkturinstitutets prognos utan åtgärder inkluderar åtgärder 2016.
Källa: Budgetpropositionen för 2016.

Regeringens inriktning av den ekonomiska politiken

Sverige bedöms stå inför betydande utmaningar. Arbetslösheten måste bekämpas, den negativa kunskapsutvecklingen i skolan vändas och klimatpåverkan minska. Att öka sysselsättningen och pressa ned arbetslösheten framhålls som centralt för att förbättra välfärden, något som också bedöms som helt avgörande för kvinnors livsvillkor. För att möta dessa utmaningar vill regeringen investera i Sverige. Genom ökade offentliga investeringar stärks Sveriges konkurrenskraft, och det skapas förutsättningar för fler jobb och en långsiktigt hög och hållbar tillväxt. Regeringen menar att offentliga investeringar har en bättre effekt på arbetslöshet och tillväxt än nedskärningar och kortsiktiga skattesänkningar.

Investeringar för fler jobb

I propositionen anförs att en av de viktigaste uppgifterna för att stärka välfärden är att varaktigt öka sysselsättningen och minska arbetslösheten. En förbättrad välfärd är också enligt regeringen avgörande för kvinnors livsvillkor. Antalet personer som arbetar och antalet arbetade timmar ska öka så att Sverige når målet om lägst arbetslöshet i EU 2020. För att nå detta har

regeringen en jobbagenda som består av tre delar: framtidsinvesteringar i bostäder, klimatomställning och infrastruktur; en aktiv näringspolitik för fler och växande företag samt kompetens och matchning för att rusta alla att ta de jobb som växer fram. Samtliga delar av agendan ska bedrivas med ett tydligt jämställdhetsperspektiv. När välfärden stärks och omfattar fler skapas nya arbetstillfällen, samtidigt som det skapar bättre förutsättningar att arbeta och arbeta heltid.

Genom investeringar i bostäder och infrastruktur vill regeringen skapa en bättre fungerande bostadsmarknad och en mer effektiv infrastruktur som gör det lättare att hitta en bostad och kunna pendla till jobbet. Investeringarna väntas öka sysselsättningen och förbättra matchningen på arbetsmarknaden. Investeringarna i bostadssektorn omfattar bl.a. förslag om ett investeringsstöd till fastighetsägare som uppför nya bostäder, stöd till kommuner för ett ökat bostadsbyggande samt upprustning och energieffektivisering av flerbostadshus. Regeringens förslag till investeringarna i infrastruktur utgörs i huvudsak av ökade resurser till väg- och järnvägsunderhåll men också till regionala kollektivtrafiksatsningar, kollektivtrafik i landsbygd och cykelfrämjande åtgärder.

För att ytterligare förbättra matchningen på arbetsmarknaden vill regeringen bygga ut det s.k. Kunskapslyftet, som är en satsning på fler utbildningsplatser och ökad kvalitet. Ökade medel föreslås för fler platser inom komvux och yrkesvux, folkhögskolan och yrkeshögskolan.

För att sysselsättningsmålet ska nås krävs även enligt regeringen arbetsmarknadspolitiska reformer. Inom ramen för den s.k. 90-dagarsgarantin för ungdomar föreslås att ytterligare medel avsätts för utbildningskontrakt, traineejobb och extratjänster.

Den höga långtidsarbetslösheten ses som en stor utmaning. För att öka utflödet av långtidsarbetslösa till arbete och utbildning vill regeringen avveckla Fas 3 successivt genom att ersätta sysselsättningsplaceringar inom Fas 3 med insatser som utgår ifrån varje individs behov och förutsättningar genom t.ex. extratjänster, subventionerade anställningar, utbildning och praktik. För att underlätta för långtidsarbetslösa med funktionsnedsättning föreslås att ökade medel tillförs bl.a. Samhall AB, för särskilt introduktions- och uppföljningsstöd och för lönestöd.

Genom att föra en aktiv närings- och innovationspolitik vill regeringen stärka Sveriges konkurrenskraft och skapa förutsättningar för nya jobb. Arbetet med att förbättra företagsklimatet bör intensifieras så att fler företag kan startas och befintliga växa, bl.a. genom att man etablerar och ökar försäljningen på utländska marknader och satsningar på miljöteknik. Ökade resurser föreslås bl.a. för exportfrämjande åtgärder, nyindustrialisering och innovation och inrättandet av ett statligt fond-i-fond-bolag med uppgift att investera i företag i tidiga utvecklingsfaser. Ett flertal åtgärder föreslås också för att tillvarata landsbygdens potential. Medel avsätts bl.a. för stöd till kommersiell service i glesbygder, kollektivtrafik och förbättrat väg- och järnvägsunderhåll.

Investeringar i skolan

Regeringens mål med skolpolitiken är att skapa en mer jämlik kunskapsskola med tid för varje elev. För att vända utvecklingen i skolan och förbättra likvärdigheten mellan skolor vill regeringen investera i höjda lärarlöner, stärkt fortbildning för lärare och bättre möjligheter till utveckling i de skolor som har störst utmaningar. Bra fritidshem bedöms också kunna bidra till högre kunskapsresultat och jämlika livschanser för alla elever. Därför föreslås att medel avsätts för en högre personaltäthet och för att höja kvaliteten i fritidshemmen. Medel föreslås också avsättas för en upprustning av skollokaler och utemiljöer för barn och anställda inom förskolor, fritidshem och grund- och gymnasieskolor.

Investeringar i klimatomställning och energi

Klimatfrågan är regeringens högst prioriterade miljöfråga. Enligt regeringen ska Sverige vara en global föregångare i klimatomställningen och minska utsläppen i den takt som behövs för en globalt hållbar utveckling. Klimatutsläppen ska minska med 40 procent till 2020 jämfört med 1990. Ambitionen är att i ökad utsträckning genom nationella insatser nå målet 2020. Stimulanser och ekonomiska styrmedel ska användas för att ställa om det svenska samhället. Miljöskatternas styrande effekt ska öka. Som en del i klimatomställningen måste användningen av fossila bränslen minska och andelen förnybara bränslen öka. Målsättningen är att Sverige på sikt ska ha ett energisystem som baseras på 100 procent förnybar energi. För att uppnå det föreslår regeringen reformer som kan möta klimatutmaningarna, öka andelen förnybar energi och stimulera utvecklingen av innovativ miljöteknik.

En fossilfri fordonsflotta är ytterligare en prioriterad fråga, och regeringen föreslår att medel avsätts för bl.a. en premie för elbussar och miljöbilar. Nödvändiga investeringar i jobb och skola behöver också finansieras, varför regeringen föreslår att energiskatten på bensin och dieselbränslen höjs. För att öka den förnybara energin föreslås att medel avsätts som kan stärka utvecklingen av solceller och vindkraft. Regeringen har också tillsatt en parlamentarisk energikommission som ska lämna underlag till en bred politisk överenskommelse om den långsiktiga energipolitiken.

Reformer för ökad välfärd och trygghet

Regeringen framhåller att Sverige ska vara ett land präglat av jämställdhet, jämlikhet, rättvisa och gemensamt ansvarstagande, ett land där alla bidrar efter förmåga. Ingen ska behöva känna oro inför sin ålderdom. Välfärdstjänster ska komma alla till del oavsett bakgrund och betalningsförmåga. Starka offentliga trygghetssystem är enligt regeringen centrala. Mot bl.a. den bakgrunden vill regeringen att skillnaden mellan beskattningen av arbetsinkomster och pension ska avskaffas. I ett första steg föreslås en höjning av det förhöjda grundavdraget för äldre.

För att öka tryggheten för de äldre föreslår regeringen att medel avsätts bl.a. för en ökad bemanning inom äldreomsorgen och för ett investeringsstöd för ny- och ombyggnad av bostäder med hyresrätter för äldre.

Svensk hälso- och sjukvård bedöms vara effektiv och uppvisa goda resultat. En viktig faktor bakom detta är enligt regeringen kompetensförsörjningen. För att bl.a. ytterligare höja kvaliteten i hälso- och sjukvården och förbättra kompetensförsörjningen vill regeringen att det avsätts medel för en professionsmiljard och att ytterligare 1 miljard kronor avsätts för att stärka sjukvården i bred bemärkelse.

En mer jämställd hälso- och sjukvård ska uppnås. Satsningar på kvinnors hälsa är därför prioriterade, varför regeringen föreslår att medel avsätts för bl.a. förstärkningar av primärvårdens arbete med inriktning på kvinnor med låg socioekonomisk status och för kostnadsfri mammografi.

Den bortre tidsgränsen i sjukförsäkringen bedöms inte främja rehabiliteringsprocessen, och den garanterar inte att de försäkrade får rätt hjälp, varför den avskaffas.

Enligt regeringen tar kvinnor oftare ett större ansvar för vård av anhöriga och omvårdnad av barn än vad män gör. Många går ned i arbetstid för att göra detta. Ingen ska behöva gå ned i arbetstid för att välfärden inte håller en tillräckligt god kvalitet. Mot den bakgrunden föreslår regeringen att medel avsätts för bl.a. barnomsorg på obekväm arbetstid och höjd föräldrapenning på grundnivå. Regeringen föreslår att jämställdhetsbonusen avskaffas eftersom den inte har haft någon mätbar effekt på fördelningen av föräldrapenningen. Vidare föreslås att fritidspengen avskaffas och att medlen i stället används för att höja barndelen i riksnormen för försörjningsstödet. Det föreslås även att det införs ett sommarlovsstöd, att en förstärkning görs av socialtjänstens arbete med barnärenden samt satsningar för att motverka psykisk ohälsa bland unga. Vidare föreslås fri entré till vissa statliga museer och att medel avsätts för att bl.a. främja låga taxor i den kommunala musik- och kulturskolan.

Bättre mottagande av asylsökande och snabbare etablering

Sverige ska ha en långsiktigt hållbar och rättssäker migrationspolitik som värnar asylrätten. Regeringen bedömer att antalet asylsökande i Sverige kommer att vara högt även i framtiden, och antalet ensamkommande asylsökande barn och ungdomar är högre än någonsin. För att skapa ett bättre mottagande och en snabbare etablering föreslår regeringen att 2,1 miljarder kronor avsätts 2016. Resurserna ska användas för att bl.a. korta etableringstiden genom att skapa snabbare vägar in på arbetsmarknaden, s.k. snabbspår, korta tiden för validering av utbildning och kompetens, utbyggnad och breddning av kompletterande utbildningar och höja schablonersättningen till kommunerna. Regeringen föreslår att de ökade utgifterna finansieras med bl.a. att man tar bort den prestationsbaserade ersättningen, att etableringslotsar avskaffas och att man gör avräkningar på det internationella biståndet.

Sverige i världen

Enligt regeringen behöver försvarspolitiken tydligare inriktas mot den nationella dimensionen med ett modernt totalförsvar som kan hantera de utmaningar och hot som följer av ett försämrat säkerhetspolitiskt läge. Det är viktigt att försvars- och säkerhetspolitiken har ett brett stöd och att den bygger på en bred politisk överenskommelse. Mot den bakgrunden har regeringspartierna ingått en försvarsöverenskommelse med Moderaterna, Centerpartiet och Kristdemokraterna. För att möjliggöra de ökade ambitionerna på försvarsområdet föreslår och aviserar regeringen förstärkningar av försvarsanslagen om sammanlagt 10,2 miljarder kronor 2016–2020, varav 1,3 miljarder kronor avser 2016.

Regeringens målsättning är att biståndet under mandatperioden ska uppgå till 1 procent av Sveriges bruttonationalinkomst (BNI). För 2016 föreslår regeringen att medel motsvarande 0,9 miljarder kronor avsätts till bistånd och klimatfinansiering i utvecklingsländer. Med de föreslagna tillskotten motsvarar biståndsramen 0,98 procent av BNI.

2.2 Motionerna

Alliansspartiernas gemensamma riktlinjer för den ekonomiska politiken

I de fyra partimotionerna från Moderaterna, Centerpartiet, Folkpartiet och Kristdemokraterna presenterar motionärerna en samsyn kring den ekonomiska politiken i form av alliansgemensamma riktlinjer. Det görs i partimotion 2015/16:3043 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M), partimotion 2015/16:3223 av Anders W Jonsson m.fl. (C), partimotion 2015/16:3244 av Jan Björklund m.fl. (FP) och partimotion 2015/16:2512 av Andreas Carlson m.fl. (KD). Motionärerna anför i sina respektive motioner att kärnan i Alliansens politik är ett samhälle där alla får förutsättningar att växa och skapa, och där det gemensamt skapas trygghet och sammanhållning.

Alliansspartierna anför att det finanspolitiska ramverket har tjänat Sverige väl, vilket inte minst visade sig under 2008 års finanskris. Då kunde starka statsfinanser säkra trygghetssystem och resurser till välfärden, bidra till att investeringsklimatet stärktes och stötta inhemsk konsumtion under nedgången. Hållbara offentliga finanser visade sig vara en av Sveriges viktigaste konkurrensfördelar. Alliansspartierna vill fortsätta att värna en stabil och varaktig återhämtning av svensk ekonomi. För ett land som Sverige bedöms det vara centralt att ha utrymme för att klara av stora svängningar i de offentliga finanserna. Eventuella förändringar av överskottsmålet eller andra delar av det finanspolitiska ramverket måste därför utredas grundligt och beslutas i brett samförstånd.

Motionärerna konstaterar i sina respektive motioner att när de offentliga finanserna nu ska föras tillbaka mot balans och överskott bör det ske på ett sätt som värnar en stabil och varaktig återhämtning. En åtstramning av

finanspolitiken 2016–2017 skulle riskera att fördröja återhämtningen. En rimlig avvägning är därför att reformer för 2016 och 2017 bör vara fullt ut finansierade. Från 2018 bör diskretionära budgetförstärkningar på ungefär 25 miljarder kronor genomföras. Tillsammans med de automatiska budgetförstärkningar som regeringen räknar med under prognosperioden bedömer allianspartierna att 1 procents överskott kan nås 2020 förutsatt att ekonomin är i balans.

Allianspartierna är eniga om att budgetförstärkningarna framöver bör ske genom såväl intäktsökningar som utgiftsminskningar. Det är centralt att budgetförstärkningar och finansiering av reformer inte sker genom skattehöjningar på jobb och företagande eller att de påverkar välfärdens kärnverksamheter.

I takt med ökningen av sysselsättningen och uppgången på arbetsmarknaden bör omfattningen av arbetsmarknadsåtgärderna anpassas och de minst effektiva åtgärderna minskas. Samtidigt noterar allianspartierna att ohälsotalen ökar med kraftigt stigande kostnader som följd. Att som regeringen lägga om sjukförsäkringsreglerna utan att först hantera de stigande ohälsotalen riskerar att förstärka ett redan betydande kostnadstryck. För att begränsa kostnadsutvecklingen för migration och integration krävs långsiktiga effektiviseringsåtgärder, t.ex. avseende boendekostnaderna i mottagningssystemet. Den statliga förvaltningen bör också effektiviseras.

Allianspartierna framhåller att det är viktigt att hålla utgifterna på en ansvarsfull nivå och vänder sig emot regeringens höjning av utgiftstaken som förutsätter ett kraftigt höjt skatteuttag för att balansera utgiftsökningarna – skattehöjningar som riskerar att slå hårt mot jobb och företagande och därmed försämra Sveriges ekonomiska utsikter. Allianspartierna är enliga om att utgiftstakets nivå ska uppgå till 1 199, 1 253, 1 301 respektive 1 318 miljarder kronor under perioden 2016–2019.

Genom arbete byggs Sverige starkt. I första hand ska jobb skapas på den ordinarie arbetsmarknaden och inte genom temporära platser i ineffektiva arbetsmarknadsåtgärder. Det ska vara lönsamt att arbeta och alla måste få chansen att komma i jobb. Drivkrafterna måste öka och trösklarna in på arbetsmarknaden sänkas, bl.a. genom möjligheter till utbildning och kompetensinsatser.

Villkoren och drivkrafterna i Sverige för att starta och driva växande företag ska vara i internationell toppklass. Endast genom ett starkt och dynamiskt näringsliv där företagsamhet och entreprenörskap både värderas högt och lönar sig kan välstånd, välfärd och sysselsättning säkerställas. Därför behöver bl.a. tillgången på kapital för mindre och växande företag förbättras och kravet på aktiekapital sänkas.

Allianspartierna framhåller att de står för en trygg och tillgänglig välfärd. Utbildningen i Sverige ska hålla en hög kvalitet och vara tillgänglig för alla. Sjukvården ska präglas av kvalitet och tillgänglighet för alla. Välfärden finns till för medborgarna och medborgarna har rätt att påverka dess utformning, varför valfriheten måste värnas.

Den nuvarande bostadsbristen är ett allvarligt problem som begränsar människors möjligheter att flytta till jobb och utbildning och företagens möjligheter att växa. Regeringens fortsatta arbete med delar av Alliansens bostads- och infrastrukturinvesteringar välkomnas av allianspartierna. Dock kommer allianspartierna att fortsätta och intensifiera arbetet med regelförenklingar och andra åtgärder för att förbättra bostadsmarknadens funktionssätt och förbättra kommunernas markplanering i stället för satsningar på snedvridande och ineffektiva bostadssubventioner som regeringen föreslår.

Moderaternas riktlinjer

I partimotionen 2015/16:3043 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) föreslås i yrkande 1 att riksdagen godkänner motionens riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken.

Offentliga finanser och budgetpolitiska mål

Moderaterna anför i sin budgetmotion att det var tack vare att Sverige hade överskott i de offentliga finanserna när finanskrisen inleddes som det kunde bedrivas en aktiv finanspolitik för att upprätthålla efterfrågan och sysselsättningen under krisåren. Enligt motionärerna behöver nu svensk ekonomi föras tillbaka till balans och överskott, eftersom underskotten annars kan bita sig fast och undergräva den styrka som behövs för att stå emot nästa kris.

I Moderaternas budgetmotion avvisas en stor del av regeringens förslag till skattehöjningar, t.ex. avtrappat jobbskatteavdrag för högre inkomster och förändringarna i RUT- och ROT-avdragen. Moderaterna vill införa ett s.k. förstajobbetavdrag och sänka arbetsgivaravgifterna för ungdomar yngre än 21 år. Regeringens förslag om att avskaffa den bortre tidsgränsen i sjukförsäkringen avvisas, liksom regeringens förslag om utbyggnad av arbetsmarknadspolitiska program och ökade bostadssubventioner, som motionärerna anser är ineffektiva och kostsamma.

Av tabell 2.7 framgår beräkningen av de offentliga finanserna med Moderaternas budgetalternativ jämfört med regeringens förslag. Det finansiella sparandet är 0,2 miljarder kronor högre än vad regeringen redovisar för 2016 och mellan 0,0 och 0,5 miljarder kronor högre 2017–2019. Det finansiella sparandet i procent av BNP är detsamma som i regeringens förslag för alla åren 2016–2019.

Tabell 2.7 Den offentliga sektorns finanser (M)

Miljoner kronor
Avvikelse från regeringens förslag

	2016	2017	2018	2019
Offentlig sektors inkomster	−25 515	−29 685	−31 135	−32 085
Offentlig sektors utgifter	−25 772	−29 752	−31 621	−32 502
Finansiellt sparande	**+257**	**+67**	**+486**	**+417**
Staten	+333	+143	+562	+493
Ålderspensionssystemet	−276	−276	−276	−276
Kommunsektorn	+200	+200	+200	+200
Finansiellt sparande i procent av BNP (nivå)	–0,9 %	–0,5 %	–0,0 %	0,3 %

Källa: Moderaternas partimotion 2015/16:3043.

De effekter som Moderaternas budgetalternativ har på kommunsektorns finanser framgår av tabell 2.8. Motionärerna har ett förslag om att höja referensräntan vid ränteförmån som innebär att beräkningen av den kommunala inkomstskatten är 200 miljoner kronor högre än i regeringens budgetförslag. Statsbidragen till kommunerna påverkas i Moderaternas alternativ av att man dels avvisar förslag där regeringen gjort regleringar enligt den kommunala finansieringsprincipen, t.ex. kostnadsfri mammografi, dels vill införa åtgärder som de kompenserar kommunerna för, t.ex. en jobbstimulans i det ekonomiska biståndet.

Tabell 2.8 Kommunsektorns finanser (M)

Miljoner kronor
Avvikelse från regeringens förslag

	2016	2017	2018	2019
Kommunernas inkomster	**+93**	**−971**	**−526**	**+588**
Kommunal inkomstskatt	+200	+200	+200	+200
Kapitalinkomster och övriga inkomster	±0	±0	±0	±0
Statsbidrag under utgiftsområde 25	−107	−1 171	−726	+388
därav ekonomiska regleringar	±0	±0	±0	±0
Statsbidrag från övriga utgiftsområden	±0	±0	±0	±0
Utgifter	**−107**	**−1 171**	**−726**	**+388**
Finansiellt sparande i kommunsektorn	**+200**	**+200**	**+200**	**+200**

Källa: Moderaternas partimotion 2015/16:3043.

Moderaternas förslag till utgiftstak framgår av tabell 2.9. Utgiftstaken är 16 miljarder kronor lägre än i regeringens förslag för 2016, 21 miljarder kronor lägre 2017 och 31 miljarder kronor lägre 2018. Tillsammans med Centerpartiet, Folkpartiet och Kristdemokraterna vänder sig Moderaterna mot regeringens höjning av utgiftstaken då detta förutsätter ett kraftigt höjt skatteuttag för att balansera utgiftsökningarna som partierna inte ställer sig

bakom. De fyra partierna har därför i sina respektive budgetmotioner föreslagit samma nivåer på utgiftstaken.

Till skillnad från regeringen som i enlighet med bestämmelserna i budgetlagen lämnar förslag till utgiftstak för det tredje tillkommande budgetåret 2018 och endast gör en bedömning av utgiftstakets nivå 2019, lämnar Moderaterna också förslag till utgiftstak för 2019. Detta är 74 miljarder kronor lägre än regeringens bedömning.

Tabell 2.9 Utgiftstak för staten (M)

Miljoner kronor
Avvikelse från regeringens förslag

	2016	2017	2018	2019
Takbegränsade utgifter	−26 048	−30 028	−31 897	−32 778
Budgeteringsmarginal	+10 048	+9 028	+897	−41 222
Utgiftstak för staten	**−16 000**	**−21 000**	**−31 000**	**−74 000**

Källa: Moderaternas partimotion 2015/16:3043.

I tabell 2.10 redovisas inkomster och utgifter på statens budget tillsammans med statens budgetsaldo i Moderaternas budgetalternativ jämfört med regeringens förslag. Inkomsterna på statens budget är sammantaget 25,7 miljarder kronor lägre och utgifterna 26,0 miljarder kronor lägre 2016. Därmed är budgetsaldot ca 0,2 miljarder kronor högre än i regeringens förslag för 2016 och statens lånebehov därmed 0,2 miljarder kronor lägre. För 2017–2019 är budgetsaldot mellan 0,0 och 0,5 miljarder kronor högre än i regeringens förslag.

Tabell 2.10 Statens budgetsaldo och statsskulden (M)

Miljoner kronor
Avvikelse från regeringens förslag

	2016	2017	2018	2019
Statsbudgetens inkomster	**−25 715**	**−29 885**	**−31 335**	**−32 285**
därav Beräkningstekniskt antagande om inkomster av försåld egendom	±0	±0	±0	±0
Statsbudgetens utgifter	**−25 984**	**−29 964**	**−31 833**	**−32 714**
därav Minskning av anslagsbehållningar[1]	±0	–210	–1 340	–5 950
Riksgäldskontorets nettoutlåning	+64	+64	+64	+64
Kassamässig korrigering	±0	±0	±0	±0
Statens budgetsaldo	**+269**	**+79**	**+498**	**+429**
Statsskuld vid årets slut	−269	−348	−845	−1 274

[1]Moderaterna avvisar regeringens s.k. beräkningstekniska överföring till hushållen och redovisar detta som en avvikelse jämfört med regeringens förslag för 2017–2019 på raden Minskning av anslagsbehållningar.
Källa: Moderaternas partimotion 2015/16:3043.

Av tabell 2.11 framgår inkomsterna på statens budget i Moderaternas budgetalternativ jämfört med regeringens förslag fördelat på olika

inkomsttyper. Intäkterna från direkta skatter på arbete är 19,2 miljarder kronor lägre än i regeringens förslag för 2016, vilket till största delen förklaras av förslaget om förstajobbetavdrag och att motionärerna avvisar regeringens förslag om både en avtrappning av jobbskatteavdraget och förändringarna i RUT- och ROT-avdragen. Intäkterna från de indirekta skatterna på arbete är ca 2,5 miljarder kronor lägre 2016 än i regeringens förslag och ökar till drygt 5 miljarder kronor 2017–2019. Detta förklaras av att Moderaterna vill införa en sänkt arbetsgivaravgift för ungdomar under 21 år. Motionärerna avvisar också regeringens förslag om en särskild löneskatt för äldre.

Skatteintäkterna på konsumtion och insatsvaror är lägre jämfört med regeringens beräkningar, vilket förklaras av att motionärerna avvisar regeringens förslag till höjd bensin- och dieselskatt.

Tabell 2.11 Statsbudgetens inkomster (M)

Miljoner kronor
Avvikelse från regeringens förslag

	2016	2017	2018	2019
Direkta skatter på arbete	−19 245	−20 385	−20 935	−20 935
Indirekta skatter på arbete	−2 470	−5 310	−5 380	−5 470
Skatt på kapital	+490	+990	+990	+990
Skatt på konsumtion och insatsvaror	−4 040	−4 730	−5 560	−6 420
Offentliga sektorns skatteintäkter	**−25 265**	**−29 435**	**−30 885**	**−31 835**
Avgående poster, skatter till andra sektorer	−200	−200	−200	−200
Statens skatteintäkter	**−25 465**	**−29 635**	**−31 085**	**−32 035**
Periodiseringar	±0	±0	±0	±0
Statens skatteinkomster	**−25 465**	**−29 635**	**−31 085**	**−32 035**
Övriga inkomster	−250	−250	−250	−250
Statsbudgetens inkomster	**−25 715**	**−29 885**	**−31 335**	**−32 285**

Källa: Moderaternas partimotion 2015/16:3043.

Moderaternas riktlinjer för den ekonomiska politiken

Moderaternas politik utgår från att ta till vara varje människas förmåga att växa av egen kraft. I budgetmotionen anförs att Moderaterna bygger sina prioriteringar på de alliansgemensamma riktlinjerna för den ekonomiska politiken.

Den största utmaningen för Sverige är, enligt motionärerna, ett nytt och djupare utanförskap för unga och utrikes födda. Regeringens reformförslag, med stora skattehöjningar på jobb och företagande, riskerar att leda till att Sveriges jobbtillväxt bromsas upp och att möjligheterna till integration försämras när trösklarna in på arbetsmarknaden höjs. I stället bör politiken inriktas på att minska utanförskapet, stärka drivkrafterna att arbeta, stärka investeringarna i utbildning, utveckla infrastrukturen och värna företagsklimatet. Fler i arbete är avgörande för att kunna säkerställa mer kunskap i skolan, högre kvalitet i välfärden och ett starkare Sverige.

En politik för fler i arbete

Moderaterna vill föra en politik som sätter jobben främst och som skapar ett stort utrymme för individuellt självbestämmande och ett gemensamt ansvarstagande för trygghet åt alla. Utgångspunkten är att alla som kan arbeta ska ha ett jobb att gå till. För att öka sysselsättningen och bryta det nya utanförskapet presenteras ett reformpaket på fyra punkter. Den handlar för det första om att rusta med kunskap och kompetens, för det andra om att göra det mer lönsamt att ta det första jobbet, för det tredje om att anstränga sig för det första jobbet och för det fjärde om att skapa fler vägar till det första jobbet.

Inom ramen för reformpaketet föreslås bl.a. en utbyggnad av yrkesvuxenutbildningarna, ökade resurser till validering av nyanländas kompetens och ett s.k. förstajobbetavdrag för de med låga inkomster. Det svenska systemen för ersättningar och bidrag ska uppmuntra till arbete. Nivån på taket i a-kassan, samt ersättningens avtrappning, ska vara sådan att den tydligt uppmuntrar till att söka och skaffa arbete. Därför föreslås att ersättningen i a-kassan sänks. Regeringens förslag om att avskaffa den bortre tidsgränsen i sjukförsäkringen avvisas eftersom det bl.a. riskerar att leda till att sjukskrivna hamnar utanför arbetsmarknaden för gott. För att stärka incitamenten att komma tillbaka till arbete tidigare föreslås att en ny karensdag införs när sjuklöneperioden tar slut efter de första två veckorna.

Motionärerna vill att det skapas fler vägar till arbete, bl.a. genom yrkesintroduktionsanställningar som ska kunna kombineras med utbildning och handledning och genom en ny tidsbegränsad anställningsform, en s.k. förstajobbetanställning, som innehåller vissa utbildningsinslag och inga krav på kollektivavtal för de arbetsgivare som väljer att anställa någon genom denna anställningsform.

För att ytterligare öka incitamenten för arbetsgivare att våga anställa unga med kort utbildning vill motionärerna sänka arbetsgivaravgiften för ungdomar yngre än 21 år.

Regerings förslag om att sänka taket i RUT-avdraget riskerar enligt motionärerna att stänga dörren till arbetsmarknaden för människor som har begränsad utbildning och svag arbetsmarknadsanknytning. Motionärerna vill i stället att RUT-avdraget breddas till att också innefatta flyttjänster.

Motionärerna vill se bättre förutsättningar för omställning och ett längre arbetsliv och föreslår bl.a. ett förstärkt jobbskatteavdrag redan från 64 år och att fribeloppet och åldersgränsen för studiemedel höjs. Regeringens förslag om att införa en särskild löneskatt för personer som fyllt 65 år minskar incitamenten till ett längre arbetsliv och riskerar att motverka den goda utvecklingen under senare år, varför förslaget avvisas.

Sverige bedöms vara ett av världens mest jämställda länder. Trots det återstår mycket att göra innan samhället och arbetslivet är jämställt. För en mer jämlik ansvarsfördelning vid vård av sjuka barn vill motionärerna att det tillsätts en utredning för att se över förutsättningarna för en s.k. VAB-bonus.

Stärkt integrations- och migrationspolitik i ett öppet Sverige

Motionärerna vill bl.a. se en tydligare arbetslinje i migrations- och integrationspolitiken, ett mer kostnadseffektivt mottagande med individualiserade insatser samt fler vägar in i jobb. Som en del i att stärka människors drivkraft till arbete och integration vill motionärerna att huvudprincipen för uppehållstillstånd ändras från permanenta till tillfälliga uppehållstillstånd och att försörjningskravet för anhöriginvandrare utvidgas. Den viktigaste frågan för att förbättra integrationen är att Sverige förmår att skapa förutsättningar för utrikes födda att få sitt första jobb. Utökade medel föreslås bl.a. för svenskundervisning, validering av utländsk kompetens, utökning av statens ansvar för nyanländas etablering och utökade prestationsbaserade medel till de kommuner som tar emot flest nyanlända.

Utbildning och bildning bygger Sverige starkt

I motionen framhålls att resultaten i den svenska skolan har sjunkit de senaste 20 åren. För att vända utvecklingen har ett betydande antal reformer genomförts under de senaste åren, men viktiga områden inom skolan behöver reformeras vidare även i fortsättningen. Motionärerna föreslår reformer för ett stärkt kunskapsfokus från förskola till gymnasium och bättre karriärvägar för alla lärare. Motionärerna vill bl.a. bygga ut karriärtjänsterna, öka antalet matematiktimmar i skolan, införa en tioårig grundskola och erbjuda allmän förskola från två års ålder.

Ett företagsklimat i världsklass

Motionärerna vill se fler företag som vill anställa. I motionen konstateras att svensk konkurrenskraft under lång tid har varit i internationell toppklass, men att det relativa försprånget minskar i takt med att andra länder utvecklas. Bristande flexibilitet på arbetsmarknaden och problem i utbildningssystemet är några områden som pekas ut som problemområden. Tillgång på kompetens och regelkrångel är andra problemområden som nämns. Motionärerna vill att det ska bli enklare och billigare att starta företag och föreslår bl.a. att aktiekapitalskravet sänks från 50 000 till 25 000 kronor. Möjligheten till omställning och ett längre arbetsliv bör öka. Drivkrafterna för att jobba längre bör stärkas genom att det förstärkta jobbskatteavdraget för äldre börjar gälla redan vid 64 års ålder. Motionärerna vill också se ett mer effektivt riskkapital med offentligprivata fonder. För att öka företagens möjligheter att hitta kompetens vill motionärerna öka resurserna till både skolan, komvux och yrkesvux. En annan viktig fråga för svensk konkurrenskraft är att säkra energiförsörjningen. Motionärerna vill att effektskatten sänks och att dess utformning ses över.

Infrastruktur och bostäder för framtiden

Moderaterna vill förstärka järnvägsunderhållet så att människor och företag kan känna sig trygga med att använda tåget. För att åstadkomma bättre, billigare och mer miljövänliga transporter i vägnätet bör tyngre och längre lastbilar upp till 74 ton få möjlighet att köra på vägarna.

Det behövs också reformer för att öka takten i bostadsbyggandet och öka rörligheten på bostadsmarknaden. Den nuvarande bostadsbristen är ett allvarligt problem som begränsar människors möjligheter att flytta till jobb och utbildning och företagens möjlighet att växa.

Byggsubventioner i form av investeringsstöd är enligt motionärerna fel väg att gå. I stället bör politiken utgå från att minska de omfattande regelbördor och markrestriktioner som har hållit tillbaka bostadsbyggandet under lång tid, bl.a. genom att korta överklagandeprocesserna och genom att öka kommunernas drivkrafter att ta fram byggklar mark.

En trygg välfärd och en bättre sammanhållning

Moderaternas utgångspunkt är att hälso- och sjukvård, äldreomsorg och socialtjänst ska finansieras gemensamt, rättvist och solidariskt. Välfärdstjänsterna ska ges efter behov, vara tillgängliga, erbjuda valfrihet och vara av hög kvalitet för alla oavsett var i landet man bor. Varje skattekrona ska användas omsorgsfullt, vilket kräver god insyn, tillsyn och tydliga krav. På det sättet skapas förutsättningar för en trygg välfärd och bättre sammanhållning. I motionen konstateras att svensk vård och omsorg uppvisar goda resultat i ett internationellt perspektiv, samtidigt som det finns brister. Långa väntetider och otillgänglighet är fortfarande problem i delar av vården. Moderaterna föreslår därför att den prestationsbundna vårdgarantin utvecklas med tydligt fokus på att korta väntetider och öka tillgängligheten i hälso- och sjukvården. I liket med regeringen vill motionärerna att skatten för pensionärer sänks. Däremot avvisas regeringens förslag att höja maxtaxan i hemtjänsten.

Hela landet ska leva

Moderaterna vill att hela landet ska leva. Det är en självklarhet att stärka förutsättningarna för företagande, handel och konkurrenskraft så att fler jobb skapas i hela landet. För att hela Sverige ska leva behöver villkoren för människor att leva och verka på landsbygden stärkas. Motionärerna säger därför nej till regeringens förslag om höjd bensin- och dieselskatt och förändringar i ROT- och RUT-avdragen. För stärka jord- och skogsbrukets konkurrenskraft vill motionärerna temporärt sänka dieselskatten för näringarna.

Skydda miljö och klimat

Moderaterna miljöpolitik grundas på principen att förorenaren betalar. Målen ska vara långsiktiga och realistiska, och styrmedlen kostnadseffektiva. I

motionen anförs att arbetet med att nå miljömålen behöver fortsätta, både nationellt och internationellt, med kostnadseffektiva lösningar och effektiva styrmedel i enlighet med att förorenaren betalar. Motionärerna föreslår bl.a. att ytterligare resurser tillförs för en förlängd supermiljöbilspremie och att fordonskatten höjs för de fordon som smutsar ned mest.

Ett tryggare samhälle

Motionärerna framhåller att rättsväsendet och tryggheten i samhället har stärkts men att utmaningarna fortfarande är stora. Tung gängkriminalitet, skjutningar och våldsdåd är allvarligt och oacceptabelt. Därför vill motionärerna tillföra resurser för att utbilda och anställa nya poliser de närmaste åren.

Ett starkt försvar i en orolig omvärld

I motionen anförs att försvarsuppgörelsen mellan Moderaterna, Centerpartiet och Kristdemokraterna samt Socialdemokraterna och Miljöpartiet stärker Sveriges långsiktiga försvarsförmåga. Motionärerna kommer även i fortsättningen att verka för ett starkt försvar och en stärkt försvarsförmåga, bl.a. genom att framhålla behovet av en svensk färdplan för ett Natomedlemskap.

Sverigedemokraternas riktlinjer

I partimotionen 2015/16:716 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) föreslås i yrkande 1 att riksdagen godkänner motionens riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken.

Offentliga finanser och budgetpolitiska mål

Sverigedemokraterna anför i sin budgetmotion att medel framför allt bör avsättas inom fyra prioriterade områden: barn, utbildning, jobb och landsbygd. De prioriteringar som regeringen gör, och som enligt motionärerna i första hand handlar om en oekonomisk och icke human massinvandring, avvisas. Genom en minskad asylinvandring på 95 procent kommer även kostnaderna för integration att minska. Med vetskapen om att det för varje satsad krona går att hjälpa betydligt fler människor i krisområdenas närhet än vad som är möjligt i Sverige anser motionärerna att det varken är en klok, rättvis eller human flyktingpolitik som i dagsläget bedrivs där stora ekonomiska resurser läggs på flyktingmottagning i Sverige. Motionärerna anser också att flertalet av regeringens skattehöjningar slår mot sysselsättningen, landsbygden och industrin och avvisar regeringens förslag om en avtrappning av jobbskatteavdraget, förändringar i RUT- och ROT-avdragen och höjd bensin- och dieselskatt.

Av tabell 2.12 framgår beräkningen av de offentliga finanserna med Sverigedemokraternas budgetalternativ jämfört med regeringens beräkningar.

Det finansiella sparandet är 1,7 miljarder kronor högre än vad regeringen redovisar för 2016 och mellan 1,3 och 2,1 miljarder kronor högre 2017–2019. Det finansiella sparandet i procent av BNP är i huvudsak detsamma som regeringens beräkningar för samtliga år under perioden 2016–2019.

Tabell 2.12 Den offentliga sektorns finanser (SD)

Miljoner kronor
Avvikelse från regeringens förslag

	2016	2017	2018	2019
Offentlig sektors inkomster	−22 995	−37 573	−42 974	−52 745
Offentlig sektors utgifter	−24 675	−39 669	−46 084	−54 089
Finansiellt sparande	**+1 680**	**+2 096**	**+3 110**	**+1 344**
Staten	+2 280	+3 696	+4 510	+2 344
Ålderspensionssystemet	−600	−1 600	−1 400	−1 000
Kommunsektorn	−0	+0	+0	−0
Finansiellt sparande i procent av BNP (nivå)	–0,9 %	–0,5 %	0,0 %	0,3 %

Källa: Sverigedemokraternas partimotion 2015/16:761.

De effekter som Sverigedemokraternas budgetalternativ har på kommunsektorns finanser framgår av tabell 2.13. Under perioden 2016–2019 innebär motionärernas budgetalternativ att statsbidragen till kommunerna blir successivt lägre än i regeringens budgetförslag, framför allt till följd av förslaget om minskad asylinvandring. Som mest skiljer det 48 miljarder kronor. Sverigedemokraternas förslag om att avskaffa den s.k. pensionärsskatten helt fr.o.m. 2018 påverkar den kommunala inkomstskatten positivt.

Tabell 2.13 Kommunsektorns finanser (SD)

Miljoner kronor
Avvikelse från regeringens förslag

	2016	2017	2018	2019
Kommunernas inkomster	**−5 383**	**−15 977**	**−25 108**	**−32 681**
Kommunal inkomstskatt	−2 738	−3 836	−5 053	+15 945
Kapitalinkomster och övriga inkomster	±0	±0	±0	±0
Statsbidrag under utgiftsområde 25	−2 645	−12 140	−20 054	−48 626
därav ekonomiska regleringar	+1 300	+1 300	+1 300	+1 300
Statsbidrag från övriga utgiftsområden	±0	±0	±0	±0
Utgifter	**−5 383**	**−15 977**	**−25 108**	**−32 681**
Finansiellt sparande i kommunsektorn	**−0**	**+0**	**+0**	**−0**

Källa: Sverigedemokraternas partimotion 2015/16:761.

Sverigedemokraternas förslag till utgiftstak framgår av tabell 2.14. Utgiftstaket är 19 miljarder kronor lägre 2016 än i regeringens förslag och 34 respektive 39 miljarder kronor lägre 2017 och 2018. I relation till den bedömning av utgiftstaket 2019 som regeringen gör i propositionen anger motionärerna ett utgiftstak som är 68 miljarder kronor lägre.

Tabell 2.14 Utgiftstak för staten (SD)

Miljoner kronor
Avvikelse från regeringens förslag

	2016	2017	2018	2019
Takbegränsade utgifter	−20 037	−34 933	−39 931	−68 534
Budgeteringsmarginal	+949	+948	+949	+948
Utgiftstak för staten	**−19 088**	**−33 985**	**−38 982**	**−67 586**

Källa: Sverigedemokraternas partimotion 2015/16:761.

I tabell 2.15 redovisas inkomster och utgifter på statens budget tillsammans med statens budgetsaldo i Sverigedemokraternas budgetalternativ jämfört med regeringens förslag. Inkomsterna är sammantaget 20,2 miljarder kronor lägre och utgifterna 22,5 miljarder kronor lägre 2016. Därmed är budgetsaldot ca 2,3 miljarder kronor högre än i regeringens förslag för 2016 och statens lånebehov 2,3 miljarder kronor lägre. För 2017–2019 är budgetsaldot mellan 2,3 och 4,5 miljarder kronor högre än i regeringens budgetförslag. Riksgäldskontorets nettoutlåning är 2,5 miljarder kronor lägre än i regeringens budgetförslag samtliga år, vilket förklaras av att motionärerna vill återföra medel från Stabilitetsfonden till statens budget.

Tabell 2.15 Statens budgetsaldo och statsskulden (SD)

Miljoner kronor
Avvikelse från regeringens förslag

	2016	2017	2018	2019
Statsbudgetens inkomster	**−20 257**	**−33 737**	**−37 921**	**−68 690**
därav Beräkningstekniskt antagande om inkomster av försåld egendom	±0	±0	±0	±0
Statsbudgetens utgifter	**−22 537**	**−37 433**	**−42 431**	**−71 034**
därav Minskning av anslagsbehållningar	±0	±0	±0	±0
Riksgäldskontorets nettoutlåning	−2 500	−2 500	−2 500	−2 500
Kassamässig korrigering	±0	±0	±0	±0
Statens budgetsaldo	**+2 280**	**+3 696**	**+4 510**	**+2 344**
Statsskuld vid årets slut	−2 280	−5 976	−10 485	−12 830

Källa: Sverigedemokraternas partimotion 2015/16:761.

Av tabell 2.16 framgår inkomsterna på statens budget i Sverigedemokraternas budgetalternativ jämfört med regeringens förslag fördelat på olika inkomsttyper. Intäkterna från direkta skatter är 18 miljarder kronor lägre än i regeringens förslag för 2016, vilket främst förklaras av att Sverigedemokraterna avvisar regeringens förslag om ett avtrappat jobbskatteavdrag och förändringar av RUT- och ROT-avdragen och att man successivt avskaffar skillnaden i beskattning mellan löntagare och pensionärer.

Intäkterna från de indirekta skatterna på arbete är mellan 10 miljarder kronor och 25 miljarder kronor lägre för åren 2016–2019 än i regeringens

budgetförslag, vilket bl.a. förklaras av förslagen om höjd arbetsgivaravgift med 1 procentenhet och en slopad allmän löneavgift.

Intäkterna från skatt på kapital är högre än i regeringens förslag till följd av ökade vinster i företagen med anledning av förslagen om slopad löneavgift, höjd mineralersättning och ett minskat sjuklöneansvar för de små företagen. Eftersom motionärerna bl.a. avvisar regeringens förslag om höjd bensinskatt, föreslår en sänkt skatt på termisk effekt, sänkt energiskatt för serverhallar och ett återställande av restaurang- och cateringmomsen så är skatteintäkterna för skatt på konsumtion och insatsvaror lägre än i regeringens förslag.

Tabell 2.16 Statsbudgetens inkomster (SD)

Miljoner kronor
Avvikelse från regeringens förslag

	2016	2017	2018	2019
Direkta skatter på arbete	−18 395	−21 084	−23 935	−31 315
Indirekta skatter på arbete	−9 794	−22 597	−24 080	−25 667
Skatt på kapital	+3 397	+6 030	+6 230	+6 530
Skatt på konsumtion och insatsvaror	−75	−2 332	−4 074	−5 580
Offentliga sektorns skatteintäkter	**−24 867**	**−39 983**	**−45 859**	**−56 032**
Avgående poster, skatter till andra sektorer	+2 738	+3 836	+5 053	−15 945
Statens skatteintäkter	**−22 129**	**−36 147**	**−40 806**	**−71 976**
Periodiseringar	±0	±0	±0	±0
Statens skatteinkomster	**−22 129**	**−36 147**	**−40 806**	**−71 976**
Övriga inkomster	+1 872	+2 410	+2 885	+3 286
Statsbudgetens inkomster	**−20 257**	**−33 737**	**−37 921**	**−68 690**

Källa: Sverigedemokraternas partimotion 2015/16:761.

Sverigedemokraternas riktlinjer för den ekonomiska politiken

Barnslig politik

Motionärerna anser att trygga familjer och barn är grunden för ett tryggt och starkt samhälle. Därför bör barn- och familjepolitiken utvecklas i en riktning där samhället hjälper och stöder barnfamiljerna i stället för att styra föräldrar i sådana frågor som de bäst beslutar själva. Motionärerna vill därför se en avkvoterad föräldraförsäkring, en utökad rätt till deltid under barnets första åtta år och en höjning av vårdnadsbidraget. Motionärerna förordar också att jämställdhetsbonusen slopas och att en tredje pappamånad inte införs.

Eftersom det är en självklarhet för motionärerna att ett välmående samhälle ska sträva efter att ge alla blivande föräldrar möjligheten att säkert och tryggt förbereda för tillökning i familjen, vill man stärka samhällets stöd redan under graviditeten. Därför förordar man dels att utformningen av behovsprövningen av s.k. graviditetspenning ses över, dels att ytterligare medel avsätts för ändamålet. Förlossningsvården bör också stärkas, bl.a. genom att fler barnmorskor utbildas, antalet vårdplatser ökas och neonatalvården förbättras.

Motionärerna förordar vidare minskade barngrupper och fler heltidsanställda inom förskolan och vill se en slopad karensdag för förskolepersonal, vilket skulle minska smittspridningen mellan pedagoger och barn.

Smartare skola

I motionen framhålls att hur vi lyckas hantera den tilltagande segregationen i samhället i hög grad beror på hur väl skolan fungerar. Ett fungerande utbildningssystem är också en förutsättning för ett fungerande industri- och kunskapssamhälle, menar motionärerna.

Lösningen på problemen i den svenska skolan anser motionärerna delvis är en fråga om ökade medel till skolan, men också en fråga om att använda de befintliga medlen på ett bättre sätt. Motionärerna anser att migrationspolitiken indirekt utgör ett stort problem för skolan eftersom alla satsningar på skolan som kräver utökade medel i hög grad försvåras av att både stat och kommun brottas med kostnaderna av en okontrollerad invandring.

För att få en väl fungerande skola behöver lärarnas arbetssituation, utveckling och karriärmöjligheter prioriteras. Motionärerna förordar därför en karriärstege för lärare och rektorer som innebär ett lönepåslag för varje ny nivå i kombination med utveckling och utökat ansvar. Det underskott på lärare som motionärerna ser framför sig bör åtgärdas genom att bl.a. avsätta medel för att locka tillbaka lärare som lämnat yrket och att hitta fler vägar in i läraryrket.

Motionärerna anser att kommunaliseringen av den svenska skolan bl.a. resulterat i färre vuxna i skolan och de vill därför se ökade medel för att anställa fler vuxna i skolan. Motionärerna förordar stimulansbidrag till kommuner och friskolor för kompetensutveckling av lärare och rektorer inom det digitala området och stöd till landsbygdsskolor för att de ska kunna klara ett tillfälligt lågt elevunderlag trots en svag ekonomi.

Industri och jobb

Motionärerna anser att industrin är ett fundament för vårt lands välstånd och vill att Sverige ska fortsätta vara en avancerad kunskapsekonomi och en stark industrination. För att förbli innovativt och konkurrenskraftigt ska politiken inriktas på att ge transparenta, tydliga och generellt sett attraktiva villkor för företag som vill satsa långsiktigt i Sverige. Därför ser motionärerna med oro på de frågetecken som finns i politiken om t.ex. den framtida kompetensförsörjningen, höga skatter på arbete och en osäker energipolitik.

Som industrination är Sverige beroende av både konkurrenskraftiga priser på elenergi och tillgång till elenergi under årets alla timmar. Eftersom kärnkraften står för nästan hälften av Sveriges elproduktion kommer den också under överskådlig tid att fortsätta vara en grundpelare för svensk energiförsörjning. Motionärerna vill därför bevara, vidareutveckla och bygga ut kärnkraften. Detta bör ske genom att dels ersätta befintliga reaktorer med moderna, dels forska på nästa generations kärnkraft. Motionärerna avvisar förslag om att bygga ut vindkraften.

Motionärerna är kritiska till de relativt höga skatter som tas ut på arbete och anger att fyra av fem nya jobb skapats i växande småföretag. Av den anledningen vill man avskaffa den allmänna löneavgiften för samtliga företag med upp till nio anställda. Man vill också minska sjuklöneansvaret för småföretag.

För att skapa gynnsamma konkurrensförutsättningar för verksamhetsutövare där serverhallarna är den huvudsakliga affärsverksamheten vill motionärerna att energiskatten för serverhallar ska likställas med den som råder för den energiintensiva industrin. Motionärerna vill också att fastighetsskatten på industrienheter avskaffas, att skatteavdragen för forskning och utveckling utvidgas och att en industrigaranti införs. Industrigarantin ska innebära att varje politiskt motiverad fördyring för industrin, t.ex. genom skattehöjningar, ska åtföljas av kompensatoriska åtgärder. Motionärerna anser också att det vore önskvärt att utreda skattevillkoren för t.ex. fåmansbolag och personaloptioner.

Utbildning är enligt motionärerna en nyckelfråga för industrin och resten av samhället och de vill därför se utbildningssatsningar riktade mot industrins behov. Motionärerna vill låta näringslivet spela en betydligt större roll i arbetet med att utforma relevanta och attraktiva gymnasieutbildningar och förordar s.k. teknikcollege där gymnasier samverkar med lokal industri. Ett annat sätt att möta industrins behov av yrkeskunniga som förordas är en ny anställningsform där en ung lärling får en tolvmånaders provanställning och arbetsgivaren inte betalar någon arbetsgivaravgift. Motionärerna vill också se en s.k. teknikbrygga för att ge ungdomar som har en gymnasieutbildning men som inte fått något jobb en andra chans. Under två terminer ska de få möjlighet att stärka sina kunskaper i teoretiska och praktiska ämnen för att sedan få en termins betald praktik på en lokal industri.

Hela landet!

Motionärerna framhåller att Sverigedemokraterna är ett parti för hela Sverige. Både Sveriges självförsörjning och landsbygdens ekonomi hotas av att den svenska livsmedelsproduktionen är i en negativ trend. Därför förordar motionärerna sänkt skatt på diesel i jord- och skogsbruk till en nivå som motsvarar 0,60 kronor/liter, dvs. på en dansk nivå. Man vill också införa en betesersättning för att värdesätta den svenska mjölkproduktionen. De regionalpolitiska åtgärder som motionärerna förordar omfattar bl.a. en höjning av milersättningen för reseavdrag och ett vidgat starta-eget-bidrag till arbetslösa från 20 år. Motionärerna avvisar regeringens förslag till skattehöjningar på bensin och diesel. För utveckling och vidmakthållande av statens transportinfrastruktur vill motionärerna införa en s.k. marknadspott för investeringar utöver den ordinarie utgiftsramen för utgiftsområde 22 Kommunikationer motsvarande 2 procent av ramen för utgiftsområdet. Potten ska snabbt kunna användas för att bygga bort uppkomna hinder för betydande investeringar inom näringslivet.

Övriga prioriteringar

Motionärerna framhåller att man har ett stort engagemang för miljön, men noterar samtidigt att det vid sidan av den dominerande forskningen påpekas att den globala medeltemperaturen inte ökar, eller har ökat mycket långsamt sedan millennieskiftet. Motionärerna förordar ett ökat fokus på vår närmiljö, där vi har stora möjligheter att själva förbättra situationen och vill se att delar av utlandsbiståndet används till offensiva och resurseffektiva satsningar mot de globala miljöproblemen.

Byggandet ligger enligt motionärerna långt efter behovet, vilket har sin förklaring i befolkningsökningen till följd av den ökade invandringen till Sverige. Förenklade byggnormer för studentbostäder, höjt bostadsbidrag och ett investeringsbidrag för bostäder är åtgärder motionärerna vill se för att lösa bostadsbristen.

Sjukvården ska vara gemensamt skattefinansierad och ges till alla medborgare efter behov. Tillgängligheten till vården behöver enligt motionärerna förbättras och gällande vårdgaranti behöver kompletteras med rätten att vid behov få en vårdplats på rätt klinik, bemannad med rätt kompetens. Motionärerna vill återställa högkostnadsskyddet för både besök inom den öppna hälso- och sjukvården och för läkemedel till den nivå som gällde innan höjningen. Motionärerna förordar också en förstärkning av sjukpenningen och en höjning av garantipensionen. Motionärerna betraktar pension som uppskjuten lön, men givet det ansträngda ekonomiska läget förordas att den s.k. pensionärsskatten avskaffas först den 1 januari 2018.

Försvarspolitiken ska enligt motionärerna fokusera på försvaret av Sverige. I förhållande till regeringens förslag vill motionärerna tillföra försvaret ytterligare 12 miljarder kronor under perioden 2016–2018. Motionärerna vill också se ytterligare resurser till polisen i förhållande till regeringens förslag och förordar att beredskapspolisen återinförs.

Centerpartiets riktlinjer

I partimotion 2015/16:3223 av Anders W Jonsson m.fl. (C) föreslås i yrkande 1 att riksdagen godkänner motionens riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken.

Offentliga finanser och budgetpolitiska mål

Centerpartiet anför i sin budgetmotion att grunden för Sveriges stabila statsfinanser lades under allianspartiernas regeringstid. När den internationella krisen nu är till ända menar motionärerna att nästa steg måste tas så att maximalt med jobb skapas under den globala återhämtningen. De stora skattehöjningar på jobb och regleringar av växande företag som regeringen föreslår riskerar att bryta återhämtningen.

I Centerpartiets budgetmotion avvisas en stor del av regeringens förslag till skattehöjningar, t.ex. ett avtrappat jobbskatteavdrag för högre inkomster och

förändringarna i RUT- och ROT-avdragen. Motionärerna vill sänka trösklarna till den första anställningen genom att arbetsgivaravgifterna för unga sänks. Regeringens förslag om att avskaffa den bortre tidsgränsen i sjukförsäkringen avvisas, liksom regeringens förslag om en utbyggnad av arbetsmarknadspolitiska program och ökade bostadssubventioner, som enligt motionärerna är ineffektiva och kostsamma.

Av tabell 2.17 framgår beräkningen av de offentliga finanserna med Centerpartiets budgetalternativ jämfört med regeringens beräkningar. Det finansiella sparandet är 0,3 miljarder kronor högre än vad regeringen redovisar för 2016 och mellan 0,9 och 3,5 miljarder kronor högre 2017–2019. Det finansiella sparandet i procent av BNP är i huvudsak detsamma som regeringens under perioden.

Tabell 2.17 Den offentliga sektorns finanser (C)

Miljoner kronor
Avvikelse från regeringens förslag

	2016	2017	2018	2019
Offentlig sektors inkomster	−32 314	−36 393	−37 198	−38 289
Offentlig sektors utgifter	−32 623	−37 293	−40 017	−41 801
Finansiellt sparande	**+308**	**+899**	**+2 818**	**+3 511**
Staten	+780	+1 372	+3 291	+4 084
Ålderspensionssystemet	−500	−500	−500	−600
Kommunsektorn	+28	+27	+27	+27
Finansiellt sparande i procent av BNP (nivå)	–0,9 %	–0,5 %	0,0 %	0,4 %

Källa: Centerpartiets partimotion 2015/16:3223.

De effekter på kommunsektorns finanser som Centerpartiets budgetalternativ har framgår av tabell 2.18. Kommunernas inkomster är lägre än i regeringens förslag, vilket framför allt beror på att statsbidragen är lägre. En förklaring till de lägre statsbidragen är att motionärerna avvisar regeringens förslag om sänkt skatt för pensionärer och reglerar detta genom att minska statsbidragen under utgiftsområde 25.

Tabell 2.18 Kommunsektorns finanser (C)

Miljoner kronor
Avvikelse från regeringens förslag

	2016	2017	2018	2019
Kommunernas inkomster	**−3 348**	**−4 546**	**−3 932**	**−3 069**
Kommunal inkomstskatt	+370	+270	+270	+70
Kapitalinkomster och övriga inkomster	±0	±0	±0	±0
Statsbidrag under utgiftsområde 25	−3 718	−4 816	−4 202	−3 139
därav ekonomiska regleringar	−1 850	−1 850	−1 850	−1 850
Statsbidrag från övriga utgiftsområden	±0	±0	±0	±0
Utgifter	**−3 376**	**−4 573**	**−3 959**	**−3 096**
Finansiellt sparande i kommunsektorn	**+28**	**+27**	**+27**	**+27**

Källa: Centerpartiets partimotion 2015/16:3223.

Centerpartiets förslag till utgiftstak framgår av tabell 2.19. Utgiftstaken är 16 miljarder kronor lägre än i regeringens förslag 2016, 21 miljarder kronor lägre 2017 och 31 miljarder kronor lägre 2018. Tillsammans med Moderaterna, Folkpartiet och Kristdemokraterna vänder sig Centerpartiet mot regeringens höjning av utgiftstaken då detta förutsätter ett kraftigt höjt skatteuttag för att balansera utgiftsökningar som partierna inte ställer sig bakom. De fyra partierna har därför i sina respektive budgetmotioner föreslagit samma nivåer på utgiftstaken 2016–2018.

Till skillnad från regeringen som i enlighet med bestämmelserna i budgetlagen lämnar förslag till utgiftstak för det tredje tillkommande budgetåret 2018 och endast gör en bedömning av utgiftstakets nivå 2019, lämnar Centerpartiet också förslag till utgiftstak för 2019. Detta är 74 miljarder kronor lägre än regeringens bedömning.

Tabell 2.19 Utgiftstak för staten (C)

Miljoner kronor
Avvikelse från regeringens förslag

	2016	2017	2018	2019
Takbegränsade utgifter	−33 896	−38 452	−41 173	−42 860
Budgeteringsmarginal	+17 896	+17 452	+10 173	−31 140
Utgiftstak för staten	**−16 000**	**−21 000**	**−31 000**	**−74 000**

Källa: Centerpartiets partimotion 2015/16:3223.

I tabell 2.20 redovisas inkomster och utgifter på statens budget tillsammans med statens budgetsaldo i Centerpartiets budgetalternativ jämfört med regeringens förslag. Inkomsterna är sammantaget 32,6 miljarder kronor lägre och utgifterna 33,9 miljarder kronor lägre 2016. Därmed är budgetsaldot ca 1,2 miljarder kronor högre än i regeringens förslag för 2016 och statens lånebehov 1,2 miljarder kronor lägre. För 2017–2019 är budgetsaldot mellan 1,8 och 4,5 miljarder kronor högre än i regeringens förslag.

Tabell 2.20 Statens budgetsaldo och statsskulden (C)

Miljoner kronor
Avvikelse från regeringens förslag

	2016	2017	2018	2019
Statsbudgetens inkomster	**−32 684**	**−36 663**	**−37 468**	**−38 359**
därav Beräkningstekniskt antagande om inkomster av försåld egendom	±0	±0	±0	±0
Statsbudgetens utgifter	**−33 896**	**−38 452**	**−41 173**	**−42 860**
därav Minskning av anslagsbehållningar[1]	±0	–210	–1 340	–5 950
Riksgäldskontorets nettoutlåning	±0	±0	±0	±0
Kassamässig korrigering	±0	±0	±0	±0
Statsbudgetens saldo	**+1 212**	**+1 788**	**+3 705**	**+4 501**
Statsskuld vid årets slut	−1 212	−3 000	−6 705	−11 206

[1]Centerpartiet avvisar regeringens s.k. beräkningstekniska överföring till hushållen och redovisar detta som en avvikelse jämfört med regeringens förslag för 2017–2019 på raden Minskning av anslagsbehållningar.
Källa: Centerpartiets partimotion 2015/16:3223.

Av tabell 2.21 framgår inkomsterna på statens budget i Centerpartiets budgetalternativ jämfört med regeringens förslag fördelat på olika inkomsttyper. Intäkterna från direkta skatter på arbete är 12,6 miljarder kronor lägre än i regeringens alternativ för 2016, vilket förklaras av att motionärerna bl.a. avvisar regeringens förslag om en avtrappning av jobbskatteavdraget och förändringarna av skattereduktionerna för RUT- och ROT-tjänster. Även regeringens förslag om sänkt avdragsrätt för gåvor avvisas.

Tabell 2.21 Statsbudgetens inkomster (C)

Miljoner kronor
Avvikelse från regeringens förslag

	2016	2017	2018	2019
Direkta skatter på arbete	−12 651	−14 105	−14 120	−14 346
Indirekta skatter på arbete	−23 460	−28 210	−28 880	−29 270
Skatt på kapital	+3 984	+4 842	+4 952	+4 952
Skatt på konsumtion och insatsvaror	+313	+1 580	+1 350	+875
Offentliga sektorns skatteintäkter	**−31 814**	**−35 893**	**−36 698**	**−37 789**
Avgående poster, skatter till andra sektorer	−370	−270	−270	−70
Statens skatteintäkter	**−32 184**	**−36 163**	**−36 968**	**−37 859**
Periodiseringar	±0	±0	±0	±0
Statens skatteinkomster	**−32 184**	**−36 163**	**−36 968**	**−37 859**
Övriga inkomster	−500	−500	−500	−500
Statsbudgetens inkomster	**−32 684**	**−36 663**	**−37 468**	**−38 359**

Källa: Centerpartiets partimotion 2015/16:3223.

Intäkterna från de indirekta skatterna på arbete är ca 23,5 miljarder kronor lägre 2016 än i regeringens förslag och beräknas till 29 miljarder kronor lägre 2017–2019. Detta beror på att Centerpartiet vill att de nedsatta socialavgifterna

för unga ska sänkas till de nivåer som gällde i maj–juli 2015, men också på att motionärerna avvisar regeringens förslag om en särskild löneskatt för äldre. Skatteintäkterna till följd av skatt på konsumtion och insatsvaror är högre jämfört med regeringens förslag, vilket följer av den gröna skatteväxling som motionärerna vill se där skattehöjningar på utsläpp motsvarar de skattesänkningar på arbete och företagande som presenteras i motionen.

Centerpartiets riktlinjer för den ekonomiska politiken

I motionen anförs att Sverige behöver förnya den ekonomiska politiken. Utanförskapet riskerar att fördjupas. Denna utveckling vill motionärerna vända genom en närodlad politik. Tillväxt och jobb skapas genom små och växande företag och inte genom åtgärder som är finansierade med höga skatter. I motionen föreslås reformer på arbetsmarknaden och bostadsmarknaden, en omläggning av skatten på arbete och företagande och en grön skatteväxling.

Fler företag – fler jobb

I motionen framhålls att under det senaste årtiondet har fyra av fem jobb skapats i små och medelstora företag. Genom att garantera att det är billigt att anställa tas denna jobbskaparpotential till vara. För att Sverige även i fortsättningen ska ligga i topp när det gäller internationell konkurrenskraft krävs också fler reformer för att ytterligare förbättra de ekonomiska incitamenten att starta, driva och expandera företag. Åtgärder som förordas är bl.a. sänkta trösklar till den första anställningen genom att avskaffa arbetsgivaravgiften under de första två åren när enmansföretagare anställer sin första medarbetare, sänkt arbetsgivaravgift för unga, utökning av RUT till fler områden och höjd skiktgräns för statlig inkomstskatt. Centerpartiet vill att det ska löna sig att arbeta och avvisar regeringens förslag att införa en särskild löneskatt för äldre och trappa ned jobbskatteavdraget. En av de största utmaningarna på svensk arbetsmarknad är att fler kommer att behöva arbeta allt längre. Därför vill motionärerna sänka riktåldern för det förstärkta jobbskatteavdraget till 64 år.

För att det ska bli lättare att bygga upp företag vill motionärerna bl.a. att kravet på aktiekapital sänks, att investeraravdraget utökas, att statligt riskkapital sprids och effektiviseras samt att regelkrånglet minskas.

En ny giv på arbetsmarknaden

Arbetsmarknaden behöver reformeras och ges förutsättningar att stödja tillväxten av nya jobb. Centerpartiets arbetsmarknadspolitik vilar därför på tre ben.

För det första vill motionärerna att det ska bli enklare för arbetssökande att lära sig jobbet, att öka sin kompetens och anställningsbarhet. Detta ska uppnås genom att bl.a. öka de s.k. introduktionsjobben och antalet platser inom yrkeshögskolan och yrkesvux.

För det andra vill motionärerna förbättra matchningen på arbetsmarknaden genom att bl.a. införa en jobbfixarpeng som gör det möjligt för den arbetssökande att själv välja arbetsförmedlare.

För det tredje vill Centerpartiet göra arbetsmarknaden mer flexibel och tryggare. De vill skära ned på dyra och ineffektiva arbetsmarknadspolitiska program till förmån för reformer som låter människor lära sig jobbet på jobbet, t.ex. introduktionsjobb, lärlingsanställningar och utbildningsplatser inom det reguljära utbildningssystemet. Motionärerna vill att turordningsreglerna inom lagen om anställningsskydd (LAS) ersätts av ett mer rättvist system.

Tryggheten på arbetsmarknaden ska vara stark genom bl.a. en starkare omställningsförsäkring. Centerpartiet vill reformera Arbetslöshetsförsäkringen genom att höja ersättningen i a-kassan de första månaderna och sen snabbare trappa ned den. Sjukförsäkringen ska vara utformad så att det finns tydliga drivkrafter till omställning och arbete även för de som haft sjukpenning i över ett år. Därför avvisar motionärerna regeringens förslag att ta bort den bortre tidsgränsen i sjukförsäkringen. För att ytterligare stärka incitamenten att återgå till arbete vill motionärerna att en karensdag införs efter de första två veckorna då sjuklöneperioden tar slut.

Grön tillväxt i landet

Centerpartiet vill att Sverige fortsätter med reformer för klimatet, för mer förnybar energi i våra transporter och elproduktion, för en bättre havsmiljö, för ren luft och vatten och för mindre gifter i vardagen. Centerpartiet vill också se en grön skatteväxling, där förorenaren betalar för sin miljöskada och resurserna används till att sänka skatterna på jobb och företagande. De miljöskatteåtgärder som ska finansiera skattesänkningarna på jobb och företagande omfattar bl.a. en ny kemikalieskatt, en utfasning av industrins undantag från koldioxidskatt och en ny skatt på fluorerade växthusgaser.

Världens modernaste landsbygd och grönaste städer

I motionen anförs att oavsett var man bor ska man ha likvärdiga möjligheter att bosätta sig, arbeta och driva företag. Men likvärdiga möjligheter i hela landet innebär inte per automatik likformighet. Därför anser partiet att politiken bör utformas efter förutsättningarna i olika delar av landet. En sådan utveckling möjliggörs genom en närodlad politik, där beslut fattas så nära människor som möjligt.

Underhållet på järnvägen är enligt partiet fortfarande eftersatt på många sträckor. Ytterligare medel bör därför avsättas för järnvägsunderhåll. Centerpartiet vill att kollektivtrafiken ska utvecklas snabbare och att den nationella cykelstrategin ska påskyndas.

I motionen framhålls att de gröna näringarna är viktiga för hela Sveriges växtkraft. De producerar klimatsmart energi, högklassiga livsmedel och råvaror, öppna landskap samt jobb och tillväxt i hela landet. Enligt motionärerna är det därför viktigt att värna de gröna näringarnas

konkurrenskraft och allmänna förutsättningar. För att bl.a. möta den akuta krisen för Sveriges mjölkbönder vill motionärerna se en större återbetalning av dieselskatten.

Flyktingar i jobb och bostad

Centerpartiet vill se en ny arbetslinje i migrations- och integrationspolitiken som undanröjer byråkratiska hinder och trösklar in på arbetsmarknaden. Enligt motionärerna är detta nödvändigt för att nyanlända snabbare ska komma in på arbetsmarknaden, få en bostad och bli en del av samhället. Kommunerna är nyckelaktörer i integrationspolitiken men saknar i dag de resurser som krävs för att garantera ett välfungerande mottagande. Motionärerna vill därför se reformer som ger kommunerna rätt verktyg för att klara integrationen, bl.a. bör ersättningen till kommunerna för flyktingmottagande öka. Motionärerna vill också se åtgärder som leder till snabbare vägar till jobb och utbildning, bl.a. bör introduktionsjobben breddas till att även omfatta nyanlända flyktingar, valideringen av nyanländas kompetens ske snabbare, kompletterande utbildningsplatser utökas och intensivkurser i svenska införas.

I motionen framhålls att bostadsbristen i Sverige försvårar integrationen och innebär stora utmaningar lokalt. Centerpartiet vill att fler ges möjlighet att bo på s.k. stödboenden i stället för på HVB-hem (hem för vård eller boende) och att kommunernas ersättningar för ensamkommande barn schabloniseras i syfte att bidra till ökad kostnadskontroll och ökad transparens.

Utbildning för jobb

Centerpartiet strävar efter en likvärdig skola i hela landet men anser samtidigt att beslut tas bäst så nära människan som möjligt. Därför bör kommunerna även fortsättningsvis ha ansvaret för skolan. Eftersom det finns kommuner som brister i kvalitetshänsyn bör en översyn göras av kommunernas ansvar och om de lever upp till kvalitetskraven. Centerpartiet värnar och vill utveckla valfriheten för elever, föräldrar och lärare.

Skolan ska utgå från eleven, och läraren är det viktigaste verktyget för elevens rätt till kunskap och utveckling. Motionärerna vill därför att läraryrkets status höjs, bl.a. genom höjda lärarlöner, kontinuerlig kompetensutveckling och en lärarutbildning knuten till forskning.

I motionen framhålls att det är viktigt att man även som vuxen kan utbilda sig på såväl gymnasial nivå som högskolenivå. Motionärerna vill därför se ytterligare resurser för bl.a. fler platser på yrkes- och lärlingsutbildningar, yrkeshögskolan och yrkesvux.

En bättre bostadsmarknad

Motionärerna vill att den uppgång i bostadsbyggandet som skett under senare år förstärks och att befintliga bostäder utnyttjas bättre i hela Sverige. Plan- och bygglagen behöver reformeras med fokus på bl.a. kortare planprocesser och

fler bygglovsbefriande åtgärder. För att minska hushållens skuldsättning vill motionärerna att ett amorteringskrav införs skyndsamt.

Vård och omsorg med mångfald och närhet

Centerpartiet strävar efter en vård och omsorg som omfattar och är tillgänglig för alla och som utgår från den enskilda människans behov. Rätten att själv välja vård eller skola med en mångfald av aktörer ska värnas. För att förbättra tillgängligheten i hela landet vill motionärerna att den s.k. samordnings- och tillgänglighetsmiljarden behålls.

Ökad jämställdhet

Centerpartiet vill föra en politik som strävar efter jämställdhet mellan könen, värnar individens frihet och tror på människors förmåga att ta ansvar för sina val. Det ojämställda uttaget av föräldraförsäkringen är enligt motionärerna ett problem, inte minst för kvinnors ställning på arbetsmarknaden. Därför vill motionärerna bl.a. se över hur jämställdhetsbonusen kan förstärkas och premiera ett mer jämställt ansvar för vård av barn genom en s.k. VAB-bonus.

Folkpartiets riktlinjer

I partimotion 2015/16:3244 av Jan Björklund m.fl. (FP) föreslås i yrkande 1 att riksdagen godkänner motionens riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken.

Offentliga finanser och budgetpolitiska mål

Folkpartiet anför i sin budgetmotion att förtroendet för Sveriges offentliga finanser är högt och statsskulden relativt låg och att detta skapar goda förutsättningar för att nu genomföra en översyn av överskottsmålet. Trots att motionärerna anser att målet för det finansiella sparandet inte är tillräckligt väl avvägt så som det i dag är konstruerat, ser man samtidigt tydliga faror med ett balansmål. Motionärerna är dock villiga att öppet pröva frågan om vilket mål som bör gälla för nivån på det framtida finansiella sparandet och understryker att en förutsättning för reformer av det finanspolitiska ramverket är att det råder en bred politisk enighet om eventuella förändringar.

Enligt motionärerna är det nu centralt att vårda statsfinanserna för att ha ett manöverutrymme att möta nedgångar i ekonomin nästa gång det behövs. Motionärerna föreslår höjda miljöskatter, prioriterar skattesänkningar som de anser har störst betydelse för jobb och tillväxt, dvs. avskaffad värnskatt, höjd brytpunkt för statlig skatt, sänkt skatt för äldre som arbetar och sänkta arbetsgivaravgifter för unga upp till 20 år. Samtidigt avvisas regeringens förslag om utgiftsökningar inom arbetsmarknads- och bostadspolitiken. Motionärerna avvisar också regeringens förslag om förändringar i RUT- och ROT-avdragen och vill förstärka försvaret.

Folkpartiets budgetalternativ sträcker sig till 2018 och av tabell 2.22 framgår beräkningen av de offentliga finanserna jämfört med regeringens förslag. Det finansiella sparandet är 1,0 miljarder kronor högre än vad regeringen redovisar för 2016, ligger i nivå för 2017 och ligger 0,5 miljarder kronor högre 2018. Det finansiella sparandet i procent av BNP är detsamma som regeringens bedömning för perioden 2016–2019.

Tabell 2.22 Den offentliga sektorns finanser (FP)

Miljoner kronor
Avvikelse från regeringens förslag

	2016	2017	2018
Offentlig sektors inkomster	−24 025	−28 341	−28 748
Offentlig sektors utgifter	−25 051	−28 362	−29 305
Finansiellt sparande	**+1 027**	**+21**	**+557**
Staten	+1 337	+311	+727
Ålderspensionssystemet	−310	−290	−170
Kommunsektorn	−0	±0	±0
Finansiellt sparande i procent av BNP (nivå)	–0,9 %	–0,5 %	–0,0 %

Källa: Folkpartiets partimotion 2015/16:3244.

De effekter som Folkpartiets budgetalternativ har på kommunsektorns finanser framgår av tabell 2.23. Kommunernas inkomster är lägre än i regeringens förslag eftersom motionärerna bl.a. avvisar förslag om utökade platser inom kommunal vuxenutbildning och förslaget om en professionsmiljard. Motionärerna avvisar också förslag som regleras över det generella statsbidraget, t.ex. kostnadsfri mammografi, avgiftsfri tandvård och sänkt högkostnadsskydd för personer över 85 år. Folkpartiet föreslår ett justerat reseavdrag i förhållande till regeringens förslag och reglerar detta inom utgiftsområde 25.

Tabell 2.23 Kommunsektorns finanser (FP)

Miljoner kronor
Avvikelse från regeringens förslag

	2016	2017	2018
Kommunernas inkomster	**−9 890**	**−8 910**	**−7 756**
Kommunal inkomstskatt	+446	+587	+831
Kapitalinkomster och övriga inkomster	±0	±0	±0
Statsbidrag under utgiftsområde 25	−1 953	−2 494	−2 281
därav ekonomiska regleringar	−253	−94	+319
Statsbidrag från övriga utgiftsområden	−8 383	−7 003	−6 306
Utgifter	**−9 890**	**−8 910**	**−7 756**
Finansiellt sparande i kommunsektorn	**−0**	**±0**	**±0**

Källa: Folkpartiets partimotion 2015/16:3244.

Folkpartiets förslag till utgiftstak framgår av tabell 2.24. Utgiftstaken är 16 miljarder kronor lägre än i regeringens förslag för 2016, 21 miljarder kronor

lägre 2017 och 31 miljarder kronor lägre 2018. Tillsammans med Moderaterna, Centerpartiet och Kristdemokraterna vänder sig Folkpartiet mot regeringens höjning av utgiftstaken då detta förutsätter ett kraftigt höjt skatteuttag för att balansera utgiftsökningarna som partierna inte ställer sig bakom. De fyra partierna har därför i sina respektive budgetmotioner föreslagit samma nivåer på utgiftstaken 2016–2018.

Tabell 2.24 Utgiftstak för staten (FP)

Miljoner kronor
Avvikelse från regeringens förslag

	2016	2017	2018
Takbegränsade utgifter	−25 807	−29 239	−30 306
Budgeteringsmarginal	+9 807	+8 239	−694
Utgiftstak för staten	**−16 000**	**−21 000**	**−31 000**

Källa: Folkpartiets partimotion 2015/16:3244.

I tabell 2.25 redovisas inkomster och utgifter på statens budget tillsammans med statens budgetsaldo i Folkpartiets budgetalternativ jämfört med regeringens förslag. Inkomsterna på statens budget är sammantaget 24,5 miljarder kronor lägre och utgifterna 25,8 miljarder kronor lägre 2016. Därmed är budgetsaldot ca 1,3 miljarder kronor högre än i regeringens förslag för 2016 och statens lånebehov 1,3 miljarder kronor lägre. För 2017 och 2018 är budgetsaldot 0,3 miljarder kronor respektive 0,7 miljarder kronor lägre än i regeringens förslag.

Tabell 2.25 Statens budgetsaldo och statsskulden (FP)

Miljoner kronor
Avvikelse från regeringens förslag

	2016	2017	2018
Statsbudgetens inkomster	**−24 471**	**−28 928**	**−29 579**
därav Beräkningstekniskt antagande om inkomster av försåld egendom	±0	±0	±0
Statsbudgetens utgifter	**−25 807**	**−29 239**	**−30 306**
därav Minskning av anslagsbehållningar[1]	±0	–210	–1 340
Riksgäldskontorets nettoutlåning	±0	±0	±0
Kassamässig korrigering	±0	±0	±0
Statsbudgetens saldo	**+1 337**	**+311**	**+727**
Statsskuld vid årets slut	−1 337	−1 648	−2 375

[1] Folkpartiet avvisar regeringens s.k. beräkningstekniska överföring till hushållen och redovisar detta som en avvikelse jämfört med regeringens förslag för 2017–2019 på raden Minskning av anslagsbehållningar.
Källa: Folkpartiets partimotion 2015/16:3244.

Av tabell 2.26 framgår inkomsterna på statens budget i Folkpartiets budgetalternativ jämfört med regeringens beräkningar fördelat på olika inkomsttyper. Intäkterna från direkta skatter på arbete är 18,6 miljarder kronor lägre än i regeringens förslag för 2016, vilket förklaras av att motionärerna

bl.a. vill avskaffa värnskatten, höja brytpunkten för statlig skatt och avvisar regeringens förslag om en avtrappning av jobbskatteavdraget och regeringens föreslagna uppräkning av skiktgränserna för statlig inkomstskatt.

Intäkterna från de indirekta skatterna på arbete är ca 3,8 miljarder kronor lägre än i regeringens budgetförslag för 2016 och ca 2,5 miljarder kronor lägre 2017 och 2018. Detta förklaras av Folkpartiets förslag om att sänka arbetsgivaravgifterna för unga upp till 20 år och av att man avvisar regeringens förslag om en särskild löneskatt för äldre. Även skatteintäkterna till följd av skatt på konsumtion och insatsvaror är lägre jämfört med regeringens förslag. Bakom denna nettosiffra ligger bl.a. att motionärerna avvisar regeringens förslag till höjd bensinskatt och att man föreslår en kemikaliskatt och en handelsgödselskatt.

Tabell 2.26 Statsbudgetens inkomster (FP)

Miljoner kronor
Avvikelse från regeringens förslag

	2016	2017	2018
Direkta skatter på arbete	−18 605	−23 846	−23 903
Indirekta skatter på arbete	−3 825	−2 600	−2 470
Skatt på kapital	−615	−325	+175
Skatt på konsumtion och insatsvaror	−1 180	−2 470	−4 050
Offentliga sektorns skatteintäkter	**−24 225**	**−29 241**	**−30 248**
Avgående poster, skatter till andra sektorer	−446	−587	−831
Statens skatteintäkter	**−24 671**	**−29 828**	**−31 079**
Periodiseringar	±0	±0	±0
Statens skatteinkomster	**−24 671**	**−29 828**	**−31 079**
Övriga inkomster	+200	+900	+1 500
Statsbudgetens inkomster	**−24 471**	**−28 928**	**−29 579**

Källa: Folkpartiets partimotion 2015/16:3244.

Folkpartiets riktlinjer för den ekonomiska politiken

Sänkta skatter för fler jobb

I motionen förordas ett antal skattesänkningar på arbete, vilket förväntas ha stor positiv påverkan på sysselsättningen, antalet arbetade timmar och konkurrenskraften. Folkpartiet vill avskaffa den s.k. värnskatten i två steg till 2017. Detta framhålls som en prioriterad åtgärd eftersom skatten straffar den som vill utbilda sig och jobba mycket. Vidare avvisas regeringens förslag om en uppräkning av skiktgränserna för statlig inkomstskatt. Motionärerna vill samtidigt genomföra en höjning av skiktgränsen från 36 940 kronor per månad till 40 000 kronor per månad.

Att fler jobbar längre upp i åldrarna är en avgörande del av arbetslinjen. I motionen avvisas därför regeringens förslag att införa en särskild löneskatt för äldre. I stället föreslås att åldersgränsen för det förhöjda jobbskatteavdraget

justeras ned i två steg under 2016–2017 för att även inkludera personer som vid kalenderårets ingång fyllt högst 63 år.

RUT-avdraget har blivit en stor framgång vad gäller att öka människors makt över sin egen tid och att skapa vägar in på arbetsmarknaden. Motionärerna vill att avdraget utökas till att även omfatta flyttjänster. Vidare vill motionärerna värna avdragsrätten för gåvor.

Kunskap i skolan

Motionärerna ser med oro hur regeringen bryter mot den inslagna kunskapslinjen i svensk skolpolitik. Statliga medel används för kommunala uppgifter i stället för att prioritera skolans kunskapsuppdrag. För att ge alla elever en bra skolgång bör staten ta tillbaka ansvaret för skolan. Ytterligare satsningar på skolan behövs, men mer resurser är inte tillräckligt för att förbättra resultaten. Även attityden till skolan och betydelsen av utbildning behöver ändras. Folkpartiet vill satsa resurser på en tioårig grundskola, höjda lärarlöner och fler karriärtjänster i utanförskapsområden.

Lärlingsutbildningens attraktionskraft bör öka och i motionen avvisas därför regeringens förslag om en neddragning av lärlingsersättningen. I stället vill motionärerna se ytterligare medel till en höjd lärlingsersättning. Vidare vill motionärerna införa yrkesskola, dvs. en yrkesutbildning för vuxna motsvarande gymnasial nivå med stort inslag av arbetsplatsförlagt lärande.

Bättre villkor för äldre

En viktig del i Folkpartiets ekonomiska politik är att göra det möjligt för fler äldre att fortsätta att delta i arbetskraften. Därför avvisar partiet regeringens skattehöjningar på äldres arbete samtidigt som det vill utöka jobbskatteavdraget för äldre. Att öka äldres självbestämmande och makt över sin vardag är en central uppgift för äldrepolitiken. Ett sätt att förverkliga detta är att äldre som får del av omsorgstjänster själva ska få mer att säga till om när det gäller maten och måltiderna, varför en laga-mat-garanti bör införas.

Motionärerna vill se en kompetenssatsning som bygger vidare på erfarenheterna från det s.k. Omvårdnadslyftet och avvisar regeringens förslag till satsning som ska ersätta Omvårdnadslyftet.

Motionärerna framhåller vidare att bostadstillägget har en avgörande betydelse för att förbättra ekonomiskt svaga pensionärers livssituation och de vill därför höja ersättningsnivån i tillägget.

Fler bostäder

Folkpartiet avvisar regeringens förslag att återinföra byggsubventioner till byggföretag och framhåller att statliga byggstöd inte kommer att medföra ett ökat byggande på sikt utan endast en misshushållning av skattebetalarnas pengar. Folkpartiet vill i stället se enklare regler och kortare planprocesser för att öka bostadsbyggandet. Dagens regelverk hämmar konkurrensen inom byggsektorn, vilket leder till högre produktionskostnader och dyrare bostäder.

För att öka byggtakten vill motionärerna införa en snabbhetspremie till de kommuner som har korta handläggningstider eller framgångsrikt förkortar dem för plan- och bygglovsärenden. På motsvarande sätt bör det också införas sanktionsavgifter för de kommuner som inte följer de tidsgränser för plan- och byggärenden som föreskrivs i lag.

När en person av skatteskäl väljer att inte sälja sin bostad skapar det inlåsningsproblem och förvärrar bostadsbristen. Inlåsningen drabbar både företag som försöker rekrytera och enskilda. Bristen på rörlighet och bostäder uppskattas enligt motionen leda till ca 15 000 fler arbetslösa i Sverige. Därför föreslås att uppskovstaket för reavinster vid fastighetsförsäljning och räntan på den uppskjutna reavinstbeskattningen avskaffas.

Klimatinvesteringar för jobb och tillväxt

Det behövs en liberal klimatpolitik för att övervinna miljöproblemen, hejda klimatförändringarna och klara jobben och tillväxten. Motionärerna vill se lägre skatt på jobb och höja olika former av miljö- och klimatpåverkande skatter.

Miljöpåverkan från transportsektorn måste minska och det krävs åtgärder för att nå målet om en fossilfri fordonsflotta. Flera åtgärder räknas upp i motionen, t.ex. att fordonsskatt ska betalas bl.a. utifrån fordonets koldioxidutsläpp per kilometer. I motionen föreslås också en omvänd miljöbonus där bilar som enligt dagens regelverk inte är berättigade till en miljöbilspremie får en förhöjd fordonsskatt under de första fem åren. Regeringens förslag om en supermiljöbilspremie avvisas. Folkpartiet vill vidare se en utbyggnad av laddinfrastruktur.

Enligt Folkpartiet bör olika former av subventioner för användningen av fossila bränslen successivt fasas ut. Sverige har tack vare vattenkraften, kärnkraften och investeringar i förnybar el en säker och effektiv energiproduktion med små utsläpp av växthusgaser till konkurrenskraftiga priser. I motionen vill man därför stegvis avskaffa effektskatten under perioden 2016–2018.

Det finns en stor potential att fortsätta bygga ut förnyelsebara energislag men detta bör inte ske genom kortsiktiga bidrag. I motionen avvisas därför flera av regeringens förslag på ökade anslag till olika investeringsstöd. Marknadsetableringen för produktionsanläggningar för solenergi bör underlättas genom att fastighetsskatten helt tas bort för sådana anläggningar.

I stället för regeringens förslag på klimatinvesteringar vill motionärerna att medel endast ska gå till de insatser som har störst klimateffekt. För att få bort farliga kemikalier i konsumentprodukter föreslås en ökad marknadstillsyn och en skatt på elektronik som innehåller miljöfarliga kemikalier, den s.k. kemikalieskatten som initierades under alliansregeringen.

Stärkt försvar

Svensk försvarspolitik måste ställas om eftersom hotbilden i Östersjöområdet har förstärkts kraftigt. För att öka försvarsförmågan vill motionärerna se höjda årliga anslag och en förstärkning av förbandsverksamheten. Vidare bör Försvarsmaktens möjligheter till materielanskaffning förstärkas och försvarets personalförsörjning ses över. Motionärerna förordar ett försök med allmän värnplikt 2016 för att komplettera den rekrytering av soldater som sker på frivillig väg. Satsningar på försvaret ska prioriteras och försvarsförmågan behöver stärkas genom ett svenskt Natomedlemskap. Målet är en anslutning till Nato under innevarande mandatperiod.

Ytterligare prioriterade områden: flykting- och asylmottagandet

De pågående flyktingströmmarna saknar motstycke i modern tid, vilket ställer krav på EU och Sverige. Motionärerna vill se fler lagliga vägar in i EU, såsom asylvisum och avskaffat transportörsansvar. Det behövs också en mer varaktig lösning inom EU för att dela ansvaret för flyktingmottagandet. I den rådande akuta situationen behöver alla länder göra mer, även Sverige. Folkpartiet anser att Sverige ska öka antalet kvotflyktingar.

Mottagningssystemet är ansträngt och måste dimensioneras och reformeras därefter. Flyktingmottagandet är ett nationellt åtagande och staten ska ytterst kunna ålägga kommuner att ta emot fler nyanlända. För att ge kommunerna bättre förutsättningar måste också det statliga stödet till kommunerna öka. Folkpartiet vill till skillnad från regeringen behålla men reformera det prestationsbaserade stödet till kommuner som tar emot många nyanlända i förhållande till sin folkmängd. I motionen förordas ökat statligt stöd till kommuner som tar emot nyanlända och ensamkommande barn, men också ökade resurser när det gäller boende och skola. Stödboenden bör införas som placeringsform för ensamkommande flyktingbarn.

För att klara av ett ökat asylmottagande måste det finnas en politik som erbjuder människor verkliga möjligheter att komma in i det svenska samhället. Rätt hanterat blir dagens asylmottagande en tillgång för Sverige. För att öka jobbchanserna vill motionärerna se utökade RUT-tjänster och ett slopat vårdnadsbidrag. Skolgången för nyanlända elever behöver förbättras, varför motionärerna vill avsätta medel för en yrkesskola med arbetsplatsförlagt lärande och resurser för extra undervisning i svenska.

Kristdemokraternas riktlinjer

I partimotion 2015/16:3244 av Andreas Carlson m.fl. (KD) föreslås i yrkande 1 att riksdagen godkänner motionens riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken.

Offentliga finanser och budgetpolitiska mål

Kristdemokraterna anför i sin budgetmotion att en förutsättning för att den ekonomiska politiken ska fungera bra på lång sikt är att det råder ordning och reda i statens och det offentligas ekonomi och att det inte går att bedriva en politik med ständiga underskott och en växande statsskuld. Därför är det enligt motionärerna viktigt med regler för finanspolitiken som står fast över tid och över regeringsskiften.

Motionärerna anser att i ett läge där de offentliga finanserna inte medger några ofinansierade reformer måste man brett se över hur man kan hitta finansiering för prioriterade reformer. De budgetförstärkningar som behövs under kommande år bör till övervägande del ske genom intäktsökningar men det kommer också att vara nödvändigt att begränsa utgiftsökningarna. Budgetförstärkningarna får dock inte genomföras genom att dra ned på välfärdens kärnverksamheter eller genom skattehöjningar som sammantaget slår mot sysselsättningen och företagsklimatet.

Motionärerna vill se en grön skatteväxling där inkomstförstärkningar genom höjda skatter i så stor utsträckning som möjligt tas ut genom att öka beskattningen av miljö-, klimat- eller hälsofarlig verksamhet och konsumtion samtidigt som skatten på arbete sänks. I Kristdemokraternas budgetmotion avvisas en stor del av regeringens förslag till skattehöjningar, t.ex. avtrappat jobbskatteavdrag, särskild löneskatt för äldre och förändringar i RUT- och ROT-avdraget. Motionärerna vill att unga ska få tjäna upp till en halv miljon skattefritt och vill se en sänkt arbetsgivaravgift för ungdomar upp till 22 år.

Av tabell 2.27 framgår beräkningen av de offentliga finanserna med Kristdemokraternas budgetalternativ jämfört med regeringens förslag. Det finansiella sparandet är i huvudsak detsamma som vad regeringen redovisar för 2016–2019, liksom det finansiella sparandet i procent av BNP.

Tabell 2.27 Den offentliga sektorns finanser (KD)

Miljoner kronor
Avvikelse från regeringens förslag

	2016	2017	2018	2019
Offentlig sektors inkomster	−24 777	−28 212	−29 252	−30 242
Offentlig sektors utgifter	−24 778	−28 235	−29 230	−30 846
Finansiellt sparande	**+1**	**+23**	**−22**	**+604**
Staten	+201	+313	+218	+804
Ålderspensionssystemet	−200	−290	−240	−200
Kommunsektorn	±0	±0	±0	±0
Finansiellt sparande i procent av BNP (nivå)	–0,9 %	–0,5 %	–0,0 %	0,3 %

Källa: Kristdemokraternas partimotion 2015/16:2512.

De effekter som Kristdemokraternas budgetförslag har på kommunsektorns finanser framgår av tabell 2.28. Den kommunala inkomstskatten beräknas till ett lägre belopp i förhållande till regeringens förslag, vilket i huvudsak beror

på förslaget om att unga ska kunna få tjäna en halv miljon kronor skattefritt. Motionärerna reglerar detta inom det generella statsbidraget inom utgiftsområde 25.

Tabell 2.28 Kommunsektorns finanser (KD)

Miljoner kronor
Avvikelse från regeringens förslag

	2016	2017	2018	2019
Kommunernas inkomster	**−771**	**−1 880**	**−2 180**	**−2 180**
Kommunal inkomstskatt	−13 500	−13 500	−13 500	−13 500
Kapitalinkomster och övriga inkomster	±0	±0	±0	±0
Statsbidrag under utgiftsområde 25	+12 729	+11 620	+11 320	+11 320
därav ekonomiska regleringar	+229	−780	−1 080	−1 080
Statsbidrag från övriga utgiftsområden	±0	±0	±0	±0
Utgifter	**−771**	**−1 880**	**−2 180**	**−2 180**
Finansiellt sparande i kommunsektorn	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**

Källa: Kristdemokraternas partimotion 2015/16:2512.

Kristdemokraternas förslag till utgiftstak framgår av tabell 2.29. Utgiftstaken är 16 miljarder kronor lägre än i regeringens förslag 2016, 21 miljarder kronor lägre 2017 och 31 miljarder kronor lägre 2018. Tillsammans med Moderaterna, Centerpartiet och Folkpartiet vänder sig Kristdemokraterna mot regeringens mycket kraftiga höjning av utgiftstaken då detta förutsätter ett kraftigt höjt skatteuttag för att balansera utgiftsökningar som partierna inte ställer sig bakom. De fyra partierna har därför i sina respektive budgetmotioner föreslagit samma nivåer på utgiftstaken 2016–2018.

Till skillnad från regeringen som i enlighet med bestämmelserna i budgetlagen lämnar förslag till utgiftstak för det tredje tillkommande budgetåret 2018 och endast gör en bedömning av utgiftstakets nivå 2019, lämnar Kristdemokraterna också förslag till utgiftstak för 2019. Detta är 74 miljarder kronor lägre än regeringens bedömning.

Tabell 2.29 Utgiftstak för staten (KD)

Miljoner kronor
Avvikelse från regeringens förslag

	2016	2017	2018	2019
Takbegränsade utgifter	−11 478	−15 025	−15 970	−17 546
Budgeteringsmarginal	−4 522	−5 975	−15 030	−56 454
Utgiftstak för staten	**−16 000**	**−21 000**	**−31 000**	**−74 000**

Källa: Kristdemokraternas partimotion 2015/16:2512.

I tabell 2.30 redovisas inkomster och utgifter på statens budget tillsammans med statens budgetsaldo i Kristdemokraternas budgetalternativ jämfört med regeringens förslag. Inkomsterna på statens budget är sammantaget 11,3 miljarder kronor lägre och utgifterna 11,5 miljarder kronor lägre 2016.

Därmed är budgetsaldot ca 0,2 miljarder kronor högre än i regeringens förslag för 2016 och statens lånebehov 0,2 miljarder kronor lägre. För 2017–2019 är budgetsaldot mellan 0,2 och 0,8 miljarder kronor högre än i regeringens förslag.

Tabell 2.30 Statens budgetsaldo och statsskulden (KD)

Miljoner kronor
Avvikelse från regeringens förslag

	2016	2017	2018	2019
Statsbudgetens inkomster	**−11 277**	**−14 712**	**−15 752**	**−16 742**
därav Beräkningstekniskt antagande om inkomster av försåld egendom	±0	±0	±0	±0
Statsbudgetens utgifter	**−11 478**	**−15 025**	**−15 970**	**−17 546**
därav Minskning av anslagsbehållningar[1]	±0	–210	–1 340	–5 950
Riksgäldskontorets nettoutlåning	±0	±0	±0	±0
Kassamässig korrigering	±0	±0	±0	±0
Statsbudgetens saldo	**+201**	**+313**	**+218**	**+804**
Statsskuld vid årets slut	−201	−514	−732	−1 536

[1]Kristdemokraterna avvisar regeringens s.k. beräkningstekniska överföring till hushållen och redovisar detta som en avvikelse jämfört med regeringens förslag för 2017–2019 på raden Minskning av anslagsbehållningar.
Källa: Kristdemokraternas partimotion 2015/16:2512.

Av tabell 2.31 framgår inkomsterna på statens budget i Kristdemokraternas budgetalternativ jämfört med regeringens beräkningar fördelat på olika inkomsttyper. Intäkterna från direkta skatter på arbete är 20,3 miljarder kronor lägre än i regeringens förslag för 2016. Detta förklaras bl.a. av motionärernas förslag om att unga och nyanlända ska kunna tjäna upp till en halv miljon skattefritt och att man avvisar en stor del av regeringens förslag till skattehöjningar.

Intäkterna från de indirekta skatterna på arbete är ca 9,5 miljarder kronor lägre 2016 än i regeringens förslag och ökar till ca 11 miljarder kronor varje år under perioden 2017–2019, vilket bl.a. beror på motionärernas förslag om att sänka arbetsgivaravgiften för unga upp till 22 år och på att man avvisar regeringens förslag om en särskild löneskatt för äldre. Skatteintäkterna till följd av skatt på konsumtion och insatsvaror är högre jämfört med regeringens förslag. Bakom denna nettosiffra ligger bl.a. att motionärerna delvis avvisar regeringens förslag till höjd bensinskatt och att man vill införa nya skatter på kemikalier, sopförbränning och kreosot.

Tabell 2.31 Statsbudgetens inkomster (KD)

Miljoner kronor
Avvikelse från regeringens förslag

	2016	2017	2018	2019
Direkta skatter på arbete	−20 300	−21 530	−21 530	−21 530
Indirekta skatter på arbete	−9 470	−11 010	−11 280	−11 370
Skatt på kapital	+1 400	+1 600	+1 600	+1 700
Skatt på konsumtion och insatsvaror	+3 893	+3 028	+2 158	+1 158
Offentliga sektorns skatteintäkter	**−24 477**	**−27 912**	**−29 052**	**−30 042**
Avgående poster, skatter till andra sektorer	+13 500	+13 500	+13 500	+13 500
Statens skatteintäkter	**−10 977**	**−14 412**	**−15 552**	**−16 542**
Periodiseringar	±0	±0	±0	±0
Statens skatteinkomster	**−10 977**	**−14 412**	**−15 552**	**−16 542**
Övriga inkomster	−300	−300	−200	−200
Statsbudgetens inkomster	**−11 277**	**−14 712**	**−15 752**	**−16 742**

Källa: Kristdemokraternas partimotion 2015/16:2512.

Kristdemokraternas riktlinjer för den ekonomiska politiken

Större valfrihet för familjer

Kristdemokraterna vill erbjuda familjer mer tid för barnen och en större valfrihet. Motionärerna vill i motsats till regeringen behålla jämställdhetsbonusen och införa en skyldighet för alla kommuner att erbjuda vårdnadsbidrag som ett sätt att öka familjers valfrihet. Familjer med svag ekonomi ska prioriteras och det särskilda bidraget för hemmavarande barn i bostadsbidraget bör därför höjas.

Fler jobb och mer företagande

Kristdemokraternas ekonomiska politik ger förutsättningar för människor att bygga goda relationer och att gå från utanförskap till arbete. Inriktningen på politiken bör därför vara att sänka trösklarna in på arbetsmarknaden, skapa större frihet för familjer och förbättra förutsättningarna för företagande och det civila samhället. Välfärdstjänsterna ska vara väl fungerande och gemensamt finansierade. Resurser till välfärden skapas huvudsakligen genom att fler kommer i arbete.

Grunden för en fungerande arbetsmarknadspolitik är att bryta utanförskapet för svaga grupper, däribland unga arbetslösa och utrikes födda. Kristdemokraterna vill öka det faktiska jobbdeltagandet genom att erbjuda unga under 25 år att tjäna upp till en halv miljon skattefritt. Vidare vill man se en sänkt arbetsgivaravgift för unga upp till 22 år för att sänka trösklarna till arbete.

Fler som arbetar längre har många positiva effekter, både för den enskilde och för ekonomin. Motionärerna vill att fler äldre ska fortsätta att arbeta längre genom att sänka åldern för det förhöjda jobbskatteavdraget med ett år, dvs. 64

år, och avvisar regeringens förslag att återinföra den särskilda löneskatten för äldre.

För att det ska löna sig att gå från utanförskap till arbete vill motionärerna införa ett nystartsavdrag, som är ett förstärkt jobbskatteavdrag för personer som har varit långtidsarbetslösa. För samma målgrupp förordar man även matchningsanställningar som ett komplement till andra insatser i jobb- och utvecklingsgarantin. RUT- och ROT-avdragen har skapat många nya jobb och motionärerna motsätter sig därför regeringens halvering av RUT-avdraget. I stället vill man utöka avdraget till att även omfatta andra tjänster som tvättabonnemang och it. Vidare vill man sänka momsen för enklare lagningar av cyklar, kläder och skor. För att jobben ska bli fler behövs också ett gynnsamt företagsklimat. Därför läggs flera förslag om regelförenklingar, ökad tillgång på riskkapital och konkurrenskraftiga skatter.

Fler bostäder och infrastruktur för hela Sverige

En av orsakerna till den bristande rörligheten på bostadsmarknaden är skatternas utformning, däribland de s.k. flyttskatterna. Motionärerna vill att taket för uppskov med reavinstskatten tas bort vid köp av en ny bostad och även att uppskovsräntan ska kunna betalas senare. När det gäller infrastruktur är goda kommunikationer en förutsättning för att hela Sverige ska ha en tillväxt som ger fler jobb och ökat välstånd. Järnvägen är ett klimateffektivt transportslag som behöver rustas upp, i första hand genom investeringar i drift och underhåll av befintliga anläggningar. Motionärerna vill även avsätta resurser till investeringar i väg- och järnvägsunderhåll på landsbygden.

Bättre integration

Kristdemokraterna värnar en migrationspolitik som bygger på öppenhet, respekt för asylrätten och möjlighet för barnfamiljer att återförenas. Samtidigt måste Sverige med kraft verka för att fler länder inom EU tar ansvar och medverkar i ett humant flyktingmottagande. En generös migrationspolitik ställer också krav på en väl fungerande integrationspolitik med fler jobb och bostäder och en bättre skola. I motionen redovisas flera reformer för att öka incitamenten till arbete, t.ex. ett nytt etableringsavdrag för nyanlända som kommer i arbete samtidigt som etableringsersättningen sänks något. Kristdemokraterna vill också höja ersättningsnivån för de kommuner som tar emot flest nyanlända.

Bostadsbristen drabbar nyanlända på flera sätt och för att minska den akuta situationen anser motionärerna bl.a. att Migrationsverket bör ha rätt att själva äga boenden för asylsökanden. Vidare behövs en jämnare fördelning mellan landets kommuner av såväl nyanlända som asylsökande. För att bryta trångboddheten behöver lagen om eget boende (EBO) ses över och ekonomiska styrmedel användas. Kristdemokraterna anser att ensamkommande barn och unga främst bör placeras i familjehem. Många barn placeras i HVB-hem trots att de inte alltid har behov av sådant stöd.

Alternativa boendeformer bör finnas och motionärerna välkomnar därför regeringens förslag om att inrätta stödboenden.

Flera reformer föreslås för att öka förutsättningarna för en bättre utbildning för nyanlända, exempelvis sfi med yrkesintroduktion/praktik, som i dag är en försöksverksamhet på regional nivå, och att erbjuda lärare kompetens inom svenska som andra språk för att uppnå kunskapsmålen hos elever med svenska som andraspråk.

Vård och omsorg

En av de viktigaste principerna för svensk hälso- och sjukvård är att befolkningen ska få vård på lika villkor. Trots detta är skillnaderna i medicinska resultat och kvalitet mellan landstingen oacceptabla enligt motionärerna. Vårdens ersättningssystem måste moderniseras och på längre sikt krävs ett statligt ansvar för sjukhusvården för att åstadkomma ett bättre resursutnyttjande. Kristdemokraterna vill se en förbättrad samordning och tillgänglighet för att åstadkomma kortare vårdköer och en mer sammanhållen vårdkedja. Detta är en fortsättning på den tidigare tillgänglighetsreformen, den s.k. kömiljarden. Vidare behöver goda resultat inom förebyggande och rehabiliterande insatser premieras.

Barn och unga som lider av eller riskerar att utveckla psykisk ohälsa är ett prioriterat område för Kristdemokraterna. Motionärerna vill öka tillgängligheten till den s.k. första linjens psykiatri, dvs. primärvården, elevhälsan och ungdomsmottagningarna. Vidare vill man också avsätta medel till insatser inom elevhälsan och införa handlingsplaner för hur man ska arbeta förebyggande i denna del.

Vården av äldre har länge varit en prioriterad fråga för Kristdemokraterna, men mer behöver göras enligt motionen. Regeringens förslag att höja maxtaxan i hemtjänsten avvisas. Vidare vill Kristdemokraterna förlänga omvårdnadslyftet för att stärka kompetensen hos personalen inom äldreomsorgen. Det behövs investeringsstöd för att öka tillgången till bostäder och partiet vill därför avsätta medel för en äldreboendegaranti. Det sociala innehållet i äldreomsorgen är viktigt och man vill därför avsätta medel till kommunerna för att ta fram program för detta ändamål.

En skola där ingen lämnas efter

Skolans huvuduppgift är att förmedla kunskap och att stimulera elevernas intellektuella utveckling. För att vända trenden med fallande kunskapsresultat vill Kristdemokraterna se ett förstärkt stöd till elever med särskilda behov, kompletterande utbildning för lärare och stärkt elevhälsa. Läraryrkets attraktivitet måste stärkas, bl.a. genom en förbättrad arbetssituation och höga löner till bra lärare. Motionärerna anser att alla elever som har behov av särskilt stöd ska få tillgång till det i skolan och förordar därför fler behöriga speciallärare som det under lång tid har varit brist på.

För att stödja språkutvecklingen hos nyanlända och elever med svenska som andraspråk föreslås i motionen att fler lärare får behörighet i ämnet, men även riktade karriärtjänster till utsatta områden.

Kristdemokraterna vill också tillföra resurser till fritidsverksamheten för att minska barngruppernas storlek. Med en förbättrad kvalitet är det rimligt att höja taket i maxtaxan för hushåll med högst inkomster.

Det civila samhället

Kristdemokraternas vill stärka det civila samhällets ställning och se en mer självständig ideell sektor. Det gåvoskatteavdrag som allianspartierna införde ökade organisationernas självständighet. Motionärerna avvisar därför regeringens förslag om slopat gåvoskatteavdrag och förordar i stället ett utökat gåvoskatteavdrag, och års- och ansökningsavgifterna bör tas bort.

Klimat, miljö och landsbygd

Målet för den svenska miljöpolitiken måste vara att bromsa klimatförändringarna genom minskade utsläpp av koldioxid. I motionen förordas fortsatt stöd till investeringar i laddinfrastruktur i Sverige. Det är en förutsättning för att uppmuntra konsumenter att köpa laddhybrider och elbilar.

Jordbruket är centralt för sysselsättningen på landsbygden och inom livsmedelssektorn. Kristdemokraterna vill därför stärka mjölkböndernas konkurrenskraft genom att ändra det s.k. beteskravet för mjölkkor i lösdriftsbesättningar. De nuvarande reglerna om beteskrav hindrar mjölkbönder att ansöka om betesstöd från EU.

Kristdemokraterna vill se en grön skatteväxling där höjd skatt på miljöstörande verksamhet eller kemikalier växlas mot lägre skatt på arbete. Regeringens förslag på en kraftig höjning av bensin- och dieselskatten, utan att samtidigt sänka på arbete, försvårar för människor som lever i lands- och glesbygd, varför det delvis avvisas. I stället föreslås en lägre höjning och samtidigt en höjd milersättning för arbetsresor för att underlätta arbetspendling.

2.3 Övriga motioner

Sysselsättningsmål

I motion 2015/16:3056 av Fredrik Malm m.fl. (FP) anförs att regeringens arbetslöshetsmål riskerar att missa avgörande delar för att kunna identifiera och bekämpa utanförskap. En regering vägledd av ett arbetslöshetsmål kan hävda att den förda politiken för oss närmare målet trots att det samtidigt innebär att sysselsättningen inte växer annat än försumbart, att sjukskrivningarna ökar och att fler blir förtidspensionerade. I stället borde politiken verka för att så många som möjligt ska få bidra och komma i arbete. Därför anser motionärerna att regeringen borde styra efter ett nytt och riktigt

sysselsättningsmål för Sverige som skulle utformas som andelen av den arbetsföra befolkningen som är sysselsatt. Motionärerna föreslår att riksdagen tillkännager detta för regeringen.

Ramverk som garanterar stabila och starka statsfinanser

I motion 2015/16:2368 av Anders W Jonsson m.fl. (C) anförs att Sverige ska bli ett mer dynamiskt, miljövänligt och sammanhållet land. Stora statliga och stelbenta strukturer kan ersättas av en ekonomi där nya företag och jobb växer fram underifrån. Ordning och reda i statens finanser är en av Sveriges viktigaste konkurrensfördelar och en viktig förklaring till Sveriges starka ekonomiska position. Enligt motionärerna kan både trygghetssystem, välfärd och jobbskapande säkras genom starka statsfinanser. Motionärerna anser att Sverige bör fortsätta att värna de ramverk som garanterar stabila och starka statsfinanser och föreslår att riksdagen tillkännager detta för regeringen.

2.4 Kompletterande information

Aktuella bedömningar av de offentliga finanserna

Riksbanken

I Riksbankens penningpolitiska rapport från den 28 oktober 2015 finns en ny prognos över den offentliga sektorns finansiella sparande. Det finansiella sparandet har reviderats upp något för 2015–2017. Riksbankens bedömning för 2018 är ett finansiellt sparande på –0,1 procent av BNP, vilket ska jämföras med regeringens bedömning om balans samma år.

Riksbanken konstaterar i rapporten att det är för tidigt att bedöma vilka makroekonomiska effekter den ökade invandringen för med sig och att man följer utvecklingen noga och att prognoserna successivt kommer att justeras. På kort sikt framför Riksbanken att den ökade asylinvandringen kan innebära positiva effekter för tillväxten i form av både högre privat och offentlig konsumtion. Den ökade offentliga konsumtion som krävs för att tillgodose behoven ökar samtidigt de offentliga utgifterna. På längre sikt är ett ökat antal personer i den arbetsföra befolkningen positivt då arbetskraftsutbudet och därmed sysselsättningen kan växa mer. Riksbanken konstaterar dock att osäkerheten är stor om hur snabbt de nyanlända kan komma in i arbetskraften och i sysselsättning.

Riksgäldskontoret

I Riksgäldskontorets senaste prognos över statens lånebehov räknar myndigheten med att lånebehovet kommer att uppgå till 45 miljarder kronor 2015, vilket ska jämföras med regeringens bedömning på 36 miljarder kronor. Detta är en minskning med 25 miljarder kronor jämfört med föregående prognos. Minskningen beror enligt myndigheten på bl.a. högre skatteinkomster. För 2016 och 2017 beräknas lånebehovet bli 33 respektive 47

miljarder kronor, vilket kan jämföras med regeringens bedömning på 10 respektive 8 miljarder kronor. I Riksgäldskontorets prognos ligger bl.a. ökade utgifter för migration, stigande räntor på statsskulden, socialförsäkring och avgiften till EU som innebär att de totala utgifterna beräknas växa något snabbare än skatteinkomsterna, trots en relativt god konjunktur. Riksgäldskontorets prognos över den offentliga sektorns finansiella sparande i procent av BNP är också lägre jämfört med regeringens bedömning för 2016 och 2017.

Enligt Riksgäldskontorets prognos beräknas statsskulden för åren 2015–2017 motsvara 35 procent av BNP, vilket ska jämföras med regeringens bedömning att statsskulden i procent av BNP kommer att minska mellan 2015–2017 och uppgå till ca 31 procent 2017.

EU-kommissionens höstprognos 2015

EU-kommissionen har i sin höstprognos från den 5 november 2015 reviderat ned sin prognos för den offentliga sektorns finansiella sparande för 2016 med tre tiondelar i förhållande till sin prognos från i maj och räknar nu med att det finansiella sparandet som andel av BNP blir –1,3 procent. För 2017, som är ett nytt prognosår, räknar kommissionen med att det finansiella sparandet som andel av BNP blir –1,2 procent. Det strukturella sparandet kommer fortsatt att ligga runt – 1,0 procent under prognosperioden. Maastrichtskulden kommer enligt prognosen att ligga på drygt 43 procent i slutet av 2018. Kommissionen har i sin prognos tagit hänsyn till Migrationsverkets prognos från oktober 2015 och framhåller att de största riskerna för en sämre utveckling av de offentliga finanserna är relaterade till högre kostnader som är förknippade med migrationen och sjukförsäkringen.

OECD:s prognos från november 2015

I OECD:s Economic Outlook som publicerades den 9 november 2015 reviderar OECD ned sin prognos för den offentliga sektorns finansiella sparande 2016 med en tiondel i förhållande till sin prognos från i juni 2015 och räknar nu med att det finansiella sparandet som andel av BNP blir –0,6 procent. För 2017, som är ett nytt prognosår, räknar man med att det finansiella sparandet som andel av BNP blir –0,3 procent. OECD anger att en särskild utmaning för Sverige är att integrera den ökande strömmen av flyktingar i det svenska samhället och den svenska ekonomin.

Migrationsverkets prognos oktober 2015

Den 22 oktober 2015 presenterade Migrationsverket en ny verksamhets- och kostnadsprognos. Av prognosen framgår att kostnaderna för flyktingmottagandet beräknas öka från 31 till 60,2 miljarder kronor under 2016, dvs. en ökning med 29,2 miljarder kronor jämfört med prognosen från juli månad. Beräkningen bygger på huvudscenariot för 2016 med 135 000

asylsökande varav 24 000 ensamkommande barn. Prognosen för 2017 är att kostnaderna, jämfört med juliprognosens antagande, ökar med 41 miljarder kronor till 73 miljarder kronor. Enligt Migrationsverket bedöms osäkerheten i prognosen som mycket stor.

Insatser med anledning av flyktingkrisen

Regeringen har tillsammans med Moderaterna, Centerpartiet, Folkpartiet och Kristdemokraterna gjort en överenskommelse om insatser med anledning av flyktingkrisen (23 oktober 2015).

2.5 Utskottets ställningstagande

Offentliga finanser och budgetpolitiska mål

Finanspolitikens inriktning

Ordning och reda i de offentliga finanserna är en förutsättning för fler jobb och en hållbar finansiering av välfärden. När underskottet i de offentliga finanserna uppgick till 75 miljarder kronor 2014 hade de successivt försämrats sedan inledningen av finanskrisen 2008. Omfattande ofinansierade skattesänkningar som den förra regeringen genomförde trots att konjunkturläget förbättrades var inte en hållbar politik. Utskottet ställer sig därför bakom att regeringen sedan dess lagt om finanspolitiken i en mer ansvarsfull inriktning där samtliga nya reformer varit fullt ut finansierade.

Tillsammans med en förbättrad svensk konjunktur bidrar omläggningen av finanspolitiken till att underskottet i de offentliga finanserna halveras 2016 i förhållande till 2014, för att sedan trendmässigt stärkas under prognosperioden. Utskottet noterar även att statens budgetsaldo förväntas förstärkas under prognosperioden och att underskottet beräknas bli betydligt lägre än tidigare år. Statsskulden vid årets slut beräknas som andel av BNP till drygt 32 procent 2016 för att sedan sjunka till 27 procent 2019. Liksom regeringen kan utskottet därmed konstatera att marginalerna till gränsvärdena i stabilitets- och tillväxtpaktens förebyggande och korrigerande delar är goda.

Budgetpolitiska mål

Regeringen bedömer att det finansiella sparandet tydligt avviker från överskottsmålets nivå på 1 procent av BNP i genomsnitt över en konjunkturcykel. Mot bakgrund av att den offentliga skuldsättningen är förhållandevis låg samtidigt som den finansiella nettoförmögenheten är positiv delar utskottet regeringens bedömning att sparandet kan återföras mot målet i en takt som tar hänsyn till att det fortfarande finns lediga resurser i ekonomin utan att hållbarheten i de offentliga finanserna äventyras. Trots den tydliga avvikelsen från målet är det inte lämpligt att bedriva en kraftigt åtstramande finanspolitik för att nå 1 procents sparande redan under mandatperioden. Därför delar utskottet regeringens bedömning att det kommer att ta ytterligare

några år innan målet nås. Utskottet vill liksom regeringen betona att om en allvarlig störning skulle drabba ekonomin riskerar återgången mot målet att förskjutas ytterligare framåt i tiden.

Regeringen tar sig i budgetpropositionen an de utmaningar som Sverige står inför med en ansvarsfull ekonomisk politik, som i stället för nedskärningar och kortsiktiga skattesänkningar innebär tydliga prioriteringar för att åstadkomma utgiftsminskningar och inkomstförstärkningar. Även om nivån på det finansiella sparandet i alliansspartiernas respektive budgetalternativ inte skiljer sig nämnvärt från regeringens, noterar utskottet att partierna talar om nedskärningar på ungefär 25 miljarder kronor utöver det som konkret presenteras i de respektive budgetmotionerna för att nå 1 procents överskott under nästa mandatperiod. Sverigedemokraternas budgetalternativ resulterar också i ett finansiellt sparande som är på samma nivå som i regeringens förslag. Utskottet anser dock att de kraftiga besparingar inom såväl migrations- som integrationspolitiken som Sverigedemokraternas budgetalternativ bygger på är oacceptabla och orealistiska.

När det gäller utgiftstaket noterar utskottet att den nivå på 1 332 miljarder kronor som föreslås för det tredje tillkommande året 2018 medger en utgiftsökning under mandatperioden som möjliggör de reformer som prioriteras i propositionen. Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag till utgiftstak för 2016, 2017 och 2018. Utskottet noterar att budgeteringsmarginalen 2018 är 4,6 procent av takbegränsade utgifter, dvs. något högre än den minsta storlek som enligt regeringen bör finnas som säkerhetsmarginal. Utskottet håller med regeringen om att ett utrymme under utgiftstaket inte i sig betyder att det finns ett utrymme för reformer som ökar de takbegränsade utgifterna. Om det ska kunna genomföras några reformer på utgiftssidan måste dessa först stämmas av mot målet för det finansiella sparandet och mot de inkomstförstärkningar som i så fall kan komma att krävas. Utskottet vill understryka att utrymmet för reformer på utgiftssidan kommer att begränsas av hur stor del av budgeteringsmarginalen som under åren framöver behöver tas i anspråk för oförutsedda ökningar, t.ex. av volymer i de rättighetsstyrda transfereringssystemen.

Ökningen av antalet personer som söker asyl i Sverige

Sedan regeringen lämnade budgetpropositionen till riksdagen i september 2015 har antalet personer som söker asyl i Sverige ökat kraftigt, vilket innebär att utmaningarna för det svenska asylsystemet är mycket stora. Utskottet konstaterar att sex av åtta riksdagspartier i slutet av oktober 2015 gjort en överenskommelse om insatser med anledning av flyktingkrisen.

Utskottet har under sin behandling av budgetpropositionen tagit del av Migrationsverkets prognos från oktober 2015 över kostnaderna för flyktingmottagandet. Utskottet har också fått information av finansministern om utvecklingen sedan propositionen lämnades till riksdagen. Det råder enligt utskottet ingen tvekan om att antalet asylsökande kommer att skilja sig från de

bedömningar som regeringen redovisat i budgetpropositionen. Samtidigt vill utskottet understryka att prognososäkerheten är stor, vilket Migrationsverket också framhållit, och att det i dagsläget därför är svårt att bedöma storleksordningen på antalet asylsökande och därmed också effekterna på de offentliga finanserna. Mot bakgrund av detta anser utskottet att det inte nu vore lämpligt att revidera bedömningarna i syfte att låta riksdagens budgetbeslut baseras på ett annat underlag än prognoserna i budgetpropositionen.

Det är enligt utskottets mening mycket viktigt att regeringen följer utvecklingen noggrant, gör en samlad bedömning av olika alternativ och har hög beredskap att vidta åtgärder för att skapa ordning och reda i mottagandet och dämpa kostnadsökningarna. Den ändringsbudget för 2015 (prop. 2015/16:47) som regeringen överlämnade till riksdagen den 12 november 2015 välkomnas och utskottet noterar att det finns ett brett stöd bland riksdagens partier för de åtgärder som presenteras där. Mot bakgrund av att regeringen lagt om finanspolitiken i en mer ansvarsfull riktning och att underskotten i de offentliga finanserna därmed halverats sedan 2014, finns det goda förutsättningar för regeringen att möta denna exceptionella situation med lämpliga åtgärder. Statsskulden är också relativt låg och marginalerna till gränsvärdena i stabilitets- och tillväxtpakten är goda. Avslutningsvis vill utskottet påminna om de budgetpolitiska mål som utgör restriktionerna i den statliga budgetprocessen. Utskottet har inget att invända mot regeringens bedömning att återgången mot målet för det finansiella sparandet riskerar att förskjutas ytterligare framåt i tiden om en allvarlig störning skulle drabba ekonomin. När det gäller beslutade utgiftstak konstaterar utskottet att budgetlagen innehåller bestämmelser om att regeringen ska vidta sådana åtgärder som den har befogenhet till eller föreslå riksdagen nödvändiga åtgärder, om det finns en risk för att beslutat utgiftstak kommer att överskridas.

Transparens och tydlighet vid redovisning av budgeteffekter

Öppenhet och tydlighet i redovisningen av budgeteffekter är centralt när riksdagen ska ta ställning till förslag om statens budget. Det har utskottet framhållit vid flera tillfällen tidigare och det var mot den bakgrunden som utskottet i våras också välkomnade regeringens avsikt att i 2016 års ekonomiska vårproposition återkomma med en tydligare redovisning av effekterna på de offentliga finanserna av regeringens politik. Det är enligt utskottets mening lika viktigt att de tabeller regeringen presenterar i de ekonomiska propositionerna är tydliga och transparenta, som att budgeteffekter beräknas på ett tydligt och transparent sätt. Därför ser utskottet framför sig att regeringens utvecklingsarbete också omfattar en översyn av de tabeller som används i de ekonomiska propositionerna. Utskottet skulle välkomna ett samarbete med Regeringskansliet i syfte att få en redovisning i de ekonomiska propositionerna som bättre tillgodoser riksdagens behov av beslutsunderlag.

Inriktningen på den ekonomiska politiken

Utskottet delar regeringen syn att Sverige ska vara ett land som håller ihop. För att alla som bor här ska kunna nå sin fulla potential behöver klyftorna mellan samhällsklasser, kvinnor och män, land och stad minska. Politiken ska därför präglas av ett jämställdhetsperspektiv och en feministisk grundsyn som integreras i all verksamhet. För att möta de utmaningar som Sverige står inför behövs investeringar i fler jobb, bostäder, klimatomställning och infrastruktur, kunskap och konkurrenskraft och i välfärd och jämställdhet. Budgetpropositionen för 2016 bygger på en överenskommelse mellan regeringspartierna och Vänsterpartiet.

Investeringar i jobb

Utskottet håller med regeringen om att ett tydligt sysselsättningsmål bör styra den ekonomiska politiken. Antalet personer som arbetar och antalet arbetade timmar ska öka så att Sverige når målet om lägst arbetslöshet i EU 2020.

Utskottets står bakom regeringens jobbagenda med framtidsinvesteringar i bostäder, infrastruktur, näringspolitik och kunskapsreformer. Genom dessa investeringar stärks Sveriges konkurrenskraft och förutsättningar skapas för fler jobb och en långsiktigt hög och hållbar tillväxt.

Samtliga oppositionspartier riktar kritik mot regeringens föreslag till skattehöjningar och framhåller bl.a. att de försvårar och fördyrar jobbskapande och leder till en minskad sysselsättning. Utskottet menar att det är minst lika viktigt att väga in vad skatterna används till och konstaterar att de föreslagna skattehöjningarna ska användas för investeringar i bostadsbyggande, infrastruktur, kunskap, kompetens och välfärdstjänster, vilket är ett mer effektivt sätt att skapa jobb, tillväxt och jämställdhet än vad skattesänkningar är. Utskottet välkomnar regeringens tydliga prioriteringar och omprioriteringar för att åstadkomma utgiftsminskningar och inkomstförstärkningar i stället för nedskärningar och kortsiktiga skattesänkningar. Ineffektiva åtgärder som t.ex. jämställdhetsbonusen och systemet med etableringslotsar slopas. De intäktsförstärkningar som regeringen föreslår, bl.a. ett avtrappat jobbskatteavdrag för dem med höga inkomster, höjda skatter på drivmedel och begränsningen av ROT-avdraget, grundar sig dessutom på de riktlinjer för skattepolitiken som riksdagen ställde sig bakom våren 2015.

Utskottet står bakom de satsningar som regeringen vill göra för att lösa bostadsbristen.

Utskottet anser att regeringens föreslagna investeringar i en aktiv närings- och innovationspolitik, genom ökade resurser till exportfrämjande, nyindustrialisering, innovationer och ett reformerat statligt riskkapital, har betydande potential att stärka tillväxten av jobb i hela landet.

Utskottet har samma utgångspunkt som regeringen om att alla människors kompetens ska tas till vara så länge de vill och kan arbeta. För att både äldre och yngre, kvinnor och män, ska kunna arbeta i större utsträckning krävs att

de har förutsättningar för att göra det, varför utskottet välkomnar regeringens investeringar i välfärden som bidrar till att öka antalet arbetade timmar. Regeringens förslag om ökade resurser för en bättre äldreomsorg och högre kvalitet i fritidshemmen bidrar dessutom till att färre personer, framför allt kvinnor, behöver gå ner i arbetstid för att ta hand om sina anhöriga. Ökade resurser för väl fungerande socialförsäkringar, rehabilitering och utbildningsinsatser skapar förutsättningar att hjälpa personer tillbaka till ett arbete, vilket i sin tur leder till ökad sysselsättning.

Matchningen på arbetsmarknaden fungerar allt sämre samtidigt som det finns många lediga jobb att söka. Möjligheterna till utbildning och matchningsinsatser måste förbättras så att fler rustas att ta de jobb som finns. Utskottet välkomnar därför regeringens ambitionshöjning när det gäller vuxnas lärande genom investeringar i det s.k. kunskapslyftet. Offensiva reformer inom arbetsmarknadspolitiken skapar förutsättningar för arbetslösa ungdomar att få jobb, varför det är viktigt att regeringen har ett högt ställt mål om att ingen ung människa ska behöva gå arbetslös i mer än 90 dagar. Sysselsättningsplaceringar i fas 3 bör ersättas med insatser som utgår från varje individs behov och som skapar bättre förutsättningar för långtidsarbetslösa att hitta ett arbete som t.ex. extratjänster, subventionerade anställningar, utbildning och praktik. Utbildningskontrakt och traineejobb är också exempel på åtgärder som regeringen föreslår som underlättar för unga att ta sig in på arbetsmarknaden.

Moderaterna, Centerpartiet, Folkpartiet och Kristdemokraterna vill i olika utsträckning återinföra den kostsamma och ineffektiva nedsättningen av arbetsgivaravgiften för unga, trots att många myndigheter, t.ex. Finanspolitiska rådet och Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering (IFAU), ifrågasätter nedsättningens effektivitet. Utskottet delar uppfattningen att det inte är en ändamålsenlig åtgärd för att komma till rätta med den allvarliga ungdomsarbetslösheten. Utskottet anser att jobb skapas genom investeringar och inte som oppositionspartierna föreslår genom sänkta skatter eller minskade ersättningar vid arbetslöshet och sjukdom.

Sammantaget bedöms regeringens föreslagna reformer bidra till en ökad sysselsättning och en lägre arbetslöshet. När det gäller redovisningen av väntade effekter av olika reformförslag vill utskottet i likhet med regeringen påpeka att det råder stor osäkerhet om i vilken utsträckning, och i vilken takt, olika åtgärder påverkar sysselsättningen och arbetslösheten. Utskottet konstaterar att regeringen arbetar med att se över de metoder som används för att beräkna effekterna av olika reformförslag och att det har aviserats att 2016 års ekonomiska vårproposition ska innehålla en redovisning av principiella utgångspunkter för hur eventuella beteende-effekter ska beaktas i de makroekonomiska prognoserna framöver.

Investeringar i skolan

Utskottet håller med regeringen om att det är oacceptabelt att ojämlikheten och resultatskillnaderna i skolan har ökat och att kunskapsresultaten fallit år från år. Utskottet välkomnar därför regeringens investeringar i skolan för att vända denna utveckling. I likhet med regeringen anser utskottet att skolans viktigaste resurs är lärarna. Det är allvarligt att läraryrket under lång tid har tappat i status och attraktionskraft. Utskottet anser därför att regeringens investeringar i läraryrket i form av höjda lärarlöner, kvalitetssatsningar på lärar- och förskolelärarutbildningen, kompetensutveckling för lärare och investeringar i mer personal är centrala för att vända utvecklingen i skolan.

När det gäller de nationella målen för utbildningsområdet inom ramen för Europa 2020-målen kan utskottet konstatera Sverige sedan länge har uppnått målen och välkomnar därför i likhet med utbildningsutskottet att regeringen vill höja ambitionsnivån när det gäller gymnasiemålet och målet för eftergymnasial utbildning.

Investeringar i klimatomställning och energi

Sverige ska vara en ledande kraft i klimatomställningen och genom att ta ansvar för samhällets klimatpåverkan visas enligt utskottet ledarskap för världens länder. Utskottet delar regeringen ambition om en fossilfri fordonsflotta och ekonomiska styrmedel för att ställa om det svenska samhället. Genom investeringar i miljövänlig och resurseffektiv teknik och genom klimatinvestering i utvecklingsländer skapas förutsättningar för Sverige att klara sina åtaganden inom klimatpolitiken samtidigt som det skapar jobb- och innovationsmöjligheter. Utskottet anser att oppositionspartiernas betydligt lägre investeringar på klimat- och miljöområdet är en kortsiktig politik som riskerar att bli dyr på sikt.

Energipolitiken är en fundamental del för att bygga ett hållbart samhälle. Samtidigt är det viktigt för företagen att det finns god och tillförlitlig tillgång på el till konkurrenskraftiga priser. Utskottet ställer sig bakom regeringens målsättning om att Sverige på sikt ska ha ett energisystem som baseras på 100 procent förnybar energi och utökade investeringar för solceller och vindkraft.

Reformer för ökad välfärd och trygghet

Sverige ska vara ett land präglat av jämställdhet, jämlikhet, rättvisa och gemensamt ansvarstagande. Ingen ska behöva känna oro inför sin ålderdom. Utskottet står bakom regeringens arbete med att förbättra levnadsvillkoren för Sveriges pensionärer och öka tryggheten i alla livets skeden bl.a. genom regeringens förslag om en höjning av det förhöjda grundavdraget för pensionärer.

De offentligt finansierade välfärdstjänsterna ska komma alla till del oavsett bakgrund och betalningsförmåga. En utbyggd välfärd bidrar till att öka antalet arbetade timmar, bl.a. genom att ge såväl kvinnor som män möjlighet att arbeta heltid. Utskottet delar regeringens bedömning att fortsatta investeringar i

välfärden därför är nödvändiga. Bland annat behövs fortsatta investeringar i hälso- och sjukvården för att den även i fortsättningen ska vara i världsklass, och reformer som bl.a. tar sikte på att förbättra kvinnors hälsa.

Moderaternas, Centerpartiets, Folkpartiets och Kristdemokraternas budgetalternativ som innebär att man satsar mellan ca 2,4 och 6,2 miljarder kronor mindre än i regeringens alternativ till utgiftsområdet för hälsovård, sjukvård och social omsorg är otillräckligt enligt utskottet.

De allmänna socialförsäkringarna är en central del i den svenska välfärdsmodellen och de har under lång tid framgångsrikt bidragit till att motverka ekonomisk utsatthet. Utskottet anser i likhet med regeringen att det är centralt att värna starka offentliga trygghetssystem och välkomnar regeringens förslag om att slopa den bortre tidsgränsen i sjukförsäkringen.

Bättre mottagande och snabbare etablering

Över 60 miljoner människor befinner sig just nu på flykt. Sverige ska ha en långsiktigt hållbar och rättssäker migrationspolitik som värnar asylrätten. När fler människor söker en fristad i Sverige ställs höga krav på samhället för att ta vara på och utveckla den resurs som invandring innebär. För de som beviljas uppehållstillstånd är det viktigt med en snabb etablering på arbetsmarknaden och i samhällslivet. Utskottet står därför bakom regeringens åtgärder för ett bättre mottagande och snabbare etablering i form ökade resurser för bl.a. ett s.k. snabbspår in på arbetsmarknaden och snabbare validering. Utskottet konstaterar att sex av åtta riksdagspartier i slutet av oktober 2015 gjort en överenskommelse om insatser med anledning av flyktingkrisen. Utskottet konstaterar också att regeringen tillsatt en utredning i syfte att skapa ett sammanhållet system för mottagande och bosättning av asylsökande och nyanlända och att förbättra systemet för ersättning till kommuner och landsting.

Utskottet motsätter sig Sverigedemokraternas inriktning att kraftigt begränsa asylinvandringen. Det betyder att utskottet också avvisar de kraftiga besparingarna som Sverigedemokraterna förordar på såväl internationellt bistånd som migrations- och integrationspolitiken.

Finansutskottet tillstyrker propositionens riktlinjer

Sammanfattningsvis tillstyrker utskottet propositionens riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken. De alternativa förslagen till riktlinjer i oppositionspartiernas budgetmotioner avstyrks, liksom övriga här aktuella motionsyrkanden.

3 Rambeslutet – utgiftstak, utgiftsramar och inkomsterna på statens budget

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen fastställer utgiftstaket för staten inklusive ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget till 1 215, 1 274 och 1 332 miljarder kronor 2016, 2017 och 2018.

Riksdagen beslutar om ramar för de 27 utgiftsområdena för 2016 i enlighet med regeringens förslag. Utgifterna på statens budget uppgår till 934 miljarder kronor 2016.

Riksdagen godkänner regeringens förslag till beräkning av inkomsterna på statens budget 2016 och antar regeringens förslag till ändringar i skatte- och avgiftsregler.

Riksdagen godkänner regeringens beräkning av utgifter för ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget för 2016.

Riksdagen godkänner de preliminära utgiftsramarna och de preliminära inkomstberäkningarna för 2017 och 2018.

Jämför reservationerna 6 (M), 7 (SD), 8 (C), 9 (FP) och 10 (KD).

I detta kapitel behandlas de förslag som ingår i det s.k. rambeslutet. I ett och samma beslut fastställer riksdagen utgiftstaken för staten och ramarna för de olika utgiftsområdena samt godkänner en beräkning av inkomsterna på statens budget. I rambeslutet ingår även att riksdagen godkänner ett antal budgetpåverkande utgiftsposter (förändringen i anslagsbehållningar, Riksgäldskontorets nettoutlåning och den kassamässiga korrigeringen). I inkomstberäkningen ingår att ta ställning till olika förslag om ändrade regler för skatter och avgifter och att beräkna vad dessa förslag har för effekter på inkomsterna. Skillnaden mellan inkomsterna och utgifterna på statens budget utgör budgetsaldot. Detta är definitionsmässigt lika med statens lånebehov med omvänt tecken. Budgetsaldot och lånebehovet uppkommer således som ett resultat av de delar som bygger upp statens budget. Riksdagen tar inte ställning till saldot som sådant utan till de delar som ingår i rambeslutet. I rambeslutet ingår också att riksdagen godkänner en beräkning av utgifterna inom ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget. För att säkerställa en helhetssyn på budgetpolitiken i ett medelfristigt perspektiv ingår också beslut om att godkänna preliminära inkomstberäkningar och utgiftsramar för de tillkommande budgetåren.

3.1 Utgiftstak för staten

Enligt 2 kap. 2 § budgetlagen ska regeringen i budgetpropositionen lämna förslag till utgiftstak för det tredje tillkommande budgetåret. Utgiftstaket är en grundläggande del av principen om en beslutsordning uppifrån och ned, där

beslut om en övre gräns för de totala utgifterna fattas före besluten om delarna, dvs. utgiftsramarna och anslagen.

Propositionen

I budgetpropositionen föreslår regeringen att riksdagen fastställer dels utgiftstaken för staten 2016 och 2017 till följd av tekniska justeringar (punkt 2), dels utgiftstaket för det tredje tillkommande budgetåret 2018 (punkt 3). Regeringen föreslår att nivån på utgiftstaken fastställs till 1 215, 1 274 och 1 332 miljarder kronor åren 2016–2018 (se tabell 3.1). De föreslagna nivåerna på utgiftstaken överensstämmer med den bedömning som gjordes i vårpropositionen för 2015, exklusive tekniska justeringar. De tekniska justeringarna uppgår till 11, 12 och 13 miljarder kronor. Justeringarna förklaras i huvudsak av att regeringen budgeterar och redovisar ett antal stöd som anslag i stället för på inkomstsidan av statens budget och av en neutralisering av effekten på kommunsektorn av förslaget om en höjning av det förhöjda grundavdraget för pensionärer. Tekniska justeringar görs t.ex. när en förändring inte har samma nettoeffekt på den offentliga sektorns konsoliderade utgifter som på de takbegränsade utgifterna. Omläggningen av finansieringen av vissa stöd har t.ex. ingen effekt på den offentliga sektorns utgifter men ökar däremot de takbegränsade utgifterna. För att behålla utgiftstakets stramhet görs därför en teknisk justering.

Motionerna

Alliansspartiernas förslag till utgiftstak framförs i yrkande 2 i deras respektive budgetmotioner och Sverigedemokraternas förslag framförs i yrkande 2 i deras budgetmotion. Förslagen till utgiftstak i förhållande till regeringens förslag redovisas i tabell 3.1.

Tabell 3.1 Regeringens och oppositionspartiernas förslag till utgiftstak för staten 2016–2019

Miljoner kronor

	2016	2017	2018	2019
Regeringens förslag till utgiftstak	**1 215 000**	**1 274 000**	**1 332 000**	**1 392 000**
Avvikelse från regeringen				
Moderaterna	−16 000	−21 000	−31 000	−74 000
Sverigedemokraterna	−19 088	−33 985	−38 982	−67 586
Centerpartiet	−16 000	−21 000	−31 000	−74 000
Folkpartiet	−16 000	−21 000	−31 000	−74 000
Kristdemokraterna	−16 000	−21 000	−31 000	−74 000

Anm.: Regeringens och Sverigedemokraternas utgiftstak för 2019 är endast bedömningar och inga skarpa förslag.
Källor: Budgetpropositionen för 2016, partimotion 2015/16:3043 (M), partimotion 2015/16:761 (SD), partimotion 2015/16:3223 (C), partimotion 2015/16:3244 (FP) och partimotion 2015/16:2512 (KD).

3.2 Utgiftsramar för utgiftsområdena 2016

I regeringens förslag till statens budget ska utgifterna enligt 9 kap. 5 § i riksdagsordningen hänföras till utgiftsområden som anslagen ska fördelas på.

Propositionen

I propositionen (punkt 6) föreslår regeringen att utgifterna för 2016 fördelas på utgiftsområden enligt tabell 3.2.

I de föreslagna utgiftsramarna för 2016 har hänsyn tagits till redan beslutade och nu föreslagna eller aviserade utgiftsreformer och besparingar. De takbegränsade utgifterna utgörs av samtliga utgiftsområden (exkl. utgiftsområde 26 Statsskuldsräntor m.m.), posten Minskning av anslagsbehållningar samt ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget.

I förhållande till 2015 beräknas de takbegränsade utgifterna öka med 84 miljarder kronor 2016. Ökningarna förklaras främst av tidigare beslutade och i denna proposition föreslagna reformer, förändringar i makrobilden som påverkar utgifterna inom ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget och ett ökat antal personer i vissa transfereringssystem. Av förändringen på 84 miljarder kronor avser 32 miljarder kronor beslutade, aviserade och nu föreslagna reformer. Resterande ökning på 52 miljarder kronor utgörs främst av makroekonomiska förändringar och volymförändringar, bl.a. i form av antal personer i olika transfereringssystem. De utgiftsområden som bidrar mest till utgiftsökningen mellan 2015 och 2016 är utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik, utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning, utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv, utgiftsområde 22 Kommunikationer, utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel och utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg.

De beloppsmässigt största utgiftsökningarna finns inom utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik, utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg, utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning och utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel. Ökningarna avser förslag om bl.a. investeringsstöd för uppförande av hyresbostäder, stöd till kommuner för att öka byggandet av bostäder, höjda lärarlöner, fler platser inom yrkesvux och yrkeshögskolan, införande av en s.k. professionsmiljard, förstärkning av sjukvården, kostnadsfria läkemedel för barn och en omfördelning av landsbygdsprogrammet.

Vidare ökar utgifterna inom utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning med ca 1,2 miljarder kronor, bl.a. som en följd av regeringens förslag om att avskaffa den bortre tidsgränsen i sjukförsäkringen och pga. en ökning av antalet personer med sjukpenning. Andra åtgärder som föreslås är bl.a. höjd ersättning till kommuner för asylsökande barns skolgång. Förslaget ökar utgifterna med ca 0,4 miljarder

kronor inom utgiftsområde 8 Migration. Höjd schablonersättning till kommunerna, avskaffad prestationsbaserad ersättning, förstärkta etableringsinsatser och ett s.k. snabbspår in på arbetsmarknaden är några förslag som ökar utgifterna inom utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrares etablering med sammantaget ca 0,2 miljarder kronor.

Motionerna

Moderaterna

Moderaternas förslag till fördelning av utgifter på utgiftsområden för 2016 framförs i yrkande 3 i deras budgetmotion. Förslaget till utgiftsramar för 2016 jämfört med regeringens förslag framgår av tabell 3.2.

Moderaternas förslag till utgiftsramar för 2016 är sammanlagt 26 miljarder kronor lägre än regeringens förslag till ramar. I förhållande till regeringens förslag föreslår motionärerna lägre ramar för 19 utgiftsområden, högre ramar för 2 utgiftsområden och oförändrade ramar för 6 utgiftsområden.

Större skillnader i förhållande till regeringens förslag återfinns i förslag till ramar för utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik (–5,9 miljarder kronor jämfört med regeringens förslag), utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg (–4,1 miljarder kronor jämfört med regeringens förslag), utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv (–3,9 miljarder kronor jämfört med regeringens förslag) och utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning (–3,2 miljarder kronor jämfört med regeringens förslag). Moderaterna avvisar bl.a. regeringens föreslagna byggsubventioner, vilket förklarar den lägre ramen för utgiftsområde 18. Regeringens förslag om att införa en professionsmiljard och ytterligare 1 miljard kronor för att stärka sjukvården i bred bemärkelse avvisas, vilket i huvudsak förklarar den lägre ramen för utgiftsområde 9. Den lägre ramen för utgiftsområde 14 förklaras till stor del av att Moderaterna avvisar regeringens förslag till arbetsmarknadspolitiska åtgärder. Delar av regeringens förslag om utveckling av skolväsendet och höjda lärarlöner avvisas, vilket förklarar den lägre ramen för utgiftsområde 16. Den lägre ramen för utgiftsområde 20 förklaras främst av att Moderaterna säger nej till regeringens förslag om lokala klimatsatsningar och andra insatser. Den lägre ramen för utgiftsområde 10 förklaras bl.a. av att regeringens förslag om att avskaffa den bortre tidsgränsen i sjukförsäkringen avvisas.

Sverigedemokraterna

Sverigedemokraternas förslag till fördelning av utgifter på utgiftsområden för 2016 framförs i yrkande 6 i deras budgetmotion. Förslaget till utgiftsramar för 2016 jämfört med regeringens förslag framgår av tabell 3.2.

Sverigedemokraternas förslag till utgiftsramar för 2016 är sammanlagt 19,1 miljarder kronor lägre än regeringens förslag. I förhållande till regeringens

förslag föreslår motionärerna högre ramar för 13 utgiftsområden, lägre ramar för 10 utgiftsområden och oförändrade ramar för 4 utgiftsområden.

De större skillnaderna i förhållande till regeringens förslag återfinns i förslag till ramar för utgiftsområde 8 Migration (–16,4 miljarder kronor jämfört med regeringens förslag), utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrares etablering (–10,4 miljarder kronor jämfört med regeringens förslag), utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom (+5,2 miljarder kronor jämfört med regeringens förslag) och utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik (–5,0 miljarder kronor jämfört med regeringens förslag). Den lägre ramen för utgiftsområde 8, 13 och 14 förklaras i huvudsak av motionärernas förslag om en minskad asylinvandring. Den högre ramen för utgiftsområde 11 förklaras i huvudsak av motionärernas förslag om att höja garantipensionen. Sverigedemokraterna avvisar regeringens förslag om bostadssubventioner, vilket förklarar den lägre ramen för utgiftsområde 18. Den lägre ramen för utgiftsområde 25 förklaras i huvudsak av förslaget om en minskad asylinvandring. Motionärernas förslag om en upprustning av försvaret förklarar den högre ramen för utgiftsområde 6. Den högre ramen för utgiftsområde 9 och 10 förklaras i huvudsak av förslag om ökade resurser till bl.a. äldreomsorgen, hälso- och sjukvården och en reformering av sjuklöneansvaret för företag. Förslag om fler poliser förklarar bl.a. den högre ramen för utgiftsområde 4, och den högre ramen för utgiftsområde 23 förklaras bl.a. av förslag om höjd återbetalning av drivmedelsskatt. Regeringens förslag om ökade anslag för värdefull natur och klimatinvesteringar avvisas av motionärerna då de inte anses kostnadseffektiva och det är svårt att mäta effekterna, vilket främst förklarar den lägre ramen för utgiftsområde 20.

Centerpartiet

Centerpartiets förslag till fördelning av utgifter på utgiftsområden för 2016 framförs i yrkande 3 i deras budgetmotion. Förslaget till utgiftsramar för 2016 jämfört med regeringens förslag framgår av tabell 3.2.

Centerpartiets förslag till utgiftsramar för 2016 är sammanlagt 33,9 miljarder kronor lägre än regeringens förslag. I förhållande till regeringens förslag föreslår motionärerna högre ramar för 3 utgiftsområden, lägre ramar för 21 utgiftsområden och oförändrade ramar för 3 utgiftsområden.

De större skillnaderna i förhållande till regeringens förslag återfinns i förslag till ramar för utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv (–6,3 miljarder kronor jämfört med regeringens förslag), utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg (–6,1 miljarder kronor jämfört med regeringens förslag), utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik (–5,9 miljarder kronor jämfört med regeringens förslag), utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommunerna (– 3,7 miljarder kronor jämfört med regeringens förslag), utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning (–3,6 miljarder kronor jämfört med

regeringens förslag), utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård (–1,9 miljarder kronor jämfört med regeringens förslag) och utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning (–1,7 miljarder kronor jämfört med regeringens förslag).

Den lägre ramen för utgiftsområde 14 förklaras i huvudsak av att motionärerna avvisar de arbetsmarknadspolitiska åtgärder som regeringen föreslår. Centerpartiet säger nej till regeringens förslag om en professionsmiljard och ytterligare 1 miljard kronor för hälso- och sjukvård samt till förslaget om ökade medel för bemanning och kvalitet i äldreomsorgen, vilket förklarar den lägre ramen för utgiftsområde 9. Den lägre ramen för utgiftsområde 18 förklaras av att motionärerna avvisar regeringens förslag om bostadssubventioner. Den lägre ramen för utgiftsområde 25 förklaras till stor del av att motionärerna avvisar regeringens förslag att sänka skatten för pensionärer och reglerar det inom utgiftsområdet. Motionärerna säger bl.a. nej till regeringens ökade medel för höjda lärarlöner, vilket förklarar en stor del av den lägre ramen. Den lägre ramen för utgiftsområde 20 förklaras bl.a. av att motionärerna säger nej till regeringens förslag till klimatinvesteringar. Den lägre ramen för utgiftsområde 10 förklaras bl.a. av att motionärerna säger nej till regeringens förslag om att avskaffa den bortre tidsgränsen i sjukförsäkringen.

Folkpartiet

Folkpartiets förslag till fördelning av utgifter på utgiftsområden för 2016 framförs i yrkande 3 i deras budgetmotion. Förslaget till utgiftsramar för 2016 jämfört med regeringens förslag framgår av tabell 3.2.

Folkpartiets förslag till utgiftsramar för 2016 är sammanlagt 25,8 miljarder kronor lägre än regeringens förslag. I förhållande till regeringens förslag föreslår motionärerna högre ramar för 4 utgiftsområden, lägre ramar för 19 utgiftsområden och oförändrade ramar för 4 utgiftsområden.

De större skillnaderna i förhållande till regeringens förslag återfinns i förslag till ramar för utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik (–5,9 miljarder kronor jämfört med regeringens förslag), utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv (–5,8 miljarder kronor jämfört med regeringens förslag), utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning (–2,6 miljarder kronor jämfört med regeringens förslag), utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg (–2,4 miljarder kronor jämfört med regeringens förslag), utgiftsområde 15 Studiestöd (–2,2 miljarder kronor jämfört med regeringens förslag), utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner (–1,9 miljarder kronor jämfört med regeringen), utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård (–1,8 miljarder kronor jämfört med regeringens förslag) och utgiftsområde 6 Försvar och samhällets beredskap (+1,0 miljarder kronor jämfört med regeringens förslag).

Den lägre ramen för utgiftsområde 18 förklaras av att motionärerna avvisar regeringens föreslagna bostadssubventioner. Folkpartiet säger nej till regeringens förslag om höjd a-kassa och utbyggnad av arbetsmarknadspolitiska åtgärder, vilket i huvudsak förklarar den lägre ramen för utgiftsområde 14. Den lägre ramen för utgiftsområde 16 förklaras bl.a. av att motionärerna avvisar regeringens förslag om utökade platser inom kommunal vuxenutbildning. Den lägre ramen för utgiftsområde 9 förklaras bl.a. av att motionärerna säger nej till regeringens förslag om en professionsmiljard och det tillfälliga allmänna resurstillskottet på 1 miljard kronor. Den lägre ramen för utgiftsområde 15 förklaras i huvudsak av att motionärerna säger nej till regeringens förslag när det gäller statligt stöd för vuxenutbildning. Den lägre ramen för utgiftsområde 25 förklaras i huvudsak av att motionärerna reglerar förslag om skatteförändringar som påverkar kommunsektorn, bl.a. justerat reseavdrag och sänkt arbetsgivaravgift för unga. Folkpartiet säger nej till regeringens förslag om klimatinvesteringar och skydd av värdefull natur, vilket bl.a. förklarar den lägre ramen för utgiftsområde 20. Folkpartiet vill se ökade resurser för att ytterligare stärka svensk försvarsförmåga, vilket förklarar den högre ramen för utgiftsområde 6.

Kristdemokraterna

Kristdemokraternas förslag till fördelning av utgifter på utgiftsområden för 2016 framförs i yrkande 3 i deras budgetmotion. Förslaget till utgiftsramar för 2016 jämfört med regeringens förslag framgår av tabell 3.2.

Kristdemokraternas förslag till utgiftsramar för 2016 är sammanlagt 11,5 miljarder kronor lägre än regeringens förslag. I förhållande till regeringens förslag föreslår motionärerna högre ramar för 6 utgiftsområden, lägre ramar för 15 utgiftsområden och oförändrade ramar för 6 utgiftsområden.

De större skillnaderna i förhållande till regeringens förslag återfinns i förslag till ramar för utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner (+12,79 miljarder kronor jämfört med regeringen), utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik (–5,9 miljarder kronor jämfört med regeringens förslag), utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg (–4,0 miljarder kronor jämfört med regeringens förslag), utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning (– 3,9 miljarder kronor jämfört med regeringens förslag), utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv (–2,4 miljarder kronor jämfört med regeringens förslag), utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård (–2,2 miljarder kronor jämfört med regeringens förslag), utgiftsområde 15 Studiestöd (–1,9 miljarder kronor jämfört med regeringens förslag), utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrares etablering (–1,2 miljarder kronor jämfört med regeringens förslag) och utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning (–1,2 miljarder kronor jämfört med regeringens förslag).

Den högre ramen för utgiftsområde 25 förklaras i huvudsak av att motionärerna reglerar förslag om skatteförändringar som påverkar kommunsektorn, t.ex. förslaget om att unga ska kunna tjäna upp till en halv miljon kronor skattefritt. Den lägre ramen för utgiftsområde 18 förklaras främst av att motionärerna avvisar regerings förslag om bostadssubventioner. Den lägre ramen för utgiftsområde 9 förklaras bl.a. av att motionärerna säger nej till regeringens satsningar på mer personal inom äldreomsorgen, professionsmiljarden och kostnadsfria läkemedel. Kristdemokraternas avvisar regeringens förslag om ökade resurser för höjda lärarlöner och säger delvis nej till utökade resurser för statlig vuxenutbildning, vilket bl.a. förklarar den lägre ramen för utgiftsområde 16. Den lägre ramen för utgiftsområde 14 förklaras bl.a. av att motionärerna avvisar regeringens förslag om traineejobb och höjd a-kassa. Motionärerna säger också nej till regeringens förslag om klimatinvesteringar, vilket förklarar den lägre ramen för utgiftsområde 20. Den lägre ramen för utgiftsområde 15 förklaras av att motionärerna säger nej till regeringens förslag om utökad vuxenutbildning. Den lägre ramen för utgiftsområde 13 förklaras av att motionärerna vill se en sänkt etableringsersättning och en annan modell för schablonersättning än regeringen. Den lägre ramen för utgiftsområde 10 förklaras bl.a. av att motionärerna säger nej till regeringens förslag om att avskaffa den bortre tidsgränsen i sjukförsäkringen.

Tabell 3.2 Regeringens och oppositionspartiernas förslag till utgiftsramar för 2016

Miljoner kronor

Utgiftsområde		Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen				
			M	SD	C	FP	KD
1	Rikets styrelse	12 717	−117	−587	−215	−24	−128
2	Samhällsekonomi och finansförvaltning	14 812	−89	±0	−1 071	−193	−189
3	Skatt, tull och exekution	10 783	+5	+269	−15	−15	+10
4	Rättsväsendet	41 574	+55	+1 961	−15	−10	+35
5	Internationell samverkan	1 905	±0	+20	−3	±0	±0
6	Försvar och samhällets krisberedskap	48 827	±0	+3 000	±0	+1 000	±0
7	Internationellt bistånd	32 357	−820	+515	+212	+97	±0
8	Migration	19 420	−107	−16 452	−637	+196	−11
9	Hälsovård, sjukvård och social omsorg	69 238	−4 069	+2 165	−6 157	−2 420	−4 035
10	Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning	109 868	−1 597	+2 662	−1 687	−1 460	−1 217
11	Ekonomisk trygghet vid ålderdom	36 184	±0	+5 172	−20	+199	±0
12	Ekonomisk trygghet för familjer och barn	87 129	−217	−164	−831	−127	+85
13	Jämställdhet och nyanlända invandrares etablering	21 070	−1 025	−10 404	−101	−669	−1 176
14	Arbetsmarknad och arbetsliv	79 681	−3 945	−1 371	−6 341	−5 776	−2 399
15	Studiestöd	21 708	−1 250	+401	−1 079	−2 167	−1 868
16	Utbildning och universitetsforskning	69 452	−3 207	+535	−3 580	−2 608	−3 863
17	Kultur, medier, trossamfund och fritid	13 695	−641	+108	−550	−496	−405
18	Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik	7 064	−5 880	−4 961	−5 901	−5 923	−5 983
19	Regional tillväxt	3 256	±0	±0	+25	±0	+4
20	Allmän miljö- och naturvård	7 662	−1 996	−1 708	−1 877	−1 774	−2 226
21	Energi	2 812	−303	−340	+322	−194	−23
22	Kommunikationer	54 122	−25	+417	−90	−569	−224
23	Areella näringar, landsbygd och livsmedel	18 920	−216	+1 575	−12	−298	+73

Utgiftsområde	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen				
		M	SD	C	FP	KD
24 Näringsliv	5 998	−497	−204	−557	−623	−667
25 Allmänna bidrag till kommuner	93 398	−107	−2 645	−3 718	−1 953	+12 729
26 Statsskuldsräntor m.m.	10 769	±0	±0	±0	±0	±0
27 Avgiften till Europeiska unionen	31 827	±0	±0	±0	±0	±0
Summa utgiftsområden	**926 250**	**−26 048**	**−20 037**	**−33 896**	**−25 807**	**−11 478**
Minskning av anslagsbehållningar	−3 143	±0	±0	±0	±0	±0
Summa utgifter	**923 107**	**−26 048**	**−20 037**	**−33 896**	**−25 807**	**−11 478**
Myndigheters m.fl. in- och utlåning i Riksgäldskontoret, netto	10 768	+64	−2 500	±0	±0	±0
Kassamässig korrigering	0	±0	±0	±0	±0	±0
Summa	**933 875**	**−25 984**	**−22 537**	**−33 896**	**−25 807**	**−11 478**

Källor: Budgetpropositionen för 2016 och partimotionerna 2015/16:3043 (M), 2015/16:761 (SD), 2015/16:3223 (C), 2015/16:3244 (FP) och 2015/16:2512 (KD).

3.3 Övriga utgifter på statens budget 2016

Övriga utgiftsposter på statens budget är Minskning av anslagsbehållningar, Riksgäldskontorets nettoutlåning och Kassamässig korrigering.

Minskning av anslagsbehållningar: Statliga myndigheter har vissa möjligheter att omfördela sina utgifter över tiden genom att spara anslag till efterföljande år eller låna av efterföljande anslag (anslagskredit). Förskjutningar av detta slag redovisas i budgetförslaget som beräkningsposten Minskning av anslagsbehållningar, som är gemensam för alla anslag och utgiftsområden. Beräkningsposten ingår i de takbegränsade utgifterna.

Enligt 3 kap. 3 § budgetlagen ska regeringens förslag till statens budget omfatta alla inkomster och utgifter samt andra betalningar som påverkar statens lånebehov. För att statens budgetsaldo ska överensstämma med statens lånebehov redovisas Riksgäldskontorets nettoutlåning och en kassamässig korrigering på utgiftssidan i statens budget.

Riksgäldskontorets nettoutlåning: Nettoutlåningen omfattar både löpande statlig verksamhet, som t.ex. studielån, och tillfälliga poster som ofta beslutas med kort varsel och därför är svåra att förutse. På grund av sådana engångseffekter varierar Riksgäldskontorets nettoutlåning kraftigt från år till år.

Kassamässig korrigering: En kassamässig korrigering kan uppstå dels om betalning respektive anslagsavräkning sker olika år, dels om det förekommer transaktioner över statsverkets checkräkning som inte har sin motsvarighet på anslag eller inkomsttitlar eller vice versa.

Propositionen

Minskning av anslagsbehållningar

I propositionen (punkt 7) föreslår regeringen att riksdagens godkänner beräkningen av förändringen av anslagsbehållningar för 2016. För 2016 beräknar regeringen att posten Minskning av anslagsbehållningar uppgår till –3,1 miljarder kronor. Det innebär ett anslagssparande på 3,1 miljarder kronor, dvs. att statens utgifter är lägre än vad som är budgeterat på anslag.

Riksgäldskontorets nettoutlåning

I propositionen (punkt 11) föreslår regeringen att riksdagen godkänner beräkningen av Riksgäldskontorets nettoutlåning för 2016. Regeringen beräknar att nettoutlåningen blir ca 11 miljarder kronor 2016.

Kassamässig korrigering

I propositionen (punkt 12) föreslår regeringen att riksdagen godkänner beräkningen av den kassamässiga korrigeringen för 2016 till 0 kronor.

Motionerna

Moderaterna och Sverigedemokraterna redovisar en avvikelse från regeringen när det gäller posten Riksgäldskontorets nettoutlåning (se tabell 3.2).

Moderaterna avviker med 64 miljoner kronor, vilket förklaras av partiets förslag till förändringar när det gäller studielån. Sverigedemokraterna avviker med –2,5 miljarder kronor, vilket förklaras av en omläggning av Stabilitetsfonden.

3.4 Beräkningen av inkomsterna på statens budget 2016

Propositionen

I propositionen (punkt 4) föreslår regeringen att riksdagen godkänner beräkningen av budgetens inkomster för 2016 enligt tabell 3.3. För en närmare redovisning av förslaget till beräkning av inkomster för 2016 hänvisar regeringen till avsnitt 7.1 och till bilaga 1 avsnitt 2.

Statens skatteinkomster

För 2016 beräknas statens skatteinkomster (inkomsttitel 1000) till drygt 952 miljarder kronor (se tabell 3.3), vilket motsvarar en ökning med närmare 76 miljarder kronor eller ca 8,6 procent jämfört med 2015. Ökningen förklaras av en fortsatt gynnsam återhämtning av den svenska konjunkturen och av de förändrade skatte- och avgiftsregler som regeringen föreslår i propositionen. Sammantaget beräknas förändringar på skatteområdet höja de totala skatteintäkterna med 17 miljarder kronor, varav ca 11 miljarder kronor avser skatt på arbete, ca 2 miljarder kronor skatt på kapital och ca 4 miljarder kronor skatt på konsumtion. När det gäller skatt på arbete handlar det i huvudsak om ett förändrat husavdrag (5,7 miljarder kronor), en avtrappning av jobbskatteavdraget (2,7 miljarder kronor), höjd särskild löneskatt för äldre (1,8 miljarder kronor) och slopad uppräkning av den nedre skiktgränsen för statlig inkomstskatt (1,7 miljarder kronor). Regeringen föreslår också sänkt skatt för pensionärer genom en höjning av det förhöjda grundavdraget, vilket beräknas minska skatteinkomsterna med ca 1,9 miljarder kronor. När det gäller skatt på kapital föreslås främst höjd beskattning av sparande på investeringssparkonto och i kapitalförsäkring. När det gäller skatt på konsumtion föreslås i huvudsak höjd skatt på bensin och dieselbränslen samt förändrad skattebefrielse för vissa drivmedel.

Övriga inkomster

Posten Övriga inkomster innefattar inkomsttyperna 2000–8000. År 2016 beräknas dessa inkomster uppgå till –28,3 miljarder kronor, vilket är en minskning med 3,1 miljarder kronor jämfört med 2015. Inkomster från statens verksamhet (inkomststyp 2000) beräknas till 31,1 miljarder kronor för 2016 (se tabell 3.3). Jämfört med 2015 är det en minskning med 10,6 miljarder kronor. Den lägre nivån förklaras framför allt av att utdelningar från de statliga bolagen och inlevererade överskott från Riksbanken beräknas minska.

Under inkomsttypen 3000 Inkomster av försåld egendom redovisas försäljningar av olika slags statlig egendom. Baserat på ett beräkningstekniskt

antagande beräknas försäljningsinkomsterna uppgå till 5 miljarder kronor 2016.

Under inkomsttypen 4000 Återbetalning av lån redovisas bl.a. återbetalning av studiemedel (avser lån upptagna före 1989) och övriga lån. För 2016 beräknas inkomsterna till 0,8 miljarder kronor, vilket är ca 0,1 miljarder kronor mindre än 2015. Detta förklaras av att antalet återbetalare blir färre varför inkomsterna från studiemedelsavgifterna beräknas minska.

Under inkomsttypen 5000 Kalkylmässiga inkomster redovisas vissa avskrivningar och amorteringar samt statliga pensionsavgifter, som utgör merparten av inkomsterna. För 2016 beräknas inkomsterna till 10,7 miljarder kronor, en ökning med 0,9 miljarder kronor jämfört med 2015. Ökningen förklaras i huvudsak av ökade inkomster från statliga pensionsavgifter.

Under inkomsttypen 6000 Bidrag m.m. från EU redovisas bidrag från olika EU-fonder. De största enskilda bidragen kommer från Europeiska utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden och Europeiska jordbruksfonden. Inkomsterna för 2016 beräknas sammantaget uppgå till 12,7 miljarder kronor.

Inkomsttypen 7000 Avräkning m.m. i anslutning till skattesystemet består av två delar: tillkommande inkomster samt avräkningar i anslutning till skattesystemet. Den största delen av avräkningarna utgörs av statliga och kommunala myndigheters kompensation för betald mervärdesskatt.

Under inkomststypen 8000 Utgifter som ges som krediteringar på skattekonto redovisas stöd som enligt nationalräkenskaperna är att likställa med utgifter. Från och med 2016 redovisas och budgeteras dessa utgifter under anslag på budgetens utgiftssida.

Motionerna

Moderaterna

I moderaternas förslag till beräkning av statens inkomster för 2016 är inkomsterna ca 25,7 miljarder kronor lägre än i regeringens förslag (se tabell 3.3). Inkomsterna från direkta skatter på arbete (inkomsttyp 1100) är ca 19,2 miljarder kronor lägre än i regeringens förslag, vilket i huvudsak förklaras av motionärernas förslag om att införa ett s.k. förstajobbetavdrag och av att motionärerna säger nej till regeringens förslag om höjd brytpunkt för statlig inkomstskatt, avtrappning av jobbskatteavdraget och förändringarna av RUT- och ROT-avdragen. Inkomsterna från indirekta skatter på arbete (inkomsttyp 1200) är ca 2,5 miljarder kronor lägre än i regeringens förslag. Det förklaras i huvudsak av att motionärerna säger nej till regeringens förslag om att höja den särskilda löneskatten och av motionärernas förslag om sänkt arbetsgivaravgift för ungdomar yngre än 21 år. Inkomsterna från skatt på kapital (inkomsttyp 1300) är ca 0,5 miljarder kronor högre än i regeringens förslag. Det beror i huvudsak på ökade skatteintäkter på företagsvinster, som i sin tur förklaras av förslaget om sänkt arbetsgivaravgift för unga, vilket beräknas påverka företagens kostnader och därmed vinst. Inkomsterna från skatt på konsumtion (inkomsttyp 1400) är ca 4,0 miljarder kronor lägre än i regeringens förslag.

Det förklaras i huvudsak av att motionärerna säger nej till regeringens förslag om höjd bensin- och dieselskatt. Övriga inkomster på statens budget (inkomsttyp 2000 Inkomster av statens verksamhet) är ca 0,2 miljarder kronor lägre än i regeringens förslag, vilket i huvudsak förklaras av motionärernas förslag om en sänkt ersättning i arbetslöshetsförsäkringen.

Sverigedemokraterna

I Sverigedemokraternas förslag till beräkning av statens inkomster för 2016 är inkomsterna ca 20,2 miljarder kronor lägre än i regeringens förslag (se tabell 3.3). Inkomsterna från direkta skatter på arbete (inkomsttyp 1100) är ca 18,4 miljarder kronor lägre än i regeringens förslag, vilket i huvudsak förklaras av att motionärernas säger nej till regeringens förslag om höjd brytpunkt för statlig inkomstskatt, avtrappning av jobbskatteavdraget, förändringar av RUT- och ROT-avdragen samt av motionärernas förslag att stegvis avskaffa skillnaden i beskattning mellan pensionärer och löntagare. Inkomsterna från indirekta skatter på arbete (inkomsttyp 1200) är ca 9,8 miljarder kronor lägre än i regeringens förslag. Det lägre inkomsterna utgör ett netto av motionärernas förslag om att slopa den allmänna löneavgiften för samtliga företag med upp till nio anställda och förslag om att höja arbetsgivaravgifterna med 1 procentenhet. Inkomsterna från skatt på kapital (inkomsttyp 1300) är ca 3,4 miljarder kronor högre än i regeringens förslag. Det beror i huvudsak på ökade skatteintäkter på företagsvinster, som in sin tur förklaras av förslaget om att slopa den allmänna löneavgiften, vilket beräknas påverka företagens kostnader och därmed vinst. Inkomsterna från skatt på konsumtion (inkomsttyp 1400) är ca 0,07 miljarder kronor lägre än i regeringens förslag. Den lägre inkomsten förklaras av nettot av att motionärerna säger nej till regeringens förslag om att höja bensinskatten och motionärernas förslag om att återställa momsen på restaurang- och cateringstjänster. Övriga inkomster på statens budget är ca 1,9 miljarder kronor högre än i regeringens förslag, vilket i huvudsak förklaras av motionärernas förslag om en höjd mineralersättning på 1,6 miljarder kronor inom inkomsttyp 2000 Inkomster av statens verksamhet.

Centerpartiet

I Centerpartiets förslag till beräkning av statens inkomster för 2016 är inkomsterna ca 32,7 miljarder kronor lägre än i regeringens förslag (se tabell 3.3). Inkomsterna från direkta skatter på arbete (inkomsttyp 1100) är ca 12,6 miljarder kronor lägre än regeringens förslag, vilket i huvudsak förklaras av att motionärerna säger nej till regeringens förslag om att sänka skiktgränsen för statlig inkomstskatt, avtrappa jobbskatteavdraget, förändra RUT- och ROT-avdragen, sänka skatten för pensionärer och av motionärernas förslag om att ytterligare höja gränsen för statlig inkomstskatt. Inkomsterna från

indirekta skatter på arbete (inkomsttyp 1200) är ca 23,5 miljarder kronor lägre än i regeringens förslag. Det förklaras i huvudsak av motionärernas förslag om sänkt arbetsgivaravgift för unga och att de säger nej till regeringens förslag om att höja den särskilda löneskatten för äldre. Inkomsterna från skatt på kapital (inkomsttyp 1300) är ca 4,0 miljarder kronor högre än i regeringens förslag. Det beror i huvudsak på ökade skatteintäkter på företagsvinster, som in sin tur förklaras av förslaget om att sänka arbetsgivaravgifterna för unga, vilket beräknas påverka företagens kostnader och därmed vinst. Inkomsterna från skatt på konsumtion (inkomsttyp 1400) är ca 0,3 miljarder kronor högre än i regeringens förslag. Den högre inkomsten utgör nettot av att motionärerna säger nej till regeringens förslag om att höja skatten på drivmedel och motionärernas förslag om att bl.a. införa en kemikalieskatt. Övriga inkomster på statens budget (inkomsttyp 2000 Inkomster av statens verksamhet) är ca 0,5 miljarder kronor lägre än i regeringens förslag, vilket i huvudsak förklaras av motionärernas förslag om en reformerad arbetslöshetsförsäkring.

Folkpartiet

I Folkpartiets förslag till beräkning av statens inkomster för 2016 är inkomsterna ca 24,5 miljarder kronor lägre än i regeringens förslag (se tabell 3.3). Inkomsterna från direkta skatter på arbete (inkomsttyp 1100) är ca 18,6 miljarder kronor lägre än regeringens förslag, vilket förklaras av att motionärerna säger nej till regeringens förslag om sänkt brytpunkt för statlig inkomstskatt, avtrappat jobbskatteavdrag, förändrat RUT- och ROT-avdrag, och av motionärernas förslag om att ytterligare höja brytpunkten för statlig inkomstskatt och slopad värnskatt. Inkomsterna från indirekta skatter på arbete (inkomsttyp 1200) är ca 3,8 miljarder kronor lägre än i regeringens förslag. Det förklaras i huvudsak av att motionärerna säger nej till regeringens förslag om att höja den särskilda löneskatten för äldre och motionärernas förslag om att sänka arbetsgivaravgiften för unga upp till 20 år. Inkomsterna från skatt på kapital (inkomsttyp 1300) är ca 0,6 miljarder kronor lägre än i regeringens förslag. Det beror i huvudsak på motionärernas förslag om att slopa taket för uppskovsbeloppet vid försäljning av fastigheter och att räntan på uppskovsbeloppet avskaffas. Inkomsterna från skatt på konsumtion (inkomsttyp 1400) är ca 1,2 miljarder kronor lägre än i regeringens förslag. Den lägre inkomsten förklaras i huvudsak av att motionärerna säger nej till regeringens förslag om höjd bensinskatt. Övriga inkomster på statens budget (inkomsttyp 2000 Inkomster av statens verksamhet) är ca 0,2 miljarder kronor högre än i regeringens förslag, vilket förklaras av motionärernas förslag om en skatteväxling mellan skatt på el och skatt på termisk effekt och förslag om en sänkt ersättning i arbetslöshetsförsäkringen.

Kristdemokraterna

I Kristdemokraternas förslag till beräkning av statens inkomster för 2016 är inkomsterna ca 11,3 miljarder kronor lägre än i regeringens förslag (se tabell 3.3). Inkomsterna från direkta skatter på arbete (inkomsttyp 1100) är ca 20,3

miljarder kronor lägre än regeringens förslag, vilket i huvudsak förklaras av motionärernas förslag om att unga ska få tjäna upp till en halv miljon skattefritt och av att motionärerna säger nej till regeringens förslag om att trappa av jobbskatteavdraget och förändringarna av RUT- och ROT-avdragen. Inkomsterna från indirekta skatter på arbete (inkomsttyp 1200) är ca 9,5 miljarder kronor lägre än i regeringens förslag. Det förklaras i huvudsak av att motionärerna säger nej till regeringens förslag om att höja den särskilda löneskatten för äldre och motionärernas förslag om att sänka arbetsgivaravgiften för unga upp till 22 år. Inkomsterna från skatt på kapital (inkomsttyp 1300) är ca 1,4 miljarder kronor högre än i regeringens förslag. Det beror i huvudsak på ökade skatteintäkter på företagsvinster, som in sin tur förklaras förslaget om att sänka arbetsgivaravgifterna för unga, vilket beräknas påverka företagens kostnader och därmed vinst. Inkomsterna från skatt på konsumtion (inkomsttyp 1400) är ca 3,9 miljarder kronor högre än i regeringens förslag. Den högre inkomsten förklaras i huvudsak av att motionärerna säger nej till delar av regeringens förslag om höjd skatt på bensin och diesel samt motionärernas förslag om att införa en skatt på bl.a. kemikalier och sopförbränning. Övriga inkomster på statens budget (inkomsttyp 2000 Inkomster av statens verksamhet) är ca 0,3 miljarder kronor lägre än i regeringens förslag, vilket i huvudsak förklaras av motionärernas förslag om en sänkt ersättning i arbetslöshetsförsäkringen.

Tabell 3.3 Regeringens och oppositionspartiernas förslag till beräkning av inkomsterna på statens budget för 2016

Miljoner kronor

Inkomsttitel	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen				
		M	SD	C	FP	KD
1100 Direkta skatter på arbete	**606 497**	**−19 245**	**−18 395**	**−12 651**	**−18 605**	**−20 300**
1111 Statlig inkomstskatt	57 362	−1 625	−4 591	−3 285	−10 270	−1 670
1115 Kommunal inkomstskatt	668 387	+200	−3 623	+370	+446	−13 500
1120 Allmän pensionsavgift	113 127	±0	±0	±0	±0	±0
1130 Artistskatt	0	±0	±0	±0	±0	±0
1140 Skattereduktioner	−232 379	−17 820	−10 181	−9 736	−8 781	−5 130
1200 Indirekta skatter på arbete	**527 201**	**−2 470**	**−9 794**	**−23 460**	**−3 825**	**−9 470**
1210 Arbetsgivaravgifter	512 369	−700	−9 792	−21 690	−2 115	−7 700
1240 Egenavgifter	13 624	±0	−6	±0	+60	±0
1260 Avgifter till premiepensionssystemet	−35 151	±0	±0	±0	±0	±0
1270 Särskild löneskatt	43 425	−1 770	−1	−1 770	−1 770	−1 770
1280 Nedsättningar	−7 733	±0	+5	±0	±0	±0
1290 Tjänstegruppliv	667	±0	±0	±0	±0	±0
1300 Skatt på kapital	**200 280**	**+490**	**+3 397**	**+3 984**	**−615**	**+1 400**
1310 Skatt på kapital, hushåll	46 722	±0	+133	+325	−1 300	±0
1320 Skatt på företagsvinster	101 302	+490	+5 033	+3 659	+525	+1 400
1330 Kupongskatt	4 944	±0	±0	±0	±0	±0
1340 Avkastningsskatt	5 061	±0	±0	±0	±0	±0
1350 Fastighetskatt	32 710	±0	−1 770	±0	+160	±0
1360 Stämpelskatt	9 541	±0	±0	±0	±0	±0
1400 Skatt på konsumtion och insatsvaror	**510 395**	**−4 040**	**−75**	**+313**	**−1 180**	**+3 893**
1410 Mervärdesskatt, hushåll	385 152	+400	+4 556	+307	+320	+438
1420 Skatt på alkohol och tobak	25 140	±0	−58	±0	±0	+780

Inkomsttitel	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen				
		M	SD	C	FP	KD
1430 Energiskatt	44 981	−4 160	−503	−3 820	−3 130	−1 960
1440 Koldioxidskatt	22 834	±0	−3 895	+540	+140	+820
1450 Övriga skatter på energi och miljö	5 499	−640	±0	+3 086	+890	+3 815
1470 Skatt på vägtrafik	20 122	+360	±0	+200	+600	±0
1480 Övriga skatter	6 667	±0	−175	±0	±0	±0
1500 Skatt på import	**6 455**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**
1600 Restförda och övriga skatter	**5 780**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**
1700 Avgående poster, skatter till EU	**−6 455**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**
Offentliga sektorns skatteintäkter (periodiserat)	**1 850 152**	**−25 265**	**−24 867**	**−31 814**	**−24 225**	**−24 477**
1800 Avgående poster, skatter till andra sektorer	**−917 515**	**−200**	**+2 738**	**−370**	**−446**	**+13 500**
Statens skatteintäkter (periodiserat)	**932 638**	**−25 465**	**−22 129**	**−32 184**	**−24 671**	**−10 977**
1900 Periodiseringar	**19 964**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**
1000 Statens skatteinkomster	**952 602**	**−25 465**	**−22 129**	**−32 184**	**−24 671**	**−10 977**
Övriga inkomster (kassamässigt)	**−28 341**	**−250**	**+1 872**	**−500**	**+200**	**−300**
2000 Inkomster av statens verksamhet	**31 149**	**−250**	**+1 600**	**−500**	**+200**	**−300**
3000 Inkomster av försåld egendom	**5 000**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**
4000 Återbetalning av lån	**761**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**
5000 Kalkylmässiga inkomster	**10 719**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**
6000 Bidrag m.m. från EU	**12 706**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**
7000 Avräkningar m.m. i anslutning till skattesystemet	**−88 675**	**±0**	**+175**	**±0**	**±0**	**±0**
8000 Utgifter som redovisas som krediteringar på skattekonto	**0**	**±0**	**+97**	**±0**	**±0**	**±0**
9000 Löpande redovisade skatter m.m.	**0**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**
Statsbudgetens inkomster (kassamässigt)	**924 261**	**−25 715**	**−20 257**	**−32 684**	**−24 471**	**−11 277**

3.5 Ändringar i skatte- och avgiftsregler

I detta avsnitt redovisas propositionens och motionernas förslag om ändringar i skatte- och avgiftsregler och övriga regler som ligger till grund för inkomstberäkningen. De förslag som behandlas framgår inledningsvis i betänkandet under utskottets förslag till riksdagsbeslut punkt 2 e Ändringar i skatte- och avgiftsregler.

Propositionen

Regeringen redovisar ett antal förändringar på skatte- och avgiftsområdet med effekt på budgetåret 2016 och framåt. Förändringarna redovisas i avsnitt 6 under rubrikerna Skatt på arbetsinkomster, Skatt på kapitalägande, Skatt på kapitalanvändning, Skatt på konsumtion och Övriga skattefrågor samt i avsnitt 7 under rubriken Lagstiftning som ligger till grund för beräkningen till statens övriga inkomster.

Skatt på arbetsinkomster – förvärvsinkomstbeskattning

Förändringar av husavdraget

Taket för RUT-avdraget sänks till 25 000 kronor per person och beskattningsår för skattskyldiga som inte har fyllt 65 år vid beskattningsårets ingång. Med ett lägre tak för RUT-avdraget riktas avdraget mer till de genomsnittliga hushållens behov av hushållsarbete, och förändringen är därmed fördelningspolitiskt motiverad.

Bestämmelsen om skattereduktion för matlagning slopas. Skattereduktionen för matlagning är inte begränsad till enklare matlagning i vardagen. Den omfattar även avancerad matlagning som utförs av professionella kockar och som inte utgör ett substitut för de skattskyldigas eget arbete, och den har i rättstillämpningen även kommit att inkludera anlitande av bartendrar. Åtskillig matlagning torde dessutom redan vara undantagen från skattereduktionen för matlagning till följd av att den mervärdesskatterättsligt utgör en cateringtjänst.

Bestämmelsen om skattereduktion för städarbete eller annat rengöringsarbete ändras så att den endast omfattar enklare städarbete eller annat rengöringsarbete samt flyttstädning. Med enklare arbete avses städning och annan rengöring av mer vardaglig karaktär inom ramen för hushållsarbetets kärnområden. Därmed omfattas inte längre t.ex. poolrengöring av RUT-avdraget.

Subventionsgraden för ROT-tjänster sänks från 50 procent till 30 procent när det gäller köp av sådana tjänster från den som är godkänd för F-skatt, eller, i förekommande fall, från en utländsk utförare som har intyg eller annan handling om motsvarande kontroll i hemlandet, och när en anställd får ROT-tjänster som förmån.

Subventionsgraden vid anlitande av någon som inte är godkänd för F-skatt ändras inte.

Den höga och ökande kostnaden ger offentligfinansiella skäl att begränsa ROT-avdragets omfattning. Genom en begränsning av subventionen av reparation, underhåll och om- och tillbyggnad av befintliga bostäder frigörs medel för att bl.a. öka byggandet av nya bostäder. Dessutom bör ROT-avdraget främst ses som en konjunkturåtgärd.

Förändringarna av husavdraget beräknas sammantaget öka skatteintäkterna med 5,66 miljarder kronor 2016.

Avtrappat jobbskatteavdrag för höga inkomster

För dem som vid årets ingång inte har fyllt 65 år trappas jobbskatteavdraget av med 3 procent vid arbetsinkomster som överstiger 13,54 prisbasbelopp per år, vilket för 2016 motsvarar en arbetsinkomst på ca 600 000 kronor eller mer per år. För dem som vid årets ingång har fyllt 65 år trappas jobbskatteavdraget av för arbetsinkomster som överstiger 600 000 kronor per år med en avtrappningstakt på 3 procent. Ändringarna träder i kraft den 1 januari 2016.

Det finns både offentligfinansiella och fördelningspolitiska skäl att trappa av jobbskatteavdraget för dem som har höga inkomster. Vid en internationell jämförelse sticker det svenska jobbskatteavdraget ut eftersom det inte trappas av.

Förslaget beräknas öka skatteintäkterna med 2,71 miljarder kronor 2016.

Skatten för pensionärer

Pension är uppskjuten lön men beskattas i dag hårdare än löneinkomster, eftersom pensionsinkomster inte omfattas av jobbskatteavdraget. Pensionärer bör inte beskattas hårdare än löntagare yngre än 65 år. Av kostnadsskäl måste skillnaden i beskattning tas bort i flera steg.

Det förhöjda grundavdraget för dem som vid beskattningsårets ingång har fyllt 65 år förstärks på så sätt att pensionärer inte beskattas högre än löntagare yngre än 65 år för inkomster på upp till ca 120 000 kronor per år. Det förhöjda grundavdraget förstärks även för dem som har inkomster på upp till ca 240 000 kronor per år. Sammanlagt minskar skatten för personer som vid beskattningsårets ingång fyllt 65 år med 1,87 miljarder kronor.

Förslaget beräknas minska skatteintäkterna med 1,87 miljarder kronor 2016.

Den statliga inkomstskatten

Regeringen föreslår att det inte görs någon uppräkning av den nedre skiktgränsen för den statliga inkomstskatten 2016 och att den övre skiktgränsen bestäms till 430 200 kronor i syfte att göra 2016 till nytt basår för framtida uppräkningar. Det finns enligt regeringens bedömning såväl

offentligfinansiella som fördelningspolitiska skäl att begränsa uppräkningen av den nedre skiktgränsen för uttag av statlig inkomstskatt på beskattningsbara förvärvsinkomster. Eftersom förändringen i konsumentprisindex mellan juni 2014 och juni 2015 var negativ skulle en begränsning av uppräkningen medföra att den nedre skiktgränsen sänks. För att förhindra detta föreslår regeringen att någon uppräkning inte görs vid bestämmandet av den nedre skiktgränsen för 2016. Detta beräknas öka skatteintäkterna med 1,67 miljarder kronor 2016.

Regeringen bedömer att uppräkningen av den nedre skiktgränsen för statlig inkomstskatt 2017 bör begränsas till förändringen i konsumentprisindex plus 1 procentenhet. Det kommande lagförslaget bör träda i kraft den 1 januari 2017.

Slopad avdragsrätt för privat pensionssparande

Rätten att göra avdrag för premier för pensionsförsäkring och inbetalningar på pensionssparkonto med ett fast belopp om 1 800 kronor per år slopas. Anställda som helt saknar pensionsrätt i anställning eller skattskyldiga som har inkomst av aktiv näringsverksamhet ska även fortsättningsvis kunna göra avdrag med belopp motsvarande det särskilda tilläggsutrymmet.

De nya reglerna träder i kraft den 1 januari 2016 och tillämpas första gången för försäkringspremier som betalas och inbetalningar på pensionssparkonton som görs efter den 31 december 2015.

Det finns skäl för enskilda att spara till sin pension, men det finns inga entydiga motiv till att det bör ske i en viss skattesubventionerad sparform. Därutöver gynnar pensionssparavdragets konstruktion vissa grupper mer än andra. En skattesubvention av en viss typ av pensionssparande är ett trubbigt instrument för att stötta individer med låg ersättningsgrad från allmän pension och tjänstepension. Det finns därför både fördelningsargument och effektivitetsargument för att jämna ut de skattemässiga villkoren mellan olika sparformer.

Förslaget beräknas öka skatteintäkterna med 1,36 miljarder kronor 2016 och 0,43 miljarder kronor varaktigt.

Återköp av pensionsförsäkring och förtida avslut av pensionssparkonto

Regeringen föreslår att gränsbeloppet för återköp av pensionsförsäkring och avslut av pensionssparkonto utan dispens från Skatteverket ska höjas för att minska antalet dispensfall. Också i övrigt föreslås lättnader i de regler som gäller vid återköp av pensionsförsäkring och avslut av pensionssparkonto.

De nya reglerna träder i kraft den 1 januari 2016.

Nedsättning av avkastningsskatt

Regeringen föreslår att möjligheten att sätta ner avkastningsskatt utvidgas till utländsk skatt och kupongskatt som hänför sig till avtal om tjänstepension som ingåtts med ett utländskt tjänstepensionsinstitut.

De nya bestämmelserna träder i kraft den 1 januari 2016 och tillämpas första gången för beskattningsår som börjar efter den 31 december 2015.

Förslaget bedöms inte ha någon effekt på skatteintäkterna.

Slopad skattereduktion för gåvor

Skattereduktionen för gåvor till ideell verksamhet och förfarandet med godkännande av gåvomottagare slopas.

Ändringarna träder i kraft den 1 januari 2016. En betald årsavgift för godkänd gåvomottagare som avser tid efter 2015 ska betalas tillbaka. Äldre bestämmelser gäller för tid före ikraftträdandet.

En stark och livaktig ideell sektor har stor betydelse för samhällslivet och demokratin. Det är emellertid angeläget att skatter tas ut på ett sätt som främjar skattepolitikens främsta syfte, att finansiera den gemensamma välfärden, och också i övrigt är förenligt med de övergripande målen för regeringens ekonomiska politik. Skattereduktion för gåvor ökar komplexiteten i skattesystemet. Det förtjänar att framhållas att det aktuella skatteincitamentets utformning som en skattereduktion vid införandet uttryckligen ansågs innebära en markering av att reglerna i princip ligger vid sidan av den vanliga beskattningen. Stöd till de verksamheter den ideella sektorn bedriver bör fördelas utifrån en prioritering och bedömning av hur dessa bidrar till samhällsnytta, snarare än utifrån vilken förmåga de berörda organisationerna har att hitta privatpersoner som har råd att genom gåvor stödja verksamheten. Offentligt stöd bör utgå från tydliga prioriteringar snarare än privatpersoners val av och förmåga till stöd via skattereduktion.

Skattereduktionen för gåvor har också inneburit att Skatteverket måste pröva frågor om godkännande av gåvomottagare och utöva tillsyn över godkända gåvomottagare – uppgifter som är helt verksamhetsfrämmande för myndigheten.

Skatteintäkterna beräknas öka med 0,25 miljarder kronor 2016.

Beskattning av utländska socialförsäkringspensioner

Utländska ersättningar som motsvarar allmän ålderspension, efterlevandepension och premiepension till efterlevande enligt socialförsäkringsbalken ska omfattas av inkomstskattelagens definition av pension. Förslaget innebär att de utländska ersättningarna likställs med motsvarande svenska ersättningar när det gäller grunden för beskattning.

Utländska ersättningar som motsvarar barnpension enligt socialförsäkringsbalken ska bara tas upp till beskattning till den del pensionen

för varje månad överstiger en tolftedel av 40 procent av prisbasbeloppet eller, vid pension efter båda föräldrarna, 80 procent av prisbasbeloppet.

Om både barnpension enligt socialförsäkringsbalken och motsvarande utländsk ersättning betalas ut, eller om flera utländska ersättningar betalas ut, ska den del av det sammanlagda beloppet som överstiger beloppsgränsen tas upp. I dag beskattas svensk barnpension endast till viss del i motsats till utländsk periodisk barnpension som beskattas fullt ut. Det finns inte skäl att beskatta svensk och utländsk barnpension olika.

De nya bestämmelserna träder i kraft den 1 januari 2016 och tillämpas första gången för beskattningsår som börjar efter den 31 december 2015.

Den offentligfinansiella positiva effekten av båda förslagen bedöms sammantaget vara 0 miljoner kronor.

Nedsatt förmånsvärde för vissa miljöanpassade bilar

Regeringen bedömer att den tidsbegränsade nedsättningen av förmånsvärdet för vissa miljöanpassade bilar bör förlängas med tre år. Den maximala nedsättningen bör dock begränsas till 10 000 kronor per år. Det kommande förslaget bör träda i kraft den 1 januari 2017.

Den tidsbegränsade nedsättningen gäller t.o.m. det beskattningsår som slutar den 31 december 2016. Mot bakgrund av lagstiftningens syfte, att stimulera introduktionen av mer miljövänliga bilar, bör en ytterligare förlängning av reglerna ske. Av offentligfinansiella skäl bör dock den maximala nedsättningen begränsas. Det kommande förslaget bedöms minska skatteintäkterna med 188 miljoner kronor 2017, 217 miljoner kronor 2018 och 235 miljoner kronor 2019.

Regeringen avser att under 2016 återkomma till riksdagen med ett förslag.

Skatt på arbetsinkomster – socialavgifter m.m.

Särskild löneskatt för äldre

Särskild löneskatt införs på löner, arvoden, förmåner och andra ersättningar för arbete till personer som vid årets ingång har fyllt 65 år. Särskild löneskatt införs även på inkomst av aktiv näringsverksamhet för personer som vid årets ingång har fyllt 65 år samt för personer som inte har fyllt 65 år men under hela året har uppburit hel allmän ålderspension enligt socialförsäkringsbalken. Den särskilda löneskatten bestäms till 6,15 procent.

Ändringarna träder i kraft den 1 januari 2016.

Den särskilda löneskatten på vissa förvärvsinkomster infördes i samband med 1991 års skattereform av likformighetsskäl. Utgångspunkten var att all ersättning för arbete och all inkomst av näringsverksamhet bör beläggas med någon typ av socialavgift eller motsvarande skatt. Dessa skäl äger fortfarande giltighet.

Det finns även offentligfinansiella skäl att återinföra särskild löneskatt på löner, arvoden, förmåner och andra ersättningar för arbete till personer som

vid årets ingång har fyllt 65 år. Detsamma gäller i fråga om inkomst av aktiv näringsverksamhet för personer som vid årets ingång har fyllt 65 år samt för personer som inte har fyllt 65 år men under hela året har uppburit hel allmän ålderspension enligt socialförsäkringsbalken.

Skattesatsen bör i nuläget bestämmas till 6,15 procent. För de personer som vid årets ingång har fyllt 65 år och som omfattas av det reformerade ålderspensionssystemet betalas på inkomster i form av löner, arvoden, förmåner och andra ersättningar för arbete samt på inkomst av aktiv näringsverksamhet i dag en ålderspensionsavgift på 10,21 procent. Personer som är födda 1937 eller tidigare betalar ingen ålderspensionsavgift. Detta talar för att skattesatsen bör bestämmas till en högre nivå för personer som är födda 1937 eller tidigare. Av förenklingsskäl bör dock skattesatsen enligt regeringens mening bestämmas till samma nivå för personer som vid årets ingång har fyllt 65 år, dvs. oavsett om de omfattas av det reformerade ålderspensionssystemet eller inte. Samma skattesats bör även, i fråga om inkomst av aktiv näringsverksamhet, gälla för personer som är under 65 år och som under hela året har uppburit hel allmän ålderspension enligt socialförsäkringsbalken.

Den offentligfinansiella bruttointäkten beräknas till 2,10 miljarder kronor 2016. Nettointäkten beräknas till 1,77 miljarder kronor 2016. Den varaktiga intäkten beräknas till 1,72 miljarder kronor.

Nedsättningen av socialavgifterna för unga

Slopandet av nedsättningen av socialavgifterna för unga tidigareläggs till den 1 juni 2016 av offentligfinansiella skäl och för att förenkla socialavgiftsuttaget vid sommararbete.

Den 1 juli 2007 sänktes socialavgifterna, inklusive den allmänna löneavgiften, för personer som vid årets ingång fyllt 18 men inte 25 år. Nedsättningen innebar att arbetsgivar- och egenavgifterna, med undantag för ålderspensionsavgiften, halverades. Den 1 januari 2009 utvidgades nedsättningen till att omfatta alla som vid årets ingång inte fyllt 26 år samtidigt som den förstärktes.

Den 1 maj 2015 förändrades nedsättningen genom att avgifterna sänktes för personer som vid årets ingång inte fyllt 23 år samtidigt som nedsättningen slopades för personer som vid årets ingång fyllt 25 år. Under perioden den 1 augusti 2015–30 juni 2016 är nedsättningen av socialavgifterna för unga reducerad, för att därefter helt upphöra den 1 juli 2016.

Att tidigarelägga det fulla slopandet av nedsättningen av socialavgifterna för unga med en månad beräknas ha en offentligfinansiell nettointäkt på 0,39 miljarder kronor 2016. Effekten av åtgärden är temporär och uppkommer endast under 2016. Nettoeffekten tar hänsyn till vissa s.k. indirekta effekter.

Förändrade nivåer för socialavgifter

Sjukförsäkringsavgiften i arbetsgivaravgifterna höjs till 4,85 procent och i egenavgifterna till 4,94 procent. Detta föranleder en sänkning av den allmänna löneavgiften till 9,65 procent. Ändringarna träder i kraft den 1 januari 2016.

Sjukförsäkringsavgiften är en av de sex avgifter som tillsammans utgör socialavgifterna. Sjukförsäkringsavgiften bör tas ut med en avgiftssats som innebär att de beräknade intäkterna från avgiften motsvarar de förväntade utgifterna. De ökade kostnaderna för sjukpenning innebär att de utgifter som sjukförsäkringsavgiften ska finansiera ökar. Mot denna bakgrund föreslår regeringen att sjukförsäkringsavgiften höjs. Eftersom justeringen av sjukförsäkringsavgiften ska göras inom ramen för ett i princip oförändrat avgiftsuttag sänks den allmänna löneavgiften.

Skatt på kapitalägande – kapital- och egendomsskatter

Beskattning av sparande på investeringssparkonto och i kapitalförsäkring

Schablonintäkten för investeringssparkonto respektive skatteunderlaget för kapitalförsäkring ska beräknas genom att kapitalunderlaget multipliceras med statslåneräntan ökad med 0,75 procentenheter. Schablonintäkten respektive skatteunderlaget ska dock beräknas till lägst 1,25 procent av kapitalunderlaget.

De nya bestämmelserna träder i kraft den 1 januari 2016 och tillämpas första gången för beskattningsår som börjar efter den 31 december 2015.

Nivån på beskattningen av sparande på investeringssparkonto bestäms av produkten av skattesatsen och den schablonmässigt beräknade avkastningen. Beskattningen bygger i dag på en schablonavkastning som motsvarar statslåneräntan. Statslåneräntan, dvs. den genomsnittliga räntan för alla utestående statspapper med minst fem års återstående löptid, avspeglar avkastningen på en (i det närmaste) riskfri investering. Riskfyllda tillgångar som förvaras på investeringssparkonto, t.ex. aktier, har dock en riskjusterad överavkastning jämfört med statslåneräntan. Det innebär att sparande på investeringssparkonto i sådana tillgångar är skattemässigt gynnat i förhållande till konventionell kapitalbeskattning. Vid införandet av investeringssparkontot bedömdes den effektiva beskattningen av ett investeringssparkonto med tillgångar i främst aktier och fondandelar samt till viss del likvida medel uppgå till ca 19 procent. Det motsvarar en skattesänkning med 9–10 procentenheter jämfört med konventionell kapitalbeskattning.

Regeringen anser mot denna bakgrund att det finns skäl att höja den schablonmässigt beräknade avkastningen så att den överstiger statslåneräntan. En höjd beskattning av sparande på investeringssparkonto ökar även den skattemässiga neutraliteten mellan olika sparformer.

För att upprätthålla skattemässig neutralitet mellan sparande på investeringssparkonto och sparande i kapitalförsäkring bör samma räntefaktor användas för beräkningen av schablonavkastningen för sparande på investeringssparkonto och sparande i kapitalförsäkring.

De föreslagna bestämmelserna om beräkning av skatteunderlaget för kapitalförsäkring gäller också avtal om tjänstepension som är jämförbara med kapitalförsäkring.

Den föreslagna höjningen av räntefaktorn med 0,75 procentenheter beräknas öka skatteintäkterna med sammanlagt 2 miljarder kronor per år under 2016–2019 samt varaktigt (i 2016 års priser och volymer). Halva intäktsökningen beror på sparande på investeringssparkonto och den andra hälften beror på sparande i kapitalförsäkring.

Det föreslagna golvet för schablonintäkten respektive skatteunderlaget beräknas inte ha någon offentligfinansiell effekt, eftersom statslåneräntan normalt överstiger den nivå där golvet får effekt. Den offentligfinansiella effekten av golvet beräknas därför till 0 miljoner kronor 2016–2019 samt varaktigt.

Slopad avdragsrätt för förvaltningsutgifter

Förvaltningsutgifter får inte dras av i inkomstslaget kapital. Den nya bestämmelsen träder i kraft den 1 januari 2016 och tillämpas första gången för beskattningsår som börjar efter den 31 december 2015.

I dag kan fysiska personer göra avdrag för förvaltningsutgifter i inkomstslaget kapital till den del kostnaderna under beskattningsåret sammanlagt överstiger 1 000 kronor. Det finns både offentligfinansiella skäl och andra skäl som talar för ett slopande av avdragsrätten. Förvaltningsutgifter har delvis karaktären av privata levnadskostnader, vilka som huvudregel inte får dras av vid beskattningen. Ett slopande av avdragsrätten för förvaltningsutgifter innebär också administrativa lättnader för Skatteverket.

Att slopa avdragsrätten för förvaltningsutgifter i inkomstslaget kapital beräknas öka skatteintäkterna med 0,18 miljarder kronor 2016 och varaktigt.

Anpassningar till EU-rätten av investeraravdraget m.m.

Investeraravdrag ska inte få göras om den skattskyldige eller någon närstående under något av de två beskattningsåren närmast före det år förvärvet sker (förvärvsåret) eller under förvärvsåret fram till tidpunkten för förvärvet direkt eller indirekt innehar eller har innehaft andelar i det företag i vilket andelar har förvärvats eller i ett annat företag inom samma koncern.

Den nya bestämmelsen träder i kraft den 1 januari 2016 och tillämpas första gången på förvärv av andelar som sker efter den 31 december 2015.

De nya riktlinjerna för statligt stöd för att främja riskfinansieringsinvesteringar innebär att det inte längre är tillåtet att ge statligt stöd i form av skattelättnader till investerare som inte står i en oberoende ställning till det företag som investeringen avser. Reglerna för investeraravdrag måste därför anpassas till de nya riktlinjerna.

Enskilda näringsidkare och delägare i handelsbolag som bedriver självständig näringsverksamhet i ett annat EES-land ska beskattas för resultatet på samma sätt som när verksamhet bedrivs i Sverige.

Ändringarna träder i kraft den 1 januari 2016.

Underlaget för avdrag 2016 bedöms uppgå till ca 480 miljoner kronor. Förslaget bedöms leda till att underlaget minskar med 120 miljoner kronor. Eftersom investeraravdraget ger en skattesänkning med 15 procent innebär detta en ökning av skatteintäkterna med ca 18 miljoner kronor 2016. Varaktigt bedöms förslaget om att begränsa investeraravdraget leda till en ökning av skatteintäkterna med 18 miljoner kronor.

Skatt på kapitalanvändning – företagsskatter

Skattefrihet för ideell secondhandförsäljning

I inkomstskattelagen anges att allmännyttiga ideella föreningars och registrerade trossamfunds verksamhet med försäljning av skänkta varor som utnyttjas som finansieringskälla för det ideella arbetet ska vara skattefri. Undantaget från skatteplikt gäller om föreningen eller trossamfundet i övrigt uppfyller de krav som ställs för inskränkt skattskyldighet.

Den nya bestämmelsen träder i kraft den 1 januari 2016 och tillämpas första gången på beskattningsår som börjar efter den 31 december 2015.

Det är viktigt att reglerna om skatteplikt för de ideella föreningarna och de registrerade trossamfunden är så tydliga och förutsebara som möjligt. Det måste också finnas goda möjligheter att finansiera den allmännyttiga verksamheten genom secondhandförsäljning. Det är därför nödvändigt att i inkomstskattelagen uttryckligen ange att secondhandförsäljning som utgör en finansieringskälla för ideellt arbete ska undantas från skattskyldighet i likhet med annan verksamhet som av hävd utgör en finansieringskälla för ideellt arbete.

Förändringen beräknas medföra minskade skatteintäkter med 150 miljoner kronor.

Slopad avdragsrätt för avgifter och bidrag till Stiftelsen Svenska Filminstitutet

När 2013 års filmavtal och avtalsmodellen upphör slopas avdragsrätten i inkomstskattelagen för de avgifter och bidrag som betalas respektive lämnas till Filminstitutet av de berörda avtalsparterna i 2013 års filmavtal. Ändringen innebär att 16 kap. 11 § inkomstskattelagen upphör att gälla.

Ändringen träder i kraft den 1 januari 2017. Den upphävda bestämmelsen gäller fortfarande för avgifter och bidrag som har betalats respektive lämnats till Stiftelsen Svenska Filminstitutet för tiden före den 1 januari 2017.

Avdragsrätten för avgifter och bidrag till Filminstitutet är kopplad till 2013 års filmavtal. Avdraget utgör ett undantag från huvudregeln att avdrag bara beviljas för utgifter för att förvärva och bibehålla inkomster. I utgiftsområde

17 avsnitt 2.6.1 föreslås att staten fr.o.m. 2017 ska ta ett helhetsansvar för den nationella filmpolitiken och därmed lämna filmavtalsmodellen. När 2013 års filmavtal och avtalsmodellen upphör fyller denna avdragsrätt inte längre någon funktion. Undantaget bör då upphöra att gälla och paragrafen upphävas.

Avdragsrätten bör upphöra att gälla vid utgången av 2016. För avgifter och bidrag som betalats respektive lämnats före utgången av 2016 bör dock avdrag fortfarande kunna göras.

Införande av tonnageskattesystem

För att stärka den svenska handelsflottans konkurrenskraft och därigenom öka andelen svenskflaggade fartyg i den svenska handelsflottan bedömer regeringen att ett system med tonnageskatt bör införas. För att åtgärden ska vara fullt finansierad bör bl.a. de ackumulerade överavskrivningar rederierna har när de träder in i systemet räntebeläggas.

Regeringen avser att under riksmötet återkomma till riksdagen med ett förslag. Innan det aviserade förslaget kan träda i kraft måste det anmälas till och godkännas av Europeiska kommissionen. Ett system med tonnageskatt bedöms kunna träda i kraft tidigast den 1 juli 2016.

Skatt på konsumtion m.m. – energi- och miljöskatter

Höjd energiskatt på bensin och dieselbränsle samt minskad skattebefrielse för vissa drivmedel

Energiskatten på fossil bensin och fossilt dieselbränsle höjs, utöver den årliga omräkningen med hänsyn till utvecklingen av konsumentprisindex, med 48 öre per liter för bensin och med 53 öre per liter för dieselbränsle.

Befrielsen från energiskatt minskas för etanol som låginblandas i bensin till 74 procent samt för höginblandad etanol (E85) till 73 procent av den energiskatt som gäller för bensin.

För Fame (fettsyrametylester) som höginblandas i dieselbränsle ökas befrielsen från energiskatt från 44 procent till 50 procent av den energiskatt som gäller för dieselbränsle.

Ändringarna träder i kraft den 1 januari 2016.

Det är angeläget att öka den styrande effekten av energi- och koldioxidskatterna för att stimulera till omställning till minskade växthusgasutsläpp från vägtrafiken och överflyttning till andra transportslag.

Unionsrätten sätter begräsningar för hur mycket lägre skatt som kan tas ut på biodrivmedel. När energiskatten på bensin och dieselbränsle höjs är det därför nödvändigt att även se över den procentuella befrielsen från energiskatten för biodrivmedel som ersätter dessa.

Förslagen om ändrad drivmedelsbeskattning, omräkning av skattesatserna och ökad skattebefrielse för dieselbränsle i arbetsmaskiner i jord- och skogsbruk bedöms sammantaget öka skatteintäkterna med ungefär 3,99 miljarder kronor 2016.

Omräkning av skattesatserna på bränslen efter prisutveckling respektive reala inkomstökningar

Indexomräkningen av energi- och koldioxidskattesatserna för fossila bränslen görs för 2016 genom ändringar av skattesatserna i lagen om skatt på energi (LSE). Omräkningen grundar sig på faktiska förändringar i konsumentprisindex (KPI) mellan juni 2014 och juni 2015.

För 2017 och framåt sker en omräkning av skattebeloppen för de fossila bränslena genom en förordning som utfärdas av regeringen med stöd av bestämmelser i energiskattelagen. I dessa fall grundar sig beräkningarna på faktiska förändringar i konsumentprisindex för samtliga fossila bränslen. För bensin och dieselbränsle görs även en omräkning av skattesatserna som beaktar utvecklingen av bruttonationalprodukten (BNP). Detta sker genom ett schabloniserat tillägg av 2 procentenheter till KPI-omräkningen. Denna tillkommande omräkning görs av såväl energiskatten som koldioxidskatten, men uttrycks som en höjning av enbart energiskatten.

Ändringarna träder i kraft den 1 januari 2016.

Regeringen bedömer att de senaste årens utveckling av BNP är en av de faktorer som beaktas vid omfattningen av de höjningar av energiskatten på bensin och dieselbränsle som föreslås för 2016.

I propositionen föreslås ändringar av energiskattesatserna på bensin och dieselbränsle. Av praktiska skäl är det lämpligt att KPI-omräkningen av energi- och koldioxidskattesatserna för fossila bränslen för 2016 görs genom ändringar av skattesatserna i 2 kap. 1 § LSE. KPI-omräkningen grundar sig på faktiska förändringar i KPI mellan juni 2014 och juni 2015. Omräkningen baseras på 2015 års skattesatser för fossila bränslen och görs utöver de tillkommande föreslagna ändringarna av energiskattesatserna på bensin och dieselbränsle. Index har under perioden minskat med 0,44 procent.

Regeringen anser att det finns anledning att ändra konstruktionen av den årliga omräkningen i syfte att i högre grad än i dag förena den med en långsiktig miljöskattepolitik.

I syfte att spegla en hög ambitionsnivå i klimatarbetet och ge en långsiktig signal om vikten av att minska utsläppen av växthusgaser och även bidra till en effektivare energianvändning bör det utöver KPI-utvecklingen göras en årlig omräkning av energi- och koldioxidskattesatserna på bensin och dieselbränsle som beaktar BNP-utvecklingen.

Ökad befrielse från koldioxidskatt för dieselbränsle i jordbruks- och skogsbruksmaskiner

Med hänsyn till den utsatta konkurrenssituation som det svenska jord- och skogsbruket för närvarande befinner sig i bör näringarna i dess helhet kompenseras för den höjning som görs av energiskatten på dieselbränsle 2016.

Befrielsen från koldioxidskatt för dieselbränsle i arbetsmaskiner i jordbruks-, skogsbruks- och vattenbruksverksamheterna ökas från 90 öre per

liter till 143 öre per liter. För perioden den 1 januari 2016–31 december 2018 ökas befrielsen med ytterligare 27 öre per liter till 170 öre per liter.

Ändringen träder i kraft den 1 januari 2016.

Höjd koldioxidskatt för uppvärmningsbränslen inom vissa sektorer m.m.

Koldioxidskatten på bränslen för uppvärmning och drift av stationära motorer inom industri- och kraftvärmeanläggningar utanför handelssystemet samt inom jordbruks-, skogsbruks- och vattenbruksverksamheterna höjs till den generella skattenivån 2018. Ett första steg, från dagens 60 procent till 80 procent av den generella skattenivån, tas redan 2016. Den särskilda möjlighet till återbetalning av koldioxidskatten som gäller för den som begränsat utsläpp av koldioxid i samband med förbrukningen av visst bränsle slopas.

Energiskattebefrielsen för dieselbränsle som används i arbetsfordon i gruvindustriell verksamhet ökas från 86 till 89 procent av energiskatten på dieselbränsle.

Ändringarna träder i kraft den 1 januari 2016 respektive den 1 januari 2018.

I syfte att i högre grad iaktta principen om att förorenaren ska betala anser regeringen att undantagen från den generella koldioxidskattenivån bör minskas. Den koldioxidskatt som gäller för förbrukning av uppvärmningsbränslen och drift av stationära motorer utanför handelssystemet bör så långt som möjligt uppgå till den generella nivån för att eftersträva ett enhetligt koldioxidskattepris utanför handelssystemet och därigenom uppnå en högre grad av kostnadseffektivitet.

Ändrade regler för undantag från skatteplikt för elektrisk kraft

Dagens särskilda regler om skattefrihet för elektrisk kraft som producerats i bl.a. vindkraftverk begränsas och samordnas med regler för annan elproduktion. Samtidigt slopas den begränsning som innebär att undantaget inte gäller den som yrkesmässigt levererar elektrisk kraft.

Undantag från skatteplikt ska gälla för elektrisk kraft som framställts

- i en anläggning av mindre installerad generatoreffekt än 50 kW
- av en producent som förfogar över en sammanlagd installerad generatoreffekt av mindre än 50 kW, och
- som inte har överförts till ett ledningsnät som omfattas av nätkoncession som meddelats med stöd av 2 kap. ellagen.

Vad som ovan avses med installerad generatoreffekt om 50 kW ska för elektrisk kraft som framställs från

- vind eller vågor motsvaras av 125 kW installerad generatoreffekt
- sol motsvaras av 255 kW installerad toppeffekt, och
- annan energikälla utan generator motsvaras av 50 kW installerad effekt.

När elektrisk kraft framställs från olika källor ska de installerade effekterna läggas samman.

Ändringarna träder i kraft den 1 juli 2016.

Regeringen avser att se över förutsättningarna för att skattemässigt gynna solenergi, i synnerhet den el som produceras och förbrukas bakom en och samma anslutningspunkt eller på en och samma fastighet, och där den elektriska kraften är skattepliktig med anledning av att den produceras i en anläggning som ensam eller tillsammans med andra anläggningar överstiger de föreslagna effektgränserna.

Viss elframställning från beskattade bränslen

Undantag från skatteplikt ska gälla för elektrisk kraft som framställts i ett reservkraftaggregat. Undantag från skatteplikt för elektrisk kraft ska vidare gälla för kraft som framställts i en anläggning av mindre installerad effekt än 100 kW av någon som förfogar över en installerad generatoreffekt om mindre än 100 kW. Undantagen gäller endast i de fall den elektriska kraften inte har överförts till ett ledningsnät som omfattas av nätkoncession. Det senare undantaget omfattar endast elektrisk kraft som framställts från vissa beskattade bränslen.

Ändringarna träder i kraft den 1 juli 2016.

I dag är elektrisk kraft som produceras av någon som inte yrkesmässigt levererar elkraft och som förfogar över en installerad generatoreffekt av mindre än 100 kW undantagen från skatteplikt enligt 11 kap. 2 § 2 LSE. Sådan produktion kan exempelvis förekomma på vissa byggarbetsplatser och i stenbrott där nätanslutning saknas. Eftersom den elektriska kraften som framställs under dessa förutsättningar inte är skattepliktig beskattas i stället de energiprodukter som används för elframställningen med energi- och koldioxidskatt. Vid framställning av elektrisk kraft som är skattepliktig föreligger i stället skattefrihet från energi- och koldioxidskatt enligt 6 a kap. 1 § 7 LSE.

Regeringen anser att undantaget från skatteplikt för elektrisk kraft som framställts i reservkraftsaggregat inte bör ändras till att omfatta reservkraftsaggregat som placerats på ett koncessionspliktigt nät. Det föreslås därför att undantaget från skatteplikt för elektrisk kraft som framställts i ett reservkraftsaggregat ersätts med ett undantag från skatteplikt för elektrisk kraft som framställts i ett reservkraftaggregat när den elektriska kraften inte har överförts till ett ledningsnät som omfattas av nätkoncession som meddelats med stöd av 2 kap. ellagen.

Vidare behöver undantaget från skatteplikt för elektrisk kraft från beskattade bränslen begränsas. Förändringen syftar till att de vanligast förekommande energiprodukterna även fortsättningsvis ska beskattas med energi- och koldioxidskatt om de används för viss produktion av elektrisk kraft som är undantagen från energiskatt samtidigt som kopplingen mellan befrielsen och yrkesmässig leverans slopas. Skattefriheten är begränsad till att

omfatta elektrisk kraft som framställts från beskattade bränslen och endast i de fall den elektriska kraften inte har överförts till ett ledningsnät som omfattas av nätkoncession.

Undantag från skattskyldighet som producent av el

Skattskyldig i egenskap av producent är den som i Sverige framställer skattepliktig elektrisk kraft. Ett undantag från skattskyldighet som producent införs samtidigt för den som förfogar över en sammanlagd installerad generatoreffekt av mindre än 50 kW och som enbart framställer elektrisk kraft i en anläggning av mindre installerad generatoreffekt än 50 kW.

Ändringarna träder i kraft den 1 juli 2016.

Regeringen ser för närvarande över skattskyldigheten i syfte att minska den administrativa bördan. Utgångspunkten för denna översyn är att skattskyldighet som leverantör ska ersättas med en skattskyldighet för nätinnehavare. I översynen beaktas även det arbete som pågår med att införa en elhandlarcentrisk modell i Sverige. En förändring av skattskyldigheten bör genomföras på ett kostnadseffektivt sätt.

Skattskyldiga för energiskatt på elektrisk kraft enligt 11 kap. 5 § första stycket LSE är dels de som yrkesmässigt framställer skattepliktig elektrisk kraft (producent), dels de som yrkesmässigt levererar egenframställd skattepliktig elektrisk kraft eller annan framställd elektrisk kraft (leverantör). I 11 kap. 5 § andra och tredje stycket LSE regleras skattskyldigheten för andra, mindre vanligt förekommande grupper av skattskyldiga. Regeringen anser att det alltid bör finns någon som utpekas som skattskyldig för elektrisk kraft som är skattepliktig.

Elektrisk kraft som framställts i enlighet med 11 kap. 2 § första stycket 1 a och 1 b LSE, dvs. som framställts i en anläggning av mindre installerad generatoreffekt än 50 kW, av någon som förfogar över en installerad generatoreffekt av mindre än 50 kW, omfattas inte av undantaget från skatteplikt om den överförs till ett koncessionspliktigt elnät. Aktörer som framställer elektrisk kraft som de överför till det koncessionspliktiga nätet är med anledning av överföringen skattskyldiga som producenter. Dessa aktörer ska anmäla sig till Skatteverket för registrering som skattskyldiga samt deklarera och betala in skatt för all skattepliktig elektrisk kraft som de förbrukar, dvs. även för inköpt elektrisk kraft. För att undvika att aktörer som framställer elektrisk kraft i mindre skala för egen förbrukning och enbart matar in överskottsproduktion till det koncessionspliktiga elnätet ska bli skattskyldiga som producenter bör ett särskilt undantag från skattskyldighet som producent införas.

Någon förändring av skattskyldigheten för aktörer som yrkesmässigt levererar skattepliktig elektrisk kraft föreslås inte. För de som yrkesmässigt levererar elektrisk kraft ska dock energiskatt endast deklareras och betalas in för skattepliktig elektrisk kraft som de själva framställt samt för elektrisk kraft som någon annan framställt. Leverantörerna behöver således inte betala

energiskatt för den egenproducerade elektriska kraft som efter den föreslagna förändringen av skatteplikten undantas från skatteplikt trots att annan elektrisk kraft som matas in på elnätet fortfarande är skattepliktig.

Den föreslagna begränsningen av skattefriheten bedöms medföra att skatteintäkterna ökar med 0,19 miljarder kronor per år. Eftersom åtgärden föreslås träda i kraft den 1 juli 2016 beräknas skatteintäkterna öka med 0,10 miljarder kronor 2016.

Begränsning av möjligheten att använda märkt olja i båtar

Tillstånd att ha märkt olja i annan båt än sådan som disponeras av statliga myndigheter får ges endast om båten används uteslutande för annat än privat ändamål. Därutöver krävs fortfarande särskilda skäl för att tillstånd att ha märkt olja i båt ska ges.

Om bränsle förvärvas utan skatt eller med lägre skatt till skepp, båtar eller luftfartyg och bränslet förbrukas för privat ändamål, blir förvärvaren skattskyldig för den skatt som ska betalas på det bränsle som förbrukats för privat ändamål. Om ingen skatt eller den skatt som gäller för märkt olja har betalats för bränslet, blir förbrukaren skattskyldig enligt den högre skattesatsen för omärkt olja om bränslet förbrukas för privat ändamål.

Ändringarna träder i kraft den 1 januari 2016.

Sammantaget förväntas förslagen öka skatteintäkterna med 4 miljoner kronor per år.

Följdändring i lagen om skatt på energi efter tidigare ändring

Bestämmelsen i lagen om skatt på energi om att beslut som fattas av regeringen inte får överklagas slopas. En språklig ändring görs samtidigt i första stycket i samma paragraf.

Ändringen träder i kraft den 1 januari 2016.

Undantag från trängselskatt i Backaområdet i Göteborg

Ett undantag från trängselskatt bör införas i Backaområdet i Göteborg. Göteborgs stad och Trafikverket har inkommit med en gemensam hemställan om undantag från trängselskatt i Backaområdet i Göteborg. Det är angeläget att hitta en lösning på de problem som lyfts fram i hemställan och regeringen avser att snarast möjligt återkomma till riksdagen med förslag.

Riksdagens tillkännagivande om skatt på gödselmedel

Regeringen har inte för avsikt att införa den skatt på gödselmedel som avskaffades 2010. Riksdagen tillkännagav den 27 mars 2015 att skatt på handelsgödsel inte bör införas (bet. 2014/15:SkU18, rskr. 2014/15:148). Det motiverades bl.a. med att den tidigare skatten på handelsgödsel inte var

effektiv och att ett återinförande av skatt på handelsgödsel är en kostsam åtgärd med liten påverkan på miljön. Regeringen anser att riksdagens tillkännagivande är slutbehandlat och avser att analysera behovet av andra former av beskattning för att minska spridningen av tungmetaller och andra miljöfarliga ämnen i naturen.

I det sammanhanget bör även skatten på bekämpningsmedel ses över.

Skatt på kemikalier

Kemikalieskatteutredningens betänkande Kemikalieskatt – Skatt på vissa konsumentvaror som innehåller kemikalier (SOU 2015:30) överlämnades till regeringen den 30 mars 2015. Utredningen fokuserade på åtgärder för att minska förekomsten av farliga ämnen i människors hemmiljö och föreslog två nya punktskatter – en på viss elektronik och en på golvbeläggningsmaterial, väggbeklädnad och takbeklädnad av polymerer av vinylklorid.

Betänkandet har remissbehandlats. Utredningens slutsatser och de åsikter som framförts under remissförfarandet bereds för närvarande inom Regeringskansliet. Innan en skatt på viss elektronik kan införas måste en standardiserad mätmetod tas fram, som kan mäta kemikalieinnehållet i dessa varor. Ett förslag på en sådan mätmetod måste därefter remitteras. Att införa de föreslagna skatterna redan den 1 januari 2016, vilket utredningen föreslog, är därför inte möjligt.

Omräkning av energiskatten på elektrisk kraft efter prisutveckling (indexering)

För energiskattesatserna på elektrisk kraft gäller att indexomräkning av skattebeloppen görs genom en förordning som utfärdas av regeringen senast i november året innan respektive kalenderår. Jämfört med 2015 års energiskattesatser medför indexomräkningen av energiskattesatserna på elektrisk kraft för 2016 en sänkning för hushållen och servicenäringen med 0,2 öre per kilowattimme (kWh) (0,25 öre inklusive mervärdesskatt) i södra Sverige och med 0,1 öre per kWh (0,125 öre inklusive mervärdesskatt) i vissa kommuner i norra Sverige. Den skattesats på elektrisk kraft som tillämpas för förbrukning i industriell verksamhet i tillverkningsprocessen, jordbruket, skogsbruket eller vattenbruket ändras inte på grund av avrundningsregler.

Energiskattesatserna på elektrisk kraft för 2016 kommer att framgå av en förordning som regeringen utfärdar senast i november 2015.

Skatt på konsumtion – övriga punktskatter

Reklamskatt

Riksdagen tillkännagav i maj 2015 att den stegvisa processen att avskaffa reklamskatten bör genomföras på det sätt som regeringen finner möjligt och lämpligt. Regeringen avser att ta ytterligare steg i avskaffandet av

reklamskatten för bl.a. dagspressen genom att sänka skatten med motsvarande 20 miljoner kronor fr.o.m. 2017 och med ytterligare 20 miljoner kronor fr.o.m. 2019. Hur det stegvisa avskaffandet ska utformas behöver analyseras närmare. Regeringen avser att under 2016 återkomma till riksdagen med ett förslag om sänkning av skatten.

Omräkning av tobaksskatt efter prisutveckling (indexering)

Senast i november varje år ska regeringen, med stöd av en bestämmelse i tobaksskattelagen, i en förordning lägga fast det kommande kalenderårets tobaksskattesatser med hänsyn till den allmänna prisutvecklingen.

Tobaksskattesatserna för 2016 kommer att framgå av en förordning som regeringen utfärdar senast i november 2015.

Skatt på konsumtion m.m. – mervärdesskatt

Höjning av mervärdesskatten på biobiljetter

Mervärdesskatten på tillträde till biografföreställningar höjs från 6 procent till 25 procent. Den reducerade skattesatsen som tillämpas för tillträde till biografföreställningar är en del i det gällande filmavtalet. Under förutsättning att filmavtalet som finansieringsmodell upphör finns det inte skäl att bibehålla en reducerad skattesats på tillträde till biografföreställningar.

Ändringen träder i kraft den 1 januari 2017.

Sammantaget bedöms förslaget i kombination med förslaget att slopa avdragsrätten för avgifter och bidrag som betalas till Filminstitutet i enlighet med 2013 års filmavtal öka skatteintäkterna med 265 miljoner kronor 2017. Varaktigt bedöms skatteintäkterna öka med 240 miljoner kronor per år.

Slopande av slussningsregel i mervärdesskattelagen

Den s.k. slussningsregeln i mervärdesskattelagen bör slopas. Slussningsregeln innebär att ett koncernföretag som för skattepliktig verksamhet köper tjänster som är undantagna från skatteplikt från ett annat koncernföretag får avdrag för den mervärdesskatt som det senare bolaget saknat avdragsrätt för till den del skatten kan hänföras till de utförda tjänsterna. Regeln har av Högsta förvaltningsdomstolen (HFD) ansetts strida mot såväl rådets direktiv 2006/112/EG av den 28 november 2006 om ett gemensamt system för mervärdesskatt som fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget). Skatteverket har i en hemställan till Finansdepartementet föreslagit att slussningsregeln slopas.

Det aviserade förslaget bedöms öka skatteintäkterna med 54 miljoner kronor 2016 och 48 miljoner i varaktig årlig effekt.

Regeringen föreslog den 8 oktober 2015 i proposition 2015/16:19 Vissa frågor på området för indirekta skatter att slussningsregeln slopas den 1 januari 2016.

Undantag från mervärdesskatteplikt för vissa posttjänster

Vissa posttjänster samt frimärken bör undantas från mervärdesskatteplikt. Regeln om omsättningsland för posttjänster bör slopas och regeln om undantag från skatteplikt för terminalavgifter bör ändras. I mervärdesskattedirektivet anges att medlemsstaterna från skatteplikt ska undanta tjänster och därmed förenade varuleveranser som tillhandahålls av det offentliga postväsendet. I samma direktiv anges att medlemsstaterna från skatteplikt ska undanta frimärken giltiga för posttjänster inom respektive medlemsstats territorium.

Den 21 april 2015 fälldes Sverige av Europeiska unionens domstol (EU-domstolen) för överträdelse av gemenskapsrätten genom att inte undanta vissa posttjänster samt frimärken från mervärdesskatt. EU-domstolen anser att Sverige borde ha undantagit vissa av de posttjänster som utförs av Posten AB från skatteplikt.

Det aviserade förslaget bedöms minska skatteintäkterna med ca 200 miljoner kronor per år. Regeringen avser att under hösten 2015 återkomma till riksdagen med ett förslag. En sådan ändring bör träda i kraft den 1 april 2016.

Övriga skattefrågor

Höjning av vissa avgifter enligt skatteförfarandelagen

Förseningsavgifterna i skatteförfarandelagen höjs till 6 250 kronor för ett aktiebolags eller en ekonomisk förenings inkomstdeklaration, till 1 250 kronor för någon annans inkomstdeklaration, till 1 250 kronor för särskilda uppgifter och periodisk sammanställning och till 625 kronor för skattedeklaration. För en skattedeklaration som ska lämnas efter föreläggande ska förseningsavgiften höjas till 1 250 kronor.

Kontrollavgifterna i skatteförfarandelagen höjs från 10 000 kronor till 12 500 kronor, från 20 000 kronor till 25 000 kronor och från 2 000 kronor till 2 500 kronor.

Lagändringarna träder i kraft den 1 januari 2016.

Den föreslagna höjningen av förseningsavgifterna beräknas öka intäkterna med 80 miljoner kronor fr.o.m. 2016. Höjningen av kontrollavgifterna beräknas öka intäkterna med 30 miljoner kronor fr.o.m. 2016.

Lagstiftning som ligger till grund för statens övriga inkomster

Avskaffande av sjömanspensionen

Regeringen föreslår att samtliga bestämmelser gällande sjömanspension ska upphöra att gälla den 1 februari 2016. Bestämmelserna inryms i lagstiftningen inom socialförsäkringsområdet och påverkar beräkningen av statens inkomster. Pensionsmyndigheten har i en skrivelse till regeringen lämnat förslag till upphörande av reglerna för sjömanspension. Förslaget har därefter kompletterats och beretts inom Socialdepartementet.

Som skäl för regeringens förslag anges att samtliga pensionsberättigade har fått den pension de är berättigade till och att inga ytterligare berättigade

kommer att kunna tillkomma. Därmed har bestämmelserna om sjömanspension blivit inaktuella och bör upphöra att gälla. Regleringen avser lagen (1998:1757) om förvaltning av vissa fonder inom socialförsäkringsområdet och lagen (2010:111) om införande av socialförsäkringsbalken.

Sjömanspensionen finansieras med redaravgifter. Precis som när det gäller andra arbetsgivaravgifter finns ingen exakt överensstämmelse mellan avgifter och förmåner. Sjömanspensioneringsfonden har fungerat som stöd för finansieringen av sjömanspensionen och har disponerats av Pensionsmyndigheten och förvaltats av Kammarkollegiet. När försäkringen avvecklas fyller inte fonden längre någon funktion, och därför bör den enligt förslaget avvecklas.

Sjömanspensioneringsfondens återstående medel uppgick till 76,4 miljoner kronor den 30 juni 2015. I praktiken är det staten som stått som garant för försäkringen, och på samma sätt som när det gäller över- och underskott av arbetsgivaravgifter bör fondens återstående medel föras till staten.

Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 februari 2016 och de återstående medlen om 76,4 miljoner kronor föreslås föras till statens inkomstsida i budgeten senast vid utgången av februari 2016 (prop. 2015/16:1, lagförslag 3.8 och 3.12).

Motionerna

Under denna rubrik redovisas motionärernas förslag om förändringar på skatte- och avgiftsområdet. Förslagen återfinns i de motioner som behandlas i utskottets förslag till riksdagsbeslut punkt 2 e Ändringar i skatte- och avgiftsregler.

Moderaterna

Skatt på arbetsinkomster

Moderaterna avslår regeringens förslag om förändringar i RUT och ROT och föreslår att RUT-avdraget i stället breddas 2018 till att omfatta flyttjänster. Moderaterna avslår även regeringens förslag om avtrappat jobbskatteavdrag och förändringar av skiktgränsen för statlig inkomstskatt.

När allt fler unga och utrikes födda står utanför arbetsmarknaden och behöver få det första jobbet är det nödvändigt att de som har låga inkomster får starkare drivkrafter att ta sig in på arbetsmarknaden. Motionärerna vill därför införa ett förstajobbetavdrag på sammanlagt 9 miljarder kronor.

Moderaterna godtar regeringens förslag om sänkt skatt för pensionärer. Drivkrafterna för erfarna medarbetare att jobba längre bör också stärkas genom att åldersgränsen för förhöjt jobbskatteavdrag införs redan från 64 års ålder i stället för 65 år. Reformen kostar 300 miljoner kronor.

Motionärerna säger nej till att slopa skattereduktionen för gåvor och budgeterar 250 miljoner kronor för detta.

Skatt på arbetsinkomster – socialavgifter m.m.

Moderaterna avslår regeringens förslag om nedsättning av socialavgifter för unga och förslaget att införa en särskild löneskatt för anställda över 65 år.

För att öka incitamenten för arbetsgivare att våga ta steget och anställa unga med kort utbildning föreslås en nedsättning av arbetsgivaravgifterna för de allra yngsta. Moderaterna satsar 500 miljoner kronor 2016 för att ungdomar yngre än 21 år ska bibehålla den nuvarande nedsättningen av arbetsgivaravgifterna. Därefter ökas satsningen till 2,5 miljarder kronor 2017 och 2,6 miljarder kronor per år från 2018 för att halvera arbetsgivaravgifter för ungdomar yngre än 21 år.

Skatt på kapitalanvändning – företagsskatter

Moderaterna är kritiska till att regeringen utan vare sig förberedelse eller förankring har valt att säga upp det nuvarande filmavtalet och vill i stället se ett förlängt filmavtal under den tid en ny filmpolitik noga utreds. Motionärerna säger nej till slopad avdragsrätt för avgifter och bidrag till Stiftelsen Svenska Filminstitutet.

Skatt på konsumtion m.m. – energi- och miljöskatter

Moderaterna avslår regeringens förslag om ändrad beskattning av drivmedel.

En tillfällig ytterligare nedsättning av skatt på diesel för jordbruket och skogsbruket om 50 öre per liter föreslås i syfte att stärka jordbrukets och skogsbrukets konkurrenskraft. Satsningen uppgår till 170 miljoner kronor per år under åren 2016–2018.

Fordonsskatten höjs genom att koldioxidgränsen sänks från 111 gram koldioxid per kilometer till 108 gram koldioxid per kilometer. Skattehöjningen stärker de offentliga finanserna med 360 miljoner kronor per år från 2016.

Supermiljöbilspremien förlängs fram till dess ett bonus–malus-system är på plats. Moderaterna satsar 135 miljoner kronor ytterligare på supermiljöbilspremien 2016.

Effektskatten bör sänkas och dess utformning ses över. En trygg försörjning av bas- och reglerkraft förutsätter i dagsläget kärnkraften som baskraft och vattenkraften som både bas- och reglerkraft. Moderaterna satsar 250 miljoner kronor per år på sänkt effektskatt.

Skatt på konsumtion m.m. – mervärdesskatt

Moderaterna avvisar regeringens höjda moms på biobiljetter och vill se en heltäckande utredning av en ny svensk filmpolitik. Motionärerna budgeterar 270 miljoner kronor från 2017. Regeringens förslag slår hårt mot näringen i stort och inte minst mindre biografer på landsbygden. Moderaterna vill i stället se ett förlängt filmavtal under den tid en ny filmpolitik noga utreds. Det är

viktigt att 50 års erfarenheter av samverkan tas till vara, även om detta inte görs i form av ett nytt filmavtal.

Vissa företag, framför allt inom den finansiella sektorn, är undantagna från mervärdesskatt. Beskattningen bör göras mer neutral, och därför föreslås att reglerna i mervärdesskattelagen om gruppregistrering slopas. De offentliga finanserna förstärks med 400 miljoner kronor 2016 och 350 miljoner kronor per år från 2017 och framåt.

Sverigedemokraterna

Skatt på arbetsinkomster

Sverigedemokraterna säger nej till regeringens föreslagna skattehöjningar när det gäller avtrappat jobbskatteavdrag, förändringen av den statliga inkomstskatten och försämringarna av RUT- och ROT-avdraget.

Pensionärer bör inte beskattas hårdare än löntagare yngre än 65 år. Den extra skatten på pensionärer avskaffas helt från den 1 januari 2018.

Reseavdraget höjs. Milersättningen höjs med 5 kronor. Milersättningen har legat still sedan 2008 samtidigt som bensinpriset stigit med närmare 3 kronor per liter. Förslaget bidrar till att skapa en rörligare arbetsmarknad som sänker trösklarna in på arbetsmarknaden för människor på landsbygden.

Medlen för att bevara, vårda, levandegöra och sprida kunskap om fornlämningar, kulturlandskap och bebyggelse förstärks bl.a. genom ett ROT-avdrag öronmärkt för kulturhistoriska bebyggelsemiljöer.

Skatt på arbetsinkomster – socialavgifter m.m.

Sverigedemokraterna säger nej till regeringens förslag om att införa en särskild löneskatt för äldre.

Sverigedemokraterna prioriterar i budgeten sänkningar av den allmänna löneavgiften. Den allmänna löneavgiften avskaffas för småföretag med upp till 9 anställda, den generella sänkningen av socialavgifterna på 1 procent från 2009 återställs och lärlingsjobb befrias från arbetsgivaravgifter under högst ett år.

Skatt på kapitalägande – kapital- och egendomsskatter

Sverigedemokraterna prioriterar i budgeten sänkningar av fastighetsskatten på industrienheter. Fastighetsskatten på industrienheter avskaffas liksom den kommunala fastighetsavgiften för studentbostäder.

Ambitionerna för investeraravdraget bör öka när det gäller privatpersoners möjligheter att investera främst i mindre bolag. Ekonomiska incitament ska stimulera till ökat ägande av svenska företag samt ökade investeringar i nystartade och befintliga mindre bolag.

Motionärerna prioriterar även en satsning på forskning och utveckling (FoU). De föreslår en översyn av möjligheterna att göra ytterligare skatteavdrag för forskning och utveckling.

Sverigedemokraterna står för en industrigaranti som innebär att varje kostnadsrelaterad försämring för svensk industri måste balanseras av en motsvarande lättnad i skatter eller motsvarande.

Skatt på konsumtion m.m. – energi- och miljöskatter

Sverigedemokraterna säger nej till regeringens skattehöjningar på bensin och diesel.

Motionärerna motsätter sig ytterligare höjningar av effektskatten och föreslår en sänkning med drygt 14 procent. För att stimulera byggandet och skapa incitament för att förnya reaktorer slopas effektskatten för nya reaktorer. Reaktorer som uppförs efter den 1 januari 2016 ska inte belastas med effektskatt, vilket innebär att konkurrensvillkoren blir ungefär desamma som för andra energislag. Skatteavdrag ska beviljas redan efter 30 dagar i stället för efter 90 dagar när kärnkraftsanläggningarna inte producerar någon el.

Energiskatten för verksamhetsutövare där serverhallarna är den huvudsakliga affärsverksamheten ska likställas med den som råder för den energiintensiva industrin, dvs. 0,5 öre/kWh.

Den svenska livsmedelsproduktionen är i en negativ trend som hotar självförsörjningen och landsbygdens ekonomi. Skatten på diesel för lant- och skogsbruket föreslås sänkas till den nivå som råder i Danmark, dvs. 60 öre per liter. Svenska bönder konkurrerar på samma marknad som danska bönder och det är rimligt att skattenivån är densamma.

Motionärerna avvisar en särskild skatt på handelsgödsel liksom kilometerskatt på transporter och införande av flygskatt. Studier visar att en flygskatt skulle minska de svenska utsläppen med 0,2 procent samtidigt som BNP skulle minska med 1,5–5,4 miljarder kronor under det första året. Det är ett alldeles för högt pris för en väldigt marginell miljövinst.

Sverigedemokraterna är inte negativa till vindkraft som energikälla men säger nej till utbyggnad av subventionerad vindkraft.

Skattereduktionen för mikroproducenter av el bör tas bort. Införandet av detta system är till synes uteslutande kopplat till att främja solceller. Ett väsentligt problem gällande solceller är den oregelbundna produktionen i och med att kraftkällan av självklara skäl är beroende av solljus.

Skatt på konsumtion m.m. – övriga punktskatter

Reklamskatten avskaffas på annonser för dagspress och periodiska publikationer. För att underlätta för regional lands- och glesbygdspress ska distributionsstödet behållas genom ett reformerat presstöd.

Skatt på konsumtion m.m. – mervärdesskatt

Sverigedemokraterna föreslår att restaurangmomsen återställs som en del av finansieringen av förslagen i budgetmotionen. Det beräknas öka skatteintäkterna med 5,3 miljarder kronor.

Övriga skattefrågor

Månadsrapportering och anmälningsplikt ska vara tvingande för samtliga företag som har utstationerad arbetskraft i Sverige.

Arbetet med de bilaterala skatteavtalen intensifieras. Regeringen bör göra en detaljerad årlig rapport till riksdagen om hur situationen ser ut med avseende på uppdatering och nytecknande av skatteavtal.

Centerpartiet

Skatt på arbetsinkomster

Centerpartiet avslår regeringens förslag om förändringar av den statliga inkomstskatten och föreslår att skiktgränsen för statlig inkomstskatt höjs till 443 800 kronor så att alla som tjänar under 38 000 kronor per månad enbart betalar kommunal inkomstskatt (1,3 miljarder kronor).

Även förslaget om avtrappat jobbskatteavdrag avslås.

Centerpartiet säger också nej till regeringens förslag om förändringar i RUT och ROT och vill i stället utöka RUT-avdraget till flyttjänster (550 miljoner kronor), it-relaterade tjänster i hemmet (166 miljoner kronor) och läxhjälp (50 miljoner kronor).

Centerpartiet säger vidare nej till förslaget om sänkt skatt för pensionärer. Åldersgränsen för förhöjt jobbskatteavdrag sänks från 65 år till 64 år (300 miljoner kronor).

Reglerna om personaloptioner föreslås bli mer förmånliga (420 miljoner kronor). Beskattningen bör ske när aktierna som ligger till grund för optionen säljs och den eventuella vinsten ska beskattas som kapitalinkomst, med begränsningsregler som är tänkta att gynna långsiktigt ägande och som sätter ett tak för hur stor vinst som kan tas ut till den lägre kapitalbeskattningen. Dessa begränsningsregler rör bl.a. företagets typ och storlek.

Förslaget om slopad avdragsrätt för gåvor avvisas.

Centerpartiet ställer sig bakom propositionens bedömning i fråga om nedsättningen av förmånsvärdet för vissa miljöanpassade bilar och att den tidsbegränsade nedsättningen förlängs med tre år. Förslaget om en nedsättning av förmånstaket avvisas dock (123 miljoner kronor 2017).

Skatt på arbetsinkomster – socialavgifter m.m.

Centerpartiet föreslår lägre socialavgifter för unga under 26 år. För personer som vid beskattningsårets ingång inte har fyllt 23 år ska bara ålderspensionsavgiften betalas och för den som vid ingången av

beskattningsåret har fyllt 23 men inte 25 år ska ålderspensionsavgiften och en fjärdedel av de övriga avgifterna betalas.

Centerpartiet föreslår vidare sänkta socialavgifter för den först anställde. Arbetsgivaravgiften på en lön på upp till 180 000 kronor per år föreslås slopas i högst två år.

Centerpartiet säger nej till att införa en särskild löneskatt för äldre (1,77 miljarder kronor) och till förslaget om att tidigarelägga borttagandet av nedsättningen av socialavgifter för unga.

Skatt på kapitalägande – kapital- och egendomsskatter

Centerpartiet vill vidareutveckla och förenkla reglerna om investeraravdrag och föreslår att taket för investeringar höjs till 3 miljoner kronor (250 miljoner kronor).

Frågan om hur ett antal skatter ska kunna regionaliseras bör utredas. I ett första steg är det rimligt med en regionalisering av fastighetsskatten på elproducerande fastigheter.

Skatt på konsumtion m.m. – energi- och miljöskatter

Förslagen om höjd skatt på drivmedel och om indexuppräkning av bensin- och dieselskatten avslås.

Den tidsbegränsade nedsättningen av förmånsvärdet för vissa miljöanpassade bilar förlängs med tre år. Regeringens nedsättning av förmånstaket avvisas.

Sverige bör fortsätta att driva skattebefrielsen för höginblandade och rena biodrivmedel. Regeringens skattehöjningar på biodrivmedel avvisas.

Sverige bör fortsätta att driva skattebefrielsen för höginblandade och rena biodrivmedel, så att dessa kan fortsätta att vara viktiga delar av klimatomställningen av den svenska fordonsflottan. Förslaget om skattehöjningar på biodrivmedel med 150 miljoner kronor avslås.

Befrielsen från koldioxidskatt för diesel i jord- och skogsbruksmaskiner ökas och innebär en återbetalning av dieselskatten på totalt 300 miljoner kronor årligen, dvs. 200 miljoner kronor mer årligen än regeringen föreslagit 2016–2018 och 300 miljoner kronor mer än regeringen föreslagit 2019. Regeringens svar på krisen har bestått dels av kreditgarantier som såväl lantbrukare som banker dömt ut, dels av en marginell nedsättning av dieselskatten som alla intressenter anser vara för liten.

Skattebefrielsen om 86 procent från energiskatt för fordon inom gruvindustriell verksamhet bör utgå. I kombination med förslaget att nedsättningen av koldioxidskatt för diesel i samma verksamhet slopas helt kommer subventionen av fossila bränslen att minska med 230–240 miljoner kronor.

Centerpartiet avslår förslaget om höjd skatt på egenproducerad och förnybar el.

En miljölastbilspremie och en elbusspremie införs. I väntan på införandet av ett bonus–malus-system förlängs supermiljöbilspremien för de mest miljövänliga bilarna.

Fordonsskatten reformeras och indexeras genom att den utsläppsbaserade delen av skatten förstärks samt att skatten indexeras med BNP-utvecklingen för att bibehålla dess nivå i reala termer. Statsfinanserna beräknas förstärkas med 200 miljoner kronor 2016, 600 miljoner kronor 2017, 1 100 miljoner kronor 2018 och 1 700 miljoner kronor 2019.

Den kemikalieskatt som utredningen föreslår och en bredare skatt som innefattar produkter på ett likvärdigt sätt bör införas den 1 maj 2016. På årsbasis väntas skatten inbringa 3,5 miljarder kronor och bidra till målet om en giftfri vardag.

För att styra mot en ökad återvinning och mer resurseffektivitet föreslås en punktskatt på förbränning av avfall. Den bör omfatta allt avfall, för såväl hushåll som verksamheter, exklusive farligt avfall och utformas på ett sätt som garanterar att kostnaden tydliggörs för den som först lämnar ifrån sig avfallet. Avgiften föreslås bli 100 kronor per ton och ge intäkter om 483 miljoner kronor per år.

För att uppnå målet i EU:s direktiv om förpackningar och förpackningsavfall och minska användningen av tunna plastpåsar införs en miljöavgift på fossilplastpåsar på 1 krona. Då plastpåsarna relativt smärtfritt kan bytas mot andra påsar innebär avgiften att skattebasen minskar snabbt. Intäkterna minskar i samma utsträckning och bedöms långsiktigt uppgå till ca 70 miljoner kronor.

En utredning föreslog 2009 att en skatt på fluorerande växthusgaser borde införas för att internalisera dessa ämnens externa klimateffekt. En skatt införs i enlighet med utredningens förslag. Intäkterna från skatten beräknas till ca 500 miljoner kronor 2016.

Skatt på konsumtion m.m. – övriga punktskatter

Reklamskatten sänks i enlighet med regeringens förslag från 2017 (20 miljoner kronor).

Skatt på konsumtion m.m. – mervärdesskatt

Centerpartiet säger nej till regeringens aviserade höjning av momsen på biobesök som är tänkt att träda i kraft 2017. Den gör det dyrare för besökare att gå på bio och ökar risken att biografer på mindre orter slås ut. Det bidrag regeringen anslagit för att motverka dessa konsekvenser är inte ändamålsenligt (230 miljoner kronor 2017).

Folkpartiet

Skatt på arbetsinkomster

Folkpartiet avslår regeringens förslag om förändringar av den statliga inkomstskatten (1,67 miljarder kronor 2016 och 1,13 miljarder kronor 2017). Hit hör marginalskattehöjningen på inkomster från 50 000 kronor till 123 300 kronor i månaden. Det gäller även uppräkningstakten av skiktgränserna för statlig inkomstskatt.

I Folkpartiets budget höjs brytpunkten så att alla som tjänar under 40 000 kronor per månad enbart betalar kommunal inkomstskatt (6 miljarder kronor 2016). Det andra steget i den statliga inkomstskatten halveras i ett första steg för att sedan avskaffas (2,8 miljarder kronor 2016 och 5,9 miljarder kronor 2017).

Skatten för pensionärer sänks i enlighet med regeringens förslag (1,87 miljarder kronor). Åldersgränsen för förhöjt jobbskatteavdrag sänks i två steg från 65 år till 64 år 2016 (300 miljoner kronor) och vidare till 63 år 2017 (700 miljoner kronor).

Folkpartiet avvisar regeringens sänkning av subventionsgraden i ROT-avdraget och sänkningen av taket i RUT-avdraget. Det gäller även slopandet av avdragsrätten för läxläsning. I Folkpartiets budget vidgas RUT-avdraget till att omfatta flyttjänster (550 miljoner kronor) och subventionsgraden höjs för alla som vid årets ingång har fyllt 80 år (200 miljoner kronor). Avdragsrätt för läxläsning återinförs (50 miljoner kronor).

Även regeringens förslag om att slopa avdragsrätten för gåvor avvisas (250 miljoner kronor).

Reseavdraget anpassas regionalt. Gränsen för reseavdrag höjs till 19 000 kronor i kommungrupp 1–4 och sänks till 9 000 kronor i övriga kommuner. Reformen beräknas höja inkomsterna med 1,3 miljarder kronor.

Förslaget om nedsatt förmånsvärde för vissa miljöanpassade bilar avvisas.

Skatt på arbetsinkomster – socialavgifter m.m.

Att fler jobbar längre upp i åldrarna är en avgörande del av arbetslinjen. Förslaget att införa en särskild löneskatt för äldre avvisas (1,27 miljarder kronor).

Folkpartiet fullföljer riksdagens beslut om att sänkningen av arbetsgivaravgifterna ska fokuseras till yngre åldrar och föreslår att arbetsgivaravgifterna för unga som vid årets ingång inte fyllt 20 år sätts ned till 15,46 procent fr.o.m. den 1 januari 2016.

Den allmänna löneavgiften höjs för företag som bedriver verksamhet inom finansiella tjänster, försäkring, återförsäkring och stödtjänster till finansiella tjänster och försäkring.

Den regionala nedsättningen av socialavgifter slopas.

Skatt på kapitalägande – kapital- och egendomsskatter

Den så kallade flyttskatten sänks. Taket för uppskovsbeloppet och räntan på den uppskjutna reavinstbeskattningen slopas (1,3 miljarder kronor).

Den statliga fastighetsskatten på obebyggd tomtmark höjs för mark som är avsatt för byggnation av hyresfastigheter (200 miljoner kronor)

Fastighetsskatten tas bort på produktionsanläggningar för solenergi (35 miljoner kronor).

Skatt på konsumtion m.m. – energi- och miljöskatter

Folkpartiet avslår regeringens föreslagna höjning av energi- och koldioxidskatterna på bensin (3,6 miljarder kronor).

Miljöpåverkan från transportsektorn måste minska. En omvänd miljöbonus införs där bilar som inte är berättigade till en miljöbilspremie under de första fem åren får en förhöjd fordonsskatt med 2 000 kronor per år under de första fem åren. Reformen beräknas öka inkomsterna med 600 miljoner kronor 2016.

Olika former av subventioner för användandet av fossila bränslen fasas ut.

Folkpartiet avvisar regeringens höjning av effektskatten på kärnkraft och föreslår att skatten avskaffas i tre steg under åren 2016–2018. Den avskaffade effektskatten kompenseras delvis inom sektorn genom höjd energiskatt.

En kemikalieskatt införs. Reformen innebär en statsfinansiell förstärkning på 2,3 miljarder kronor 2016.

Användningen av handelsgödsel ska minska liksom jordbrukets allmänna miljöpåverkan. En ny läckageskatt för jordbruket bör införas 2017. Skatten på handelsgödsel som avskaffades 2010 kan tjäna som utgångspunkt för en ny miljöstyrande skatt. Förändringen beräknas stärka de offentliga finanserna med 290 miljoner kronor.

Nedsättningen av energi- och koldioxidskatt för diesel inom gruvindustriell verksamhet slopas. Det är av likformighetsskäl rimligt att gruvindustrin möter liknande skatteregler som den övriga industrin (240 miljoner kronor).

Det behövs ett undantag från trängselskatt i Backa i Göteborg, och påminnelseavgiften är orimligt hög. Backaborna bör undantas från trängselskatt till dess regeringen hittar en lämplig lösning.

Skatt på konsumtion m.m. – mervärdesskatt

Reglerna om gruppregistrering till mervärdesskatt för företag inom den finansiella sektorn slopas för att göra beskattningen mer neutral mellan den finansiella sektorn och övriga sektorer.

Även möjligheten till gruppregistrering till mervärdesskatt för företag i inkomstskatterättsliga kommissionärsförhållanden bör slopas (320 miljoner kronor).

Kristdemokraterna

Skatt på arbetsinkomster

Kristdemokraterna avslår regeringens förslag om avtrappat jobbskatteavdrag och regeringens förslag om förändringar av den statliga inkomstskatten.

Kristdemokraterna vill låta ungdomar under 25 år få tjäna sin första halva miljon kronor skattefritt i syfte att unga människor snabbt ska komma i arbete. Om man tar en akademisk examen före 25 års ålder förlängs möjligheten till skattefri inkomst tills man blir 30 år (9,5 miljarder kronor)

För att öka jobbchanserna och därigenom förbättra integrationen införs ett etableringsavdrag samtidigt som etableringsersättningen sänks med 35 kronor per dag. En nyanländ får under sina första fem år möjlighet att tjäna upp till en halv miljon kronor skattefritt.

Kristdemokraterna vill införa ett nystartavdrag, dvs. ett förstärkt jobbskatteavdrag för dem som går från långtidsarbetslöshet till arbete. För varje månad utöver ett års arbetslöshet får den enskilde två månaders förstärkt jobbskatteavdrag när personen börjar arbeta. En person som varit arbetslös 18 månader och då får ett arbete får alltså 12 månader med förstärkt jobbskatteavdrag. En person under 26 år får förstärkt jobbskatteavdrag i två månader för varje månad utöver ett halvår som personen varit arbetslös. Det förstärkta jobbskatteavdraget ges i maximalt två år (400 miljoner kronor).

Skatten för pensionärer sänks i samma mån som regeringen föreslagit (1,87 miljarder kronor) och åldersgränsen för förhöjt jobbskatteavdrag sänks från 65 år till 64 år (300 miljoner kronor).

Förslaget att återinföra en särskild löneskatt för äldre avvisas (1,87 miljarder kronor).

Kristdemokraterna avslår regeringens förslag om förändringar i ROT och RUT och vill utöka RUT till tvätteritjänster (150 miljoner kronor) samt undersöka möjligheten att utvidga RUT-avdraget till flyttjänster och it-tjänster i hemmet.

Reseavdraget begränsas så att statens intäkter ökar med 200 miljoner kronor. Milersättning och beloppsgränsen för arbetsresor föreslås höjas.

Avdraget i deklarationen för övriga utgifter tas bort då det är rimligt att arbetsgivaren – inte skattebetalarna – står för de kostnader som uppstår i tjänsten. För att kompensera för den skattehöjning som detta kan innebära för dagbarnvårdare görs en kompensering för denna grupp på anslaget 1:1 i Utgiftsområde 25. Netto ger detta en ökning av statens intäkter med 380 miljoner kronor.

Kristdemokraterna säger nej till regeringens förslag om slopad avdragsrätt för gåvor och föreslår en utökad avdragsrätt (250+10 miljoner kronor). Hjälporganisationerna bör få mer resurser.

Skatt på arbetsinkomster – socialavgifter m.m.

Kristdemokraterna vill halvera arbetsgivaravgiften för ungdomar upp till 22 år.

Skatt på kapitalägande – kapital- och egendomsskatter

Taket för uppskov gällande reavinstskatten bör tas bort om man köper ny bostad. Betalningen av räntan på uppskovet ska kunna skjutas på framtiden vid köp av ny bostad. Räntan för uppskovet kan höjas något, motsvarande statens kreditkostnad.

Skatt på kapitalanvändning – företagsskatter

Kristdemokraterna stöder regeringens förslag om att införa ett tonnage-skattesystem.

Skatt på konsumtion m.m. – energi- och miljöskatter

Kristdemokraterna föreslår en väsentligt lägre höjning av bensin- och dieselskatten än regeringen föreslagit för att undvika negativa konsekvenser för de som bor på landsbygden och är beroende av bilen för att ta sig till jobbet eller skjutsa barnen till skolan.

Den föreslagna ändringen av indexeringen av bensin- och dieselskatten avvisas.

Koldioxidbeloppet i fordonsskatten höjs för att minska de fossila utsläppen inom transportsektorn. Skattehöjningen beräknas öka statens skatteintäkter med 400 miljoner kronor 2016 och därefter med 800 miljoner kronor årligen.

Nedsättningen av koldioxidskatt för diesel inom gruvindustriell verksamhet bör i nästa steg helt slopas och energiskattebefrielsen för berörda fordonstyper tas bort. Förändringarna beräknas innebära ökade skatteintäkter på 320 miljoner kronor årligen.

Skatten på termisk effekt bör sänkas till den nivå som var innan den 1 augusti 2015. Kraftbolagen får genom de ökade skatterna väsentligt mindre resurser för investeringar i förnybar energi och i säkrare kärnkraftverk. Förslaget beräknas leda till minskade skatteintäkter på 250 miljoner kronor per år 2016–2019.

En kemikalieskatt bör införas på viss hemelektronik och PVC-material för att minska de negativa hälsoeffekterna av kemikalier i samhället. Skatten beräknas generera skatteintäkter på 3,47 miljarder kronor årligen.

En skatt på förbränning av osorterade sopor införs för att öka materialåtervinningen och minska utsläppen av miljöfarliga ämnen och koldioxid (220 miljoner kronor).

Undantaget från skatt på bekämpningsmedel för kreosot avskaffas. Kreosot är dokumenterat både hälso- och miljöfarligt (120 miljoner kronor).

Skattebefrielsen från koldioxidskatt för torv tas bort. Studier visar att torv ur växthusgassynpunkt motsvarar fossila bränslen i ett tidsperspektiv på upp till några hundra år (100 miljoner kronor).

Skatt på konsumtion m.m. – övriga punktskatter

För att stärka folkhälsan bör alkohol- och tobaksskatten höjas något. Tobaksskatten höjs med 4 procent, alkoholskatten exklusive sprit höjs med 4,5 procent och alkoholskatten på sprit höjs med 0,5 procent. Statens skatteintäkter beräknas därmed öka med 900 miljoner kronor.

Skatt på konsumtion m.m. – mervärdesskatt

Vissa företag, framför allt inom den finansiella sektorn, är undantagna från mervärdesskatt. De har dessutom möjlighet att bilda mervärdesskattegrupper för att undvika kostnader för ingående mervärdesskatt. Beskattningen bör göras mer neutral, och därför bör reglerna i mervärdesskattelagen om gruppregistrering slopas (320 miljoner kronor).

För att ytterligare stärka tjänstesektorn föreslår kristdemokraterna sänkt moms från 25 till 6 procent för tjänster som cykelreparationer, skomakeri och skrädderiverksamhet. Genom att sänka kostnaderna för dessa tjänster kan branscherna växa och fler kan få arbete. Förslaget är också gynnsamt ur ett hållbarhetsperspektiv (22 miljoner kronor).

3.6 Ålderspensionssystemets utgifter 2016

Ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget omfattar ålderspension i form av inkomstpension, tilläggspension och premiepension samt administrationskostnader.

Propositionen

I propositionen (punkt 8) föreslår regeringen att riksdagen godkänner beräkningen av utgifterna för ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget till 285 509 miljoner kronor 2016.

3.7 Preliminära utgiftsramar och inkomstberäkningar för 2017 och 2018

Enligt 2 kap. 3 § budgetlagen (2011:203) ska regeringen i budgetpropositionen lämna förslag till preliminära inkomstberäkningar och utgiftsramar för det andra och tredje tillkommande budgetåret.

Propositionen

I propositionen (punkt 9) föreslår regeringen att riksdagen godkänner den preliminära fördelningen av utgifter på utgiftsområden för 2017 och 2018 som riktlinje för regeringens budgetarbete. I tabellerna 3.4 och 3.5 redovisas regeringens förslag till preliminära utgiftsramar för 2017 och 2018.

I propositionen (punkt 5) föreslår regeringen att riksdagen godkänner den preliminära beräkningen av inkomster i statens budget för 2017 och 2018 som riktlinje för regeringens budgetarbete. I tabellerna 3.6 och 3.7 redovisas regeringens förslag till preliminära inkomstberäkningar för 2017 och 2018.

I propositionen föreslår och aviserar regeringen åtgärder som medför större budgetförstärkningar än budgetförsvagningar för åren 2017–2019. Regeringen har för avsikt att använda dessa medel för att finansiera framtida reformer. Till dess redovisas dessa medel som en beräkningsteknisk överföring till hushållen vid sidan av de 27 utgiftsområdena, men som en del av de takbegränsade utgifterna. Regeringen anger att den beräkningstekniska överföringen påverkar den offentliga sektorns utgifter på samma sätt som de takbegränsade utgifterna. Överföringen belastar därmed statens budgetsaldo samt det finansiella sparandet i staten och den offentliga sektorn. Den ingår dock inte i redovisningen av förändringar till följd av beslutade, föreslagna eller aviserade åtgärder på budgetens utgiftssida. Av propositionen framgår att den beräkningstekniska överföringen till hushållssektorn på budgetens utgiftssida beräknas uppgå till 0,2 miljarder kronor 2017 och 1,3 miljarder kronor 2018. För 2019 beräknas den uppgå till 5,9 miljarder kronor 2019.

Motionerna

Samtliga oppositionspartier lämnar förslag till preliminära utgiftsramar och inkomstberäkningar för det andra och tredje tillkommande budgetåret. Förslagen återfinns i yrkandena 4 och 6 i respektive partis budgetmotion förutom Sverigedemokraternas förslag som återfinns i yrkandena 7 och 5 i deras budgetmotion. Moderaterna, Centerpartiet och Kristdemokraterna lämnar även förslag till preliminära utgiftsramar och inkomstberäkningar för 2019. Förslagen återfinns i partiernas respektive budgetmotion.

Oppositionspartiernas förslag till preliminära utgiftsramar och preliminära inkomstberäkningar i förhållande till regeringens beräkningar för åren 2017 och 2018 framgår av tabellerna 3.4–3.7.

Tabell 3.4 Regeringens och oppositionspartiernas förslag till preliminära utgiftsramar för 2017

Miljoner kronor

Utgiftsområde		Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen				
			M	SD	C	FP	KD
1	Rikets styrelse	12 806	−157	−871	−214	−48	−127
2	Samhällsekonomi och finansförvaltning	15 050	−234	±0	−1 506	−632	−324
3	Skatt, tull och exekution	10 928	−35	+240	−15	−55	±0
4	Rättsväsendet	42 149	+90	+2 271	−15	−43	+55
5	Internationell samverkan	1 908	±0	+20	−3	±0	±0
6	Försvar och samhällets krisberedskap	50 216	±0	+4 000	±0	+1 000	±0
7	Internationellt bistånd	36 344	−843	−2 337	+319	+95	±0
8	Migration	15 809	−68	−13 277	−406	+657	−279
9	Hälsovård, sjukvård och social omsorg	68 129	−2 068	+4 626	−4 168	−1 789	−1 773
10	Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning	112 984	−2 013	+2 664	−1 843	−2 383	−1 343
11	Ekonomisk trygghet vid ålderdom	34 355	±0	+5 011	−20	+198	±0
12	Ekonomisk trygghet för familjer och barn	90 020	+77	−1 129	−542	+122	+398
13	Jämställdhet och nyanlända invandrares etablering	28 292	−1 913	−18 069	−1 916	−1 051	−1 723
14	Arbetsmarknad och arbetsliv	80 072	−5 296	−2 100	−8 020	−8 717	−3 684
15	Studiestöd	21 847	−1 301	+205	−830	−1 548	−1 934
16	Utbildning och universitetsforskning	71 852	−4 903	+862	−4 968	−2 288	−5 902
17	Kultur, medier, trossamfund och fritid	13 953	−852	−86	−748	−705	−602
18	Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik	7 004	−5 830	−5 400	−5 852	−5 876	−5 933
19	Regional tillväxt	3 577	±0	±0	±0	±0	+4
20	Allmän miljö- och naturvård	7 341	−2 047	−1 451	−1 727	−1 518	−2 182
21	Energi	2 788	−443	−390	−218	−436	−213
22	Kommunikationer	55 169	−5	+667	−150	−521	−284
23	Areella näringar, landsbygd och livsmedel	16 798	−270	+1 905	−88	−329	+18
24	Näringsliv	5 832	−537	−154	−497	−668	−607

Utgiftsområde	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen				
		M	SD	C	FP	KD
25 Allmänna bidrag till kommuner	95 078	−1 171	−12 140	−4 816	−2 494	+11 620
26 Statsskuldsräntor m.m.	20 298	±0	±0	±0	±0	±0
27 Avgiften till Europeiska unionen	37 669	±0	±0	±0	±0	±0
Summa utgiftsområden	**958 268**	**−29 818**	**−34 933**	**−38 242**	**−29 029**	**−14 815**
Minskning av anslagsbehållningar	880	−210	±0	−210	−210	−210
Summa utgifter	**959 148**	**−30 028**	**−34 933**	**−38 452**	**−29 239**	**−15 025**
Myndigheters m.fl. in- och utlåning i Riksgäldskontoret, netto	6 944	+64	−2 500	±0	±0	±0
Kassamässig korrigering	0	±0	±0	±0	±0	±0
Summa	**966 092**	**−29 964**	**−37 433**	**−38 452**	**−29 239**	**−15 025**

Tabell 3.5 Regeringens och oppositionspartiernas förslag till preliminära utgiftsramar för 2018

Miljoner kronor

Utgiftsområde		Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen				
			M	SD	C	FP	KD
1	Rikets styrelse	12 999	−217	−871	−215	−85	−128
2	Samhällsekonomi och finansförvaltning	15 440	−302	±0	−2 168	−697	−382
3	Skatt, tull och exekution	11 118	−95	+281	−20	−97	−10
4	Rättsväsendet	42 959	+200	+2 723	−15	−98	+25
5	Internationell samverkan	1 912	±0	+20	−3	±0	±0
6	Försvar och samhällets krisberedskap	51 171	±0	+5 000	±0	+2 000	±0
7	Internationellt bistånd	39 650	−862	−4 316	+241	+92	±0
8	Migration	12 926	−61	−10 728	−306	+640	−309
9	Hälsovård, sjukvård och social omsorg	69 164	−1 628	+7 611	−4 098	−1 777	−1 063
10	Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning	115 394	−2 103	+2 670	−2 033	−2 453	−1 383
11	Ekonomisk trygghet vid ålderdom	33 050	±0	+5 053	−20	+197	±0
12	Ekonomisk trygghet för familjer och barn	92 779	+119	−1 712	−506	+163	+447
13	Jämställdhet och nyanlända invandrares etablering	31 159	−2 729	−24 078	−2 953	−1 492	−2 177
14	Arbetsmarknad och arbetsliv	80 682	−5 976	+538	−8 534	−9 744	−3 843
15	Studiestöd	22 200	−1 262	+37	−901	−1 309	−2 121
16	Utbildning och universitetsforskning	72 501	−4 903	+1 048	−4 998	−1 860	−5 358
17	Kultur, medier, trossamfund och fritid	14 040	−880	−77	−767	−717	−602
18	Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik	7 015	−5 830	−5 400	−5 852	−5 879	−5 933
19	Regional tillväxt	3 371	±0	±0	±0	±0	+4
20	Allmän miljö- och naturvård	7 221	−1 957	−1 446	−1 477	−1 523	−2 082
21	Energi	2 602	−443	−390	−318	−438	−213
22	Kommunikationer	55 724	−65	+2 392	−125	−604	−210

Utgiftsområde		Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen				
			M	SD	C	FP	KD
23	Areella näringar, landsbygd och livsmedel	17 410	−290	+1 905	−88	−349	−5
24	Näringsliv	5 840	−547	−134	−477	−655	−607
25	Allmänna bidrag till kommuner	95 397	−726	−20 054	−4 202	−2 281	+11 320
26	Statsskuldsräntor m.m.	25 831	±0	±0	±0	±0	±0
27	Avgiften till Europeiska unionen	38 975	±0	±0	±0	±0	±0
Summa utgiftsområden		**978 529**	**−30 557**	**−39 931**	**−39 834**	**−28 966**	**−14 630**
Minskning av anslagsbehållningar		1 562	−1 340	±0	−1 340	−1 340	−1 340
Summa utgifter		**980 091**	**−31 897**	**−39 931**	**−41 174**	**−30 306**	**−15 970**
Myndigheters m.fl. in- och utlåning i Riksgäldskontoret, netto		5 925	+64	−2 500	±0	±0	±0
Kassamässig korrigering		0	±0	±0	±0	±0	±0
Summa		**986 016**	**−31 833**	**−42 431**	**−41 174**	**−30 306**	**−15 970**

Tabell 3.6 Regeringens och oppositionspartiernas förslag till preliminär inkomstberäkning för 2017

Miljoner kronor

Utgiftsområde	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen				
		M	SD	C	FP	KD
1100 Direkta skatter på arbete	**642 227**	**−20 385**	**−21 084**	**−14 105**	**−23 846**	**−21 530**
1111 Statlig inkomstskatt	62 337	−2 765	−4 613	−4 515	−14 700	−2 800
1115 Kommunal inkomstskatt	703 136	+200	−4 721	+270	+587	−13 500
1120 Allmän pensionsavgift	118 786	±0	±0	±0	±0	±0
1130 Artistskatt	0	±0	±0	±0	±0	±0
1140 Skattereduktioner	−242 032	−17 820	−11 750	−9 860	−9 733	−5 230
1200 Indirekta skatter på arbete	**555 862**	**−5 310**	**−22 597**	**−28 210**	**−2 600**	**−11 010**
1210 Arbetsgivaravgifter	536 945	−3 600	−22 584	−26 500	−2 890	−9 300
1240 Egenavgifter	14 458	±0	−18	±0	+60	±0
1260 Avgifter till premiepensionssystemet	−37 033	±0	±0	±0	±0	±0
1270 Särskild löneskatt	45 405	−1 710	−2	−1 710	+230	−1 710
1280 Nedsättningar	−4 582	±0	+7	±0	±0	±0
1290 Tjänstegruppliv	667	±0	±0	±0	±0	±0
1300 Skatt på kapital	**214 283**	**+990**	**+6 030**	**+4 842**	**−325**	**+1 600**
1310 Skatt på kapital, hushåll	50 083	±0	+200	+325	−1 400	±0
1320 Skatt på företagsvinster	105 068	+990	+7 600	+4 517	+915	+1 600
1330 Kupongskatt	5 167	±0	±0	±0	±0	±0
1340 Avkastningsskatt	10 952	±0	±0	±0	±0	±0
1350 Fastighetskatt	33 272	±0	−1 770	±0	+160	±0
1360 Stämpelskatt	9 741	±0	±0	±0	±0	±0
1400 Skatt på konsumtion och insatsvaror	**530 445**	**−4 730**	**−2 332**	**+1 580**	**−2 470**	**+3 028**
1410 Mervärdesskatt, hushåll	402 760	+80	+2 746	+230	+340	+193
1420 Skatt på alkohol och tobak	25 239	±0	−169	±0	±0	+780

Utgiftsområde	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen				
		M	SD	C	FP	KD
1430 Energiskatt	46 311	−4 530	−645	−4 190	−2 830	−2 980
1440 Koldioxidskatt	23 041	±0	−4 078	+430	−370	+1 220
1450 Övriga skatter på energi och miljö	5 607	−640	±0	+4 010	−710	+3 815
1470 Skatt på vägtrafik	20 790	+360	±0	+1 100	+1 100	±0
1480 Övriga skatter	6 697	±0	−186	±0	±0	±0
1500 Skatt på import	**6 825**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**
1600 Restförda och övriga skatter	**5 911**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**
1700 Avgående poster, skatter till EU	**−6 825**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**
Offentliga sektorns skatteintäkter (periodiserat)	**1 948 727**	**−29 435**	**−39 983**	**−35 893**	**−29 241**	**−27 912**
1800 Avgående poster, skatter till andra sektorer	**−964 445**	**−200**	**+3 836**	**−270**	**−587**	**+13 500**
Statens skatteintäkter (periodiserat)	**984 282**	**−29 635**	**−36 147**	**−36 163**	**−29 828**	**−14 412**
1900 Periodiseringar	**5 294**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**
1000 Statens skatteinkomster	**989 576**	**−29 635**	**−36 147**	**−36 163**	**−29 828**	**−14 412**
Övriga inkomster (kassamässigt)	**−31 466**	**−250**	**+2 410**	**−500**	**+900**	**−300**
2000 Inkomster av statens verksamhet	**30 671**	**−250**	**+1 600**	**−500**	**+900**	**−300**
3000 Inkomster av försåld egendom	**5 000**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**
4000 Återbetalning av lån	**686**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**
5000 Kalkylmässiga inkomster	**11 507**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**
6000 Bidrag m.m. från EU	**12 670**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**
7000 Avräkningar m.m. i anslutning till skattesystemet	**−91 999**	**±0**	**+526**	**±0**	**±0**	**±0**
8000 Utgifter som redovisas som krediteringar på skattekonto	**0**	**±0**	**+284**	**±0**	**±0**	**±0**
9000 Löpande redovisade skatter m.m.	**0**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**
Statsbudgetens inkomster (kassamässigt)	**958 110**	**−29 885**	**−33 737**	**−36 663**	**−28 928**	**−14 712**

Tabell 3.7 Regeringens och oppositionspartiernas förslag till preliminär inkomstberäkning för 2018

Miljoner kronor

Inkomsttitel	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen				
		M	SD	C	FP	KD
1100 Direkta skatter på arbete	**673 062**	**−20 935**	**−23 935**	**−14 120**	**−23 903**	**−21 530**
1111 Statlig inkomstskatt	64 532	−2 765	−4 633	−4 515	−15 000	−2 800
1115 Kommunal inkomstskatt	736 015	+200	−5 938	+270	+831	−13 500
1120 Allmän pensionsavgift	124 181	±0	±0	±0	±0	±0
1130 Artistskatt	0	±0	±0	±0	±0	±0
1140 Skattereduktioner	−251 666	−18 370	−13 363	−9 875	−9 734	−5 230
1200 Indirekta skatter på arbete	**580 241**	**−5 380**	**−24 080**	**−28 880**	**−2 470**	**−11 280**
1210 Arbetsgivaravgifter	560 452	−3 700	−24 060	−27 200	−2 760	−9 600
1240 Egenavgifter	15 234	±0	−29	±0	+60	±0
1260 Avgifter till premiepensionssystemet	−38 694	±0	±0	±0	±0	±0
1270 Särskild löneskatt	47 334	−1 680	−3	−1 680	+230	−1 680
1280 Nedsättningar	−4 754	±0	+11	±0	±0	±0
1290 Tjänstegruppliv	667	±0	±0	±0	±0	±0
1300 Skatt på kapital	**229 971**	**+990**	**+6 230**	**+4 952**	**+175**	**+1 600**
1310 Skatt på kapital, hushåll	50 849	±0	+200	+325	−1 400	±0
1320 Skatt på företagsvinster	110 273	+990	+7 800	+4 627	+1 415	+1 600
1330 Kupongskatt	5 384	±0	±0	±0	±0	±0
1340 Avkastningsskatt	18 818	±0	±0	±0	±0	±0
1350 Fastighetskatt	34 633	±0	−1 770	±0	+160	±0
1360 Stämpelskatt	10 014	±0	±0	±0	±0	±0
1400 Skatt på konsumtion och insatsvaror	**552 326**	**−5 560**	**−4 074**	**+1 350**	**−4 050**	**+2 158**
1410 Mervärdesskatt, hushåll	421 506	+140	+1 382	+280	+360	+213
1420 Skatt på alkohol och tobak	25 467	±0	−263	±0	±0	+780

Inkomsttitel	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen				
		M	SD	C	FP	KD
1430 Energiskatt	47 980	−5 420	−765	−5 080	−2 830	−3 870
1440 Koldioxidskatt	23 664	±0	−4 233	+330	−870	+1 220
1450 Övriga skatter på energi och miljö	5 666	−640	±0	+3 920	−2 410	+3 815
1470 Skatt på vägtrafik	21 297	+360	±0	+1 900	+1 700	±0
1480 Övriga skatter	6 748	±0	−195	±0	±0	±0
1500 Skatt på import	**7 236**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**
1600 Restförda och övriga skatter	**5 990**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**
1700 Avgående poster, skatter till EU	**−7 236**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**
Offentliga sektorns skatteintäkter (periodiserat)	**2 041 590**	**−30 885**	**−45 859**	**−36 698**	**−30 248**	**−29 052**
1800 Avgående poster, skatter till andra sektorer	**−1 009 779**	**−200**	**+5 053**	**−270**	**−831**	**+13 500**
Statens skatteintäkter (periodiserat)	**1 031 811**	**−31 085**	**−40 806**	**−36 968**	**−31 079**	**−15 552**
1900 Periodiseringar	**8 393**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**
1000 Statens skatteinkomster	**1 040 204**	**−31 085**	**−40 806**	**−36 968**	**−31 079**	**−15 552**
Övriga inkomster (kassamässigt)	**−32 720**	**−250**	**+2 885**	**−500**	**+1 500**	**−200**
2000 Inkomster av statens verksamhet	**33 057**	**−250**	**+1 600**	**−500**	**+1 500**	**−200**
3000 Inkomster av försåld egendom	**5 000**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**
4000 Återbetalning av lån	**628**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**
5000 Kalkylmässiga inkomster	**11 922**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**
6000 Bidrag m.m. från EU	**11 737**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**
7000 Avräkningar m.m. i anslutning till skattesystemet	**−95 064**	**±0**	**+842**	**±0**	**±0**	**±0**
8000 Utgifter som redovisas som krediteringar på skattekonto	**0**	**±0**	**+443**	**±0**	**±0**	**±0**
9000 Löpande redovisade skatter m.m.	**0**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**
Statsbudgetens inkomster (kassamässigt)	**1 007 484**	**−31 335**	**−37 921**	**−37 468**	**−29 579**	**−15 752**

3.8 Yttranden från andra utskott över utgiftsramar och inkomster

Sammanlagt har tolv utskott yttrat sig över förslag till utgiftsramar och inkomstberäkning för 2016 och preliminära utgiftsramar och inkomstberäkningar för 2017 och 2018 och i förekommande fall för 2019. Två utskott, utrikesutskottet och försvarsutskottet, har avstått från att yttra sig. Tabell 3.8 ger en översiktlig sammanställning över de yttranden som lämnats. Av tabellen framgår om regeringens förslag tillstyrks eller avstyrks i yttrandet och om yttrandena innehåller avvikande meningar. Yttrandena återfinns i sin helhet som bilagor i betänkandet (bilaga 7–19). Samtliga tolv utskott som yttrat sig tillstyrker regeringens förslag.

Tabell 3.8 Yttranden från andra utskott

Utskott/yttrande	Yttrar sig över	Bilaga i betänkandet	Ställning till propositionen	Avvikande meningar
KU (KU1y)	UO1	Bilaga 7	Tillstyrks	M,SD,C,FP,KD
SkU (SkU1y)	Skatter och avgifter	Bilaga 8	Tillstyrks	M,SD,C,FP,KD
SkU (SkU2y)	UO3	Bilaga 9	Tillstyrks	M,SD,C,FP,KD
JuU (JuU1y)	UO4	Bilaga 10	Tillstyrks	M,SD,C,FP,KD
CU (CU1y)	UO18	Bilaga 11	Tillstyrks	M,SD,C,FP,KD
UU	Avstår			
FöU	Avstår			
SfU (SfU1y)	UO8,UO10, UO11,UO12 ÅP-systemet, ink. ber	Bilaga 12	Tillstyrks	M,SD,C,FP,KD
SoU (SoU1y)	UO9	Bilaga 13	Tillstyrks	M,SD,C,FP,KD
KrU (Prot.2015/16:4)	UO17	Bilaga 14	Tillstyrks	M,SD,C,KD
UbU (UbU1y)	UO15,UO16	Bilaga 15	Tillstyrks	M,SD,C,FP,KD
TU (TU1y)	UO22	Bilaga 16	Tillstyrks	M,SD,C,FP,KD
MJU (MJU1y)	UO20,UO23	Bilaga 17	Tillstyrks	M,SD,C,FP,KD
NU (NU1y)	UO19,UO21, UO24	Bilaga 18	Tillstyrks	M,SD,C,FP
AU (AU1y)	UO13,UO14	Bilaga 19	Tillstyrks	M,SD,C,FP,KD

3.9 Utskottets ställningstagande

Utgiftstak för staten 2016, 2017 och 2018

Regeringens förslag till utgiftstak för åren 2016–2018 är 1 215, 1 274 och 1 332 miljarder kronor.

De fyra alliansspartierna, Moderaterna, Centerpartier, Folkpartiet och Kristdemokraterna, föreslår utgiftstak som är 16 miljarder kronor, 21 miljarder

kronor och 31 miljarder kronor lägre än i regeringens förslag för 2016–2018. Alliansspartierna lämnar också förslag på utgiftstak för 2019 trots att det enligt bestämmelserna i budgetlagen inte är något krav. Det förslag som alliansspartierna lämnar är 74 miljarder kronor lägre än den bedömning regeringen gör av utgiftstakets nivå för 2019. Sverigedemokraterna föreslår utgiftstak som är 19 miljarder kronor, ca 34 miljarder kronor och ca 39 miljarder kronor lägre än i regeringens förslag för 2016–2018. Liksom regeringen gör Sverigedemokraterna en bedömning av utgiftstakets nivå för 2019. Bedömningen är ca 67 miljarder kronor lägre än regeringens bedömning.

De utgiftstak för staten inklusive ålderspensionssystemet som regeringen föreslår att riksdagen ska fastställa för 2016 och 2017 skiljer sig från dem som riksdagen redan tidigare beslutat. Skillnaden består dock endast i tekniska justeringar av utgiftstaket, främst till följd av att ett antal stöd redovisas och budgeteras som anslag på budgetens utgiftssida i stället för på dess inkomstsida. De tekniska justeringarna innebär en höjning av utgiftstaken med 11 miljarder kronor 2016 och med 12 miljarder kronor 2017 jämfört med de utgiftstak som riksdagen tidigare har beslutat.

Som framgått av utskottets ställningstagande i kapitel 2 anser utskottet att regeringens förslag till utgiftstak är väl avvägda. Utskottet tillstyrker därmed regeringens förslag till utgiftstak för åren 2016–2018 och avstyrker oppositionspartiernas alternativa förslag till utgiftstak för åren 2016–2018 och alliansspartiernas förslag till utgiftstak för 2019.

Utgiftsramar för utgiftsområdena 2016

Samtliga utskott som yttrat sig över utgiftsramarna för sina respektive utgiftsområden tillstyrker regeringens förslag till utgiftsramar. Utskottet anser att regeringens förslag om fördelning av utgifter på utgiftsområden är väl förenliga med de riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken som regeringen föreslår och som utskottet ställt sig bakom i kapitel 2.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag till utgifter på utgiftsområden för 2016 och avstyrker oppositionspartiernas alternativa förslag. Utskottets förslag på utgiftsramar för 2016 framgår av bilaga 2 i betänkandet.

Övriga utgifter på statens budget 2016

För 2016 räknar regeringen med att Riksgäldskontorets nettoutlåning kommer att uppgå till ca 11,8 miljarder kronor. Moderaterna beräknar Riksgäldskontorets nettoutlåning till 64 miljoner kronor högre än i regeringens förslag, som en följd av förslag om studiemedelsreformer. Sverigedemokraterna beräknar Riksgäldskontorets nettoutlåning till 2,5 miljarder kronor lägre än i regeringens förslag, som en följd av partiets förslag om ett återförande av stabilitetsfonden. Utskottet ställer sig bakom regeringens beräkning av Riksgäldskontorets nettoutlåning. Utskottet har heller inget att

invända mot regeringens beräkning av förändringen av anslagsbehållningar eller den kassamässiga korrigeringen.

Utskottet tillstyrker regeringens beräkningar av förändringen av anslagsbehållningar, myndigheters m.fl. in- och utlåning i Riksgäldskontoret och den kassamässiga korrigeringen för 2016. Moderaternas och Sverigedemokraternas alternativa förslag avstyrks.

Utskottets förslag om övriga utgifter på statens budget 2016 framgår av bilaga 2 i betänkandet.

Beräkning av inkomsterna på statens budget 2016

Regeringen föreslår i propositionen att riksdagen ska godkänna beräkningen av inkomsterna på statens budget till sammanlagt ca 924,3 miljarder kronor för 2016. Samtliga oppositionspartiers beräkning av inkomsterna på statens budget är mellan –11,2 och –32,7 miljarder kronor lägre än regeringens beräkning. Utskottet anser att regeringens beräkning av inkomster på statens budget är väl förenlig med de riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken som regeringen föreslår och som utskottet ställt sig bakom i kapitel 2.

Utskottet tillstyrker regeringens beräkning av inkomsterna på statens budget för 2016 och avstyrker motionsyrkanden om att godkänna oppositionspartiernas respektive inkomstberäkningar.

Utskottets förslag till beräkning av inkomsterna på statens budget för 2016 framgår av bilaga 2 i betänkandet.

Ändringar i skatte- och avgiftsregler

Finansutskottet har i likhet med skatteutskottet och socialförsäkringsutskottet inte någon invändning mot de förslag om ändrade skatte- och avgiftsregler som regeringen lägger fram.

Utskottet tillstyrker förslagen.

Ålderspensionssystemets utgifter 2016

För 2016 räknar regeringen med att utgifterna för ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget uppgår till 285,5 miljarder kronor. Inga alternativa beräkningar har lämnats av oppositionspartierna. Utskottet har inget att invända mot regeringens beräkning av utgifterna för ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget för 2016.

Utskottet tillstyrker regeringens beräkning av ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget för 2016.

Preliminära utgiftsramar och inkomstberäkningar för 2017 och 2018

Preliminära utgiftsramar för 2017 och 2018

Förslagen till preliminär fördelning av utgifter på utgiftsområden för 2017 och 2018 utgår från fördelningen av utgifter på utgiftsområden för 2016. Tidigare i betänkandet har utskottet avstyrkt oppositionspartiernas förslag till riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken och i linje med detta även avstyrkt oppositionspartiernas förslag till fördelning av utgifter på utgiftsområden för 2016.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om att godkänna den preliminära fördelningen av utgifter på utgiftsområden för 2017 och 2018 och avstyrker oppositionspartiernas alternativa förslag till preliminär fördelning av utgifter på utgiftsområden för 2017 och 2018 samt Moderaternas, Centerpartiets och Kristdemokraternas förslag till preliminär fördelning av utgifter på utgiftsområden för 2019.

Utskottets förslag till preliminära utgiftsramar för 2017 och 2018 framgår av bilaga 5 i betänkandet.

Utskottet noterar att regeringen föreslår och aviserar åtgärder som medför större budgetförstärkningar än budgetförsvagningar för 2017–2019 och att regeringen har för avsikt att använda dessa medel som finansiering av framtida reformer. Fram till dess redovisar regeringen i propositionen de överskridande medlen som en beräkningsteknisk överföring till hushållssektorn. Även om regeringen har räknat in överföringen som en del av de takbegränsade utgifterna och genomgående i propositionen redovisat effekten på både budgetsaldo och finansiellt sparande, ingår inte den beräkningstekniska överföringen i de preliminära utgiftsramarna för 2017 och 2018. Utskottet vidhåller liksom tidigare att denna redovisningsmetod medför att det uppstår en skevhet mellan det årliga budgetförslaget och det medelfristiga perspektivet så som det uttrycks i förslaget till preliminära ramar, och att detta försvårar för oppositionspartierna att utforma jämförbara alternativ och därmed för riksdagen att ställa ett budgetalternativ mot ett annat. Utskottet vill betona att den beräkningstekniska överföringen till hushållssektorn inte ingår i rambeslutet. Regeringens preliminära fördelning på utgiftsramar, som riksdagen fattar beslut om, blir därför missvisande eftersom ramarna inte innefattar alla de reformambitioner som regeringen har.

Preliminära inkomstberäkningar för 2017 och 2018

Förslagen till preliminär beräkning av inkomster på statens budget för 2017 och 2018 utgår från beräkningen av inkomsterna för 2016. Tidigare i betänkandet har utskottet avstyrkt oppositionspartiernas förslag till riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken och i linje med detta även avstyrkt oppositionspartiernas förslag till beräkning av inkomster för 2016.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om att godkänna den preliminära beräkningen av inkomster på statens budget för 2017 och 2018 och avstyrker

oppositionspartiernas alternativa förslag till preliminär beräkning av inkomster på statens budget för 2017 och 2018 samt Moderaternas, Centerpartiets och Kristdemokraternas förslag till preliminär beräkning av inkomster på statens budget för 2019.

Utskottets förslag till preliminära inkomstberäkningar för 2017 och 2018 framgår av bilaga 5 i betänkandet.

Lagförslag med ikraftträdande 2017

Regeringen har i budgetpropositionen lämnat två lagförslag som träder i kraft 2017. Det handlar dels om att höja mervärdesskatten på biobiljetter från 6 procent till 25 procent, dels om att slopa avdragsrätten i inkomstskattelagen för de avgifter och bidrag som betalas respektive lämnas till Filminstitutet av berörda avtalsparter i 2013 års filmavtal. I det föreliggande rambeslutet behandlar finansutskottet bl.a. regeringens förslag till skatte- och avgiftsregler som ligger till grund för inkomstberäkningen för närmast följande budgetår, i det här fallet 2016. Även om det inte råder någon tvekan om att båda lagförslagen påverkar statens budget och därmed bör beslutas i rambeslutet avser förslagen inte 2016. Utskottet konstaterar att det är mycket ovanligt att regeringen i budgetpropositionen lämnar lagförslag med ikraftträdande året efter det budgetår som budgetpropositionen avser utan att det också finns en tydlig koppling till det aktuella budgetåret. I stället brukar regeringen avisera sådana förslag i budgetpropositionen för att sedan återkomma med lagförslag i nästa års budgetproposition.

Rambeslutsprocessen skapar förutsättningar för en samtidig behandling i riksdagen av inkomster och utgifter. När utskottet nu föreslår att det ska fattas beslut om lagförslagen med ikraftträdande 2017 i rambeslutet för 2016 underlättar inte detta den samlade bedömningen av olika budgetförslag som rambeslutsprocessen syftar till. Samtidigt finns det inget i regleringen som hindrar att riksdagen i ett tidigt skede beslutar om lagförslag. Utskottet vill dock understryka vikten av att regeringen framöver lämnar lagförslag med budgetpåverkan så att syftet med rambeslutsprocessen och det samlade prioriteringstillfället kan värnas och inte opåkallat åsidosätts.

4 Bemyndiganden om lån och andra ekonomiska åtagande

4.1 Bemyndigande om upplåning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2016 ta upp lån enligt 5 kap. budgetlagen (2011:203).

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2016 ta upp lån enligt 5 kap. budgetlagen (punkt 10). Statens budgetsaldo visar statens lånebehov med omvänt tecken. För 2015 beräknas ett budgetunderskott på 36 miljarder kronor. Regeringen bedömer att budgetsaldot förstärks gradvis och beräknar att det är positivt igen 2018.

Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om bemyndigande att under 2016 ta upp lån enligt 5 kap. budgetlagen (2011:203).

4.2 Lån för myndigheternas investeringar i anläggningstillgångar

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bemyndigar regeringen att för 2016 besluta om lån i Riksgäldskontoret för investeringar i anläggningstillgångar som används i statens verksamhet upp till ett belopp av 38,9 miljarder kronor.

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen bemyndigar regeringen att för 2016 besluta om lån i Riksgäldskontoret för investeringar i anläggningstillgångar som används i statens verksamhet som inklusive tidigare upplåning uppgår till högst 38,9 miljarder kronor (punkt 13).

Enligt 7 kap. 1 § budgetlagen (2011:203) beslutar riksdagen årligen om en total låneram i Riksgäldskontoret för investeringar i anläggningstillgångar som används i statens verksamhet. Vidare beslutar riksdagen årligen om en total kreditram i Riksgäldskontoret för att täcka behovet av rörelsekapital i statens verksamhet enligt 7 kap. 4 § samma lag.

Förslaget till låneramen för 2016 på 38,9 miljarder kronor innebär en ökning jämfört med 1 miljard kronor eller 3 procent jämfört med 2015 års låneram. Ökningen beror till stor del på en ökad låneram för utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning. Regeringen bedömer att närmare 0,4 miljarder kronor av låneramen inte kommer att fördelas inledningsvis, i fall det uppstår oförutsedda situationer.

Den genomsnittliga ökningstakten för låneramen har uppgått till ca 4,1 procent per år mellan 2002 och 2015. Förslaget till låneram för 2016 bedöms enligt regeringen vara bättre anpassat till lånebehovet, eftersom den procentuella ökningen för 2016 är lägre än för den genomsnittliga ökningstakten under perioden. Den faktiska upplåningen som andel av den beslutade låneramen, dvs. nyttjandegraden, har successivt förbättrats sedan 2002. Nyttjandegraden uppgick till 79 procent under 2015, vilket är en ökning med 13 procentenheter sedan 2002. Låneramen för 2015 var dessutom första gången under samma period lägre än det föregående året, vilket sammantaget visar på en förbättrad nyttjandegrad.

Den totala låneskulden för anläggningstillgångar som används i myndigheternas egna verksamheter uppgick till totalt 30,1 miljarder kronor per den 30 juni 2015, vilket är ca 0,3 miljarder kronor mer än motsvarande tidpunkt 2014. Sett över en längre period har lånevolymen ökat med drygt 15 miljarder kronor mellan 2002 och 2015.

Utskottets ställningstagande

Regeringens målsättning är att nyttjandegraden ska fortsätta öka, vilket är i linje med vad utskottet tidigare uttryckt. Utskottet ser positivt på att nyttjandegraden har förbättrats.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om lån i Riksgäldskontoret för investeringar i anläggningstillgångar som används i statens verksamhet till högst 38,9 miljarder kronor under 2016.

4.3 Myndigheternas räntekontokrediter

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bemyndigar regeringen att för 2016 besluta om krediter för myndigheternas räntekonton i Riksgäldskontoret till ett belopp av högst 12,4 miljarder kronor.

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen bemyndigar regeringen att för 2016 besluta om krediter för myndigheternas räntekonton i Riksgäldskontoret som inklusive tidigare utnyttjade krediter uppgår till högst 12,4 miljarder kronor (punkt 14). Regeringens förslag på kreditram för 2016 innebär en minskning

med 2,1 miljarder kronor jämfört med den ram för 2015 som riksdagen beslutat om. Minskningen beror på att myndigheterna bedöms ha ett lägre behov av räntekontokrediter. Av den föreslagna kreditramen på 12,4 miljarder kronor bedöms ca 0,1 miljarder kronor inledningsvis inte fördelas mellan myndigheter.

Varje myndighet kan placera överskottslikviditet och finansiera sitt behov av rörelsekapital med hjälp av ett räntekonto med kredit hos Riksgäldskontoret. Storleken på räntekontokrediten varierar men ligger normalt i intervallet 5–10 procent av den enskilda myndighetens anslag, bidrag och avgiftsinkomster. Flera myndigheter hade vid halvårsskiftet 2015 en betydande inlåning på sina räntekonton. En anledning kan vara myndigheternas anslagssparande. Den stora inlåningen kan också bero på att det inom den avgiftsfinansierade verksamheten uppstår en likviditet som placeras på räntekontot. Endast 15 av drygt 200 myndigheter med räntekonton använde sin kredit vid halvårsskiftet 2015. Under det första halvåret 2015 hade 39 myndigheter utnyttjat sin kredit någon gång under första halvåret 2015, vanligtvis strax före utbetalningarna till räntekontona. Merparten av myndigheterna har dock överskott på sina räntekonton.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har återkommande haft synpunkter på myndigheternas låga nyttjandegrad av räntekontokrediter och därmed begränsade kreditbehov i förhållande till begärda krediter. Utskottet noterar att regeringens förslag på en total kreditram på högst 12,4 miljarder kronor för 2016 innebär en minskning med 2,1 miljarder kronor jämfört med föregående år.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om myndigheternas räntekontokrediter i Riksgäldskontoret för 2016.

4.4 Bemyndigande att överskrida ramanslag

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2016 besluta att ett anslag som inte avser förvaltningsändamål får överskridas om vissa villkor är uppfyllda.

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2016, med de begränsningar som följer av 3 kap. 8 § andra stycket budgetlagen, besluta att ett anslag som inte avser förvaltningsändamål får överskridas om ett riksdagsbeslut om ändring av anslaget inte hinner inväntas och överskridandet ryms inom det fastställda utgiftstaket för staten (punkt 15).

Regeringen får med riksdagens bemyndigande besluta att ett anslag får överskridas om det är nödvändigt för att i en verksamhet täcka särskilda utgifter som inte var kända då anslaget anvisades eller för att ett av de ändamål med anslaget som riksdagen beslutat om ska kunna uppfyllas (enligt 3 kap. 8 § andra stycket budgetlagen). För de flesta anslag kan oundvikliga utgiftsökningar i förhållande till anvisade medel rymmas inom den högsta tillåtna anslagskrediten på 10 procent enligt 3 kap. 8 § första stycket budgetlagen. Det finns ytterst sällan behov av att överskrida anslag för förvaltningsändamål med mer än vad som ryms inom krediten. Något särskilt bemyndigande som ger regeringen befogenhet att besluta om överskridande av anslag som anvisats för förvaltningsändamål behöver därför inte inhämtas. Vid behov kommer i stället regeringen att föreslå ändringar i budgeten.

Emellertid kan stora förändringar inträffa, så att utgifterna inte ryms inom den högsta tillåtna anslagskrediten. Sådana omfattande förändringar gäller anslag som anvisats för regelstyrd verksamhet, icke påverkbara EU-relaterade utgifter och oförutsedda utgifter. Regeringen avser i sådana fall att i första hand återkomma till riksdagen med förslag om ändrade anslag. Förändringarna kan inträffa snabbt och betalningarna kan behöva göras utan dröjsmål. Regeringen bör därför bemyndigas att, om beslut om ändring i budgeten inte hinner inväntas, besluta om överskridande när vissa förutsättningar som anges i 3 kap. 8 § andra stycket budgetlagen uppfylls, dvs. om det är nödvändigt för att i en verksamhet täcka särskilda utgifter som inte var kända då anslaget anvisades eller för att ett av de ändamål med anslaget som riksdagen beslutat ska kunna uppfyllas.

Under 2015 har regeringen hittills inte medgivit några överskridanden som innebär att anslagen behöver tillföras ytterligare medel. Ett eventuellt utnyttjande av bemyndigandet senare under året kommer att redovisas i årsredovisningen för staten för 2015.

Kompletterande information

Enligt Årsredovisningen för staten 2014 (skr. 2014/15:101) beslutade regeringen om ett medgivet överskridande för 2014 avseende anslaget 1:1 Avgiften till Europeiska unionen inom utgiftsområde 27 Avgiften till Europeiska unionen. Regeringen medgav att anslaget fick överskridas med 300 miljoner kronor. Anslagskrediten på drygt 3,7 miljarder kronor utnyttjades och av det medgivna överskridandet utnyttjades 273 miljoner kronor.

Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om bemyndigande att överskrida anslag som inte avser förvaltningsändamål under 2016 enligt 3 kap. 8 § andra stycket budgetlagen.

5 Godkännande av avtal mellan Sverige och Norge

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen godkänner ett avtal mellan Sveriges regering och Norges regering om ändring av avtal om en gemensam elcertifikatsmarknad.

5.1 Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen godkänner ett avtal mellan Sveriges regering och Norges regering om ändring av avtal om en gemensam marknad för elcertifikat (punkt 29). Samarbetet med Norge om en gemensam elcertifikatsmarknad regleras i ett bilateralt avtal mellan Sverige och Norge. I avtalet regleras bl.a. målet för den gemensamma marknaden fram till 2020. Enligt avtalet krävs det enighet mellan länderna för att ändra målet för den gemensamma elcertifikatsmarknaden till 2020. En förutsättning för att förslaget i propositionen Ambitionshöjning för förnybar el och kontrollstation för elcertifikatssystemet 2015 (prop. 2014/15:123) ska kunna genomföras är därför att det finns en överenskommelse mellan Sverige och Norge om ändring av målet. En sådan överenskommelse har träffats genom ett avtal mellan ländernas regeringar under våren 2015 (prop. 2015/16:1 bilaga 16). Avtalet har godkänts av det norska Stortinget.

Ändringsavtalet består av en ingress och fem avsnitt. Avsnitt I innehåller ändringar av avtalet om en gemensam marknad för elcertifikat som innefattar den ambitionsökning som föreslås i proposition 2014/15:123. Avsnitt II aviserar att den svenska regeringen under 2015 ska överlämna ett förslag om gällande undantag från skatteplikt för vindkraftsel och annan förnybar el som inte levereras yrkesmässigt. Avsnitt III och IV berör frågor som parterna har kommit överens om att utreda i samband med den kommande kontrollstationen och avsnitt V innehåller en bestämmelse om ikraftträdande. Intentionen är att avtalet ska träda i kraft den 1 januari 2016. I det följande redovisas avsnitten i ändringsavtalet mer utförligt.

Avsnitt I Ändringar i avtalet om en gemensam marknad för elcertifikat

Avtalets ikraftträdande är avhängigt av att riksdagen beslutar i enlighet med regeringens förslag om att begränsa gällande undantag från skatteplikt som aviseras i avtalets avsnitt II. Avsnittet innehåller ändringar i avtalet om en gemensam marknad för elcertifikat. Ändringarna avser artikel 2 om mål och förpliktelse, artikel 6 om kvotplikt och fastställande av kvoter samt artikel 14 om anmälan enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/287EG om

främjande av användningen av energi från förnybara energikällor och om ändring och ett senare upphävande av direktiven 2001/77/EG och 2003/30/EG.

Ändringarna i artikel 2 innebär att det gemensamma målet för elcertifikatsmarknaden till 2020 höjs med 2 terawattimmar (TWh), från 26,4 till 28,4 TWh. Det innebär att kravet på enighet för att kunna ändra målet för den gemensamma marknaden för elcertifikat till 2020 uppfylls och att den svenska regeringens målsättning om en ambitionshöjning som innebär finansiering av 30 TWh ny förnybar elproduktion under perioden 2002–2020 kan uppnås.

Vidare ska Sverige sträva efter att annullera de elcertifikat som tillkommer med anledning av det höjda gemensamma målet om 2 TWh under en tilldelningsperiod på 15 år mellan den 1 januari 2018 och 31 december 2035, dvs. sammanlagt ytterligare 30 TWh under perioden. Det innebär i praktiken att den svenska kvotkurvan behöver ändras för att de ytterligare elcertifikat som tilldelas som en följd av höjningen av det gemensamma målet med 2 TWh ska annulleras.

Elproduktionen från anläggningar som ingår i den gemensamma marknaden ska vid rapportering enligt direktiv 2009/28/EU fördelas lika till dess att varje part har tillgodoräknat sig 13,2 TWh. Därefter ska Sverige tillgodoräkna sig hela elproduktionen till dess att Sverige har tillgodoräknat sig ytterligare 2 TWh, dvs. totalt 15,2 TWh. Elproduktion därutöver ska delas lika mellan länderna.

Avsnitt II – Förslag om begränsning av undantag från gällande skatteplikt för vindkraftsel och annan förnybar elproduktion som inte levereras yrkesmässigt

Den svenska regeringen åtar sig enligt avtalet att under 2015 överlämna ett förslag till riksdagen om att begränsa gällande undantag från skatteplikt i 11 kap. 2 § lagen (1994:1776) om skatt på energi (LSE). Detta gäller för vindkraftsel som inte levereras yrkesmässigt och för övrig el från förnybara energikällor som inte levereras yrkesmässigt (prop. 2015/16:1, avsnitt 6.22).

Avsnitt III – Utvecklingen efter 2020

Parterna är överens om att, i samband med den kommande kontrollstationen, utreda om det finns behov av att införa en regel för när anläggningar måste vara satta i drift för att kunna godkännas för tilldelning av elcertifikat inom ramen för den gemensamma elcertifikatsmarknaden. I analysen ska det särskilt värderas om möjligheten att godkänna anläggningar som sätts i drift efter 2020 kan påverka investeringsklimatet och måluppfyllelsen till 2020.

Avsnitt IV – Författningsreglering av kvotkurvan

Parterna är överens om att, i samband med den kommande kontrollstationen, värdera om kvotkurvan kan författningsregleras så att justeringar av de årliga kvoterna som följer av gällande avtal och av ändringsavtalet inte ska behöva

vara föremål för lagändring. Parterna ska ta ställning till om en sådan förändring bör genomföras.

Avsnitt V – Ikraftträdande
Avtalets ikraftträdande är avhängigt att riksdagen beslutar i enlighet med regeringens förslag om att begränsa gällande undantag från skatteplikt som aviseras i avtalets avsnitt II. Avtalet är tänkt att träda i kraft den 1 januari 2016.

5.2 Yttranden från andra utskott

Finansutskottet har gett näringsutskottet tillfälle att yttra sig över Budgetpropositionen för 2016 (prop. 2015/16:1 Förslag till statens budget, finansplan och skattefrågor) och motioner i de delar som berör utskottets beredningsområde. Näringsutskottet begränsar sitt yttrande till de förslag i propositionen och motionerna som gäller utgiftsramen för 2016 samt de preliminära utgiftsramarna för 2017–2018 för utgiftsområdena 19 Regional tillväxt, 21 Energi och 24 Näringsliv samt regeringens förslag om att riksdagen ska godkänna ett avtal med Norge om ändring av avtal om en gemensam marknad för elcertifikat.

När det gäller förslaget i budgetpropositionen om godkännande av avtal med Norge om ändring av avtal om en gemensam marknad för elcertifikat föreslår näringsutskottet att finansutskottet tillstyrker regeringens proposition i denna del och avstyrker motionerna. I yttrandet finns fyra avvikande meningar (M, SD, C, FP). Moderaterna, Sverigedemokraterna och Folkpartiet anser att avtalet med Norge inte bör godkännas. Centerpartiet är kritiska till avtalet som innebär att Sverige ska införa skatt på förnybar elproduktion.

5.3 Kompletterande information

Sedan den 1 januari 2012 har Sverige och Norge en gemensam elcertifikatsmarknad. Målet med en gemensam marknad är att öka elproduktionen till 2020. Beslut om förhållanden som rör väsentliga ramvillkor för elcertifikatsmarknaden ska huvudsakligen fattas vid s.k. kontrollstationer. En sådan kontrollstation ska enligt avtalet med Norge äga rum senast före utgången av innevarande år. Vidare innebär samarbetet att det är upp till investerarna att besluta i vilket land man ska lokalisera den förnybara elproduktion som behövs för att nå det gemensamma målet.

Vid sin behandling av propositionen Ambitionshöjning för förnybar el och kontrollstation för elcertifikatssystemet 2015 (prop. 2014/15:123) tillstyrkte näringsutskottet förslagen i propositionen och avstyrkte samtliga motionsyrkanden. I betänkandet finns sammanlagt två reservationer (M, FP, KD respektive SD). Riksdagen godkände regeringens förslag till nytt nationellt finansieringsmål för den förnybara elproduktionen och antog

regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2011:1200) om elcertifikat som innebär att kvotkurvan anpassas till det nya finansieringsmålet.

Ändringarna i lagen om elcertifikat träder i kraft den 1 januari 2016. En förutsättning för att ändringarna kan träda i kraft är att riksdagen godkänner det ändringsavtal som behandlas i detta betänkande.

I budgetpropositionen behandlas också förslag på förändringar (både begränsningar och utvidgning) av det nuvarande undantaget från skatteplikt enligt avtalets avsnitt II (prop. 2015/16:1 avsnitt 6.22 s. 289 f.). Dessa förslag på skatteändringar behandlas i förslaget till rambeslut.

5.4 Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om godkännande av avtal mellan Sveriges regering och Norges regering om ändring av avtal om en gemensam elcertifikatsmarknad och avstyrker motionerna i denna del.

6 Granskning och ekonomisk styrning

Utskottets bedömning i korthet

Utskottet konstaterar att samarbetet mellan Riksdagsförvaltningen och Regeringskansliet under de senaste åren i syfte att förbättra regeringens resultatredovisning till riksdagen inneburit att formerna för mål- och resultatdialogen mellan riksdagen och regeringen utvecklats i positiv riktning och att allt fler utskott behandlar resultatfrågor i sina budgetbetänkanden. Utskottet välkomnar regeringens ambition att skapa en tydligare uppföljning och analys av måluppfyllelsen som grund för de politiska prioriteringarna och budgetförslagen. Utskottet framhåller att det fortsatta utvecklingsarbetet bör utgå från de förändringar som föreslagits av samarbetsgruppen mellan Regeringskansliet och Riksdagsförvaltningen.

6.1 Propositionen

Den europeiska terminen och EU:s rekommendation till Sverige

Den europeiska terminen är det ramverk inom EU som syftar till att öka samstämmigheten i rapportering och granskning av medlemsstaternas åtgärder inom ramen för EU:s tillväxt- och sysselsättningsstrategi (EU 2020). Inom ramen för den ekonomisk-politiska samordningen riktas landspecifika rekommendationer till medlemsstaterna. Rekommendationerna är inte bindande men utgör enligt regeringen trots det ett viktigt politiskt instrument inom den europeiska terminen.

Rådet för ekonomiska och finansiella frågor antog formellt de landspecifika rekommendationerna den 14 juli 2015. Sverige rekommenderades att ta itu med hushållens ökande skuldsättning genom att korrigera skatteincitamenten, särskilt genom att stegvis begränsa ränteavdragen för bostadslån eller höja fastighetsskatten och genom att öka amorteringstakten på bostadslån. Vidare rekommenderades Sverige att åtgärda det strukturellt låga utbudet av bostäder, främja konkurrensen i byggsektorn, effektivisera plan- och överklagandeprocesser för byggnation och se över systemet för hyresreglering för att tillåta mer marknadsanpassade hyror.

Regeringen delar bedömningen att hushållens ökande skuldsättning utgör en risk för den makroekonomiska stabiliteten. Mot bakgrund av den osäkerhet som råder kring återhämtningen i svensk ekonomi bedömer regeringen att det är av central betydelse att vidta väl avvägda åtgärder för att dämpa ökningstakten i hushållens skuldsättning för att inte utlösa en snabb och okontrollerad nedgång i bostadspriserna med betydande negativa effekter på tillväxt och sysselsättning som följd.

Regeringen delar också kommissionens bedömning att utformningen av skattesystemet kan påverka hushållens skuldsättning, men påpekar att det är

viktigt att upprätthålla stabila och förutsägbara regler för så viktiga beslut som köp av bostäder. Därför måste behovet av åtgärder på området ses långsiktigt och hanteras varsamt. Regeringen anger att en utfasning av ränteavdraget kan få negativa effekter på hushållens konsumtion och den ekonomiska återhämtningen. Regeringen kommenterar också rekommendationen om en högre beskattning av privatägda fastigheter och konstaterar att det inte finns något politiskt stöd att skifta beskattningen i en sådan riktning. För att minska de risker som är förknippade med den höga skuldsättningen bland hushållen och värna den finansiella stabiliteten påpekar regeringen att skärpta kapitalkrav för banker, bolånetak och höjda riskvikter för bolån har införts. Frågan om amorteringskrav kommenteras också, och regeringen konstaterar att en promemoria med förslag som ger Finansinspektionen mandat att utfärda föreskrifter avseende amorteringskrav på nya bolån är remitterad.

Regeringen delar också kommissionens uppfattning att utbudet av bostäder bör öka, att konkurrensen i byggsektorn bör främjas och att plan- och överklagandeprocesserna bör effektiviseras, och redovisar vidare förslag på betydande satsningar som syftar till att öka utbudet av bostäder. Avslutningsvis konstaterar regeringen att både regeringen och de ansvariga myndigheterna noga följer utvecklingen av hushållens skuldsättning och bostadspriserna för att se om ytterligare åtgärder är nödvändiga.

Översyn av Europa 2020-målen

En viktig del av Europa 2020-strategin är kvantitativa mål på EU-nivå inom fem områden: sysselsättning, social delaktighet, utbildning, forskning och utveckling samt klimat och energi. Sveriges nationella mål fastställdes i 2011 års ekonomiska proposition. I propositionen gör regeringen bedömningen att Sveriges nationella mål för utbildning bör vara att andelen 18–24-åringar som inte avslutat gymnasiestudier och som inte studerar ska vara mindre än 7 procent 2020 och att andelen 30–34 åringar som har tvåårig eftergymnasial utbildning ska uppgå till 45–50 procent 2020. När det gäller gymnasiemålet anger regeringen att den nationella målnivån på 10 procent sedan länge är uppnådd och inte avspeglar regeringens ambitionsnivå. Regeringen konstaterar att den nya målnivån kan nås inom ramen för den beslutade politiken och de aviserade åtgärderna på området. Även det nationella målet för eftergymnasial utbildning bör revideras enligt regeringen, som gör bedömningen att det nya målet kan nås inom ramen för den beslutade politiken och de aviserade åtgärderna på området.

Finanspolitiska rådets bedömningar

I maj 2015 lämnade Finanspolitiska rådet sin årliga rapport till regeringen. I propositionen redovisar regeringen rådets huvudsakliga bedömningar och rekommendationer tillsammans med en kort redogörelse för regeringens överväganden med anledning av dessa.

Regeringen delar inte rådets uppfattning att den planerade förstärkningen av det finansiella sparandet är för liten för att vara i linje med det finanspolitiska ramverket. Ramverket tillåter att stabiliseringspolitiska hänsyn tas när det gäller i vilken takt avvikelser från den målsatta nivån ska korrigeras, och regeringen anser att finanspolitiken bör bedrivas på ett sätt som inte riskerar att hämma återhämtningen.

När det gäller rådets bedömningar om att det finns goda skäl för att det finansiella sparandet ska exkludera sparandet inom pensionssystemet, att det finns goda skäl att se över målet för det finansiella sparandet och att ett system där målets nivå prövas sällan men regelbundet skulle kunna bidra till att ge målet en viss flexibilitet, hänvisar regeringen till den parlamentariska kommittén som ser över målet för det finansiella sparandet i den offentliga sektorn (dir. 2015:63).

Rådet konstaterar att målet om lägst arbetslöshet inom EU 2020 kommer att bli svårt att nå och att det finns en risk för att ett svåruppnåeligt mål för arbetslösheten kan leda till åtgärder som kortsiktigt eller rent statistiskt minskar arbetslösheten men som har långsiktigt negativa effekter på sysselsättningen. Regeringen anger att arbetslöshetsmålet är viktigt för att nå resultat och för att tydliggöra regeringens ambitioner och prioriteringar för den ekonomiska politiken. Regeringen har påbörjat ett arbete med att se över de metoder som används för att beräkna effekter av olika reformförslag och har för avsikt att i 2016 års ekonomiska vårproposition redovisa principiella utgångspunkter för hur eventuella beteendeeffekter ska beaktas i de makroekonomiska prognoserna framöver.

Regeringen instämmer i rådets bedömning att det behövs mer kunskap om underhållsbehovet för det svenska väg- och järnvägsnätet. Vidare anser regeringen att mer vikt behöver läggas på samhällsekonomisk lönsamhet när investeringsbeslut fattas, och den konstaterar att processen för nationell och regional planering av och beslut om väg- och järnvägsprojekt förändrades i januari 2013. I den förändrade processen ingår att det för större infrastrukturprojekt ska tas fram samhällsekonomiska kalkyler av projektens samhällsekonomiska nytta även i anslutning till regeringens beslut om byggstart.

Utvecklingen av den ekonomiska styrningen

Regeringen tar i propositionen upp sitt arbete med att utveckla den ekonomiska styrningen i staten. Den finansiella styrningen och resultatstyrningen som tillsammans utgör delarna i den ekonomiska styrningen ska säkerställa att det finns tydliga regler för redovisningen och användningen av statens medel och skapa en effektiv resursanvändning. Sammantaget ska styrningen bidra till att beslut baseras på vad som uppnåtts och vad detta har kostat för att på så sätt se till att statens medel används på ett effektivt sätt givet de politiska prioriteringarna.

Resultatstyrningen ska ge myndigheterna långsiktiga förutsättningar att förverkliga regeringens politik. Den ska kännetecknas av tillit och förtroende. Detaljstyrningen ska minska och ge utrymme för en strategisk styrning där professionernas verksamhetsnära kunskap ska tas till vara. Regeringen nämner i propositionen det utvecklingsarbete och erfarenhetsutbyte som pågått mellan Regeringskansliet och Riksdagsförvaltningen i syfte att utveckla resultatredovisningen i budgetpropositionen. Ambitionen är att skapa en tydligare uppföljning och analys av måluppfyllelsen som grund för de politiska prioriteringarna och budgetförslaget.

Regeringens finansiella styrning syftar till att tillgängliga resurser ska användas på ett effektivt sätt och att politiken ska förverkligas inom de finansiella ramar som har beslutats av riksdagen. Utifrån det utvecklingsarbete som aviserades i budgetpropositionen för 2015 och som syftar till att förbättra redovisningen, styrningen och kontrollen av statens investeringar beslutade regeringen i juni 2015 om ändringar i förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag. Ändringarna som träder ikraft den 1 januari 2016 gör det möjligt för regeringen att bl.a. presentera enhetligt strukturerade investeringsplaner för samhällsinvesteringar inom olika områden och en sammanställning av statens samtliga planerade investeringar för riksdagen. Även om ändringarna i förordningen kommer att tillämpas första gången av myndigheterna när de tar fram sina budgetunderlag i mars 2016 lämnar regeringen redan i denna proposition en sammanställning av statens samtliga planerade investeringar för 2016–2019 som i huvudsak är baserade på investeringsplaner som redovisas under de berörda utgiftsområdena.

För att förbättra uppföljningen av de bruttoredovisade avgifterna, dvs. avgifter som inte disponeras av myndigheterna, beslutade regeringen 2014 om ändringar i förordningen om årsredovisning och budgetunderlag och i avgiftsförordningen som trädde i kraft den 1 januari 2015. Förändringarna innebär att avgifter med bestämda ekonomiska mål ska följas upp oavsett om de förs mot inkomsttitel eller disponeras av myndigheterna.

I enlighet med vad regeringen angav i den ekonomiska vårpropositionen för 2015 föreslår regeringen i denna proposition en övergång till att budgetera och redovisa ett antal stöd som anslag på utgiftssidan i stället för på inkomstsidan på statens budget. Det gäller sjöfartsstöd, nystartsjobb, stöd till yrkesintroduktionsanställningar och ersättning för höga sjuklönekostnader. Överföringen av stöd från inkomstsidan till utgiftssidan på statens budget motiverar en teknisk justering av utgiftstaket.

6.2 Utskottets bedömning

Arbetet med att förbättra regeringens resultatredovisning till riksdagen har pågått i en dialog mellan regeringen och riksdagen så länge som modellen med resultatstyrning i statsförvaltningen har funnits. Utskottet har tagit aktiv del i utvecklingsarbetet och har i de sammanhangen betonat riksdagens

utgångspunkter och behov. I propositionen nämner regeringen det utvecklingsarbete och erfarenhetsutbyte som pågått mellan Riksdagsförvaltningen och Regeringskansliet under de senaste två åren. Utskottet konstaterar för sin del att samarbetet inneburit att formerna för mål- och resultatdialogen mellan riksdagen och regeringen utvecklats i positiv riktning, vilket bl.a. kan avläsas i att allt fler utskott behandlar resultatfrågor i sina budgetbetänkanden, dvs. i sina betänkanden över respektive utgiftsområde.

Utskottet välkomnar regeringens ambition att skapa en tydligare uppföljning och analys av måluppfyllelsen som grund för de politiska prioriteringarna och budgetförslagen. Samtidigt vill utskottet liksom i förra årets betänkande framhålla att det är rimligt att det fortsatta utvecklingsarbetet utgår från de förändringar som samarbetsgruppen mellan Regeringskansliet och Riksdagsförvaltningen har föreslagit, vilket bl.a. handlar om att koncentrera resultatredovisningen till att redogöra för och bedöma faktiskt uppnådda resultat av statliga insatser i förhållande till de mål riksdagen beslutat om och att begränsa redovisningen och beskrivningen av olika insatser och myndigheternas löpande arbete.

Reservationer

1. Riktlinjerna för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken, punkt 1 (M)

av Ulf Kristersson (M), Jörgen Andersson (M), Jan Ericson (M) och Maria Malmer Stenergard (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen godkänner de riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken som Moderaterna föreslår i reservationen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2015/16:3043 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 1,
bifaller delvis motionerna
2015/16:2512 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 1,
2015/16:3223 av Anders W Jonsson m.fl. (C) yrkande 1 och
2015/16:3244 av Jan Björklund m.fl. (FP) yrkande 1 och
avslår proposition 2015/16:1 finansplanen punkt 1 och motionerna
2015/16:761 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 1,
2015/16:2368 av Anders W Jonsson m.fl. (C) yrkande 1 och
2015/16:3056 av Fredrik Malm m.fl. (FP).

Ställningstagande

Moderaterna har tillsammans med Centerpartiet, Folkpartiet och Kristdemokraterna en samsyn kring riktlinjerna för den ekonomiska politiken och en gemensam väg framåt för Sverige.

Vår politik syftar till att bygga ett samhälle som tar till vara varje människas förmåga att växa av egen kraft, och vårt mål är att välståndet och tryggheten ska öka för alla medborgare i Sverige. Vi bör därför inrikta politiken på att minska utanförskapet och stärka incitamenten att arbeta genom att stå upp för rimliga skattenivåer, stärka investeringarna i utbildning och infrastruktur och värna företagsklimatet. Fler i arbete är helt avgörande för att vi ska kunna säkerställa mer kunskap i skolan, högre kvalitet i välfärden och ett starkare Sverige.

För att säkra den ekonomiska utvecklingen i ett land som Sverige är det centralt att ha utrymme för att klara stora svängningar i de offentliga finanserna. Överskottsmålet är därför i dag en viktig del av det finanspolitiska ramverket. Ändringar av överskottsmålet eller andra delar av ramverket måste därför utredas grundligt och beslutas i brett samförstånd.

När de offentliga finanserna nu ska föras tillbaka mot balans och överskott bör det ske på ett sätt som värnar en stabil och varaktig återhämtning. En rimlig

avvägning är att reformer bör vara fullt ut finansierade. Från 2018 bör diskretionära budgetförstärkningar på ca 25 miljarder kronor genomföras. Detta tillsammans med automatiska budgetförstärkningar under prognosperioden innebär att 1 procents överskott kan nås 2020 förutsatt att ekonomin är i balans. Budgetförstärkningar ska inte ske genom att skatten på jobb och företagande höjs eller så att de påverkar välfärdens kärnverksamheter.

Det är viktigt med en ansvarsfull politik som begränsar utgiftsökningarna framöver. Vi inom Alliansen är kritiska till regeringens mycket kraftiga höjning av utgiftstaken som förutsätter ett kraftigt höjt skatteuttag för att balansera utgiftsökningarna, vilket riskerar att slå hårt mot jobb och företagande och därmed försämra Sveriges ekonomiska utsikter.

Sverige byggs starkt genom arbete, varför det behövs reformer som stärker drivkrafterna att arbeta och som sänker trösklarna in på arbetsmarknaden. Genom ett starkt och dynamiskt näringsliv där företagsamhet och entreprenörskap värderas högt och lönar sig kan välstånd, välfärd och sysselsättning säkerställas. Villkoren och drivkrafterna för att starta och driva växande företag ska vara i internationell toppklass. Åtgärder bör därför vidtas som bl.a. förbättrar tillgången på kapital för mindre och växande företag, och kravet på aktiekapital bör sänkas.

Utbildningen och sjukvården ska hålla en hög kvalitet och vara tillgänglig för alla, och valfriheten i välfärdstjänsterna måste värnas.

Bostadsbristen är ett allvarligt problem som begränsar människors möjlighet att flytta till jobb och utbildning och företagens möjligheter att växa. I stället för regeringens satsningar på snedvridande och ineffektiva bostadssubventioner bör åtgärder vidtas som förenklar regler och förbättrar bostadsmarknadens funktionssätt och kommunernas markplanering.

Vi moderater grundar våra prioriteringar på de alliansgemensamma riktlinjerna för den ekonomiska politiken. Sverige står inför stora utmaningar framöver. Den största utmaningen är ett nytt och djupare utanförskap framför allt för unga och utrikes födda. Regeringens politik riskerar i flera avseenden att förstärka problemen och utmaningarna på den svenska arbetsmarknaden, genom att försvåra och fördyra jobbskapande. Regeringens förslag om att höja skatterna med uppemot 35 miljarder kronor 2016 slår direkt mot jobb och tillväxt. Höjda skatter påverkar motivationen att arbeta och höjer trösklarna in på arbetsmarknaden. Detta blir särskilt allvarligt när det kombineras med kraftigt utbyggda transfererings- och bidragssystem som minskar incitamenten att gå från bidragsförsörjning till förvärvsarbete. Vi anser att detta är fel väg att gå.

För att bryta det nya utanförskapet måste det bli enklare och mer attraktivt att få det första jobbet, och förutsättningarna måste förbättras för fler och växande företag. Därför bör ett reformpaket på fyra punkter genomföras. För det första måste fler rustas med kunskap och kompetens för att kunna ta det första jobbet. Till exempel bör rätten att läsa in behörighet till högskolestudier på den kommunala vuxenutbildningen utökas till att bli en generell rättighet,

vuxenutbildningarna byggas ut och etableringsreformen utökas. För det andra måste det bli mer lönsamt att ta det första jobbet. Till exempel bör ett förstajobbetavdrag införas för dem med låga inkomster och jobbstimulansen i försörjningsstödet utökas. För det tredje ska det svenska systemet för ersättningar och bidrag uppmuntra till arbete, varför socialtjänstlagen bör skärpas t.ex. när det gäller skyldigheten att vara aktivt arbetssökande. För det fjärde behövs det fler vägar till det första jobbet. Därför bör bl.a. yrkesintroduktionsanställningar som kombinerar arbete, utbildning och handledning införas för nyanlända och långtidsarbetslösa. En ny anställningsform, en s.k. förstajobbetanställning, bör också införas i lagen om anställningsskydd (LAS). För att ytterligare öka incitamenten för arbetsgivare att våga anställa unga med kort utbildning bör arbetsgivaravgiften sättas ned för ungdomar som är yngre än 21 år.

Att som regeringen föreslår sänka taket i RUT-avdraget riskerar att stänga dörren till arbetsmarknaden för människor som har begränsad utbildning och svag anknytning till arbetsmarknaden. För att minska svartarbete och öka efterfrågan på vita hushållstjänster ytterligare bör RUT-avdraget i stället breddas till att även omfatta flyttjänster.

Den svenska konkurrenskraften har under lång tid varit i internationell toppklass, men Sveriges relativa försprång minskar. Bristande flexibilitet på arbetsmarknaden och problem i utbildningssystemet pekas av bedömare ut som problemområden för svensk konkurrenskraft. Företagare listar tillgång på kompetens och regelkrångel som de största hindren för tillväxt efter konkurrens från andra företag. För att upprätthålla goda villkor för jobb, löner och tillväxt behöver det därför göras ytterligare ansträngningar inom flera områden. Det behövs mer kunskap i skolan, och det behöver bli enklare att starta företag i Sverige.

För att företagen lättare ska hitta rätt kompetens bör resurser avsättas för satsningar på utbildning både i skolan, på komvux och yrkesvux. Möjligheten till omställning och ett längre arbetsliv bör också öka och kan åstadkommas bl.a. genom att det förstärka jobbskatteavdraget för äldre införs redan vid 64 års ålder i stället för dagens 65.

Genom kloka infrastrukturinvesteringar kan vi bygga ett mer hållbart samhälle samtidigt som Sverige blir mer sammankopplat och mer konkurrenskraftigt. Det uppnår vi genom nya tekniska lösningar och innovationer och inte genom straffskatter som hindrar människors mobilitet. Resurserna till järnvägsunderhåll bör därför förstärkas, och tyngre och längre lastbilar bör få köra på våra vägar.

Det behövs reformer för att öka takten i bostadsbyggandet och för en mer rörlig bostadsmarknad. Vi anser att byggsubventioner i form av investeringsstöd är fel medicin mot en dysfunktionell marknad. Politiken bör i stället utgå från att minska regelbördor och marknadsrestriktioner.

En annan viktig fråga för svensk konkurrenskraft är en säker energiförsörjning. För att säkra en trygg försörjning av kärnkraften bör effektskatten sänkas, och skattens utformning bör ses över.

Hälso- och sjukvård, äldreomsorg och socialtjänst ska finansieras gemensamt, rättvist och solidariskt. Den ska ges efter behov, vara tillgänglig, erbjuda valfrihet och vara av hög kvalitet för alla oavsett var i landet man bor. Det ska vara ordning och reda i välfärden, och varje skattekrona ska användas omsorgsfullt. Det kräver god insyn, tillsyn och tydliga krav. Regeringens politik med förslag om att bl.a. skrota kömiljarden och omvandla den till generellt statsstöd utan krav på prestation, samtidigt som man försvårar för patienter att fritt få välja vårdcentral, riskerar att leda till nedlagda vårdcentraler, försämrad kvalitet, minskad tillgänglighet och begränsad valfrihet. Politiken bör i stället inriktas på kvalitet, tillgänglighet och valfrihet. Bland annat bör medel avsättas för en utveckling av den prestationsbundna vårdgarantin.

För att klara den pågående krisen inom jordbruket bör dieselskatten inom jord- och skogsbruket temporärt sänkas.

Migrationspolitiken ska vara långsiktig och hållbar och värna asylrätten. För att skapa ett hållbart mottagande och upprätthålla förtroendet för och legitimiteten i asylsystemet behöver asylprocessen präglas av ordning och reda.

Vi tillstyrker sammanfattningsvis motion 2015/16:3043 av Anna Kinberg Batra m.fl. med Moderaternas förslag till riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken. Vi tillstyrker också delvis Centerpartiets, Folkpartiets och Kristdemokraternas respektive förslag till riktlinjer. Regeringens förslag till riktlinje avstyrks, liksom övriga här aktuella motionsyrkanden.

2. Riktlinjerna för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken, punkt 1 (SD)

av Oscar Sjöstedt (SD) och Dennis Dioukarev (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen godkänner de riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken som Sverigedemokraterna föreslår i reservationen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2015/16:761 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 1 och

avslår proposition 2015/16:1 finansplanen punkt 1 och motionerna
2015/16:2368 av Anders W Jonsson m.fl. (C) yrkande 1,
2015/16:2512 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 1,
2015/16:3043 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 1,
2015/16:3056 av Fredrik Malm m.fl. (FP),
2015/16:3223 av Anders W Jonsson m.fl. (C) yrkande 1 och
2015/16:3244 av Jan Björklund m.fl. (FP) yrkande 1.

Ställningstagande

Det är med stor oro vi ser på effekterna av regeringens prioriteringar som i första hand handlar om satsningar på en oekonomisk och inhuman massinvandring. Den nuvarande invandringspolitiken har medfört en betydande ekonomisk belastning för Sverige, och flyktingkrisen har ställt frågan på sin spets. Med en realistisk inriktning på invandringspolitiken skulle den kostsamma integrationspolitiken kunna upphöra. Om Sverige dessutom följde principen om att asyl beviljas i det första säkra området en flykting når skulle asylinvandringen kunna minska med 95 procent i princip omedelbart. Konkret kan man åstadkomma detta genom att ställa tydliga krav på att följa förstalandsprincipen och att skärpa gränsbevakningen. Tillsammans med att återgå till att endast bevilja temporära uppehållstillstånd, införa en princip om säkra länder och avbryta all praxis som per automatik ger uppehållstillstånd till sökande från vissa länder skulle detta sammantaget minska kostnaderna för asylinvandringen. Eftersom bristen på bostäder också kan förklaras av den ökade invandringen till Sverige kommer en ansvarsfull flykting- och invandringspolitik även innebära att omfattande subventioner för ökat bostadsbyggande inte behövs.

Målsättningen bör vara att allt flyktingmottagande i Sverige ska ske genom UNHCR:s vidarebosättningssystem där kvoten regleras av vår mottagningsförmåga. Med vetskapen om att det för varje satsad krona går att hjälpa betydligt fler människor i krisområdenas närhet än vad som är möjligt i Sverige är det varken klokt, rättvist eller humant att inrikta flyktingpolitiken på flyktingmottagning i Sverige. De avräkningar på biståndet som görs för flyktingmottagning i Sverige gör bättre nytta om de används till flyktinghjälp i krisområdenas närhet.

Det finns också anledning att överge verkningslösa åtgärder för att öka sysselsättningen, t.ex. traineejobb och extratjänster, och i stället arbeta med en politik som skapar verkliga jobb inom industri och småföretag. Politiken bör inte heller innehålla kraftiga skattehöjningar som slår mot sysselsättningen, mot landsbygden och mot industrin, som t.ex. en avtrappning av jobbskatteavdraget, begränsningar i RUT- och ROT-avdragen och höjningar av bensinskatten gör.

Med denna övergripande utgångspunkt för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken frigörs de resurser som behövs för långsiktiga investeringar i Sverige och som regeringen bör arbeta med framöver. Det handlar om nödvändiga resurser för att kunna prioritera barnen och småbarnsfamiljerna, skolan, industrin och landsbygden.

Samhället ska inte styra föräldrar i sådana frågor som de bäst beslutar själva, och därför bör föräldraförsäkringen inte vara kvoterad över huvud taget. För att hjälpa och stödja barnfamiljer bör regeringen i stället prioritera ett höjt vårdnadsbidrag och en utökad rätt för föräldrar att arbeta deltid under barnets första åtta år. Blivande föräldrar måste få möjlighet att säkert och tryggt förbereda sig inför tillökningen i familjen, och därför vore det en fördel med förstärkningar av både den s.k. graviditetspenningen och

förlossningsvården. Minskade barngrupper och fler heltidsanställda inom förskolan bör också vara åtgärder som prioriteras inom barn- och familjepolitiken.

Lösningen på problemen i den svenska skolan är delvis en fråga om ökade resurser till skolan men också en fråga om att använda de befintliga medlen på ett bättre sätt. För kommunerna är det svårt att tillföra de ökade resurser som behövs till skolan eftersom sådana tillskott trängs undan av kostnader till följd av en okontrollerad invandring.

Lärarnas arbetssituation, utveckling och karriärmöjligheter bör prioriteras genom att det införs en karriärstege för lärare som innebär ett lönepåslag för varje ny nivå i kombination med utveckling och utökat ansvar. För att få fler vägar in i läraryrket skulle det också vara en fördel att satsa på åtgärder som lockar tillbaka lärare som lämnat yrket och som ger fler vägar in i läraryrket. Ett sätt för fler att hitta läraryrket är att införa en betald lärarutbildning där personer med naturvetenskapliga meriter under två terminer studerar pedagogik för att sedan bli formellt behöriga att undervisa på grundskola och gymnasium. Det bör även inrättas ett stimulansbidrag till kommuner och friskolor för kompetensutveckling av lärare och rektorer inom det digitala området.

Industrin är ett fundament för vårt lands välstånd, och utgångspunkten är att Sverige ska fortsätta vara en avancerad kunskapsekonomi och en stark industrination. För att förbli innovativ och konkurrenskraftig ska politiken inriktas på att ge transparenta, tydliga och generellt sett attraktiva villkor för företag som vill satsa långsiktigt i Sverige. Frågetecken kring den framtida kompetensförsörjningen, höga skatter på arbete och en osäker energipolitik är krafter som motverkar en sådan utveckling.

Kärnkraften är en grundpelare för svensk energiförsörjning som behöver bevaras, vidareutvecklas och byggas ut. Det bör ske dels genom att ersätta befintliga reaktorer med moderna, dels genom att forska på nästa generations kärnkraft. Det är svårt att se att vindkraften skulle kunna bli en del av baskraften till svensk industri eftersom effekten varierar utifrån väderförhållanden, och därför bör staten inte subventionera en utbyggnad av vindkraften.

Sysselsättningsutvecklingen i hela landet kan stimuleras genom att villkoren förbättras för de växande småföretagen, där statistiken visar att fyra av fem nya jobb skapas. De åtgärder som behövs är att göra det billigare och enklare att anställa genom att t.ex. avskaffa den allmänna löneavgiften för företag med upp till nio anställda, minska sjuklöneansvaret för småföretag och utöka undantagen i turordningsreglerna i lagen om anställningsskydd. Den generella sänkningen av arbetsgivaravgiften med 1 procentenhet bör slopas. Dessutom bör energiskatten för serverhallar likställas med den som råder för den energiintensiva industrin, fastighetsskatten på industrienheter avskaffas och skatteavdragen för forskning och utveckling utvidgas. För att garantera att industrins konkurrenskraft som helhet inte försvagas behöver det finnas en

industrigaranti som garanterar att alla eventuella försämringar för industrin följs åt av motsvarande förbättringar på andra områden.

Näringslivet ska få spela en betydligt större roll i arbetet med att utforma relevanta och attraktiva gymnasieutbildningar, och det bör inrättas s.k. teknikcollege där gymnasier samverkar med lokal industri. En ny anställningsform bör också införas där unga lärlingar får en tolv månaders provanställning och arbetsgivaren inte behöver betala någon arbetsgivaravgift. Ett annat sätt att möta industrins behov är att låta ungdomar som har en gymnasieutbildning, men som inte fått något jobb, under två terminer få en möjlighet att stärka sina kunskaper för att sedan få en termins betald praktik på en lokal industri.

Sveriges självförsörjning och landsbygdens ekonomi hotas av att den svenska livsmedelsproduktionen är i en negativ trend. För att råda bot på detta bör skatten på diesel i jord- och skogsbruk sänkas till en nivå som motsvarar 0,6 kronor/liter och en betesersättning införas för att värdesätta den svenska mjölkproduktionen. En politik för landsbygden bör också innehålla en höjning av milersättningen för reseavdrag och ett vidgat starta-eget-bidrag till arbetslösa från 20 år.

Tillgängligheten till vården behöver förbättras, och den gällande vårdgarantin bör kompletteras med rätten att vid behov få en vårdplats på rätt klinik. Högkostnadsskyddet både för besök inom den öppna hälso- och sjukvården och för läkemedel bör återställas. Sjukpenningen och garantipensionen bör höjas, och pension bör betraktas som uppskjuten lön. Mot bakgrund av det ansträngda ekonomiska läget bör den orättvisa skatteskillnaden mellan löntagare och pensionärer slopas först 2018.

Övriga prioriteringar som regeringen behöver ta itu med är att åtgärda bostadsbristen genom förenklade byggnormer för studentbostäder, höjt bostadsbidrag och ett investeringsbidrag för bostäder. En marknadspott för investeringar som motsvarar 2 procent av utgiftsramen för utgiftsområde 22 Kommunikationer bör inrättas för att utveckla och vidmakthålla statens transportinfrastruktur. Försvarspolitiken bör fokusera på försvaret av Sverige och bör förstärkas. Polisen bör också förstärkas och beredskapspolisen återinföras.

Vi tillstyrker sammanfattningsvis motion 2015/16:761 av Jimmie Åkesson m.fl. med Sverigedemokraternas förslag till riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken. Regeringens förslag till riktlinje avstyrks, liksom övriga här aktuella motionsyrkanden.

3. Riktlinjerna för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken, punkt 1 (C)

av Emil Källström (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen godkänner de riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken som Centerpartiet föreslår i reservationen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2015/16:2368 av Anders W Jonsson m.fl. (C) yrkande 1 och
2015/16:3223 av Anders W Jonsson m.fl. (C) yrkande 1,
bifaller delvis motionerna
2015/16:2512 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 1,
2015/16:3043 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 1 och
2015/16:3244 av Jan Björklund m.fl. (FP) yrkande 1 samt
avslår proposition 2015/16:1 finansplanen punkt 1 och motionerna
2015/16:761 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 1 och
2015/16:3056 av Fredrik Malm m.fl. (FP).

Ställningstagande

Centerpartiet har tillsammans med Moderaterna, Folkpartiet och Kristdemokraterna en samsyn kring riktlinjerna för den ekonomiska politiken och en gemensam väg framåt för Sverige.

Vår politik syftar till att bygga ett samhälle som tar till vara varje människas förmåga att växa av egen kraft, och vårt mål är att välståndet och tryggheten ska öka för alla medborgare i Sverige. Vi bör därför inrikta politiken på att minska utanförskapet och stärka incitamenten att arbeta genom att stå upp för rimliga skattenivåer, stärka investeringarna i utbildning och infrastruktur och värna företagsklimatet. Fler i arbete är helt avgörande för att vi ska kunna säkerställa mer kunskap i skolan, högre kvalitet i välfärden och ett starkare Sverige.

För att säkra den ekonomiska utvecklingen i ett land som Sverige är det centralt att ha utrymme för att klara stora svängningar i de offentliga finanserna. Överskottsmålet är därför i dag en viktig del av det finanspolitiska ramverket. Ändringar av överskottsmålet eller andra delar av ramverket måste därför utredas grundligt och beslutas i brett samförstånd.

När de offentliga finanserna nu ska föras tillbaka mot balans och överskott bör det ske på ett sätt som värnar en stabil och varaktig återhämtning. En rimlig avvägning är att reformer bör vara fullt ut finansierade. Från 2018 bör diskretionära budgetförstärkningar på ca 25 miljarder kronor genomföras. Detta tillsammans med automatiska budgetförstärkningar under prognosperioden innebär att 1 procents överskott kan nås 2020 förutsatt att ekonomin är i balans. Budgetförstärkningar ska inte ske genom att skatten på jobb och företagande höjs eller så att de påverkar välfärdens kärnverksamheter.

Det är viktigt med en ansvarsfull politik som begränsar utgiftsökningarna framöver. Vi inom Alliansen är kritiska till regeringens mycket kraftiga

höjning av utgiftstaken som förutsätter ett kraftigt höjt skatteuttag för att balansera utgiftsökningarna, vilket riskerar att slå hårt mot jobb och företagande och därmed försämra Sveriges ekonomiska utsikter.

Sverige byggs starkt genom arbete, varför det behövs reformer som stärker drivkrafterna att arbeta och som sänker trösklarna in på arbetsmarknaden. Genom ett starkt och dynamiskt näringsliv där företagsamhet och entreprenörskap värderas högt och lönar sig kan välstånd, välfärd och sysselsättning säkerställas. Villkoren och drivkrafterna för att starta och driva växande företag ska vara i internationell toppklass. Åtgärder bör därför vidtas som bl.a. förbättrar tillgången på kapital för mindre och växande företag, och kravet på aktiekapital bör sänkas.

Utbildningen och sjukvården ska hålla en hög kvalitet och vara tillgänglig för alla, och valfriheten i välfärdstjänsterna måste värnas.

Bostadsbristen är ett allvarligt problem som begränsar människors möjlighet att flytta till jobb och utbildning och företagens möjligheter att växa. I stället för regeringens satsningar på snedvridande och ineffektiva bostadssubventioner bör åtgärder vidtas som förenklar regler och förbättrar bostadsmarknadens funktionssätt och kommunernas markplanering.

Vi i Centerpartiet grundar våra prioriteringar på de alliansgemensamma riktlinjerna för den ekonomiska politiken och förordar en politik med ett näringsliv i frontlinjen för internationell konkurrenskraft och innovation och med en bred bas av småföretag som tillåts utvecklas och växa i hela landet.

Regeringens politik med stora skattehöjningar på jobb och regleringar av växande företag är fel väg att gå. Tillväxt och jobb skapas av en närodlad politik och inte av åtgärder finansierade med högre skatter. Därför behöver förutsättningarna för näringslivet förbättras så att fler småföretag kan starta och tillåtas växa. Stora och viktiga strukturreformer på arbetsmarknaden och bostadsmarknaden bör genomföras, skatten på arbete och företagens villkor bör läggas om och en kraftfull skatteväxling bör genomföras, med sänkt skatt på arbete som finansieras med att förorenaren betalar utsläpp.

Välfärdens kvalitet är ytterst avhängigt av skatteintäkter från en stark sysselsättningsutveckling och ett klokt utnyttjande av de gemensamma resurserna. Därför bör det genomföras reformer som ytterligare förbättrar de ekonomiska incitamenten för att starta, driva och expandera sitt företag. Bland annat bör trösklarna in på arbetsmarknaden sänkas genom en slopad arbetsgivaravgift under de första två åren för den först anställde, nedsättningen av arbetsgivaravgiften för unga återinföras, RUT-avdraget breddas till fler områden och skiktgränsen för statlig inkomstskatt höjas. Det måste också löna sig bättre att arbeta, varför riktåldern för det förstärkta jobbskatteavdraget bör sänkas från 65 till 64 år.

Arbetsmarknadspolitiken måste inriktas på tre områden: För det första måste det bli enklare för arbetssökande att lära sig jobbet och att öka sin kompetens och anställningsbarhet, för det andra måste matchningen på arbetsmarknaden förbättras och för det tredje måste arbetsmarknaden bli flexiblare och tryggare. Därför bör det införas bl.a. en s.k. jobbfixarpeng och

introduktionsjobb för nyanlända och långtidsarbetslösa där kravet på kollektivavtal ersätts med krav på goda avtalsliknande villkor. I stället för regeringens dyra och ineffektiva arbetsmarknadspolitiska program bör medel avsättas för t.ex. introduktionsjobb, lärlingsanställningar och utbildningsplatser. Dagens arbetsrätt missgynnar unga, varför turordningsreglerna inom LAS bör ersättas av ett mer rättvist system. Även tryggheten på arbetsmarknaden måste vara stark, varför omställningsförsäkringen måste bli starkare genom högre a-kassa under de första månaderna som sedan trappas av snabbt.

Sverige behöver fortsätta med reformer för bl.a. klimatet och mer förnybar energi i våra transporter och i vår elproduktion. Genom en grön skatteväxling ska skatterna på utsläpp höjas – t.ex. bör en kemikalieskatt införas och finansiera skattesänkningarna på jobb och företagande. Utsläppen från transportsektorn behöver minskas, varför ökade resurser bör avsättas till bl.a. en miljöbilspremie.

Oavsett var man bor i landet ska man ha likvärdiga möjligheter att bosätta sig, arbeta och driva företag. En väl fungerande infrastruktur i hela landet är en förutsättning för jobbskapande. Underhållet på järnvägen är fortfarande eftersatt, varför ökade resurser bör avsättas för detta, och kollektivtrafiken bör utvecklas snabbare.

Migrations- och integrationspolitiken bör föras efter en ny arbetslinje som undanröjer byråkratiska hinder och trösklar in på arbetsmarknaden. Reformer bör genomföras så att kommunerna ges rätt verktyg för att klara integrationen, t.ex. genom en ökad ersättning till kommunerna för flyktingmottagandet. Vägarna till jobb och utbildning behöver bli snabbare – bl.a. bör introduktionsjobben breddas till att även omfatta nyanlända flyktingar, kompletterande utbildningsplatser utökas och intensivkurser i svenska införas. Det är också lämpligt att fler ges möjlighet att bo på s.k. stödboenden i stället för på s.k. HVB-hem.

Skolan ska vara likvärdig i hela landet samtidigt som beslut tas bäst så nära människan som möjligt. Därför bör kommunerna även fortsättningsvis ha ansvaret för skolan. Däremot bör en översyn göras av kommunernas ansvar och om de lever upp till kvalitetskraven. Valfriheten för elever, föräldrar och lärare ska värnas och utvecklas. Lärarna är det viktigaste verktyget för eleverna, varför läraryrkets status måste höjas.

Det är viktigt att man även som vuxen kan utbilda sig på såväl gymnasie- som högskolenivå. Resurser bör därför läggas på bl.a. fler platser på yrkes- och lärlingsutbildningar, yrkeshögskolan och yrkesvux.

Vården och omsorgen ska omfatta alla, vara tillgänglig för alla och utgå från den enskilda människans behov. Även när det gäller vård och omsorg ska valfrihet och en mångfald av aktörer värnas. Regeringens förslag om en s.k. professionsmiljard är en olycklig prioritering som riskerar att återigen leda till ökade väntetider på vårdcentralerna.

Jag tillstyrker sammanfattningsvis motion 2015/16:3223 av Anders W Jonsson m.fl. med Centerpartiets förslag till riktlinjer för den ekonomiska

politiken och budgetpolitiken samt motion 2015/16:2368 av Anders W Jonsson m.fl. med förslag om att värna det finanspolitiska ramverket. Jag tillstyrker också delvis Moderaternas, Folkpartiets och Kristdemokraternas respektive förslag till riktlinjer. Regeringens förslag till riktlinje avstyrks, liksom övriga här aktuella motionsyrkanden.

4. Riktlinjerna för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken, punkt 1 (FP)

av Erik Ullenhag (FP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen godkänner de riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken som Folkpartiet föreslår i reservationen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2015/16:3244 av Jan Björklund m.fl. (FP) yrkande 1 och motion
2015/16:3056 av Fredrik Malm m.fl. (FP) och
bifaller delvis motionerna
2015/16:2512 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 1,
2015/16:3043 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 1 och
2015/16:3223 av Anders W Jonsson m.fl. (C) yrkande 1 samt
avslår proposition 2015/16:1 finansplanen punkt 1 och motionerna
2015/16:761 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 1 och
2015/16:2368 av Anders W Jonsson m.fl. (C) yrkande 1.

Ställningstagande

Folkpartiet har tillsammans med Moderaterna, Centerpartiet och Kristdemokraterna en samsyn kring riktlinjerna för den ekonomiska politiken och en gemensam väg framåt för Sverige.

Vår politik syftar till att bygga ett samhälle som tar till vara varje människas förmåga att växa av egen kraft, och vårt mål är att välståndet och tryggheten ska öka för alla medborgare i Sverige. Vi bör därför inrikta politiken på att minska utanförskapet och stärka incitamenten att arbeta genom att stå upp för rimliga skattenivåer, stärka investeringarna i utbildning och infrastruktur och värna företagsklimatet. Fler i arbete är helt avgörande för att vi ska kunna säkerställa mer kunskap i skolan, högre kvalitet i välfärden och ett starkare Sverige.

För att säkra den ekonomiska utvecklingen i ett land som Sverige är det centralt att ha utrymme för att klara stora svängningar i de offentliga finanserna. Överskottsmålet är därför i dag en viktig del av det finanspolitiska

ramverket. Ändringar av överskottsmålet eller andra delar av ramverket måste därför utredas grundligt och beslutas i brett samförstånd.

När de offentliga finanserna nu ska föras tillbaka mot balans och överskott bör det ske på ett sätt som värnar en stabil och varaktig återhämtning. En rimlig avvägning är att reformer bör vara fullt ut finansierade. Från 2018 bör diskretionära budgetförstärkningar på ca 25 miljarder kronor genomföras. Detta tillsammans med automatiska budgetförstärkningar under prognosperioden innebär att 1 procents överskott kan nås 2020 förutsatt att ekonomin är i balans. Budgetförstärkningar ska inte ske genom att skatten på jobb och företagande höjs eller så att de påverkar välfärdens kärnverksamheter.

Det är viktigt med en ansvarsfull politik som begränsar utgiftsökningarna framöver. Vi inom Alliansen är kritiska till regeringens mycket kraftiga höjning av utgiftstaken som förutsätter ett kraftigt höjt skatteuttag för att balansera utgiftsökningarna, vilket riskerar att slå hårt mot jobb och företagande och därmed försämra Sveriges ekonomiska utsikter.

Sverige byggs starkt genom arbete, varför det behövs reformer som stärker drivkrafterna att arbeta och som sänker trösklarna in på arbetsmarknaden. Genom ett starkt och dynamiskt näringsliv där företagsamhet och entreprenörskap värderas högt och lönar sig kan välstånd, välfärd och sysselsättning säkerställas. Villkoren och drivkrafterna för att starta och driva växande företag ska vara i internationell toppklass. Åtgärder bör därför vidtas som bl.a. förbättrar tillgången på kapital för mindre och växande företag, och kravet på aktiekapital bör sänkas.

Utbildningen och sjukvården ska hålla en hög kvalitet och vara tillgänglig för alla, och valfriheten i välfärdstjänsterna måste värnas.

Bostadsbristen är ett allvarligt problem som begränsar människors möjlighet att flytta till jobb och utbildning och företagens möjligheter att växa. I stället för regeringens satsningar på snedvridande och ineffektiva bostadssubventioner bör åtgärder vidtas som förenklar regler och förbättrar bostadsmarknadens funktionssätt och kommunernas markplanering.

Vi i Folkpartiet grundar våra prioriteringar på de alliansgemensamma riktlinjerna för den ekonomiska politiken. Sverige står inför stora utmaningar framöver. Arbete är grunden för välfärd och tillväxt. Regeringens arbetslöshetsmål bör skrotas och ersättas av ett långsiktigt sysselsättningsmål. Det behövs skattesänkningar på arbete, vilket har positiv påverkan på både sysselsättningen, antalet arbetade timmar och konkurrenskraften. Som ett steg i denna riktning bör värnskatten avskaffas i två steg till 2017 och skiktgränsen för statlig inkomstskatt höjas. RUT-avdraget bör utökas till att även omfatta flyttjänster och på så sätt skapa ytterligare vägar in på arbetsmarknaden. Avdragsrätten för gåvor värnas, och regeringens förslag att slopa avdragsrätten avvisas därmed.

Det är oroande att regeringen bryter mot den inslagna kunskapslinjen i svensk skolpolitik. För att ge alla elever en bra skolgång bör staten ta tillbaka ansvaret för skolan. Ytterligare satsningar på skolan behövs, men mer resurser

är inte tillräckligt för att förbättra resultaten. Även attityden till skolan och till betydelsen av utbildning behöver ändras. Resurser behöver avsättas för en tioårig grundskola, höjda lärarlöner och fler karriärtjänster i utanförskapsområden. Lärlingsutbildningens attraktionskraft bör öka genom ytterligare medel till höjd lärlingsersättning. Yrkesskolor bör införas för att erbjuda vuxna en yrkesutbildning motsvarande gymnasial nivå med stort inslag av arbetsplatsförlagt lärande.

En viktig del i den ekonomiska politiken är att möjliggöra för fler äldre att fortsätta delta i arbetskraften. Därför behöver jobbskatteavdraget för äldre utökas. Vidare är en central uppgift för äldrepolitiken att öka äldres självbestämmande och makt över sin vardag. För att förbättra ekonomiskt svaga pensionärers livssituation bör ersättningsnivån i bostadstillägget höjas.

Det behövs en liberal klimatpolitik för att övervinna miljöproblemen, hejda klimatförändringarna och klara jobben och tillväxten. För att åstadkomma detta är det nödvändigt med lägre skatt på jobb och höjningar av olika former av miljö- och klimatpåverkande skatter. Miljöpåverkan från transportsektorn måste minska och flera åtgärder krävs för att nå målet om en fossilfri fordonsflotta. I stället för en supermiljöbilspremie bör en omvänd miljöbonus införas för bilar som enligt dagens regelverk inte är berättigade en miljöbilspremie.

Tack vare vattenkraften, kärnkraften och investeringar i förnybar el har Sverige en säker och effektiv energiproduktion med små utsläpp av växthusgaser och konkurrenskraftiga priser. För att stödja denna utveckling bör effektskatten stegvis avskaffas under 2016–2018 och marknadsetableringen för produktionsanläggningar för solenergi underlättas genom att fastighetsskatten helt tas bort för sådana anläggningar. För att få bort farliga kemikalier i konsumentprodukter bör en kemikalieskatt införas.

För att öka bostadsbyggandet bör enklare regler och kortare planprocesser införas, och för att öka byggtakten bör en snabbhetspremie ges till de kommuner som lyckas korta handläggningstiderna för plan- och bygglovsärenden. Bristen på rörlighet och bostäder uppskattas leda till ca 15 000 fler arbetslösa i Sverige. Därför bör uppskovstaket för reavinster vid fastighetsförsäljning och räntan på den uppskjutna reavinstbeskattningen avskaffas.

De pågående flyktingströmmarna saknar motstycke i modern tid. Det behövs fler lagliga vägar in i EU, såsom asylvisum och avskaffat transportörsansvar. Det är också nödvändigt att hitta en mer varaktig lösning inom EU för att dela ansvaret för flyktingmottagandet. I den rådande akuta situationen behöver alla länder göra mer – även Sverige, som bör öka antalet kvotflyktingar. Mottagningssystemet är ansträngt och måste dimensioneras och reformeras därefter. Flyktingmottagandet är ett nationellt åtagande, och staten ska ytterst kunna ålägga kommuner att ta emot fler nyanlända. För att ge kommunerna bättre förutsättningar måste också det statliga stödet till kommunerna öka. Vi vill till skillnad från regeringen behålla men reformera det prestationsbaserade stödet till kommuner som tar emot många nyanlända i

förhållande till sin folkmängd. Stödboenden bör införas som placeringsform för ensamkommande flyktingbarn. För att klara av ett ökat asylmottagande måste människor erbjudas verkliga möjligheter att komma in i det svenska samhället. Rätt hanterat blir dagens asylmottagande en tillgång för Sverige. För att öka jobbchanserna behöver RUT-tjänsterna utökas. Skolgången för nyanlända elever behöver förbättras, varför medel bör avsättas för en yrkesskola med arbetsplatsförlagt lärande och resurser för extra undervisning i svenska.

Hotbilden i Östersjöområdet har förstärkts kraftigt, vilket innebär att den svenska försvarsförmågan måste stärkas genom höjda årliga anslag och en förstärkning av förbandsverksamheten. Vidare bör Försvarsmaktens möjligheter till materielanskaffning förstärkas och försvarets personalförsörjning ses över. Det bör också införas försök med allmän värnplikt 2016 för att komplettera den rekrytering av soldater som sker på frivillig väg. Satsningar på försvaret ska prioriteras, och försvarsförmågan behöver stärkas genom ett svenskt Natomedlemskap under innevarande mandatperiod.

Jag tillstyrker sammanfattningsvis motion 2015/16:3244 av Jan Björklund m.fl. med Folkpartiets förslag till riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken samt motion 2015/16:3050 av Fredrik Malm m.fl. Jag tillstyrker också delvis Moderaternas, Centerpartiets och Kristdemokraternas respektive förslag till riktlinjer. Regeringens förslag till riktlinjer avstyrks, liksom övriga här aktuella motionsyrkanden.

5. Riktlinjerna för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken, punkt 1 (KD)

av Jakob Forssmed (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen godkänner de riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken som Kristdemokraterna föreslår i reservationen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2015/16:2512 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 1,
bifaller delvis motionerna
2015/16:3043 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 1,
2015/16:3223 av Anders W Jonsson m.fl. (C) yrkande 1 och
2015/16:3244 av Jan Björklund m.fl. (FP) yrkande 1 och
avslår proposition 2015/16:1 finansplanen punkt 1 och motionerna
2015/16:761 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 1,
2015/16:2368 av Anders W Jonsson m.fl. (C) yrkande 1 och
2015/16:3056 av Fredrik Malm m.fl. (FP).

Ställningstagande

Kristdemokraterna har tillsammans med Moderaterna, Centerpartiet och Folkpartiet en samsyn kring riktlinjerna för den ekonomiska politiken och en gemensam riktning framåt för Sverige.

Den riktningen syftar till att bygga ett samhälle som tar till vara varje människas förmåga att växa av egen kraft, och målet är att välståndet och tryggheten ska öka för alla medborgare i Sverige. Vi bör därför inrikta politiken på att minska utanförskapet och stärka incitamenten att arbeta genom att stå upp för rimliga skattenivåer, stärka investeringarna i utbildning och infrastruktur och värna företagsklimatet. Fler i arbete är helt avgörande för att vi ska kunna säkerställa resurser till mer kunskap i skolan, högre kvalitet i välfärden och ett starkare Sverige.

För att säkra den ekonomiska utvecklingen i ett land som Sverige är det centralt att ha utrymme för att klara stora svängningar i de offentliga finanserna. Överskottsmålet är därför i dag en viktig del av det finanspolitiska ramverket. Ändringar av överskottsmålet eller andra delar av ramverket måste därför utredas grundligt och beslutas i brett samförstånd.

När de offentliga finanserna nu ska föras tillbaka mot balans och överskott bör det ske på ett sätt som värnar en stabil och varaktig återhämtning. En rimlig avvägning är att reformer bör vara fullt ut finansierade. Från 2018 bör diskretionära budgetförstärkningar på ca 25 miljarder kronor genomföras. Detta tillsammans med automatiska budgetförstärkningar under prognosperioden innebär att 1 procents överskott kan nås 2020 förutsatt att ekonomin är i balans. Dessa budgetförstärkningar ska inte ske genom att skatten på jobb och företagande höjs eller så att de påverkar välfärdens kärnverksamheter.

Det är viktigt med en ansvarsfull politik som begränsar utgiftsökningarna framöver. Vi inom Alliansen är kritiska till regeringens mycket kraftiga höjning av utgiftstaken som förutsätter ett kraftigt höjt skatteuttag för att balansera utgiftsökningarna, vilket riskerar att slå hårt mot jobb och företagande och därmed försämra Sveriges ekonomiska utsikter.

Sverige byggs starkt genom arbete, varför det behövs reformer som stärker drivkrafterna att arbeta och som sänker trösklarna in på arbetsmarknaden. Genom ett starkt och dynamiskt näringsliv där företagsamhet och entreprenörskap värderas högt och lönar sig kan välstånd, välfärd och sysselsättning säkerställas. Villkoren och drivkrafterna för att starta och driva växande företag ska vara i internationell toppklass. Åtgärder bör därför vidtas som bl.a. förbättrar tillgången på kapital för mindre och växande företag, och kravet på aktiekapital bör sänkas.

Utbildningen och sjukvården ska hålla en hög kvalitet och vara tillgänglig för alla, och valfriheten i välfärdstjänsterna måste värnas.

Bostadsbristen är ett allvarligt problem som begränsar människors möjlighet att flytta till jobb och utbildning och företagens möjligheter att växa. I stället för regeringens satsningar på snedvridande och ineffektiva

bostadssubventioner bör åtgärder vidtas som förenklar regler och förbättrar bostadsmarknadens funktionssätt och kommunernas markplanering.

Vi kristdemokrater grundar våra prioriteringar på de alliansgemensamma riktlinjerna för den ekonomiska politiken. Sverige står inför stora utmaningar framöver. Den ekonomiska politiken ska ge förutsättningar för människor att bygga goda relationer och för att gå från utanförskap till arbete. Inriktningen på politiken bör därför vara att sänka trösklarna in på arbetsmarknaden och förbättra förutsättningarna för företagande. Politiken ska också sträva efter att skapa större frihet för familjer. För att öka familjers valfrihet och möjliggöra mer tid med barnen bör vårdnadsbidrag bör införas i landets alla kommuner och i motsats till regeringens förslag bör jämställdhetsbonusen behållas. Stödet till ekonomiskt utsatta barnfamiljer bör öka. Politiken ska också sträva efter att stärka det civila samhället och en mer självständig ideell sektor. Det gåvoskatteavdrag som infördes av allianspartierna bör utökas – inte avvecklas, och års- och ansökningsavgifterna bör tas bort.

Välfärdstjänsterna ska vara väl fungerande och gemensamt finansierade. Resurser till välfärden skapas huvudsakligen genom att fler kommer i arbete. Med genomtänkta reformer inom arbetsmarknads- och skatteområdet ökar människors möjlighet att lämna arbetslöshet och utanförskap, vilket är särskilt viktigt för unga arbetslösa och utrikes födda. För att öka det faktiska jobbdeltagandet bör unga under 25 år erbjudas möjligheten att tjäna upp till en halv miljon skattefritt. En sänkt arbetsgivaravgift för unga upp till 22 år bidrar också till att öka jobbchansen för arbetslösa ungdomar. För att det ska löna sig att gå från utanförskap till arbete bör det dessutom införas ett nystartsavdrag, som är ett förstärkt jobbskatteavdrag för långtidsarbetslösa. För samma målgrupp är även matchningsanställningar ett komplement till andra insatser i jobb- och utvecklingsgarantin. Vidare har RUT- och ROT-avdragen skapat många nya jobb, och det förstnämnda avdraget bör utökas till att även omfatta andra tjänster, såsom tvättabonnemang. För att jobben ska bli fler, behövs också ett gynnsamt företagsklimat. Därför föreslås flera förslag om regelförenklingar, ökad tillgång på riskkapital och konkurrenskraftiga skatter. Fler som arbetar längre har många positiva effekter, både för den enskilde och för ekonomin. Vägen till arbete ska inte bli smalare, den ska bli bredare. Därför bör inte den särskilda löneskatten för äldre återinföras. Fler äldre ska få möjlighet att arbeta längre. Därför föreslås en sänkning av åldern för det förhöjda jobbskatteavdraget med ett år, dvs. till 64 år.

Skolan ska i första hand förmedla kunskap och stimulera elevernas intellektuella utveckling. Det behövs flera insatser för att vända trenden med fallande kunskapsresultat, bl.a. förstärkt stöd till elever med särskilda behov, kompletterande utbildning för lärare och stärkt elevhälsa. Konkret innebär det att alla elever som har behov av särskilt stöd ska få tillgång till det i skolan, och det behövs därför behöriga speciallärare, vilket det under lång tid har varit brist på. Läraryrkets attraktivitet måste stärkas, bl.a. genom en förbättrad arbetssituation och höga löner till bra lärare.

Det behövs fler bostäder och kommunikationerna behöver förbättras för att hela Sverige ska utvecklas. En av orsakerna till den bristande rörligheten på bostadsmarknaden är skatternas utformning, däribland de s.k. flyttskatterna. Taket för uppskov med reavinstskatten bör tas bort vid köp av en ny bostad, och uppskovsräntan ska kunna betalas senare. Goda kommunikationer är en förutsättning för att hela Sverige ska ta del av tillväxten och därmed ett ökat välstånd. Järnvägen är ett klimateffektivt transportslag som behöver rustas upp, i första hand genom investeringar i drift och underhåll av befintliga anläggningar.

Sveriges migrationspolitik bör bygga på öppenhet, respekt för asylrätten och möjlighet för barnfamiljer att återförenas. Samtidigt måste Sverige med kraft verka för att fler länder inom EU tar ansvar för och medverkar i ett humant flyktingmottagande. En generös migrationspolitik ställer också krav på en väl fungerande integrationspolitik med fler jobb och bostäder och en bättre skola. För det krävs flera reformer, t.ex. ett nytt etableringsavdrag för nyanlända som kommer i arbete samtidigt som etableringsersättningen sänks något. De kommuner som tar emot flest nyanlända bör få en högre ersättning. Bostadsbristen drabbar nyanlända på flera sätt, och för att lindra den akuta situationen bör Migrationsverket ha rätt att själva äga boenden för asylsökanden. Ensamkommande barn och unga bör i första hand placeras i familjehem. Andra boendeformer än HVB-hem bör finnas, och det är därför positivt att regeringen vill inrätta stödboenden. Flera reformer är nödvändiga, däribland bättre utbildning för nyanlända, exempelvis sfi med yrkesintroduktion/praktik, som i dag är en försöksverksamhet på regional nivå, och att erbjuda lärare kompetens inom svenska som andraspråk för att uppnå kunskapsmålen hos elever med svenska som andraspråk.

Hälso- och sjukvårdens uppdrag är att befolkningen ska få vård på lika villkor. Trots detta är skillnaderna i resultat och kvalitet mellan landstingen oacceptabelt stora. Därför bör staten på sikt ansvara för sjukhusvården för att åstadkomma ett bättre resursutnyttjande. I det kortare perspektivet måste vårdens ersättningssystem moderniseras. En förbättrad samordning och tillgänglighet behövs för att åstadkomma kortare vårdköer och en mer sammanhållen vårdkedja. Barn och unga som har eller riskerar att utveckla psykisk ohälsa är ett prioriterat område. Resurser bör avsättas för att öka tillgängligheten till den s.k. första linjens psykiatri, dvs. primärvården, elevhälsan och ungdomsmottagningarna, men även till insatser inom elevhälsan och det förebyggande arbetet. Vården av äldre har länge varit en prioriterad fråga, men mer behöver göras. Kompetensen hos personalen inom äldreomsorgen behöver stärkas, och investeringsstöd behövs för att öka tillgången till bostäder, vilket är en förutsättning för att genomföra förslaget om en äldreboendegaranti.

Målet för miljöpolitiken måste vara att bromsa klimatförändringarna genom minskade utsläpp av koldioxid. Investeringar i laddinfrastruktur behövs för att uppmuntra konsumenter att köpa laddhybrider och elbilar. Vidare är jordbruket centralt för sysselsättningen på landsbygden och inom

livsmedelssektorn. Mjölkböndernas konkurrenskraft bör stärkas genom att man ändrar det s.k. beteskravet för mjölkkor i lösdriftsbesättningar. En grön skatteväxling – där höjd skatt på miljöstörande verksamhet eller kemikalier växlas mot lägre skatt på arbete – är en utgångspunkt för Kristdemokraternas budgetalternativ. Regeringens förslag på en kraftig höjning av bensin- och dieselskatten, utan att samtidigt sänka skatten på arbete, försvårar för människor som lever i lands- och glesbygd, varför det delvis avvisas. I stället föreslås en lägre höjning och samtidigt en höjd milersättning för arbetsresor för att underlätta arbetspendling.

Jag tillstyrker sammanfattningsvis motion 2015/16:2512 av Andreas Carlson m.fl. med Kristdemokraternas förslag till riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken. Jag tillstyrker också delvis Moderaternas, Centerpartiets och Folkpartiets respektive förslag till riktlinjer. Regeringens förslag till riktlinjer avstyrks, liksom övriga här aktuella motionsyrkanden.

6. Rambeslutet – utgiftstak, utgiftsramar och inkomsterna på statens budget, punkt 2 (M)

av Ulf Kristersson (M), Jörgen Andersson (M), Jan Ericson (M) och Maria Malmer Stenergard (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

a) Utgiftstak för staten 2016–2019

Riksdagen fastställer utgiftstaket för staten inklusive ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget till 1 199 miljarder kronor för 2016, 1 253 miljarder kronor för 2017, 1 301 miljarder kronor för 2018 och 1 318 miljarder kronor för 2019.

Därmed bifaller riksdagen motion
2015/16:3043 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 2,
bifaller delvis motionerna
2015/16:2512 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 2,
2015/16:3223 av Anders W Jonsson m.fl. (C) yrkande 2 och
2015/16:3244 av Jan Björklund m.fl. (FP) yrkande 2 och
avslår proposition 2015/16:1 finansplanen punkterna 2 och 3 samt motion
2015/16:761 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkandena 2 och 3.

b) Utgiftsramar för utgiftsområdena 2016

Riksdagen beslutar om fördelning av utgifter på utgiftsområden för 2016 i enlighet med Moderaternas förslag i bilaga 3.

Därmed bifaller riksdagen motion
2015/16:3043 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 3 i denna del och
avslår proposition 2015/16:1 finansplanen punkt 6 och motionerna

2015/16:761 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 6 i denna del,
2015/16:2512 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 3,
2015/16:3223 av Anders W Jonsson m.fl. (C) yrkande 3 och
2015/16:3244 av Jan Björklund m.fl. (FP) yrkande 3.

c) Övriga utgifter på statens budget 2016

Riksdagen godkänner beräkningen av förändringen av anslagsbehållningar för 2016, beräkningen av Riksgäldskontorets nettoutlåning för 2016 och beräkningen av den kassamässiga korrigeringen för 2016 enligt Moderaternas förslag i bilaga 3.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2015/16:1 finansplanen punkterna 7 och 12 samt motion

2015/16:3043 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 3 i denna del och avslår proposition 2015/16:1 finansplanen punkt 11 och motion
2015/16:761 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 6 i denna del.

d) Beräkningen av inkomsterna på statens budget 2016

Riksdagen godkänner beräkningen av statsbudgetens inkomster för 2016 i enlighet med Moderaternas förslag i bilaga 3.

Därmed bifaller riksdagen motion

2015/16:3043 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 5 i denna del och avslår proposition 2015/16:1 finansplanen punkt 4 och motionerna
2015/16:761 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 4 i denna del,
2015/16:2512 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 5 i denna del,
2015/16:3223 av Anders W Jonsson m.fl. (C) yrkande 5 i denna del och
2015/16:3244 av Jan Björklund m.fl. (FP) yrkande 5 i denna del.

e) Ändringar i skatte- och avgiftsregler

Riksdagen antar regeringens lagförslag och ställer sig bakom vad som anförs i Moderaternas budgetmotion om att regeringen ska återkomma med lagförslag i överensstämmelse med Moderaternas inkomstberäkning, vilket innebär att regeringens förslag om förändringar av husavdraget, avtrappat jobbskatteavdrag, förändringar av den statliga skatten, slopad skattereduktion för gåvor, särskild löneskatt för äldre, nedsättningen av socialavgifterna för unga, slopad avdragsrätt för avgifter och bidrag till Stiftelsen Svenska Filminstitutet, ändrad beskattning av drivmedel och höjning av mervärdesskatten på biobiljetter inte godtas, och riksdagen tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2015/16:1 finansplanen punkterna 16–18, 19.1–19.3 och 20–28 samt motionerna

2015/16:2274 av Elisabeth Svantesson m.fl. (M) yrkande 4,
2015/16:2445 av Lars Hjälmered m.fl. (M) yrkande 8,
2015/16:3043 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 5 i denna del och
2015/16:3241 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 36 och bifaller delvis motion
2015/16:3043 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkandena 7–15 och

avslår motionerna
2015/16:761 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 4 i denna del,
2015/16:783 av Robert Hannah (FP) yrkande 1,
2015/16:1064 av Betty Malmberg (M),
2015/16:1065 av Betty Malmberg (M),
2015/16:1067 av Betty Malmberg (M) yrkandena 1–3,
2015/16:1069 av Betty Malmberg och Finn Bengtsson (båda M),
2015/16:1071 av Betty Malmberg (M),
2015/16:1199 av Tina Ghasemi m.fl. (M),
2015/16:1564 av Cecilie Tenfjord-Toftby (M) yrkande 1,
2015/16:1678 av Margareta B Kjellin (M),
2015/16:1912 av Betty Malmberg och Erik Bengtzboe (båda M) yrkande 2,
2015/16:1934 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkandena 12 och 14,
2015/16:1935 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkandena 7–11,
2015/16:1991 av Désirée Pethrus m.fl. (KD) yrkandena 2, 9, 14 och 15,
2015/16:1994 av Désirée Pethrus m.fl. (KD) yrkande 9,
2015/16:1997 av Désirée Pethrus (KD),
2015/16:2018 av Désirée Pethrus m.fl. (KD) yrkande 8,
2015/16:2120 av Erik Bengtzboe (M),
2015/16:2318 av Pia Hallström (M),
2015/16:2510 av Roland Utbult m.fl. (KD) yrkandena 2–4,
2015/16:2512 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkandena 5 i denna del och 7–20,
2015/16:2522 av Sten Bergheden (M),
2015/16:2567 av Roland Utbult m.fl. (KD) yrkande 26,
2015/16:2854 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD) yrkandena 10 och 11,
2015/16:2965 av Jan R Andersson (M),
2015/16:2978 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 4,
2015/16:2979 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 2,
2015/16:3006 av Helena Lindahl och Staffan Danielsson (båda C),
2015/16:3039 av Kerstin Lundgren (C) yrkande 1,
2015/16:3147 av Penilla Gunther m.fl. (KD) yrkande 15,
2015/16:3148 av Robert Halef m.fl. (KD) yrkandena 3, 22 och 24,
2015/16:3149 av Penilla Gunther m.fl. (KD) yrkandena 8, 20 och 27,
2015/16:3207 av Penilla Gunther m.fl. (KD) yrkandena 11–13,
2015/16:3223 av Anders W Jonsson m.fl. (C) yrkandena 5 i denna del och 7–33,
2015/16:3234 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD) yrkandena 2, 3, 5 och 6 samt
2015/16:3244 av Jan Björklund m.fl. (FP) yrkande 5 i denna del.

f) Ålderspensionssystemets utgifter 2016

Riksdagen godkänner beräkningen av utgifterna för ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget till 285 509 miljoner kronor för 2016.

Därmed bifaller riksdagen motion
2015/16:3043 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 16 och
avslår proposition
2015/16:1 finansplanen punkt 8.

g) Preliminära utgiftsramar och inkomstberäkningar 2017–2019

Riksdagen godkänner den preliminära fördelningen av utgifter på utgiftsområden och den preliminära inkomstberäkningen för respektive år 2017–2019 i enlighet med Moderaternas förslag i bilaga 6.

Därmed bifaller riksdagen motion
2015/16:3043 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkandena 4 och 6 och
avslår proposition 2015/16:1 finansplanen punkterna 5 och 9 samt motionerna
2015/16:761 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkandena 5 och 7,
2015/16:2512 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkandena 4 och 6,
2015/16:3223 av Anders W Jonsson m.fl. (C) yrkandena 4 och 6 samt
2015/16:3244 av Jan Björklund m.fl. (FP) yrkandena 4 och 6.

Ställningstagande

Vi anser att Moderaternas riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken bör ligga till grund för beslutet om utgiftstak för åren 2016–2019, utgiftsramar och inkomstberäkning för 2016 och ändringar i skatte- och avgiftsregler som ligger till grund för inkomstberäkningen. De preliminära utgiftsramarna och inkomstberäkningarna för 2017–2019 bör också utgå från dessa riktlinjer.

Fördelningen av utgifter på utgiftsområden liksom övriga utgifter och beräkning av inkomster för 2016 ska göras i enlighet med vårt förslag i bilaga 3 i betänkandet. Den s.k. beräkningstekniska överföringen till hushållssektorn som regeringspartierna avser att använda för framtida ospecificerade reformer under 2017–2019 avvisar vi bestämt.

I bilaga 6 i betänkandet redovisar vi vårt förslag till preliminära utgiftsramar och inkomstberäkningar för 2017–2019.

Med hänvisning till detta tillstyrks Moderaternas förslag till rambeslut.

7. Rambeslutet – utgiftstak, utgiftsramar och inkomsterna på statens budget, punkt 2 (SD)

av Oscar Sjöstedt (SD) och Dennis Dioukarev (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

a) Utgiftstak för staten 2016–2018

Riksdagen fastställer utgiftstaket för staten inklusive ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget till 1 196 miljarder kronor för 2016, 1 240 miljarder kronor för 2017 och 1 293 miljarder kronor för 2018.

Därmed bifaller riksdagen motion
2015/16:761 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkandena 2 och 3 och
avslår proposition 2015/16:1 finansplanen punkterna 2 och 3 och motionerna
2015/16:2512 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 2,
2015/16:3043 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 2,
2015/16:3223 av Anders W Jonsson m.fl. (C) yrkande 2 och
2015/16:3244 av Jan Björklund m.fl. (FP) yrkande 2.

b) Utgiftsramar för utgiftsområdena 2016

Riksdagen beslutar om fördelning av utgifter på utgiftsområden för 2016 i enlighet med Sverigedemokraternas förslag i bilaga 3.

Därmed bifaller riksdagen motion
2015/16:761 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 6 i denna del och
avslår proposition 2015/16:1 finansplanen punkt 6 och motionerna
2015/16:2512 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 3,
2015/16:3043 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 3 i denna del,
2015/16:3223 av Anders W Jonsson m.fl. (C) yrkande 3 och
2015/16:3244 av Jan Björklund m.fl. (FP) yrkande 3.

c) Övriga utgifter på statens budget 2016

Riksdagen godkänner beräkningen av förändringen av anslagsbehållningar för 2016, beräkningen av Riksgäldskontorets nettoutlåning för 2016 och beräkningen av den kassamässiga korrigeringen för 2016 enligt Sverigedemokraternas förslag i bilaga 3.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2015/16:1 finansplanen punkterna 7 och 12 samt motion
2015/16:761 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 6 i denna del och
avslår proposition 2015/16:1 finansplanen punkt 11 och motion
2015/16:3043 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 3 i denna del.

d) Beräkningen av inkomsterna på statens budget 2016

Riksdagen godkänner beräkningen av statsbudgetens inkomster för 2016 i enlighet med Sverigedemokraternas förslag i bilaga 3.

Därmed bifaller riksdagen motion
2015/16:761 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 4 i denna del och
avslår proposition 2015/16:1 finansplanen punkt 4 och motionerna
2015/16:2512 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 5 i denna del,
2015/16:3043 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 5 i denna del,
2015/16:3223 av Anders W Jonsson m.fl. (C) yrkande 5 i denna del och
2015/16:3244 av Jan Björklund m.fl. (FP) yrkande 5 i denna del.

e) Ändringar i skatte- och avgiftsregler

Riksdagen antar regeringens lagförslag och ställer sig bakom vad som anförs i Sverigedemokraternas budgetmotion om att regeringen ska återkomma med lagförslag i överensstämmelse med Sverigedemokraternas inkomstberäkning och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2015/16:1 finansplanen punkterna 16–18, 19.1–19.3 och 20–28 och motionerna
2015/16:761 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 4 i denna del,
2015/16:2854 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD) yrkandena 10 och 11 samt
2015/16:3234 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD) yrkande 5,
bifaller delvis motion
2015/16:3234 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD) yrkandena 2, 3 och 6 samt
avslår motionerna
2015/16:783 av Robert Hannah (FP) yrkande 1,
2015/16:1064 av Betty Malmberg (M),
2015/16:1065 av Betty Malmberg (M),
2015/16:1067 av Betty Malmberg (M) yrkandena 1–3,
2015/16:1069 av Betty Malmberg och Finn Bengtsson (båda M),
2015/16:1071 av Betty Malmberg (M),
2015/16:1199 av Tina Ghasemi m.fl. (M),
2015/16:1564 av Cecilie Tenfjord-Toftby (M) yrkande 1,
2015/16:1678 av Margareta B Kjellin (M),
2015/16:1912 av Betty Malmberg och Erik Bengtzboe (båda M) yrkande 2,
2015/16:1934 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkandena 12 och 14,
2015/16:1935 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkandena 7–11,
2015/16:1991 av Désirée Pethrus m.fl. (KD) yrkandena 2, 9, 14 och 15,
2015/16:1994 av Désirée Pethrus m.fl. (KD) yrkande 9,
2015/16:1997 av Désirée Pethrus (KD),
2015/16:2018 av Désirée Pethrus m.fl. (KD) yrkande 8,
2015/16:2120 av Erik Bengtzboe (M),
2015/16:2274 av Elisabeth Svantesson m.fl. (M) yrkande 4,
2015/16:2318 av Pia Hallström (M),
2015/16:2445 av Lars Hjälmered m.fl. (M) yrkande 8,
2015/16:2510 av Roland Utbult m.fl. (KD) yrkandena 2–4,

2015/16:2512 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkandena 5 i denna del och 7–20,
2015/16:2522 av Sten Bergheden (M),
2015/16:2567 av Roland Utbult m.fl. (KD) yrkande 26,
2015/16:2965 av Jan R Andersson (M),
2015/16:2978 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 4,
2015/16:2979 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 2,
2015/16:3006 av Helena Lindahl och Staffan Danielsson (båda C),
2015/16:3039 av Kerstin Lundgren (C) yrkande 1,
2015/16:3043 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkandena 5 i denna del och 7–15,
2015/16:3147 av Penilla Gunther m.fl. (KD) yrkande 15,
2015/16:3148 av Robert Halef m.fl. (KD) yrkandena 3, 22 och 24,
2015/16:3149 av Penilla Gunther m.fl. (KD) yrkandena 8, 20 och 27,
2015/16:3207 av Penilla Gunther m.fl. (KD) yrkandena 11–13 och
2015/16:3223 av Anders W Jonsson m.fl. (C) yrkandena 5 i denna del och 7–33,
2015/16:3241 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 36 och
2015/16:3244 av Jan Björklund m.fl. (FP) yrkande 5 i denna del.

f) Ålderspensionssystemets utgifter 2016
= Utskottet.

g) Preliminära utgiftsramar och inkomstberäkningar 2017 och 2018
Riksdagen godkänner den preliminära fördelningen av utgifter på utgiftsområden och den preliminära inkomstberäkningen för 2017 respektive 2018 i enlighet med Sverigedemokraternas förslag i bilaga 6.

Därmed bifaller riksdagen motion
2015/16:761 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkandena 5 och 7 och

avslår proposition 2015/16:1 finansplanen punkterna 5 och 9 samt motionerna
2015/16:2512 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkandena 4 och 6
2015/16:3043 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkandena 4 och 6,
2015/16:3223 av Anders W Jonsson m.fl. (C) yrkandena 4 och 6 samt
2015/16:3244 av Jan Björklund m.fl. (FP) yrkandena 4 och 6.

Ställningstagande

Vi anser att Sverigedemokraternas riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken bör ligga till grund för beslutet om utgiftstak för åren 2016–2018, utgiftsramar och inkomstberäkning för 2016 och ändringar i skatte- och avgiftsregler som ligger till grund för inkomstberäkningen. De preliminära utgiftsramarna och inkomstberäkningarna för 2017 och 2018 bör också utgå från dessa riktlinjer.

Fördelningen av utgifter på utgiftsområden liksom övriga utgifter och beräkning av inkomster för 2016 ska göras i enlighet med vårt förslag i bilaga 3 i betänkandet.

I bilaga 6 i betänkandet redovisar vi vårt förslag till preliminära utgiftsramar och inkomstberäkningar för 2017 och 2018.

Med hänvisning till detta tillstyrks Sverigedemokraternas förslag till rambeslut.

8. Rambeslutet – utgiftstak, utgiftsramar och inkomsterna på statens budget, punkt 2 (C)

av Emil Källström (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

a) Utgiftstak för staten 2016–2019

Riksdagen fastställer utgiftstaket för staten inklusive ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget till 1 199 miljarder kronor för 2016, 1 253 miljarder kronor för 2017, 1 301 miljarder kronor 2018 och 1 318 miljarder kronor för 2019.

Därmed bifaller riksdagen motion
2015/16:3223 av Anders W Jonsson m.fl. (C) yrkande 2,
bifaller delvis motionerna
2015/16:2512 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 2,
2015/16:3043 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 2 och
2015/16:3244 av Jan Björklund m.fl. (FP) yrkande 2 och
avslår proposition 2015/16:1 finansplanen punkterna 2 och 3 samt motion
2015/16:761 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkandena 2 och 3.

b) Utgiftsramar för utgiftsområdena 2016

Riksdagen beslutar om fördelning av utgifter på utgiftsområden för 2016 i enlighet med Centerpartiets förslag i bilaga 3.

Därmed bifaller riksdagen motion
2015/16:3223 av Anders W Jonsson m.fl. (C) yrkande 3 och
avslår proposition 2015/16:1 finansplanen punkt 6 och motionerna
2015/16:761 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 6 i denna del,
2015/16:2512 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 3,
2015/16:3043 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 3 i denna del och
2015/16:3244 av Jan Björklund m.fl. (FP) yrkande 3.

c) Övriga utgifter på statens budget 2016
= Utskottet.

d) Beräkningen av inkomsterna på statens budget 2016
Riksdagen godkänner beräkningen av inkomster för 2016 i enlighet med Centerpartiets förslag i bilaga 3.

Därmed bifaller riksdagen motion
2015/16:3223 av Anders W Jonsson m.fl. (C) yrkande 5 i denna del och
avslår proposition 2015/16:1 finansplanen punkt 4 och motionerna
2015/16:761 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 4 i denna del,
2015/16:2512 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 5 i denna del,
2015/16:3043 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 5 i denna del och
2015/16:3244 av Jan Björklund m.fl. (FP) yrkande 5 i denna del.

e) Ändringar i skatte- och avgiftsregler

Riksdagen antar regeringens lagförslag och ställer sig bakom vad som anförs i Centerpartiets budgetmotion om att regeringen ska återkomma med lagförslag i överensstämmelse med Centerpartiets inkomstberäkning, vilket innebär att regeringens förslag om höjd skatt på förnybar elproduktion, nedsatt förmånsvärde för vissa miljöanpassade bilar, höjd moms på biobiljetter, nedsättning av socialavgifter för unga, höjd skatt på drivmedel, sänkt skatt för pensionärer, förändringar av RUT- och ROT-avdragen, avtrappning av jobbskatteavdraget, förändringar av den statliga inkomstskatten, slopad skattereduktion för gåvor till ideella organisationer, särskild löneskatt för äldre och indexuppräkning av bensin- och dieselskatt inte godtas, och riksdagen tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2015/16:1 finansplanen punkterna 16–18, 19.1–19.3 och 20–28 och motion
2015/16:3223 av Anders W Jonsson m.fl. (C) yrkandena 5 i denna del, 7–20 och 26,
bifaller delvis motion
2015/16:3223 av Anders W Jonsson m.fl. (C) yrkandena 21–25 och 27–33 samt
avslår motionerna
2015/16:761 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 4 i denna del,
2015/16:783 av Robert Hannah (FP) yrkande 1,
2015/16:1064 av Betty Malmberg (M),
2015/16:1065 av Betty Malmberg (M),
2015/16:1067 av Betty Malmberg (M) yrkandena 1–3,
2015/16:1069 av Betty Malmberg och Finn Bengtsson (båda M),
2015/16:1071 av Betty Malmberg (M),
2015/16:1199 av Tina Ghasemi m.fl. (M),
2015/16:1564 av Cecilie Tenfjord-Toftby (M) yrkande 1,
2015/16:1678 av Margareta B Kjellin (M),
2015/16:1912 av Betty Malmberg och Erik Bengtzboe (båda M) yrkande 2,

2015/16:1934 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkandena 12 och 14,
2015/16:1935 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkandena 7–11,
2015/16:1991 av Désirée Pethrus m.fl. (KD) yrkandena 2, 9, 14 och 15,
2015/16:1994 av Désirée Pethrus m.fl. (KD) yrkande 9,
2015/16:1997 av Désirée Pethrus (KD),
2015/16:2018 av Désirée Pethrus m.fl. (KD) yrkande 8,
2015/16:2120 av Erik Bengtzboe (M),
2015/16:2274 av Elisabeth Svantesson m.fl. (M) yrkande 4,
2015/16:2318 av Pia Hallström (M),
2015/16:2445 av Lars Hjälmered m.fl. (M) yrkande 8,
2015/16:2510 av Roland Utbult m.fl. (KD) yrkandena 2–4,
2015/16:2512 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkandena 5 i denna del och 7–20,
2015/16:2522 av Sten Bergheden (M),
2015/16:2567 av Roland Utbult m.fl. (KD) yrkande 26,
2015/16:2854 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD) yrkandena 10 och 11,
2015/16:2965 av Jan R Andersson (M),
2015/16:2978 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 4,
2015/16:2979 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 2,
2015/16:3006 av Helena Lindahl och Staffan Danielsson (båda C),
2015/16:3039 av Kerstin Lundgren (C) yrkande 1,
2015/16:3043 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkandena 5 i denna del och 7–15,
2015/16:3147 av Penilla Gunther m.fl. (KD) yrkande 15,
2015/16:3148 av Robert Halef m.fl. (KD) yrkandena 3, 22 och 24,
2015/16:3149 av Penilla Gunther m.fl. (KD) yrkandena 8, 20 och 27,
2015/16:3207 av Penilla Gunther m.fl. (KD) yrkandena 11–13,
2015/16:3234 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD) yrkandena 2, 3, 5 och 6,
2015/16:3241 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 36 och
2015/16:3244 av Jan Björklund m.fl. (FP) yrkande 5 i denna del.

f) Ålderspensionssystemets utgifter 2016
= Utskottet.

g) Preliminära utgiftsramar och inkomstberäkningar 2017–2019
Riksdagen godkänner den preliminära fördelningen av utgifter på utgiftsområden och den preliminära inkomstberäkningen för respektive år 2017–2019 i enlighet med Centerpartiets förslag i bilaga 6.

Därmed bifaller riksdagen motion
2015/16:3223 av Anders W Jonsson m.fl. (C) yrkandena 4 och 6 samt

avslår proposition 2015/16:1 finansplanen punkterna 5 och 9 samt motionerna
2015/16:761 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkandena 5 och 7,
2015/16:2512 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkandena 4 och 6,

2015/16:3043 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkandena 4 och 6 samt
2015/16:3244 av Jan Björklund m.fl. (FP) yrkandena 4 och 6.

Ställningstagande

Vi anser att Centerpartiets riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken bör ligga till grund för beslutet om utgiftstak för åren 2016–2019, utgiftsramar och inkomstberäkning för 2016 och ändringar i skatte- och avgiftsregler som ligger till grund för inkomstberäkningen. De preliminära utgiftsramarna och inkomstberäkningarna för 2017–2019 bör också utgå från dessa riktlinjer.

Fördelningen av utgifter på utgiftsområden liksom övriga utgifter och beräkning av inkomster för 2016 ska göras i enlighet med vårt förslag i bilaga 3 i betänkandet. Den s.k. beräkningstekniska överföringen till hushållssektorn som regeringspartierna avser att använda för framtida ospecificerade reformer under 2017–2019 avvisar vi bestämt.

I bilaga 6 i betänkandet redovisar vi vårt förslag till preliminära utgiftsramar och inkomstberäkningar för 2017–2019.

Med hänvisning till detta tillstyrks Centerpartiets förslag till rambeslut.

9. Rambeslutet – utgiftstak, utgiftsramar och inkomsterna på statens budget, punkt 2 (FP)

av Erik Ullenhag (FP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

a) Utgiftstak för staten 2016–2019

Riksdagen fastställer utgiftstaket för staten inklusive ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget till 1 199 miljarder kronor för 2016, 1 253 miljarder kronor för 2017, 1 301 miljarder kronor 2018 och 1 318 miljarder kronor för 2019.

Därmed bifaller riksdagen motion
2015/16:3244 av Jan Björklund m.fl. (FP) yrkande 2,
bifaller delvis motion
2015/16:2512 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 2,
2015/16:3043 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 2 och
2015/16:3223 av Anders W Jonsson m.fl. (C) yrkande 2 och
avslår proposition 2015/16:1 finansplanen punkterna 2 och 3 samt motion
2015/16:761 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkandena 2 och 3.

b) Utgiftsramar för utgiftsområdena 2016

Riksdagen beslutar om fördelning av utgifter på utgiftsområden för 2016 i enlighet med Folkpartiets förslag i bilaga 3.

Därmed bifaller riksdagen motion

2015/16:3244 av Jan Björklund m.fl. (FP) yrkande 3 och
avslår proposition 2015/16:1 finansplanen punkt 6 och motionerna
2015/16:761 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 6 i denna del,
2015/16:2512 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 3,
2015/16:3043 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 3 i denna del och
2015/16:3223 av Anders W Jonsson m.fl. (C) yrkande 3.

c) Övriga utgifter på statens budget 2016

= Utskottet.

d) Beräkningen av inkomsterna på statens budget 2016

Riksdagen godkänner beräkningen av statsbudgetens inkomster för 2016 i enlighet med Folkpartiets förslag i bilaga 3.

Därmed bifaller riksdagen motion
2015/16:3244 av Jan Björklund m.fl. (FP) yrkande 5 i denna del och
avslår proposition 2015/16:1 finansplanen punkt 4 och motionerna
2015/16:761 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 4 i denna del,
2015/16:2512 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 5 i denna del,
2015/16:3043 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 5 i denna del och
2015/16:3223 av Anders W Jonsson m.fl. (C) yrkande 5 i denna del.

e) Ändringar i skatte- och avgiftsregler

Riksdagen antar regeringens lagförslag och ställer sig bakom vad som anförs i Folkpartiets budgetmotion om att regeringen ska återkomma med lagförslag i överensstämmelse med Folkpartiets inkomstberäkning och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2015/16:1 finansplanen punkterna 16–18, 19.1–19.3 och 20–28 och motion
2015/16:3244 av Jan Björklund m.fl. (FP) yrkande 5 i denna del och
avslår motionerna
2015/16:761 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 4 i denna del,
2015/16:783 av Robert Hannah (FP) yrkande 1,
2015/16:1064 av Betty Malmberg (M),
2015/16:1065 av Betty Malmberg (M),
2015/16:1067 av Betty Malmberg (M) yrkandena 1–3,
2015/16:1069 av Betty Malmberg och Finn Bengtsson (båda M),
2015/16:1071 av Betty Malmberg (M),
2015/16:1199 av Tina Ghasemi m.fl. (M),
2015/16:1564 av Cecilie Tenfjord-Toftby (M) yrkande 1,
2015/16:1678 av Margareta B Kjellin (M),
2015/16:1912 av Betty Malmberg och Erik Bengtzboe (båda M) yrkande 2,
2015/16:1934 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkandena 12 och 14,
2015/16:1935 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkandena 7–11,
2015/16:1991 av Désirée Pethrus m.fl. (KD) yrkandena 2, 9, 14 och 15,
2015/16:1994 av Désirée Pethrus m.fl. (KD) yrkande 9,
2015/16:1997 av Désirée Pethrus (KD),

2015/16:2018 av Désirée Pethrus m.fl. (KD) yrkande 8,
2015/16:2120 av Erik Bengtzboe (M),
2015/16:2274 av Elisabeth Svantesson m.fl. (M) yrkande 4,
2015/16:2318 av Pia Hallström (M),
2015/16:2445 av Lars Hjälmered m.fl. (M) yrkande 8,
2015/16:2510 av Roland Utbult m.fl. (KD) yrkandena 2–4,
2015/16:2512 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkandena 5 i denna del och 7–20,
2015/16:2522 av Sten Bergheden (M),
2015/16:2567 av Roland Utbult m.fl. (KD) yrkande 26,
2015/16:2854 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD) yrkandena 10 och 11,
2015/16:2965 av Jan R Andersson (M),
2015/16:2978 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 4,
2015/16:2979 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 2,
2015/16:3006 av Helena Lindahl och Staffan Danielsson (båda C),
2015/16:3039 av Kerstin Lundgren (C) yrkande 1,
2015/16:3043 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkandena 5 i denna del och 7–15,
2015/16:3147 av Penilla Gunther m.fl. (KD) yrkande 15,
2015/16:3148 av Robert Halef m.fl. (KD) yrkandena 3, 22 och 24,
2015/16:3149 av Penilla Gunther m.fl. (KD) yrkandena 8, 20 och 27,
2015/16:3207 av Penilla Gunther m.fl. (KD) yrkandena 11–13,
2015/16:3223 av Anders W Jonsson m.fl. (C) yrkandena 5 i denna del och 7–33,
2015/16:3234 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD) yrkandena 2, 3, 5 och 6,
2015/16:3241 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 36.

f) Ålderspensionssystemets utgifter 2016
= Utskottet.

g) Preliminära utgiftsramar och inkomstberäkningar 2017 och 2018
Riksdagen godkänner den preliminära fördelningen av utgifter på utgiftsområden och den preliminära inkomstberäkningen för 2017 respektive 2018 i enlighet med Folkpartiets förslag i bilaga 6.

Därmed bifaller riksdagen motion
2015/16:3244 av Jan Björklund m.fl. (FP) yrkandena 4 och 6 samt

avslår proposition 2015/16:1 finansplanen punkterna 5 och 9 samt motionerna
2015/16:761 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkandena 5 och 7,
2015/16:2512 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 4 och 6,
2015/16:3043 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkandena 4 och 6 samt
2015/16:3223 av Anders W Jonsson m.fl. (C) yrkandena 4 och 6.

Ställningstagande

Vi anser att Folkpartiets riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken bör ligga till grund för beslutet om utgiftstak för åren 2016–2019, utgiftsramar och inkomstberäkning för 2016 och ändringar i skatte- och avgiftsregler som ligger till grund för inkomstberäkningen. De preliminära utgiftsramarna och inkomstberäkningarna för 2017 och 2018 bör också utgå från dessa riktlinjer.

Fördelningen av utgifter på utgiftsområden liksom övriga utgifter och beräkning av inkomster för 2016 ska göras i enlighet med vårt förslag i bilaga 3 i betänkandet. Den s.k. beräkningstekniska överföringen till hushållssektorn som regeringspartierna avser att använda för framtida ospecificerade reformer under 2017–2019 avvisar vi bestämt.

I bilaga 6 i betänkandet redovisar vi vårt förslag till preliminära utgiftsramar och inkomstberäkningar för 2017 och 2018.

Med hänvisning till detta tillstyrks Folkpartiets förslag till rambeslut.

10. Rambeslutet – utgiftstak, utgiftsramar och inkomsterna på statens budget, punkt 2 (KD)

av Jakob Forssmed (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

a) Utgiftstak för staten 2016–2019

Riksdagen fastställer utgiftstaket för staten inklusive ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget till 1 199 miljarder kronor för 2016, 1 253 miljarder kronor för 2017, 1 301 miljarder kronor 2018 och till 1 318 miljarder kronor för 2019.

Därmed bifaller riksdagen motion
2015/16:2512 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 2 och
bifaller delvis motionerna
2015/16:3043 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 2,
2015/16:3223 av Anders W Jonsson m.fl. (C) yrkande 2 och
2015/16:3244 av Jan Björklund m.fl. (FP) yrkande 2 och
avslår proposition 2015/16:1 finansplanen punkterna 2 och 3 samt motion
2015/16:761 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkandena 2 och 3.

b) Utgiftsramar för utgiftsområdena 2016

Riksdagen beslutar om fördelning av utgifter på utgiftsområden för 2016 i enlighet med Kristdemokraternas förslag i bilaga 3.

Därmed bifaller riksdagen motion
2015/16:2512 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 3 och
avslår proposition 2015/16:1 finansplanen punkt 6 och motionerna
2015/16:761 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 6 i denna del,

2015/16:3043 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 3 i denna del,
2015/16:3223 av Anders W Jonsson m.fl. (C) yrkande 3 och
2015/16:3244 av Jan Björklund m.fl. (FP) yrkande 3.

c) Övriga utgifter på statens budget 2016

= Utskottet.

d) Beräkningen av inkomsterna på statens budget 2016

Riksdagen godkänner beräkningen av statsbudgetens inkomster för 2016 i enlighet med Kristdemokraternas förslag i bilaga 3.

Därmed bifaller riksdagen motion
2015/16:2512 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 5 i denna del och
avslår proposition 2015/16:1 finansplanen punkt 4 och motionerna
2015/16:761 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 4 i denna del,
2015/16:3043 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 5 i denna del,
2015/16:3223 av Anders W Jonsson m.fl. (C) yrkande 5 i denna del och
2015/16:3244 av Jan Björklund m.fl. (FP) yrkande 5 i denna del.

e) Ändringar i skatte- och avgiftsregler

Riksdagen antar regeringens lagförslag och ställer sig bakom vad som anförs i Kristdemokraternas budgetmotion om att regeringen ska återkomma med lagförslag i överensstämmelse med Kristdemokraternas inkomstberäkning, vilket innebär att regeringens förslag om förändringar av RUT- och ROT-avdragen, avtrappning av jobbskatteavdraget, förändringar av den statliga inkomstskatten, slopad skattereduktion för gåvor till ideella organisationer, särskild löneskatt för äldre och indexuppräkning av bensin- och dieselskatten inte godtas, och riksdagen tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2015/16:1 finansplanen punkterna 16–18, 19.1–19.3 och 20–28 samt motionerna
2015/16:1934 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkandena 12 och 14,
2015/16:1935 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkandena 7–11,
2015/16:1991 av Désirée Pethrus m.fl. (KD) yrkandena 2, 9, 14 och 15,
2015/16:1994 av Désirée Pethrus m.fl. (KD) yrkande 9,
2015/16:2018 av Désirée Pethrus m.fl. (KD) yrkande 8,
2015/16:2510 av Roland Utbult m.fl. (KD) yrkandena 2–4,
2015/16:2512 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkandena 5 i denna del och 7–14,
2015/16:2567 av Roland Utbult m.fl. (KD) yrkande 26,
2015/16:2978 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 4,
2015/16:2979 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 2,
2015/16:3147 av Penilla Gunther m.fl. (KD) yrkande 15,
2015/16:3148 av Robert Halef m.fl. (KD) yrkandena 3, 22 och 24,
2015/16:3149 av Penilla Gunther m.fl. (KD) yrkandena 8, 20 och 27 samt,
2015/16:3207 av Penilla Gunther m.fl. (KD) yrkandena 11–13,
bifaller delvis motion
2015/16:2512 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkandena 15–20 och

avslår motionerna
2015/16:761 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 4 i denna del,
2015/16:783 av Robert Hannah (FP) yrkande 1,
2015/16:1064 av Betty Malmberg (M),
2015/16:1065 av Betty Malmberg (M),
2015/16:1067 av Betty Malmberg (M) yrkandena 1–3,
2015/16:1069 av Betty Malmberg och Finn Bengtsson (båda M),
2015/16:1071 av Betty Malmberg (M),
2015/16:1199 av Tina Ghasemi m.fl. (M),
2015/16:1564 av Cecilie Tenfjord-Toftby (M) yrkande 1,
2015/16:1678 av Margareta B Kjellin (M),
2015/16:1912 av Betty Malmberg och Erik Bengtzboe (båda M) yrkande 2,
2015/16:1997 av Désirée Pethrus (KD),
2015/16:2120 av Erik Bengtzboe (M),
2015/16:2274 av Elisabeth Svantesson m.fl. (M) yrkande 4,
2015/16:2318 av Pia Hallström (M),
2015/16:2445 av Lars Hjälmered m.fl. (M) yrkande 8,
2015/16:2522 av Sten Bergheden (M),
2015/16:2854 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD) yrkandena 10 och 11,
2015/16:2965 av Jan R Andersson (M),
2015/16:3006 av Helena Lindahl och Staffan Danielsson (båda C),
2015/16:3039 av Kerstin Lundgren (C) yrkande 1,
2015/16:3043 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkandena 5 i denna del och 7–15,
2015/16:3223 av Anders W Jonsson m.fl. (C) yrkandena 5 i denna del och 7–33,
2015/16:3234 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD) yrkandena 2, 3, 5 och 6,
2015/16:3241 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 36 och
2015/16:3244 av Jan Björklund m.fl. (FP) yrkande 5 i denna del.

f) Ålderspensionssystemets utgifter 2016
= Utskottet.

g) Preliminära utgiftsramar och inkomstberäkningar 2017–2019
Riksdagen godkänner den preliminära fördelningen av utgifter på utgiftsområden och den preliminära inkomstberäkningen för respektive år 2017–2019 i enlighet med Kristdemokraternas förslag i bilaga 6.

Därmed bifaller riksdagen motion
2015/16:2512 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkandena 4 och 6 samt

avslår proposition 2015/16:1 finansplanen punkterna 5 och 9 samt motionerna
2015/16:761 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkandena 5 och 7,
2015/16:3043 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkandena 4 och 6,
2015/16:3223 av Anders W Jonsson m.fl. (C) yrkandena 4 och 6 samt

2015/16:3244 av Jan Björklund m.fl. (FP) yrkandena 4 och 6.

Ställningstagande

Vi anser att Kristdemokraternas riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken bör ligga till grund för beslutet om utgiftstak för åren 2016–2019, utgiftsramar och inkomstberäkning för 2016 och ändringar i skatte- och avgiftsregler som ligger till grund för inkomstberäkningen. De preliminära utgiftsramarna och inkomstberäkningarna för 2017–2019 bör också utgå från dessa riktlinjer.

Fördelningen av utgifter på utgiftsområden liksom övriga utgifter och beräkning av inkomster för 2016 ska göras i enlighet med vårt förslag i bilaga 3 i betänkandet. Den s.k. beräkningstekniska överföringen till hushållssektorn som regeringspartierna avser att använda för framtida ospecificerade reformer under 2017–2019 avvisar vi bestämt.

I bilaga 6 i betänkandet redovisar vi vårt förslag till preliminära utgiftsramar och inkomstberäkningar för 2017–2019.

Med hänvisning till detta tillstyrks Kristdemokraternas förslag till rambeslut.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2015/16:1 Budgetpropositionen för 2016 finansplan:

1. Riksdagen godkänner riktlinjerna för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken.
2. Riksdagen fastställer utgiftstaket för staten inklusive ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget till följd av tekniska justeringar till 1 215 miljarder kronor för 2016 och 1 274 miljarder kronor för 2017.
3. Riksdagen fastställer utgiftstaket för staten inklusive ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget till 1 332 miljarder kronor för 2018.
4. Riksdagen godkänner beräkningen av budgetens inkomster för 2016.
5. Riksdagen godkänner den preliminära beräkningen av inkomster i statens budget för 2017 och 2018 som riktlinje för regeringens budgetarbete.
6. Riksdagen beslutar om fördelning av utgifter på utgiftsområden för 2016.
7. Riksdagen godkänner beräkningen av förändringen av anslagsbehållningar för 2016.
8. Riksdagen godkänner beräkningen av utgifterna för ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget för 2016.
9. Riksdagen godkänner den preliminära fördelningen av utgifter på utgiftsområden för 2017 och 2018 som riktlinje för regeringens budgetarbete.
10. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2016 ta upp lån enligt 5 kap. budgetlagen (2011:203).
11. Riksdagen godkänner beräkningen av Riksgäldskontorets nettoutlåning för 2016.
12. Riksdagen godkänner beräkningen av den kassamässiga korrigeringen för 2016.
13. Riksdagen bemyndigar regeringen att för 2016 besluta om lån i Riksgäldskontoret för investeringar i anläggningstillgångar som används i statens verksamhet som inklusive tidigare gjord upplåning uppgår till högst 38 900 000 000 kronor.
14. Riksdagen bemyndigar regeringen att för 2016 besluta om krediter för myndigheternas räntekonton i Riksgäldskontoret som inklusive tidigare utnyttjade krediter uppgår till högst 12 400 000 000 kronor.
15. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2016, med de begränsningar som följer av 3 kap. 8 § andra stycket budgetlagen

(2011:203), besluta om överskridande av vissa anslag, vad gäller skattefrågor och andra förslag som ligger till grund för beräkningen av statens inkomster.

16. Riksdagen antar förslaget till lag om ändring i lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster.
17. Riksdagen antar förslaget till lag om ändring i lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel.
18. Riksdagen antar förslaget till lag om ändring i mervärdesskattelagen (1994:200).
19.1. Riksdagen antar förslagen till lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi.

I delyrkandet behandlas regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1994:1176) om skatt på energi med ikraftträdande den 1 januari 2016 (lagförslag 3.4).

19.2. Riksdagen antar förslagen till lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi.

I delyrkandet behandlas regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1994:1176) om skatt på energi med ikraftträdande den 1 juli 2016 (lagförslag 3.5).

19.3. Riksdagen antar förslagen till lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi.

I delyrkandet behandlas regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1994:1176) om skatt på energi med ikraftträdande den 1 januari 2018 (lagförslag 3.6).

20. Riksdagen antar förslaget till lag om ändring i lagen (1994:1920) om allmän löneavgift.
21. Riksdagen antar förslaget till lag om ändring i lagen (1998:1757) om förvaltning av vissa fonder inom socialförsäkringsområdet.
22. Riksdagen antar förslaget till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229).
23. Riksdagen antar förslaget till lag om ändring i socialavgiftslagen (2000:980).
24. Riksdagen antar förslaget till lag om ändring i lagen (2009:194) om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete.
25. Riksdagen antar förslaget till lag om ändring i lagen (2010:111) om införande av socialförsäkringsbalken.
26. Riksdagen antar förslaget till lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244).
27. Riksdagen antar förslaget till lag om ändring i lagen (2014:1474) om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244).
28. Riksdagen antar förslaget till lag om upphävande av lagen (2011:1269) om godkännande av gåvomottagare vid skattereduktion för gåva.

29. Riksdagen godkänner avtalet mellan Konungariket Sveriges regering och Konungariket Norges regering om ändring av avtal om en gemensam marknad för elcertifikat.

Motioner från allmänna motionstiden 2015/16

2015/16:761 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD):

1. Riksdagen godkänner de riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken som föreslås i motionen.
2. Riksdagen fastställer utgiftstaket för staten inklusive ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget till följd av tekniska justeringar till 1 196 miljarder kronor för 2016 och 1 240 miljarder kronor för 2017 enligt förslaget i avsnitt 19.1.
3. Riksdagen fastställer utgiftstaket för staten inklusive ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget till 1 293 miljarder kronor för 2018 enligt förslaget i avsnitt 19.1.
4. Riksdagen godkänner beräkningen av statsbudgetens inkomster för 2016 enligt förslaget i avsnitt 19.2 och 19.8.
5. Riksdagen godkänner den preliminära beräkningen av statsbudgetens inkomster för 2017 och 2018 enligt förslaget i avsnitt 19.2 och 19.9 som riktlinje för regeringens budgetarbete.
6. Riksdagen beslutar om fördelning av utgifter på utgiftsområden för 2016 enligt förslaget i avsnitt 19.6.
7. Riksdagen godkänner den preliminära fördelningen av utgifter på utgiftsområden för 2017 och 2018 enligt förslaget i avsnitt 19.7 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

2015/16:783 av Robert Hannah (FP):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Backa i Göteborg bör undantas från trängselskatt så länge regeringen inte finner en lämplig lösning för Backaborna, och riksdagen tillkännager detta för regeringen.

2015/16:1064 av Betty Malmberg (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att inte avskaffa gällande skattereduktion för gåvor och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:1065 av Betty Malmberg (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inte försämra RUT-avdragen och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:1067 av Betty Malmberg (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skatten på bensin och diesel blir ett hårt slag mot boende på landsbygd och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att inte höja skatten på bensin och diesel och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att inte indexera skattehöjningen på bensin och diesel och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:1069 av Betty Malmberg och Finn Bengtsson (båda M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att inte återinföra handelsgödselskatten och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:1071 av Betty Malmberg (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inte försämra ROT-avdraget och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:1199 av Tina Ghasemi m.fl. (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inte höja den särskilda löneskatten för äldre och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:1564 av Cecilie Tenfjord-Toftby (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om bibehållen nivå för RUT-avdraget och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:1678 av Margareta B Kjellin (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ROT- och RUT-avdragen inte ska försämras och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:1912 av Betty Malmberg och Erik Bengtzboe (båda M):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att den aviserade avtrappningen av jobbskatteavdraget inte bör genomföras och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:1934 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD):

12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om sänkt arbetsgivaravgift för unga och tillkännager detta för regeringen.

14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avvisa regeringens förslag om att öka indexeringen av bensin- och dieselskatten och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:1935 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD):

7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa en kemikalieskatt på viss hemelektronik och PVC-material och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att fasa ut skattesubventionerna på fossila bränslen för gruvindustriella fordon och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa en skatt på förbränning av osorterade sopor och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att slopa undantaget från skatten på bekämpningsmedel för kreosot och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa en skatt på torvbrytning och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:1991 av Désirée Pethrus m.fl. (KD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att låta de första 500 000 kronorna vara skattefria för unga upp till 25 år och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa ett nystartsavdrag och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inte återinföra löneskatten för äldre arbetstagare och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utöka möjligheten till jobbskatteavdrag för äldre så att det gäller från 64 år och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:1994 av Désirée Pethrus m.fl. (KD):

9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utöka omfattningen av RUT-avdraget till att omfatta fler tjänster och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:1997 av Désirée Pethrus (KD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förändringar av RUT-avdraget och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2018 av Désirée Pethrus m.fl. (KD):

8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa ett nytt etableringsavdrag för nyanlända och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2120 av Erik Bengtzboe (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över det s.k. Backaundantaget så att tillgången till vägnätet även finns för Backaborna och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2274 av Elisabeth Svantesson m.fl. (M):

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om RUT-avdraget och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2318 av Pia Hallström (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att bevara RUT-avdraget och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2368 av Anders W Jonsson m.fl. (C):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör fortsätta att värna de ramverk som garanterar stabila och starka statsfinanser och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2445 av Lars Hjälmered m.fl. (M):

8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om införande av ”första-jobbet-avdraget” och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2510 av Roland Utbult m.fl. (KD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om sänkt skatt för pensionärer och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om fördelarna med fler som arbetar längre och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett förhöjt jobbskatteavdrag från 64 års ålder och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2512 av Andreas Carlson m.fl. (KD):

1. Riksdagen godkänner de riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken som föreslås i avsnitt 6–22 i motionen.

2. Riksdagen fastställer utgiftstaket för staten inklusive ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget 2016–2019 enligt förslaget i tabell 3 i motionen.
3. Riksdagen beslutar om fördelning av utgifter på utgiftsområden för 2016 enligt förslaget i tabell 13 i motionen.
4. Riksdagen godkänner den preliminära fördelningen av utgifter på utgiftsområden för 2017–2019 enligt förslaget i tabell 14 i motionen som riktlinje för regeringens budgetarbete.
5. Riksdagen godkänner beräkningen av statsbudgetens inkomster 2016 enligt förslaget i tabell 15 i motionen och ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska återkomma med lagförslag i överensstämmelse med denna beräkning och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen godkänner den preliminära beräkningen av statsbudgetens inkomster för 2017–2019 enligt förslaget i tabell 16 i motionen som riktlinje för regeringens budgetarbete.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ungdomar ska få tjäna sina första 500 000 kronor skattefritt och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om etableringsavdrag och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om nystartsavdrag och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att värna och utveckla tjänstesektorn och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att halvera arbetsgivaravgiften för ungdomar upp till 22 år och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att sänka åldersgränsen för förhöjt jobbskatteavdrag till 64 år och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förändrade regler för uppskovsbelopp och uppskovsränta och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att sänka skatten på termisk effekt och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen avslår regeringens förslag om förändringar i RUT- och ROT-avdraget som beskrivs i kapitel 6.2 i budgetpropositionen.
16. Riksdagen avslår regeringens förslag om avtrappning av jobbskatteavdraget som beskrivs i kapitel 6.3 i budgetpropositionen.
17. Riksdagen avslår regeringens förslag om förändringar av den statliga inkomstskatten som beskrivs i kapitel 6.5 i budgetpropositionen.
18. Riksdagen avslår regeringens förslag om att slopa skattereduktionen för gåvor till ideella organisationer som beskrivs i kapitel 6.7 i budgetpropositionen.

19. Riksdagen avslår regeringens förslag om särskild löneskatt för äldre som beskrivs i kapitel 6.10 i budgetpropositionen.
20. Riksdagen avslår regeringens förslag om indexuppräkning av bensin- och dieselskatten som beskrivs i avsnitt 6.20.6 i budgetpropositionen.

2015/16:2522 av Sten Bergheden (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att man säger nej till regeringens förslag om en ny indexuppräkning på bensin- och dieselskatten och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2567 av Roland Utbult m.fl. (KD):

26. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om mer resurser till hjälporganisationer och om att behålla gåvoskatteavdraget och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2854 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD):

10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om skatt på termisk effekt i kärnkraftsreaktorer och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att effektskatt inte ska tas ut på nya kärnkraftsreaktorer efter den 1 januari 2016 och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2965 av Jan R Andersson (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att pröva ett förändrat regelverk för gåvor till den ideella sektorn och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2978 av Andreas Carlson m.fl. (KD):

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett nytt etableringsavdrag för att lättare komma i arbete och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2979 av Andreas Carlson m.fl. (KD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att behålla gåvoskatteavdraget och utöka det och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:3006 av Helena Lindahl och Staffan Danielsson (båda C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att behålla RUT-avdraget samt att avdraget ska omfatta fler branscher och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:3039 av Kerstin Lundgren (C):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om RUT och ROT för fler företag och fler jobb och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:3043 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M):

1. Riksdagen godkänner de riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken som föreslås i motionen.
2. Riksdagen fastställer utgiftstaket för staten inklusive ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget 2016–2019 enligt förslaget i figur 9 i motionen.
3. Riksdagen beslutar om fördelning av utgifter på utgiftsområden för 2016 enligt förslaget i bilaga A i motionen.
4. Riksdagen godkänner den preliminära fördelningen av utgifter på utgiftsområden för 2017–2019 enligt förslaget i bilaga C som riktlinje för regeringens budgetarbete.
5. Riksdagen godkänner beräkningen av statsbudgetens inkomster för 2016 enligt förslaget i bilaga B i motionen och tillkännager för regeringen som sin mening att regeringen ska återkomma med lagförslag i överensstämmelse med denna beräkning.
6. Riksdagen godkänner den preliminära beräkningen av statsbudgetens inkomster för 2017–2019 enligt förslaget i bilaga D i motionen som riktlinje för regeringens budgetarbete.
7. Riksdagen avslår regeringens förslag om förändringar i husavdraget, vilket beskrivs i kapitel 6.2 i budgetpropositionen.
8. Riksdagen avslår regeringens förslag om avtrappat jobbskatteavdrag, vilket beskrivs i kapitel 6.3 i budgetpropositionen.
9. Riksdagen avslår regeringens förslag om förändringar av den statliga inkomstskatten, vilket beskrivs i kapitel 6.5 i budgetpropositionen.
10. Riksdagen avslår regeringens förslag om slopad skattereduktion för gåvor, vilket beskrivs i kapitel 6.7 i budgetpropositionen.
11. Riksdagen avslår regeringens förslag om särskild löneskatt för äldre, vilket beskrivs i kapitel 6.10 i budgetpropositionen.
12. Riksdagen avslår regeringens förslag om nedsättning av socialavgifterna för unga, vilket beskrivs i kapitel 6.11 i budgetpropositionen.
13. Riksdagen avslår regeringens förslag om slopad avdragsrätt för avgifter och bidrag till Stiftelsen Svenska Filminstitutet, vilket beskrivs i kapitel 6.17 i budgetpropositionen.
14. Riksdagen avslår regeringens förslag om ändrad beskattning av drivmedel, vilket beskrivs i kapitel 6.20 i budgetpropositionen.
15. Riksdagen avslår regeringens förslag om höjning av mervärdesskatt på biobiljetter, vilket beskrivs i kapitel 6.32 i budgetpropositionen.

16. Riksdagen godkänner beräkningen av utgifterna för ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget till 285 509 000 tusen kronor 2016.

2015/16:3056 av Fredrik Malm m.fl. (FP):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska återkomma till riksdagen med ett förslag om ett renodlat sysselsättningsmål och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:3147 av Penilla Gunther m.fl. (KD):

15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om höjd milersättning samt höjd beloppsgräns för arbetsresor och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:3148 av Robert Halef m.fl. (KD):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en höjning av fordonsskatten genom en höjning av koldioxidbeloppet och tillkännager detta för regeringen.
22. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om höjd milersättning samt höjd beloppsgräns för arbetsresor och tillkännager detta för regeringen.
24. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa ett svenskt tonnageskattesystem och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:3149 av Penilla Gunther m.fl. (KD):

8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skattebefrielsen från koldioxidskatt för torv bör tas bort och tillkännager detta för regeringen.
20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att sänka skatten på termisk effekt i kärnkraftsreaktorer och tillkännager detta för regeringen.
27. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en höjning av fordonsskatten genom en höjning av koldioxidbeloppet och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:3207 av Penilla Gunther m.fl. (KD):

11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att behålla RUT-avdragets maxbelopp på 50 000 kronor per år och person för personer upp till 65 år och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utöka RUT-avdraget för hushållsnära tjänster till att omfatta även tvätteritjänster och tillkännager detta för regeringen.

13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att behålla ROT-avdraget på 50 procent av kostnaden och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:3223 av Anders W Jonsson m.fl. (C):

1. Riksdagen godkänner de riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken som föreslås i motionen.
2. Riksdagen fastställer utgiftstaket för staten inklusive ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget 2016–2019 enligt förslaget i tabell 3 i motionen.
3. Riksdagen beslutar om fördelning av utgifter på utgiftsområden för 2016 enligt förslaget i tabell 11 i motionen.
4. Riksdagen godkänner den preliminära fördelningen av utgifter på utgiftsområden för 2017–2019 enligt förslaget i tabell 12 i motionen som riktlinje för regeringens budgetarbete.
5. Riksdagen godkänner beräkningen av statsbudgetens inkomster 2016 enligt förslaget i tabell 13 i motionen och ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska återkomma med lagförslag i överensstämmelse med denna beräkning och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen godkänner den preliminära beräkningen av statsbudgetens inkomster för 2017–2019 enligt förslaget i tabell 14 i motionen som riktlinje för regeringens budgetarbete.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om lägre socialavgifter för unga under 26 år och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om sänkta socialavgifter för den först anställda och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om lägre beskattning av personaloptioner och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett breddat och fördjupat investeraravdrag och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om höjd brytpunkt för statlig inkomstskatt och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att sänka åldersgränsen för förhöjt jobbskatteavdrag till 64 år och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förstärkta RUT- och ROT-avdrag och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om bibehållen skattebefrielse för biodrivmedel och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa en kemikalieskatt och tillkännager detta för regeringen.

16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avskaffa nedsättningen av miljöskatter i gruvnäringen och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa en sopförbränningsskatt och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa en skatt på fluorerande växthusgaser och tillkännager detta för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om nedsatt förmånsvärde för vissa miljöanpassade bilar och tillkännager detta för regeringen.
20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att reformera och indexera fordonsskatten och tillkännager detta för regeringen.
21. Riksdagen avslår regeringens förslag om höjd skatt på förnybar elproduktion som beskrivs i avsnitt 6.22 i budgetpropositionen.
22. Riksdagen avslår regeringens förslag om nedsatt förmånsvärde för vissa miljöanpassade bilar som beskrivs i avsnitt 6.9 i budgetpropositionen.
23. Riksdagen avslår regeringens förslag om höjd moms på biobiljetter som beskrivs i avsnitt 6.32 i budgetpropositionen.
24. Riksdagen avslår regeringens förslag om nedsättning av socialavgifter för unga som beskrivs i avsnitt 6.11 i budgetpropositionen.
25. Riksdagen avslår regeringens förslag om höjd skatt på drivmedel som beskrivs i avsnitt 6.20 i budgetpropositionen.
26. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om sänkt reklamskatt och tillkännager detta för regeringen.
27. Riksdagen avslår regeringens förslag om sänkt skatt för pensionärer som beskrivs i avsnitt 6.4 i budgetpropositionen.
28. Riksdagen avslår regeringens förslag om förändringar i RUT- och ROT-avdraget som beskrivs i kapitel 6.2 i budgetpropositionen.
29. Riksdagen avslår regeringens förslag om avtrappning av jobbskatteavdraget som beskrivs i kapitel 6.3 i budgetpropositionen.
30. Riksdagen avslår regeringens förslag om förändringar av den statliga inkomstskatten som beskrivs i kapitel 6.5 i budgetpropositionen.
31. Riksdagen avslår regeringens förslag om att slopa skattereduktionen för gåvor till ideella organisationer som beskrivs i kapitel 6.7 i budgetpropositionen.
32. Riksdagen avslår regeringens förslag om särskild löneskatt för äldre som beskrivs i kapitel 6.10 i budgetpropositionen.
33. Riksdagen avslår regeringens förslag om indexuppräkning av bensin- och dieselskatten som beskrivs i avsnitt 6.20.6 i budgetpropositionen.

2015/16:3234 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD):

2. Riksdagen beslutar att 2 § lagen (2000:466) om skatt på termisk effekt i kärnkraftsreaktorer ges följande lydelse: ”Skatt ska betalas för varje kalendermånad som tillstånd finns att inneha och driva en kärnkraftsreaktor. Om driftstillståndet har löpt ut eller återkallats före slutet på en kalendermånad, upphör skattskyldigheten vid denna tidpunkt. Skatten utgör för varje kalendermånad 12 648 kronor per megawatt av den högsta tillåtna termiska effekten i kärnkraftsreaktorn. Om den högsta tillåtna termiska effekten inte har fastställts, får beskattningsmyndigheten beräkna effekten efter jämförelse med reaktorer för vilka sådan effekt har fastställts.”
3. Riksdagen beslutar att 5 § lagen (2000:466) om skatt på termisk effekt i kärnkraftsreaktorer ges följande lydelse: ”Om en kärnkraftsreaktor har varit ur drift under en sammanhängande period av mer än 30 kalenderdygn, får avdrag med 415 kronor per megawatt av den termiska effekten göras för det antal kalenderdygn som överstiger 30.”
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skattereduktionen för mikroproducenter av el ska tas bort och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen beslutar att 3 § f lagen (1984:1052) om statlig fastighetsskatt ska upphöra att gälla.

2015/16:3241 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M):

36. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ett första-jobbet-avdrag bör införas för att öka drivkrafterna till arbete och motverka det nya utanförskapet och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:3244 av Jan Björklund m.fl. (FP):

1. Riksdagen godkänner de riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken som föreslås i motionen (s. 5–42).
2. Riksdagen fastställer utgiftstaket för staten inklusive ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget 2016–2019 enligt förslaget i tabellen Figur 9 i motionen
3. Riksdagen beslutar om fördelning av utgifter på utgiftsområden för 2016 enligt förslaget i bilaga 2 i motionen.
4. Riksdagen godkänner den preliminära fördelningen av utgifter på utgiftsområden för 2017 och 2018 enligt förslaget i bilaga 2 i motionen som riktlinje för regeringens budgetarbete.
5. Riksdagen godkänner beräkningen av statsbudgetens inkomster för 2016 enligt förslaget i bilaga 2 i motionen och tillkännager för regeringen som sin mening att regeringen ska återkomma med lagförslag i överensstämmelse med denna beräkning.

6. Riksdagen godkänner den preliminära beräkningen av statsbudgetens inkomster för 2017 och 2018 enligt förslaget i bilaga 2 i motionen som riktlinje för regeringens budgetarbete.

BILAGA 2

Utskottets förslag till utgiftsramar och inkomstberäkning 2016

Utskottets förslag till utgiftsramar 2016

Tusental kronor

Utgiftsområde		Avvikelse från regeringen	Utskottets förslag
1	Rikets styrelse	±0	12 717 244
2	Samhällsekonomi och finansförvaltning	±0	14 812 312
3	Skatt, tull och exekution	±0	10 782 946
4	Rättsväsendet	±0	41 573 737
5	Internationell samverkan	±0	1 905 203
6	Försvar och samhällets krisberedskap	±0	48 827 432
7	Internationellt bistånd	±0	32 357 474
8	Migration	±0	19 419 719
9	Hälsovård, sjukvård och social omsorg	±0	69 237 676
10	Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning	±0	109 868 281
11	Ekonomisk trygghet vid ålderdom	±0	36 184 250
12	Ekonomisk trygghet för familjer och barn	±0	87 129 050
13	Jämställdhet och nyanlända invandrares etablering	±0	21 070 265
14	Arbetsmarknad och arbetsliv	±0	79 681 475
15	Studiestöd	±0	21 707 932
16	Utbildning och universitetsforskning	±0	69 452 400
17	Kultur, medier, trossamfund och fritid	±0	13 694 535
18	Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik	±0	7 064 024
19	Regional tillväxt	±0	3 255 721
20	Allmän miljö- och naturvård	±0	7 661 756
21	Energi	±0	2 812 038
22	Kommunikationer	±0	54 122 036
23	Areella näringar, landsbygd och livsmedel	±0	18 919 553
24	Näringsliv	±0	5 998 273
25	Allmänna bidrag till kommuner	±0	93 398 252
26	Statsskuldsräntor m.m.	±0	10 769 176
27	Avgiften till Europeiska unionen	±0	31 827 167
Summa utgiftsområden		**±0**	**926 249 927**
Minskning av anslagsbehållningar		±0	−3 142 750
Summa utgifter		**±0**	**923 107 177**
Myndigheters m.fl. in- och utlåning i Riksgäldskontoret, netto		±0	10 768 000
Kassamässig korrigering		±0	0
Summa		**±0**	**933 875 177**

Utskottets förslag till inkomstberäkning 2016

Tusental kronor

Inkomsttitel	Avvikelse från regeringen	Utskottets förslag
1100 Direkta skatter på arbete	**±0**	**606 496 570**
1110 Inkomstskatter	*±0*	*725 748 771*
1111 Statlig inkomstskatt	±0	57 362 178
1115 Kommunal inkomstskatt	±0	668 386 593
1120 Allmän pensionsavgift	*±0*	*113 126 901*
1121 Allmän pensionsavgift	±0	113 126 901
1130 Artistskatt	*±0*	*0*
1131 Artistskatt	±0	0
1140 Skattereduktioner	*±0*	*−232 379 102*
1141 Allmän pensionsavgift	±0	−113 091 740
1144 Fastighetsavgift	±0	−234 900
1151 Sjöinkomst	±0	−53 835
1153 Jobbskatteavdrag	±0	−103 669 158
1154 HUS-avdrag	±0	−15 312 469
1155 Gåvor till ideell verksamhet	±0	0
1156 Övriga skattereduktioner	±0	−17 000
1200 Indirekta skatter på arbete	**±0**	**527 200 667**
1210 Arbetsgivaravgifter	*±0*	*512 369 066*
1211 Sjukförsäkringsavgift	±0	69 551 422
1212 Föräldraförsäkringsavgift	±0	41 571 065
1213 Arbetsskadeavgift	±0	4 796 661
1214 Ålderspensionsavgift	±0	168 854 521
1215 Efterlevandepensionsavgift	±0	18 706 979
1216 Arbetsmarknadsavgift	±0	45 938 815
1217 Allmän löneavgift	±0	157 970 046
1218 Ofördelade avgifter	±0	0
1219 Nedsatta avgifter	±0	4 979 557
1240 Egenavgifter	*±0*	*13 623 935*
1241 Sjukförsäkringsavgift	±0	2 432
1242 Föräldraförsäkringsavgift	±0	1 106 543
1243 Arbetsskadeavgift	±0	127 471
1244 Ålderspensionsavgift, netto	±0	5 177 125
1245 Efterlevandepensionsavgift	±0	497 724
1246 Arbetsmarknadsavgift	±0	20
1247 Allmän löneavgift	±0	3 959 162
1248 Ofördelade avgifter	±0	0
1249 Nedsatta avgifter	±0	2 753 458
1260 Avgifter till premiepensionssystemet	*±0*	*−35 151 360*
1261 Avgifter till premiepensionssystemet	±0	−35 151 360

Inkomsttitel	Avvikelse från regeringen	Utskottets förslag
1270 Särskild löneskatt	*±0*	*43 424 754*
1271 Pensionskostnader, företag	±0	34 948 325
1272 Pensionskostnader, staten	±0	3 432 859
1273 Förvärvsinkomster	±0	3 699 974
1274 Egenföretagare	±0	1 343 596
1275 Övrigt	±0	0
1280 Nedsättningar	*±0*	*−7 733 014*
1282 Arbetsgivaravgifter	±0	−4 979 557
1283 Egenavgifter, generell nedsättning	±0	−2 670 766
1284 Egenavgifter, regional nedsättning	±0	−82 691
1290 Tjänstegruppliv	*±0*	*667 286*
1291 Tjänstegruppliv	±0	667 286
1300 Skatt på kapital	**±0**	**200 279 507**
1310 Skatt på kapital, hushåll	*±0*	*46 721 530*
1311 Skatt på kapital	±0	59 331 206
1312 Skattereduktion kapital	±0	−12 459 128
1313 Expansionsmedelsskatt	±0	−150 548
1320 Skatt på företagsvinster	*±0*	*101 302 132*
1321 Skatt på företagsvinster	±0	101 302 132
1322 Skattereduktioner	±0	0
1330 Kupongskatt	*±0*	*4 943 554*
1331 Kupongskatt	±0	4 943 554
1340 Avkastningsskatt	*±0*	*5 061 051*
1341 Avkastningsskatt, hushåll	±0	0
1342 Avkastningsskatt, företag	±0	4 877 871
1343 Avkastningsskatt på individuellt pensionssparande	±0	183 180
1350 Fastighetskatt	*±0*	*32 710 311*
1351 Fastighetsskatt, hushåll	±0	699 106
1352 Fastighetsskatt, företag	±0	15 347 988
1353 Kommunal fastighetsavgift, hushåll	±0	13 431 722
1354 Kommunal fastighetsavgift, företag	±0	3 231 495
1360 Stämpelskatt	*±0*	*9 540 929*
1361 Stämpelskatt	±0	9 540 929
1400 Skatt på konsumtion och insatsvaror	**±0**	**510 395 500**
1410 Mervärdesskatt	*±0*	*385 151 674*
1411 Mervärdesskatt	±0	385 151 674
1420 Skatt på alkohol och tobak	*±0*	*25 140 381*
1421 Skatt på tobak	±0	11 448 119
1422 Skatt på etylalkohol	±0	4 008 305
1423 Skatt på vin	±0	5 610 347
1424 Skatt på mellanklassprodukter	±0	170 855

Inkomsttitel	Avvikelse från regeringen	Utskottets förslag
1425 Skatt på öl	±0	3 884 172
1426 Privatinförsel av alkohol och tobak	±0	18 583
1430 Energiskatt	*±0*	*44 981 356*
1431 Skatt på elektrisk kraft	±0	21 457 673
1432 Energiskatt bensin	±0	11 787 368
1433 Energiskatt oljeprodukter	±0	11 411 309
1434 Energiskatt övrigt	±0	325 006
1440 Koldioxidskatt	*±0*	*22 833 799*
1441 Koldioxidskatt bensin	±0	8 111 811
1442 Koldioxidskatt oljeprodukter	±0	13 882 292
1443 Koldioxidskatt övrigt	±0	839 696
1450 Övriga skatter på energi och miljö	*±0*	*5 499 360*
1451 Svavelskatt	±0	14 109
1452 Skatt på råtallolja	±0	0
1453 Särskild skatt mot försurning	±0	49 262
1454 Skatt på bekämpningsmedel	±0	124 886
1455 Skatt på termisk effekt i kärnkraftsreaktorer	±0	4 643 878
1456 Avfallsskatt	±0	142 176
1457 Avgifter till Kemikalieinspektionen	±0	44 400
1458 Övriga skatter	±0	146 090
1459 Intäkter från EU:s handel med utsläppsrätter	±0	334 559
1470 Skatt på vägtrafik	*±0*	*20 121 879*
1471 Fordonsskatt	±0	14 042 209
1472 Vägavgifter	±0	783 906
1473 Trängselskatt	±0	2 470 100
1474 Skatt på trafikförsäkringspremier	±0	2 825 664
1480 Övriga skatter	*±0*	*6 667 051*
1481 Systembolaget AB:s överskott	±0	261 095
1482 Inlevererat överskott från Svenska Spel AB	±0	4 572 750
1483 Skatt på spel	±0	16 368
1484 Lotteriskatt	±0	1 316 300
1485 Lotteriavgifter	±0	30 500
1486 Skatt på annonser och reklam	±0	241 238
1488 Lokalradioavgifter	±0	118 100
1489 Avgifter avseende Myndigheten för radio och tv	±0	8 700
1491 Avgifter för telekommunikation	±0	102 000
1492 Försäljningsskatt på motorfordon	±0	0
1500 Skatt på import	**±0**	**6 455 282**
1511 Tullmedel	±0	6 377 711
1512 Sockeravgifter	±0	77 571
1600 Restförda och övriga skatter	**±0**	**5 780 139**

Inkomsttitel	Avvikelse från regeringen	Utskottets förslag
1610 Restförda skatter	*±0*	*−5 874 886*
1611 Restförda skatter, hushåll	±0	−1 535 108
1612 Restförda skatter, företag	±0	−4 339 778
1620 Övriga skatter, hushåll	*±0*	*3 293 693*
1621 Omprövningar aktuellt taxeringsår	±0	−82 591
1622 Omprövningar äldre taxeringsår	±0	3 579 489
1623 Anstånd	±0	−2 604 728
1624 Övriga skatter	±0	2 132 520
1625 Skattetillägg	±0	137 059
1626 Förseningsavgifter	±0	131 944
1630 Övriga skatter företag	*±0*	*369 055*
1631 Omprövningar aktuellt taxeringsår	±0	−960 612
1632 Omprövningar äldre taxeringsår	±0	400 000
1633 Anstånd	±0	−1 000 000
1634 Övriga skatter	±0	516 123
1635 Skattetillägg	±0	1 149 360
1636 Förseningsavgifter	±0	264 184
1640 Intäkter som förs till fonder	*±0*	*7 992 277*
1641 Insättningsgarantiavgifter	±0	4 870 771
1642 Avgifter till Kärnavfallsfonden	±0	2 451 051
1644 Batteriavgifter	±0	4 451
1645 Kväveoxidavgifter	±0	666 004
Totala skatteintäkter	**±0**	**1 856 607 665**
1700 Avgående poster, skatter till EU	**±0**	**−6 455 282**
1710 EU-skatter	*±0*	*−6 455 282*
1711 EU-skatter	±0	−6 455 282
Offentliga sektorns skatteintäkter (periodiserat)	**±0**	**1 850 152 383**
1800 Avgående poster, skatter till andra sektorer	**±0**	**−917 514 503**
1810 Skatter till andra sektorer	*±0*	*−917 514 503*
1811 Kommunala inkomstskatter	±0	−684 659 347
1812 Avgifter till AP-fonder	±0	−232 855 156
Statens skatteintäkter (periodiserat)	**±0**	**932 637 880**
1900 Periodiseringar	**±0**	**19 963 915**
1910 Uppbördförskjutningar	*±0*	*17 742 737*
1911 Uppbördsförskjutningar	±0	17 742 737
1920 Betalningsförskjutningar	*±0*	*2 226 683*
1921 Kommuner och landsting	±0	2 363 021
1922 Ålderspensionssystemet	±0	1 840 742
1923 Företag och hushåll	±0	−1 341 675
1924 Kyrkosamfund	±0	−669 035
1925 EU	±0	33 630

Inkomsttitel	Avvikelse från regeringen	Utskottets förslag
1930 Anstånd	*±0*	*−5 505*
1931 Anstånd	±0	−5 505
1000 Statens skatteinkomster	**±0**	**952 601 795**
Övriga inkomster (kassamässigt)	**±0**	**-28 341**
2100 Rörelseöverskott	**±0**	**3 433 100**
2110 Affärsverkens inlevererade överskott	*±0*	*506 700*
2114 Luftfartsverkets inlevererade överskott	±0	11 700
2116 Affärsverket Svenska Kraftnäts inlevererade utdelning och inleverans av motsvarighet till statlig skatt	±0	495 000
2118 Sjöfartsverkets inlevererade överskott	±0	0
2120 Övriga myndigheters inlevererade överskott	*±0*	*226 400*
2124 Inlevererat överskott av Riksgäldskontorets garantiverksamhet	±0	50 000
2126 Inlevererat överskott av statsstödd exportkredit	±0	100 000
2127 Inlevererat överskott från övriga myndigheter	±0	76 400
2130 Riksbankens inlevererade överskott	*±0*	*2 700 000*
2131 Riksbankens inlevererade överskott	±0	2 700 000
2200 Överskott av statens fastighetsförvaltning	**±0**	**239 000**
2210 Överskott av fastighetsförvaltning	*±0*	*239 000*
2215 Inlevererat överskott av statens fastighetsförvaltning	±0	239 000
2300 Ränteinkomster	**±0**	**1 996 046**
2320 Räntor på näringslån	*±0*	*−954*
2314 Ränteinkomster på lån till fiskerinäringen	±0	8
2316 Ränteinkomster på vattenkraftslån	±0	0
2322 Räntor på övriga näringslån, Kammarkollegiet	±0	−1 050
2323 Räntor på övriga näringslån	±0	0
2324 Ränteinkomster på lokaliseringslån	±0	88
2340 Räntor på studielån	*±0*	*36 000*
2341 Ränteinkomster på statens lån för universitetsstudier och garantilån för studerande	±0	0
2342 Ränteinkomster på allmänna studielån	±0	36 000
2343 Ränteinkomster på studielån upptagna efter 1988	±0	0
2390 Övriga ränteinkomster	*±0*	*1 961 000*
2391 Ränteinkomster på markförvärv för jordbrukets rationalisering	±0	0
2392 Räntor på intressemedel	±0	0
2394 Övriga ränteinkomster	±0	60 000
2397 Räntor på skattekonton m.m., netto	±0	1 901 000
2400 Inkomster av statens aktier	**±0**	**14 000 000**
2410 Inkomster av statens aktier	*±0*	*14 000 000*
2411 Inkomster av statens aktier	±0	14 000 000
2500 Offentligrättsliga avgifter	**±0**	**9 563 724**
2511 Expeditions- och ansökningsavgifter	±0	884 593

Inkomsttitel	Avvikelse från regeringen	Utskottets förslag
2522 Fastställande av åldersgränser för framställning i film	±0	4 000
2525 Finansieringsavgift från arbetslöshetskassor	±0	3 379 000
2526 Utjämningsavgift från arbetslöshetskassor	±0	0
2527 Avgifter för statskontroll av krigsmaterieltillverkning	±0	26 800
2528 Avgifter vid bergsstaten	±0	19 000
2529 Avgifter vid patent- och registreringsväsendet	±0	105 625
2531 Avgifter för registrering i förenings- m.fl. register	±0	2 283
2532 Avgifter vid kronofogdemyndigheterna	±0	1 470 000
2534 Avgifter vid Transportstyrelsen	±0	1 381 000
2535 Avgifter för statliga garantier	±0	0
2537 Miljöskyddsavgift	±0	129 735
2539 Täktavgift	±0	0
2541 Avgifter vid Tullverket	±0	0
2542 Patientavgifter vid tandläkarutbildningen	±0	3 250
2548 Avgifter för Finansinspektionens verksamhet	±0	506 000
2551 Avgifter från kärnkraftverken	±0	300 500
2552 Övriga offentligrättsliga avgifter	±0	468 268
2553 Registreringsavgift till Fastighetsmäklarinspektionen	±0	17 630
2557 Avgifter vid statens internbank i Riksgäldskontoret	±0	4 808
2558 Avgifter för årlig revision	±0	146 894
2559 Avgifter för etikprövning av forskning	±0	27 341
2561 Efterbevaknings- och tillsynsavgifter	±0	21 997
2562 CSN-avgifter	±0	665 000
2600 Försäljningsinkomster	**±0**	**59 000**
2624 Inkomster av uppbörd av felparkeringsavgifter	±0	59 000
2625 Utförsäljning av beredskapslager	±0	0
2627 Offentlig lagring, försäljningsintäkter	±0	0
2700 Böter m.m.	**±0**	**1 188 000**
2711 Restavgifter och dröjsmålsavgifter	±0	101 000
2712 Bötesmedel	±0	959 000
2713 Vattenföroreningsavgifter m.m.	±0	2 000
2714 Sanktionsavgifter m.m.	±0	50 000
2717 Kontrollavgifter vid särskild skattekontroll	±0	76 000
2800 Övriga inkomster av statens verksamhet	**±0**	**670 000**
2811 Övriga inkomster av statens verksamhet	±0	670 000
2000 Inkomster av statens verksamhet	**±0**	**31 148 870**
3100 Inkomster av försålda byggnader och maskiner	**±0**	**0**
3120 Statliga myndigheters inkomster av försålda byggnader och maskiner	*±0*	*0*
3125 Fortifikationsverkets försäljning av fastigheter	±0	0
3200 Övriga inkomster av markförsäljning	**±0**	**0**

Inkomsttitel	Avvikelse från regeringen	Utskottets förslag
3211 Övriga inkomster av markförsäljning	±0	0
3300 Övriga inkomster av försåld egendom	**±0**	**5 000 000**
3311 Inkomster av statens gruvegendom	±0	0
3312 Övriga inkomster av försåld egendom	±0	5 000 000
3000 Inkomster av försåld egendom	**±0**	**5 000 000**
4100 Återbetalning av näringslån	**±0**	**700**
4120 Återbetalning av jordbrukslån	*±0*	*400*
4123 Återbetalning av lån till fiskerinäringen	±0	400
4130 Återbetalning av övriga näringslån	*±0*	*300*
4131 Återbetalning av vattenkraftslån	±0	0
4132 Återbetalning av lån avseende såddfinansiering	±0	0
4136 Återbetalning av övriga näringslån, Kammarkollegiet	±0	0
4137 Återbetalning av övriga näringslån, Statens jordbruksverk	±0	0
4138 Återbetalning av tidigare infriade statliga garantier	±0	0
4139 Återbetalning av lokaliseringslån	±0	300
4300 Återbetalning av studielån	**±0**	**613 100**
4311 Återbetalning av statens lån för universitetsstudier	±0	0
4312 Återbetalning av allmänna studielån	±0	100
4313 Återbetalning av studiemedel	±0	613 000
4500 Återbetalning av övriga lån	**±0**	**147 000**
4516 Återbetalning av utgivna startlån och bidrag	±0	0
4525 Återbetalning av lån för svenska FN-styrkor	±0	1 000
4526 Återbetalning av övriga lån	±0	146 000
4000 Återbetalning av lån	**±0**	**760 800**
5100 Avskrivningar och amorteringar	**±0**	**107 000**
5120 Avskrivningar på fastigheter	*±0*	*107 000*
5121 Amortering på statskapital	±0	107 000
5130 Uppdragsmyndigheters komplementkostnader	*±0*	*0*
5131 Uppdragsmyndigheters komplementkostnader	*±0*	*0*
5200 Statliga pensionsavgifter	**±0**	**10 612 000**
5211 Statliga pensionsavgifter	±0	10 612 000
5000 Kalkylmässiga inkomster	**±0**	**10 719 000**
6100 Bidrag från EU:s jordbruksfonder	**±0**	**10 252 940**
6110 Bidrag från Europeiska garantifonden för jordbruket	*±0*	*6 952 300*
6111 Gårdsstöd	±0	6 808 300
6113 Övriga interventioner	±0	126 000
6114 Exportbidrag	±0	0
6115 Djurbidrag	±0	0
6116 Offentlig lagring	±0	10 000
6119 Övriga bidrag från Europeiska garantifonden för jordbruket	±0	8 000

Inkomsttitel	Avvikelse från regeringen	Utskottets förslag
6120 Bidrag från EU till landsbygdsutvecklingen	*±0*	*3 300 640*
6123 Europeiska utvecklings- och garantifonden - garantisektionen 2000 - 2006	±0	−500
6124 Bidrag från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling 2007–2013	±0	530 140
6125 Bidrag från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling 2014–2020	±0	2 771 000
6200 Bidrag från EU till fiskenäringen	**±0**	**130 400**
6213 Bidrag från Europeiska fiskefonden 2007–2013	±0	54 200
6214 Bidrag från Europeiska havs- och fiskerifonden 2014–2020	±0	76 200
6300 Bidrag från Europeiska regionala utvecklingsfonden	**±0**	**986 000**
6313 Bidrag från Europeiska regionala utvecklingsfonden 2007–2013	±0	114 000
6314 Bidrag från Europeiska regionala utvecklingsfonden 2014–2020	±0	872 000
6400 Bidrag från Europeiska socialfonden	**±0**	**648 000**
6413 Bidrag från Europeiska socialfonden 2007–2013	±0	0
6414 Bidrag från Europeiska socialfonden 2014–2020	±0	648 000
6500 Bidrag till transeuropeiska nätverk	**±0**	**450 000**
6511 Bidrag till transeuropeiska nätverk	±0	450 000
6900 Övriga bidrag från EU	**±0**	**238 400**
6911 Övriga bidrag från EU	±0	238 400
6912 Bidrag till EU:s omstruktureringsfond för sockersektorn	±0	0
6000 Bidrag m.m. från EU	**±0**	**12 705 740**
7100 Tillkommande skatter	**±0**	**9 886 981**
7110 EU-skatter	*±0*	*6 421 652*
7112 Tullmedel	±0	6 344 485
7113 Jordbrukstullar och sockeravgifter	±0	77 167
7114 Avgifter till EU:s omstruktureringsfond för sockersektorn	±0	0
7120 Kommunala utjämningsavgifter	*±0*	*3 465 329*
7121 Utjämningsavgift för LSS-kostnader	±0	3 465 329
7200 Avräkningar	**±0**	**−98 562 317**
7210 Intäkter som förs till fonder	*±0*	*−7 992 277*
7211 Intäkter som förs till fonder	±0	−7 992 277
7220 Kompensation för mervärdesskatt	*±0*	*−90 570 040*
7221 Avräknad mervärdesskatt, statliga myndigheter	±0	−30 584 880
7222 Kompensation för mervärdesskatt, kommuner	±0	−59 985 160
7000 Avräkningar m.m. i anslutning till skattesystemet	**±0**	**−88 675 336**
8000 Utgifter som redovisas som krediteringar på skattekonto	**±0**	**0**
9000 Löpande redovisade skatter m.m.	**±0**	**0**
Statsbudgetens inkomster (kassamässigt)	**±0**	**924 260 869**

BILAGA 3

Reservanternas förslag till utgiftsramar och inkomstberäkning 2016

Reservanternas förslag till utgiftsramar år 2016

Tusental kronor

Utgiftsområde		Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen				
			M	SD	C	FP	KD
1	Rikets styrelse	12 717 244	−117 000	−587 180	−214 500	−24 000	−127 500
2	Samhällsekonomi och finansförvaltning	14 812 312	−89 000	±0	−1 070 500	−193 000	−189 000
3	Skatt, tull och exekution	10 782 946	+5 000	+268 600	−14 539	−15 000	+10 000
4	Rättsväsendet	41 573 737	+55 000	+1 961 300	−15 000	−10 000	+35 000
5	Internationell samverkan	1 905 203	±0	+20 000	−3 000	±0	±0
6	Försvar och samhällets krisberedskap	48 827 432	±0	+3 000 000	±0	+1 000 000	±0
7	Internationellt bistånd	32 357 474	−820 000	+515 026	+212 000	+97 000	±0
8	Migration	19 419 719	−106 663	−16 451 869	−637 000	+196 000	−11 000
9	Hälsovård, sjukvård och social omsorg	69 237 676	−4 069 000	+2 165 300	−6 157 050	−2 420 000	−4 035 000
10	Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning	109 868 281	−1 597 000	+2 662 000	−1 687 000	−1 460 000	−1 217 000
11	Ekonomisk trygghet vid ålderdom	36 184 250	±0	+5 171 700	−20 000	+199 000	±0
12	Ekonomisk trygghet för familjer och barn	87 129 050	−217 000	−164 385	−831 000	−127 000	+85 000
13	Jämställdhet och nyanlända invandrares etablering	21 070 265	−1 025 000	−10 404 366	−101 000	−669 000	−1 176 000
14	Arbetsmarknad och arbetsliv	79 681 475	−3 945 000	−1 370 500	−6 341 000	−5 776 000	−2 399 000
15	Studiestöd	21 707 932	−1 250 200	+400 600	−1 078 800	−2 167 000	−1 868 330
16	Utbildning och universitetsforskning	69 452 400	−3 207 000	+534 661	−3 579 796	−2 608 246	−3 863 324
17	Kultur, medier, trossamfund och fritid	13 694 535	−641 000	+107 567	−549 712	−496 000	−405 000
18	Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik	7 064 024	−5 880 000	−4 961 000	−5 901 200	−5 923 000	−5 983 000
19	Regional tillväxt	3 255 721	±0	±0	+25 000	±0	+4 000

Utgiftsområde	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen				
		M	SD	C	FP	KD
20 Allmän miljö- och naturvård	7 661 756	−1 996 000	−1 707 500	−1 877 000	−1 774 000	−2 226 000
21 Energi	2 812 038	−303 000	−340 000	+322 000	−194 000	−23 000
22 Kommunikationer	54 122 036	−25 000	+417 000	−90 000	−569 000	−224 000
23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel	18 919 553	−216 000	+1 575 000	−12 000	−298 000	+73 000
24 Näringsliv	5 998 273	−497 000	−204 000	−557 000	−623 000	−667 000
25 Allmänna bidrag till kommuner	93 398 252	−107 000	−2 645 200	−3 718 000	−1 953 000	+12 729 000
26 Statsskuldsräntor m.m.	10 769 176	±0	±0	±0	±0	±0
27 Avgiften till Europeiska unionen	31 827 167	±0	±0	±0	±0	±0
Summa utgiftsområden	**926 249 927**	**−26 047 863**	**−20 037 246**	**−33 896 097**	**−25 807 246**	**−11 478 154**
Minskning av anslagsbehållningar	−3 142 750	±0	±0	±0	±0	±0
Summa utgifter	**923 107 177**	**−26 047 863**	**−20 037 246**	**−33 896 097**	**−25 807 246**	**−11 478 154**
Myndigheters m.fl. in- och utlåning i Riksgäldskontoret, netto	10 768 000	+64 000	−2 500 000	±0	±0	±0
Kassamässig korrigering	0	±0	±0	±0	±0	±0
Summa	**933 875 177**	**−25 983 863**	**−22 537 246**	**−33 896 097**	**−25 807 246**	**−11 478 154**

Reservanternas förslag till inkomstberäkning 2016

Tusental kronor

Inkomsttitel	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen				
		M	SD	C	FP	KD
1100 Direkta skatter på arbete	**606 496 570**	**−19 245 000**	**−18 395 200**	**−12 651 000**	**−18 605 000**	**−20 300 000**
1111 Statlig inkomstskatt	57 362 178	−1 625 000	−4 590 900	−3 285 000	−10 270 000	−1 670 000
1115 Kommunal inkomstskatt	668 386 593	+200 000	−3 623 200	+370 000	+446 000	−13 500 000
1120 Allmän pensionsavgift	113 126 901	±0	±0	±0	±0	±0
1130 Artistskatt	0	±0	±0	±0	±0	±0
1140 Skattereduktioner	−232 379 102	−17 820 000	−10 181 100	−9 736 000	−8 781 000	−5 130 000
1200 Indirekta skatter på arbete	**527 200 667**	**−2 470 000**	**−9 793 733**	**−23 460 000**	**−3 824 667**	**−9 470 000**
1210 Arbetsgivaravgifter	512 369 066	−700 000	−9 792 033	−21 690 000	−2 114 667	−7 700 000
1240 Egenavgifter	13 623 935	±0	−5 800	±0	+60 000	±0
1260 Avgifter till premiepensionssystemet	−35 151 360	±0	±0	±0	±0	±0
1270 Särskild löneskatt	43 424 754	−1 770 000	−600	−1 770 000	−1 770 000	−1 770 000
1280 Nedsättningar	−7 733 014	±0	+4 700	±0	±0	±0
1290 Tjänstegruppliv	667 286	±0	±0	±0	±0	±0
1300 Skatt på kapital	**200 279 507**	**+490 000**	**+3 396 667**	**+3 983 600**	**−615 000**	**+1 400 000**
1310 Skatt på kapital, hushåll	46 721 530	±0	+133 333	+325 000	−1 300 000	±0
1320 Skatt på företagsvinster	101 302 132	+490 000	+5 033 333	+3 658 600	+525 000	+1 400 000
1330 Kupongskatt	4 943 554	±0	±0	±0	±0	±0
1340 Avkastningsskatt	5 061 051	±0	±0	±0	±0	±0
1350 Fastighetskatt	32 710 311	±0	−1 770 000	±0	+160 000	±0
1360 Stämpelskatt	9 540 929	±0	±0	±0	±0	±0
1400 Skatt på konsumtion och insatsvaror	**510 395 500**	**−4 040 000**	**−74 600**	**+313 000**	**−1 180 000**	**+3 893 000**
1410 Mervärdesskatt	385 151 674	+400 000	+4 556 100	+307 000	+320 000	+438 000
1420 Skatt på alkohol och tobak	25 140 381	±0	−57 800	±0	±0	+780 000
1430 Energiskatt	44 981 356	−4 160 000	−502 900	−3 820 000	−3 130 000	−1 960 000

Inkomsttitel	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen				
		M	SD	C	FP	KD
1440 Koldioxidskatt	22 833 799	±0	−3 894 700	+540 000	+140 000	+820 000
1450 Övriga skatter på energi och miljö	5 499 360	−640 000	±0	+3 086 000	+890 000	+3 815 000
1470 Skatt på vägtrafik	20 121 879	+360 000	±0	+200 000	+600 000	±0
1480 Övriga skatter	6 667 051	±0	−175 300	±0	±0	±0
1500 Skatt på import	**6 455 282**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**
1600 Restförda och övriga skatter	**5 780 139**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**
1700 Avgående poster, skatter till EU	**−6 455 282**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**
Offentliga sektorns skatteintäkter (periodiserat)	**1 850 152 383**	**−25 265 000**	**−24 866 867**	**−31 814 400**	**−24 224 667**	**−24 477 000**
1800 Avgående poster, skatter till andra sektorer	**−917 514 502**	**−200 000**	**+2 738 200**	**−370 000**	**−446 000**	**+13 500 000**
Statens skatteintäkter (periodiserat)	**932 637 880**	**−25 465 000**	**−22 128 667**	**−32 184 400**	**−24 670 667**	**−10 977 000**
1900 Periodiseringar	**19 963 915**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**
1000 Statens skatteinkomster	**952 601 796**	**−25 465 000**	**−22 128 667**	**−32 184 400**	**−24 670 667**	**−10 977 000**
Övriga inkomster (kassamässigt)	**−28 340 926**	**−250 000**	**+1 871 500**	**−500 000**	**+200 000**	**−300 000**
2000 Inkomster av statens verksamhet	**31 148 870**	**−250 000**	**+1 600 000**	**−500 000**	**+200 000**	**−300 000**
3000 Inkomster av försåld egendom	**5 000 000**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**
4000 Återbetalning av lån	**760 800**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**
5000 Kalkylmässiga inkomster	**10 719 000**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**
6000 Bidrag m.m. från EU	**12 705 740**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**
7000 Avräkningar m.m. i anslutning till skattesystemet	**−88 675 336**	**±0**	**+174 600**	**±0**	**±0**	**±0**
8000 Utgifter som redovisas som krediteringar på skattekonto	**0**	**±0**	**+96 900**	**±0**	**±0**	**±0**
9000 Löpande redovisade skatter m.m.	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Statsbudgetens inkomster (kassamässigt)	**924 260 869**	**−25 715 000**	**−20 257 167**	**−32 684 400**	**−24 470 667**	**−11 277 000**

BILAGA 4

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om ändring i lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster

Härigenom föreskrivs att 1 och 2 §§ lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster[1] ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
1 §[2]	
Särskild löneskatt ska för varje år betalas till staten med 24,26 procent på	Särskild löneskatt ska för varje år betalas till staten med *6,15* procent *på sådan ersättning som avses i 2 kap. 10 och 11 §§ socialavgiftslagen (2000:980) till personer som vid årets ingång har fyllt 65 år och* med 24,26 procent på

1. ersättning som utfaller enligt kollektivavtalsgrundad avgångsbidragsförsäkring som tecknas av arbetsgivare till förmån för arbetstagare,

2. avgångsersättning som annorledes än på grund av kollektivavtalsgrundad avgångsbidragsförsäkring utbetalas av staten, kommun eller kommunalförbund som arbetsgivare eller av Sveriges Kommuner och Landsting eller det för kommunerna och landstingen gemensamma organet för administration av personalpension, under förutsättning att arbetsgivaren tillämpar kommunalt pensionsavtal eller av annan arbetsgivare, under förutsättning att arbetsgivaren tillämpar kommunalt pensionsavtal och att borgen eller liknande garanti tecknats av kommun, kommunalförbund eller Sveriges Kommuner och Landsting,

---

[1] Senaste lydelse av lagens rubrik 1991:688.

[2] Senaste lydelse 2010:1244.

3. avgångsersättning som omfattas av s.k. trygghetsavtal,

4. ersättning som utges enligt gruppsjukförsäkring som åtnjuts enligt grunder som fastställts i kollektivavtal mellan arbetsmarknadens huvudorganisationer till den del ersättningen utgör komplement till sjukersättning eller till aktivitetsersättning,

5. ersättning som utges på grund av ansvarighetsförsäkring som åtnjuts enligt grunder som fastställts i kollektivavtal mellan arbetsmarknadens huvudorganisationer till den del ersättningen utges i form av engångsbelopp som inte utgör kompensation för *mistad* inkomst,	5. ersättning som utges på grund av ansvarighetsförsäkring som åtnjuts enligt grunder som fastställts i kollektivavtal mellan arbetsmarknadens huvudorganisationer till den del ersättningen utges i form av engångsbelopp som inte utgör kompensation för *förlorad* inkomst,

6. bidrag som en arbetsgivare lämnar till

– en sådan vinstandelsstiftelse som avses i 25 kap. 21 § socialförsäkringsbalken om ersättningar från stiftelsen är avgiftsfria enligt 2 kap. 18 § socialavgiftslagen *(2000:980)*, eller	– en sådan vinstandelsstiftelse som avses i 25 kap. 21 § socialförsäkringsbalken om ersättningar från stiftelsen är avgiftsfria enligt 2 kap. 18 § socialavgiftslagen, eller

– en annan juridisk person med motsvarande ändamål med undantag för bidrag som lämnas till en pensions- eller personalstiftelse enligt lagen (1967:531) om tryggande av pensionsutfästelse m.m.

Skattskyldig är den som utgett sådan ersättning eller sådant bidrag som avses i första stycket.	Skattskyldig är den som utgett sådan ersättning eller sådant bidrag som avses i första stycket. *I fråga om sådan för mottagaren skattepliktig intäkt som utgörs av rabatt, bonus eller annan ersättning på grund av kundtrohet eller liknande, är den som slutligt har stått för de kostnader som ligger till grund för ersättningen skattskyldig enligt denna lag. I fråga om sådan förmån som avses i 10 kap. 11 § andra stycket inkomstskattelagen (1999:1229) är den i vars tjänst rättigheten förvärvats skattskyldig enligt denna lag. I fråga om annan för mottagaren skattepliktig ersättning som utgetts av en utomlands bosatt fysisk person eller av en utländsk juridisk person och som har sin grund i en anställning i Sverige hos någon annan än den som utgett ersättningen, är den hos vilken mottagaren är anställd i Sverige skattskyldig enligt denna lag.*

Vid bestämmande av skatteunderlaget tillämpas bestämmelserna i 2 kap. 4–15 och 17–25 §§ socialavgiftslagen.

Vid bestämmande av skatteunderlaget enligt första stycket 5 ska bortses från ersättning för arbetsskada som inträffat före utgången av juni 1993 om ersättningen avser tid därefter samt från ersättning för arbetsskada som inträffat före utgången av år 1992 om skadan anmälts till allmän försäkringskassa eller Försäkringskassan efter utgången av juni 1993. Detta gäller dock

endast ersättning som för en och samme arbetstagare beräknas på lönedelar som inte överstiger sju och en halv gånger prisbasbeloppet enligt 2 kap. 6 och 7 §§ socialförsäkringsbalken.

2 §[3]

En enskild person eller ett dödsbo *skall* för varje år till staten betala särskild löneskatt med 24,26 procent på överskott av passiv näringsverksamhet enligt inkomstskattelagen (1999:1229) här i landet samt på ersättning som utges enligt sådan avtalsgruppsjukförsäkring som avses i 15 kap. 9 § inkomstskattelagen eller enligt sådan trygghetsförsäkring som avses i *nämnda lagrum* till den del ersättningen utges i form av engångsbelopp som inte utgör kompensation för *mistad* inkomst. Om en skattskyldig *avlidit under året skall* särskild löneskatt betalas med 24,26 procent på inkomst som avses i 3 kap. 3–8 §§ socialavgiftslagen (2000:980).	En enskild person eller ett dödsbo *ska* för varje år till staten betala särskild löneskatt med 24,26 procent på överskott av passiv näringsverksamhet enligt inkomstskattelagen (1999:1229) här i landet samt på ersättning som utges enligt sådan avtalsgruppsjukförsäkring som avses i 15 kap. 9 § inkomstskattelagen eller enligt sådan trygghetsförsäkring som avses i *den paragrafen* till den del ersättningen utges i form av engångsbelopp som inte utgör kompensation för *förlorad* inkomst. Om en skattskyldig *vid årets ingång har fyllt 65 år eller inte har fyllt 65 år men under hela året har uppburit hel allmän ålderspension enligt socialförsäkringsbalken, ska* särskild löneskatt betalas med *6,15* procent på inkomst som avses i 3 kap. 3–8 §§ socialavgiftslagen (2000:980). *Om en skattskyldig avlidit under året, ska särskild löneskatt betalas med 24,26 procent på inkomst som avses i 3 kap. 3–8 §§ socialavgiftslagen.*

Vid beräkning av skatteunderlaget gäller i tillämpliga delar bestämmelserna i 3 kap. 9–11 §§ och 12 § första och andra styckena socialavgiftslagen.

Skatt betalas inte då skatteunderlaget understiger 1 000 kronor.

---

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2016.

2. Bestämmelsen i 1 § i den nya lydelsen tillämpas på ersättning som betalas ut efter den 31 december 2015.

3. Bestämmelsen i 2 § i den nya lydelsen tillämpas på inkomst som uppbärs efter den 31 december 2015. Omfattar beskattningsåret tid såväl före som efter ikraftträdandet ska, om den skattskyldige inte visar annat, så stor del av beskattningsårets inkomst anses hänförlig till tiden efter den 31 december 2015 som svarar mot förhållandet mellan den del av beskattningsåret som infaller under denna tid och hela beskattningsåret.

---

[3] Senaste lydelse 2006:1339.

2 Förslag till lag om ändring i lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel

Härigenom föreskrivs att 3 d och 10 a §§ lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*

3 d §[1]

Skatteunderlaget är kapitalunderlaget enligt 3 a §, multiplicerat med den genomsnittliga statslåneräntan under kalenderåret närmast före ingången av beskattningsåret, om inte annat anges i andra eller tredje stycket. För skattskyldiga som avses i 2 § första stycket 1 och 2 ingår inte den del av kapitalunderlaget som ska tas med vid beräkning av skatteunderlag enligt andra eller tredje stycket.

Skatteunderlag som avser kapitalförsäkring är kapitalunderlaget enligt 3 a §, som är hänförligt till kapitalförsäkring, samt enligt 3 b och 3 c §§, multiplicerat med statslåneräntan vid utgången av november kalenderåret närmast före beskattningsåret.	Skatteunderlag som avser kapitalförsäkring är kapitalunderlaget enligt 3 a §, som är hänförligt till kapitalförsäkring, samt enligt 3 b och 3 c §§, multiplicerat med statslåneräntan vid utgången av november kalenderåret närmast före beskattningsåret *ökad med 0,75 procentenheter. Skatteunderlaget är dock lägst 1,25 procent av kapitalunderlaget.*

Andra stycket gäller även för skatteunderlag som avser sådant avtal om tjänstepension som är jämförbart med kapitalförsäkring.

Skatteunderlaget avrundas nedåt till helt hundratal kronor.

10 a §[2]

Skattskyldig som avses i 2 § första stycket 6 *och 7* har rätt till nedsättning av skatten på försäkring med belopp som motsvarar den utländska skatt eller den skatt enligt kupongskattelagen (1970:624) som är hänförlig till försäkringen och som försäkringsgivaren eller den skattskyldige har betalat. Nedsättning för utländsk skatt medges bara om rätt till avräkning enligt lagen (1986:468) om avräkning av utländsk skatt saknas. Med utländsk skatt avses dels sådan skatt som anges i 1 kap. 3 § nämnda lag, dels punktskatt och förmögenhetsskatt. Avräkningsbar skatt som kvarstår	*Skattskyldiga* som avses i 2 § första stycket 6–*10* har rätt till nedsättning av skatten på försäkring *och avtal om tjänstepension* med belopp som motsvarar den utländska skatt eller den skatt enligt kupongskattelagen (1970:624) som är hänförlig till försäkringen *eller tjänstepensionsavtalet* och som försäkringsgivaren, *tjänstepensionsinstitutet* eller den skattskyldige har betalat. Nedsättning för utländsk skatt medges bara om rätt till avräkning enligt lagen (1986:468) om avräkning av utländsk skatt saknas. Med utländsk skatt avses dels sådan skatt som anges i 1 kap. 3 § nämnda lag, dels punkt-

[1] Senaste lydelse 2011:1278.

[2] Senaste lydelse 2011:1278.

outnyttjad får räknas av senare år mot skatt enligt denna lag vilken avser samma försäkring.	skatt och förmögenhetsskatt. Avräkningsbar skatt som kvarstår outnyttjad får räknas av senare år mot skatt enligt denna lag vilken avser samma försäkring *eller samma tjänstepensionsavtal*.

Den skattskyldige ska lämna de uppgifter som behövs för prövningen av begäran om nedsättning av skatt. Om det framgår att det finns förutsättningar för nedsättning, trots att den skattskyldige inte kan lämna samtliga de uppgifter som är nödvändiga för tillämpning av nedsättningsreglerna, får nedsättning ske med skäligt belopp.

---

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2016.
2. Bestämmelserna i 3 d och 10 a §§ i den nya lydelsen tillämpas första gången för beskattningsår som börjar efter den 31 december 2015.

3 Förslag till lag om ändring i mervärdesskattelagen (1994:200)

Härigenom föreskrivs att 7 kap. 1 § mervärdesskattelagen (1994:200)[1] ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*

7 kap.

1 §[2]

Skatt enligt denna lag tas ut med 25 procent av beskattningsunderlaget om inte annat följer av andra eller tredje stycket.

Skatten tas ut med 12 procent av beskattningsunderlaget för

1. rumsuthyrning i hotellrörelse eller liknande verksamhet samt upplåtelse av campingplatser och motsvarande i campingverksamhet,
2. omsättning av sådana konstverk som avses i 9 a kap. 5 §, och som ägs av upphovsmannen eller dennes dödsbo,
3. import av sådana konstverk, samlarföremål och antikviteter som avses i 9 a kap. 5–7 §§,
4. omsättning, unionsinternt förvärv och import av sådana livsmedel som avses i artikel 2 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 178/2002 av den 28 januari 2002 om allmänna principer och krav för livsmedelslagstiftning, om inrättande av Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet och om förfaranden i frågor som gäller livsmedelssäkerhet, med undantag för

a) annat vatten som avses i artikel 6 i rådets direktiv 98/83/EG av den 3 november 1998 om kvaliteten på dricksvatten, ändrat genom Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1882/2003, än sådant vatten som tappas på flaskor eller i behållare som är avsedda för försäljning, och

b) spritdrycker, vin och starköl, och

5. omsättning av restaurang- och cateringtjänster, med undantag för den del av tjänsten som avser spritdrycker, vin och starköl.

Skatten tas ut med 6 procent av beskattningsunderlaget för

1. omsättning, unionsinternt förvärv och import av följande varor, om inte annat följer av 3 kap. 13 och 14 §§, under förutsättning att varorna inte helt eller huvudsakligen är ägnade åt reklam:

– böcker, broschyrer, häften och liknande alster, även i form av enstaka blad,
– tidningar och tidskrifter,
– bilderböcker, ritböcker och målarböcker för barn,
– musiknoter, samt
– kartor, inbegripet atlaser, väggkartor och topografiska kartor,

2. omsättning, unionsinternt förvärv och import av program och kataloger för verksamhet som avses i 5, 6, 7 eller 10 samt annan omsättning än för egen verksamhet, unionsinternt förvärv och import av program och kataloger för

[1] Lagen omtryckt 2000:500.

[2] Senaste lydelse 2011:1194.

verksamhet som avses i 3 kap. 18 §, allt under förutsättning att programmen och katalogerna inte helt eller huvudsakligen är ägnade åt reklam,

3. omsättning av radiotidningar samt omsättning, unionsinternt förvärv och import av kassettidningar, om inte annat följer av 3 kap. 17 §, och av kassetter eller något annat tekniskt medium som återger en uppläsning av innehållet i en vara som omfattas av 1,

4. omsättning, unionsinternt förvärv och import av en vara som genom teckenspråk, punktskrift eller annan sådan särskild metod gör skrift eller annan information tillgänglig särskilt för läshandikappade, om inte annat följer av 3 kap. 4 §,

5. tillträde till konserter, cirkus-, *biograf*-, teater-, opera- eller balett-föreställningar eller andra jämförliga föreställningar,	5. tillträde till konserter, cirkus-, teater-, opera- eller balett-föreställningar eller andra jämförliga föreställningar,

6. tjänster som avses i 3 kap. 11 § 2 och 4 om verksamheten inte bedrivs av och inte heller fortlöpande i mer än ringa omfattning understöds av det allmänna,

7. tillträde till och förevisning av djurparker,

8. upplåtelse eller överlåtelse av rättigheter som omfattas av 1, 4 eller 5 § lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk, dock inte när det är fråga om fotografier, reklamalster, system och program för automatisk databehandling eller film, videogram eller annan jämförlig upptagning som avser information,

9. upplåtelse eller överlåtelse av rättighet till ljud- eller bildupptagning av en utövande konstnärs framförande av ett litterärt eller konstnärligt verk,

10. omsättning av tjänster inom idrottsområdet som anges i 3 kap. 11 a § första stycket och som inte undantas från skatteplikt enligt andra stycket samma paragraf, och

11. personbefordran utom sådan befordran där resemomentet är av underordnad betydelse.

---

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2017.

2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för mervärdesskatt som hänför sig till tiden före ikraftträdandet.

4 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1994:1776) om skatt på energi
dels att 9 kap. 4 § ska upphöra att gälla,
dels att 2 kap. 1, 1 b och 9 §§, 4 kap. 1 och 12 §§, 5 kap. 3 §, 6 a kap. 1, 2, 2 a och 3 §§, 7 kap. 3 a och 3 c §§, 9 kap. 5 § och 12 kap. 1 § ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

2 kap.

1 §

Energiskatt och koldioxidskatt ska, om inte annat följer av andra stycket, betalas för följande bränslen med angivna belopp:

	KN-nr	Slag av bränsle	Skattebelopp		
			Energiskatt	Koldioxidskatt	Summa skatt
1.	2710 11 41, 2710 11 45 eller 2710 11 49	Bensin som uppfyller krav för			
		a) miljöklass 1			
		– motorbensin	3 kr *25* öre per liter	2 kr *60* öre per liter	*5* kr *85* öre per liter
		– alkylatbensin	1 kr *46* öre per liter	2 kr *60* öre per liter	4 kr *6* öre per liter
		b) miljöklass 2	3 kr *28* öre per liter	2 kr *60* öre per liter	5 kr *88* öre per liter
2.	2710 11 31, 2710 11 51 eller 2710 11 59	Annan bensin än som avses under 1 eller 7	4 kr *7* öre per liter	2 kr *60* öre per liter	*6* kr *67* öre per liter

	KN-nr	Slag av bränsle	Skattebelopp		
			Energiskatt	Koldioxidskatt	Summa skatt
3.	2710 19 21, 2710 19 25, 2710 19 41–2710 19 49 eller 2710 19 61–2710 19 69	Eldningsolja, dieselbrännolja, fotogen, m.m. som			
		a) har försetts med märk- och färgämnen eller ger mindre än 85 volymprocent destillat vid 350°C, b) inte har försetts med märk- och färgämnen och ger minst 85 volymprocent destillat vid 350°C, tillhörig	*850* kr per m^3	*3 218* kr per m^3	*4 068* kr per m^3
		miljöklass 1	*1 833* kr per m^3	*3 218* kr per m^3	*5 051* kr per m^3
		miljöklass 2	*2 113* kr per m^3	*3 218* kr per m^3	*5 331* kr per m^3
		miljöklass 3 eller inte tillhör någon miljöklass	*2 259* kr per m^3	*3 218* kr per m^3	*5 477* kr per m^3
4.	2711 12 11–2711 19 00	Gasol m.m. som används för			
		a) drift av motordrivet fordon, fartyg eller luftfartyg	0 kr per 1 000 kg	*3 385* kr per 1 000 kg	*3 385* kr per 1 000 kg
		b) annat ändamål än som avses under a	*1 092* kr per 1 000 kg	*3 385* kr per 1 000 kg	*4 477* kr per 1 000 kg
5.	2711 11 00, 2711 21 00	Naturgas som används för			
		a) drift av motordrivet fordon, fartyg eller luftfartyg	0 kr per 1 000 m^3	*2 409* kr per 1 000 m^3	*2 409* kr per 1 000 m^3
		b) annat ändamål än som avses under a	*939* kr per 1 000 m^3	*2 409* kr per 1 000 m^3	*3 348* kr per 1 000 m^3
6.	2701, 2702 eller 2704	Kol och koks	*646* kr per 1 000 kg	*2 800* kr per 1 000 kg	*3 446* kr per 1 000 kg
7.	2710 11 31	Flygbensin med en blyhalt om högst 0,005 gram per liter	3 kr *28* öre per liter	2 kr *60* öre per liter	*5* kr *88* öre per liter

I fall som avses i 4 kap. 1 § 7 och 8 *och* 12 § 4 tas skatt ut med ett belopp som motsvarar skillnaden mellan de skattebelopp som gäller för bränslets olika användningssätt.

Föreslagen lydelse

2 kap.

1 §[1]

Energiskatt och koldioxidskatt ska, om inte annat följer av andra stycket *eller 1 b §*, betalas för följande bränslen med angivna belopp:

	KN-nr	Slag av bränsle	Skattebelopp		
			Energiskatt	Koldioxidskatt	Summa skatt
1.	2710 11 41, 2710 11 45 eller 2710 11 49	Bensin som uppfyller krav för			
		a) miljöklass 1			
		– motorbensin	3 kr *72* öre per liter	2 kr *59* öre per liter	*6* kr *31* öre per liter
		– alkylatbensin	1 kr *93* öre per liter	2 kr *59* öre per liter	4 kr *52* öre per liter
		b) miljöklass 2	3 kr *75* öre per liter	2 kr *59* öre per liter	*6* kr *34* öre per liter
2.	2710 11 31, 2710 11 51 eller 2710 11 59	Annan bensin än som avses under 1 eller 7	4 kr *53* öre per liter	2 kr *59* öre per liter	7 kr *12* öre per liter
3.	2710 19 21, 2710 19 25, 2710 19 41–2710 19 49 eller 2710 19 61–2710 19 69	Eldningsolja, dieselbrännolja, fotogen, m.m. som			
		a) har försetts med märk- och färgämnen eller ger mindre än 85 volymprocent destillat vid 350°C,	*846* kr per m^3	*3 204* kr per m^3	*4 050* kr per m^3
		b) inte har försetts med märk- och färgämnen och ger minst 85 volymprocent destillat vid 350°C, tillhörig			
		miljöklass 1	*2 355* kr per m^3	*3 204* kr per m^3	*5 559* kr per m^3
		miljöklass 2	*2 634* kr per m^3	*3 204* kr per m^3	*5 838* kr per m^3
		miljöklass 3 eller inte tillhör någon miljöklass	*2 779* kr per m^3	*3 204* kr per m^3	*5 983* kr per m^3

[1] Senaste lydelse 2013:970.

	KN-nr	Slag av bränsle	Skattebelopp		
			Energiskatt	Koldioxidskatt	Summa skatt
4.	2711 12 11– 2711 19 00	Gasol m.m. som används för			
		a) drift av motordrivet fordon, fartyg eller luftfartyg	0 kr per 1 000 kg	*3 370* kr per 1 000 kg	*3 370* kr per 1 000 kg
		b) annat ändamål än som avses under a	*1 087* kr per 1 000 kg	*3 370* kr per 1 000 kg	*4 457* kr per 1 000 kg
5.	2711 11 00, 2711 21 00	Naturgas som används för			
		a) drift av motordrivet fordon, fartyg eller luftfartyg	0 kr per 1 000 m^3	*2 399* kr per 1 000 m^3	*2 399* kr per 1 000 m^3
		b) annat ändamål än som avses under a	*935* kr per 1 000 m^3	*2 399* kr per 1 000 m^3	*3 334* kr per 1 000 m^3
6.	2701, 2702 eller 2704	Kol och koks	*643* kr per 1 000 kg	*2 788* kr per 1 000 kg	*3 431* kr per 1 000 kg
7.	2710 11 31	Flygbensin med en blyhalt om högst 0,005 gram per liter	3 kr *75* öre per liter	2 kr 59 öre per liter	*6* kr *34* öre per liter

I fall som avses i 4 kap. 1 § 7 och 8 *samt* 12 § 4 tas skatt ut med ett belopp som motsvarar skillnaden mellan de skattebelopp som gäller för bränslets olika användningssätt.

I fall som avses i 4 kap. 1 § 10 a och b och 12 § 5 tas skatt ut med ett belopp som motsvarar

1. skatten som gäller för bränsle enligt första stycket 3 b, om bränsle enligt första stycket 3 a har förvärvats utan skatt,

2. skillnaden mellan de skattebelopp som gäller för bränsle enligt första stycket 3 a respektive bränsle enligt första stycket 3 b, om bränsle enligt första stycket 3 a har förvärvats med skatt,

3. skatten som gäller för annat bränsle enligt första stycket, om sådant bränsle i annat fall än som avses i 1 har förvärvats utan skatt,

4. skatten som gäller för det bränsle enligt första stycket som det använda bränslet anses likvärdigt med enligt 3 eller 4 §, om bränsle enligt 3 eller 4 § har förvärvats utan skatt, och

5. skillnaden mellan de skattebelopp som gäller för bränsle enligt första stycket 3 a respektive bränsle enligt första stycket 3 b, om bränsle enligt 3 eller 4 § har förvärvats med skatt som motsvarar skatten som gäller för bränsle enligt första stycket 3 a.

I fall som avses i 4 kap. 1 § 10 c tillämpas tredje stycket 1–3 avseende flygfotogen (KN-nr 2710 19 21).

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
	1 b §[2]
För kalenderåret *2016* och efterföljande kalenderår ska energiskatt och koldioxidskatt betalas med belopp som *efter en årlig omräkning* motsvarar de i 1 § angivna skattebeloppen *multiplicerade med det jämförelsetal, uttryckt i procent, som anger förhållandet mellan det allmänna prisläget i juni månad året närmast före det år beräkningen avser och prisläget i juni 2014. Beloppen avrundas till hela kronor och ören.*	För kalenderåret *2017* och efterföljande kalenderår ska energiskatt och koldioxidskatt betalas med belopp som motsvarar de i 1 § angivna skattebeloppen *efter en årlig omräkning enligt andra stycket. Regeringen fastställer före november månads utgång de omräknade skattebelopp som ska tas ut för påföljande kalenderår.*
Regeringen fastställer före november månads utgång de omräknade skattebelopp som enligt denna paragraf ska tas ut för påföljande kalenderår.	*För bränslen som avses i* *1. 1 § första stycket 3 a samt 4–6 ska energiskatt och koldioxidskatt betalas med belopp som motsvarar de i 1 § angivna skattebeloppen multiplicerade med jämförelsetalet enligt tredje stycket,* *2. 1 § första stycket 1, 2, 3 b och 7 ska* *a) koldioxidskatt betalas med belopp som motsvarar de i 1 § angivna koldioxidskattebeloppen multiplicerade med jämförelsetalet enligt tredje stycket, och* *b) energiskatt betalas med belopp som motsvarar summan av de i 1 § angivna energiskatte- och koldioxidskattebeloppen multiplicerade med jämförelsetalet enligt tredje stycket med ett årligt tillägg av två procentenheter, med avdrag för det omräknade koldioxidskattebeloppet enligt a.* *Med jämförelsetal avses det värde, uttryckt i procent, som anger förhållandet mellan det allmänna prisläget i juni månad året närmast före det år beräkningen avser och prisläget i juni 2015.* *Beloppen enligt andra stycket 1, 2 a och 2 b avrundas var för sig till hela kronor och ören.*

[2] Senaste lydelse 2009:1497.

9 §[3]

Bränsletank som förser motor på motordrivet fordon eller båt med bränsle får inte innehålla oljeprodukt som är försedd med märkämne eller från vilken märkämnet har avlägsnats. Detta gäller dock inte båtar för vilka fiskelicens som inte är begränsad till fiske enbart i enskilt vatten har meddelats enligt fiskelagen (1993:787).

Första stycket gäller inte om oljeprodukten har förts in till Sverige i bränsletanken och har fyllts på i ett land där bränsletanken får innehålla en sådan produkt.

Beskattningsmyndigheten kan medge att bränsletank på båt som disponeras av Försvarsmakten, Försvarets materielverk, Kustbevakningen eller annan statlig myndighet får innehålla oljeprodukt som är försedd med märkämne. Om det finns särskilda skäl kan sådant medgivande också lämnas för annan båt.	Beskattningsmyndigheten kan medge att bränsletank på båt som disponeras av Försvarsmakten, Försvarets materielverk, Kustbevakningen eller annan statlig myndighet får innehålla oljeprodukt som är försedd med märkämne. Om det finns särskilda skäl kan sådant medgivande också lämnas för annan båt, *om den används uteslutande för annat än privat ändamål.*

Beslut om ett medgivande enligt tredje stycket får återkallas, om förutsättningarna för det inte längre finns. Beslut om återkallelse gäller omedelbart, om inte något annat anges i beslutet.

4 kap.

1 §[4]

Skyldig att betala energiskatt, koldioxidskatt och svavelskatt (skattskyldig) för bränslen som avses i 1 kap. 3 a § är den som

1. i egenskap av godkänd upplagshavare enligt 3 § hanterar bränsle enligt uppskovsförfarandet,
2. i egenskap av godkänd varumottagare enligt 6 eller 7 § tar emot bränsle som flyttats enligt uppskovsförfarandet,
3. säljer bränsle till Sverige genom distansförsäljning enligt 9 eller 9 b §,
4. tar emot beskattat bränsle enligt 10 §,
5. för in eller tar emot beskattat bränsle från ett annat EU-land till Sverige enligt 11 §,
6. i Sverige yrkesmässigt tillverkar eller bearbetar bränsle utanför ett skatteupplag,
7. förvärvat bränsle för vilket ingen skatt eller lägre skatt ska betalas när bränslet används för ett visst ändamål men som använder bränslet för ett annat ändamål som medför att skatt ska betalas med högre belopp,
8. förvärvat bränsle som ger mindre destillat än 85 volymprocent vid 350°C och som använder bränslet för drift av motordrivna fordon,

9. i annat fall än som avses i 1–8, innehar skattepliktigt bränsle utanför ett uppskovsförfarande utan att skatten för bränslet har redovisats	9. i annat fall än som avses i 1–8, innehar skattepliktigt bränsle utanför ett uppskovsförfarande utan att skatten för bränslet har redovisats

[3] Senaste lydelse 2014:1023.

[4] Senaste lydelse 2012:678.

här.	här, *10. förvärvat bränsle för vilket antingen ingen skatt har betalats eller skatt har betalats enligt 2 kap. 1 § första stycket 3 a och som använder bränslet* *a) i skepp, när skeppet används för privat ändamål,* *b) i båt, för vilken medgivande enligt 2 kap. 9 § har lämnats eller fiskelicens som inte är begränsad till fiske enbart i enskilt vatten har meddelats enligt fiskelagen (1993:787), när båten används för privat ändamål, eller* *c) i luftfartyg, när luftfartyget används för privat ändamål.*

12 §[5]

Skattskyldig för energiskatt för råtallolja samt för energiskatt, koldioxidskatt och svavelskatt för bränslen enligt 2 kap. 1 § första stycket 5 och 6, andra bränslen enligt 3 § än sådana som avses i 1 kap. 3 a §, bränslen enligt 4 § samt vad gäller svavelskatt även bränslen enligt 3 kap. 1 § 1 är den som

1. godkänts som lagerhållare enligt 15 §,
2. i annat fall än som avses i 1 utvinner, tillverkar eller bearbetar bränsle,

3. i annat fall än som avses i 1 och 2 för in bränsle till Sverige från ett annat EU-land eller tar emot en sådan leverans, *och*	3. i annat fall än som avses i 1 och 2 för in bränsle till Sverige från ett annat EU-land eller tar emot en sådan leverans,
4. förvärvat bränsle för vilket ingen skatt eller lägre skatt ska betalas när bränslet används för visst ändamål men som använder bränslet för ett ändamål som medför att skatt ska betalas med högre belopp.	4. förvärvat bränsle för vilket ingen skatt eller lägre skatt ska betalas när bränslet används för visst ändamål men som använder bränslet för ett ändamål som medför att skatt ska betalas med högre belopp, *och* *5. förvärvat bränsle för vilket antingen ingen skatt har betalats eller skatt har betalats enligt 2 kap. 1 § första stycket 3 a och som använder bränslet* *a) i skepp, när skeppet används för privat ändamål, eller* *b) i båt, för vilken medgivande enligt 2 kap. 9 § har lämnats eller fiskelicens som inte är begränsad till fiske enbart i enskilt vatten har meddelats enligt fiskelagen*

[5] Senaste lydelse 2011:287.

(1993:787), när båten används för privat ändamål.

5 kap.

3 §[6]

Skattskyldigheten inträder

1. för säljare eller mottagare vid distansförsäljning som är skattskyldig enligt 4 kap. 1 § 3 respektive 4, när bränslet förs in till Sverige,

2. för den som är skattskyldig enligt 4 kap. 1 § 7 *eller 8* eller enligt 4 kap. 12 § 4, när bränslet används för ett ändamål som medför att skatt ska betalas med högre belopp, och	2. för den som är skattskyldig enligt 4 kap. 1 § 7, *8 eller 10* eller enligt 4 kap. 12 § 4 *eller 5*, när bränslet används för ett ändamål som medför att skatt ska betalas med högre belopp, och

3. för den som är skattskyldig enligt 4 kap. 12 § 1 när

a) bränsle av honom levereras till en köpare som inte är godkänd lagerhållare eller till eget försäljningsställe för detaljförsäljning som inte utgörs av depå eller tas i anspråk för annat ändamål än försäljning, eller

b) han upphör att vara godkänd som lagerhållare, varvid han är skyldig att betala skatt för det bränsle som då ingår i hans lager.

[6] Senaste lydelse 2012:836.

Nuvarande lydelse

6 a kap.

1 §

Bränsle som används för nedan angivna ändamål, i förekommande fall med undantag för vissa bränsleslag, ska helt eller delvis befrias från skatt enligt följande, om inte annat anges.

Ändamål	Bränsle som inte ger befrielse	Befrielse från energiskatt	Befrielse från koldioxidskatt	Befrielse från svavelskatt
9. Om skattebefrielse inte följer av tidigare punkter, förbrukning för annat ändamål än drift av motordrivna fordon vid tillverkningsprocessen i industriell verksamhet	Bensin, råtallolja, bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 b			
a) i en anläggning för vilken utsläppsrätter ska överlämnas enligt 6 kap. 1 § lagen (2004:1199) om handel med utsläppsrätter		70 procent	100 procent	–
b) i andra fall än som avses under a		70 procent	*40 procent*	–
10. Om skattebefrielse inte följer av tidigare punkter, förbrukning för annat ändamål än drift av motordrivna fordon vid yrkesmässig växthusodling	Bensin, råtallolja, bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 b	70 procent	*40 procent*	–

Ändamål	Bränsle som inte ger befrielse	Befrielse från energiskatt	Befrielse från koldioxid-skatt	Befrielse från svavel-skatt
11. Om skattebefrielse inte följer av tidigare punkter, förbrukning för annat ändamål än drift av motordrivna fordon i yrkesmässig jordbruks-, skogs-bruks- eller vatten-bruksverksamhet	Bensin, råtallolja, bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 b	70 procent	*40 procent*	–
12. Om skattebefrielse inte följer av tidigare punkter, förbrukning i sodapannor eller i lutpannor		–	–	100 procent
13. Förbrukning vid tillverkningsprocessen i gruvindustriell verksamhet för drift av andra motordrivna fordon än personbilar, lastbilar och bussar	Andra bränslen än bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 b	*86* procent	40 procent	–

Föreslagen lydelse

6 a kap.

1 §[7]

Bränsle som används för nedan angivna ändamål, i förekommande fall med undantag för vissa bränsleslag, ska helt eller delvis befrias från skatt enligt följande, om inte annat anges.

Ändamål	Bränsle som inte ger befrielse	Befrielse från energi-skatt	Befrielse från koldioxid-skatt	Befrielse från svavel-skatt
9. Om skatte-befrielse inte följer av tidigare punkter, förbrukning för annat ändamål än drift av motordrivna fordon vid tillverknings-processen i industriell verksamhet	Bensin, råtallolja, bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 b			
a) i en anläggning för vilken utsläppsrätter ska överlämnas enligt 6 kap. 1 § lagen (2004:1199) om handel med utsläppsrätter		70 procent	100 procent	–
b) i andra fall än som avses under a		70 procent	*20 procent*	–
10. Om skattebefrielse inte följer av tidigare punkter, förbrukning för annat ändamål än drift av motordrivna fordon vid yrkes-mässig växthusodling	Bensin, råtallolja, bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 b	70 procent	*20 procent*	–

[7] Senaste lydelsen 2014:1024.

Ändamål	Bränsle som inte ger befrielse	Befrielse från energi-skatt	Befrielse från koldioxid-skatt	Befrielse från svavel-skatt
11. Om skatte-befrielse inte följer av tidigare punkter, förbruk-ning för annat ändamål än drift av motordrivna fordon i yrkes-mässig jordbruks-, skogsbruks- eller vattenbruks-verksamhet	Bensin, råtallolja, bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 b	70 procent	*20 procent*	–
12. Om skattebefrielse inte följer av tidigare punkter, förbrukning i sodapannor eller i lutpannor		–	–	100 procent
13. Förbrukning vid tillverknings-processen i gruv-industriell verk-samhet för drift av andra motor-drivna fordon än personbilar, last-bilar och bussar	Andra bränslen än bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 b	*89* procent	40 procent	–

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
2 §[8]	
Om råtallolja förbrukas för ändamål som anges i 1 § 9 b–11 medges befrielse från energiskatten med ett belopp som motsvarar 70 procent av den energiskatt och *40* procent av den koldioxidskatt som tas ut på bränsle enligt 2 kap. 1 § första stycket 3 a.	Om råtallolja förbrukas för ändamål som anges i 1 § 9 b–11 medges befrielse från energiskatten med ett belopp som motsvarar 70 procent av den energiskatt och *20* procent av den koldioxidskatt som tas ut på bränsle enligt 2 kap. 1 § första stycket 3 a.
Om råtallolja förbrukas för ändamål som anges i 1 § 9 a eller 17 a, medges befrielse från energiskatten med ett belopp som motsvarar 70 procent av den energiskatt och 100 procent av den koldioxidskatt som tas ut på bränsle enligt 2 kap. 1 § första stycket 3 a.	
Om råtallolja förbrukas för ändamål som anges i 1 § 17 b, medges befrielse från energiskatten med ett belopp som motsvarar 20 procent av den koldioxidskatt som tas ut på bränsle enligt 2 kap. 1 § första stycket 3 a.	
2 a §[9]	
Om bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 b förbrukas i yrkesmässig jordbruks-, skogsbruks- eller vattenbruksverksamhet för drift av andra motordrivna fordon än personbilar, lastbilar och bussar medges befrielse från koldioxidskatt med *900* kronor per kubikmeter.	Om bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 b förbrukas i yrkesmässig jordbruks-, skogsbruks- eller vattenbruksverksamhet för drift av andra motordrivna fordon än personbilar, lastbilar och bussar medges befrielse från koldioxidskatt med *1 430* kronor per kubikmeter.
3 §[10]	
Vid annan kraftvärmeproduktion än som avses i 1 § 17 a medges, för den del av bränslet som förbrukas för framställning av värme, befrielse från energiskatt med 70 procent och från koldioxidskatt med *40* procent.	Vid annan kraftvärmeproduktion än som avses i 1 § 17 a medges, för den del av bränslet som förbrukas för framställning av värme, befrielse från energiskatt med 70 procent och från koldioxidskatt med *20* procent.
För bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 b medges inte någon skattebefrielse enligt denna paragraf.	

Lydelse enligt propositionen Höständringsbudget för 2015	*Föreslagen lydelse*
7 kap.	
3 a §	
För andra bränslen än de som anges i 2 kap. 1 § första stycket 1, 2 eller 3 får	

[8] Senaste lydelse 2013:969.

[9] Senaste lydelse 2009:1497.

[10] Senaste lydelse 2009:1497.

en skattskyldig som har förbrukat eller sålt bränslet som motorbränsle, göra avdrag för

1. energiskatt med *44* procent och koldioxidskatt med 100 procent på den andel av motorbränslet som framställts av biomassa och som utgör fettsyrametylester (Fame) enligt KN-nr 3824 90 99,

2. energiskatt med *78* procent och koldioxidskatt med 100 procent på den andel av ett motorbränsle för gnisttända motorer enligt KN-nr 3824 90 99 som framställts av biomassa och som utgör etanol, och

1. energiskatt med *50* procent och koldioxidskatt med 100 procent på den andel av motorbränslet som framställts av biomassa och som utgör fettsyrametylester (Fame) enligt KN-nr 3824 90 99,

2. energiskatt med *73* procent och koldioxidskatt med 100 procent på den andel av ett motorbränsle för gnisttända motorer enligt KN-nr 3824 90 99 som framställts av biomassa och som utgör etanol, och

3. energiskatt med 100 procent och koldioxidskatt med 100 procent på den andel av motorbränslet som utgörs av någon annan beståndsdel än som anges i 1 eller 2 och som framställts av biomassa.

Avdrag får göras upp till ett belopp som motsvarar skatten på den andel av motorbränslet som utgörs av en eller flera beståndsdelar som framställts av biomassa.

Första stycket gäller endast om motorbränslet eller beståndsdelen omfattas av ett hållbarhetsbesked enligt 3 kap. 1 b § lagen (2010:598) om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och flytande biobränslen.

Första stycket gäller dock inte för biogas.

3 c §

För bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 1 eller 2 och som den skattskyldige förbrukat eller sålt som motorbränsle får den skattskyldige, på den andel av motorbränslet som utgörs av en eller flera beståndsdelar som framställts av biomassa, göra avdrag för

1. energiskatt med *79* procent och koldioxidskatt med 100 procent om beståndsdelen utgörs av etanol, och

1. energiskatt med *74* procent och koldioxidskatt med 100 procent om beståndsdelen utgörs av etanol, och

2. energiskatt med 100 procent och koldioxidskatt med 100 procent om beståndsdelen utgörs av någon annan beståndsdel än som anges i 1 och som framställts av biomassa.

Om ett bränsle som framställts av biomassa utgör ett bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 1 eller 2, får i stället avdrag göras för energiskatt med 100 procent och för koldioxidskatt med 100 procent för den andel av motorbränslet som bränslet utgör.

Första och andra styckena gäller endast om motorbränslet eller beståndsdelen omfattas av ett hållbarhetsbesked enligt 3 kap. 1 b § lagen (2010:598) om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och flytande biobränslen.

Om beståndsdelen utgörs av etanol medges skattebefrielse enligt denna paragraf endast om den skattskyldige har framställt eller anskaffat denna etanol eller motsvarande mängd etanol, vilken vid import eller framställning inom EU har hänförts till KN-nr 2207 10 00 (odenaturerad etanol).

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*

9 kap.

5 §[11]

Beskattningsmyndigheten medger, i den omfattning som anges i andra–femte styckena, efter ansökan återbetalning av skatt på elektrisk kraft och bränsle som förbrukats för framställning av värme som levererats för ändamål som ger skattebefrielse enligt 6 a kap. 1 § 1, 6, 9 a, 9 b, 10, 11 eller 16 eller enligt 11 kap. 9 § 2, 3 eller 5.

Återbetalning medges vid leverans för

1. tillverkningsprocessen i industriell verksamhet eller för yrkesmässig jordbruks-, skogs-bruks- eller vattenbruksverksamhet, för

a) elektrisk kraft med den del av energiskatten som överstiger 0,5 öre per kilowattimme,

b) råtallolja med ett energiskattebelopp som motsvarar 70 procent av den energiskatt och *40* procent av den koldioxidskatt som tas ut på bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 a,

b) råtallolja med ett energiskattebelopp som motsvarar 70 procent av den energiskatt och *20* procent av den koldioxidskatt som tas ut på bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 a,

c) andra bränslen än råtallolja med 70 procent av energiskatten och *40* procent av koldioxidskatten,

c) andra bränslen än råtallolja med 70 procent av energiskatten och *20* procent av koldioxidskatten,

2. annat ändamål än som avses under 1, med hela energiskatten på elektrisk kraft och med hela energiskatten, koldioxidskatten och svavelskatten på bränsle.

Om leverans skett för tillverkningsprocessen i sådan industriell verksamhet som tillhör en verksamhetskategori som anges i bilaga I till Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/87/EG av den 13 oktober 2003 om ett system för handel med utsläppsrätter för växthusgaser inom gemenskapen och om ändring av rådets direktiv 96/61/EG, senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/29/EG, medges dock återbetalning enligt

1. andra stycket 1 b med ett energiskattebelopp som motsvarar 70 procent av den energiskatt och 100 procent av den koldioxidskatt som tas ut på bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 a, och

2. andra stycket 1 c med 70 procent av energiskatten och 100 procent av koldioxidskatten.

Om elektrisk kraft och ett eller flera bränslen förbrukas samtidigt för denna värmeframställning, ska energislagen vid beräkning av återbetalningen fördelas genom proportionering i förhållande till respektive energislag. Dock får fördelningen mellan bränslena väljas fritt. Motsvarande gäller för värme som har levererats från kraftvärmeproduktion.

För bensin och bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 b medges inte någon återbetalning av skatt enligt denna paragraf.

---

[11] Senaste lydelse 2012:797.

12 kap.

1 §[12]

Beslut enligt denna lag får överklagas *hos* allmän förvaltningsdomstol av den skattskyldige och sökanden.	Beslut enligt denna lag får överklagas *till* allmän förvaltningsdomstol av den skattskyldige och sökanden.
Beslut som meddelas av regeringen får inte överklagas.	

---

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2016.

2. Beloppet som anges i 6 a kap. 2 a § ska dock vara 1 700 kronor per kubikmeter för sådan förbrukning som sker från och med den 1 januari 2016 till och med den 31 december 2018.

3. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet.

---

[12] Senaste lydelse 2010:1824. Ändringen innebär bl.a. att andra stycket tas bort.

5 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi

Härigenom föreskrivs att 11 kap. 2 och 5 §§ lagen (1994:1776) om skatt på energi ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
11 kap.	
2 §[1]	
Elektrisk kraft är inte skattepliktig om den	
1. framställts i Sverige i ett vindkraftverk av en producent som inte yrkesmässigt levererar elektrisk kraft,	
2. i annat fall framställts *i Sverige* av *en producent* som förfogar över en installerad generatoreffekt av mindre än 100 kilowatt och *som inte yrkesmässigt levererar elektrisk kraft,*	*1.* framställts *a) i en anläggning med en sammanlagd installerad generatoreffekt av mindre än 50 kilowatt,* *b)* av *någon* som förfogar över en *sammanlagd* installerad generatoreffekt av mindre än 50 kilowatt, och *c) den elektriska kraften inte har överförts till ett ledningsnät som omfattas av nätkoncession som meddelats med stöd av 2 kap. ellagen (1997:857),*
3. till lägre effekt än 50 kilowatt utan ersättning levererats av en producent eller en leverantör till en förbrukare som inte står i intressegemenskap med producenten eller leverantören,	*2.* till lägre effekt än 50 kilowatt utan ersättning levererats av en producent eller en leverantör till en förbrukare som inte står i intressegemenskap med producenten eller leverantören,
4. framställts och förbrukats på fartyg eller annat transportmedel,	*3.* framställts och förbrukats på fartyg eller annat transportmedel,
5. förbrukats för framställning av elektrisk kraft, *eller*	*4.* förbrukats för framställning av elektrisk kraft,
6. framställts i ett reservkraftsaggregat.	*5.* framställts i ett reservkraftsaggregat *och inte har överförts till ett ledningsnät som omfattas av nätkoncession som meddelats med stöd av 2 kap. ellagen, eller* *6. framställts* *a) i en anläggning med en sammanlagd installerad effekt av mindre än 100 kilowatt,* *b) från bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 1–6,*

[1] Senaste lydelse 2005:960.

c) av någon som förfogar över en sammanlagd installerad generatoreffekt av mindre än 100 kilowatt, och

d) den elektriska kraften inte har överförts till ett ledningsnät som omfattas av nätkoncession som meddelats med stöd av 2 kap. ellagen.

Vad som anges i första stycket 1 a respektive b om installerad generatoreffekt ska för elektrisk kraft som framställs från

1. vind eller vågor, motsvaras av 125 kilowatt installerad generatoreffekt,

2. sol, motsvaras av 255 kilowatt installerad toppeffekt, och

3. annan energikälla utan generator, motsvaras av 50 kilowatt installerad effekt.

När elektrisk kraft framställs från olika energikällor ska, vid bedömningen av förutsättningarna i första stycket 1 a, b respektive 6 c, de installerade effekterna läggas samman. Vid sammanläggningen ska de effekter som avses i andra stycket först räknas om till motsvarande 50 kilowatt installerad generatoreffekt vid bedömningen av förutsättningarna i första stycket 1 a respektive b. Vid bedömningen av förutsättningarna i 6 c ska omräkning först ske till motsvarande 100 kilowatt installerad generatoreffekt.

5 §[2]

Skyldig att betala energiskatt (skattskyldig) är den som i Sverige

1. *yrkesmässigt* framställer skattepliktig elektrisk kraft (producent),

1. framställer skattepliktig elektrisk kraft (producent),

2. yrkesmässigt levererar av honom framställd skattepliktig elektrisk kraft eller av annan framställd elektrisk kraft (leverantör),

3. för annat ändamål än som avses i 9 § 1–5 säljer eller förbrukar elektrisk kraft, som förvärvats utan skatt mot försäkran enligt 11 §,

4. för annat ändamål än det som var föremål för skattefriheten, säljer eller förbrukar elektrisk kraft för vilken avdrag för skatt har gjorts enligt 9 § 7.

Den som godkänts att delta i ett program för energieffektivisering enligt 3 § lagen (2004:1196) om program för energieffektivisering och som förbrukat elektrisk kraft för vilken avdrag för skatt har gjorts enligt 9 § 6–7

[2] Senaste lydelse 2004:1197.

eller skatten återbetalats enligt 13 § är skyldig att betala energiskatt om tillsynsmyndigheten beslutar att,

1. åtagandena enligt 14 eller 15 § lagen om program för energieffektivisering inte är uppfyllda, eller

2. återkalla godkännanden enligt 12, 17 eller 18 § lagen om program för energieffektivisering.

Den för vars räkning elektrisk kraft förs in till Sverige och den som utan att betala ersättning tar emot skattepliktig elektrisk kraft anses ha framställt den elektriska kraften.

Med tillsynsmyndighet i andra stycket, 7 b § första stycket och 11 c § första stycket menas den myndighet som avses i 19 § lagen om program för energieffektivisering.

Skattskyldig enligt första stycket 1 är inte den som framställer elektrisk kraft enbart i enlighet med 2 § första stycket 1 a och b.

---

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2016.

2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för elektrisk kraft som har framställts före ikraftträdandet.

6 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi

Härigenom föreskrivs att 6 a kap. 1, 2 och 3 §§ samt 9 kap. 5 § lagen (1994:1776) om skatt på energi ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt lagförslag 3.4

6 a kap.

1 §

Bränsle som används för nedan angivna ändamål, i förekommande fall med undantag för vissa bränsleslag, ska helt eller delvis befrias från skatt enligt följande, om inte annat anges.

Ändamål	Bränsle som inte ger befrielse	Befrielse från energi-skatt	Befrielse från koldioxid-skatt	Befrielse från svavel-skatt
9. Om skatte-befrielse inte följer av tidigare punkter, förbrukning för annat ändamål än drift av motordrivna fordon vid tillverknings-processen i industriell verksamhet	Bensin, råtallolja, bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 b			
a) i en anläggning för vilken utsläppsrätter ska överlämnas enligt 6 kap. 1 § lagen (2004:1199) om handel med utsläppsrätter		70 procent	100 procent	–
b) i andra fall än som avses under a		70 procent	*20 procent*	–

Ändamål	Bränsle som inte ger befrielse	Befrielse från energi-skatt	Befrielse från koldioxid-skatt	Befrielse från svavel-skatt
10. Om skattebefrielse inte följer av tidigare punkter, förbrukning för annat ändamål än drift av motordrivna fordon vid yrkes-mässig växthusodling	Bensin, råtallolja, bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 b	70 procent	*20 procent*	–
11. Om skatte-befrielse inte följer av tidigare punkter, förbruk-ning för annat ändamål än drift av motordrivna fordon i yrkes-mässig jordbruks-, skogsbruks- eller vattenbruks-verksamhet	Bensin, råtallolja, bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 b	70 procent	*20 procent*	–

Föreslagen lydelse

6 a kap.

1 §

Bränsle som används för nedan angivna ändamål, i förekommande fall med undantag för vissa bränsleslag, ska helt eller delvis befrias från skatt enligt följande, om inte annat anges.

Ändamål	Bränsle som inte ger befrielse	Befrielse från energi-skatt	Befrielse från koldioxid-skatt	Befrielse från svavel-skatt
9. Om skatte-befrielse inte följer av tidigare punkter, förbrukning för annat ändamål än drift av motordrivna fordon vid tillverknings-processen i industriell verksamhet	Bensin, råtallolja, bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 b			
a) i en anläggning för vilken utsläppsrätter ska överlämnas enligt 6 kap. 1 § lagen (2004:1199) om handel med utsläppsrätter		70 procent	100 procent	–
b) i andra fall än som avses under a		70 procent	–	–
10. Om skattebefrielse inte följer av tidigare punkter, förbrukning för annat ändamål än drift av motordrivna fordon vid yrkes-mässig växthusodling	Bensin, råtallolja, bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 b	70 procent	–	–
11. Om skatte-befrielse inte följer av tidigare punkter, förbruk-ning för annat	Bensin, råtallolja, bränsle som avses i 2 kap. 1 §	70 procent	–	–

ändamål än drift av motordrivna fordon i yrkesmässig jordbruks-, skogsbruks- eller vattenbruksverksamhet	första stycket 3 b

---

Lydelse enligt lagförslag 3.4	*Föreslagen lydelse*
2 §	
Om råtallolja förbrukas för ändamål som anges i 1 § 9 b–11 medges befrielse från energiskatten med ett belopp som motsvarar 70 procent av den energiskatt *och 20 procent av den koldioxidskatt* som tas ut på bränsle enligt 2 kap. 1 § första stycket 3 a.	Om råtallolja förbrukas för ändamål som anges i 1 § 9 b–11 medges befrielse från energiskatten med ett belopp som motsvarar 70 procent av den energiskatt som tas ut på bränsle enligt 2 kap. 1 § första stycket 3 a.

Om råtallolja förbrukas för ändamål som anges i 1 § 9 a eller 17 a, medges befrielse från energiskatten med ett belopp som motsvarar 70 procent av den energiskatt och 100 procent av den koldioxidskatt som tas ut på bränsle enligt 2 kap. 1 § första stycket 3 a.

Om råtallolja förbrukas för ändamål som anges i 1 § 17 b, medges befrielse från energiskatten med ett belopp som motsvarar 20 procent av den koldioxidskatt som tas ut på bränsle enligt 2 kap. 1 § första stycket 3 a.

3 §	
Vid annan kraftvärmeproduktion än som avses i 1 § 17 a medges, för den del av bränslet som förbrukas för framställning av värme, befrielse från energiskatt med 70 procent *och från koldioxidskatt med 20 procent*.	Vid annan kraftvärmeproduktion än som avses i 1 § 17 a medges, för den del av bränslet som förbrukas för framställning av värme, befrielse från energiskatt med 70 procent.

För bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 b medges inte någon skattebefrielse enligt denna paragraf.

9 kap.

5 §

Beskattningsmyndigheten medger, i den omfattning som anges i andra–femte styckena, efter ansökan återbetalning av skatt på elektrisk kraft och bränsle som förbrukats för framställning av värme som levererats för ändamål som ger skattebefrielse enligt 6 a kap. 1 § 1, 6, 9 a, 9 b, 10, 11 eller 16 eller enligt 11 kap. 9 § 2, 3 eller 5.

Återbetalning medges vid leverans för

1. tillverkningsprocessen i industriell verksamhet eller för yrkesmässig jordbruks-, skogsbruks- eller vattenbruksverksamhet, för

a) elektrisk kraft med den del av energiskatten som överstiger 0,5 öre per kilowattimme,

b) råtallolja med ett energi-	b) råtallolja med ett energi-

skattebelopp som motsvarar 70 procent av den energiskatt *och 20 procent av den koldioxidskatt* som tas ut på bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 a,	skattebelopp som motsvarar 70 procent av den energiskatt som tas ut på bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 a,
c) andra bränslen än råtallolja med 70 procent av energiskatten *och 20 procent av koldioxidskatten*,	c) andra bränslen än råtallolja med 70 procent av energiskatten,

2. annat ändamål än som avses under 1, med hela energiskatten på elektrisk kraft och med hela energiskatten, koldioxidskatten och svavelskatten på bränsle.

Om leverans skett för tillverkningsprocessen i sådan industriell verksamhet som tillhör en verksamhetskategori som anges i bilaga I till Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/87/EG av den 13 oktober 2003 om ett system för handel med utsläppsrätter för växthusgaser inom gemenskapen och om ändring av rådets direktiv 96/61/EG, senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/29/EG, medges dock återbetalning enligt

1. andra stycket 1 b med ett energiskattebelopp som motsvarar 70 procent av den energiskatt och 100 procent av den koldioxidskatt som tas ut på bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 a, och

2. andra stycket 1 c med 70 procent av energiskatten och 100 procent av koldioxidskatten.

Om elektrisk kraft och ett eller flera bränslen förbrukas samtidigt för denna värmeframställning, ska energislagen vid beräkning av återbetalningen fördelas genom proportionering i förhållande till respektive energislag. Dock får fördelningen mellan bränslena väljas fritt. Motsvarande gäller för värme som har levererats från kraftvärmeproduktion.

För bensin och bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 b medges inte någon återbetalning av skatt enligt denna paragraf.

---

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2018.

2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet.

7 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1920) om allmän löneavgift

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1994:1920) om allmän löneavgift
dels att 3 § ska ha följande lydelse,
dels att punkt 2 och 3 i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna till lagen (2015:472) om ändring i nämnda lag ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
	3 §[1]
Allmän löneavgift tas ut med *10,15* procent av underlaget och tillfaller staten.	Allmän löneavgift tas ut med *9,65* procent av underlaget och tillfaller staten.

2.[2] Bestämmelserna i 1 och 3 §§ i den äldre lydelsen tillämpas fortfarande på lön eller annan ersättning enligt 1 § som betalas ut före ikraftträdandet.

Vid tillämpningen av 3 § på lön eller annan ersättning enligt 1 § som betalas ut under perioden 1 augusti 2015–*30 juni* 2016 ska för dem som vid årets ingång inte har fyllt 25 år, löneavgiften tas ut med arton tjugofemtedelar av procenttalet och anges med två decimaler så att övriga decimaler faller bort.	Vid tillämpningen av 3 § på lön eller annan ersättning enligt 1 § som betalas ut under perioden 1 augusti 2015–*31 maj* 2016 ska för dem som vid årets ingång inte har fyllt 25 år, löneavgiften tas ut med arton tjugofemtedelar av procenttalet och anges med två decimaler så att övriga decimaler faller bort.

3.[3] Bestämmelserna i 2 och 3 §§ i den äldre lydelsen tillämpas fortfarande på inkomst enligt 2 § som uppbärs före ikraftträdandet.

Vid tillämpningen av 3 § på inkomst enligt 2 § som uppbärs under perioden 1 augusti 2015–*30 juni* 2016 ska för dem som vid årets ingång inte har fyllt 25 år, löneavgiften tas ut med arton tjugofemtedelar av procenttalet och anges med två decimaler så att övriga decimaler faller bort.	Vid tillämpningen av 3 § på inkomst enligt 2 § som uppbärs under perioden 1 augusti 2015–*31 maj* 2016 ska för dem som vid årets ingång inte har fyllt 25 år, löneavgiften tas ut med arton tjugofemtedelar av procenttalet och anges med två decimaler så att övriga decimaler faller bort.
Omfattar beskattningsåret tid såväl före som efter den 1 augusti 2015 respektive såväl före som efter den *30 juni* 2016 ska, om den avgiftsskyldige inte visar annat, så stor del av beskattningsårets inkomst anses hänförlig till tiden efter den 1 augusti 2015 respektive tiden efter den *30 juni* 2016 som svarar mot	Omfattar beskattningsåret tid såväl före som efter den 1 augusti 2015 respektive såväl före som efter den *31 maj* 2016 ska, om den avgiftsskyldige inte visar annat, så stor del av beskattningsårets inkomst anses hänförlig till tiden efter den 1 augusti 2015 respektive tiden efter den *31 maj* 2016 som svarar mot

---

[1] Senaste lydelse 2015:472.
[2] Senaste lydelse 2015:472.
[3] Senaste lydelse 2015:472.

förhållandet mellan den del av beskattningsåret som infaller under respektive tid och hela beskattningsåret.

förhållandet mellan den del av beskattningsåret som infaller under respektive tid och hela beskattningsåret.

---

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2016.

2. Bestämmelsen i 3 § i den nya lydelsen tillämpas på lön eller annan ersättning enligt 1 § som betalas ut efter den 31 december 2015.

3. Bestämmelsen i 3 § i den nya lydelsen tillämpas på inkomst enligt 2 § som uppbärs efter den 31 december 2015. Omfattar beskattningsåret tid såväl före som efter ikraftträdandet ska, om den avgiftsskyldige inte visar annat, så stor del av beskattningsårets inkomst anses hänförlig till tiden efter den 31 december 2015 som svarar mot förhållandet mellan den del av beskattningsåret som infaller under denna tid och hela beskattningsåret.

8 Förslag till lag om ändring i lagen (1998:1757) om förvaltning av vissa fonder inom socialförsäkringsområdet

Härigenom föreskrivs att 1 och 6 a §§ lagen (1998:1757) om förvaltning av vissa fonder inom socialförsäkringsområdet ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
1 §[1]	
Denna lag tillämpas på följande fonder	
– Den frivilliga pensionsförsäkringens fonder	– Den frivilliga pensionsförsäkringens fonder
– *Sjömanspensioneringsfonden*	
– Stiftelsen Nils Jönssons donationsfond	– Stiftelsen Nils Jönssons donationsfond
– Fonden för frivillig yrkesskadeförsäkring	– Fonden för frivillig yrkesskadeförsäkring
– Fiskarförsäkringsfonden	– Fiskarförsäkringsfonden
– Affärsverksfonden	– Affärsverksfonden
– Trafiklivräntefonden.	– Trafiklivräntefonden.
6 a §[2]	
Pensionsmyndigheten ska svara för att medel ur *följande* fonder och dessas avkastning används i enlighet med de ändamål som fonderna är avsedda för	Pensionsmyndigheten ska svara för att medel ur *den frivilliga pensionsförsäkringens* fonder och dessas avkastning används i enlighet med de ändamål som fonderna är avsedda för.
– *Den frivilliga pensionsförsäkringens fonder*	
– *Sjömanspensioneringsfonden*.	

1. Denna lag träder i kraft den 1 februari 2016.

2. Återstående medel från den avvecklade Sjömanspensioneringsfonden ska föras till inkomsttitel i statens budget senast vid utgången av februari månad 2016.

[1] Senaste lydelse 2009:1000.

[2] Senaste lydelse 2009:1000.

9 Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

Härigenom föreskrivs i fråga om inkomstskattelagen (1999:1229)[1]

dels att 16 kap. 11 §, 59 kap. 14 § och 67 kap. 20–26 §§ ska upphöra att gälla,

dels att rubriken närmast före 16 kap. 11 §, rubriken närmast efter 67 kap. 19 § och rubrikerna närmast före 67 kap. 20, 23, 24, 25 och 26 §§ ska utgå,

dels att 1 kap. 11 och 16 §§, 2 kap. 23 §, 3 kap. 18 §, 6 kap. 11 §, 7 kap. 3 §, 10 kap. 5 §, 11 kap. 40 §, 14 kap. 12 och 13 §§, 42 kap. 6, 34 och 36 §§, 58 kap. 18 och 32 §§, 59 kap. 5, 9, 13 och 16 §§, 63 kap. 3 a §, 65 kap. 4 och 5 §§ och 67 kap. 1, 2, 7, 8, 13 och 19 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det i lagen ska införas två nya paragrafer, 43 kap. 17 a § och 59 kap. 1 a §, och närmast före 59 kap. 1 a § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
1 kap.	
11 §[2]	
Bestämmelser om hur skatten ska beräknas finns i 65 kap.	
Bestämmelser om beräkningen av skatt på ackumulerad inkomst finns i 66 kap.	
Bestämmelser om skattereduktion för underskott av kapital, arbetsinkomst (jobbskatteavdrag), allmän pensionsavgift, sjöinkomst, hushållsarbete, *gåva* och mikroproduktion av förnybar el finns i 67 kap.	Bestämmelser om skattereduktion för underskott av kapital, arbetsinkomst (jobbskatteavdrag), allmän pensionsavgift, sjöinkomst, hushållsarbete och mikroproduktion av förnybar el finns i 67 kap.
16 §[3]	
Bestämmelser om	
– förfarandet vid uttag av skatten finns i skatteförfarandelagen (2011:1244),	– förfarandet vid uttag av skatten finns i skatteförfarandelagen (2011:1244), *och*
– förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete finns i lagen (2009:194) om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete, *och*	– förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete finns i lagen (2009:194) om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete.

[1] Lagen omtryckt 2008:803.

Senaste lydelse av

16 kap. 11 § 2012:902
59 kap. 14 § 2014:1468
67 kap. 20 § 2011:1271
67 kap. 21 § 2011:1271
67 kap. 22 § 2011:1271
67 kap. 23 § 2011:1271
67 kap. 24 § 2013:690
67 kap. 25 § 2011:1271
67 kap. 26 § 2011:1271
rubriken närmast efter 67 kap. 19 § 2011:1271
rubriken närmast före 67 kap. 20 § 2011:1271
rubriken närmast före 67 kap. 23 § 2011:1271
rubriken närmast före 67 kap. 24 § 2011:1271
rubriken närmast före 67 kap. 25 § 2011:1271
rubriken närmast före 67 kap. 26 § 2011:1271.

[2] Senaste lydelse 2014:1468.

[3] Senaste lydelse 2011:1272.

– godkännande av gåvomottagare vid skattereduktion för gåva finns i lagen (2011:1269) om godkännande av gåvomottagare vid skattereduktion för gåva.

2 kap.

23 §

Med aktiv näringsverksamhet avses en näringsverksamhet i vilken den som är skattskyldig för verksamheten har arbetat i inte oväsentlig omfattning.

Annan näringsverksamhet anses som passiv näringsverksamhet. Självständig näringsverksamhet som bedrivs *utomlands* anses alltid som passiv näringsverksamhet.

Annan näringsverksamhet anses som passiv näringsverksamhet. Självständig näringsverksamhet som bedrivs *utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet* anses alltid som passiv näringsverksamhet.

3 kap.

18 §[4]

Den som är begränsat skattskyldig är skattskyldig i

1. inkomstslaget tjänst för inkomster som anges i 5 § lagen (1991:586) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta med undantag för inkomster som anges i 6 § 1, 4 och 5 den lagen, om en begäran har gjorts enligt 4 § den lagen,

2. inkomstslaget tjänst eller näringsverksamhet för inkomster som anges i 7 § första stycket lagen (1991:591) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta artister m.fl., om Skatteverket har meddelat beslut enligt 5 a § tredje stycket den lagen,

3. inkomstslaget näringsverksamhet för inkomst från ett fast driftställe eller en fastighet i Sverige,

4. inkomstslaget näringsverksamhet för återförda avdrag på grund av att en näringsbostadsrätt som innefattar nyttjanderätt till ett hus eller en del av ett hus i Sverige avyttras eller blir privatbostadsrätt,

5. inkomstslaget näringsverksamhet för återförda avdrag för egenavgifter,

6. inkomstslaget näringsverksamhet för återförda avdrag för periodiseringsfond och expansionsfond,

7. inkomstslaget näringsverksamhet för schablonintäkt enligt 30 kap. 6 a §,

8. inkomstslaget näringsverksamhet för uttag eller utbetalning från ett skogskonto eller skogsskadekonto som avses i 21 kap.,

9. inkomstslaget kapital för ett positivt räntefördelningsbelopp som avser ett fast driftställe, en näringsfastighet i Sverige eller artistisk eller idrottslig verksamhet i Sverige,

10. inkomstslaget kapital för löpande inkomster av en privatbo-

7. inkomstslaget näringsverksamhet för uttag eller utbetalning från ett skogskonto eller skogsskadekonto som avses i 21 kap.,

8. inkomstslaget kapital för ett positivt räntefördelningsbelopp som avser ett fast driftställe, en näringsfastighet i Sverige eller artistisk eller idrottslig verksamhet i Sverige,

9. inkomstslaget kapital för löpande inkomster av en privatbo-

[4] Senaste lydelse 2013:771.

stadsfastighet eller en privatbostadsrätt i Sverige,	stadsfastighet eller en privatbostadsrätt i Sverige,
11. inkomstslaget kapital för kapitalvinst på en fastighet i Sverige eller på en privat- eller näringsbostadsrätt som innefattar nyttjanderätt till ett hus eller en del av ett hus i Sverige,	*10.* inkomstslaget kapital för kapitalvinst på en fastighet i Sverige eller på en privat- eller näringsbostadsrätt som innefattar nyttjanderätt till ett hus eller en del av ett hus i Sverige,
12. inkomstslaget kapital för återfört uppskovsbelopp samt schablonintäkt enligt 47 kap.,	*11.* inkomstslaget kapital för återfört uppskovsbelopp samt schablonintäkt enligt 47 kap.,
13. inkomstslaget näringsverksamhet eller kapital för utdelning på andelar i svenska ekonomiska föreningar, och	*12.* inkomstslaget näringsverksamhet eller kapital för utdelning på andelar i svenska ekonomiska föreningar, och
14. inkomstslaget kapital för återfört investeraravdrag enligt 43 kap.	*13.* inkomstslaget kapital för återfört investeraravdrag enligt 43 kap.

Ersättning i form av sådan royalty eller periodvis utgående avgift för att materiella eller immateriella tillgångar utnyttjas som ska räknas till inkomstslaget näringsverksamhet ska anses som inkomst från ett fast driftställe i Sverige, om ersättningen kommer från en näringsverksamhet med ett fast driftställe här.

Skattskyldighet för inkomster som avses i första stycket *13* gäller inte för sådana begränsat skattskyldiga personer som avses i 17 § 2–4.	Skattskyldighet för inkomster som avses i första stycket *12* gäller inte för sådana begränsat skattskyldiga personer som avses i 17 § 2–4.

6 kap.

11 §[5]

Den som är begränsat skattskyldig är skattskyldig för

1. inkomst från ett fast driftställe eller en fastighet i Sverige,
2. inkomst på grund av att en näringsbostadsrätt som innefattar nyttjanderätt till ett hus eller en del av ett hus i Sverige avyttras,
3. inkomst i form av utdelning på andelar i svenska ekonomiska föreningar,
4. inkomster som anges i 7 § första stycket lagen (1991:591) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta artister m.fl., om Skatteverket har meddelat beslut enligt 5 a § tredje stycket den lagen,

5. återförda avdrag för periodiseringsfond, *och*	5. återförda avdrag för periodiseringsfond,
	6. schablonintäkt enligt 30 kap. 6 a §, och
6. återfört uppskovsbelopp samt schablonintäkt enligt 47 kap.	7. återfört uppskovsbelopp samt schablonintäkt enligt 47 kap.

Ersättning i form av royalty eller periodvis utgående avgift för att materiella eller immateriella tillgångar utnyttjas ska anses som inkomst från ett fast driftställe i Sverige, om ersättningen kommer från en näringsverksamhet med ett fast driftställe här.

En kapitalförlust ska dras av, om den som är begränsat skattskyldig skulle ha varit skattskyldig för en motsvarande kapitalvinst.

---

[5] Senaste lydelse 2009:1409.

7 kap.

3 §[6]

Stiftelser som uppfyller ändamåls-, verksamhets- och fullföljdskraven i 4–6 §§ samt ideella föreningar och registrerade trossamfund som förutom dessa krav även uppfyller öppenhetskravet i 10 § är, med undantag för kapitalvinster och kapitalförluster, skattskyldiga bara för inkomst av sådan näringsverksamhet som avses i 13 kap. 1 §.

Föreningar och trossamfund som uppfyller kraven i 4–6 och 10 §§ är dock inte skattskyldiga för

1. sådan inkomst som kommer från en självständig näringsverksamhet eller en särskild förvaltningsenhet som avser fastighet, om inkomsten till huvudsaklig del kommer från

– verksamhet som är ett direkt led i främjandet av sådana ändamål som avses i 4 § eller som har annan naturlig anknytning till sådana ändamål, *eller*	– verksamhet som är ett direkt led i främjandet av sådana ändamål som avses i 4 § eller som har annan naturlig anknytning till sådana ändamål,
	– *verksamhet som avser försäljning av skänkta varor och som utnyttjas som finansieringskälla för ideellt arbete, eller*
– verksamhet som av hävd utnyttjats som finansieringskälla för ideellt arbete, eller	– verksamhet *som avser annat än försäljning av skänkta varor och* som av hävd *har* utnyttjats som finansieringskälla för ideellt arbete, eller

2. inkomst från innehav av en fastighet som tillhör föreningen eller trossamfundet och som används i verksamheten på sådant sätt som anges i 3 kap. 4 § fastighetstaxeringslagen (1979:1152).

10 kap.

5 §[7]

Med pension avses ersättningar som betalas ut

1. som allmän ålderspension, efterlevandepension och premiepension till efterlevande enligt socialförsäkringsbalken,	1. som allmän ålderspension, efterlevandepension och premiepension till efterlevande enligt socialförsäkringsbalken *samt motsvarande utländska ersättningar*,

2. som ålders-, invaliditets- och efterlevandepension enligt Europaparlamentets beslut nr 2005/684/EG, Euratom av den 28 september 2005 om antagande av Europaparlamentets ledamotsstadga,

3. på grund av tidigare tjänst på annat sätt än genom försäkring,

4. på grund av pensionsförsäkring eller återköp av sådan försäkring, eller

5. till förmånstagare enligt ett sådant avtal om tjänstepension som avses i 28 kap. 2 § andra stycket.

Med pension avses också ersättningar som betalas ut från pensionssparkonto

---

[6] Senaste lydelse 2013:960.

[7] Senaste lydelse 2010:1277.

1. till pensionsspararen,
2. till förmånstagare på grund av förmånstagarförordnande,
3. till den som fått rätten till pension genom bodelning,
4. till make eller bröstarvinge på grund av att ett förmånstagarförordnande jämkats, eller
5. vid återbetalning enligt 13 kap. 4 § äktenskapsbalken.

I 58 kap. finns ytterligare bestämmelser om pensionsförsäkringar och pensionssparkonton.

11 kap.

40 §[8]

Barnpension enligt 78 kap. socialförsäkringsbalken ska bara tas upp till den del pensionen för varje månad överstiger en tolftedel av 40 procent av prisbasbeloppet eller, vid pension efter båda föräldrarna, 80 procent av prisbasbeloppet. Efterlevandelivränta ska inte tas upp till den del livräntan enligt 85 kap. 3, 5 och 6 §§ samma balk medfört minskning av efterlevandestöd och sådan del av barnpensionen som inte ska tas upp.

Det som sägs i första stycket om barnpension gäller också motsvarande utländska ersättningar. Om både barnpension enligt socialförsäkringsbalken och en eller flera motsvarande utländska ersättningar betalas ut, eller om endast flera sådana utländska ersättningar betalas ut, ska den del av det sammanlagda beloppet som överstiger beloppsgränsen i första stycket tas upp.

14 kap.

12 §

All näringsverksamhet som bedrivs av en enskild näringsidkare räknas som en enda näringsverksamhet. Om *han* bedriver självständig näringsverksamhet *utomlands*, räknas dock all sådan verksamhet som en egen näringsverksamhet.

All näringsverksamhet som bedrivs av en enskild näringsidkare räknas som en enda näringsverksamhet. Om *näringsidkaren* bedriver självständig näringsverksamhet *utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet*, räknas dock all sådan verksamhet som en egen näringsverksamhet.

13 §

För en fysisk person som är delägare i ett eller flera svenska handelsbolag räknas verksamheten i varje handelsbolag som en egen näringsverksamhet. Om ett handelsbolag bedriver självständig närings-

För en fysisk person som är delägare i ett eller flera svenska handelsbolag räknas verksamheten i varje handelsbolag som en egen näringsverksamhet. Om ett handelsbolag bedriver självständig nä-

[8] Senaste lydelse 2010:1277.

verksamhet *utomlands*, räknas dock all sådan verksamhet som en egen näringsverksamhet.

ringsverksamhet *utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet*, räknas dock all sådan verksamhet som en egen näringsverksamhet.

Om ett svenskt handelsbolag är delägare i ett annat svenskt handelsbolag, ska verksamheten i det handelsbolaget räknas in i det ägande bolagets näringsverksamhet. I 14 och 15 §§ finns bestämmelser om underskott från kommanditbolag och vissa andra handelsbolag.

42 kap.

6 §

Förvaltningsutgifter får dras av *bara till den del kostnaderna under beskattningsåret sammanlagt överstiger 1 000 kronor*.

Förvaltningsutgifter får *inte* dras av.

34 §

Underskott av näringsverksamhet det beskattningsår då en enskild näringsidkare upphör att bedriva näringsverksamheten ska dras av med 70 procent.

Underskottet ska dock inte dras av om det avser självständigt bedriven näringsverksamhet *utomlands*. Det ska inte heller dras av till den del underskottet

Underskottet ska dock inte dras av om det avser självständigt bedriven näringsverksamhet *utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet*. Det ska inte heller dras av till den del underskottet

– dragits av enligt 45 kap. 32 §, 46 kap. 17 § eller 62 kap. 2–4 §§ eller legat till grund för avdrag enligt 33 §, eller

– skulle ha fallit bort om tillgångar eller tjänster som har tagits ut ur näringsverksamheten hade uttagsbeskattats.

Underskottet ska dras av det följande beskattningsåret eller, om den skattskyldige begär det, fördelas på det året och de två därefter följande beskattningsåren.

Bestämmelserna om begränsningar vid konkurs, ackord och skuldsanering i 40 kap. 20 och 21 §§ tillämpas också på sådant underskott.

36 §[9]

Den som under kalenderåret har innehaft ett investeringssparkonto för vilket ett kapitalunderlag ska beräknas enligt 37–41 §§ ska ta upp en schablonintäkt. Intäkten ska beräknas till kapitalunderlaget enligt 37–41 §§ multiplicerat med statslåneräntan vid utgången av november närmast före det aktuella kalenderåret.

Den som under kalenderåret har innehaft ett investeringssparkonto för vilket ett kapitalunderlag ska beräknas enligt 37–41 §§ ska ta upp en schablonintäkt. Intäkten ska beräknas till kapitalunderlaget enligt 37–41 §§ multiplicerat med statslåneräntan vid utgången av november närmast före det aktuella kalenderåret *ökad med 0,75 procentenheter. Schablonintäkten ska dock beräknas till lägst 1,25 procent av*

[9] Senaste lydelse 2011:1271.

kapitalunderlaget.

43 kap.

17 a §

Investeraravdrag får inte göras om den skattskyldige eller någon närstående till honom under något av de två beskattningsåren närmast före det år förvärvet sker (förvärvsåret) eller under förvärvsåret fram till tidpunkten för förvärvet direkt eller indirekt innehar eller har innehaft andelar i det företag i vilket andelar har förvärvats eller i ett annat företag inom samma koncern.

58 kap.

18 §[10]

En pensionsförsäkring får återköpas trots bestämmelserna i detta kapitel, om det tekniska återköpsvärdet uppgår till högst *30 procent av prisbasbeloppet. Återköp får också ske om*	En pensionsförsäkring får återköpas trots bestämmelserna i detta kapitel, om det tekniska återköpsvärdet uppgår till högst *ett prisbasbelopp. Ett sådant återköp ska avse hela pensionsförsäkringens värde.*
1. det tekniska återköpsvärdet uppgår till högst ett prisbasbelopp,	
2. försäkringen inte är förenad med ett oåterkalleligt förmånstagarförordnande, och	
3. premier för försäkringen inte har betalats under de senaste tio åren.	
I andra fall får återköp *medges av Skatteverket*, om försäkringstagaren är på obestånd och genom ett återköp kan få en varaktig lösning på sina ekonomiska problem eller om det i övrigt finns synnerliga skäl. Detta gäller dock endast om återköp får ske enligt försäkringsavtalet och försäkringstekniska riktlinjer.	I andra fall får *Skatteverket medge* återköp, om försäkringstagaren är på obestånd och genom ett återköp *av hela eller en del av försäkringens värde* kan få en varaktig lösning på sina ekonomiska problem eller om det i övrigt finns synnerliga skäl. Detta gäller dock endast om återköp får ske enligt försäkringsavtalet och försäkringstekniska riktlinjer.

Bestämmelserna i detta kapitel hindrar inte återbetalning enligt 13 kap. 4 § äktenskapsbalken eller 15 kap. 8 § försäkringsavtalslagen (2005:104) av försäkringstagarens tillgodohavande. De hindrar inte heller en överföring av hela pensionsförsäkringens värde direkt till en annan pensionsförsäkring än som avses i 5 § om försäkringstagaren tecknar den i samband med överföringen hos samma eller annan försäkringsgivare med samma person som försäkrad. Överföringen ska i så fall inte anses som pension enligt 10 kap.

---

[10] Senaste lydelse 2010:1277.

5 § första stycket 4 och inte heller som en betalning av premier för pensionsförsäkring.

32 §

Ett pensionssparkonto får avslutas genom en utbetalning i förtid *vid den tidpunkt pensionen får börja betalas ut, om behållningen då uppgår till högst 30 procent av prisbasbeloppet. Utbetalning i förtid får också ske om*	Ett pensionssparkonto får avslutas genom en utbetalning i förtid, *om behållningen uppgår till högst ett prisbasbelopp.*
1. behållningen på kontot uppgår till högst ett prisbasbelopp,	
2. kontot inte är förenat med ett oåterkalleligt förmånstagarförordnande, och	
3. inbetalning på kontot inte har gjorts under de senaste tio åren.	
I andra fall får Skatteverket medge att kontot avslutas genom en utbetalning i förtid, om pensionsspararen är på obestånd och genom en utbetalning kan få en varaktig lösning på sina ekonomiska problem eller om det i övrigt finns synnerliga skäl.	I andra fall får Skatteverket medge att kontot avslutas genom en utbetalning i förtid *eller att en del av kontobehållningen betalas ut,* om pensionsspararen är på obestånd och genom en utbetalning kan få en varaktig lösning på sina ekonomiska problem eller om det i övrigt finns synnerliga skäl.

Bestämmelserna i detta kapitel hindrar inte återbetalning enligt 13 kap. 4 § äktenskapsbalken av pensionsspararens tillgodohavande.

59 kap.

Vilka som får göra pensionssparavdrag

1 a §

Pensionssparavdrag får göras av dem som är obegränsat skattskyldiga och som har

1. avdragsgrundande inkomst av anställning och helt saknar pensionsrätt i anställning, eller

2. avdragsgrundande inkomst av aktiv näringsverksamhet.

I 16 § finns bestämmelser om när sådant avdrag får göras av dem som är begränsat skattskyldiga.

Pensionssparavdrag får även göras efter beslut om dispens enligt 8–12 §§.

5 §[11]

Pensionssparavdraget får inte heller överstiga 1 800 kronor med tillägg enligt andra och tredje styckena.

För avdragsgrundande inkomst av anställning *är tillägget, om den skattskyldige helt saknar pensionsrätt i anställning,* 35 procent av inkomsten, *dock högst* 10 prisbasbelopp.

För avdragsgrundande inkomst av aktiv näringsverksamhet *är tillägget* 35 procent av inkomsten, *dock högst* 10 prisbasbelopp.

För avdragsgrundande inkomst av anställning *får pensionssparavdraget inte överstiga vare sig* 35 procent av inkomsten *eller* 10 prisbasbelopp.

För avdragsgrundande inkomst av aktiv näringsverksamhet *får pensionssparavdraget inte överstiga vare sig* 35 procent av inkomsten *eller* 10 prisbasbelopp.

9 §

För skattskyldiga som har avdragsgrundande inkomst i inkomstslaget tjänst och i huvudsak saknar pensionsrätt i anställning, får Skatteverket medge pensionssparavdrag med högst samma belopp som för sådana inkomster som avses i 5 § *andra* stycket. För skattskyldiga som fått särskild ersättning i samband med att en anställning upphört och som inte har ett betryggande pensionsskydd, får Skatteverket medge avdrag med ett högre belopp.

För skattskyldiga som har avdragsgrundande inkomst i inkomstslaget tjänst och i huvudsak saknar pensionsrätt i anställning, får Skatteverket medge pensionssparavdrag med högst samma belopp som för sådana inkomster som avses i 5 § *första* stycket. För skattskyldiga som fått särskild ersättning i samband med att en anställning upphört och som inte har ett betryggande pensionsskydd, får Skatteverket medge avdrag med ett högre belopp.

13 §

Pensionssparavdrag som grundar sig på överskott av en näringsverksamhet eller inkomst i inkomstslaget kapital ska göras i inkomstslaget näringsverksamhet och annat pensionssparavdrag ska göras som allmänt avdrag, om inte annat sägs i *14 eller* 15 §.

Pensionssparavdrag som grundar sig på överskott av en näringsverksamhet eller inkomst i inkomstslaget kapital ska göras i inkomstslaget näringsverksamhet och annat pensionssparavdrag ska göras som allmänt avdrag, om inte annat sägs i 15 §.

16 §[12]

Pensionssparavdrag får *göras av den som är obegränsat skattskyldig. Sådant avdrag får också* göras av den som är begränsat skattskyldig enligt 3 kap. 18 § första stycket 1, 2 eller 3,

Pensionssparavdrag får göras av den som är begränsat skattskyldig enligt 3 kap. 18 § första stycket 1, 2 eller 3, om dennes överskott av förvärvsinkomster i Sverige och i

[11] Senaste lydelse 2014:1468. Ändringen innebär bl.a. att första stycket tas bort.

[12] Senaste lydelse 2009:1060.

om dennes överskott av förvärvsinkomster i Sverige och i andra länder, uteslutande eller så gott som uteslutande, utgörs av överskott av förvärvsinkomster i Sverige.

andra länder, uteslutande eller så gott som uteslutande, utgörs av överskott av förvärvsinkomster i Sverige.

Den som är obegränsat skattskyldig bara under en del av beskattningsåret ska göra de avdrag som avser den tiden. Om dennes överskott av förvärvsinkomster i Sverige och i andra länder, uteslutande eller så gott som uteslutande, utgörs av överskott av förvärvsinkomster i Sverige, ska dock pensionssparavdrag göras för hela året.

Bestämmelserna i första och andra styckena gäller inte i inkomstslaget kapital.

63 kap.

Nuvarande lydelse

3 a §[13]

För dem som vid beskattningsårets ingång har fyllt 65 år är grundavdraget beloppet enligt 3 § med tillägg av följande särskilda belopp.

Fastställd förvärvsinkomst	*Särskilt belopp*
överstiger inte 0,99 prisbasbelopp	*0,682* prisbasbelopp
överstiger 0,99 men inte *1,105* prisbasbelopp	*0,880* prisbasbelopp minskat med 20 procent av den fastställda förvärvsinkomsten
överstiger *1,105* men inte 2,72 prisbasbelopp	*0,753* prisbasbelopp *minskat* med *8,5* procent av den fastställda förvärvsinkomsten
överstiger 2,72 men inte 3,11 prisbasbelopp	*0,208* prisbasbelopp *ökat med 11,5 procent av den fastställda förvärvsinkomsten*
överstiger 3,11 men inte *3,69* prisbasbelopp	*21,5 procent av den fastställda förvärvsinkomsten minskat med 0,103 prisbasbelopp*
överstiger *3,69* men inte *4,785* prisbasbelopp	*0,322* prisbasbelopp *ökat med 10 procent av den fastställda förvärvsinkomsten*
överstiger *4,785* men inte 7,88 prisbasbelopp	0,753 prisbasbelopp ökat med 1 procent av den fastställda förvärvsinkomsten

[13] Senaste lydelse 2013:960.

överstiger 7,88 men inte 12,43 prisbasbelopp	1,541 prisbasbelopp minskat med 9 procent av den fastställda förvärvsinkomsten
överstiger 12,43 prisbasbelopp	0,422 prisbasbelopp

Föreslagen lydelse

3 a §

För dem som vid beskattningsårets ingång har fyllt 65 år är grundavdraget beloppet enligt 3 § med tillägg av följande särskilda belopp.

Fastställd förvärvsinkomst	*Särskilt belopp*
överstiger inte 0,99 prisbasbelopp	*0,687* prisbasbelopp
överstiger 0,99 men inte *1,11* prisbasbelopp	*0,885* prisbasbelopp minskat med 20 procent av den fastställda förvärvsinkomsten
överstiger *1,11* men inte 2,72 prisbasbelopp	*0,609* prisbasbelopp *ökat* med *4,9* procent av den fastställda förvärvsinkomsten
överstiger 2,72 men inte 3,11 prisbasbelopp	*0,741* prisbasbelopp
överstiger 3,11 men inte *3,77* prisbasbelopp	*0,430 prisbasbelopp ökat med 10 procent av den fastställda förvärvsinkomsten*
överstiger *3,77* men inte *5,4* prisbasbelopp	*0,807* prisbasbelopp
överstiger *5,4* men inte 7,88 prisbasbelopp	0,753 prisbasbelopp ökat med 1 procent av den fastställda förvärvsinkomsten
överstiger 7,88 men inte 12,43 prisbasbelopp	1,541 prisbasbelopp minskat med 9 procent av den fastställda förvärvsinkomsten
överstiger 12,43 prisbasbelopp	0,422 prisbasbelopp

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*

65 kap.

4 §[14]

För fysiska personer som är begränsat skattskyldiga under hela beskattningsåret är den kommunala inkomstskatten 25 procent av den beskattningsbara förvärvsinkomsten.

För fysiska personer som är begränsat skattskyldiga enligt 3 kap. 18 § första stycket 1, 2, 6 *eller 7* under hela beskattningsåret är den kommunala inkomstskatten summan av de skattesatser för kommunal skatt och landstingsskatt som genomsnittligt tillämpas för beskattningsåret, multiplicerad med den beskattningsbara förvärvsinkomsten.	För fysiska personer som är begränsat skattskyldiga enligt 3 kap. 18 § första stycket 1, 2 *eller* 6 under hela beskattningsåret är den kommunala inkomstskatten summan av de skattesatser för kommunal skatt och landstingsskatt som genomsnittligt tillämpas för beskattningsåret, multiplicerad med den beskattningsbara förvärvsinkomsten.

För begränsat skattskyldiga fysiska personer med anknytning till utländsk stats beskickning som avses i 3 kap. 17 § 2–4 tillämpas 3 §.

5 §[15]

För fysiska personer är den statliga inkomstskatten på beskattningsbara förvärvsinkomster

– 20 procent av den del av den beskattningsbara förvärvsinkomsten som överstiger en nedre skiktgräns, och

– 5 procent av den del av den beskattningsbara förvärvsinkomsten som överstiger en övre skiktgräns.

Skiktgränserna bestäms med utgångspunkt i en nedre skiktgräns på 430 200 kronor för beskattningsåret *2015* och en övre skiktgräns på *616 100* kronor för beskattningsåret *2015*.	Skiktgränserna bestäms med utgångspunkt i en nedre skiktgräns på 430 200 kronor för beskattningsåret *2016* och en övre skiktgräns på *625 800* kronor för beskattningsåret *2016*.

För de därpå följande beskattningsåren uppgår skiktgränserna till skiktgränserna för det föregående beskattningsåret multiplicerade med det jämförelsetal, uttryckt i procent, som anger förhållandet mellan det allmänna prisläget i juni året före beskattningsåret och prisläget i juni andra året före beskattningsåret plus två procentenheter. Skiktgränserna fastställs av regeringen före utgången av året före beskattningsåret och avrundas uppåt till helt hundratal kronor.

Om en enskild näringsidkare enligt 1 kap. 13 § andra stycket har ett beskattningsår som inte sammanfaller med kalenderåret, ska de skiktgränser som gäller vid detta beskattningsårs utgång tillämpas.

---

[14] Senaste lydelse 2009:1060.

[15] Senaste lydelse 2014:1468.

67 kap.

1 §[16]

I detta kapitel finns bestämmelser om skattereduktion för fysiska personer i 2–*33* §§ och för juridiska personer i 2 och 27–33 §§.

I detta kapitel finns bestämmelser om skattereduktion för fysiska personer i 2–*19 och 27–33* §§ och för juridiska personer i 2 och 27–33 §§.

Skattereduktion ska anges i hela krontal så att öretal faller bort.

2 §[17]

Skattereduktion ska göras för sjöinkomst, allmän pensionsavgift, arbetsinkomst (jobbskatteavdrag), underskott av kapital, hushållsarbete, *gåva* och mikroproduktion av förnybar el i nu nämnd ordning.

Skattereduktion ska göras för sjöinkomst, allmän pensionsavgift, arbetsinkomst (jobbskatteavdrag), underskott av kapital, hushållsarbete och mikroproduktion av förnybar el i nu nämnd ordning.

Skattereduktion ska räknas av mot kommunal och statlig inkomstskatt som beräknats enligt 65 kap., mot statlig fastighetsskatt enligt lagen (1984:1052) om statlig fastighetsskatt samt mot kommunal fastighetsavgift enligt lagen (2007:1398) om kommunal fastighetsavgift. Skattereduktion enligt 5–9 §§ ska dock räknas av endast mot kommunal inkomstskatt.

Nuvarande lydelse

7 §[18]

För dem som vid beskattningsårets ingång inte har fyllt 65 år uppgår skattereduktionen för summan av arbetsinkomster beräknade enligt 6 § till följande belopp.

Arbetsinkomst som beskattas i Sverige	*Skattereduktion*
överstiger inte 0,91 prisbasbelopp	skillnaden mellan arbetsinkomsterna och grundavdraget, multiplicerad med skattesatsen för kommunal inkomstskatt
överstiger 0,91 men inte 2,94 prisbasbelopp	skillnaden mellan å ena sidan summan av 0,91 prisbasbelopp och 33,2 procent av arbetsinkomsterna mellan 0,91 och 2,94 prisbasbelopp och å andra sidan grundavdraget, multiplicerad med skattesatsen för kommunal inkomstskatt
överstiger 2,94 men inte 8,08 prisbasbelopp	skillnaden mellan å ena sidan summan av 1,584 prisbasbelopp och 11,1 procent av arbetsinkomsterna

[16] Senaste lydelse 2014:1468.

[17] Senaste lydelse 2014:1468.

[18] Senaste lydelse 2013:960.

	mellan 2,94 och 8,08 prisbasbelopp och å andra sidan grundavdraget, multiplicerad med skattesatsen för kommunal inkomstskatt
överstiger 8,08 prisbasbelopp	skillnaden mellan 2,155 prisbasbelopp och grundavdraget, multiplicerad med skattesatsen för kommunal inkomstskatt

Föreslagen lydelse

7 §

För dem som vid beskattningsårets ingång inte har fyllt 65 år uppgår skattereduktionen för summan av arbetsinkomster beräknade enligt 6 § till följande belopp.

Arbetsinkomst som beskattas i Sverige	*Skattereduktion*
överstiger inte 0,91 prisbasbelopp	skillnaden mellan arbetsinkomsterna och grundavdraget, multiplicerad med skattesatsen för kommunal inkomstskatt
överstiger 0,91 men inte 2,94 prisbasbelopp	skillnaden mellan å ena sidan summan av 0,91 prisbasbelopp och 33,2 procent av arbetsinkomsterna mellan 0,91 och 2,94 prisbasbelopp och å andra sidan grundavdraget, multiplicerad med skattesatsen för kommunal inkomstskatt
överstiger 2,94 men inte 8,08 prisbasbelopp	skillnaden mellan å ena sidan summan av 1,584 prisbasbelopp och 11,1 procent av arbetsinkomsterna mellan 2,94 och 8,08 prisbasbelopp och å andra sidan grundavdraget, multiplicerad med skattesatsen för kommunal inkomstskatt
överstiger 8,08 *men inte 13,54* prisbasbelopp	skillnaden mellan 2,155 prisbasbelopp och grundavdraget, multiplicerad med skattesatsen för kommunal inkomstskatt
överstiger 13,54 prisbasbelopp	*skillnaden mellan 2,155 prisbasbelopp och grundavdraget, multiplicerad med skattesatsen för kommunal inkomstskatt, med avdrag för 3 procent av de arbetsinkomster som överstiger 13,54 prisbasbelopp*

Nuvarande lydelse

8 §[19]

För dem som vid beskattningsårets ingång har fyllt 65 år uppgår skattereduktionen för summan av arbetsinkomster beräknade enligt 6 § till följande belopp.

Arbetsinkomst som beskattas i Sverige	*Skattereduktion*
överstiger inte 100 000 kronor	20 procent av arbetsinkomsterna
överstiger 100 000 men inte 300 000 kronor	summan av 15 000 kronor och 5 procent av arbetsinkomsterna
överstiger 300 000 kronor	30 000 kronor

Föreslagen lydelse

8 §

För dem som vid beskattningsårets ingång har fyllt 65 år uppgår skattereduktionen för summan av arbetsinkomster beräknade enligt 6 § till följande belopp.

Arbetsinkomst som beskattas i Sverige	*Skattereduktion*
överstiger inte 100 000 kronor	20 procent av arbetsinkomsterna
överstiger 100 000 men inte 300 000 kronor	summan av 15 000 kronor och 5 procent av arbetsinkomsterna
överstiger 300 000 *men inte 600 000* kronor	30 000 kronor
överstiger 600 000 kronor	*30 000 kronor med avdrag för 3 procent av de arbetsinkomster som överstiger 600 000 kronor*

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*

13 §[20]

Med *hushållsarbete* avses vid tillämpningen av detta kapitel följande.

1. *Städarbete* eller annat rengöringsarbete som utförs i bostaden.	1. *Enklare städarbete* eller annat rengöringsarbete *samt flyttstädning* som utförs i bostaden.

2. Vård av kläder och hemtextilier när vården utförs i bostaden.

3. Matlagning som utförs i eller i nära anslutning till bostaden.

[19] Senaste lydelse 2009:197.

[20] Senaste lydelse 2015:473.

4. Snöskottning som utförs i nära anslutning till bostaden.	*3.* Snöskottning som utförs i nära anslutning till bostaden.
5. Häck- och gräsklippning samt krattning och ogräsrensning som utförs på tomt eller i trädgård i nära anslutning till bostaden.	*4.* Häck- och gräsklippning samt krattning och ogräsrensning som utförs på tomt eller i trädgård i nära anslutning till bostaden.
6. Barnpassning som inte mer än i ringa omfattning innefattar hjälp med läxor och annat skolarbete och som utförs i eller i nära anslutning till bostaden samt lämning och hämtning till och från förskola, skola, fritidsaktiviteter eller liknande.	*5.* Barnpassning som inte mer än i ringa omfattning innefattar hjälp med läxor och annat skolarbete och som utförs i eller i nära anslutning till bostaden samt lämning och hämtning till och från förskola, skola, fritidsaktiviteter eller liknande.
7. Annan omsorg och tillsyn än barnpassning som en fysisk person behöver och som utförs i eller i nära anslutning till bostaden eller i samband med promenader, bankbesök, besök vid vårdcentral eller andra liknande enklare ärenden.	*6.* Annan omsorg och tillsyn än barnpassning som en fysisk person behöver och som utförs i eller i nära anslutning till bostaden eller i samband med promenader, bankbesök, besök vid vårdcentral eller andra liknande enklare ärenden.

19 §[21]

Skattereduktionen uppgår till	
1. belopp motsvarande den preliminära skattereduktion som avses i 18 § första stycket 1,	
2. 50 procent av underlaget enligt 18 § första stycket 2, och	2. 50 procent av underlaget enligt 18 § första stycket 2 *till den del det avser sådant hushållsarbete som anges i 13 § och 30 procent av underlaget till den del det avser annat hushållsarbete,* och
3. belopp motsvarande de arbetsgivaravgifter i fråga om sådan ersättning för hushållsarbete som har redovisats i en förenklad arbetsgivardeklaration enligt 18 § första stycket 3.	
Den sammanlagda skattereduktionen får uppgå till högst 50 000 kronor för ett beskattningsår.	Den sammanlagda skattereduktionen får uppgå till högst 50 000 kronor för ett beskattningsår. *Om den skattskyldige inte har fyllt 65 år vid beskattningsårets ingång, får skattereduktionen för sådant hushållsarbete som anges i 13 § uppgå till högst 25 000 kronor för ett beskattningsår.*

---

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2017 i fråga om 16 kap. 11 § och i övrigt den 1 januari 2016.

2. Bestämmelserna i 1 kap. 11 och 16 §§, 2 kap. 23 §, 6 kap. 11 §, 7 kap. 3 §, 10 kap. 5 §, 11 kap. 40 §, 14 kap. 12 och 13 §§, 42 kap. 6, 34 och 36 §§, 58 kap. 18 och 32 §§, 63 kap. 3 a §, 65 kap 5 § och 67 kap. 1, 2, 7, 8, 13 och 19 §§ i den

---

[21] Senaste lydelse 2011:1256.

nya lydelsen tillämpas första gången för beskattningsår som börjar efter den 31 december 2015.

3. Den upphävda bestämmelsen i 16 kap. 11 § gäller fortfarande för avgifter och bidrag som har betalats respektive lämnats till Stiftelsen Svenska Filminstitutet för tid före den 1 januari 2017.

4. Bestämmelsen i 43 kap. 17 a § tillämpas första gången på förvärv av andelar som sker efter den 31 december 2015.

5. Bestämmelserna i 59 kap. 1 a, 5, 9, 13 och 16 §§ i den nya lydelsen tillämpas första gången för försäkringspremier som betalas och inbetalningar på pensionssparkonton som görs efter den 31 december 2015.

6. För försäkringspremier som betalats respektive inbetalningar på pensionssparkonton som gjorts före ikraftträdandet gäller fortfarande den upphävda bestämmelsen i 59 kap. 14 § och bestämmelserna i 59 kap. 5, 9, 13 och 16 §§ i den äldre lydelsen.

7. Om beskattningsåret påbörjats men inte avslutats före ikraftträdandet gäller fortfarande den upphävda bestämmelsen i 59 kap. 14 § och bestämmelserna i 59 kap. 5, 9, 13 och 16 §§ i den äldre lydelsen för försäkringspremier som betalats och inbetalningar på pensionssparkonton som gjorts under beskattningsåret men före ikraftträdandet. I fråga om premier som betalats och inbetalningar som gjorts efter ikraftträdandet gäller att avdrag får göras för dessa bara till den del som avdragsutrymmet beräknat enligt 59 kap. 5 § i den nya lydelsen överstiger avdraget för premier som betalats respektive inbetalningar som gjorts under beskattningsåret men före ikraftträdandet.

8. De upphävda bestämmelserna i 67 kap. 20–26 §§ gäller dock fortfarande för beskattningsår som börjar före ikraftträdandet.

10 Förslag till lag om ändring i socialavgiftslagen (2000:980)

Härigenom föreskrivs i fråga om socialavgiftslagen (2000:980)
dels att 2 kap. 26 § och 3 kap. 13 § ska ha följande lydelse,
dels att punkt 2 och 3 i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna till lagen (2015:474) om ändring i nämnda lag ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

2 kap.

26 §[1]

Arbetsgivaravgifterna är *21,27* procent av avgiftsunderlaget och utgörs av

1. sjukförsäkringsavgift	*4,35* %
2. föräldraförsäkringsavgift	2,60 %
3. ålderspensionsavgift	10,21 %
4. efterlevandepensionsavgift	1,17 %
5. arbetsmarknadsavgift	2,64 %
6. arbetsskadeavgift	0,30 %

Föreslagen lydelse

26 §

Arbetsgivaravgifterna är *21,77* procent av avgiftsunderlaget och utgörs av

1. sjukförsäkringsavgift	*4,85* %
2. föräldraförsäkringsavgift	2,60 %
3. ålderspensionsavgift	10,21 %
4. efterlevandepensionsavgift	1,17 %
5. arbetsmarknadsavgift	2,64 %
6. arbetsskadeavgift	0,30 %

3 kap.

Nuvarande lydelse

13 §[2]

Egenavgifterna är *18,82* procent av avgiftsunderlaget och utgörs av

1. sjukförsäkringsavgift	*4,44* %
2. föräldraförsäkringsavgift	2,60 %
3. ålderspensionsavgift	10,21 %
4. efterlevandepensionsavgift	1,17 %
5. arbetsmarknadsavgift	0,10 %
6. arbetsskadeavgift	0,30 %

[1] Senaste lydelse 2014:1469.

[2] Senaste lydelse 2014:1469.

Föreslagen lydelse

13 §

Egenavgifterna är *19,32* procent av avgiftsunderlaget och utgörs av

1. sjukförsäkringsavgift	*4,94* %
2. föräldraförsäkringsavgift	2,60 %
3. ålderspensionsavgift	10,21 %
4. efterlevandepensionsavgift	1,17 %
5. arbetsmarknadsavgift	0,10 %
6. arbetsskadeavgift	0,30 %

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
2.[3] Den upphävda bestämmelsen i 2 kap. 28 § och bestämmelsen i 2 kap. 29 § i den äldre lydelsen tillämpas fortfarande på ersättning som betalas ut före ikraftträdandet.	
Den upphävda bestämmelsen i 2 kap. 28 § och bestämmelsen i 2 kap. 29 § i den äldre lydelsen tillämpas även på ersättning som betalas ut under perioden 1 augusti 2015–*30 juni* 2016. På ersättning som betalas ut under nämnda period ska dock vid tillämpningen av 2 kap. 28 §, utöver hela ålderspensionsavgiften, arton tjugofemtedelar av de övriga arbetsgivaravgifterna betalas. Procenttalen för avgifterna ska efter kvoteringen anges med två decimaler så att övriga decimaler faller bort.	Den upphävda bestämmelsen i 2 kap. 28 § och bestämmelsen i 2 kap. 29 § i den äldre lydelsen tillämpas även på ersättning som betalas ut under perioden 1 augusti 2015–*31 maj* 2016. På ersättning som betalas ut under nämnda period ska dock vid tillämpningen av 2 kap. 28 §, utöver hela ålderspensionsavgiften, arton tjugofemtedelar av de övriga arbetsgivaravgifterna betalas. Procenttalen för avgifterna ska efter kvoteringen anges med två decimaler så att övriga decimaler faller bort.
3.[4] Den upphävda bestämmelsen i 3 kap. 15 a § och bestämmelsen i 3 kap. 18 § i den äldre lydelsen tillämpas fortfarande på inkomst som uppbärs före ikraftträdandet.	
Den upphävda bestämmelsen i 3 kap. 15 a § och bestämmelsen i 3 kap. 18 § i den äldre lydelsen tillämpas även på inkomst som uppbärs under perioden 1 augusti 2015–*30 juni* 2016. På inkomst som uppbärs under nämnda period ska dock vid tillämpningen av 3 kap. 15 a §, utöver hela ålderspensionsavgiften, arton tjugofemtedelar av de övriga egenavgifterna betalas. Procenttalen för avgifterna ska efter kvoteringen anges med två decimaler så att övriga	Den upphävda bestämmelsen i 3 kap. 15 a § och bestämmelsen i 3 kap. 18 § i den äldre lydelsen tillämpas även på inkomst som uppbärs under perioden 1 augusti 2015–*31 maj* 2016. På inkomst som uppbärs under nämnda period ska dock vid tillämpningen av 3 kap. 15 a §, utöver hela ålderspensionsavgiften, arton tjugofemtedelar av de övriga egenavgifterna betalas. Procenttalen för avgifterna ska efter kvoteringen anges med två decimaler så att övriga

[3] Senaste lydelse 2015:474.

[4] Senaste lydelse 2015:474.

decimaler faller bort.	decimaler faller bort.
Omfattar beskattningsåret tid såväl före som efter den 1 augusti 2015 respektive såväl före som efter den *30 juni* 2016 ska, om den avgiftsskyldige inte visar annat, så stor del av beskattningsårets inkomst anses hänförlig till tiden efter den 1 augusti 2015 respektive efter den *30 juni* 2016 som svarar mot förhållandet mellan den del av beskattningsåret som infaller under respektive tid och hela beskattningsåret.	Omfattar beskattningsåret tid såväl före som efter den 1 augusti 2015 respektive såväl före som efter den *31 maj* 2016 ska, om den avgiftsskyldige inte visar annat, så stor del av beskattningsårets inkomst anses hänförlig till tiden efter den 1 augusti 2015 respektive efter den *31 maj* 2016 som svarar mot förhållandet mellan den del av beskattningsåret som infaller under respektive tid och hela beskattningsåret.

---

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2016.

2. Bestämmelsen i 2 kap. 26 § i den nya lydelsen tillämpas på ersättning som betalas ut efter den 31 december 2015.

3. Bestämmelsen i 3 kap. 13 § i den nya lydelsen tillämpas på inkomst som uppbärs efter den 31 december 2015. Omfattar beskattningsåret tid såväl före som efter ikraftträdandet ska, om den avgiftsskyldige inte visar annat, så stor del av beskattningsårets inkomst anses hänförlig till tiden efter den 31 december 2015 som svarar mot förhållandet mellan den del av beskattningsåret som infaller under denna tid och hela beskattningsåret.

11 Förslag till lag om ändring i lagen (2009:194) om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete

Härigenom föreskrivs att 7, 17 och 19 §§ lagen (2009:194) om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
7 §[1]	
Utbetalningen får uppgå till ett belopp som motsvarar mellanskillnaden mellan den debiterade ersättningen för hushållsarbetet inklusive mervärdesskatt och köparens faktiska betalning för arbetet till utföraren före begäran om utbetalning, *dock högst till samma belopp som köparen har betalat.*	Utbetalningen får uppgå till ett belopp som motsvarar mellanskillnaden mellan den debiterade ersättningen för hushållsarbetet inklusive mervärdesskatt och köparens faktiska betalning för arbetet till utföraren före begäran om utbetalning.
	Utbetalningen får dock uppgå till högst
	1. samma belopp som köparen har betalat om den avser sådant hushållsarbete som anges i 67 kap. 13 § inkomstskattelagen (1999:1229), och
	2. tre sjundedelar av det belopp som köparen har betalat om den avser annat hushållsarbete.
Utbetalning får inte ske till den del köparens sammanlagda preliminära skattereduktion enligt 17 § skulle uppgå till ett belopp som överstiger 50 000 kronor för ett beskattningsår.	Utbetalning får inte ske till den del köparens sammanlagda preliminära skattereduktion enligt 17 § skulle uppgå till ett belopp som överstiger 50 000 kronor för ett beskattningsår. *Om den skattskyldige inte har fyllt 65 år vid beskattningsårets ingång, får utbetalning inte ske till den del den preliminära skattereduktionen för sådant hushållsarbete som anges i 67 kap. 13 § inkomstskattelagen skulle överstiga 25 000 kronor för ett beskattningsår.*

17 §[2]

Köparen ska tillgodoräknas preliminär skattereduktion med

1. ett belopp motsvarande den utbetalning som Skatteverket enligt 11 § beslutat om till utföraren, och

[1] Senaste lydelse 2014:1458.

[2] Senaste lydelse 2011:1426.

2. ett belopp motsvarande redovisade arbetsgivaravgifter i fråga om sådan ersättning för hushållsarbete som har redovisats i en förenklad arbetsgivardeklaration enligt 26 kap. 4 § skatteförfarandelagen (2011:1244).

Om Skatteverket har beslutat om återbetalning enligt 14 §, ska den tidigare tillgodoräknade preliminära skattereduktionen minskas med belopp motsvarande den beslutade återbetalningen.

Den preliminära skattereduktionen får sammanlagt uppgå till högst 50 000 kronor för ett beskattningsår.	Den preliminära skattereduktionen får sammanlagt uppgå till högst 50 000 kronor för ett beskattningsår. *Om köparen inte har fyllt 65 år vid beskattningsårets ingång, får den preliminära skattereduktionen för sådant hushållsarbete som anges i 67 kap. 13 § inkomstskattelagen (1999:1229) uppgå till högst 25 000 kronor.*

19 §[3]

Skatteverket ska så snart som möjligt skriftligen meddela köparen av hushållsarbetet om

1. beslut enligt 11 § om utbetalning,
2. beslut enligt 14 § om återbetalning, och
3. belopp motsvarande redovisade arbetsgivaravgifter i fråga om sådan ersättning för hushållsarbete som har redovisats i en förenklad arbetsgivardeklaration enligt 26 kap. 4 § skatteförfarandelagen (2011:1244).

Meddelandet ska innehålla uppgifter om

1. namn, adress och, om sådant nummer finns, organisationsnummer, personnummer, samordningsnummer eller motsvarande registreringsnummer för utföraren eller annan mottagare som avses i 13 § första stycket,
2. utbetalt belopp till eller återbetalt belopp från respektive utförare eller annan mottagare som avses i 13 § första stycket, och

3. den totala preliminära skattereduktionen som tillgodoräknats köparen enligt 17 §.	3. den totala preliminära skattereduktionen som tillgodoräknats köparen enligt 17 § *och, om köparen inte har fyllt 65 år vid beskattningsårets ingång, hur stor del av denna skattereduktion som avser sådant hushållsarbete som anges i 67 kap. 13 § inkomstskattelagen (1999:1229)*.
Skatteverket ska på begäran av köparen lämna denne ett särskilt meddelande om den totala preliminära skattereduktionen som tillgodoräknats enligt 17 §.	Skatteverket ska på begäran av köparen lämna denne ett särskilt meddelande om den totala preliminära skattereduktionen som tillgodoräknats enligt 17 §. *Om köparen inte har fyllt 65 år vid beskattningsårets ingång, ska det av meddelandet framgå hur stor del av denna skattereduktion som avser sådant hushållsarbete som anges i 67 kap. 13 §*

[3] Senaste lydelse 2011:1426.

inkomstskattelagen.

---

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2016.
2. Lagen tillämpas första gången för beskattningsår som börjar efter den 31 december 2015.

12 Förslag till lag om ändring i lagen (2010:111) om införande av socialförsäkringsbalken

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 1 § lagen (2010:111) om införande av socialförsäkringsbalken ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
2 kap.	
1 §	
Pensionsmyndigheten ska, om inte annat är föreskrivet, även handlägga ärenden om hustrutillägg och särskild efterlevandepension samt ärenden enligt följande lagar och bestämmelser:	
1. 34 § i den upphävda lagen (1913:120) om allmän pensionsförsäkring,	
2. 35 § i den upphävda lagen (1935:434) om folkpensionering,	
3. den upphävda lagen (1946:433) om frivillig statlig pensionsförsäkring,	3. den upphävda lagen (1946:433) om frivillig statlig pensionsförsäkring, *och*
4. 22 kap. i den upphävda lagen (1962:381) om allmän försäkring i dess lydelse före den 1 januari 1981, *och*	4. 22 kap. i den upphävda lagen (1962:381) om allmän försäkring i dess lydelse före den 1 januari 1981.
5. den upphävda kungörelsen (1972:412) om sjömanspension.	

Denna lag träder i kraft den 1 februari 2016.

13 Förslag till lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244)

Härigenom föreskrivs i fråga om skatteförfarandelagen (2011:1244)
dels att 22 kap. 22 § och 23 kap. 7 § ska upphöra att gälla,
dels att rubriken närmast före 22 kap. 22 § ska utgå,
dels att 11 kap. 14 §, 22 kap. 1 och 13 §§, 31 kap. 1 och 33 §§, 38 kap. 1 §, 48 kap. 6 §, 50 kap. 2 och 7 §§ samt rubriken närmast före 31 kap. 33 § ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
	11 kap.
	14 §
Underlaget för beräkning av skatteavdrag *ska bestämmas utan hänsyn till* förmån av hushållsarbete enligt 67 kap. inkomstskattelagen (1999:1229), om den som har utfört arbetet var godkänd för F-skatt vid någon av de tidpunkter som anges i 67 kap. 16 § 1 inkomstskattelagen eller har ett intyg eller någon annan handling som avses i 67 kap. 17 § samma lag.	*Skatteavdrag för* förmån av hushållsarbete enligt 67 kap. inkomstskattelagen (1999:1229) *ska reduceras*, om den som har utfört arbetet var godkänd för F-skatt vid någon av de tidpunkter som anges i 67 kap. 16 § 1 inkomstskattelagen. *Detsamma gäller om utföraren* har ett intyg eller någon annan handling som avses i 67 kap. 17 § samma lag. *Reduktionen ska vara* *1. 50 procent av värdet på förmån av sådant hushållsarbete som anges i 67 kap. 13 § inkomstskattelagen, och* *2. 30 procent av värdet på förmån av annat hushållsarbete.*
Första stycket gäller bara förmån upp till ett värde av 100 000 kronor per beskattningsår.	*Skatteavdraget ska som mest reduceras med 50 000* kronor per beskattningsår. *I fråga om förmån av sådant hushållsarbete som anges i 67 kap. 13 § inkomstskattelagen ska dock skatteavdraget som mest reduceras med 25 000 kronor per beskattningsår, om arbetstagaren inte har fyllt 65 år vid beskattningsårets ingång.*
	22 kap.
	1 §[1]
I detta kapitel finns bestämmelser om skyldighet att lämna kontrolluppgift om – överlåtelse av privatbostadsrätt och andelar i vissa bostadsföretag (2 och 3 §§), – upplåtelse av privatbostad eller bostad som innehas med hyresrätt (4 §), – samfällighet (5 och 6 §§),	

[1] Senaste lydelse 2014:1471.

– räntebidrag (7 §),
– pensionsförsäkringar och pensionssparkonton (8 och 9 §§),
– avskattning av pensionsförsäkring (10 §),
– tjänstepensionsavtal (11 §),
– underlag för avkastningsskatt på livförsäkringar (12 §),
– skattereduktion för förmån av hushållsarbete (13 §),
– elcertifikat (14 §),
– utsläppsrätter, utsläppsminskningsenheter och certifierade utsläppsminskningar (15 §),
– schablonintäkt vid innehav av ett investeringssparkonto (16 §),
– schablonintäkt vid innehav av andelar i värdepappersfonder, fondföretag, specialfonder och utländska specialfonder (17–21 §§),
– *gåva (22 §)*,
– investeraravdrag (23 och 24 §§), och
– skattereduktion för mikroproduktion av förnybar el (25 §).

13 §

Kontrolluppgift ska lämnas om skattereduktion för förmån av hushållsarbete enligt 67 kap. inkomstskattelagen (1999:1229), om den som utför arbetet var godkänd för F-skatt vid någon av de tidpunkter som anges i 67 kap. 16 § 1 inkomstskattelagen eller har ett intyg eller någon annan handling som avses i 67 kap. 17 § samma lag.

Kontrolluppgift ska lämnas för fysiska personer och dödsbon av den som har gett ut förmånen.

I kontrolluppgiften ska uppgift lämnas om underlaget för skattereduktionen.	I kontrolluppgiften ska uppgift lämnas om underlaget för skattereduktionen *och hur stor del av underlaget som avser sådant hushållsarbete som anges i 67 kap. 13 § inkomstskattelagen*.

31 kap.

1 §[2]

I detta kapitel finns bestämmelser om
– uppgifter som ska lämnas i samtliga inkomstdeklarationer (2 och 3 §§),
– uppgifter som fysiska personer och dödsbon ska underrättas om och godkänna eller lämna (4 och 5 §§),
– uppgift som ska lämnas om inkomstslaget tjänst (6 §),
– uppgifter som ska lämnas om inkomstslaget näringsverksamhet (7–15 §§),
– uppgifter som ska lämnas om inkomstslaget kapital (16–19 b §§),
– uppgift om tillkommande belopp (20 §),
– uppgifter om vissa andelsavyttringar m.m. (21–24 §§),
– uppgifter för beräkning av egenavgifter (25 och 26 §§),
– uppgifter som fåmansföretag samt företagsledare och delägare ska lämna (27–29 §§),
– uppgift om tillskott och uttag (30 §),
– uppgift om betalning till utlandet (31 §),

[2] Senaste lydelse 2014:1471.

– uppgift som ekonomiska föreningar ska lämna (32 §),
– uppgifter om skattereduktion för hushållsarbete, *gåva* och mikroproduktion av förnybar el (33 och 33 a §§), och
– uppgifter om prissättningsbesked (34 §).

Skattereduktion för hushållsarbete, *gåva* och mikroproduktion av förnybar el[3]	**Skattereduktion för hushållsarbete och mikroproduktion av förnybar el**
33 §[4]	
Den som begär skattereduktion för hushållsarbete, *gåva* eller mikroproduktion av förnybar el enligt 67 kap. 11–*33* §§ inkomstskattelagen (1999:1229) ska lämna uppgift om underlaget för skattereduktionen.	Den som begär skattereduktion för hushållsarbete eller mikroproduktion av förnybar el enligt 67 kap. 11–*19 och 27–33* §§ inkomstskattelagen (1999:1229) ska lämna uppgift om underlaget för skattereduktionen.

I fråga om förmån av sådant arbete som räknas som hushållsarbete enligt 67 kap. 13 a och 13 b §§ inkomstskattelagen ska även sådana uppgifter som avses i 9 a § lagen (2009:194) om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete lämnas.

38 kap.

1 §[5]

Fastställda formulär ska användas för att lämna

1. kontrolluppgifter,
2. åtagande

a) enligt 23 kap. 6 § om att lämna kontrolluppgifter om pensionsförsäkringar och sådana avtal om tjänstepension som är jämförbara med en pensionsförsäkring, *och*	2. åtagande enligt 23 kap. 6 § om att lämna kontrolluppgifter om pensionsförsäkringar och sådana avtal om tjänstepension som är jämförbara med en pensionsförsäkring,
b) enligt 23 kap. 7 § om att lämna kontrolluppgifter om gåvor,	

3. deklarationer,
4. särskilda uppgifter, och
5. periodiska sammanställningar.

[3] Senaste lydelse 2014:1471.
[4] Senaste lydelse 2014:1471.
[5] Senaste lydelse 2011:1289.

48 kap.

Nuvarande lydelse

6 §

Förseningsavgiftens storlek framgår av följande uppställning.

Om förseningsavgiften gäller	*uppgår den till*
aktiebolags eller ekonomisk förenings inkomstdeklaration	*5 000* kronor
någon annans inkomstdeklaration	*1 000* kronor
särskilda uppgifter	*1 000* kronor
periodisk sammanställning	*1 000* kronor
skattedeklaration	*500* kronor

Förseningsavgiften för skattedeklaration uppgår dock till *1 000* kronor om det är fråga om en deklaration som ska lämnas efter föreläggande.

Föreslagen lydelse

6 §

Förseningsavgiftens storlek framgår av följande uppställning.

Om förseningsavgiften gäller	*uppgår den till*
aktiebolags eller ekonomisk förenings inkomstdeklaration	*6 250* kronor
någon annans inkomstdeklaration	*1 250* kronor
särskilda uppgifter	*1 250* kronor
periodisk sammanställning	*1 250* kronor
skattedeklaration	*625* kronor

Förseningsavgiften för skattedeklaration uppgår dock till *1 250* kronor om det är fråga om en deklaration som ska lämnas efter föreläggande.

Nuvarande lydelse *Föreslagen lydelse*

50 kap.

2 §

Kontrollavgiften enligt 1 § är *10 000* kronor för varje kontrolltillfälle.

Om Skatteverket tidigare har tagit ut en kontrollavgift och en ny kontrollavgift ska tas ut för en överträdelse som har inträffat inom ett år från den dag då beslutet om kontrollavgift meddelades, ska avgiften i stället vara *20 000* kronor.

Kontrollavgiften enligt 1 § är *12 500* kronor för varje kontrolltillfälle.

Om Skatteverket tidigare har tagit ut en kontrollavgift och en ny kontrollavgift ska tas ut för en överträdelse som har inträffat inom ett år från den dag då beslutet om kontrollavgift meddelades, ska avgiften i stället vara *25 000* kronor.

7 §

Kontrollavgift ska tas ut av den som inte har fullgjort dokumentationsskyldigheten vid upplåtelse av plats för torg- och marknadshandel eller vid omsättning av investeringsguld.

Kontrollavgiften är *2 000* kronor för varje tillfälle då skyldigheten inte har fullgjorts.	Kontrollavgiften är *2 500* kronor för varje tillfälle då skyldigheten inte har fullgjorts.

---

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2016.

2. Bestämmelserna i 11 kap. 14 § och 22 kap. 13 § i den nya lydelsen tillämpas första gången i fråga om skattepliktig förmån av hushållsarbete som kommit den skattskyldige till del efter den 31 december 2015.

3. Bestämmelsen i 31 kap. 33 § i den nya lydelsen tillämpas första gången på beskattningsår som börjar efter den 31 december 2015.

4. Bestämmelsen i 48 kap. 6 § i den nya lydelsen tillämpas första gången i fråga om deklarationer och övriga uppgifter som ska lämnas efter ikraftträdandet.

5. Bestämmelserna i 50 kap. 2 och 7 §§ i den nya lydelsen tillämpas första gången i fråga om kontrollavgifter som hänför sig till kontroller som har inletts efter den 31 december 2015.

6. Den upphävda bestämmelsen i 22 kap. 22 § gäller dock fortfarande för beskattningsår som börjar före ikraftträdandet.

7. Den upphävda bestämmelsen i 23 kap. 7 § och bestämmelsen i 38 kap. 1 § i den äldre lydelsen gäller dock fortfarande för tid före ikraftträdandet.

14 Förslag till lag om ändring i lagen (2014:1474) om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244)

Härigenom föreskrivs i fråga om skatteförfarandelagen (2011:1244)

dels att 50 kap. 4 § lagen i stället för lydelsen enligt lagen (2014:1474) om ändring i den lagen ska ha följande lydelse,

dels att punkt 2 i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna till lagen (2014:1474) om ändring i den lagen ska ha följande lydelse,

dels att det i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna till lagen (2014:1474) om ändring i den lagen ska införas en ny punkt, 4, av följande lydelse.

Lydelse enligt SFS 2014:1474	*Föreslagen lydelse*
50 kap.	
4 §	
Kontrollavgiften enligt 3 § 1 och 2 är	
1. *10 000* kronor för varje kontrolltillfälle, och	1. *12 500* kronor för varje kontrolltillfälle, och
2. *2 000* kronor för varje person som vid kontrollen är verksam och inte är dokumenterad i en tillgänglig personalliggare.	2. *2 500* kronor för varje person som vid kontrollen är verksam och inte är dokumenterad i en tillgänglig personalliggare.
Om Skatteverket tidigare har tagit ut en kontrollavgift enligt 3 § 1 eller 2 och en ny kontrollavgift ska tas ut för en överträdelse som har inträffat inom ett år från den dag då beslutet om kontrollavgift meddelades, ska avgiften enligt första stycket 1 i stället vara *20 000* kronor.	Om Skatteverket tidigare har tagit ut en kontrollavgift enligt 3 § 1 eller 2 och en ny kontrollavgift ska tas ut för en överträdelse som har inträffat inom ett år från den dag då beslutet om kontrollavgift meddelades, ska avgiften enligt första stycket 1 i stället vara *25 000* kronor.
Kontrollavgiften enligt 3 § 3 är 25 000 kronor.	
2. Lagen tillämpas första gången på byggarbetsplatser där byggverksamheten påbörjas efter *ikraftträdandet*.	2. Lagen tillämpas första gången på byggarbetsplatser där byggverksamheten påbörjas efter *den 31 december 2015*.
	4. I fråga om kontrollavgiftens storlek ska bestämmelsen i 50 kap. 4 § i den nya lydelsen tillämpas första gången i fråga om kontrollavgifter som hänför sig till kontroller som har inletts efter den 31 december 2015.

15 Förslag till lag om upphävande av lagen (2011:1269) om godkännande av gåvomottagare vid skattereduktion för gåva

Härigenom föreskrivs att lagen (2011:1269) om godkännande av gåvomottagare vid skattereduktion för gåva ska upphöra att gälla vid utgången av 2015.

---

1. Den upphävda lagen gäller dock fortfarande för tid före den 1 januari 2016.

2. En betald årsavgift som avser tid efter 2015 ska betalas tillbaka.

BILAGA 5

Utskottets förslag till preliminära utgiftsramar och inkomstberäkningar 2017–2018

Utskottets förslag till preliminära utgiftsramar 2017–2018

Miljoner kronor

Utgiftsområde		Avvikelse från regeringen 2017	Avvikelse från regeringen 2018	Utskottets Förslag 2017	Utskottets förslag 2018
1	Rikets styrelse	±0	±0	12 806	12 999
2	Samhällsekonomi och finansförvaltning	±0	±0	15 050	15 440
3	Skatt, tull och exekution	±0	±0	10 928	11 118
4	Rättsväsendet	±0	±0	42 149	42 959
5	Internationell samverkan	±0	±0	1 908	1 912
6	Försvar och samhällets krisberedskap	±0	±0	50 216	51 171
7	Internationellt bistånd	±0	±0	36 344	39 650
8	Migration	±0	±0	15 809	12 926
9	Hälsovård, sjukvård och social omsorg	±0	±0	68 129	69 164
10	Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning	±0	±0	112 984	115 394
11	Ekonomisk trygghet vid ålderdom	±0	±0	34 355	33 050
12	Ekonomisk trygghet för familjer och barn	±0	±0	90 020	92 779
13	Jämställdhet och nyanlända invandrares etablering	±0	±0	28 292	31 159
14	Arbetsmarknad och arbetsliv	±0	±0	80 072	80 682
15	Studiestöd	±0	±0	21 847	22 200
16	Utbildning och universitetsforskning	±0	±0	71 852	72 501
17	Kultur, medier, trossamfund och fritid	±0	±0	13 953	14 040
18	Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik	±0	±0	7 004	7 015

Utgiftsområde	Avvikelse från regeringen 2017	Avvikelse från regeringen 2018	Utskottets Förslag 2017	Utskottets förslag 2018
19 Regional tillväxt	±0	±0	3 577	3 371
20 Allmän miljö- och naturvård	±0	±0	7 341	7 221
21 Energi	±0	±0	2 788	2 602
22 Kommunikationer	±0	±0	55 169	55 724
23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel	±0	±0	16 798	17 410
24 Näringsliv	±0	±0	5 832	5 840
25 Allmänna bidrag till kommuner	±0	±0	95 078	95 397
26 Statsskuldsräntor m.m.	±0	±0	20 298	25 831
27 Avgiften till Europeiska unionen	±0	±0	37 669	38 975
Summa utgiftsområden	**±0**	**±0**	**958 268**	**978 530**

Utskottets förslag till preliminär inkomstberäkning 2017–2018

Miljoner kronor

Inkomsttitel	Avvikelse från regeringen 2017	Avvikelse från regeringen 2018	Utskottets förslag 2017	Utskottets förslag 2018
1100 Direkta skatter på arbete	**±0**	**±0**	**642 227**	**673 062**
1111 Statlig inkomstskatt	**±0**	**±0**	62 337	64 532
1115 Kommunal inkomstskatt	**±0**	**±0**	703 136	736 015
1120 Allmän pensionsavgift	**±0**	**±0**	118 786	124 181
1130 Artistskatt	**±0**	**±0**	0	0
1140 Skattereduktioner	**±0**	**±0**	−242 032	−251 666
1200 Indirekta skatter på arbete	**±0**	**±0**	**555 862**	**580 241**
1210 Arbetsgivaravgifter	**±0**	**±0**	536 945	560 452
1240 Egenavgifter	**±0**	**±0**	14 458	15 234
1260 Avgifter till premiepensionssystemet	**±0**	**±0**	−37 033	−38 694
1270 Särskild löneskatt	**±0**	**±0**	45 405	47 334
1280 Nedsättningar	**±0**	**±0**	−4 582	−4 754
1290 Tjänstegruppliv	**±0**	**±0**	667	667
1300 Skatt på kapital	**±0**	**±0**	**214 283**	**229 971**
1310 Skatt på kapital, hushåll	**±0**	**±0**	50 083	50 849
1320 Skatt på företagsvinster	**±0**	**±0**	105 068	110 273
1330 Kupongskatt	**±0**	**±0**	5 167	5 384
1340 Avkastningsskatt	**±0**	**±0**	10 952	18 818
1350 Fastighetskatt	**±0**	**±0**	33 272	34 633
1360 Stämpelskatt	**±0**	**±0**	9 741	10 014
1400 Skatt på konsumtion och insatsvaror	**±0**	**±0**	**530 445**	**552 326**
1410 Mervärdesskatt	**±0**	**±0**	402 760	421 506
1420 Skatt på alkohol och tobak	**±0**	**±0**	25 239	25 467
1430 Energiskatt	**±0**	**±0**	46 311	47 980

Inkomsttitel	Avvikelse från regeringen 2017	Avvikelse från regeringen 2018	Utskottets förslag 2017	Utskottets förslag 2018
1440 Koldioxidskatt	±0	±0	23 041	23 664
1450 Övriga skatter på energi och miljö	±0	±0	5 607	5 666
1470 Skatt på vägtrafik	±0	±0	20 790	21 297
1480 Övriga skatter	±0	±0	6 697	6 748
1500 Skatt på import	**±0**	**±0**	**6 825**	**7 236**
1600 Restförda och övriga skatter	**±0**	**±0**	**5 911**	**5 990**
1700 Avgående poster, skatter till EU	**±0**	**±0**	**−6 825**	**−7 236**
Offentliga sektorns skatteintäkter (periodiserat)	**±0**	**±0**	**1 948 727**	**2 041 590**
1800 Avgående poster, skatter till andra sektorer	**±0**	**±0**	**−964 445**	**−1 009 779**
Statens skatteintäkter (periodiserat)	**±0**	**±0**	**984 282**	**1 031 811**
1900 Periodiseringar	**±0**	**±0**	**5 294**	**8 393**
1000 Statens skatteinkomster	**±0**	**±0**	**989 576**	**1 040 204**
Övriga inkomster (kassamässigt)	**±0**	**±0**	**−31 466**	**−32 720**
2000 Inkomster av statens verksamhet	**±0**	**±0**	**30 671**	**33 057**
3000 Inkomster av försåld egendom	**±0**	**±0**	**5 000**	**5 000**
4000 Återbetalning av lån	**±0**	**±0**	**686**	**628**
5000 Kalkylmässiga inkomster	**±0**	**±0**	**11 507**	**11 922**
6000 Bidrag m.m. från EU	**±0**	**±0**	**12 670**	**11 737**
7000 Avräkningar m.m. i anslutning till skattesystemet	**±0**	**±0**	**−91 999**	**−95 064**
8000 Utgifter som redovisas som krediteringar på skattekonto	**±0**	**±0**	**0**	**0**
9000 Löpande redovisade skatter m.m.	**0**	**0**	**0**	**0**
Statsbudgetens inkomster (kassamässigt)	**±0**	**±0**	**958 110**	**1 007 484**

BILAGA 6

Reservanternas förslag till preliminära utgiftsramar och inkomstberäkningar 2017–2019

Reservanternas förslag till preliminär fördelning av utgifter per utgiftsområde 2017

Miljoner kronor

Utgiftsområde		Regeringens förslag	Avvikelse från regeringens förslag				
			M	SD	C	FP	KD
1	Rikets styrelse	12 806	−157	−871	−214	−48	−127
2	Samhällsekonomi och finansförvaltning	15 050	−234	±0	−1 506	−632	−324
3	Skatt, tull och exekution	10 928	−35	+240	−15	−55	±0
4	Rättsväsendet	42 149	+90	+2 271	−15	−43	+55
5	Internationell samverkan	1 908	±0	+20	−3	±0	±0
6	Försvar och samhällets krisberedskap	50 216	±0	+4 000	±0	+1 000	±0
7	Internationellt bistånd	36 344	−843	−2 337	+319	+95	±0
8	Migration	15 809	−68	−13 277	−406	+657	−279
9	Hälsovård, sjukvård och social omsorg	68 129	−2 068	+4 626	−4 168	−1 789	−1 773
10	Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning	112 984	−2 013	+2 664	−1 843	−2 383	−1 343
11	Ekonomisk trygghet vid ålderdom	34 355	±0	+5 011	−20	+198	±0
12	Ekonomisk trygghet för familjer och barn	90 020	+77	−1 129	−542	+122	+398
13	Jämställdhet och nyanlända invandrares etablering	28 292	−1 913	−18 069	−1 916	−1 051	−1 723
14	Arbetsmarknad och arbetsliv	80 072	−5 296	−2 100	−8 020	−8 717	−3 684
15	Studiestöd	21 847	−1 301	+205	−830	−1 548	−1 934
16	Utbildning och universitetsforskning	71 852	−4 903	+862	−4 968	−2 288	−5 902
17	Kultur, medier, trossamfund och fritid	13 953	−852	−86	−748	−705	−602
18	Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik	7 004	−5 830	−5 400	−5 852	−5 876	−5 933

Utgiftsområde		Regeringens förslag	Avvikelse från regeringens förslag				
			M	SD	C	FP	KD
19	Regional tillväxt	3 577	±0	±0	±0	±0	+4
20	Allmän miljö- och naturvård	7 341	−2 047	−1 451	−1 727	−1 518	−2 182
21	Energi	2 788	−443	−390	−218	−436	−213
22	Kommunikationer	55 169	−5	+667	−150	−521	−284
23	Areella näringar, landsbygd och livsmedel	16 798	−270	+1 905	−88	−329	+18
24	Näringsliv	5 832	−537	−154	−497	−668	−607
25	Allmänna bidrag till kommuner	95 078	−1 171	−12 140	−4 816	−2 494	+11 620
26	Statsskuldsräntor m.m.	20 298	±0	±0	±0	±0	±0
27	Avgiften till Europeiska unionen	37 669	±0	±0	±0	±0	±0
Summa utgiftsområden		**958 268**	**−29 818**	**−34 933**	**−38 242**	**−29 029**	**−14 815**

Reservanternas förslag till preliminär fördelning av utgifter per utgiftsområde 2018

Miljoner kronor

Utgiftsområde		Regeringens förslag	Avvikelse från regeringens förslag				
			M	SD	C	FP	KD
1	Rikets styrelse	12 999	−217	−871	−215	−85	−128
2	Samhällsekonomi och finansförvaltning	15 440	−302	±0	−2 168	−697	−382
3	Skatt, tull och exekution	11 118	−95	+281	−20	−97	−10
4	Rättsväsendet	42 959	+200	+2 723	−15	−98	+25
5	Internationell samverkan	1 912	±0	+20	−3	±0	±0
6	Försvar och samhällets krisberedskap	51 171	±0	+5 000	±0	+2 000	±0
7	Internationellt bistånd	39 650	−862	−4 316	+241	+92	±0
8	Migration	12 926	−61	−10 728	−306	+640	−309
9	Hälsovård, sjukvård och social omsorg	69 164	−1 628	+7 611	−4 098	−1 777	−1 063
10	Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning	115 394	−2 103	+2 670	−2 033	−2 453	−1 383
11	Ekonomisk trygghet vid ålderdom	33 050	±0	+5 053	−20	+197	±0
12	Ekonomisk trygghet för familjer och barn	92 779	+119	−1 712	−506	+163	+447
13	Jämställdhet och nyanlända invandrares etablering	31 159	−2 729	−24 078	−2 953	−1 492	−2 177
14	Arbetsmarknad och arbetsliv	80 682	−5 976	+538	−8 534	−9 744	−3 843
15	Studiestöd	22 200	−1 262	+37	−901	−1 309	−2 121
16	Utbildning och universitetsforskning	72 501	−4 903	+1 048	−4 998	−1 860	−5 358
17	Kultur, medier, trossamfund och fritid	14 040	−880	−77	−767	−717	−602
18	Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik	7 015	−5 830	−5 400	−5 852	−5 879	−5 933
19	Regional tillväxt	3 371	±0	±0	±0	±0	+4
20	Allmän miljö- och naturvård	7 221	−1 957	−1 446	−1 477	−1 523	−2 082
21	Energi	2 602	−443	−390	−318	−438	−213
22	Kommunikationer	55 724	−65	+2 392	−125	−604	−210
23	Areella näringar, landsbygd och livsmedel	17 410	−290	+1 905	−88	−349	−5
24	Näringsliv	5 840	−547	−134	−477	−655	−607

Utgiftsområde	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringens förslag				
		M	SD	C	FP	KD
25 Allmänna bidrag till kommuner	95 397	−726	−20 054	−4 202	−2 281	+11 320
26 Statsskuldsräntor m.m.	25 831	±0	±0	±0	±0	±0
27 Avgiften till Europeiska unionen	38 975	±0	±0	±0	±0	±0
Summa utgiftsområden	**978 529**	**−30 557**	**−39 931**	**−39 834**	**−28 966**	**−14 630**

Reservanternas förslag till preliminär fördelning av utgifter per utgiftsområde 2019

Miljoner kronor

Utgiftsområde		Regeringens beräkning	Avvikelse från regeringens beräkning		
			M	C	KD
1	Rikets styrelse	13 299	−287	−215	−128
2	Samhällsekonomi och finansförvaltning	15 940	−364	−2 999	−326
3	Skatt, tull och exekution	11 338	−165	−20	−10
4	Rättsväsendet	43 800	+390	−15	+120
5	Internationell samverkan	1 917	±0	−3	±0
6	Försvar och samhällets krisberedskap	53 359	±0	±0	±0
7	Internationellt bistånd	41 434	−792	+191	±0
8	Migration	12 369	+390	−254	−309
9	Hälsovård, sjukvård och social omsorg	67 679	−1 658	−2 068	+667
10	Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning	118 071	−2 343	−2 233	−1 473
11	Ekonomisk trygghet vid ålderdom	32 193	±0	−20	±0
12	Ekonomisk trygghet för familjer och barn	95 857	+153	−462	+464
13	Jämställdhet och nyanlända invandrares etablering	29 864	−2 058	−2 856	−2 305
14	Arbetsmarknad och arbetsliv	81 339	−6 116	−8 888	−3 879
15	Studiestöd	23 013	−1 215	−934	−2 176
16	Utbildning och universitetsforskning	72 704	−4 951	−4 698	−5 135
17	Kultur, medier, trossamfund och fritid	14 074	−833	−711	−311
18	Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik	6 704	−5 510	−5 522	−5 603
19	Regional tillväxt	3 446	±0	±0	+4
20	Allmän miljö- och naturvård	6 772	−1 442	−877	−1 482
21	Energi	2 609	−453	−318	−213
22	Kommunikationer	55 489	+915	−305	−230
23	Areella näringar, landsbygd och livsmedel	17 492	−310	−88	−5
24	Näringsliv	5 891	−567	−477	−587

Utgiftsområde	Regeringens beräkning	Avvikelse från regeringens beräkning		
		M	C	KD
25 Allmänna bidrag till kommuner	95 461	+388	−3 139	+11 320
26 Statsskuldsräntor m.m.	33 305	±0	±0	±0
27 Avgiften till Europeiska unionen	40 391	±0	±0	±0
Summa utgiftsområden	**995 809**	**−26 828**	**−36 911**	**−11 596**

Reservanternas förslag till preliminär inkomstberäkning 2017

Miljoner kronor

Inkomsttitel	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringens förslag				
		M	SD	C	FP	KD
1100 Direkta skatter på arbete	**642 227**	**−20 385**	**−21 084**	**−14 105**	**−23 846**	**−21 530**
1111 Statlig inkomstskatt	62 337	−2 765	−4 613	−4 515	−14 700	−2 800
1115 Kommunal inkomstskatt	703 136	+200	−4 721	+270	+587	−13 500
1120 Allmän pensionsavgift	118 786	±0	±0	±0	±0	±0
1130 Artistskatt	0	±0	±0	±0	±0	±0
1140 Skattereduktioner	−242 032	−17 820	−11 750	−9 860	−9 733	−5 230
1200 Indirekta skatter på arbete	**555 862**	**−5 310**	**−22 597**	**−28 210**	**−2 600**	**−11 010**
1210 Arbetsgivaravgifter	536 945	−3 600	−22 584	−26 500	−2 890	−9 300
1240 Egenavgifter	14 458	±0	−18	±0	+60	±0
1260 Avgifter till premiepensionssystemet	−37 033	±0	±0	±0	±0	±0
1270 Särskild löneskatt	45 405	−1 710	−2	−1 710	+230	−1 710
1280 Nedsättningar	−4 582	±0	+7	±0	±0	±0
1290 Tjänstegruppliv	667	±0	±0	±0	±0	±0
1300 Skatt på kapital	**214 283**	**+990**	**+6 030**	**+4 842**	**−325**	**+1 600**
1310 Skatt på kapital, hushåll	50 083	±0	+200	+325	−1 400	±0
1320 Skatt på företagsvinster	105 068	+990	+7 600	+4 517	+915	+1 600
1330 Kupongskatt	5 167	±0	±0	±0	±0	±0
1340 Avkastningsskatt	10 952	±0	±0	±0	±0	±0
1350 Fastighetskatt	33 272	±0	−1 770	±0	+160	±0
1360 Stämpelskatt	9 741	±0	±0	±0	±0	±0
1400 Skatt på konsumtion och insatsvaror	**530 445**	**−4 730**	**−2 332**	**+1 580**	**−2 470**	**+3 028**
1410 Mervärdesskatt	402 760	+80	+2 746	+230	+340	+193
1420 Skatt på alkohol och tobak	25 239	±0	−169	±0	±0	+780
1430 Energiskatt	46 311	−4 530	−645	−4 190	−2 830	−2 980

Inkomsttitel	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringens förslag				
		M	SD	C	FP	KD
1440 Koldioxidskatt	23 041	±0	−4 078	+430	−370	+1 220
1450 Övriga skatter på energi och miljö	5 607	−640	±0	+4 010	−710	+3 815
1470 Skatt på vägtrafik	20 790	+360	±0	+1 100	+1 100	±0
1480 Övriga skatter	6 697	±0	−186	±0	±0	±0
1500 Skatt på import	**6 825**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**
1600 Restförda och övriga skatter	**5 911**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**
1700 Avgående poster, skatter till EU	**−6 825**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**
Offentliga sektorns skatteintäkter (periodiserat)	**1 948 727**	**−29 435**	**−39 983**	**−35 893**	**−29 241**	**−27 912**
1800 Avgående poster, skatter till andra sektorer	**−964 445**	**−200**	**+3 836**	**−270**	**−587**	**+13 500**
Statens skatteintäkter (periodiserat)	**984 282**	**−29 635**	**−36 147**	**−36 163**	**−29 828**	**−14 412**
1900 Periodiseringar	**5 294**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**
1000 Statens skatteinkomster	**989 576**	**−29 635**	**−36 147**	**−36 163**	**−29 828**	**−14 412**
Övriga inkomster (kassamässigt)	**−31 466**	**−250**	**+2 410**	**−500**	**+900**	**−300**
2000 Inkomster av statens verksamhet	**30 671**	**−250**	**+1 600**	**−500**	**+900**	**−300**
3000 Inkomster av försåld egendom	**5 000**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**
4000 Återbetalning av lån	**686**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**
5000 Kalkylmässiga inkomster	**11 507**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**
6000 Bidrag m.m. från EU	**12 670**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**
7000 Avräkningar m.m. i anslutning till skattesystemet	**−91 999**	**±0**	**+526**	**±0**	**±0**	**±0**
8000 Utgifter som redovisas som krediteringar på skattekonto	**0**	**±0**	**+284**	**±0**	**±0**	**±0**
9000 Löpande redovisade skatter m.m.	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Statsbudgetens inkomster (kassamässigt)	**958 110**	**−29 885**	**−33 737**	**−36 663**	**−28 928**	**−14 712**

Reservanternas förslag till inkomstberäkning 2018

Miljoner kronor

Inkomsttitel	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen				
		M	SD	C	FP	KD
1100 Direkta skatter på arbete	**673 062**	**−20 935**	**−23 935**	**−14 120**	**−23 903**	**−21 530**
1111 Statlig inkomstskatt	64 532	−2 765	−4 633	−4 515	−15 000	−2 800
1115 Kommunal inkomstskatt	736 015	+200	−5 938	+270	+831	−13 500
1120 Allmän pensionsavgift	124 181	±0	±0	±0	±0	±0
1130 Artistskatt	0	±0	±0	±0	±0	±0
1140 Skattereduktioner	−251 666	−18 370	−13 363	−9 875	−9 734	−5 230
1200 Indirekta skatter på arbete	**580 241**	**−5 380**	**−24 080**	**−28 880**	**−2 470**	**−11 280**
1210 Arbetsgivaravgifter	560 452	−3 700	−24 060	−27 200	−2 760	−9 600
1240 Egenavgifter	15 234	±0	−29	±0	+60	±0
1260 Avgifter till premiepensionssystemet	−38 694	±0	±0	±0	±0	±0
1270 Särskild löneskatt	47 334	−1 680	−3	−1 680	+230	−1 680
1280 Nedsättningar	−4 754	±0	+11	±0	±0	±0
1290 Tjänstegruppliv	667	±0	±0	±0	±0	±0
1300 Skatt på kapital	**229 971**	**+990**	**+6 230**	**+4 952**	**+175**	**+1 600**
1310 Skatt på kapital, hushåll	50 849	±0	+200	+325	−1 400	±0
1320 Skatt på företagsvinster	110 273	+990	+7 800	+4 627	+1 415	+1 600
1330 Kupongskatt	5 384	±0	±0	±0	±0	±0
1340 Avkastningsskatt	18 818	±0	±0	±0	±0	±0
1350 Fastighetskatt	34 633	±0	−1 770	±0	+160	±0
1360 Stämpelskatt	10 014	±0	±0	±0	±0	±0
1400 Skatt på konsumtion och insatsvaror	**552 326**	**−5 560**	**−4 074**	**+1 350**	**−4 050**	**+2 158**
1410 Mervärdesskatt	421 506	+140	+1 382	+280	+360	+213
1420 Skatt på alkohol och tobak	25 467	±0	−263	±0	±0	+780
1430 Energiskatt	47 980	−5 420	−765	−5 080	−2 830	−3 870

Inkomsttitel	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen				
		M	SD	C	FP	KD
1440 Koldioxidskatt	23 664	±0	−4 233	+330	−870	+1 220
1450 Övriga skatter på energi och miljö	5 666	−640	±0	+3 920	−2 410	+3 815
1470 Skatt på vägtrafik	21 297	+360	±0	+1 900	+1 700	±0
1480 Övriga skatter	6 748	±0	−195	±0	±0	±0
1500 Skatt på import	**7 236**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**
1600 Restförda och övriga skatter	**5 990**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**
1700 Avgående poster, skatter till EU	**−7 236**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**
Offentliga sektorns skatteintäkter (periodiserat)	**2 041 590**	**−30 885**	**−45 859**	**−36 698**	**−30 248**	**−29 052**
1800 Avgående poster, skatter till andra sektorer	**−1 009 779**	**−200**	**+5 053**	**−270**	**−831**	**+13 500**
Statens skatteintäkter (periodiserat)	**1 031 811**	**−31 085**	**−40 806**	**−36 968**	**−31 079**	**−15 552**
1900 Periodiseringar	**8 393**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**
1000 Statens skatteinkomster	**1 040 204**	**−31 085**	**−40 806**	**−36 968**	**−31 079**	**−15 552**
Övriga inkomster (kassamässigt)	**−32 720**	**−250**	**+2 885**	**−500**	**+1 500**	**−200**
2000 Inkomster av statens verksamhet	**33 057**	**−250**	**+1 600**	**−500**	**+1 500**	**−200**
3000 Inkomster av försåld egendom	**5 000**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**
4000 Återbetalning av lån	**628**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**
5000 Kalkylmässiga inkomster	**11 922**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**
6000 Bidrag m.m. från EU	**11 737**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**
7000 Avräkningar m.m. i anslutning till skattesystemet	**−95 064**	**±0**	**+842**	**±0**	**±0**	**±0**
8000 Utgifter som redovisas som krediteringar på skattekonto	**0**	**±0**	**+443**	**±0**	**±0**	**±0**
9000 Löpande redovisade skatter m.m.	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Statsbudgetens inkomster (kassamässigt)	**1 007 484**	**−31 335**	**−37 921**	**−37 468**	**−29 579**	**−15 752**

Reservanternas förslag till inkomstberäkning 2019

Miljoner kronor

Inkomsttitel	Regeringens beräkning	Avvikelse från regeringens beräkning		
		M	C	KD
1100 Direkta skatter på arbete	**698 442**	**−20 935**	**−14 346**	**−21 530**
1111 Statlig inkomstskatt	65 497	−2 765	−4 515	−2 800
1115 Kommunal inkomstskatt	764 919	+200	+70	−13 500
1120 Allmän pensionsavgift	128 975	±0	±0	±0
1130 Artistskatt	0	±0	±0	±0
1140 Skattereduktioner	−260 948	−18 370	−9 901	−5 230
1200 Indirekta skatter på arbete	**602 484**	**−5 470**	**−29 270**	**−11 370**
1210 Arbetsgivaravgifter	581 890	−3 800	−27 600	−9 700
1240 Egenavgifter	15 923	±0	±0	±0
1260 Avgifter till premiepensionssystemet	−40 195	±0	±0	±0
1270 Särskild löneskatt	49 108	−1 670	−1 670	−1 670
1280 Nedsättningar	−4 910	±0	±0	±0
1290 Tjänstegruppliv	667	±0	±0	±0
1300 Skatt på kapital	**241 181**	**+990**	**+4 952**	**+1 700**
1310 Skatt på kapital, hushåll	48 970	±0	+325	±0
1320 Skatt på företagsvinster	114 758	+990	+4 627	+1 700
1330 Kupongskatt	5 647	±0	±0	±0
1340 Avkastningsskatt	26 369	±0	±0	±0
1350 Fastighetskatt	35 224	±0	±0	±0
1360 Stämpelskatt	10 214	±0	±0	±0
1400 Skatt på konsumtion och insatsvaror	**574 295**	**−6 420**	**+875**	**+1 158**
1410 Mervärdesskatt, hushåll	439 770	+120	+260	+153
1420 Skatt på alkohol och tobak	25 767	±0	±0	+780
1430 Energiskatt	50 076	−6 260	−6 090	−4 810

Inkomsttitel	Regeringens beräkning	Avvikelse från regeringens beräkning		
		M	C	KD
1440 Koldioxidskatt	24 420	±0	−70	+1 220
1450 Övriga skatter på energi och miljö	5 661	−640	+3 875	+3 815
1470 Skatt på vägtrafik	21 822	+360	+2 900	±0
1480 Övriga skatter	6 779	±0	±0	±0
1500 Skatt på import	**7 686**	**±0**	**±0**	**±0**
1600 Restförda och övriga skatter	**5 959**	**±0**	**±0**	**±0**
1700 Avgående poster, skatter till EU	**−7 686**	**±0**	**±0**	**±0**
Offentliga sektorns skatteintäkter (periodiserat)	**2 122 362**	**−31 835**	**−37 789**	**−30 042**
1800 Avgående poster, skatter till andra sektorer	**−1 049 037**	**−200**	**−70**	**+13 500**
Statens skatteintäkter (periodiserat)	**1 073 325**	**−32 035**	**−37 859**	**−16 542**
1900 Periodiseringar	**1 364**	**±0**	**±0**	**±0**
1000 Statens skatteinkomster	**1 074 689**	**−32 035**	**−37 859**	**−16 542**
Övriga inkomster (kassamässigt)	**−33 320**	**−250**	**−500**	**−200**
2000 Inkomster av statens verksamhet	**33 498**	**−250**	**−500**	**−200**
3000 Inkomster av försåld egendom	**5 000**	**±0**	**±0**	**±0**
4000 Återbetalning av lån	**571**	**±0**	**±0**	**±0**
5000 Kalkylmässiga inkomster	**12 598**	**±0**	**±0**	**±0**
6000 Bidrag m.m. från EU	**11 767**	**±0**	**±0**	**±0**
7000 Avräkningar m.m. i anslutning till skattesystemet	**−96 754**	**±0**	**±0**	**±0**
8000 Utgifter som redovisas som krediteringar på skattekonto	**0**	**±0**	**±0**	**±0**
9000 Löpande redovisade skatter m.m.	**0**	**±0**	**±0**	**±0**
Statsbudgetens inkomster (kassamässigt)	**1 041 369**	**−32 285**	**−38 359**	**−16 742**

BILAGA 7

Konstitutionsutskottets yttrande 2015/16:KU1y

Utgiftsram för utgiftsområde 1 Rikets styrelse

Till finansutskottet

Finansutskottet beslutade den 22 september 2015 att ge övriga utskott tillfälle att senast den 22 oktober 2015 yttra sig över Budgetpropositionen för 2016 (prop. 2015/16:1 Förslag till statens budget, finansplan och skattefrågor) och de motioner som kan komma att väckas med anledning av propositionen i de delar de berör respektive utskotts beredningsområde.

Konstitutionsutskottet begränsar sitt yttrande till de förslag i propositionen och motionerna som gäller utgiftsramen för 2016 och de preliminära utgiftsramarna för 2017, 2018 och i förekommande fall 2019 för utgiftsområde 1 Rikets styrelse.

Utskottet föreslår att finansutskottet tillstyrker regeringens proposition i dessa delar och avstyrker motionerna.

I yttrandet finns fem avvikande meningar (M, SD, C, FP och KD).

Utskottets överväganden

Propositionen

I propositionen föreslår regeringen att ramen för utgiftsområde 1 Rikets styrelse för 2016 ska uppgå till 12 717 244 000 kronor (yrkande 6 i denna del och tabell 8.2). Förslaget innebär en ökning med 414 670 000 kronor i förhållande till ramen för innevarande budgetår inklusive redan beslutade[1] och föreslagna[2] förändringar genom ändringsbudgetar på statens budget för 2015. Den föreslagna ökningen avser bl.a. anslaget 4:1 Regeringskansliet m.m.

Regeringen föreslår även att utgifterna för 2017 och 2018 som riktlinje för regeringens budgetarbete preliminärt ska uppgå till 12 806 miljoner kronor respektive 12 999 miljoner kronor för utgiftsområde 1 (yrkande 9 i denna del och tabell 8.3). Härutöver framgår av propositionen att utgiftsramen för 2019 beräknas till 13 299 miljoner kronor.

Motionerna

Moderata samlingspartiet föreslår i sin partimotion 2015/16:3043 att ramen för utgiftsområde 1 Rikets styrelse för 2016 ska minska med 117 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag (yrkande 3 i denna del). Minskningen av ramen motiveras av totalt sex anslagsförändringar.[3] Den föreslagna minskningen avser bl.a. anslaget 4:1 Regeringskansliet m.m. Vidare lämnas i motionen förslag till riksdagsbeslut (yrkande 4 i denna del) om den preliminära fördelningen av utgifterna inom utgiftsområdet 2017–2019.

Sverigedemokraterna föreslår i sin partimotion 2015/16:761 att ramen för utgiftsområde 1 Rikets styrelse för 2016 ska minska med 587 180 000 kronor i förhållande till regeringens förslag (yrkande 6 i denna del). Minskningen av ramen motiveras av totalt sex anslagsförändringar.[4] Den föreslagna minskningen avser bl.a. anslagen 4:1 Regeringskansliet m.m. och 8:1 Presstöd. Vidare lämnas i motionen förslag till riksdagsbeslut (yrkande 7 i denna del) om den preliminära fördelningen av utgifterna inom utgiftsområdet 2017–2018.

Centerpartiet föreslår i sin partimotion 2015/16:3223 att ramen för utgiftsområde 1 Rikets styrelse för 2016 ska minska med 214 500 000 kronor i förhållande till regeringens förslag (yrkande 3 i denna del). Minskningen av ramen motiveras av totalt tre anslagsförändringar.[5] Den föreslagna minskningen avser bl.a. anslaget 4:1 Regeringskansliet m.m. Vidare lämnas i

[1] Budgetpropositionen för 2015 (prop. 2014/15:1, bet. 2014/15:FiU1, rskr. 2014/15:29) och Vårändringsbudget för 2015 (prop. 2014/15:99, bet. 2014/15:FiU21, rskr. 2014/15:255).
[2] Höständringsbudget för 2015 (prop. 2015/16:2).
[3] Kommittémotion 2015/16:2504.
[4] Kommittémotion 2015/16:2227.
[5] Kommittémotion 2015/16:3189.

motionen förslag till riksdagsbeslut (yrkande 4 i denna del) om den preliminära fördelningen av utgifterna inom utgiftsområdet 2017–2019.

Folkpartiet liberalerna föreslår i sin partimotion 2015/16:3244 att ramen för utgiftsområde 1 Rikets styrelse för 2016 ska minska med 24 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag (yrkande 3 i denna del). Minskningen av ramen motiveras av totalt nio anslagsförändringar.[6] Den föreslagna minskningen avser bl.a. anslagen 4:1 Regeringskansliet m.m. och 5:1 Länsstyrelserna m.m. Vidare lämnas i motionen förslag till riksdagsbeslut (yrkande 4 i denna del) om den preliminära fördelningen av utgifterna inom utgiftsområdet 2017–2018.

Kristdemokraterna föreslår i sin partimotion 2015/16:2512 att ramen för utgiftsområde 1 Rikets styrelse för 2016 ska minska med 127 500 000 kronor i förhållande till regeringens förslag (yrkande 3 i denna del). Minskningen av ramen motiveras av totalt fyra anslagsförändringar.[7] Den föreslagna minskningen avser bl.a. anslagen 4:1 Regeringskansliet m.m. och 5:1 Länsstyrelserna m.m. Vidare lämnas i motionen förslag till riksdagsbeslut (yrkande 4 i denna del) om den preliminära fördelningen av utgifterna inom utgiftsområdet 2017–2019.

I följande tabeller redovisas regeringens och motionärernas förslag till dels utgiftsram för utgiftsområdet för 2016, dels preliminära utgiftsramar för utgiftsområdet åren därefter.

Förslag till utgiftsram för utgiftsområde 1

Tusental kronor

År	Regeringen	M	SD	C	FP	KD
2016	12 717 244	– 117 000	– 587 180	– 214 500	– 24 000	– 127 500

Förslag till preliminära utgiftsramar för utgiftsområde 1

Miljoner kronor

År	Regeringen	M	SD	C	FP	KD
2017	12 806	–157	–871	–214	–48	–127
2018	12 999	–217	–871	–215	–85	–128
2019	13 299[8]	–287	–871[9]	–215		–128

Utskottets ställningstagande

Konstitutionsutskottet föreslår att finansutskottet tillstyrker regeringens förslag till utgiftsram för utgiftsområde 1 Rikets styrelse i enlighet med budgetpropositionen. Ramen för utgifterna inom utgiftsområdet ska för 2016 alltså uppgå till 12 717 244 000 kronor. Vidare föreslår utskottet att

[6] Kommittémotion 2015/16:3163.
[7] Kommittémotion 2015/16:2712.
[8] Regeringen lämnar inget förslag i denna del men av propositionen framgår att utgiftsramen för 2019 beräknas till detta belopp.
[9] Motionärerna lämnar inget förslag i denna del men av motionen framgår att utgiftsramen för 2019 beräknas till detta belopp.

finansutskottet tillstyrker regeringens förslag till preliminära ramar för utgiftsområdet 2017–2018 som riktlinje för regeringens budgetarbete. Dessa ramar beräknas således för 2017 respektive 2018 uppgå till 12 806 miljoner kronor respektive 12 999 miljoner kronor.

Sammantaget föreslår utskottet att finansutskottet dels tillstyrker propositionen yrkandena 6 i denna del och 9 i denna del, dels avstyrker motionerna 2015/16:3043 (M) yrkandena 3 och 4, 2015/16:761 (SD) yrkandena 6 och 7, 2015/16:3223 (C) yrkandena 3 och 4, 2015/16:3244 (FP) yrkandena 3 och 4 och 2015/16:2512 (KD) yrkandena 3 och 4 i motsvarande delar.

Slutligen noterar utskottet att regeringen avser att ta ytterligare steg i avskaffandet av reklamskatten för bl.a. dagspressen genom att sänka skatten med motsvarande 20 miljoner kronor fr.o.m. 2017 och med ytterligare 20 miljoner kronor fr.o.m. 2019 (prop. 2015/16:1 avsnitt 6.30 s. 320). Hur det stegvisa avskaffandet ska utformas behöver enligt regeringen analyseras närmare, och regeringen avser därför att under 2016 återkomma till riksdagen med ett förslag om sänkning av skatten. Våren 2015 föreslog konstitutionsutskottet att riksdagen skulle tillkännage för regeringen som sin mening vad utskottet anförde om möjligheten att stegvis påbörja processen med att avveckla reklamskatten för dagspressen (bet. 2014/15:KU12). Riksdagen beslutade i enlighet med utskottets förslag (rskr. 2014/15:195). Utskottet välkomnar det stegvisa avskaffandet av reklamskatten som regeringen aviserat.

Stockholm den 22 oktober 2015

På konstitutionsutskottets vägnar

Andreas Norlén

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Andreas Norlén (M), Björn von Sydow (S), Hans Ekström (S), Veronica Lindholm (S), Jonas Millard (SD), Maria Abrahamsson (M), Per-Ingvar Johnsson (C), Agneta Börjesson (MP), Patrick Reslow (M), Emanuel Öz (S), Fredrik Eriksson (SD), Mathias Sundin (FP), Mia Sydow Mölleby (V), Tuve Skånberg (KD), Emilia Töyrä (S), Berit Högman (S) och Lisbeth Sundén Andersson (M).

Avvikande meningar

1. Utgiftsram för utgiftsområde 1 Rikets styrelse (M)

Andreas Norlén (M), Maria Abrahamsson (M), Patrick Reslow (M) och Lisbeth Sundén Andersson (M) anför:

Finansutskottet bör avstyrka regeringens förslag till dels utgiftsram för utgiftsområde 1 Rikets styrelse för budgetåret 2016, dels de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområde 1 för åren 2017 och 2018 i budgetpropositionen yrkandena 6 i denna del och 9 i denna del samt förslagen i motionerna 2015/16:761 (SD) yrkandena 6 och 7, 2015/16:3223 (C) yrkandena 3 och 4, 2015/16:3244 (FP) yrkandena 3 och 4 och 2015/16:2512 (KD) yrkandena 3 och 4 i motsvarande delar. I stället bör finansutskottet tillstyrka Moderata samlingspartiets förslag i motion 2015/16:3043 yrkandena 3 och 4 i motsvarande delar.

För 2016 uppgår därmed ramen för utgiftsområde 1 till 12 600 244 000 kronor, och för 2017, 2018 respektive 2019 den preliminära ramen till 12 649 miljoner kronor, 12 782 miljoner kronor respektive 13 012 miljoner kronor.

2. Utgiftsram för utgiftsområde 1 Rikets styrelse (SD)

Jonas Millard (SD) och Fredrik Eriksson (SD) anför:

Finansutskottet bör avstyrka regeringens förslag till dels utgiftsram för utgiftsområde 1 Rikets styrelse för budgetåret 2016, dels de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområde 1 för åren 2017 och 2018 i budgetpropositionen yrkandena 6 i denna del och 9 i denna del samt förslagen i motionerna 2015/16:3043 (M) yrkandena 3 och 4, 2015/16:3223 (C) yrkandena 3 och 4, 2015/16:3244 (FP) yrkandena 3 och 4 och 2015/16:2512 (KD) yrkandena 3 och 4 i motsvarande delar. I stället bör finansutskottet tillstyrka Sverigedemokraternas förslag i motion 2015/16:761 yrkandena 6 och 7 i motsvarande delar.

För 2016 uppgår därmed ramen för utgiftsområde 1 till 12 130 064 000 kronor, och för 2017 respektive 2018 den preliminära ramen till 11 935 miljoner kronor respektive 12 128 miljoner kronor.

3. Utgiftsram för utgiftsområde 1 Rikets styrelse (C)

Per-Ingvar Johnsson (C) anför:

Finansutskottet bör avstyrka regeringens förslag till dels utgiftsram för utgiftsområde 1 Rikets styrelse för budgetåret 2016, dels de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområde 1 för åren 2017 och 2018 i budgetpropositionen yrkandena 6 i denna del och 9 i denna del samt förslagen

i motionerna 2015/16:3043 (M) yrkandena 3 och 4, 2015/16:761 (SD) yrkandena 6 och 7, 2015/16:3244 (FP) yrkandena 3 och 4 och 2015/16:2512 (KD) yrkandena 3 och 4 i motsvarande delar. I stället bör finansutskottet tillstyrka Centerpartiets förslag i motion 2015/16:3223 yrkandena 3 och 4 i motsvarande delar.

För 2016 uppgår därmed ramen för utgiftsområde 1 till 12 502 744 000 kronor, och för 2017, 2018 respektive 2019 den preliminära ramen till 12 592 miljoner kronor, 12 784 miljoner kronor respektive 13 084 miljoner kronor.

4. Utgiftsram för utgiftsområde 1 Rikets styrelse (FP)

Mathias Sundin (FP) anför:

Finansutskottet bör avstyrka regeringens förslag till dels utgiftsram för utgiftsområde 1 Rikets styrelse för budgetåret 2016, dels de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområde 1 för åren 2017 och 2018 i budgetpropositionen yrkandena 6 i denna del och 9 i denna del samt förslagen i motionerna 2015/16:3043 (M) yrkandena 3 och 4, 2015/16:761 (SD) yrkandena 6 och 7, 2015/16:3223 (C) yrkandena 3 och 4 och 2015/16:2512 (KD) yrkandena 3 och 4 i motsvarande delar. I stället bör finansutskottet tillstyrka Folkpartiet liberalernas förslag i motion 2015/16:3244 yrkandena 3 och 4 i motsvarande delar.

För 2016 uppgår därmed ramen för utgiftsområde 1 till 12 693 244 000 kronor, och för 2017 respektive 2018 den preliminära ramen till 12 758 miljoner kronor respektive 12 914 miljoner kronor.

5. Utgiftsram för utgiftsområde 1 Rikets styrelse (KD)

Tuve Skånberg (KD) anför:

Finansutskottet bör avstyrka regeringens förslag till dels utgiftsram för utgiftsområde 1 Rikets styrelse för budgetåret 2016, dels de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområde 1 för åren 2017 och 2018 i budgetpropositionen yrkandena 6 i denna del och 9 i denna del samt förslagen i motionerna 2015/16:3043 (M) yrkandena 3 och 4, 2015/16:761 (SD) yrkandena 6 och 7, 2015/16:3223 (C) yrkandena 3 och 4 och 2015/16:3244 (FP) yrkandena 3 och 4 i motsvarande delar. I stället bör finansutskottet tillstyrka Kristdemokraternas förslag i motion 2015/16:2512 yrkandena 3 och 4 i motsvarande delar.

För 2016 uppgår därmed ramen för utgiftsområde 1 till 12 589 744 000 kronor, och för 2017, 2018 respektive 2019 den preliminära ramen till 12 679 miljoner kronor, 12 871 miljoner kronor respektive 13 171 miljoner kronor.

BILAGA 8

Skatteutskottets yttrande 2015/16:SkU1y

Skattefrågor i budgetpropositionen för 2016

Till finansutskottet

Finansutskottet har gett skatteutskottet tillfälle att yttra sig över avsnittet Förslag till statens budget, finansplan och skattefrågor i regeringens proposition 2015/16:1 Budgetpropositionen för 2016 samt de motioner som kan komma att väckas med anledning av detta avsnitt.

Utskottet har behandlat ramarna för utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution i yttrande 2015/16:SkU2y Ramar för utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution.

I detta yttrande behandlar utskottet övriga frågor i det aktuella avsnittet.

Sammanfattning

Utskottet instämmer i regeringens bedömning när det gäller inriktningen av skattepolitiken, tillstyrker de förslag som regeringen lägger fram i propositionen och har ingen invändning mot de bedömningar och övriga ställningstaganden som regeringen redovisar. Utskottet tillstyrker att regeringens beräkning av statsbudgetens inkomster för 2016 och den preliminära beräkningen av statsbudgetens inkomster för 2017 och 2018 godkänns.

Utskottets ställningstaganden innebär bl.a. följande förändringar på skatteområdet från den 1 januari 2016.

Jobbskatteavdraget trappas av för personer med höga inkomster som inte fyllt 65 år. För 2016 sker ingen uppräkning av den nedre skiktgränsen för statlig inkomstskatt. För 2017 sker en begränsad uppräkning av den nedre skiktgränsen för statlig inkomstskatt.

Det förhöjda grundavdraget för dem som vid beskattningsårets ingång har fyllt 65 år förstärks på så sätt att pensionärer inte beskattas högre än löntagare yngre än 65 år för inkomster upp till ca 120 000 kronor per år. Det förhöjda grundavdraget förstärks även för dem med inkomster upp till 240 000 kronor per år.

En särskild löneskatt för äldre införs.

Avdragsrätten för privat pensionssparande slopas.

RUT-avdraget förändras och ska inte längre omfatta matlagning samt vissa städ- och rengöringsarbeten. Taket för RUT-avdraget sänks till 25 000 kronor för den som inte fyllt 65 år. Subventionsgraden för ROT-tjänster sänks till 30 procent.

Skattereduktionen för gåvor till ideell verksamhet slopas.

Beskattningen av sparande på investeringssparkonto och i kapitalförsäkring höjs.

Allmännyttiga ideella föreningars och registrerade trossamfunds verksamhet med försäljning av skänkta varor som utnyttjas som finansieringskälla för det ideella arbetet blir skattefri förutsatt att föreningen eller trossamfundet i övrigt uppfyller kravet för inskränkt skattskyldighet.

Skatterna på drivmedel höjs. Energiskatten på bensin och diesel höjs med 48 respektive 53 öre per liter. Omräkningen med hänsyn till den allmänna prisutvecklingen av energiskattesatserna såvitt avser koldioxid- och energiskattesatserna på bensin och diesel ändras. Vid omräkningen ska utöver KPI-utvecklingen även BNP-utvecklingen beaktas.

Befrielsen från energiskatt minskas för etanol som låginblandas i bensin samt för etanol (E85) som höginblandas medan energiskattebefrielsen ökas för FAME (fettsyrametylestrar) som höginblandas i dieselbränsle.

Befrielsen från koldioxidskatt för dieselbränsle i arbetsmaskiner i jordbruks-, skogsbruks- och vattenbruksverksamheter ökas från 90 öre per liter till 143 öre per liter. Under en tvåårsperiod ökas befrielsen med ytterligare 27 öre per liter.

Energiskattebefrielsen för dieselbränsle som används i arbetsfordon i gruvindustriell verksamhet ökas.

Koldioxidskatten på bränslen för uppvärmning inom vissa sektorer utanför handelssystemet med utsläppsrätter höjs i två steg till den generella nivån.

Undantaget från skatteplikt för elektrisk kraft som produceras i bl.a. vindkraftverk ändras den 1 juli 2016.

Momsen på biobiljetter höjs till normalskattesatsen 25 procent och vidare gör regeringen bedömningen att den s.k. slussningsregeln bör slopas, att vissa posttjänster bör undantas från skatteplikt och att mervärdesskattelagen bör ses över.

Moderaterna, Sverigedemokraterna, Centerpartiet, Folkpartiet och Kristdemokraterna har lämnat var sin avvikande mening.

Innehållsförteckning

Utskottets överväganden 5
Riktlinjerna för skattepolitiken 5
Avtrappat jobbskatteavdrag för höga inkomster 20
Skatten för pensionärer 22
Den statliga inkomstskatten 24
Förändringar av husavdraget 26
Slopad avdragsrätt för privat pensionssparande 28
Återköp av pensionsförsäkring och avslut av pensionssparkonto 29
Nedsättning av avkastningsskatt 30
Reseavdrag m.m. 30
Personaloptioner 32
Slopad skattereduktion för gåvor 33
Beskattning av utländska socialförsäkringspensioner 35
Nedsatt förmånsvärde för vissa miljöanpassade bilar 36
Särskild löneskatt för äldre 37
Höjd beskattning av sparande på investeringssparkonto och i kapitalförsäkring 39
Slopad avdragsrätt för förvaltningsutgifter 40
Anpassningar till EU-rätten av investeraravdraget m.m. 41
Skattefrihet för ideell secondhandförsäljning 44
Slopad avdragsrätt för avgifter och bidrag till Stiftelsen Svenska Filminstitutet 46
Införande av ett tonnageskattesystem 47
Kapitalvinst vid fastighetsförsäljning 48
Fastighetsskatt och kommunal fastighetsavgift 49
Ändrad beskattning av drivmedel 51
Omräkning av skattesatserna på bränslen efter prisutveckling respektive reala inkomstökningar 53
Ökad befrielse från koldioxidskatt för dieselbränsle i jordbruks- och skogsbruksmaskiner 56
Höjd koldioxidskatt för uppvärmningsbränslen inom vissa sektorer 58
Förändrat undantag från skatteplikt för elektrisk kraft m.m. 61
Begränsning av möjligheten att använda märkt olja i båtar 69
Följdändring i lagen om skatt på energi efter tidigare ändring 71
Undantag från trängselskatt i Backaområdet i Göteborg 72
Riksdagens tillkännagivande om skatt på gödselmedel 73
Skatt på kemikalier 74
Fordonsskatt 75
Skatt på termisk effekt i kärnkraftsreaktorer 76
Övriga förslag om miljöskatter 78
Avtal med Norge om ändring av avtal om marknaden för elcertifikat 80
Reklamskatt 81
Skatt på alkohol och tobak 82
Höjning av mervärdesskatt på biobiljetter 83
Slopande av slussningsregel i mervärdesskattelagen 84
Undantag från mervärdesskatteplikt för vissa posttjänster 85
Mervärdesskattelagen bör ses över 86

Övriga förslag om mervärdesskatt 87
Höjning av vissa avgifter enligt skatteförfarandelagen 87
Lagförslagen 89
Offentliga sektorns skatteintäkter 89
Avvikande meningar 91
1. Skattefrågorna i budgetpropositionen för 2016 (M) 91
2. Skattefrågorna i budgetpropositionen för 2016 (SD) 95
3. Skattefrågorna i budgetpropositionen för 2016 (C) 97
4. Skattefrågorna i budgetpropositionen för 2016 (FP) 102
5. Skattefrågorna i budgetpropositionen för 2016 (KD) 106

Utskottets överväganden

Riktlinjerna för skattepolitiken

Utskottets förslag i korthet

Utskottet instämmer i regeringens bedömning när det gäller inriktningen av skattepolitiken och föreslår att Moderaternas, Sverigedemokraternas, Centerpartiets, Folkpartiets och Kristdemokraternas förslag om en annan inriktning avslås.

Jämför avvikande meningarna 1 (M), 2 (SD), 3 (C), 4 (FP) och 5 (KD).

Propositionen

Regeringen föreslår (punkt 1 i denna del) att riksdagen godkänner riktlinjerna för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken.

I propositionen föreslår och aviserar regeringen en rad förändringar på skatteområdet som sammantaget höjer de totala skatteintäkterna med 17–21 miljarder kronor årligen fr.o.m. 2016. I förhållande till 2015 års ekonomiska vårproposition har prognosen för de totala skatteintäkterna reviderats upp, framför allt till följd av de reformer som föreslås i propositionen.

Proposition bygger på en överenskommelse mellan regeringspartierna och Vänsterpartiet. Totalt föreslås investeringar och andra satsningar på drygt 24 miljarder kronor för 2016. Dessa tillskott läggs till de 20 miljarder kronor som regeringen aviserade för 2016 i 2015 års ekonomiska vårproposition.

Ett tydligt sysselsättningsmål styr den ekonomiska politiken. Regeringens mål är att antalet personer som arbetar och antalet arbetade timmar i ekonomin ska öka så att Sverige når målet om lägst arbetslöshet i EU 2020.

Investeringar i jobben görs inom regeringens jobbagenda som består av tre delar: investeringar i bostäder, klimatomställning och infrastruktur, en aktiv närings- och innovationspolitik och investeringar i kompetens och matchning. Arbetet ska bedrivas med ett tydligt jämställdhetsperspektiv i alla delar av agendan. När välfärden stärks och omfattar fler skapas nya arbetstillfällen, samtidigt som det skapar bättre förutsättningar att arbeta och arbeta heltid.

När finanskrisen inleddes fanns det ett betydande överskott i den offentliga sektorn. Den förra regeringen genomförde omfattande skattesänkningar som tillsammans med den utdragna ekonomiska återhämtningen har bidragit till ett betydande underskott i de offentliga finanserna. Sedan regeringen tillträdde har finanspolitiken lagts om i en mer ansvarsfull riktning. I de ekonomiska propositioner som regeringen lagt fram har samtliga reformer varit finansierade fullt ut. Detta bidrar till att underskottet har halverats, samtidigt som det strukturella sparandet har förbättrats.

Eftersom den offentliga skuldsättningen är förhållandevis låg och förtroendet för Sveriges offentliga finanser är högt, kan sparandet stärkas i en takt som värnar samhällsekonomisk balans utan att hållbarheten i eller förtroendet för de offentliga finanserna äventyras.

Det är angeläget att finanspolitiken understöder konjunkturåterhämtningen och bidrar till att pressa ned arbetslösheten genom ökade offentliga investeringar, en aktiv näringspolitik, insatser för höjda kunskapsnivåer och bättre matchning på arbetsmarknaden och satsningar på välfärden.

De reformer som föreslås i budgetpropositionen är finansierade fullt ut. Inriktningen bidrar till att sparandet trendmässigt stärks, samtidigt som den pågående återhämtningen värnas. Ett flertal åtgärder föreslås som minskar statens utgifter.

Ett flertal intäktsförstärkningar föreslås också, däribland ett avtrappat jobbskatteavdrag för dem med höga inkomster, begränsningar av uppräkningen av den nedre skiktgränsen för statlig inkomstskatt och ett i denna del återinförande av den särskilda löneskatten för äldre. Skatterna på drivmedel höjs, vilket utgör en viktig finansiering under mandatperioden samtidigt som miljöskatternas styrande effekter stärks. ROT-avdraget begränsas och beskattningen av sparande på investeringssparkonto och i kapitalförsäkring höjs.

Regeringen föreslår dels höjningar av energiskatten på bensin och dieselbränsle, dels förändringar av omräkningen med hänsyn till den allmänna prisutvecklingen av energiskattesatserna såvitt avser koldioxid- och energiskattesatserna på dessa drivmedel. Av praktiska skäl föreslås att energi- och koldioxidskattesatserna för samtliga fossila bränslen för 2016 uttrycks genom ändringar i 2 kap. 1 § energiskattelagen.

För energiskattesatserna på elektrisk kraft gäller att indexomräkning av skattebeloppen sker genom en förordning som utfärdas av regeringen senast i november året innan respektive kalenderår. Jämfört med 2015 års energiskattesatser medför indexomräkningen av energiskattesatserna på elektrisk kraft för 2016 en sänkning för hushållen och servicenäringen med 0,2 öre per kilowattimme (kWh) (0,25 öre inklusive mervärdesskatt) i södra Sverige och med 0,1 öre per kWh (0,125 öre inklusive mervärdesskatt) i vissa kommuner i norra Sverige. Den skattesats på elektrisk kraft som tillämpas för förbrukning i industriell verksamhet i tillverkningsprocessen, jordbruket, skogsbruket eller vattenbruket ändras inte på grund av avrundningsregler. Skattesatsförändringarna för elektrisk kraft redovisas i tabell 6.23. Energiskattesatserna på elektrisk kraft för 2016 kommer att framgå av en förordning som regeringen utfärdar senast i november 2015.

Senast i november varje år ska regeringen, med stöd av en bestämmelse i tobaksskattelagen, i en förordning lägga fast det kommande kalenderårets tobaksskattesatser med hänsyn till den allmänna prisutvecklingen. Skattesatsförändringarna för tobak redovisas i tabell 6.24. Tobaksskattesatserna för 2016 kommer att framgå av en förordning som regeringen utfärdar senast i november 2015.

Riksdagen antog våren 2015 riktlinjer för skattepolitiken (prop. 2014/15:100, 2014/15:FiU20). Enligt riktlinjerna är skattepolitikens främsta syfte att finansiera den gemensamma välfärden, olika samhällsfunktioner och andra offentliga utgifter. Skatterna ska tas ut på ett sätt som är förenligt med de övergripande målen för regeringens ekonomiska politik. Skattepolitiken ska vid sidan om att säkra goda och stabila skatteintäkter även skapa förutsättningar för en hållbar tillväxt och hög sysselsättning, ett rättvist fördelat välstånd samt bidra till ett miljömässigt och socialt hållbart samhälle. För att kunna stödja den ekonomiska politiken på ett effektivt sätt bör skattepolitiken härutöver utformas enligt ett antal vägledande principer. Dessa principer kan sammanfattas enligt följande:

- ett legitimt och rättvist skattesystem
- generella och tydliga regler
- beskattning i nära anslutning till inkomsttillfället
- hållbara regler i förhållande till EU.

Flera av regeringens förslag bidrar till att finansiera reformer och understöder därigenom en långsiktigt hållbar finansiering av den gemensamma välfärden, olika samhällsfunktioner och andra offentliga utgifter.

Förslagen att trappa av jobbskatteavdraget för höga inkomster, sänka skatten för pensionärer, inte räkna upp den nedre skiktgränsen för statlig inkomstskatt och begränsa RUT-avdraget minskar skillnaderna i ekonomiska förutsättningar mellan olika grupper. Även förslaget om slopad avdragsrätt för privat pensionssparande är fördelningsmässigt motiverat. Förslaget innebär också en minskning av skattekrediter i och med att de krediter som avdragsrätten för sparandet innebär inte längre kan bildas.

RUT- och ROT-avdragen utgör avsteg från en enhetlig beskattning. Begränsningen av dessa avdrag medför en ökad enhetlighet. Att utvidga möjligheten att sätta ned avkastningsskatten ökar enhetligheten i beskattningen mellan olika sparformer och undanröjer en risk för dubbelbeskattning. Förslaget om slopad skattereduktion för gåvor förenklar skattesystemet. Förslaget om att införa särskild löneskatt för äldre ökar likformigheten i skattesystemet. Samtliga dessa förslag ligger i linje med principen att skattereglerna ska vara generella, och bidrar till ökad legitimitet och rättvisa i skattesystemet. Förslaget om ideella föreningars och registrerade trossamfunds secondhandförsäljning innebär en ökad tydlighet kring skattefriheten för berörda aktörer.

Anpassningen av investeraravdraget till kommissionens nya riktlinjer för statligt stöd är nödvändig för att hålla regelverket förenligt med EU-rätten.

Det aviserade förslaget om att införa ett tonnageskattesystem syftar till att förbättra villkoren för företagande och investeringar för svenska rederier i internationell trafik.

En ökad beskattning av drivmedel ger incitament för en mer energieffektiv utveckling av transportsystemet och ökar efterfrågan på mer bränslesnåla fordon och alternativa transportmedel. En höjd koldioxidskatt för

uppvärmningsbränslen inom vissa sektorer utanför EU:s system för handel med utsläppsrätter innebär en förstärkt miljöstyrning och incitament till att minska användningen av fossila uppvärmningsbränslen. Det innebär att ytterligare steg tas mot att begränsa klimatutsläppen i Sverige.

Att höja beskattningen av vissa biodrivmedel, begränsningen av möjligheten att använda märkt olja i båtar och att förändra undantaget från skatteplikt för elektrisk kraft innebär att energibeskattningen förblir förenlig med EU-rätten och förutsägbar för berörda aktörer.

Att slopa den särskilda avdragsrätten för viss ingående mervärdesskatt (slussningsregeln) och undantaget från mervärdesskatt på vissa posttjänster innebär att beskattningen blir förenlig med EU-rätten och förutsägbar för berörda aktörer.

Regeringen har den 25 juni 2015 fattat beslut om proposition 2014/15:131 Skattetillägg: Dubbelprövningsförbudet och andra rättssäkerhetsfrågor.

Skatteverket har fått i uppdrag att göra en fördjupad analys och presentera ett bredare underlag för sitt förslag att näringsidkare ska omfattas av kravet på kassaregister trots att inkomsten från den aktuella försäljningen inte härrör från ett fast driftställe i Sverige. Skatteverket har redovisat sitt uppdrag i promemorian Förstärkt konkurrens på lika villkor i kontantbranschen. Promemorian har remitterats och är under beredning i Regeringskansliet.

Skatteverket har vidare fått i uppdrag att utreda möjligheten att utveckla systemet med personalliggare till att omfatta fler branscher i syfte att motverka svartarbete och social dumpning. Skatteverkets förslag har lämnats till Finansdepartementet och innebär att personalliggare införs inom

- bilverkstäder
- partihandel med livsmedel
- kropps- och skönhetsvård.

Vidare avser Skatteverket att under 2015 lämna ett förslag som innebär att arbetsgivarna ska slippa att lämna både arbetsgivardeklaration och kontrolluppgift och att redovisning på individnivå i stället ska ske varje månad i arbetsgivardeklarationen.

Regeringen förstärker Skatteverkets anslag för att myndigheten successivt ska kunna bygga upp kompetens och öka resurserna för internationell kontroll av skattefusk och skatteuppläggsinsatser.

Våren 2013 påbörjade OECD tillsammans med G20-länderna ett stort och övergripande projekt i syfte att motverka skattebaserosion och flyttning av vinster (Base Erosion and Profit Shifting, BEPS). Regeringen stöder BEPS-projektet men samtidigt är det viktigt att resultatet av BEPS-projektet inte går utöver vad som är nödvändigt och att små, öppna exportberoende ekonomiers intressen beaktas. Resultatet av BEPS-projektet kommer att påverka den interna lagstiftningen och leda till lagstiftningsarbete i Sverige.

I juni 2015 lade Europeiska kommissionen fram en handlingsplan för en rättvisare och mer effektiv företagsbeskattning i EU. Handlingsplanen innehåller ett antal olika åtgärder för att bekämpa skatteflykt, garantera

hållbara intäkter och stärka den inre marknaden för företag. En av huvudåtgärderna i handlingsplanen är en nylansering av kommissionens förslag om en gemensamt konsoliderad bolagsskattebas (CCCTB).

I december 2014 antogs ett direktiv om ändring i direktivet om administrativt samarbete. Ändringarna innebär att direktivet numera omfattar i huvudsak de situationer som också regleras i sparandedirektivet. Kommissionen har lämnat ett förslag om att sparandedirektivet ska upphävas. Kommissionen lämnade i mars 2015 ett förslag till ändringar i direktivet om administrativt samarbete som syftar till att säkerställa att information om förhandsbesked i gränsöverskridande skattefrågor och om prissättningsbesked utbyts automatiskt mellan medlemsstaterna.

Under 2014 beslutades inom EU att täppa till ett kryphål i direktivet om ett gemensamt beskattningssystem för moderbolag och dotterbolag hemmahörande i olika medlemsstater som kunde utnyttjas av företag för att undvika beskattning genom s.k. hybridlånearrangemang. I januari 2015 beslutades att även införa en allmän skatteflyktsbestämmelse i direktivet. Regeringen har i september 2015 antagit lagrådsremissen Begränsad skattefrihet för utdelning och nya bestämmelser mot skatteflykt i fråga om kupongskatt, som syftar till att genomföra ändringarna i direktivet i svensk rätt.

Mellan 2006 och 2014 deltog Sverige i ett samnordiskt projekt med syfte att ingå avtal för att utbyta information med länder och jurisdiktioner som har en omfattande sekretess på skatteområdet. Projektet var mycket framgångsrikt och Sverige har nu ett av världens största nät av informationsutbytesavtal. Regeringen avser att löpande komplettera avtalsnätet när det behövs för att begränsa möjligheterna till skatteundandragande.

Motionerna

Alliansen

I partimotionerna 2015/16:3043 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 1, 2015/16:3223 av Anders W Jonsson m.fl. (C) yrkande 1, 2015/16:3244 av Jan Björklund m.fl. (FP) yrkande 1 och 2015/16:2512 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 1 redovisas Alliansens inriktning av skattepolitiken.

Alliansens politik syftar till att bygga ett samhälle där alla får förutsättningar att växa och skapa, och där vi gemensamt skapar trygghet och sammanhållning. Det kräver en ansvarsfull ekonomisk politik som bygger upp motståndskraft mot kriser samt reformer som leder till att fler kommer i arbete. Med fler sysselsatta i näringslivet ökar produktionsförmågan. Därmed vidgas utrymmet för hushållens konsumtion och de skatteintäkter som finansierar välfärden ökar. Bara genom att fler kommer i arbete kan vi säkerställa mer kunskap i skolan, högre kvalitet i välfärden och ett starkare Sverige.

Det finansiella ramverket och överskottsmålet medförde att Sverige gick in i finanskrisen med tillräckliga säkerhetsmarginaler i de offentliga finanserna för att kunna stimulera ekonomin under lågkonjunkturen. I kombination med

en effektiv stabiliseringspolitik innebar dessa säkerhetsmarginaler att Sverige klarade sig bättre än de flesta andra länder. När ekonomin nu ljusnar står Sverige fortfarande väl rustat, med en relativt låg statsskuld och hög sysselsättning.

Alliansen kommer även fortsatt att värna en stabil och varaktig återhämtning av svensk ekonomi.

Överskottsmålet är i dag en viktig del av det finanspolitiska ramverket och bör inte ändras ensidigt av regeringen.

En kraftig åtstramning av finanspolitiken 2016–2017 riskerar att fördröja återhämtningen. När de offentliga finanserna ska föras tillbaka mot balans och överskott bör det ske på ett sätt som värnar en stabil och varaktig återhämtning. En rimlig avvägning är därför att de reformer som genomförs under perioden 2016–2017 bör vara fullt finansierade. Från 2018 och framåt bör budgetförstärkningar på ungefär 25 miljarder kronor genomföras. Tillsammans med de automatiska budgetförstärkningar som enligt regeringen kommer att ske under prognosperioden bedömer Alliansen att 1 procents överskott kan nås 2020, förutsatt att ekonomin är i balans.

Alliansen är enig om att budgetförstärkningarna bör ske genom såväl intäktsökningar som utgiftsminskningar framöver. Det är också centralt att budgetförstärkningarna samt finansieringen av reformer inte sker genom att skatten på jobb och företagande höjs. En lika viktig utgångspunkt är att budgetförstärkningarna inte ska påverka välfärdens kärnverksamheter.

På inkomstsidan bör en rad åtgärder vidtas. Skatteuttaget från den finansiella sektorn bör öka. Det är viktigt att upprätthålla skattesystemets legitimitet. I dag beskattas den kommersiella fastighetssektorn mindre än andra delar av näringslivet. Skatteplanering genom paketering av fastigheter kan motverkas. För att ytterligare motverka fusk bör även nivåerna i skatte- och tulltilläggen höjas. Omställningen av transportsektorn är en viktig del av miljöpolitiken. Miljöstyrningen bör förstärkas, t.ex. genom att se över beskattningen för personbilar och fordon som har särskilt stora utsläpp av växthusgaser. Ytterligare miljöskatter som en kemikalieskatt och en skatt på fluorerande växthusgaser bör införas. Kväveoxidavgiften bör också göras om till en skatt. Alliansen har även beredskap för ytterligare höjningar av skatterna på alkohol och tobak i syfte att stärka folkhälsan. Det är viktigt att föra en ansvarsfull politik som begränsar utgiftsökningarna framöver. Det är också centralt att i allmänhet upprätthålla god kostnadskontroll i olika ersättningssystem genom att motverka förekomsten av fusk och överutnyttjande. Den statliga förvaltningen bör effektiviseras. Det bör också ske en begränsning av de årliga anslagsökningarna i pris- och löneomräkningssystemet.

Moderaterna

Moderaterna föreslår i partimotion 2015/16:3043 av Anna Kinberg Batra m.fl. yrkande 1 att riksdagen godkänner den inriktning av skattepolitiken som motionärerna redovisar. Motionen innehåller reformförslag för 2016 på sammanlagt 19,5 miljarder kronor. Moderaterna säger nej till förslag i

budgetpropositionen på inkomstförstärkningar på sammanlagt 16,1 miljarder kronor, bl.a. minskat RUT- och ROT-avdrag, höjd bensin- och dieselskatt, höjda kostnader för att anställa äldre, höjd inkomstskatt för 1,2 miljoner löntagare, sänkt avdragsrätt för gåvor och höjd biomoms. Motionen innehåller finansiering och budgetförstärkningar på sammanlagt 35,9 miljarder kronor, bl.a. slopad gruppregistrering av moms och höjd fordonsskatt.

Skatten för pensionärer med lägst inkomst sänks genom att det förhöjda grundavdraget förstärks från 2016.

Utgångspunkten för Moderaternas finanspolitik är att alla som kan arbeta ska ha ett jobb att gå till. Alla som bor i Sverige ska göra vad som krävs för att komma i arbete eller försörja sig själva. Det ställer krav på en ekonomisk politik som gör att fler jobb skapas i växande företag, att fler personer blir rätt rustade för de jobb som växer fram och att det alltid lönar sig att arbeta.

Tre frågor är centrala för Sveriges utveckling. Hur ska den arbetskraft som finns och behövs i Sverige tas till vara och utanförskapet hejdas att på nytt växa fram? Hur ska företag stödjas för att fortsätta förnya sig och växa när omställningstrycket och den internationella konkurrensen hårdnar? Hur ska vi ta ansvar för ekonomin och svenska skattebetalares pengar när kostnadstrycket i flera offentliga utgiftssystem ökar snabbt? För att öka sysselsättning, välstånd och trygghet krävs nya och bättre svar på dessa frågor.

Ett reformpaket läggs fram för att bryta det nya utanförskapet genom att göra det enklare och mer attraktivt att få det allra första jobbet, genom att förbättra förutsättningarna för fler och växande företag och genom att ta ansvar för Sveriges ekonomi.

För att bryta det nya utanförskapet införs bl.a. ett förstajobbetavdrag som är anpassat för att ge störst skattelättnad för dem med låga inkomster. För att öka incitamenten för arbetsgivare att våga ta steget och anställa unga med kort utbildning bör en nedsättning av arbetsgivaravgifterna för de allra yngsta införas.

För att minska svartarbete och öka efterfrågan på vita hushållsnära tjänster ytterligare bör RUT-avdraget breddas till att också innefatta flyttjänster.

Moderaterna föreslår reformer för ökad konkurrenskraft. Det ska vara enkelt att driva företag. Den tid som företag måste lägga på administration bör minska. En regel om att företag bara ska lämna samma information en gång till myndigheterna – ”en dörr in” – bör införas. Myndigheter och kommuner bör också vara skyldiga att sätta tydliga tidsgränser för handläggningstider. Mikroföretag bör undantas från onödig administration.

Drivkrafterna för erfarna medarbetare att jobba längre bör också stärkas genom att det förstärkta jobbskatteavdraget för äldre införs redan vid 64 års ålder i stället för dagens 65 år. Moderaterna vill också göra det enklare och mer konkurrenskraftigt att erbjuda anställda incitamentsprogram och delägarskap. Moderaterna vill ta initiativ till att pröva offentligt-privata fondlösningar för det offentliga riskkapitalet, som kombinerar offentlig och privat riskkapital med ambitionen att öka det privata engagemanget och vitalisera marknaden inom tidigt riskkapital.

Reglerna i mervärdesskattelagen om gruppregistrering av moms slopas.

För att säkerställa en trygg försörjning av kärnkraft bör effektskatten sänkas och dess utformning ses över. För att jordbruket ska klara den pågående krisen vill Moderaterna temporärt sänka dieselskatten inom jord- och skogsbruket.

Supermiljöbilspremien förlängs fram till dess ett bonus–malus-system är på plats.

Sverigedemokraterna

Sverigedemokraterna föreslår i partimotion 2015/16:761 av Jimmie Åkesson m.fl. yrkande 1 att riksdagen godkänner den inriktning av skattepolitiken som motionärerna föreslår.

Sverige ska ta ut tillräckliga men skäliga skatter för att finansiera gemensamma åtaganden. Befintliga skattemedel ska i bästa möjliga mån omfördelas till att ge ökade tillskott i finansieringen av välfärd, trygghet, företagande och industri genom minskade utgifter inom andra utgiftsområden som exempelvis invandring och EU.

Sverigedemokraterna säger nej till regeringens förslag till skattehöjningar när det gäller marginalskatt, statlig skatt, särskild löneskatt för äldre, bensin och diesel, RUT och ROT samt skatten på kärnkraft. En särskild skatt på handelsgödsel avvisas liksom kilometerskatt på transporter och införande av flygskatt. Sverigedemokraterna är inte negativa till vindkraft som energikälla men säger nej till en utbyggnad av subventionerad vindkraft.

Sverigedemokraterna prioriterar i budgeten sänkningar av den allmänna löneavgiften och fastighetsskatten på industrienheter men även en satsning på forskning och utveckling (FoU). En översyn sker av möjligheterna att göra ytterligare skatteavdrag för FoU.

Reseavdraget höjs. Den extra skatten för pensionärer avskaffas helt från den 1 januari 2018.

Effektskatten sänks. För att stimulera byggandet och skapa incitament för att förnya reaktorer slopas effektskatt för nya reaktorer. Skatteavdrag ska medges när anläggningarna inte producerar någon el redan efter 30 dagar i stället för efter 90 dagar. Sverigedemokraterna står för en industrigaranti, som innebär att varje kostnadsrelaterad försämring för svensk industri måste balanseras av motsvarande lättnad i skatter eller motsvarande. Skatten för serverhallar sänks till samma nivå som för den energiintensiva industrin

Den svenska livsmedelsproduktionen är i en negativ trend som hotar självförsörjningen och landsbygdens ekonomi. Dieselskatten för lant- och skogsbruk bör sänkas till dansk nivå.

Ambitionerna för investeraravdraget bör öka för privatpersoners möjligheter att investera främst i mindre bolag. Ekonomiska incitament ska stimulera till ökat ägande av svenska företag samt ökade investeringar i nystartade och befintliga mindre bolag.

Månadsrapportering och anmälningsplikt ska vara tvingande för samtliga företag som har utstationerad arbetskraft i Sverige.

Den kommunala fastighetsavgiften för studentbostäder avskaffas.

Medlen för att bevara, vårda, levandegöra och sprida kunskap om fornlämningar, kulturlandskap och bebyggelse förstärks bl.a. genom ett ROT-avdrag öronmärkt för kulturhistoriska bebyggelsemiljöer.

Reklamskatten avskaffas på annonser för dagspress och periodiska publikationer.

Arbetet med de bilaterala skatteavtalen intensifieras. Regeringen bör lämna en detaljerad årlig rapport till riksdagen om hur situationen ser ut med avseende på uppdatering och nytecknande av skatteavtal.

Förslagen i budgeten finansieras genom bl.a. återställning av arbetsgivaravgifter och restaurangmoms.

Centerpartiet

Centerpartiet föreslår i partimotion 2015/16:3223 av Anders W Jonsson m.fl. yrkande 1 att riksdagen godkänner den inriktning av skattepolitiken som motionärerna föreslår.

Budgetmotionen innehåller stora och viktiga strukturreformer på arbetsmarknaden och bostadsmarknaden, en omläggning av skatten på arbete och företagens villkor samt en kraftfull grön skatteväxling, med sänkt skatt på arbete finansierade med att förorenaren betalar för utsläpp. Ytterst är välfärdens kvalitet beroende av skatteintäkter från en stark sysselsättningsutveckling och ett klokt utnyttjande av de gemensamma resurserna.

Centerpartiet motsätter sig regeringens förslag om att minska och begränsa RUT- och ROT-avdraget och vill tvärtom utvidga RUT-avdraget med ett paket av nya tjänster. Förslaget om att införa en särskild löneskatt för äldre avvisas.

För att underlätta för företag som anställer unga ska nedsättningen av de sociala avgifterna för unga behållas. Ingen arbetsgivaravgift ska behöva betalas under de första två åren när en enmansföretagare anställer sin första medarbetare.

Som ett första steg bör skiktgränsen för statlig inkomstskatt höjas. Riktåldern för det förstärkta jobbskatteavdraget sänks från 65 år till 64 år.

Regelverket för 3:12-beskattningen förenklas och förslag kommer att lämnas i kommande budgetmotioner. Investeraravdraget vidareutvecklas. Avdragsrätten bör höjas från hälften till hela investeringen. Det statliga riskkapitalet bör i högre grad komplettera det privata genom att toppa upp privata investeringar. Detta bör exempelvis ske genom s.k. fond-i-fond-lösningar. Den digitala tjänsten ”en dörr in” där företag bara behöver lämna uppgifter till statliga myndigheter en gång på ett ställe prioriteras.

Reglerna för generationsväxling i företag ses över i syfte att garantera att skattesystemet inte försvårar att familjeföretag förblir just familjeföretag.

Centerpartiet föreslår en grön skatteväxling på över 21 miljarder kronor över fyra år.

Kemikalieskatteutredningens förslag om en bredare kemikalieskatt som innefattar produkter på ett likvärdigt sätt införs. Industrins undantag från eller nedsättningar av energi- och koldioxidskatter för fordon begränsas för branscher där icke-fossila alternativ i allt högre grad finns tillgängliga.

Nedsättningen av koldioxidskatten för diesel i gruvindustriell verksamhet slopas i nästa steg helt. Även energiskattesubventionen för samma fordon utgår. För att styra mot en ökad återvinning och mer resurseffektivitet införs en punktskatt på förbränning av avfall. En miljöavgift på 1 krona införs på fossilplastpåsar. En skatt på fluorerande växthusgaser införs i enlighet med utredningsförslaget. En miljölastbilspremie och en elbusspremie införs. I väntan på införandet av ett bonus–malus-system förlängs supermiljöbilspremien för de mest miljövänliga bilarna

Den tidsbegränsade nedsättningen av förmånsvärdet för vissa miljöanpassade bilar förlängs med tre år. Regeringens nedsättning av förmånstaket avvisas. Den utsläppsbaserade delen av fordonsskatten förstärks och skatten indexeras.

Sverige bör fortsätta att driva skattebefrielsen för höginblandade och rena biodrivmedel. Regeringens skattehöjningar på biodrivmedel avvisas.

Återbetalning av dieselskatt till lantbruket ökar och uppgår till 300 miljoner kronor årligen 2016–2018. Regeringens avisering om någon form av handelsgödselskatt och kilometerskatt utgör allvarliga hot mot utvecklingen av landsbygden och de gröna näringarna och avvisas.

Frågan om hur ett antal skatter ska kunna regionaliseras bör utredas. I ett första steg är det rimligt med en regionalisering av fastighetsskatten på elproducerande fastigheter.

En bred, långsiktig och blocköverskridande överenskommelse bör träffas vad gäller beskattningen för att köpa, äga och sälja sin bostad. Möjligheterna att införa ett riktat bosparande bör också ses över i syfte att ge incitament för fler att redan vid tidig ålder sätta undan en del av lönen för framtida investeringar i bostad.

Folkpartiet

Folkpartiet föreslår i partimotion 2015/16:3244 av Jan Björklund m.fl. yrkande 1 att riksdagen godkänner den inriktning av skattepolitiken som motionärerna föreslår.

Skattepolitiken ska utformas för att öka antalet arbetade timmar i den svenska ekonomin, stärka konkurrenskraften samt öka människors frihet och möjligheter. Folkpartiets viktigaste skattepolitiska prioritering är att sänka skatterna på arbete. På så sätt stärks arbetslinjen och uppmuntrar jobbskapare i en tid av ökad global konkurrens och hastig digitalisering.

Brytpunkten för den statliga inkomstskatten höjs kraftigt. Det andra steget i den statliga inkomstskatten, värnskatten, avskaffas under mandatperioden. Att fler jobbar längre upp i åldrarna är en avgörande del av arbetslinjen. Åldersgränsen för det förhöjda jobbskatteavdraget justeras ned i två steg med två år för att även inkludera personer som vid kalenderårets ingång fyllt högst 63 år.

Regeringens omotiverade skattehöjningar på jobben avvisas. Hit hör marginalskattehöjningen på inkomster från 50 000 kronor till 123 300 kronor

i månaden. Det gäller även uppräkningstakten av skiktgränserna för statlig inkomstskatt samt förslaget att införa en särskild löneskatt för äldre.

Folkpartiet fullföljer riksdagens beslut om att sänkningen av arbetsgivaravgifterna ska fokuseras till yngre åldrar och föreslår att arbetsgivaravgifterna för unga som vid årets ingång inte fyllt 20 år sätts ned fr.o.m. den 1 januari 2016.

RUT-avdraget utvidgas till att omfatta flyttjänster, och subventionsgraden höjs för alla som vid årets ingång har fyllt 80 år. Regeringens sänkning av subventionsgraden i ROT och sänkningen av taket i RUT-avdraget avvisas. Det gäller även slopandet av avdragsrätten för läxläsning. Även förslaget om att slopa avdragsrätten för gåvor avvisas.

Miljöpåverkan från transportsektorn måste minska. En omvänd miljöbonus införs där bilar som inte är berättigade till en miljöbilspremie under de första fem åren får en förhöjd fordonsskatt. Reseavdraget blir mer generöst där kollektivtrafiken är mindre väl utbyggd och stramas åt där möjligheten att använda kollektivtrafiken är större. Olika former av subventioner för användandet av fossila bränslen fasas ut. Förslaget om att höja energi- och koldioxidskatterna på bensin och förslaget om nedsatt förmånsvärde för vissa bilar avvisas.

Effektskatten på kärnkraftverk avskaffas i tre steg under mandatperioden. Regeringens höjning av skatten avvisas. Fastighetsskatten tas bort på produktionsanläggningar för solenergi. En skatt på elektronik som innehåller miljöfarliga kemikalier införs. Användningen av handelsgödsel ska minska liksom jordbrukets allmänna miljöpåverkan. En ny läckageskatt införs 2017. Den utökade skattenedsättningen för högbeskattad diesel i gruvindustrin slopas.

Den s.k. kallade flyttskatten sänks. Taket för uppskovsbeloppet och räntan på den uppskjutna reavinstbeskattningen slopas. Samtidigt bör den statliga fastighetsskatten på obebyggd tomtmark höjas för mark som är avsatt för byggnation av hyresfastigheter.

Reglerna om gruppregistrering till mervärdesskatt för företag inom den finansiella sektorn slopas. Även möjligheten till gruppregistrering till mervärdesskatt för företag i inkomstskatterättsliga kommissionärsförhållanden slopas. Den allmänna löneavgiften höjs för företag som bedriver verksamhet inom finansiella tjänster, försäkring, återförsäkring och stödtjänster till finansiella tjänster och försäkring.

Kristdemokraterna

Kristdemokraterna föreslår i partimotion 2015/16:2512 av Andreas Carlson m.fl. yrkande 1 att riksdagen godkänner den inriktning av skattepolitiken som motionärerna föreslår.

Kristdemokraterna förespråkar väl fungerande och gemensamt finansierade välfärdstjänster och värnar kvaliteten i skola, vård och äldreomsorg. Höjda skatter innebär inte automatiskt bättre välfärd. Med väl avvägda skattesänkningar på arbete och företagande kan positiva välfärdseffekter

uppnås. Härigenom skapas nya jobb och företag, och människor får behålla en större del av sin inkomst. Den högre tillväxt som följer av detta gör att satsningar samtidigt kan göras för att förbättra den offentligt finansierade välfärden.

Regeringens jobbfientliga skatteförslag om lägre skiktgräns för statlig inkomstskatt och avtrappat jobbskatteavdrag avvisas. Det gäller även förslagen om höjda arbetsgivaravgifter för äldre särskilt löneskatten, samt försämringen av RUT- och ROT-avdragen. RUT-avdraget bör även i fortsättningen omfatta matlagning i hemmet. Avdraget utvidgas till att gälla även andra tjänster.

Skatten på pensioner bör stegvis och när ekonomin tillåter sänkas till samma nivå som skatten på förvärvsinkomster.

Kristdemokraterna motsätter sig regeringens förslag att avskaffa gåvoskatteavdraget och föreslår att avdraget utvidgas genom att taket höjs samtidigt som årsavgiften tas bort.

En sänkt arbetsgivaravgift för ungdomar upp till 22 år återinförs. Samtidigt ska ungdomar under 25 år kunna tjäna sin första halvmiljon kronor skattefritt. Det förhöjda jobbskatteavdraget för äldre personer tidigareläggs med ett år, vilket ger ökad drivkraft att skjuta upp pensionen och att jobba ytterligare något år. Ett nystartsavdrag – ett förstärkt jobbskatteavdrag – införs för dem som går från långtidsarbetslöshet till arbete. För att förbättra integrationen införs ett etableringsavdrag som innebär att en nyanländ får möjlighet att under sina första fem år tjäna upp till en halv miljon kronor skattefritt.

Kristdemokraterna föreslår mer konkurrenskraftiga skatter på delägarskap för nyckelpersoner i växande företag. För att underlätta för små företags rekrytering av kompetent arbetskraft bör det bli enklare och mer konkurrenskraftigt att erbjuda anställda incitamentsprogram och delägarskap. En garanti förcslås så att företag bara ska behöva lämna samma uppgift en gång till myndigheterna.

Det statliga riskkapitalet måste reformeras och effektiviseras så att det i högre grad kompletterar privat riskkapital. Det bör ske genom s.k. fond-i-fondlösningar, där statligt riskkapital från början samverkar med privata fonder för att nå mindre och växande företag.

För att ytterligare stärka tjänstesektorn bör momsen för sådana tjänster som cykelreparationer, skomakeri och skrädderiverksamhet sänkas.

Flyttskatterna innebär sämre rörlighet på bostadsmarknaden. Taket för uppskov av reavinstskatten bör tas bort om man köper ny bostad. Även betalningen av räntan på uppskovet ska kunna skjutas på framtiden. Den närmare utformningen av förslaget bör utredas.

Utvecklingen i elkrävande industrier försvåras genom höjda punktskatter. Effektskatten sänks till tidigare nivå.

En kemikalieskatt införs på viss hemelektronik och PVC-material. En rad ekonomiska styrmedel bör införas för att snabba på takten för att uppfylla de nationella utsläppsminsknings- och miljömålen. Kristdemokraterna föreslår en

väsentligt lägre höjning av bensin- och dieselskatten än vad regeringen föreslår. Förslag om att öka indexeringen av bensin- och dieselskatten avvisas. Milersättningen för arbetsresor höjs.

Förslagen i motionen finansieras genom en höjning av koldioxidbeloppet i fordonsskatten. Nedsättningen av koldioxidskatten för diesel i gruvindustriell verksamhet bör i nästa steg helt slopas. En skatt på förbränning av osorterade sopor införs för att öka materialåtervinningen och minska utsläppen av miljöfarliga ämnen och koldioxid. Undantaget från skatten på bekämpningsmedel för kreosot avskaffas. Torv beläggs med koldioxidskatt. Alkohol- och tobaksskatten höjs något.

Möjligheten till avdrag i inkomstslaget tjänst för övriga utgifter tas bort. Reglerna i mervärdesskattelagen om gruppregistrering slopas.

Utskottets ställningstagande

Riksdagen har under vårens behandling av 2015 års ekonomiska vårproposition tillstyrkt regeringens inriktning av den ekonomiska politiken och skattepolitiken för att skapa fler jobb, en bättre skola och social och ekologisk hållbarhet. Utskottet står alltjämt bakom den inriktning som regeringen föreslagit.

Skattepolitikens främsta syfte är att finansiera den gemensamma välfärden, olika samhällsfunktioner och andra offentliga utgifter. Skattepolitiken ska vid sidan om att säkra goda och stabila skatteintäkter även skapa förutsättningar för en hållbar tillväxt och hög sysselsättning, ett rättvist fördelat välstånd samt bidra till ett miljömässigt och socialt hållbart samhälle. Enkla, tydliga och hållbara regler med få undantag samt breda skattebaser är grundläggande principer. Sverige ska även i framtiden kunna finansiera en generell och rättvist fördelad välfärd. Den ekonomiska politiken ska användas för att öka den ekonomiska jämlikheten.

En väl fungerande arbetslinje kräver att det både ska löna sig att arbeta och att ha arbetat. Pensionen är en ersättning för tidigare utfört arbete och inte ett bidrag och den orättvisa skatteskillnaden mellan arbetsinkomster och pension bör därför avskaffas. Av kostnadsskäl måste skillnaden i beskattning tas bort i flera steg. Som ett första steg föreslås nu att pensionärer inte ska beskattas högre än yngre löntagare för inkomster upp till ca 120 000 kronor per år samtidigt som skatten även sänks för pensionärer med inkomster upp till ca 240 000 kronor per år.

Budgeten innehåller flera intäktsförstärkningar, däribland avtrappat jobbskatteavdrag för dem med höga inkomster, begränsningar av uppräkningen av den nedre skiktgränsen för statlig inkomstskatt och ett i denna del återinförande av den särskilda löneskatten för äldre. ROT-avdraget begränsas och beskattningen av sparande på investeringssparkonto och i kapitalförsäkring höjs.

Utskottet anser att det finns såväl offentligfinansiella som fördelningspolitiska skäl för att trappa av jobbskatteavdraget för de med höga inkomster

för att minska inkomstskillnaderna och för att begränsa uppräkningen av den nedre skiktgränsen för uttag av statlig inkomstskatt på beskattningsbara förvärvsinkomster.

För att öka likformigheten i beskattningen av förvärvsinkomster bör även en särskild löneskatt för äldre införas. Även offentligfinansiella skäl talar för att återinföra en särskild löneskatt på löner, arvoden, förmåner och andra ersättningar för arbete till personer som vid årets ingång har fyllt 65 år. Detsamma gäller i fråga om inkomst av aktiv näringsverksamhet för personer som vid årets ingång har fyllt 65 år samt för personer som inte har fyllt 65 år men som under hela året har uppburit hel allmän ålderspension enligt socialförsäkringsbalken.

Även när det gäller ROT-tjänster finns det enligt utskottets mening anledning att vara restriktiv och att återkommande överväga om den offentligfinansiella kostnaden är motiverad. ROT-avdragets självfinansieringsgrad bedöms vara låg. Vidare har kostnaderna för ROT-avdraget ökat betydligt mer än förväntat. Kostnaderna vid nuvarande subventionsnivå bedöms överstiga avdragets positiva effekter. En minskning av subventionsgraden är därför motiverad. På så sätt frigörs resurser som kan användas till mer angelägna satsningar.

Utskottet anser att det finns skäl att begränsa utrymmet för RUT-tjänster så att kostnaden för denna skatteutgift sänks till en nivå som stämmer bättre överens med syftet att underlätta för hushåll med begränsade resurser att köpa tjänster. I dag lämnar reglerna ett utrymme som gör att en stor del av resurserna går till höginkomsttagare. Den förändring av RUT-avdraget som riksdagen beslutade efter förslag i propositionen Vårändringsbudget för 2015, och de förändringar som föreslås i denna proposition, är framför allt fördelningspolitiskt motiverade. Det är viktigt för skattesystemets legitimitet att skattepolitiken upplevs som rättvis. Vidare innebär det nuvarande taket för RUT-avdraget en subvention för arbetskostnader på upp till 100 000 kronor per år, vilket i stort sett endast höginkomsttagare kan betala för sådana tjänster. Även förslaget om att exkludera skattereduktionen för matlagning och för städning med utrustning som inte förekommer i ett genomsnittligt hushåll gör att RUT-avdraget riktas mer mot ett genomsnittligt hushålls behov.

Utskottet anser att det finns skäl för enskilda att spara till sin pension men såväl fördelningsargument som effektivitetsargument talar för att jämna ut de skattemässiga villkoren mellan olika sparformer. Därutöver gynnar pensionssparavdragets konstruktion vissa grupper mer än andra. En höjd beskattning av sparande på investeringssparkonto ökar den skattemässiga neutraliteten mellan olika sparformer.

Skattereduktionen för gåvor till ideell verksamhet slopas. Stöd till de verksamheter ideell sektor bedriver bör fördelas utifrån en prioritering och bedömning av hur dessa bidrar till samhällsnytta, snarare än utifrån vilken förmåga de berörda organisationerna har att hitta privatpersoner som har råd att genom gåvor stödja verksamheten.

Klimatfrågan är vår tids ödesfråga och en högt prioriterad fråga. Insatserna intensifieras för att nå en fordonsflotta fri från fossila bränslen. Höjda skatter på drivmedel bidrar med viktig finansiering under mandatperioden samtidigt som miljöskatternas styrande effekter stärks. Det handlar dels om höjningar av energiskatten på bensin och dieselbränsle, dels om förändringar av omräkningen med hänsyn till den allmänna prisutvecklingen av energiskattesatserna vad avser koldioxid- och energiskattesatserna på dessa drivmedel. Konstruktionen av den årliga omräkningen ändras i syfte att i högre grad än i dag förena den med en långsiktig miljöskattepolitik.

Med hänsyn till den utsatta konkurrenssituation som det svenska jord- och skogsbruket för närvarande befinner sig i kompenseras näringarna i sin helhet för den höjning som görs av energiskatten på dieselbränsle 2016. Det sker genom att den nuvarande befrielsen från en viss del av koldioxidskatten på sådant bränsle i arbetsmaskiner i jordbruks-, skogsbruks- och vattenbruksverksamheterna ökas.

Nedsättningarna av koldioxidskatten för uppvärmningsbränslen inom vissa sektorer utanför EU:s system för handel med utsläppsrätter slopas stegvis. Det minskar användningen av fossila bränslen och utsläppen från de berörda verksamheterna samtidigt som principen om att förorenaren ska betala för miljöpåverkan uppfylls i större utsträckning.

Globaliseringen kräver en kontinuerlig anpassning, såväl för att skattereglerna ska stimulera till investeringar och hållbar tillväxt som för att värna skattebaserna. Nya reformer för att motverka skatteflykt, skattefusk och aggressiv skatteplanering behöver implementeras löpande.

En viktig utgångspunkt i EU-arbetet är att den nationella befogenheten inom skatteområdet ska respekteras. De åtgärder som EU-länderna gemensamt vidtar för att komma åt problem med skatteundandragande ska inte gå längre än nödvändigt. Skatteverket bör successivt bygga upp kompetens och öka resurserna för internationell kontroll av skattefusk och skatteuppläggsinsatser. Även i det nationella arbetet ska insatser för att motverka skattefusk fortsätta att vara högt prioriterade.

Bestämmelser om personalliggare för byggbranschen träder i kraft den 1 januari 2016. Skatteverket har nyligen redovisat ett uppdrag till Finansdepartementet om möjligheten att utveckla systemet med personalliggare till att omfatta fler branscher i syfte att motverka svartarbete och social dumpning. Skatteverket föreslår att personalliggare införs för bilverkstäder, partihandel med livsmedel samt kropps- och skönhetsvård.

Vidare pågår beredningen av ett förslag om att näringsidkare ska omfattas av kravet på kassaregister även när inkomsten från den aktuella försäljningen inte härrör från ett fast driftställe i Sverige.

Utskottet noterar regeringens höga ambitioner att förbättra det svenska skattesystemet. Mervärdesskattelagen (1994:200) ska ses över i syfte att öka överskådligheten och därmed förenkla tolkningen och tillämpningen av lagen. Arbetet med att reformera företagsbeskattningen fortsätter.

Utskottet ställer sig med det anförda bakom den inriktning av skattepolitiken som regeringen har förordat och avstyrker följaktligen de aktuella motionsyrkandena. I det följande går utskottet närmare in på de skatteförslag och bedömningar som ingår i de olika budgetalternativen.

Avtrappat jobbskatteavdrag för höga inkomster

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om en avtrappning av jobbskatteavdraget vid höga inkomster och avslår motionsförslagen om förstajobbetavdrag, etableringsavdrag, nystartavdrag och andra skatteavdrag.

Jämför avvikande meningarna 1 (M), 2 (SD), 3 (C), 4 (FP) och 5 (KD).

Propositionen

Regeringen föreslår (punkt 22) att jobbskatteavdraget trappas av vid höga inkomster. Avtrappningen gäller både jobbskatteavdraget för dem som inte har fyllt 65 år vid beskattningsårets ingång och jobbskatteavdraget för dem som har fyllt 65 år vid beskattningsårets ingång. Avtrappningen uppgår till 3 procent och inleds när arbetsinkomsten överstiger en nivå som 2016 uppgår till ca 600 000 kr. Ändringarna träder i kraft den 1 januari 2016.

Regeringen anför att det finns såväl offentligfinansiella som fördelningspolitiska skäl för att trappa av jobbskatteavdraget för dem med höga inkomster. Vid en internationell jämförelse sticker det svenska jobbskatteavdraget ut då det inte trappas av. Regeringen anser att det är lämpligt att trappa av jobbskatteavdraget med 3 procent för dem som har arbetsinkomster som överstiger ca 600 000 kronor per år eller 50 000 kronor per månad.

Förslaget beräknas öka skatteintäkterna med 2,71 miljarder kronor 2016.

Motionerna

Moderaterna avslår i partimotion 2015/16:3043 av Anna Kinberg Batra m.fl. yrkandena 5 i denna del och 8 regeringens förslag om avtrappat jobbskatteavdrag. Motionärerna anför att det krävs starkare drivkrafter för dem med låga inkomster att ta sig in på arbetsmarknaden och de föreslår att det införs ett ”förstajobbetavdrag”, dvs. ett förstärkt jobbskatteavdrag för dem som går från långtidsarbetslöshet till arbete. För varje månad utöver ett års arbetslöshet får den enskilde två månaders förstärkt jobbskatteavdrag när personen börjar arbeta. En person under 26 år får förstärkt jobbskatteavdrag i två månader för varje månad utöver ett halvår som personen varit arbetslös. Det förstärkta jobbskatteavdraget ges i maximalt två år. Förslag med denna inriktning finns också i partimotion 2015/16:3241 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande

36 och motion 2015/16:1912 av Betty Malmberg och Erik Bengtzboe (båda M) yrkande 2.

Sverigedemokraterna avslår i partimotion 2015/16:761 av Jimmie Åkesson m.fl. yrkande 4 i denna del regeringens förslag om avtrappat jobbskatteavdrag.

Centerpartiet avslår i partimotion 2015/16:3223 av Anders W Jonsson m.fl. yrkande 29 regeringens förslag om avtrappat jobbskatteavdrag.

Folkpartiet avslår i partimotion 2015/16:3244 av Jan Björklund m.fl. yrkande 5 i denna del regeringens förslag om avtrappat jobbskatteavdrag.

Kristdemokraterna avslår i partimotion 2015/16:2512 av Andreas Carlson m.fl. yrkande 16 regeringens förslag om avtrappat jobbskatteavdrag. Motionärerna inför ett "nystartavdrag", dvs. ett förstärkt jobbskatteavdrag för dem som går från långtidsarbetslöshet till arbete (yrkande 9). För varje månad utöver ett års arbetslöshet får den enskilde två månaders förstärkt jobbskatteavdrag när personen börjar arbeta. En person som varit arbetslös 18 månader och då får ett arbete får alltså tolv månader med förstärkt jobbskatteavdrag. En person under 26 år får förstärkt jobbskatteavdrag i två månader för varje månad utöver ett halvår som personen varit arbetslös. Det förstärkta jobbskatteavdraget ges i maximalt två år. Motionärerna föreslår vidare att ungdomar under 25 år ska få tjäna sin första halvmiljon kronor skattefritt (yrkande 7). Om man tar en akademisk examen innan 25 år förlängs möjligheten till skattefri inkomst tills man blir 30 år. Syftet med reformen är att se till att unga människor snabbt kommer i arbete. För att öka jobbchanserna och därigenom förbättra integrationen införs ett etableringsavdrag samtidigt som etableringsersättningen sänks något (yrkande 8). En nyanländ får under sina första fem år möjlighet att tjäna upp till en halv miljon kronor skattefritt. Förslag med denna inriktning finns också i partimotion 2015/16:2978 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 4 och kommittémotionerna 2015/16: 1991 av Désirée Pethrus m.fl. (KD) yrkandena 2 och 9 och 2015/16:2018 av Désirée Pethrus m.fl. (KD) yrkande 8.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att finanspolitiska och fördelningspolitiska skäl talar för att jobbskatteavdraget bör avtrappas vid höga inkomster och har inte någon invändning mot att avtrappningen utformas på det sätt som regeringen föreslår.

Av regeringens redovisning framgår att den största effekten återfinns i den högsta inkomstgruppen, där den ekvivalerade disponibla inkomsten minskar med drygt 0,4 procent. Förslaget minskar således den ekonomiska skillnaden mellan hushåll med låg respektive hög inkomst.

Effekten på jämställdheten är också positiv. Av de ca 400 000 personer som påverkas av förändringen beräknas ungefär tre fjärdedelar vara män och en fjärdedel kvinnor. De män som berörs får också i genomsnitt en högre skattehöjning. Den genomsnittliga skattehöjningen för de män som påverkas beräknas till ca 7 000 kronor per person och år, medan de berörda kvinnorna uppskattas få en genomsnittlig skattehöjning på ca 5 900 kronor per person

och år. Totalt beräknas ca 78 procent av skattehöjningen bäras av män. Sammantaget bidrar förslaget till att minska den ekonomiska skillnaden mellan kvinnor och män.

Motionärerna avslår regeringens förslag och lägger i vissa fall också fram förslag om långtgående utvidgningar av jobbskatteavdraget. Det handlar skattesänkningar som i vissa fall minskar statens inkomster med närmare 9 miljarder kronor. Utskottet är inte berett att tillstyrka dessa förslag.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag och avstyrker motionsförslagen.

Skatten för pensionärer

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om en förstärkning av pensionärernas förhöjda grundavdrag och avstyrker motionsförslagen om en sänkning av åldersgränsen för de förhöjda grundavdraget.

Jämför avvikande meningarna 1 (M), 2 (SD), 3 (C), 4 (FP) och 5 (KD).

Propositionen

Regeringen föreslår (punkt 22) att det förhöjda grundavdraget för dem som vid beskattningsårets ingång har fyllt 65 år förstärks på så sätt att pensionärer inte beskattas högre än löntagare yngre än 65 år för inkomster upp till ca 120 000 kronor per år. Det förhöjda grundavdraget förstärks även för dem med inkomster upp till ca 240 000 kronor per år. Sammanlagt minskar skatten för personer som vid beskattningsårets ingång fyllt 65 år med 1,87 miljarder kronor.

Regeringen anför att pensionärer inte bör beskattas hårdare än löntagare yngre än 65 år. Av kostnadsskäl måste skillnaden i beskattning tas bort i flera steg. Som ett första steg föreslås att pensionärer inte ska beskattas högre än yngre löntagare för inkomster upp till ca 120 000 kronor per år samtidigt som skatten även sänks för pensionärer med inkomster upp till ca 240 000 kronor per år. En lämplig åtgärd för att åstadkomma detta bedöms vara att förstärka det förhöjda grundavdraget för dem som vid beskattningsårets ingång har fyllt 65 år.

För en garantipensionär innebär förstärkningen en skattesänkning med mellan ca 1 400 och 2 300 kronor per år beroende på civilstånd och den kommunalskattesats man betalar. För inkomster upp till drygt 120 000 kronor per år är skattesänkningen mellan ca 1 800 och 3 400 kronor per år. För inkomster upp till ca 240 000 kronor per år avtar sedan skattesänkningen ner till 0 kronor per år. Skatten för personer med inkomst motsvarande full garantipensionsnivå blir lägre än för en löntagare med samma inkomst.

Motionerna

I partimotion 2015/16:3043 av Anna Kinberg Batra m.fl. yrkande 5 i denna del godtar Moderaterna regeringens förslag om sänkt skatt för pensionärer och föreslår att åldersgränsen för förhöjt jobbskatteavdrag sänks från 65 år till 64 år.

I partimotion 2015/16:761 av Jimmie Åkesson m.fl. yrkande 5 i denna del anför Sverigedemokraterna att pensionärer inte bör beskattas hårdare än löntagare och räknar i sin budget med att kunna avskaffa hela skillnaden den 1 januari 2018.

I partimotion 2015/16:3223 av Anders W Jonsson m.fl. yrkandena 5 i denna del, 12 och 27 föreslår Centerpartiet att incitamenten till arbete stärks ytterligare genom att åldersgränsen för förhöjt jobbskatteavdrag sänks från 65 år till 64 år. Motionärerna avslår regeringens förslag om förändringar i pensionärernas förhöjda grundavdrag.

I partimotion 2015/16:3244 av Jan Björklund m.fl. yrkandena 5 i denna del och 6 i denna del godtar Folkpartiet regeringens förslag om sänkt skatt för pensionärer och sänker åldersgränsen för förhöjt jobbskatteavdrag från 65 år till 64 år 2016 och från 64 år till 63 år 2017.

I partimotion 2015/16:2512 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkandena 5 i denna del och 12 godtar Kristdemokraterna regeringens förslag om sänkt skatt för pensionärer och föreslår att åldersgränsen för förhöjt jobbskatteavdrag sänks från 65 år till 64 år. Förslag med denna inriktning finns också i kommittémotionerna 2015/16:1991 av Désirée Pethrus m.fl. (KD) yrkande 15 och 2015/16:2510 av Roland Utbult m.fl. (KD) yrkandena 2–4.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att pensionärer inte bör beskattas hårdare än löntagare och har därför inte någon invändning mot regeringens förslag om en skattesänkning som gör att pensionärer inte ska beskattas högre än yngre löntagare för inkomster upp till ca 120 000 kronor per år samtidigt som skatten sänks även för pensionärer med inkomster upp till ca 240 000 kronor per år. Skattesänkningen uppnås genom en förstärkning av det förhöjda grundavdraget för dem som vid beskattningsårets ingång har fyllt 65 år och missgynnar därför inte äldre med arbetsinkomst. Förslaget har en god fördelningspolitisk profil där de med lägst inkomster gynnas.

Det förhöjda grundavdraget och även förslaget om ett ytterligare förhöjt grundavdrag innebär skattesänkningar för både kvinnor och män. Kvinnor har i större utsträckning än män låg pension. Kvinnor lever också längre än män. Förslaget kommer därför att gynna kvinnor i större utsträckning än män. Ökningen är störst i de äldre åldersgrupperna. I samtliga åldersgrupper ökar kvinnors individuella disponibla inkomst mer än männens. Förslaget bidrar således till minskade ekonomiska skillnader mellan män och kvinnor.

Utskottet anser inte att det är aktuellt att sänka åldersgränsen för det förhöjda grundavdraget.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag och avstyrker motionsförslagen.

Den statliga inkomstskatten

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om att den nedre skiktgränsen för den statliga inkomstskatten 2016 inte ska räknas upp och att den övre skiktgränsen bestäms till 430 200 kronor i syfte att göra 2016 till nytt basår för framtida uppräkningar.

Utskottet delar vidare regeringens bedömning att den nedre skiktgränsen för den statliga inkomstskatten 2017 bör räknas upp med förändringen av konsumentprisindex plus 1 procentenhet.

Utskottet avstyrker motionsförslagen om höjda skiktgränser och om att det andra steget i den statliga inkomstskatten ska slopas i två steg.

Jämför avvikande meningarna 1 (M), 2 (SD), 3 (C), 4 (FP) och 5 (KD).

Propositionen

Regeringen föreslår (punkt 22) att den nedre skiktgränsen för den statliga inkomstskatten 2016 inte ska räknas upp och att den övre skiktgränsen bestäms till 430 200 kronor i syfte att göra 2016 till nytt basår för framtida uppräkningar. Det finns enligt regeringens bedömning såväl offentligfinansiella som fördelningspolitiska skäl för att begränsa uppräkningen av den nedre skiktgränsen för uttag av statlig inkomstskatt på beskattningsbara förvärvsinkomster. Eftersom förändringen i konsumentprisindex mellan juni 2014 och juni 2015 var negativ skulle en begränsning av uppräkning medföra att den nedre skiktgränsen sänks. För att förhindra detta föreslår regeringen att någon uppräkning inte ska ske vid bestämmandet av den nedre skiktgränsen för 2016. Detta beräknas öka skatteintäkterna med 1,67 miljarder kronor 2016.

Regeringen bedömer (avsnitt 6.5.5) att uppräkningen av den nedre skiktgränsen för statlig inkomstskatt 2017 bör begränsas till förändringen i konsumentprisindex plus 1 procentenhet. Det kommande lagförslaget bör träda i kraft den 1 januari 2017.

Motionerna

I partimotion 2015/16:3043 av Anna Kinberg Batra m.fl. yrkande 9 avslår Moderaterna regeringens förslag om förändringar av den statliga inkomstskatten.

Sverigedemokraterna avslår i partimotion 2015/16:761 av Jimmie Åkesson m.fl. yrkande 4 i denna del regeringens förslag om förändringar av den statliga inkomstskatten.

I partimotion 2015/16:3223 av Anders W Jonsson m.fl. yrkandena 5 i denna del, 11 och 30 avslår Centerpartiet regeringens förslag om förändringar av den statliga inkomstskatten och föreslår att den nedre skiktgränsen för statlig inkomstskatt höjs till 443 800 kronor så att alla som tjänar under 38 000 kronor per månad enbart betalar kommunal inkomstskatt.

I partimotion 2015/16:3244 av Jan Björklund m.fl. yrkandena 5 i denna del och 6 i denna del avslår Folkpartiet regeringens förslag om förändringar av den statliga inkomstskatten. Motionärerna föreslår att den nedre skiktgränsen höjs så att alla som tjänar under 40 000 kronor per månad enbart betalar kommunal inkomstskatt. Det andra steget i den i den statliga inkomstskatten halveras 2016 och tas bort helt 2017.

I partimotion 2015/16:2512 av Andreas Carlson m.fl. yrkande 17 avslår Kristdemokraterna regeringens förslag om förändringar av den statliga inkomstskatten.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar regeringens bedömning att såväl offentligfinansiella som fördelningspolitiska skäl talar för att uppräkningen av den nedre skiktgränsen bör begränsas. Det framgår av redovisningen i propositionen att förslaget bidrar till att minska den ekonomiska skillnaden mellan hushåll med låga respektive höga inkomster och mellan kvinnor och män.

När det gäller kommande uppräkningar bör den nuvarande regeln om uppräkning med konsumentprisindex plus 2 procentenheter justeras så att uppräkningen av den nedre skiktgränsen begränsas till konsumentprisindex plus 1 procentenhet. Utskottet delar således regeringens bedömning i denna del.

Motionsförslagen innebär att kraftiga skattesänkningar riktas till grupper med förhållandevis höga inkomster. De är enligt utskottets mening inte möjliga att förena med de viktiga satsningar på investeringar i bostäder, klimatomställning och infrastruktur, i kunskap och konkurrenskraft och i välfärd och jämställdhet som ingår i regeringens budget.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag, delar regeringens bedömning och avstyrker motionsförslagen.

Förändringar av husavdraget

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om förändringar av husavdraget och avstyrker motionsförslagen om att husavdraget i stället ska utvidgas på olika sätt.

Jämför avvikande meningarna 1 (M), 2 (SD), 3 (C), 4 (FP) och 5 (KD).

Propositionen

Regeringen föreslår (punkterna 22, 24 och 26) förändringar av husavdraget som sammantaget ökar skatteintäkterna med 5,66 miljarder kronor 2016.

Taket för RUT-avdraget sänks från 50 000 kronor till 25 000 kronor för den som inte har fyllt 65 år vid beskattningsårets ingång, skattereduktionen för matlagning slopas och skattereduktionen för städning och rengöring begränsas till enklare städ- och rengöringsarbete samt flyttstädning. Regeringen anför att det nuvarande taket på 50 000 kronor per beskattningsår innebär att den skattskyldige kan få en skattelättnad för arbetskostnader på upp till 100 000 kronor under ett år, vilket i stort sett endast höginkomsttagare kan betala för sådana tjänster. Med ett lägre tak riktas avdraget mer till genomsnittliga hushålls behov av hushållsarbete. En förändring är därmed fördelningspolitiskt motiverad. Undantag bör dock göras för äldre personer eftersom dessa individer kan ha ett större behov av hushållsarbete. Sänkningen av den maximala reduktionen föreslås därför bara omfatta personer som inte har fyllt 65 år vid beskattningsårets ingång.

RUT-avdraget för matlagning slopas. RUT-avdraget för matlagning omfattar även avancerad matlagning utförd av professionella kockar, som inte utgör ett substitut för de skattskyldigas eget arbete, och har i rättstillämpningen även kommit att inkludera anlitande av bartenders. Åtskillig matlagning torde dessutom redan vara undantagen från skattereduktionen för matlagning till följd av att den mervärdesskatterättsligt utgör en cateringtjänst. Regeringen gör därför bedömningen att matlagning inte bör omfattas av skattereduktionen för hushållsarbete.

Bestämmelsen om skattereduktion för städarbete och annat rengöringsarbete ändras så att den omfattar enklare städ- och rengöringsarbete samt flyttstädning.

Regeringens förslag innebär vidare att subventionsgraden för ROT-tjänster sänks från 50 procent till 30 procent när det gäller köp från den som är godkänd för F-skatt eller har intyg eller annan handling om motsvarande kontroll i hemlandet. Sänkningen gäller även när en anställd får ROT-tjänster som förmån. Regeringen anför att en skattereduktion om 50 procent av arbetskostnaden får anses vara hög. Skattereduktionen vid tidigare tidsbegränsade ROT-avdrag uppgick till 30 procent av underlaget, vilket bedöms vara en lämplig subventionsgrad även för det nuvarande ROT-avdraget.

Bestämmelsen om beräkning av skatteavdrag för förmån av RUT- eller ROT-arbete anpassas till de nya nivåerna.

Ändringarna träder i kraft den 1 januari 2016.

Motionerna

Moderaterna avslår i partimotion 2015/16:3043 av Anna Kinberg Batra m.fl. yrkandena 5 i denna del och 7 regeringens förslag om förändringar i husavdraget och föreslår att RUT-avdraget breddas till flyttjänster 2018 (550 miljoner kronor). Förslag med en liknande inriktning finns i kommittémotion 2015/16:2274 av Elisabeth Svantesson m.fl. (M) och i motionerna 2015/16:1065 av Betty Malmberg (M), 2015/16:1071 av Betty Malmberg (M), 2015/16:1564 av Cecilie Tenfjord-Toftby (M) yrkande 1, 2015/16:1678 av Margareta B Kjellin (M) och 2015/16:2318 av Pia Hallström (M).

Sverigedemokraterna avslår i partimotion 2015/16:761 av Jimmie Åkesson m.fl. yrkande 4 i denna del regeringens förslag om förändringar i husavdraget.

Centerpartiet avslår i partimotion 2015/16:3223 av Anders W Jonsson m.fl. yrkandena 5 i denna del, 13 och 28 regeringens förslag om förändringar i husavdraget och föreslår en utökning av RUT-avdraget till flyttjänster (550 miljoner kronor), it-relaterade tjänster i hemmet (166 miljoner kronor) och läxhjälp (50 miljoner kronor). Förslag med en liknande inriktning finns i motionerna 2015/16:3006 av Helena Lindahl och Staffan Danielsson (båda C) och 2015/16:3039 av Kerstin Lundgren (C) yrkande 1.

Folkpartiet avslår i partimotion 2015/16:3244 av Jan Björklund m.fl. yrkande 5 i denna del regeringens förslag om sänkt tak i RUT och sänkt subventionsgrad i ROT och föreslår en utvidgning RUT-avdraget till flyttjänster (550 miljoner kronor) och en höjning av subventionsgraden för den som är över 80 år (200 miljoner kronor). Motionärerna återinför också RUT-avdraget för läxhjälp (50 miljoner kronor).

Kristdemokraterna avslår i partimotion 2015/16:2512 av Andreas Carlson m.fl. yrkandena 5 i denna del och 15 regeringens förslag om förändringar i ROT och RUT och föreslår att RUT-avdraget utvidgas till tvätteritjänster (150 miljoner kronor). Motionärerna vill också undersöka möjligheten att utvidga RUT-avdraget till flyttjänster och it-tjänster i hemmet. Liknande förslag finns i kommittémotion 2015/16:1994 av Désirée Pethrus m.fl. (KD) yrkande 9, motion 2015/16:1997 av Désirée Pethrus (KD) och kommittémotion 2015/16:3207 av Penilla Gunther m.fl. (KD) yrkandena 11–13.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att det finns skäl att begränsa utrymmet för RUT-tjänster så att kostnaden för denna skatteutgift sänks till en nivå som stämmer bättre överens med syftet att underlätta för hushåll med begränsade resurser att köpa tjänster. Det nuvarande taket för RUT-avdraget innebär en subvention för arbetskost-

nader på upp till 100 000 kronor per år, vilket i stort sett endast höginkomsttagare kan betala för sådana tjänster. Även förslaget om att slopa skattereduktionen för matlagning och att begränsa skattereduktionen för städning och rengöring med utrustning som inte förekommer i ett genomsnittligt hushåll gör att RUT-avdraget riktas mer mot ett genomsnittligt hushålls behov.

Skattereduktionen för hjälp med läxor och annat skolarbete innebar att läxhjälp subventionerades för elever vars föräldrar var villiga och hade medel att betala. Den slopades därför. Utskottet är inte berett att tillstyrka att den återinförs.

Även när det gäller ROT-tjänster finns det enligt utskottets mening anledning att vara restriktiv och att återkommande överväga om den offentligfinansiella kostnaden är motiverad. Många av tjänsterna inom ramen för ROT-avdraget bedöms vara kvalificerade och därmed inte utgöra ett substitut för eget arbete i hemmet. Därför förväntas inte köparnas arbetsutbud öka i stor utsträckning till följd av avdraget. Då en ökad efterfrågan på arbetskraft till följd av ROT-avdraget inte bedöms riktas till personer med en svag anknytning till arbetsmarknaden förväntas det inte heller öka sysselsättningen i ekonomin i sin helhet, utan snarare tränga undan sysselsättning i andra sektorer. Av främst denna anledning bedöms ROT-avdragets självfinansieringsgrad vara låg. Vidare har kostnaderna för ROT-avdraget ökat betydligt mer än förväntat. För 2014 har Skatteverket betalat ut närmare 17 miljarder kronor i ROT-avdrag. Vid nuvarande subventionsnivå bedöms kostnaderna för ROT-avdraget överstiga dess positiva effekter. Det finns därför skäl att minska subventionsgraden från 50 till 30 procent.

Genom en begränsning av subventionen av reparation, underhåll och om- och tillbyggnad av befintliga bostäder frigörs medel för att bl.a. öka byggandet av nya bostäder. ROT-avdraget bör främst ses som en konjunkturåtgärd. Genom regeringens satsningar på bostäder förväntas efterfrågan på byggarbetskraft öka och därmed minskar behovet av konjunkturinsatser.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag och avstyrker motionsförslagen.

Slopad avdragsrätt för privat pensionssparande

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om slopad avdragsrätt för privat pensionssparande.

Propositionen

Regeringen föreslår (punkt 22) att rätten att göra avdrag för premier för pensionsförsäkring och inbetalningar på pensionssparkonto med ett fast belopp om 1 800 kronor per år slopas. Anställda som helt saknar pensionsrätt i anställning eller skattskyldiga som har inkomst av aktiv näringsverksamhet

ska även fortsättningsvis kunna göra avdrag med belopp motsvarande det särskilda tilläggsutrymmet.

De nya reglerna träder i kraft den 1 januari 2016 och tillämpas första gången för försäkringspremier som betalas och inbetalningar på pensionssparkonton som görs efter den 31 december 2015.

Regeringen anför att det finns skäl för enskilda att spara till sin pension, men det finns inga entydiga motiv till att det bör ske i en viss skattesubventionerad sparform. Därutöver gynnar pensionsparavdragets konstruktion vissa grupper mer än andra. En skattesubvention av en viss typ av pensionssparande är ett trubbigt instrument för att stötta individer med låg ersättningsgrad från allmän pension och tjänstepension. Det finns därför såväl fördelningsargument som effektivitetsargument för att jämna ut de skattemässiga villkoren mellan olika sparformer. Regeringen anser därmed att rätten att göra pensionsparavdrag med ett fast belopp ska slopas.

Förslaget beräknas öka skatteintäkterna med 1,36 miljarder kronor 2016 och 0,43 miljarder kronor varaktigt.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har ingen invändning mot regeringens förslag och tillstyrker propositionen i denna del.

Återköp av pensionsförsäkring och avslut av pensionssparkonto

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om lättnader i reglerna för återköp av pensionsförsäkring och avslut av pensionssparkonto.

Propositionen

Regeringen föreslår att gränsbeloppet för återköp av pensionsförsäkring och avslut av pensionssparkonto utan dispens från Skatteverket ska höjas för att minska antalet dispensfall. Också i övrigt föreslås lättnader i de regler som gäller vid återköp av pensionsförsäkring och avslut av pensionssparkonto.

De nya reglerna träder i kraft den 1 januari 2016.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har ingen invändning mot regeringens förslag och tillstyrker propositionen i denna del.

Nedsättning av avkastningsskatt

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om en utvidgning av möjligheten att sätta ned avkastningsskatten.

Propositionen

Regeringen föreslår (punkt 22) att möjligheten att sätta ned avkastningsskatten utvidgas till utländsk skatt och kupongskatt som hänför sig till avtal om tjänstepension som ingåtts med ett utländskt tjänstepensionsinstitut.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har ingen invändning mot regeringens förslag och tillstyrker propositionen i denna del.

Reseavdrag m.m.

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslagen om förändringar i reseavdraget och avdraget för övriga utgifter.

Jämför avvikande meningarna 2 (SD), 4 (FP) och 5 (KD).

Bakgrund

Under vissa förutsättningar kan avdrag göras för kostnader för arbetsresor med egen bil till den del kostnaderna överstiger 10 000 kronor. I sådant fall får avdrag göras med 18 kronor och 50 öre per mil. Samma schablonmässigt beräknade belopp gäller vid avdrag för kostnader för resor med egen bil i tjänsten eller i näringsverksamhet. Beloppet är avsett att täcka de milbundna kostnaderna.

Avdrag får också göras för övriga utgifter i tjänst till den del de överstiger 5 000 kronor. Exempel på övriga utgifter är utgifter för arbetsrum, facklitteratur, representation, skyddsutrustning och skyddskläder, telefon, verktyg och instrument samt vård. Ersättning för vård i familjehem betalas i regel ut i form av en arvodesdel och en omkostnadsdel och de utgifter som betalas med omkostnadsersättningen får dras av. Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) har utfärdat rekommendationer om ersättningar till familjehem och avdrag får göras högst med rekommenderade belopp om inte utgifterna varit högre på grund av särskilda förhållanden.

Motionerna

I partimotion 2015/16:761 av Jimmie Åkesson m.fl. yrkande 4 i denna del föreslår Sverigedemokraterna att milersättningen höjs med 5 kronor. Motionärerna anför att milersättningen har legat still sedan 2008 samtidigt som bensinpriset stigit med närmare 3 kronor per liter. Förslaget bidrar till att skapa en rörligare arbetsmarknad som sänker trösklarna in på arbetsmarknaden för människor på landsbygden.

I partimotion 2015/16:3244 av Jan Björklund m.fl. yrkande 5 i denna del föreslår Folkpartiet att reseavdraget anpassas regionalt. Gränsen för reseavdrag höjs till 19 000 kronor i kommungrupp 1–4 och sänks till 9 000 kronor i övriga kommuner. Reformen beräknas höja statens inkomster med 1,3 miljarder kronor.

I partimotion 2015/16:2512 av Andreas Carlson m.fl. yrkande 5 i denna del föreslår Kristdemokraterna att reseavdraget begränsas i syfte att öka statens intäkter med 200 miljoner kronor. Motionärerna föreslår vidare att avdraget för övriga utgifter tas bort då det är rimligt att arbetsgivaren står för de kostnader som uppstår i tjänsten. Dagbarnvårdare kompenseras för skattehöjningen via anslag 1:1 i Utgiftsområde 25. Netto ger detta en ökning av statens intäkter med 380 miljoner kronor.

I kommittémotion 2015/16:3147 av Penilla Gunther m.fl. yrkande 15 föreslår Kristdemokraterna vidare att arbetspendling underlättas genom att milersättningen för arbetsresor höjs med 1 krona och 50 öre. Detta finansieras genom att beloppsgränsen för reseavdrag höjs till 12 000 kronor. Ett motsvarande förslag finns i kommittémotion 2015/16:3148 yrkande 22 av Robert Halef m.fl. (KD).

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att beskattningen så långt möjligt bör ha en likformig och neutral utformning. Avvikelser som syftar till att gynna eller missgynna olika företeelser bör inte införas utan starka skäl. Utskottet anser att reglerna om reseavdrag har en rimlig utformning och är inte berett att tillmötesgå förslagen om ändrade regler för reseavdrag. Utskottet är inte heller berett att slopa avdraget för övriga utgifter i tjänsten. Utskottet avstyrker motionsförslagen.

Personaloptioner

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslaget om förändringar i reglerna om beskattning av personaloptioner.

Jämför avvikande mening 3 (C).

Bakgrund

Om en anställd till följd av sin tjänst köper värdepapper på förmånliga villkor från sin arbetsgivare, ska den anställde beskattas för denna förmån i inkomstslaget tjänst det beskattningsår då förvärvet sker. Om det som förvärvas inte är ett värdepapper utan en rätt att i framtiden köpa ett värdepapper till ett i förväg bestämt pris eller på i övrigt förmånliga villkor (personaloption) ska förmånen tas upp som en intäkt det beskattningsår då rätten utnyttjas eller överlåts. Personaloptionen fås vanligtvis utan ersättning från arbetsgivaren eller uppdragsgivaren och har villkor som är mycket fast anknutna till anställningen. Den kan vanligtvis inte överlåtas. I jämförelse med andra optionsprogram har personaloptionen en lång löptid (upp till tio år).

Motionerna

Centerpartiet föreslår i partimotion 2015/16:3223 av Anders W Jonsson m.fl. yrkandena 5 i denna del och 9 att reglerna om personaloptioner görs mer förmånliga. Partiet anser att beskattning bör ske när de aktier som ligger till grund för optionen säljs och att en eventuell vinst ska beskattas som kapitalinkomst, med begränsningsregler tänkta att gynna långsiktigt ägande och ett tak för hur stor vinst som kan tas ut till den lägre kapitalbeskattningen. Dessa begränsningsregler rör bl.a. vilken typ av företag det rör sig om och hur stort det är.

Utskottets ställningstagande

Utredningen om skatteregler för incitamentsprogram (Fi 2014:04, dir. 2014: 33) tillsattes i mars 2014. Utredningen ska se över skattereglerna för finansiella instrument, t.ex. optioner och andra aktierelaterade instrument, i syfte att främja entreprenörskap och jobbskapande investeringar i snabbväxande företag genom att skapa konkurrenskraftiga regler som ökar möjligheterna att attrahera och behålla nyckelkompetens. Skattereglerna ska förbättras samtidigt som grundläggande skatterättsliga principer beaktas. Uppdraget ska redovisas senast den 15 mars 2016.

Utskottet har inte för avsikt att föregripa det pågående utredningsarbetet och avstyrker det aktuella motionsförslaget.

Slopad skattereduktion för gåvor

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om slopad skattereduktion för gåvor. Utskottet avstyrker motionsförslagen.

Jämför avvikande meningarna 1 (M), 3 (C), 4 (FP) och 5 (KD).

Propositionen

Regeringen föreslår (punkt 22 och 28) att skattereduktionen för gåvor till ideell verksamhet och förfarandet med godkännande av gåvomottagare slopas.

Ändringarna träder i kraft den 1 januari 2016. En betald årsavgift för godkänd gåvomottagare som avser tid efter 2015 ska betalas tillbaka. Äldre bestämmelser gäller för tid före ikraftträdandet.

En stark och livaktig ideell sektor har stor betydelse för samhällslivet och demokratin. Det är emellertid angeläget att skatter tas ut på ett sätt som främjar skattepolitikens främsta syfte, dvs. att finansiera den gemensamma välfärden, och också i övrigt är förenliga med de övergripande målen för regeringens ekonomiska politik. Skattereduktion för gåvor ökar komplexiteten i skattesystemet. Det förtjänar att framhållas att det faktum att det aktuella skatteincitamentet utformades som en skattereduktion när det infördes uttryckligen ansågs innebära en markering av att reglerna i princip ligger vid sidan av den vanliga beskattningen. Stöd till de verksamheter som den ideella sektorn bedriver bör fördelas utifrån en prioritering och bedömning av hur dessa bidrar till samhällsnytta, snarare än utifrån vilken förmåga de berörda organisationerna har att hitta privatpersoner som har råd att genom gåvor stödja verksamheten. Offentligt stöd bör snarare utgå från tydliga prioriteringar än från privatpersoners val av och förmåga till stöd via skattereduktion.

Skattereduktionen för gåvor har också inneburit att Skatteverket måste pröva frågor om godkännande av gåvomottagare och utöva tillsyn över godkända gåvomottagare – uppgifter som är helt verksamhetsfrämmande för myndigheten.

Skatteintäkterna beräknas öka med 0,25 miljarder kronor 2016 genom detta förslag.

Motionerna

Moderaterna säger i partimotion 2015/16:3043 av Anna Kinberg Batra m.fl. yrkandena 5 i denna del och 10 nej till slopad avdragsrätt för gåvor (250 miljoner kronor).

Centerpartiet säger i partimotion 2015/16:3223 av Anders W Jonsson m.fl. yrkandena 5 i denna del och 31 nej till slopad avdragsrätt för gåvor.

Folkpartiet säger i partimotion 2015/16:3244 av Jan Björklund m.fl. (FP) yrkande 5 i denna del nej till slopad avdragsrätt för gåvor (250 miljoner kronor).

Kristdemokraterna säger i partimotion 2015/16:2512 av Andreas Carlson m.fl. yrkandena 5 i denna del och 18 nej till slopad avdragsrätt för gåvor (250 + 10 miljoner kronor).

Kristdemokraterna föreslår i partimotion 2015/16:2979 av Andreas Carlson m.fl. yrkande 2 att gåvoskatteavdraget behålls och utökas.

I motion 2015/16:1064 av Betty Malmberg (M) föreslås att riksdagen överväger att inte avskaffa skattereduktionen för gåvor.

I kommittémotion 2015/16:2567 av Roland Utbult m.fl. (KD) yrkande 26 föreslås mer resurser till hjälporganisationer och att gåvoskatteavdraget ska behållas.

I motion 2015/16:2965 av Jan R Andersson (M) föreslås en översyn av regelverket för avdragsrätt för gåvor i syfte att medlen ska öka och komma fler till del.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar regeringens uppfattning att skattereduktionen för gåvor och det därmed sammanhängande förfarandet med godkännande av gåvomottagare bör slopas.

En stark och livaktig ideell sektor har stor betydelse för samhällslivet och demokratin. Det är samtidigt angeläget att skatter tas ut på ett sätt som främjar skattepolitikens främsta syfte, dvs. att finansiera den gemensamma välfärden, och också i övrigt är förenliga med de övergripande målen för regeringens ekonomiska politik. Skattereduktion för gåvor ökar komplexiteten i skattesystemet. Det faktum att det aktuella skatteincitamentet utformades som en skattereduktion när det infördes ansågs innebära en markering av att reglerna i princip ligger vid sidan av den vanliga beskattningen. Utskottet instämmer i att stöd till de verksamheter som den ideella sektorn bedriver bör fördelas utifrån en prioritering och bedömning av hur dessa bidrar till samhällsnytta, snarare än utifrån vilken förmåga de berörda organisationerna har att hitta privatpersoner som har råd att genom gåvor stödja verksamheten. Offentligt stöd bör snarare utgå från tydliga prioriteringar än från privatpersoners val av och förmåga till stöd via skattereduktion.

Skattereduktionen för gåvor har också inneburit att Skatteverket måste pröva frågor om godkännande av gåvomottagare och utöva tillsyn över godkända gåvomottagare – uppgifter som är helt verksamhetsfrämmande för myndigheten.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag och avstyrker motionerna.

Beskattning av utländska socialförsäkringspensioner

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om beskattning av utländska socialförsäkringspensioner.

Propositionen

Regeringen föreslår (punkt 22) att utländska ersättningar som motsvarar allmän ålderspension, efterlevandepension och premiepension till efterlevande enligt socialförsäkringsbalken ska omfattas av inkomstskattelagens definition av pension. Förslaget innebär att de utländska ersättningarna likställs med motsvarande svenska ersättningar när det gäller grunden för beskattning.

Utländska ersättningar som motsvarar barnpension enligt socialförsäkringsbalken ska bara tas upp till beskattning till den del pensionen för varje månad överstiger en tolftedel av 40 procent av prisbasbeloppet eller, vid pension efter båda föräldrarna, 80 procent av prisbasbeloppet.

Om både barnpension enligt socialförsäkringsbalken och motsvarande utländsk ersättning betalas ut, eller om flera utländska ersättningar betalas ut, ska den del av det sammanlagda beloppet som överstiger beloppsgränsen tas upp.

I dag beskattas svensk barnpension endast till viss del i motsats till utländsk periodisk barnpension som beskattas fullt ut. Det finns inte något skäl att beskatta svensk och utländsk barnpension olika.

De nya bestämmelserna träder i kraft den 1 januari 2016 och tillämpas första gången för beskattningsår som börjar efter den 31 december 2015. Den offentligfinansiella positiva effekten av båda förslagen bedöms sammantaget vara 0 miljoner kronor.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har inte något att invända mot regeringens förslag och tillstyrker propositionen i denna del.

Nedsatt förmånsvärde för vissa miljöanpassade bilar

Utskottets förslag i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning om att den tidsbegränsade nedsättningen av förmånsvärdet för vissa miljöanpassade bilar ska förlängas med tre år samtidigt som den maximala nedsättningen begränsas. Utskottet avstyrker motionsförslaget om att förmånstaket inte ska sänkas.

Jämför avvikande mening 3 (C).

Propositionen

Regeringen föreslår att den tidsbegränsade nedsättningen av förmånsvärdet för vissa miljöanpassade bilar förlängs med tre år. Den maximala nedsättningen bör dock begränsas till 10 000 kronor per år.

Förslaget träder i kraft den 1 januari 2017.

De nuvarande reglerna om nedsättning av förmånsvärdet för miljöanpassade bilar består av två delar. Den första delen består av en permanent nedsättning som innebär att förmånsvärdet för en bil som helt eller i denna del är utrustad med teknik för drift med elektricitet eller med mer miljöanpassade drivmedel än bensin eller dieselolja sätts ned till en nivå som motsvarar förmånsvärdet för en jämförbar bensin- eller dieseldriven bil. Den andra delen består av tidsbegränsade regler som innebär att för bilar som är utrustade med teknik för drift med elektricitet som tillförs genom laddning från yttre energikälla eller med annan gas än gasol görs nedsättning till ett värde som motsvarar 60 procent av förmånsvärdet för närmast jämförbara konventionella bil, dock högst med 16 000 kronor per år. Den tidsbegränsade nedsättningen gäller t.o.m. det beskattningsår som slutar den 31 december 2016.

Mot bakgrund av lagstiftningens syfte, dvs. att stimulera introduktionen av mer miljövänliga bilar, bör reglerna förlängas med ytterligare tre år. Av offentligfinansiella skäl bör dock den maximala nedsättningen minskas från 16 000 till 10 000 kronor per år. Det kommande förslaget bedöms minska skatteintäkterna med 188 miljoner kronor 2017, 217 miljoner kronor 2018 och 235 miljoner kronor 2019.

Finansdepartementet kommer att remittera ett förslag med angiven ändring. Regeringen avser att under 2016 återkomma till riksdagen med ett förslag.

Motionen

Centerpartiet ställer sig i partimotion 2015/16:3223 av Anders W Jonsson m.fl. yrkandena 5 i denna del, 19 och 22 bakom förslaget om att den tidsbegränsade nedsättningen förlängs med tre år men säger nej till förslaget om en nedsättning av förmånstaket (123 miljoner kronor 2017).

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar regeringens bedömning att den tidsbegränsade nedsättningen av förmånsvärdet för vissa miljöanpassade bilar bör förlängas med ytterligare tre år men att den maximala nedsättningen av finansiella skäl begränsas från 16 000 till 10 000 kronor per år.

Utskottet avstyrker motionsförslaget om att förmånstaket inte ska sänkas.

Särskild löneskatt för äldre

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om att införa en särskild löneskatt för äldre och avstyrker motionsförslagen.

Jämför avvikande meningarna 1 (M), 2 (SD), 3 (C), 4 (FP) och 5 (KD).

Propositionen

Regeringen föreslog i budgetpropositionen för 2015 att särskild löneskatt för äldre skulle införas. Riksdagen beslutade dock att avslå förslaget (bet. 2014/15:FiU1). Regeringen anser alltjämt att särskild löneskatt bör införas för äldre.

Regeringen föreslår (punkt 16) att en särskild löneskatt införs på löner, arvoden, förmåner och andra ersättningar för arbete till personer som vid årets ingång har fyllt 65 år. Särskild löneskatt införs även på inkomst av aktiv näringsverksamhet för personer som vid årets ingång har fyllt 65 år samt för personer som inte har fyllt 65 år men som under hela året har uppburit hel allmän ålderspension enligt socialförsäkringsbalken. Den särskilda löneskatten bestäms till 6,15 procent.

Ändringarna träder i kraft den 1 januari 2016.

Den särskilda löneskatten på vissa förvärvsinkomster infördes av likformighetsskäl i samband med 1991 års skattereform. Utgångspunkten var att all ersättning för arbete och all inkomst av näringsverksamhet bör beläggas med någon typ av socialavgift eller motsvarande skatt. Dessa skäl äger alltjämt giltighet.

Det finns även offentligfinansiella skäl för att återinföra särskild löneskatt på löner, arvoden, förmåner och andra ersättningar för arbete till personer som vid årets ingång har fyllt 65 år. Detsamma gäller för inkomst av aktiv näringsverksamhet för personer som vid årets ingång har fyllt 65 år samt för personer som inte har fyllt 65 år men som under hela året har uppburit hel allmän ålderspension enligt socialförsäkringsbalken.

Skattesatsen bör i nuläget bestämmas till 6,15 procent. För de personer som vid årets ingång har fyllt 65 år och som omfattas av det reformerade ålderspensionssystemet betalas i dag en ålderspensionsavgift på 10,21 procent

på inkomster i form av löner, arvoden, förmåner och andra ersättningar för arbete samt på inkomst av aktiv näringsverksamhet. Personer som är födda 1937 eller tidigare betalar ingen ålderspensionsavgift. Detta talar för att skattesatsen bör bestämmas till en högre nivå för personer som är födda 1937 eller tidigare. Av förenklingsskäl bör dock skattesatsen, enligt regeringens mening, bestämmas till samma nivå för personer som vid årets ingång har fyllt 65 år, dvs. oavsett av om de omfattas av det reformerade ålderspensionssystemet eller inte. Samma skattesats bör även, i fråga om inkomst av aktiv näringsverksamhet, gälla för personer som är under 65 år och som under hela året har uppburit hel allmän ålderspension enligt socialförsäkringsbalken.

Den offentligfinansiella bruttointäkten beräknas till 2,10 miljarder kronor 2016. Nettointäkten beräknas till 1,77 miljarder kronor 2016. Den varaktiga intäkten beräknas till 1,72 miljarder kronor.

Motionerna

Moderaterna avvisar i partimotion 2015/16:3043 av Anna Kinberg Batra m.fl. yrkandena 1 i denna del, 5 i denna del och 11 förslaget om att införa en särskild löneskatt för äldre (1 770 miljoner kronor).

Sverigedemokraterna avvisar i partimotion 2015/16:761 av Jimmie Åkesson m.fl. yrkandena 1 i denna del och 4 i denna del förslaget om att införa den särskilda löneskatten för äldre (1800 miljoner kronor).

Centerpartiet avvisar i partimotion 2015/16:3223 av Anders W Jonsson m.fl. yrkandena 1 i denna del, 5 i denna del och 32 förslaget om att införa den särskilda löneskatten för äldre (1 770 miljoner kronor).

Folkpartiet avvisar i partimotion 2015/16:3244 av Jan Björklund m.fl. yrkandena 1 i denna del och 5 i denna del förslaget om att återinföra den särskilda löneskatten för äldre (1 270 miljoner kronor).

Kristdemokraterna avvisar i partimotion 2015/16:2512 av Andreas Carlson m.fl. yrkandena 1 i denna del, 5 i denna del och 19 förslaget om att åter införa en särskild löneskatt för äldre (1 870 miljoner kronor).

I motion 2015/16:1199 av Tina Ghasemi m.fl. (M) föreslås att den särskilda löneskatten för äldre inte ska höjas.

I kommittémotion 2015/16:1991 av Désirée Pethrus m.fl. (KD) yrkande 14 föreslås att en löneskatt för äldre inte ska återinföras.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar regeringens bedömning att likformighetsskäl talar för att den särskilda löneskatten för äldre bör återinföras. Utgångspunkten är att all ersättning för arbete och all inkomst av näringsverksamhet bör beläggas med någon typ av socialavgift eller motsvarande skatt. Även offentligfinansiella skäl talar för att den särskilda löneskatten för äldre bör återinföras.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag och avstyrker motionerna.

Höjd beskattning av sparande på investeringssparkonto och i kapitalförsäkring

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om att ändra beräkningen av schablonintäkten för investeringssparkonto respektive skatteunderlaget för kapitalförsäkring.

Propositionen

Regeringen föreslår (punkt 17 och 22) att schablonintäkten för investeringssparkonto respektive skatteunderlaget för kapitalförsäkring ska beräknas genom att multiplicera kapitalunderlaget med statslåneräntan ökad med 0,75 procentenheter. Schablonintäkten respektive skatteunderlaget ska dock beräknas till lägst 1,25 procent av kapitalunderlaget. Ändringen träder i kraft den 1 januari 2016 och tillämpas för första gången för beskattningsår som börjar efter den 31 december 2015.

Nivån på beskattningen av sparande på investeringssparkonto bestäms av produkten av skattesatsen och den schablonmässigt beräknade avkastningen. Beskattningen bygger i dag på en schablonavkastning som motsvarar statslåneräntan. Statslåneräntan, dvs. den genomsnittliga räntan för alla utestående statspapper med minst fem års återstående löptid, avspeglar avkastningen på en (i det närmaste) riskfri investering. Riskfyllda tillgångar som förvaras på investeringssparkonto, t.ex. aktier, har dock en riskjusterad överavkastning jämfört med statslåneräntan. Det innebär att sparande på investeringssparkonto i sådana tillgångar är skattemässigt gynnat i förhållande till konventionell kapitalbeskattning. Vid införandet av investeringssparkontot bedömdes att den effektiva beskattningen av ett investeringssparkonto med tillgångar i främst aktier och fondandelar samt till viss del likvida medel uppgick till ca 19 procent. Det motsvarar en skattesänkning med 9–10 procentenheter jämfört med konventionell kapitalbeskattning.

Regeringen anser mot denna bakgrund att det finns skäl att höja den schablonmässigt beräknade avkastningen så att den överstiger statslåneräntan. En höjd beskattning av sparande på investeringssparkonto ökar även den skattemässiga neutraliteten mellan olika sparformer. För att upprätthålla skattemässig neutralitet mellan sparande på investeringssparkonto och i kapitalförsäkring bör samma räntefaktor användas för beräkningen av schablonavkastningen för sparande på investeringssparkonto och i kapitalförsäkring.

Mot denna bakgrund föreslås att schablonintäkten för investeringssparkonto respektive skatteunderlaget för kapitalförsäkring ska beräknas genom att multiplicera kapitalunderlaget med statslåneräntan ökad med 0,75 procentenheter.

De bestämmelser om beräkning av skatteunderlaget för kapitalförsäkring som föreslås gäller också avtal om tjänstepension som är jämförbara med kapitalförsäkring.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har inte något att invända mot regeringens förslag och tillstyrker propositionen i denna del.

Slopad avdragsrätt för förvaltningsutgifter

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om att slopa avdragsrätten för förvaltningsutgifter.

Propositionen

Regeringen föreslår (punkt 22) att förvaltningsutgifter inte får dras av i inkomstslaget kapital. Den nya bestämmelsen träder i kraft den 1 januari 2016 och tillämpas första gången för beskattningsår som börjar efter den 31 december 2015.

Det finns både offentligfinansiella skäl och andra skäl som talar för ett slopande av avdragsrätten. Förvaltningsutgifter har i denna del karaktären av privata levnadskostnader, vilka som huvudregel inte får dras av vid beskattningen. Ett exempel på utgifter där inslaget av privata levnadskostnader är påfallande är bankfacksavgifter.

I samband med att avdragsrätten för förvaltningsutgifter begränsades till kostnader som överstiger 1 000 kronor uttalades även att detta skulle innebära att avdrag för förvaltningsutgifter i stort sett skulle upphöra för fysiska personer (se prop. 1984/85:180 s. 71). Eftersom begränsningen är nominellt bestämd och inte har ändrats trots att det har gått mer än 25 år sedan regleringen trädde i kraft, har effekten av reformen reducerats i takt med att den allmänna prisnivån stigit. Ett slopande av avdragsrätten för förvaltningsutgifter är därmed i linje med syftet med den ursprungliga reformen. Ett slopande av avdragsrätten för förvaltningsutgifter innebär också administrativa lättnader för Skatteverket.

Att slopa avdragsrätten för förvaltningsutgifter i inkomstslaget kapital beräknas öka skatteintäkterna med 0,18 miljarder kronor 2016 och varaktigt.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har inte något att invända mot regeringens förslag och tillstyrker propositionen i denna del.

Anpassningar till EU-rätten av investeraravdraget m.m.

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om att anpassa investeraravdraget till kommissionens nya riktlinjer om statligt stöd för riskfinansiering, och att anpassa reglerna för självständig näringsverksamhet i ett annat EES-land till EU:s regler om etableringsfrihet.

Utskottet avstyrker motionsförslaget om att på annat sätt utveckla investeraravdraget.

Jämför avvikande meningar 2 (SD) och 3 (C)

Bakgrund

För att stimulera tillgången till kapital för mindre företag infördes den 1 december 2013 ett investeraravdrag. Investeraravdraget är ett avdrag i inkomstslaget kapital för fysiska personer som förvärvar andelar i ett företag av mindre storlek. Förvärvaren måste vara skattskyldig i Sverige för kapitalvinst på andelarna, och förvärvet ska ha skett i samband med företagets bildande eller vid en nyemission. Investeraravdrag kan också göras vid förvärv av lagerbolag. Avdrag får göras för hälften av betalningen för andelarna. Avdrag ges med högst 650 000 kronor per person och år, vilket motsvarar förvärv av andelar för 1,3 miljoner kronor. Om flera investerare investerar i ett och samma företag får det sammanlagda underlaget för investeraravdrag för det företaget uppgå till högst 20 miljoner kronor per år.

Reglerna om investeraravdrag finns i 43 kap. inkomstskattelagen (1999:1229), förkortad IL. Investeraravdraget är ett statligt stöd enligt bestämmelserna i EUF-fördraget som har anmälts till och godkänts av Europeiska kommissionen (kommissionen).

Bestämmelserna har utformats i enlighet med kommissionens riktlinjer för statligt stöd för att främja riskkapitalinvesteringar i små och medelstora företag (2006/C 194/02). Sverige har i samband med att investeraravdraget godkändes av kommissionen åtagit sig att vidta lämpliga åtgärder för att vid behov anpassa avdraget till eventuella nya riktlinjer.

Den 1 juli 2014 antog kommissionen nya riktlinjer för statligt stöd för att främja riskfinansieringsinvesteringar (2014/C 19/04). Enligt de nya riktlinjerna kan bara investerare som står i en oberoende ställning till det företag som investeringen avser få skattelättnader. Med oberoende privat investerare avses enligt riktlinjerna en privat investerare som inte är delägare i det företag i vilket investeringen görs. Så kallade affärsänglar och finansinstitut anses vara oberoende oavsett ägarförhållanden, i den mån de står för hela risken i förhållande till sin investering. Vidare betraktas samtliga privata investerare som oberoende vid skapandet av ett nytt företag.

Propositionen

Regeringen föreslår (punkt 22) att investeraravdrag inte ska få göras om den skattskyldige eller någon närstående under något av de två beskattningsåren närmast före det år förvärvet sker (förvärvsåret) eller under förvärvsåret fram till tidpunkten för förvärvet direkt eller indirekt innehar eller har innehaft andelar i det företag i vilket andelar har förvärvats eller i ett annat företag inom samma koncern.

Den nya bestämmelsen träder i kraft den 1 januari 2016 och tillämpas första gången på förvärv av andelar som sker efter den 31 december 2015.

Vidare föreslår regeringen att enskilda näringsidkare och delägare i handelsbolag som bedriver självständig näringsverksamhet i ett annat EES-land ska beskattas för resultatet på samma sätt som när verksamhet bedrivs i Sverige. Ändringarna träder i kraft den 1 januari 2016.

Utgångspunkten för kommissionens riktlinjer för statligt stöd för riskfinansieringsinvesteringar är att avhjälpa marknadsmisslyckanden på kapitalmarknaden i form av ofullständig eller asymmetrisk information. Investeraravdraget syftar också till att öka incitamenten att investera i nystartade företag och tillväxtföretag genom att kompensera investerare för den ofta tidskrävande informationsinhämtning han eller hon ställs inför vid investeringar i företag av mindre storlek (se prop. 2012/13:134 s. 28–32). Enligt de nuvarande reglerna får investeraravdrag dock göras av fysiska personer oavsett vilken koppling de har till det företag i vilket investeringen görs. De nya riktlinjerna för statligt stöd för att främja riskfinansieringsinvesteringar innebär att det inte längre är tillåtet att ge statligt stöd i form av skattelättnader till investerare som inte står i en oberoende ställning till det företag som investeringen avser. Reglerna för investeraravdrag måste därför anpassas till de nya riktlinjerna.

För att en investerare ska betraktas som oberoende får investeraren enligt riktlinjerna inte vara delägare i det företag i vilket investeringen görs. Regeringen anser dock, till skillnad från flera remissinstanser, att det inte är tillräckligt att enbart utesluta investerare som vid tidpunkten för investeringen direkt äger andelar i målföretaget. En sådan begränsning skulle nämligen vara lätt att kringgå och därmed inte bli verkningsfull. Informationsproblemen är vidare som mest påtagliga då utomstående investerar i mindre företag, medan redan befintliga ägare eller närstående till dessa har bättre insyn i företaget. Detta gäller även då förvärvet sker i ett annat koncernföretag än det i vilket investeraren redan är ägare, eller i företag i vilka investeraren tidigare varit ägare. Skälen för införandet av investeraravdraget är därmed inte lika starka i de fall investeraren inte är en utomstående person.

De nya reglerna bör därför utsträckas till att gälla både direkta och indirekta innehav samt närståendes innehav. Av samma skäl bör begränsningen inte utgå från innehav endast vid investeringstidpunkten utan också från innehav under en rimlig tid före denna. För värdeöverföringar och vissa interna förvärv gäller en tidsperiod som omfattar betalningsåret (det beskattningsår då full betalning för andelarna har skett) och en tvåårsperiod dessförinnan. En

motsvarande tidsgräns bör gälla också här, med den skillnaden att tidsgränsen bör räknas ifrån förvärvstidpunkten och inte betalningstidpunkten, eftersom bestämmelsen annars inte skulle få avsedd effekt i de fall då betalningstidpunkten inträffar senare än förvärvstidpunkten. Regeringen har förståelse för synpunkten att ytterligare villkor för investeraravdrag komplicerar systemet. Svårigheterna för investerare, företag och Skatteverket att hantera detta ska dock inte överdrivas.

Bestämmelserna kan leda till att självständigt bedriven näringsverksamhet i andra EES-länder missgynnas i förhållande till verksamhet som bedrivs i Sverige. Regeringen föreslår därför att enskilda näringsidkare som bedriver självständig näringsverksamhet i ett annat EES-land ska beskattas för resultatet på samma sätt som när verksamhet bedrivs i Sverige. Detsamma ska gälla för delägare i handelsbolag. Förslaget är en anpassning till EU-rättens etableringsfrihet.

Underlaget för avdrag under 2016 bedöms uppgå till ca 480 miljoner kronor. Baserat på de bedömningar som gjordes av fördelningen av användningen mellan nystartade företag och nyemissioner vid avdragets införande, och under antagandet att externa investerare står för ca 40 procent av det totala avdragsbeloppet, bedöms förslaget leda till att underlaget minskar med 120 miljoner kronor. Då investeraravdraget ger en skattesänkning med 15 procent innebär detta en ökning av skatteintäkterna med ca 18 miljoner kronor 2016.

Beräkningen av den varaktiga effekten av begränsningen av investeraravdraget kräver bedömningar om utvecklingen av användningen av avdraget framöver. Investeraravdraget har endast varit i kraft en kortare tid, och det är ännu svårt att bedöma hur populärt det kommer att bli. Då utvecklingen är svårbedömd utgår beräkningen från fasta priser och volymer, i enlighet med Finansdepartementets beräkningskonventioner. Den varaktiga effekten av förslaget att begränsa investeraravdraget bedöms därför bli en ökning av skatteintäkterna med 18 miljoner kronor.

Förslaget om att anpassa bestämmelserna om självständig näringsverksamhet till EU-rätten medför inte några offentligfinansiella effekter.

Motionerna

Sverigedemokraterna föreslår i partimotion 2015/16:761 av Jimmie Åkesson m.fl. yrkande 1 att möjligheten för juridiska personer att utnyttja investeraravdraget utreds. Vidare föreslår man att allmänheten ska kunna använda sig av avdraget för investeringar i riskkapitalfonder som satsar på småföretag och att nivån på avdraget höjs.

Centerpartiet föreslår i partimotion 2015/16:3223 av Anders W Jonsson m.fl. yrkande 10 att investeraravdraget vidareutvecklas och att reglerna förenklas. Avdragsrätten bör höjas till hela investeringen, och taket för investeringar bör höjas till 3 miljoner kronor. Denna reform skulle leda till minskade skatteintäkter på 250 miljoner kronor.

Utskottets ställningstagande

Investeraravdraget infördes den 1 december 2013. En förutsättning för avdraget är att det överensstämmer med bestämmelserna i EUF-fördraget om statligt stöd. Eftersom kommissionen så sent som den 1 juli 2014 antog nya riktlinjer för statligt stöd för att främja riskfinansiering, delar utskottet regeringens bedömning att investeraravdraget bör anpassas till de nya riktlinjerna. För att inte missgynna självständigt bedriven näringsverksamhet i andra EES-länder bör reglerna dessutom anpassas till EU:s regler om etableringsfrihet.

Utskottet finner inte någon anledning att i övrigt ändra reglerna om investeraravdrag och avstyrker därför motionerna.

Skattefrihet för ideell secondhandförsäljning

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om att i inkomstskattelagen ange att allmännyttiga ideella föreningars och registrerade trossamfunds försäljning av skänkta varor ska vara skattefri.

Bakgrund

Ideella föreningar och registrerade trossamfund är som huvudregel skattskyldiga för inkomst av näringsverksamhet. Med näringsverksamhet avses förvärvsverksamhet som bedrivs yrkesmässigt och självständigt. Allmännyttiga ideella föreningars och registrerade trossamfunds inkomster från hävdvunna finansieringskällor är dock normalt skattebefriade. Vid bedömningen av om det finns förutsättningar för skattebefrielse tas hänsyn till konkurrensförhållandena.

Högsta förvaltningsdomstolen har i ett avgörande (HFD 2013 ref. 56) bedömt att en ideell förenings försäljning av skänkta varor utgör en sådan verksamhet som enligt inkomstskattelagen ska anses vara en av hävd utnyttjad finansieringskälla för ideellt arbete. Det bör enligt Högsta förvaltningsdomstolen vara möjligt att göra skillnad mellan försäljning i butiker som är öppna dagligen och i vilka även anställd personal är verksam, å ena sidan, och försäljning i en lokal som håller öppet endast vid något enstaka tillfälle per vecka och som i allt väsentligt sköts av ideella krafter, å den andra. Det senare slaget av verksamhet kan närmast jämställas med regelbundet anordnade basarer. Enligt Högsta förvaltningsdomstolens mening bör i varje fall butiksförsäljning med skänkta varor som bedrivs under villkor som framstår som jämförbara med kommersiell handel i t.ex. antikvariat, antikhandel eller butiker för andrahandsförsäljning av märkeskläder inte anses jämförbar med den traditionella loppmarknadsformen.

Skatteverkets uppfattning i ett ställningstagande den 17 september 2014 (dnr 131 92444-14/111) är att en secondhandverksamhet som bedrivs i en butik som inte håller öppet mer än 24 timmar i veckan med till klart övervägande del ideellt arbetande personal kan jämställas med regelbundet anordnade basarer eller loppmarknader. Sådan secondhandförsäljning ska således, enligt Skatteverkets uppfattning, anses vara verksamhet som av hävd utnyttjas som finansieringskälla för ideellt arbete.

Skatteverket har även bedömt (ställningstagande den 17 september 2014 dnr 131 514551-14/111) att gåvor till bl.a. ideella föreningars secondhandverksamhet i form av tillgångar som ska säljas vidare av föreningen (lagertillgångar) redovisningsmässigt och skattemässigt ska värderas till nettoförsäljningsvärdet vid förvärvstidpunkten. Med nettoförsäljningsvärdet menas försäljningsvärdet efter avdrag för beräknade försäljnings- och hanteringskostnader och med beaktande av inkurans. Ställningstagandet innebär att om föreningar säljer de skänkta varorna för nettoförsäljningsvärdet så uppkommer det inte någon skattepliktig vinst.

Propositionen

Regeringen föreslår (punkt 22) att det i inkomstskattelagen anges att allmännyttiga ideella föreningars och registrerade trossamfunds verksamhet med försäljning av skänkta varor som utnyttjas som finansieringskälla för det ideella arbetet ska vara skattefri. Undantaget från skatteplikt gäller om föreningen eller trossamfundet i övrigt uppfyller de krav som ställs för inskränkt skattskyldighet.

De varor som säljs klassificeras inkomstskatte- och bokföringsmässigt som lager. Det skulle bli mycket komplicerat om olika skatteregler skulle tillämpas på försäljning av lagertillgångar under ett och samma beskattningsår. Mot denna bakgrund bedöms den föreslagna bestämmelsen vara av den karaktären att den bör tillämpas för ett helt beskattningsår. Förslaget kan tidigast börja tillämpas för beskattningsår som börjar efter den 31 december 2015.

Den nya bestämmelsen föreslås därför träda i kraft den 1 januari 2016 och tillämpas första gången på beskattningsår som börjar efter den 31 december 2015.

Utskottets ställningstagande

Ideell verksamhet har en lång tradition i Sverige och en stark folklig förankring, och den bidrar i hög grad till demokratin, välfärden, tryggheten, hälsan och livskvaliteten i det svenska samhället. Återanvändning och secondhandverksamhet som bedrivs ideellt för allmännyttiga ändamål genererar medel till sociala insatser och utvecklingsinsatser. Sådan verksamhet kan dessutom tillhandahålla meningsfull arbetsträning för människor som står utanför den ordinarie arbetsmarknaden, erbjuda volontärer möjlighet till meningsfull sysselsättning i ett socialt sammanhang och bidra till att resurser återanvänds.

Secondhandverksamheten är dessutom en viktig finansieringskälla för de ideella organisationerna.

Mot denna bakgrund välkomnar utskottet regeringens förslag om att skattefriheten för ideella föreningars och registrerade trossamfunds verksamhet med försäljning av skänkta varor regleras i inkomskattelagen.

Slopad avdragsrätt för avgifter och bidrag till Stiftelsen Svenska Filminstitutet

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om att slopa avdragsrätten för avgifter och bidrag till Stiftelsen Svenska Filminstitutet.

Utskottet avstyrker motionsförslaget.

Jämför avvikande mening 1 (M).

Bakgrund

Avdragsrätten för avgifter och bidrag till Stiftelsen Svenska Filminstitutet är kopplad till 2013 års filmavtal. Avdraget utgör ett undantag från huvudregeln att avdrag bara medges för utgifter för att förvärva och bibehålla inkomster. I budgetpropositionen utgiftsområde 17 avsnitt 2.6.1 föreslås att staten fr.o.m. 2017 ska ta ett helhetsansvar för den nationella filmpolitiken och därmed lämna filmavtalsmodellen.

Propositionen

Regeringen föreslår (punkt 22) att när 2013 års filmavtal och dess avtalsmodell upphör slopas avdragsrätten i inkomstskattelagen för de avgifter och bidrag som betalas respektive lämnas till Stiftelsen Svenska Filminstitutet av berörda avtalsparter i 2013 års filmavtal. Ändringen innebär att 16 kap. 11 § IL upphör att gälla.

Ändringen träder i kraft den 1 januari 2017. Den upphävda bestämmelsen gäller fortfarande för avgifter och bidrag som har betalats respektive lämnats till Stiftelsen Svenska Filminstitutet för tid före den 1 januari 2017.

Motionen

Moderaterna anför i partimotion 2015/16:3043 av Anna Kinberg Batra m.fl. yrkande 13 att partiet säger nej till slopad avdragsrätt för avgifter och bidrag till Stiftelsen Svenska Filminstitutet. Motionärerna vill i stället se ett förlängt filmavtal under den tid en ny filmpolitik noga utreds.

Utskottets ställningstagande

Som regeringen har anfört fyller avdragsrätten inte längre någon funktion när 2013 års filmavtal och dess avtalsmodell upphör. Undantaget bör då upphöra att gälla och paragrafen upphävas. Utskottet tillstyrker regeringens förslag och avstyrker motionen.

Införande av ett tonnageskattesystem

Utskottets förslag i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning att ett tonnageskattesystem bör införas.

Utskottet avstyrker motionsförslaget.

Propositionen

För att stärka den svenska handelsflottans konkurrenskraft och därigenom öka andelen svenskflaggade fartyg i den svenska handelsflottan bör ett system med tonnageskatt införas. För att åtgärden ska vara fullt finansierad bör bl.a. de ackumulerade överavskrivningar som rederierna har när de träder in i systemet beläggas med ränta.

Regeringen avser att under riksmötet återkomma till riksdagen med ett förslag. Innan det aviserade förslaget kan träda i kraft måste det anmälas till och godkännas av Europeiska kommissionen. Mot denna bakgrund bedöms ett system med tonnageskatt kunna träda i kraft tidigast den 1 juli 2016.

Motionen

I kommittémotion 2015/16:3148 av Robert Halef m.fl. (KD) yrkande 24 föreslår motionärerna att riksdagen ska rikta ett tillkännagivande till regeringen om att man stödjer ett förslag om att införa ett tonnageskattesystem.

Utskottets ställningstagande

Utskottet välkomnar regeringens bedömning om att ett tonnageskattesystem bör införas. Ett tillkännagivande från riksdagen i frågan är obehövligt.

Utskottet avstyrker motionsförslaget.

Kapitalvinst vid fastighetsförsäljning

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslagen om en förändring av reglerna om uppskov av reavinstbeskattning vid försäljning av bostäder.

Jämför avvikande meningarna 4 (FP) och 5 (KD).

Motionerna

Kristdemokraterna anför i partimotion 2015/16:2512 av Andreas Carlson m.fl. yrkande 13 att taket för uppskov med reavinstskatten bör tas bort om man samtidigt köper ny bostad. Betalningen av räntan på uppskovet ska kunna skjutas på framtiden när man köper en ny bostad. Räntan för uppskovet kan höjas något, motsvarande statens kreditkostnad.

Folkpartiet föreslår i partimotion 2015/16:3244 av Jan Björklund m.fl. yrkande 5 i denna del att taket för uppskov såväl som räntan på den uppskjutna reavinstbeskattningen avskaffas.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har tidigare avstyrkt motioner med förslag om ändrade skatteregler vid försäljning av bostadsfastigheter mot bakgrund av att Skatteverket har fått i uppdrag av regeringen att utreda möjligheterna till förenklad beskattning och service vid avyttring av vissa privatbostäder (Fi 2012/1017). Den 17 december 2012 redovisade Skatteverket sin utredning till Finansdepartementet i promemorian Förenklad beskattning och förbättrad service vid försäljning av privatbostadsfastigheter och privatbostadsrätter. Skatteverket har i sin utredning föreslagit ett flertal ändringar av kapitalvinstbeskattningen av privatbostäder, bl.a. i fråga om uppskovsreglerna. Frågan bereds för närvarande i Regeringskansliet.

Utskottet anser fortfarande att resultatet av regeringens beredning ska avvaktas.

Utskottet avstyrker motionerna.

Fastighetsskatt och kommunal fastighetsavgift

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsförslagen om förändringar i reglerna om statlig fastighetsskatt respektive kommunal fastighetsavgift.

Jämför avvikande meningarna 2 (SD) och 4 (FP).

Gällande rätt

Den statliga fastighetsskatten betalas bl.a. för hyreshusfastigheter och industrifastigheter, enligt 1 och 3 §§ lagen (1984:1052) om statlig fastighetsskatt.

För hyreshusfastigheter är den statliga fastighetsskatten 0,4 procent av taxeringsvärdet för obebyggd tomtmark för hyreshus, bostäder som är taxerade som under uppförande och tillhörande tomtmark, tomtmark som är bebyggd enbart med bostadsbyggnad som har en annan ägare (t.ex. arrendetomt) samt tomtmark som är bebyggd enbart med en bostadsbyggnad som saknar byggnadsvärde (på grund av att byggnadsvärdet inte blir minst 50 000 kronor).

Fastighetsskatten är 1,0 procent av taxeringsvärdet för alla byggnadsenheter med lokaler och tillhörande tomtmark.

För ägarlägenheter är den statliga fastighetsskatten 1,0 procent av taxeringsvärdet för obebyggd tomtmark för ägarlägenheter, ägarlägenheter som är taxerade som under uppförande och tillhörande tomtmark, tomtmark som är bebyggd enbart med ägarlägenhet som har en annan ägare (t.ex. arrendetomt) samt tomtmark som är bebyggd enbart med ägarlägenheter som saknar byggnadsvärde (på grund av att byggnadsvärdet inte blir minst 50 000 kronor).

För industrifastigheter är den statliga fastighetsskatten 0,5 procent av taxeringsvärdet för industrienheter, 0,5 procent av taxeringsvärdet för industrienheter med täktmark, 2,8 procent av taxeringsvärdet för vattenkraftverk (höjt från 2,2 procent fr.o.m. 2012), 0,2 procent av taxeringsvärdet för vindkraftverk och 0,5 procent av taxeringsvärdet för övriga värmekraftverk.

Motionerna

Sverigedemokraterna föreslår i partimotion 2015/16:761 av Jimmie Åkesson m.fl. yrkande 4 i denna del att fastighetsskatten på industrienheter avskaffas liksom den kommunala fastighetsavgiften på studentbostäder.

Folkpartiet föreslår i partimotion 2015/16:3244 av Jan Björklund m.fl. yrkande 5 i denna del att den statliga fastighetsskatten på obebyggd tomtmark höjs för sådan mark som är avsatt för byggnation av hyresfastigheter. Förslaget beräknas leda till 200 miljoner kronor i skatteintäkter. Motionärerna föreslår även att fastighetsskatten för solkraftverk sätts ned till 0,0 procent av taxeringsvärdet, vilket beräknas minska skatteintäkterna med 35 miljoner kronor.

I kommittémotion 2015/16:3234 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD) yrkande 6 föreslås att fastighetsskatten på vindkraftverk justeras till den nivå som råder för övriga industrifastigheter, exempelvis kärnkraft- och kraftvärmeverk.

Utskottets ställningstagande

I regeringens budgetförslag finns ökade investeringar i bostadssektorn, bl.a. genom att knappt 2 miljarder kronor avsätts 2016 för investeringsstöd till fastighetsägare som uppför nya bostäder som upplåts med hyresrätt i vissa områden. Detta stöd avses dessutom öka kommande år. Dessutom finns förslag om ett stöd till kommuner för att inventera, undersöka och åtgärda förorenade områden som behöver saneras så att bostadsbyggande kan bli möjligt.

Vidare pågår för närvarande en översyn av fastighetsbeskattningen av bl.a. vindkraftverk inom ramen för Utredningen om fastighetstaxeringen av elproduktionsenheter (dir. 2014:134), som ska redovisa sitt uppdrag senast i april 2016. Utskottet finner ingen anledning att föregripa denna utredning.

Regeringen har även uttalat att man bl.a. avser att se över förutsättningarna att stimulera solenergi skattemässigt, i synnerhet el producerad från solceller. Dagens särskilda regler om skattefrihet för elektrisk kraft som producerats i bl.a. vindkraftverk begränsas i regeringens förslag till budget och samordnas med regler för annan elproduktion. Samtidigt slopas den begränsning som innebär att undantaget inte gäller den som yrkesmässigt levererar elektrisk kraft. Smarta elnät behövs för att göra det lättare för kunderna att styra sin elförbrukning mot en mer energi- och kostnadseffektiv användning och t.ex. minska belastningstopparna.

Utskottet avstyrker av dessa skäl motionsförslagen om att förändra reglerna om statlig fastighetsskatt och kommunal fastighetsavgift.

Ändrad beskattning av drivmedel

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om höjd energiskatt på bensin och dieselbränsle samt minskad skattebefrielse för vissa biodrivmedel.

Utskottet avstyrker motionsförslag om att drivmedelsbeskattningen inte ska ändras respektive förslag om en lägre skattehöjning på bensin och dieselbränsle.

Jämför avvikande meningarna 1 (M), 2 (SD), 3 (C), 4 (FP) och 5 (KD).

Propositionen

Regeringen föreslår (punkt 19) att energiskatten på fossil bensin och fossilt dieselbränsle höjs med 48 öre per liter för bensin och med 53 öre per liter för dieselbränsle, utöver den årliga omräkningen med hänsyn till utvecklingen av konsumentprisindex. Befrielsen från energiskatt minskas för etanol som låginblandas i bensin till 74 procent samt för höginblandad etanol (E85) till 73 procent av den energiskatt som gäller för bensin. För FAME (fettsyrametylestrar) som höginblandas i dieselbränsle ökas befrielsen från energiskatt från 44 procent till 50 procent av den energiskatt som gäller för dieselbränsle.

Regeringen vill intensifiera insatserna för att nå en fordonsflotta som är fri från fossila bränslen. Klimat- och miljöpåverkan från transportsektorn ska minska, och regeringen vill se en överflyttning av gods från väg till sjöfart och järnväg. Det är därför angeläget att öka den styrande effekten av energi- och koldioxidskatterna för att stimulera till omställning till minskade växthusgasutsläpp från vägtrafiken och överflyttning till andra transportslag.

För att uppnå en effektiv styrning mot de uppsatta klimat- och energipolitiska målen är det angeläget att skatterna är utformade på ett kostnadseffektivt sätt. Utöver energiskattens tydliga fiskala roll har den också ett styrande inslag, genom att den verkar allmänt dämpande på energianvändningen och bidrar till en ökad energieffektivisering.

Det är på sikt angeläget att i högre utsträckning än i dag ta ut energiskatt på fossila drivmedel efter bränslets energiinnehåll. Beräknat efter energiinnehåll är skillnaden mellan skatten på dieselbränsle och skatten på bensin förhållandevis stor, även om de energiskattehöjningar som genomfördes 2011 och 2013 har bidragit till att minska skillnaden. För att inte motverka den påbörjade omläggningen av beskattningen till en energiskatt efter energiinnehåll föreslås därför att energiskatten på dieselbränsle höjs något mer än energiskatten på bensin per liter så att beskattningen per energienhet hålls ungefär oförändrad. Det bör också noteras att energiskatten historiskt sett har haft en fiskal karaktär men gradvis fått ett alltmer resursstyrande inslag.

Sveriges befrielse från hela eller delar av skatterna för biodrivmedel är utformat så att kommissionen betraktar åtgärderna som statsstöd. Stödordningen måste därför uppfylla kraven i kommissionens miljöstödsriktlinjer och godkännas av kommissionen. Detsamma gäller ändringar av skattereglerna som resulterar i ett ökat stöd till biodrivmedlen. Att både befrielsen från koldioxidskatt och energiskatt utgör statsstöd innebär att en höjning av koldioxidskatten eller energiskatten på de fossila alternativen ytterligare ökar sannolikheten för överkompensation för de skattebefriade biodrivmedlen. Unionsrätten sätter begräsningar för hur mycket lägre skatt som kan tas ut på biodrivmedel. När energiskatten på bensin och dieselbränsle höjs är det därför nödvändigt att även se över den procentuella befrielsen från energiskatten för biodrivmedel som ersätter dessa. Det är klarlagt att EU-rätten inte tillåter överkompensation, och befrielsen från energiskatt bör därför minskas för vissa biodrivmedel.

Regeringen anser att skattenedsättningen för biodrivmedel ska vara maximal, men utan risk för överkompensation. Regeringen föreslår därför att befrielsen från energiskatt för höginblandad FAME höjs till 50 procent av den energiskatt som gäller för fossilt dieselbränsle.

Motionerna

Moderaterna föreslår i partimotion 2015/16:3043 av Anna Kinberg Batra m.fl. yrkande 14 att förslaget om ändrad beskattning av drivmedel ska avslås. För att hela Sverige ska leva behöver villkoren för människor att leva och verka på landsbygden stärkas.

Sverigedemokraterna föreslår i partimotion 2015/16:761 av Jimmie Åkesson m.fl. yrkande 4 i denna del att förslaget om skattehöjningar på bensin och diesel ska avslås.

Centerpartiet föreslår i partimotion 2015/16:3223 av Anders W Jonsson m.fl. yrkande 14 att förslaget om skattehöjningar på biodrivmedel med 150 miljoner kronor ska avslås. Sverige bör fortsätta att driva skattebefrielsen för höginblandade och rena biodrivmedel, så att dessa kan fortsätta att vara viktiga delar av klimatomställningen av den svenska fordonsflottan. Centerpartiet föreslår vidare i partimotionen yrkande 25 att förslaget om höjd skatt på drivmedel ska avslås.

Folkpartiet föreslår i partimotion 2015/16:3244 av Jan Björklund m.fl. yrkande 5 i denna del att den föreslagna höjningen av energi- och koldioxidskatterna på bensin ska avslås. Sverige skulle med regeringens förslag gå mot världens högsta bensinskatt.

Kristdemokraterna föreslår i partimotion 2015/16:2512 av Andreas Carlson m.fl. yrkande 5 i denna del en väsentligt lägre höjning av bensin- och dieselskatten än regeringen. En så kraftig höjning av bensin- och dieselskatterna som regeringen föreslår får negativa konsekvenser för de som bor på landsbygden och är beroende av bilen för att ta sig till jobbet eller skjutsa barnen till skolan.

I kommittémotion 2015/16:1934 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 14 föreslås en väsentligt lägre höjning av bensin- och dieselskatten.

I motion 2015/16:1067 av Betty Malmberg (M) yrkandena 1–3 föreslås att förslaget om höjda drivmedelsskatter och indexering ska avslås. Skatten på bensin och diesel blir ett hårt slag mot landsbygden.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser i likhet med regeringen att det är angeläget att öka den styrande effekten av energi- och koldioxidskatterna för att stimulera till omställning till minskade växthusgasutsläpp från vägtrafiken och överflyttning till andra transportslag och energiskatten på bensin och diesel bör därför höjas. Den höjning som regeringen har föreslagit framstår därmed som väl avvägd.

Mot bakgrund av att energiskattebefrielsen utgör ett statligt stöd är det nödvändigt att i samband med höjningen av energiskatten på bensin och dieselbränsle se över den procentuella befrielsen från energiskatten för biodrivmedel. Skattebefrielsen för såväl låginblandad som höginblandad etanol bör därför minskas. Utskottet delar även regeringens bedömning att befrielsen från energiskatt för höginblandad FAME bör ökas.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om ändrad beskattning av drivmedel och avstyrker motionsförslagen.

Omräkning av skattesatserna på bränslen efter prisutveckling respektive reala inkomstökningar

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om att indexomräkningen av energi- och koldioxidskattesatserna för fossila bränslen för 2016 görs genom ändringar av skattesatserna i lagen om skatt på energi. Utskottet tillstyrker vidare att en omräkning av skattebeloppen för 2017 och framåt görs genom en förordning och att omräkningen av skattesatserna för bensin och dieselbränsle beaktar BNP-utvecklingen.

Utskottet avstyrker motionsförslagen om avslag på förslagen om ändrad drivmedelsbeskattning och indexomräkning.

Jämför avvikande meningarna 1 (M), 3 (C) och 5 (KD).

Bakgrund

Det har i olika sammanhang aktualiserats om skattesatserna på energiområdet, utöver omräkningen utifrån den allmänna prisutvecklingen i form av historiska förändringar i KPI, även bör räknas om med hänsyn till reala inkomstökningar (BNP-utvecklingen). Denna fråga har under senare år bl.a. behandlats av Klimatberedningen (se SOU 2008:24 s. 294) och av Utredningen om fossilfri

fordonstrafik (se SOU 2013:84 s. 619). Enligt det nuvarande regelverket räknas skiktgränserna för uttag av statlig inkomstskatt på beskattningsbara förvärvsinkomster om årligen med hänsyn till KPI-utvecklingen med ett tillägg av 2 procentenheter. Denna uppskrivning med 2 procentenheter syftar till att korrigera för att inkomsterna utvecklas i snabbare takt än KPI. KPI-utvecklingen plus 2 procentenheter antas approximativt motsvara inkomst-utvecklingen.

Propositionen

Regeringen föreslår (punkt 19) att indexomräkningen av energi- och koldioxidskattesatserna för fossila bränslen för 2016 görs genom ändringar av skattesatserna i lagen om skatt på energi, LSE. Omräkningen ska grunda sig på faktiska förändringar i konsumentprisindex (KPI) mellan juni 2014 och juni 2015. För 2017 och framåt ska en omräkning av skattebeloppen för de fossila bränslena göras genom en förordning som utfärdas av regeringen med stöd av bestämmelser i LSE. I dessa fall ska beräkningarna grunda sig på faktiska förändringar i konsumentprisindex för samtliga fossila bränslen. För bensin och dieselbränsle ska även en omräkning av skattesatserna som beaktar utvecklingen av bruttonationalprodukten (BNP) göras. Detta ska ske genom ett schabloniserat tillägg av 2 procentenheter till KPI-omräkningen. Denna tillkommande omräkning ska göras av såväl energiskatten som koldioxidskatten, men uttryckas som en höjning av enbart energiskatten.

Regeringen bedömer att de senaste årens utveckling av BNP är en av de faktorer som bör beaktas vid beräkningen av omfattningen av de höjningar av energiskatten på bensin och dieselbränsle som föreslås för 2016.

Den årliga omräkningen av skattesatserna på energiområdet med hänsyn till KPI-utvecklingen bör behållas. Den säkerställer på ett lämpligt sätt att skattesatserna realvärdesäkras. KPI-omräkningen bör, såsom hittills, ske genom en förordning som utfärdas av regeringen med stöd av bestämmelser i LSE. I budgetpropositionen föreslås dock ändringar av energiskattesatserna på bensin och dieselbränsle. Av praktiska skäl är det därför lämpligt att KPI-omräkningen av energi- och koldioxidskattesatserna för fossila bränslen för 2016 görs genom ändringar av skattesatserna i 2 kap. 1 § LSE.

KPI-omräkningen grundar sig på faktiska förändringar i KPI mellan juni 2014 och juni 2015. Omräkningen baseras på 2015 års skattesatser för fossila bränslen och görs utöver de tillkommande föreslagna ändringarna av energiskattesatserna på bensin och dieselbränsle. Index har under perioden minskat med 0,44 procent.

En mervärdesskatteeffekt tillkommer om priset på bränslen i motsvarande mån förändras och om köparen är en privatperson. För företag som har rätt att dra av denna ingående mervärdesskatt tillkommer inte någon sådan effekt.

Eftersom skattesatserna för 2016 genom förslag i propositionen omräknas utifrån faktiska KPI-förändringar under perioden fram t.o.m. juni 2015, föreslås att den KPI-omräkning som ska göras flyttas fram och görs först inför

kalenderåret 2017 och följande kalenderår. Omräkningen grundar sig då på förhållandet mellan det allmänna prisläget i juni månad året närmast före det år beräkningen avser och prisläget i juni 2015.

Det finns anledning att ändra konstruktionen av den årliga omräkningen i syfte att i högre grad än i dag förena den med en långsiktig miljöskattepolitik. Det är därför angeläget att öka den styrande effekten av energi- och koldioxidskatterna och förbättra möjligheterna för Sverige att på ett kostnadseffektivt sätt uppfylla den långsiktiga prioriteringen om en fossiloberoende fordonsflotta 2030 och visionen om att Sveriges nettoutsläpp av växthusgaser ska vara noll 2050.

Under de senaste åren har ökningen av KPI varit måttlig, medan tillväxten i BNP och de reala inkomstökningarna i samhället varit betydligt högre. Det huvudsakliga ekonomiska styrmedlet för att nå utsläppsminskningar utanför handelssystemet är i dag koldioxidskatten. I syfte att spegla en hög ambitionsnivå i klimatarbetet och ge en långsiktig signal om vikten av att minska utsläppen av växthusgaser och även bidra till en effektivare energianvändning bör, utöver KPI-utvecklingen, en årlig omräkning som beaktar BNP-utvecklingen göras av energi- och koldioxidskattesatserna på bensin och dieselbränsle. Härigenom skapas ökade förutsättningar för att stegvis öka omställningstrycket i transportsektorn från användning av bensin och dieselbränsle till andra alternativ som bidrar till minskade växthusgasutsläpp.

Motionerna

Moderaterna föreslår i partimotion 2015/16:3043 av Anna Kinberg Batra m.fl. yrkande 14 i denna del att förslaget om ändrad beskattning av drivmedel ska avslås.

Centerpartiet föreslår i partimotion 2015/16:3223 av Anders W Jonsson m.fl. yrkande 33 att förslaget om indexuppräkning av bensin- och dieselskatten ska avslås.

Kristdemokraterna föreslår i partimotion 2015/16:2512 av Andreas Carlson m.fl. yrkande 20 att förslaget om indexuppräkning av bensin- och dieselskatten ska avslås.

I motion 2015/16:2522 av Sten Bergheden (M) avvisas regeringens förslag om en ny indexuppräkning på bensin- och dieselskatten.

I motion 2015/16:1067 av Betty Malmberg (M) yrkande 3 säger motionären nej till höjda drivmedelsskatter och indexering.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser i likhet med regeringen att den årliga omräkningen av skattesatserna på energiområdet med hänsyn till KPI-utvecklingen bör behållas eftersom den på ett lämpligt sätt säkerställer att skattesatserna realvärdesäkras.

Utskottet delar vidare regeringens bedömning att det finns skäl att ändra konstruktionen genom att årligen beakta även BNP-utvecklingen.

Utskottet tillstyrker därmed regeringens förslag och avstyrker motionsförslagen.

Ökad befrielse från koldioxidskatt för dieselbränsle i jordbruks- och skogsbruksmaskiner

Utskottets förslag i korthet
Utskottet tillstyrker regeringens förslag om ökad befrielse från koldioxidskatt för dieselbränsle i arbetsmaskiner i jordbruks-, skogsbruks- och vattenbruksverksamheterna.

Utskottet avstyrker motionsförslagen om ytterligare nedsättning av dieselskatten i dessa sektorer.

Jämför avvikande meningarna 1 (M), 2 (SD) och 3 (C).

Propositionen

Regeringen föreslår (punkt 19) att befrielsen från koldioxidskatt för dieselbränsle i arbetsmaskiner i jordbruks-, skogsbruks- och vattenbruksverksamheterna ökas från 90 öre per liter till 143 öre per liter. För perioden den 1 januari 2016 t.o.m. den 31 december 2018 ökas befrielsen med ytterligare 27 öre per liter till 170 öre per liter.

Med hänsyn till den utsatta konkurrenssituation som det svenska jord- och skogsbruket för närvarande befinner sig i bör näringarna kompenseras fullt ut för den höjning av energiskatten på dieselbränsle som görs 2016. Det bör ske genom att den nuvarande befrielsen från en viss del av koldioxidskatten på sådant bränsle i arbetsmaskiner i jordbruks-, skogsbruks- och vattenbruksverksamheterna ökas med motsvarande belopp som energiskatten på dieselbränsle ökas med, dvs. 53 öre per liter, eller från 90 öre till 143 öre per liter.

En ytterligare befrielse från koldioxidskatt, utöver den ökade befrielse som föreslås för att kompensera för energiskattehöjningen på dieselbränsle, bör vara temporär under perioden den 1 januari 2016 t.o.m. den 31 december 2018. Regeringen föreslår därför att befrielsen från koldioxidskatt höjs med ytterligare 27 öre per liter och således kommer att uppgå till 170 öre per liter för dieselbränsle som förbrukas under perioden den 1 januari 2016 t.o.m. den 31 december 2018.

Den höjda energiskatten på bensin och dieselbränsle bedöms öka skatteintäkterna med 3,90 miljarder kronor 2016. Den föreslagna höjningen av energiskatten på dieselbränsle skulle innebära att nettoskatten för jord- och skogsbrukets arbetsmaskiner kommer att öka. Den ökade kostnaden för jord- och skogsbruket som följer av den höjda energiskatten på dieselbränsle kompenseras dock genom att nedsättningen av koldioxidskatten ökar i motsvarande grad. Denna kompensation medför att skatteintäkterna minskar med

0,20 miljarder kronor 2016 och åren därefter. Utöver detta föreslås en temporär nedsättning av koldioxidskatten för dieselbränsle som förbrukas i jord- och skogsbrukets arbetsmaskiner, vilket medför minskade skatteintäkter med ytterligare 0,10 miljarder kronor per år under perioden 2016–2018.

Skatteintäkterna bedöms öka med 0,39 miljarder kronor 2016 genom den höjda energiskatten på biodrivmedel.

Av de ökade skatteintäkterna från energiskatt på biodrivmedel 2016 härrör 0,16 miljarder kronor från det åtgärdande av överkompensation som föreslås i propositionen Höständringsbudget för 2015. Förslaget att åtgärda överkompensationen på hög- och låginblandad etanol föreslås i propositionen Höständringsbudget för 2015 träda i kraft den 1 december 2015. Skatteintäkterna förväntas med anledning av detta förslag öka med ca 0,01 miljarder kronor 2015.

Förslaget om en tillkommande omräkning av punktskatten på bensin och dieselbränsle som beaktar utvecklingen av BNP bedöms preliminärt öka skatteintäkterna med 0,90 miljarder kronor 2017, ytterligare 0,81 miljarder kronor 2018 och ytterligare 0,81 miljarder kronor 2019. Den slopade begränsningen av skattebefrielsen för låginblandad FAME och etanol upp till 5 volymprocent bedöms inte ha några offentligfinansiella effekter för 2016. Regeringen kommer att följa utvecklingen inom ramen för sin ordinarie prognosverksamhet över de totala skatteintäkterna, men bedömer att det vid beräkningen av den offentligfinansiella effekten inte finns tillräckliga skäl att frångå beräkningskonventionerna och deras antagande om fasta volymer för åren efter ikraftträdandet. Förslagen bedöms sammantaget öka skatteintäkterna med ungefär 3,99 miljarder kronor 2016.

Motionerna

Moderaterna föreslår i partimotion 2015/16:3043 av Anna Kinberg Batra m.fl. yrkande 14 en tillfällig ytterligare nedsättning av skatten på diesel för jordbruket om 50 öre per liter i syfte att stärka jordbrukets och skogsbrukets konkurrenskraft. En satsning på 170 miljoner kronor 2016–2018 görs på en tillfällig nedsättning.

Sverigedemokraterna föreslår i partimotion 2015/16:761 av Jimmie Åkesson m.fl. yrkande 4 i denna del att skatten på diesel för lant- och skogsbruket sänks till den nivå som råder i Danmark, dvs. 60 öre per liter. Svenska bönder konkurrerar på samma marknad som danska bönder, och det är rimligt att skattenivån är densamma.

Centerpartiet föreslår i partimotion 2015/16:3223 av Anders W Jonsson m.fl. yrkande 5 i denna del en återbetalning av dieselskatten på totalt 300 miljoner kronor årligen, dvs. 200 miljoner kronor mer årligen än regeringens förslag för 2016–2018 och 300 miljoner kronor mer 2019. Regeringens svar på krisen har bestått dels av kreditgarantier som såväl lantbrukare som banker dömt ut, dels av en marginell nedsättning av dieselskatten som alla intressenter anser vara för liten.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar regeringens bedömning att den utsatta konkurrenssituation som det svenska jord- och skogsbruket för närvarande befinner sig i medför att näringarna i dess helhet bör kompenseras för den höjning som görs av energiskatten på dieselbränsle 2016. Utskottet tillstyrker därför regeringens förslag att öka befrielsen från koldioxidskatt för dieselbränsle i arbetsmaskiner i jordbruks-, skogsbruks- och vattenbruksverksamheterna. Utskottet tillstyrker av samma skäl regeringens förslag om en ytterligare befrielse från koldioxidskatt under perioden den 1 januari 2016 t.o.m. den 31 december 2018 i syfte att kompensera för energiskattehöjningen på dieselbränsle. Utskottet avstyrker därför motionsförslagen om ytterligare nedsättning respektive återbetalning av skatt på diesel.

Höjd koldioxidskatt för uppvärmningsbränslen inom vissa sektorer

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om en stegvis höjning till den generella skattenivån av koldioxidskatten på bränslen för uppvärmning och drift av stationära motorer inom industri- och kraftvärmeanläggningar utanför handelssystemet samt inom jordbruks-, skogsbruks- och vattenbruksverksamheterna.
Utskottet tillstyrker vidare ett förslag om ökad skattebefrielse för dieselbränsle som används i arbetsfordon i gruvindustriell verksamhet och avstyrker motionsförslagen om att slopa nedsättningen av koldioxidskatten för diesel i gruvindustriell verksamhet.
Jämför avvikande meningarna 3 (C), 4 (FP) och 5 (KD).

Propositionen

Regeringen föreslår (punkt 19) att koldioxidskatten på bränslen för uppvärmning och drift av stationära motorer inom industri- och kraftvärmeanläggningar utanför handelssystemet samt inom jordbruks-, skogsbruks- och vattenbruksverksamheterna höjs till den generella skattenivån 2018. Ett första steg, från dagens 60 procent till 80 procent av den generella skattenivån, tas redan 2016. Den särskilda möjlighet till återbetalning av koldioxidskatten som gäller för den som begränsat utsläpp av koldioxid i samband med förbrukningen av visst bränsle slopas. Energiskattebefrielsen för dieselbränsle som används i arbetsfordon i gruvindustriell verksamhet ökas från 86 till 89 procent av energiskatten på dieselbränsle.

I dag tas en lägre energiskatt och en lägre koldioxidskatt ut för bränslen som förbrukas för uppvärmning och drift av stationära motorer vid tillverkningsprocessen i industriell verksamhet utanför EU:s system för handel

med utsläppsrätter (handelssystemet), värmeproduktion i kraftvärme-anläggningar utanför handelssystemet samt i jordbruks-, skogsbruks- och vattenbruksverksamheter. De lägre skatterna har ansetts motiverade av risken att produktion som genererar utsläpp av växthusgaser inom dessa sektorer flyttas ut från Sverige, s.k. koldioxidläckage. De lägre skatterna uppnås genom procentuell befrielse och medför att beskattningen för de aktuella användningsändamålen understiger den generella koldioxidskattenivån.

För att i högre grad iaktta principen om att förorenaren ska betala anser regeringen att undantagen från den generella koldioxidskattenivån bör minskas. Den koldioxidskatt som gäller för förbrukning av uppvärmningsbränslen och drift av stationära motorer utanför handelssystemet bör så långt som möjligt uppgå till den generella nivån för att eftersträva ett enhetligt koldioxidskattepris utanför handelssystemet och därigenom uppnå en högre grad av kostnadseffektivitet.

Mot bakgrund av de befintliga möjligheterna till byte av uppvärmningsform och effektivisering bedömer regeringen att risken för koldioxidläckage nu inte är så stor att det ska anses motiverat att fortsatt undanta anläggningarna utanför handelssystemet från den generella koldioxidskattenivån. Regeringen föreslår därför att nedsättningarna av koldioxidskatten på bränslen för uppvärmning och drift av stationära motorer inom industri- och kraftvärmeanläggningar utanför handelssystemet samt inom jordbruks-, skogsbruks- och vattenbruksverksamheterna slopas.

Den höjda koldioxidskattenivån bör dock fasas in stegvis. Ett första steg, som innebär en höjning från dagens 60 procent till 80 procent av den generella koldioxidskattenivån, föreslås därför tas den 1 januari 2016, medan ett helt slopande av nedsättningen av koldioxidskatten för de aktuella sektorerna bör ske först den 1 januari 2018. Det stegvisa införandet ger de berörda företagen mer tid att ställa om till en energianvändning som ger mindre utsläpp av fossil koldioxid.

I propositionen föreslås en höjning av energiskatten på dieselbränsle. Den procentuella energiskattebefrielsen för dieselbränsle som används i vissa fordon inom gruvindustriell verksamhet bör justeras i syfte att säkerställa att energiskatten även efter den generella skattehöjningen motsvarar energiskatten på eldningsolja som används av industrin utanför handelssystemet. Regeringen föreslår därför att den procentuella befrielsen från energiskatt ska ökas från 86 till 89 procent av energiskatten på dieselbränsle.

För att ytterligare förstärka miljöstyrningen och förenkla skattesystemet föreslår regeringen även att den särskilda återbetalningsmöjlighet som gäller för den som begränsat utsläpp av koldioxid i samband med förbrukningen av visst bränsle slopas. Möjligheten till återbetalning är tillgänglig för förbrukning av fossilt bränsle och reducerar koldioxidskatten vid användningen av fossilt bränsle. Fossila bränslen blir på så sätt billigare och miljöstyrningen mot ökad andel förnybara bränslen försvåras.

De lägre energi- och koldioxidskattenivåerna för bränslen för uppvärmning och drift av stationära motorer inom industri- och kraftvärmeanläggningar

utanför handelssystemet har anmälts som statligt stöd under den tidigare allmänna gruppundantagsförordningen. Genom att nedsättningen av koldioxidskatten slopas minskar stödet och omfattar fr.o.m. 2018 endast nedsättningen av energiskatten.

Konsekvensanalys

Vid slopade nedsättningar för uppvärmningsbränslen inom jordbruket, skogsbruket och vattenbruket samt inom industrin utanför EU:s system för handel med utsläppsrätter, det s.k. handelssystemet, bedöms skatteintäkterna öka med 550 miljoner kronor per år fr.o.m. 2018 jämfört med nuvarande nedsättning. Dessa intäkter har beaktats i den budget för 2015 som riksdagen har beslutat. Av de ökade skatteintäkterna fr.o.m. 2018 bedöms 50 miljoner kronor per år avse jordbruksnäringen. Förslaget om höjd koldioxidskatt för uppvärmningsbränslen inom vissa sektorer har dock justerats till ett stegvis slopande. Den höjning från dagens 60 procent till 80 procent av den generella koldioxidskattenivån som sker 2016 bedöms, jämfört med den budget för 2015 som riksdagen har beslutat, minska skatteintäkterna med 275 miljoner kronor 2016 och 2017.

Motionerna

Centerpartiet föreslår i partimotion 2015/16:3223 av Anders W Jonsson m.fl. yrkande 16 att skattebefrielsen från energiskatt för fordon inom gruvindustriell verksamhet om 86 procent ska utgå. I kombination med förslaget att nedsättningen av koldioxidskatt för diesel i samma verksamhet slopas helt kommer subventionen av fossila bränslen att minska med 230–240 miljoner kronor.

Folkpartiet föreslår i partimotion 2015/16:3244 av Jan Björklund m.fl. yrkande 5 i denna del att nedsättningen av energi- och koldioxidskatt för diesel inom gruvindustriell verksamhet slopas. Det är av likformighetsskäl rimligt att gruvindustrin möter liknande skatteregler som den övriga industrin. Intäkterna beräknas öka med 240 miljoner kronor 2016.

Kristdemokraterna förslår i partimotion 2015/16:2512 av Andreas Carlson m.fl. yrkande 5 i denna del att nedsättningen av koldioxidskatt för diesel inom gruvindustriell verksamhet i nästa steg slopas helt och att energiskattebefrielsen för berörda fordonstyper tas bort. Förändringarna beräknas innebära ökade skatteintäkter på 320 miljoner kronor årligen.

I kommittémotion 2015/16:1935 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 8 föreslås att nedsättningen av koldioxidskatt för diesel i gruvindustriell verksamhet i nästa steg slopas helt och att energiskattebefrielsen för samma fordonstyp tas bort. Förändringarna beräknas innebära ökade skatteintäkter på 320 miljoner kronor årligen.

Utskottets ställningstagande

Regeringen bedömer att mot bakgrund av de befintliga möjligheterna till byte av uppvärmningsform och effektivisering är risken för koldioxidläckage nu inte så stor att det kan anses motiverat att fortsatt undanta anläggningarna utanför handelssystemet från den generella koldioxidskattenivån. Infasningen bör dock ske stegvis i syfte att ge de berörda företagen mer tid att ställa om till en energianvändning som ger mindre utsläpp av fossil koldioxid.

För att ytterligare förstärka miljöstyrningen och förenkla skattesystemet bör vidare den särskilda återbetalningsmöjlighet som gäller för den som begränsat utsläpp av koldioxid i samband med förbrukningen av visst bränsle slopas.

Slutligen bör den procentuella energiskattebefrielsen för dieselbränsle som används i vissa fordon inom gruvindustriell verksamhet justeras i syfte att säkerställa att energiskatten även efter den generella skattehöjningen motsvarar energiskatten på eldningsolja som används av industrin utanför handelssystemet.

Utskottet delar regeringens bedömning och tillstyrker förslaget i dess helhet. Motionsförslagen om slopad befrielse från koldioxidskatt för diesel i gruvindustriell verksamhet avstyrks därmed.

Förändrat undantag från skatteplikt för elektrisk kraft m.m.

Utskottets förslag och bedömning i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om att begränsa och samordna de särskilda reglerna om skattefrihet för elektrisk kraft som producerats i bl.a. vindkraftverk med regler för annan elproduktion samtidigt som den begränsning som innebär att undantaget inte gäller den som yrkesmässigt levererar elektrisk kraft slopas.
Utskottet delar regeringens bedömning att förutsättningarna för att skattemässigt gynna solenergi bör ses över.
Utskottet avstyrker motionsförslaget om att skatten på förnybar elproduktion inte ska höjas.
Jämför avvikande meningar 2 (SD) och 3 (C).

Propositionen

Regeringen föreslår (punkt 19) att dagens särskilda regler om skattefrihet för elektrisk kraft som producerats i bl.a. vindkraftverk begränsas och samordnas med regler för annan elproduktion. Samtidigt slopas den begränsning som innebär att undantaget inte gäller den som yrkesmässigt levererar elektrisk kraft.

Undantag från skatteplikt ska gälla för elektrisk kraft som framställts

– i en anläggning av mindre installerad generatoreffekt än 50 kW

- av en producent som förfogar över en sammanlagd installerad generatoreffekt av mindre än 50 kW
- som inte har överförts till ett ledningsnät som omfattas av nätkoncession som meddelats med stöd av 2 kap. ellagen.

Vad som ovan avses med installerad generatoreffekt om 50 kW ska för elektrisk kraft som framställs från

- vind eller vågor, motsvaras av 125 kW installerad generatoreffekt
- sol, motsvaras av 255 kW installerad toppeffekt
- annan energikälla utan generator, motsvaras av 50 kW installerad effekt.

När elektrisk kraft framställs från olika källor ska de installerade effekterna läggas samman.

Regeringen bedömer att man avser att se över förutsättningarna för att skattemässigt gynna solenergi, i synnerhet den el som produceras och förbrukas bakom en och samma anslutningspunkt eller på en och samma fastighet, och där den elektriska kraften är skattepliktig med anledning av att den produceras i en anläggning som ensam eller tillsammans med andra anläggningar överstiger de föreslagna effektgränserna.

Undantaget från skatteplikt kom ursprungligen till av administrativa skäl och har inte varit avsett att utgöra ett finansiellt stödsystem för elproduktion från förnybara källor. Produktion av förnybar elektrisk kraft gynnas i stället i första hand av det gemensamma elcertifikatssystemet med Norge som säkerställer att det uppsatta målet för systemet uppfylls. Den ambitionshöjning i elcertifikatssystemet som följer av det avtal som träffats mellan Sveriges regering och Norges regering är avhängig av att riksdagen beslutar om begränsning av undantaget från skatteplikt i enlighet med regeringens förslag.

Det nuvarande undantaget från skatteplikt är kopplat till om den aktör som producerar den elektriska kraften yrkesmässigt levererar elektrisk kraft eller inte. Om elproducenten yrkesmässigt levererar elektrisk kraft är denne utestängd från skattebefrielsen. Det betyder att en mikroproducent av förnybar elektrisk kraft kan bli utestängd från skattefrihet för hela sin produktion, dvs. även för den del som används för eget bruk, om denne yrkesmässigt levererar någon elektrisk kraft. För frågan om leverans ska anses föreligga har det varit avgörande om producenten överlåter elkraften till någon annan genom försäljning eller genom annat avtal om överlåtelse. Frågan om huruvida en leverans är yrkesmässig beror bl.a. på i vilken form producenten bedriver sin verksamhet. Det kan ifrågasättas om det är lämpligt att skatteplikten är beroende av en producents organisationsform eller av utformningen av avtal mellan två parter eftersom det gör det möjligt för vissa elproducenter att välja om deras elproduktion ska vara skattepliktig eller skattefri. Det är inte heller ovanligt att ekonomiska föreningar säljer elektrisk kraft till medlemmar, elhandelsbolag eller andra utan att vara medvetna om att den som yrkesmässigt levererar elektrisk kraft inte omfattas av dagens undantag från skatteplikt för

egenproducerad elektrisk kraft samt dessutom är skattskyldig för energiskatt på elektrisk kraft.

Även om huvudregeln i såväl lagen (1994:1776) om skatt på energi, förkortad LSE, som energiskattedirektivet är att all elektrisk kraft ska beskattas kan det trots detta av administrativa skäl anses vara motiverat med ett undantag från skatteplikt för mindre anläggningar, med beaktande av systemets art och natur och den administrativa bördan för enskilda aktörer och myndigheter i relation till skatteuppbörden. Mot denna bakgrund bör omfattningen av det befintliga undantaget från skatteplikt begränsas. Begränsningen innebär även att villkoren i avtalet med Norge om en ambitionshöjning i elcertifikatsystemet respekteras.

Av administrativa skäl finns det dock anledning att undanta produktion av små volymer av elektrisk kraft från beskattning. Genom ett undantag kan den administrativa bördan för såväl små företag som enskilda hushåll hållas nere samtidigt som beskattningsmyndighetens hantering underlättas och ett framtida omotiverat högt skattebortfall kan förebyggas. En sådan administrativ gräns bör utformas så att den omfattar undantag för elektrisk kraft som framställts i små kraftverk som beskattningsmyndigheten har svårigheter att finna och för vilka kostnaderna för administrationen vida överstiger den skatteuppbörd som en beskattning skulle lett till. Den nuvarande begränsningen är dock för omfattande för att kunna motiveras av dessa skäl.

Ett nytt undantag bör utformas så att undantaget varken i sin helhet eller i delar kan anses medföra ett statligt stöd till de producenter eller den produktion som omfattas av undantaget.

De föreslagna förändringarna avser en förändring av ett undantag från skatteplikt för elektrisk kraft. En fortsatt tillämpning av det befintliga undantaget för anläggningar som tagits i drift före den 1 juli 2016 skulle innebära att elektrisk kraft skulle behandlas olika under en längre tid även om den framställs med samma teknik från samma källor i samma omfattning. En sådan lösning skulle ekonomiskt särskilt gynna viss produktion i förhållande till produktion från identiska anläggningar med ett annat näraliggande driftsättningsdatum, trots att elproduktion därefter sker parallellt i båda anläggningarna. En sådan lösning torde även orsaka problem vid reglering och tillämpning eftersom den förutsätter att ett driftsättningsdatum fastställs för alla anläggningar.

Den föreslagna förändringen innebär inte enbart en begränsning av undantaget från skatteplikt utan även en utvidgning av undantaget. I och med förändringen slopas den befintliga begränsningen av undantaget från skatteplikt, som för närvarande innebär att undantaget från skatteplikt inte gäller den som yrkesmässigt levererar elektrisk kraft. Utvidgningen av undantaget omfattar således de aktörer som producerar elektrisk kraft för egen förbrukning i mindre anläggningar, men som i dag är utestängda från undantaget från skatteplikt eftersom de även yrkesmässigt levererar elektrisk kraft.

Motionerna

Centerpartiet yrkar i partimotion 2015/16:3223 av Anders W Jonsson m.fl. yrkande 21 att skatten på förnybar elproduktion inte ska höjas.

I kommittémotion 2015/16:3234 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD) yrkande 5 begärs ett tillkännagivande om att skattereduktionen för mikroproducenter av el ska tas bort.

Övrigt

Solkompaniet har i oktober 2015 getts tillfälle att vid ett informellt möte med skatteutskottet beskriva vilka konsekvenser det nya förslaget om energiskatt får för offentliga fastighetsägare.

Utskottets ställningstagande

Även om huvudregeln är att all elektrisk kraft ska beskattas kan det av administrativa skäl anses vara motiverat med ett undantag från skatteplikt för mindre anläggningar, med beaktande av systemets art och natur och den administrativa bördan för enskilda aktörer och myndigheter i relation till skatteuppbörden. Mot denna bakgrund anser utskottet i likhet med regeringen att omfattningen av det befintliga undantaget från skatteplikt bör begränsas, men att det av administrativa skäl finns anledning att undanta produktion av små volymer av elektrisk kraft från beskattning. Utskottet tillstyrker därför regeringens förslag om ett förändrat undantag från skatteplikt för elektrisk kraft och avstyrker motionsförslaget.

Utskottet delar också regeringens bedömning att förutsättningarna för att skattemässigt gynna solenergi bör ses över, i synnerhet den el som produceras och förbrukas bakom en och samma anslutningspunkt eller på en och samma fastighet, och där den elektriska kraften är skattepliktig med anledning av att den produceras i en anläggning som ensam eller tillsammans med andra anläggningar överstiger de föreslagna effektgränserna.

Riksdagen har nyligen antagit nya regler om en skattereduktion för mikroproduktion av förnybar el som trädde i kraft den 1 januari 2015. Skattereduktionen ges till såväl privatpersoner som företag enligt de omständigheter som anges i lagen.

Utskottet ser ingen anledning för riksdagen att ompröva sitt beslut. Motionsförslaget om att slopa skattereduktionen avstyrks.

Viss elframställning från beskattade bränslen

Utskottets förslag i korthet
Utskottet tillstyrker regeringens förslag om att undantag från skatteplikt för elektrisk kraft ska gälla för el som framställts i ett reservkraftaggregat samt för kraft som framställts i en anläggning av mindre installerad effekt än 100 kW av någon som förfogar över en installerad generatoreffekt om mindre än 100 kW förutsatt att den elektriska kraften inte har överförts till ett ledningsnät som omfattas av nätkoncession. Det senare undantaget omfattar endast elektrisk kraft som framställts från vissa beskattade bränslen.

Propositionen

Regeringens föreslår (punkt 19) att ett undantag från skatteplikt ska gälla för elektrisk kraft som framställts i ett reservkraftaggregat. Undantag från skatteplikt för elektrisk kraft ska vidare gälla för kraft som framställts i en anläggning av mindre installerad effekt än 100 kW av någon som förfogar över en installerad generatoreffekt om mindre än 100 kW. Undantagen gäller endast om den elektriska kraften inte har överförts till ett ledningsnät som omfattas av nätkoncession. Det senare undantaget omfattar endast elektrisk kraft som framställts från vissa beskattade bränslen.

I dag är elektrisk kraft som produceras av någon som inte yrkesmässigt levererar elkraft och som förfogar över en installerad generatoreffekt av mindre än 100 kW undantagen från skatteplikt enligt 11 kap. 2 § 2 lagen om skatt på energi (LSE). Sådan produktion kan exempelvis förekomma på vissa byggarbetsplatser och i stenbrott där nätanslutning saknas. Eftersom den elektriska kraft som framställs under dessa förutsättningar inte är skattepliktig beskattas i stället de energiprodukter som används för elframställningen med energi- och koldioxidskatt. Vid framställning av elektrisk kraft som är skattepliktig föreligger i stället skattefrihet från energi- och koldioxidskatt enligt 6 a kap. 1 § 7 LSE.

Regeringen anser att undantaget från skatteplikt för elektrisk kraft som framställts i reservkraftaggregat inte bör ändras till att omfatta reservkraftaggregat som placerats på ett koncessionspliktigt nät. Det föreslås därför att undantaget från skatteplikt för elektrisk kraft som framställts i ett reservkraftaggregat ersätts med ett undantag från skatteplikt för elektrisk kraft som framställts i ett reservkraftaggregat när den elektriska kraften inte har överförts till ett ledningsnät som omfattas av nätkoncession som meddelats med stöd av 2 kap. ellagen (1997:857).

Vidare behöver undantaget från skatteplikt för elektrisk kraft från beskattade bränslen begränsas. Förändringen syftar till att de vanligast förekommande energiprodukterna även fortsättningsvis ska beskattas med energi- och koldioxidskatt om de används för viss produktion av elektrisk kraft

som är undantagen från energiskatt samtidigt som kopplingen mellan befrielsen och yrkesmässig leverans slopas. Skattefriheten är begränsad till att omfatta elektrisk kraft som framställts från beskattade bränslen och endast i de fall den elektriska kraften inte har överförts till ett ledningsnät som omfattas av nätkoncession.

Det föreslås därför att undantaget från skatteplikt ska gälla för elektrisk kraft som framställts i anläggning av mindre installerad effekt än 100 kW av någon som förfogar över en installerad generatoreffekt av mindre än 100 kW. Det senare undantaget ska omfatta elektrisk kraft som framställts från beskattade bränslen och endast om den elektriska kraften inte har överförts till ett ledningsnät som omfattas av nätkoncession. Förändringen är inte avsedd innebära en avsevärd förändring av skattefriheten jämfört med i dag.

Utskottets ställningstagande

Den begränsning av undantaget från skatteplikt för elektrisk kraft som regeringen föreslår syftar till att de vanligast förekommande energiprodukterna även fortsättningsvis ska beskattas med energi- och koldioxidskatt om de används för viss produktion av elektrisk kraft som är undantagen från energiskskatt samtidigt som kopplingen mellan befrielsen och yrkesmässig leverans slopas. Skattefriheten är begränsad till elektrisk kraft som framställts från beskattade bränslen och endast om den elektriska kraften inte har överförts till ett ledningsnät som omfattas av nätkoncession.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag till utformning av undantag från skatteplikt för elektrisk kraft.

Undantag från skattskyldighet som producent

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om att skattskyldig i egenskap av producent är den som i Sverige framställer skattepliktig elektrisk kraft och förslaget om att införa ett undantag från skattskyldighet som producent för den som förfogar över en sammanlagd installerad generatoreffekt av mindre än 50 kW och som enbart framställer elektrisk kraft i en anläggning av mindre installerad generatoreffekt än 50 kW.

Utskottet delar regeringens bedömning om att skattskyldigheten bör ses över i syfte att minska den administrativa bördan och att en förändring av skattskyldigheten bör genomföras på ett kostnadseffektivt sätt.

Propositionen

Regeringen föreslår (punkt 19) att skattskyldig i egenskap av producent är den som i Sverige framställer skattepliktig elektrisk kraft. Ett undantag från skattskyldighet såsom producent införs samtidigt för den som förfogar över en sammanlagd installerad generatoreffekt av mindre än 50 kW och som enbart framställer elektrisk kraft i en anläggning av mindre installerad generatoreffekt än 50 kW.

Regeringen bedömer att skattskyldigheten för närvarande bör ses över i syfte att minska den administrativa bördan. Utgångspunkten för denna översyn är att skattskyldighet såsom leverantör ska ersättas med en skattskyldighet för nätinnehavare. I översynen beaktas även det arbete som pågår med att införa en elhandlarcentrisk modell i Sverige. En förändring av skattskyldigheten bör genomföras på ett kostnadseffektivt sätt.

Skattskyldiga för energiskatt på elektrisk kraft enligt 11 kap. 5 § första stycket lagen om skatt på energi (LSE) är dels de som yrkesmässigt framställer skattepliktig elektrisk kraft (producent), dels de som yrkesmässigt levererar egenframställd skattepliktig elektrisk kraft eller av annan framställd elektrisk kraft (leverantör). I 11 kap. 5 § andra och tredje stycket LSE regleras skattskyldigheten för andra mindre vanligt förekommande grupper av skattskyldiga. Regeringen anser att det alltid bör finns någon som utpekas som skattskyldig för elektrisk kraft som är skattepliktig.

Elektrisk kraft som framställts i enlighet med 11 kap. 2 § första stycket 1 a och 1 b LSE, dvs. som framställts i en anläggning av mindre installerad generatoreffekt än 50 kW av någon som förfogar över en installerad generatoreffekt av mindre än 50 kW, omfattas inte av undantaget från skatteplikt om den överförs till ett koncessionspliktigt elnät. Aktörer som framställer elektrisk kraft som de överför till det koncessionspliktiga nätet är med anledning av överföringen skattskyldiga såsom producenter. Dessa

aktörer ska anmäla sig till Skatteverket för registrering som skattskyldiga samt deklarera och betala in skatt för all skattepliktig elektrisk kraft som de förbrukar, dvs. även för inköpt elektrisk kraft. För att undvika att aktörer som framställer elektrisk kraft i mindre skala för egen förbrukning och enbart matar in överskottsproduktion till det koncessionspliktiga elnätet ska bli skattskyldiga som producenter bör ett särskilt undantag från skattskyldighet som producent införas.

Någon förändring av skattskyldigheten för aktörer som yrkesmässigt levererar skattepliktig elektrisk kraft föreslås inte. För de som yrkesmässigt levererar elektrisk kraft ska dock energiskatt endast deklareras och betalas in för skattepliktig elektrisk kraft som de själva framställt samt för elektrisk kraft som annan framställt. Leverantörerna behöver således inte betala energiskatt för den egenproducerade elektriska kraft som efter den föreslagna förändringen av skatteplikten undantas från skatteplikt trots att annan elektrisk kraft, som matas in på elnätet, alltjämt är skattepliktig.

Konsekvensanalys

Enligt Utredningen om nettodebitering av el (SOU 2013:46) kan 10 procent av vindkraftsproduktionen omfattas av skattefrihet från energiskatt på el. År 2014 utfärdades drygt 11 miljoner elcertifikat för svenska vindkraftsanläggningar. Baserat på utredningens bedömning skulle därmed ca 1,1 TWh elektrisk kraft från vindkraft kunna omfattas av skattefrihet. Det finns enligt inkomna remissynpunkter dock skäl att revidera bedömningen.

Den totala solkraftsproduktion som registrerades i elcertifikatssystemet uppgick 2014 till ca 10,8 GWh och huvuddelen av solkraftsanläggningarna träffas inte av förslaget. En begränsning av skattefriheten för solkraftsproduktion bedöms därför för närvarande endast marginellt påverka den offentligfinansiella bedömningen. Den bedömningen gäller även för andra energislag som påverkas av förslaget, t.ex. vattenkraft.

Med dessa utgångspunkter beräknas den föreslagna begränsningen av skattefriheten medföra att skatteintäkterna ökar med 0,19 miljarder kronor per år (helårsbasis). Eftersom åtgärden föreslås träda i kraft den 1 juli 2016 beräknas skatteintäkterna öka med 0,10 miljarder kronor 2016.

Utskottets ställningstagande

För att undvika att aktörer som framställer elektrisk kraft i mindre skala för egen förbrukning och enbart matar in överskottsproduktion till det koncessionspliktiga elnätet ska bli skattskyldiga som producenter bör ett särskilt undantag från skattskyldighet som producent införas. Utskottet tillstyrker därför regeringens förslag.

Utskottet delar regeringens bedömning att skattskyldigheten bör ses över i syfte att minska den administrativa bördan och att en förändring av skattskyldigheten bör genomföras på ett kostnadseffektivt sätt.

Begränsning av möjligheten att använda märkt olja i båtar

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om att medgivande att ha märkt olja i annan båt än sådan som disponeras av statliga myndigheter får lämnas endast om båten används uteslutande för annat än privata ändamål. Därutöver krävs fortfarande särskilda skäl för att lämna ett medgivande att ha märkt olja i båt.

Utskottet tillstyrker vidare regeringens förslag att om bränsle förvärvas utan skatt eller med lägre skatt till skepp, båtar eller luftfartyg och bränslet förbrukas för privata ändamål, blir förvärvaren skattskyldig för den skatt som ska betalas på det bränsle som förbrukats för privata ändamål. Om ingen skatt eller den skatt som gäller för märkt olja har betalats för bränslet, blir förbrukaren skattskyldig enligt den högre skattesatsen för omärkt olja om bränslet förbrukas för privata ändamål.

Propositionen

Regeringen föreslår (punkt 19) att medgivande att ha märkt olja i annan båt än sådan som disponeras av statliga myndigheter får lämnas endast om båten används uteslutande för annat än privata ändamål. Därutöver krävs fortfarande särskilda skäl för att medgivande att ha märkt olja i båt ska lämnas.

Av Europeiska unionens domstols praxis framgår att det inte är tillräckligt att ett luftfartyg används i näringsverksamhet för att flygbränslet ska skattebefrias. Reglerna om bränsle som används i båtar och skepp ska tolkas i ljuset av avgörandena om luftfartyg. För både flygbränsle och bränsle som används i båtar och skepp krävs att transporterna eller tjänsterna sker mot ersättning för att bränslet ska skattebefrias.

För att tydliggöra detta infördes den 1 juli 2015 en definition i lagen om skatt på energi (LSE) av vad som är att anse som användning för privata ändamål. Definitionen innebär att skattebefrielse endast kan ges när luftfartygen, skeppen eller båtarna används för transport av passagerare eller varor mot ersättning eller tillhandahållande av andra tjänster mot ersättning, av offentliga myndigheter eller för offentliga myndigheters räkning eller för yrkesmässigt fiske.

Regeringen föreslår dessutom att skattebefrielse ska ges för bränsle som förbrukas av frivilliga försvarsorganisationer och för bränsle som ideella organisationer förbrukar vid sjöräddning, brandövervakning och liknande verksamhet eller övning och utbildning för sådan verksamhet.

Av 1 kap. 6 § LSE framgår att fartyg vars skrov har en största längd av minst tolv meter och en största bredd av minst fyra meter kallas skepp och att andra fartyg kallas båtar. Förbudet mot att ha märkt olja i tanken och

bestämmelsen om medgivande att använda märkt olja gäller bara båtar. Förslaget innebär därmed ingen skillnad för skepp eller för båtar med fiskelicens enligt fiskelagen (1993:787) eftersom förbudet mot märkt olja inte gäller för dessa.

Bedömningen av vad som utgör särskilda skäl bör ske på samma sätt som tidigare. Det bör krävas att stora praktiska hanteringsproblem uppstår till följd av att högbeskattad, omärkt olja måste användas i båten eller att detta leder till betydande likviditetsproblem.

Regeringen föreslår vidare (punkt 19) att om bränsle förvärvas utan skatt eller med lägre skatt till skepp, båtar eller luftfartyg och bränslet förbrukas för privata ändamål, blir förvärvaren skattskyldig för den skatt som ska betalas på det bränsle som förbrukats för privata ändamål. Om ingen skatt eller den skatt som gäller för märkt olja har betalats för bränslet, blir förbrukaren skattskyldig enligt den högre skattesatsen för omärkt olja om bränslet förbrukas för privata ändamål.

Det har vid tillämpningen framkommit att det finns ett behov att komplettera och förtydliga bestämmelserna om skattskyldighet och vilken skatt som ska tas ut när skepp, båtar och luftfartyg används för privata ändamål. Det föreslås därför att förvärvaren blir skattskyldig om bränslet köpts in utan skatt eller med lägre skatt och förbrukas i skepp, båt eller luftfartyg när dessa används för ändamål som inte föranleder skattebefrielse. Detta bör gälla för samtliga av de harmoniserade bränslen som framgår av 2 kap. 1 § första stycket LSE, dvs. både bränslen som omfattas av uppskovsförfarandet och bränslen som inte omfattas av uppskovsförfarandet. Vidare bör reglerna gälla för energiprodukter eller andra produkter som är avsedda att användas för motordrift eller uppvärmning enligt 2 kap. 3 och 4 §§ LSE. När det gäller luftfartyg aktualiseras behovet enbart i fråga om flygfotogen, eftersom inget annat bränsle får förvärvas utan skatt. Vidare föreslås att den högre skattesatsen för omärkt olja ska tas ut av förvärvaren om ingen skatt har betalats eller skattesatsen för märkt olja har betalats för bränslet, och bränslet förbrukas för privata ändamål i skepp, båtar eller luftfartyg.

Avsikten med förslaget är att förvärvaren ska bli skattskyldig om bränslet används för ett ändamål som inte är skattebefriat.

Sammantaget förväntas förslagen öka skatteintäkterna med 4 miljoner kronor per år.

Utskottets ställningstagande

Av Europeiska unionens domstols praxis framgår att det inte är tillräckligt att ett luftfartyg används i näringsverksamhet för att flygbränslet ska skattebefrias. Reglerna om bränsle som används i båtar och skepp ska tolkas i ljuset av avgörandena om luftfartyg. Utskottet anser i likhet med regeringen att det för bränsle som används i båtar och skepp krävs att transporterna eller tjänsterna sker mot ersättning för att bränslet ska skattebefrias och att medgivande att ha märkt olja i annan båt än sådan som disponeras av statliga

myndigheter därför får lämnas endast om båten används uteslutande för annat än privata ändamål.

Utskottet anser vidare att det även fortsättningsvis ska krävas särskilda skäl för att medgivande att ha märkt olja i båt ska lämnas.

Vid tillämpningen av reglerna har det framkommit att det finns ett behov av att komplettera och förtydliga bestämmelserna om skattskyldighet och vilken skatt som ska tas ut när skepp, båtar och luftfartyg används för privata ändamål. Avsikten med förslaget är att förvärvaren ska bli skattskyldig om bränslet används för ett ändamål som inte är skattebefriat.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag.

Följdändring i lagen om skatt på energi efter tidigare ändring

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om att slopa bestämmelsen i lagen om skatt på energi om att beslut som fattas av regeringen inte får överklagas. Utskottet tillstyrker vidare regeringens förslag om att en språklig ändring görs i första stycket i samma paragraf.

Propositionen

Regeringen föreslår (punkt 19) att bestämmelsen i lagen om skatt på energi (LSE) om att beslut som fattas av regeringen inte får överklagas slopas. En språklig ändring görs samtidigt i första stycket i samma paragraf.

Fram till den 1 juli 2014 kunde regeringen i särskilda fall bevilja hel eller i denna del skattebefrielse under vissa förutsättningar enligt en då gällande bestämmelse i LSE. Den 1 juli 2014 slopades den möjligheten då bestämmelsen upphävdes. Bestämmelsen i 12 kap. 1 § andra stycket LSE, enligt vilken beslut som fattas av regeringen inte får överklagas, saknar efter upphävandet betydelse och föreslås därför slopas.

I 12 kap. 1 § första stycket LSE finns en överklagandehänvisning som rör beslut enligt LSE. Enligt första stycket överklagas beslut enligt LSE ”hos allmän förvaltningsdomstol”. Den formulering som numera används i motsvarande bestämmelser är ”till allmän förvaltningsdomstol”. En språklig ändring av första stycket föreslås därför.

Utskottets ställningstagande

Som regeringen har anfört saknar bestämmelsen i 12 kap. 1 § andra stycket LSE, enligt vilken beslut som fattas av regeringen inte får överklagas, betydelse efter att bestämmelsen om regeringens möjlighet att i särskilda fall bevilja skattebefrielse har upphävts. Bestämmelsen om överklagbarhet bör då

upphöra att gälla och paragrafen upphävas. Utskottet tillstyrker därför regeringens förslag. Utskottet tillstyrker vidare regeringens förslag om att en språklig ändring görs.

Undantag från trängselskatt i Backaområdet i Göteborg

Utskottets förslag i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning om att ett undantag från trängselskatt i Backaområdet i Göteborg bör införas.

Utskottet avstyrker motionsförslagen.

Propositionen

Regeringen bedömer att ett undantag från trängselskatt bör införas i Backaområdet i Göteborg.

Göteborgs stad och Trafikverket har inkommit med en gemensam hemställan om undantag från trängselskatt i Backaområdet i Göteborg. Hemställan remitterades i september 2014 och två centrala remissinstanser, Skatteverket och Transportstyrelsen, avstyrkte då genomförandet av förslaget. Mot bakgrund av vad som framkom vid den tidigare remitteringen och i syfte att skapa ett bättre beslutsunderlag remitterades i maj 2015 en promemoria framtagen inom Finansdepartementet med dels ett förslag till alternativ lösning för undantag från trängselskatt vad gäller Backaområdet i Göteborg, dels hemställans förslag. Remisstiden gick ut i augusti 2015. Det är angeläget att hitta en lösning på de problem som lyfts fram i hemställan och regeringen avser att snarast möjligt återkomma till riksdagen med förslag. Ändringarna bör träda i kraft så snart som möjligt.

Motionerna

I motion 2015/16:2120 av Erik Bengtzboe (M) föreslås att regeringen ska se över det s.k. Backaundantaget så att tillgången till vägnätet även finns för Backaborna.

I motion 2015/16:783 av Robert Hannah (FP) yrkande 1 anförs att Backaborna ska undantas från trängselskatt till dess att regeringen hittar en lämplig lösning.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar regeringens bedömning att ett undantag från trängselskatt bör införas i Backaområdet i Göteborg och finner därför inte något skäl att tillstyrka motionsförslagen.

Riksdagens tillkännagivande om skatt på gödselmedel

Utskottets förslag i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning att den skatt på gödselmedel som avskaffades 2010 inte bör införas, att behovet av andra former av beskattning ska analyseras och att skatten på bekämpningsmedel ses över.

Utskottet avstyrker motionsförslagen om att inte införa skatt på handelsgödsel respektive att införa en läckageskatt utformad med den avskaffade handelsgödselskatten som utgångspunkt.

Jämför avvikande meningarna 2 (SD) och 4 (FP).

Propositionen

Regeringen bedömer att den skatt på gödselmedel som avskaffades 2010 inte bör införas. Regeringen avser dock att analysera behovet av andra former av beskattning för att minska spridning av tungmetaller och andra miljöfarliga ämnen i naturen. Vidare är skatten på bekämpningsmedel som, i allt väsentligt, varit oförändrad sedan 1984 i behov av en översyn.

Riksdagen tillkännagav den 27 mars 2015 att skatt på handelsgödsel inte bör införas (bet. 2014/15:SkU18, rskr. 2014/15:148). Det motiverades bl.a. med att den tidigare skatten på handelsgödsel inte var effektiv och att ett återinförande av skatt på handelsgödsel är en kostsam åtgärd med liten påverkan på miljön. Regeringen anser att riksdagens tillkännagivande är slutbehandlat och avser att analysera behovet av andra former av beskattning för att minska spridningen av tungmetaller och andra miljöfarliga ämnen i naturen.

I detta sammanhang bör även skatten på bekämpningsmedel ses över. Det bör bl.a. analyseras hur skatternas miljöstyrande effekt kan öka, om skatten är effektiv och om skatten är i behov av ändringar med hänsyn till de förändringar som skett på EU-området sedan skatten infördes.

Motionerna

Sverigedemokraterna anför i partimotion 2015/16:761 av Jimmie Åkesson m.fl. yrkande 4 i denna del att de motsätter sig en särskild skatt på handelsgödsel.

Folkpartiet föreslår i partimotion 2015/16:3244 av Jan Björklund m.fl. yrkande 5 i denna del att en ny läckageskatt för jordbruket ska införas fr.o.m. den 1 januari 2017 då det är angeläget att användningen av handelsgödsel minskar och att jordbrukets allmänna miljöpåverkan sjunker. Skatten på handelsgödsel som avskaffades den 1 januari 2010 kan tjäna som utgångspunkt för en ny miljöstyrande skatt. Förändringen beräknas 2017 stärka de offentliga finanserna med ca 290 miljoner kronor.

I motion 2015/16:1069 av Betty Malmberg och Finn Bengtsson (båda M) föreslås att handelsgödselskatten inte ska återinföras.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar regeringens bedömning att den skatt på gödselmedel som avskaffades 2010 inte bör återinföras och att behovet av andra former av beskattning för att minska spridning av tungmetaller och andra miljöfarliga ämnen i naturen analyseras samt att skatten på bekämpningsmedel ses över.

Utskottet avstyrker motionsförslagen.

Skatt på kemikalier

Utskottets förslag i korthet

Utskottet delar regeringens uppfattning att frågan om att införa en kemikalieskatt bör beredas ytterligare och att det inte är möjligt att införa en skatt redan den 1 januari 2016.
Utskottet avstyrker motionsförslagen om att införa en kemikalieskatt.

Jämför avvikande meningarna 3 (C), 4 (FP) och 5 (KD).

Propositionen

Regeringen beslutade den 19 december 2013 att tillkalla en särskild utredare med uppdrag att analysera behovet av nya ekonomiska styrmedel på kemikalieområdet och, om det fanns ett sådant behov, vilken typ av styrmedel som har bäst förutsättningar för att vara verkningsfullt och kostnadseffektivt. Huvudmotivet för dessa ekonomiska styrmedel skulle enligt uppdraget vara att minska förekomsten av eller risken för exponering och spridning av miljö- och hälsofarliga ämnen från olika varugrupper. Kemikalieskatteutredningens betänkande Kemikalieskatt – Skatt på vissa konsumentvaror som innehåller kemikalier (SOU 2015:30) överlämnades till regeringen den 30 mars 2015. Utredningen fokuserade på åtgärder för att minska förekomsten av farliga ämnen i människors hemmiljö och föreslog två nya punktskatter – en på viss elektronik och en på golvbeläggningsmaterial, väggbeklädnad och takbeklädnad av polymerer av vinylklorid.

Betänkandet har remissbehandlats. Utredningens slutsatser och de åsikter som framförts under remissförfarandet bereds för närvarande inom Regeringskansliet. Innan en skatt på viss elektronik kan införas måste en standardiserad mätmetod tas fram, som kan mäta kemikalieinnehållet i dessa varor. Ett förslag på en sådan mätmetod måste därefter remitteras. Att enligt utredningens rekommendation införa de skatter som föreslås redan den 1 januari 2016 är därför inte möjligt.

Motionerna

I Centerpartiets partimotion 2015/16:3223 av Anders W Jonsson m.fl. yrkande 15 föreslås att utredningens förslag om en bredare skatt som innefattar produkter på ett likvärdigt sätt ska införas fr.o.m. den 1 maj 2016.

I Folkpartiets partimotion 2015/16:3244 av Jan Björklund m.fl. yrkande 5 föreslås att en kemikalieskatt i enlighet med förslagen i SOU 2015:30 införs.

I Kristdemokraternas partimotion 2015/16:2512 av Andreas Carlson m.fl. yrkande 5 i denna del föreslås att en kemikalieskatt ska införas på viss hemelektronik och PVC-material för att minska de negativa hälsoeffekterna av kemikalier i samhället.

I kommittémotion 2015/16:1935 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 7 föreslås att en kemikalieskatt ska införas på viss hemelektronik och PVC-material för att minska de negativa hälsoeffekterna av kemikalier i samhället.

Utskottets ställningstagande

Kemikalieskatteutredningens betänkande Kemikalieskatt – Skatt på vissa konsumentvaror som innehåller kemikalier bereds för närvarande inom Regeringskansliet. Utskottet finner inte något skäl att föregå beredningen och avstyrker därför motionsförslaget.

Fordonsskatt

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslagen om att höja fordonsskatten, att reformera och indexera fordonsskatten och att införa en omvänd miljöbilsbonus.

Jämför avvikande meningarna 1 (M), 3 (C), 4 (FP) och 5 (KD).

Motionerna

Moderaterna föreslår i partimotion 2015/16:3043 av Anna Kinberg Batra m.fl. yrkande 5 i denna del att fordonsskatten höjs genom att koldioxidgränsen sänks från 111 gram koldioxid per kilometer till 108 gram koldioxid per kilometer. Skattehöjningen stärker de offentliga finanserna med 360 miljoner kronor per år från 2016.

Centerpartiet föreslår i partimotion 2015/16:3223 av Anders W Jonsson m.fl. yrkande 20 att fordonsskatten reformeras och indexeras genom att den utsläppsbaserade delen av skatten förstärks samt att skatten indexeras med BNP-utvecklingen för att bibehålla dess nivå i reala termer. Statsfinanserna beräknas förstärkas med 200 miljoner kronor 2016, 600 miljoner kronor 2017, 1 100 miljoner kronor 2018 och med 1 700 miljoner kronor 2019.

Folkpartiet förslår i partimotion 2015/16:3244 av Jan Björklund m.fl. yrkande 5 en omvänd miljöbilsbonus där bilar som inte skulle vara berättigade till en miljöbilspremie får en förhöjd fordonsskatt med 2 000 kronor per år under de första fem åren. Reformen beräknas öka inkomsterna med 600 miljoner kronor 2016.

Kristdemokraterna föreslår i partimotion 2015/16:2512 av Andreas Carlson m.fl. yrkande 5 i denna del en höjning av fordonsskatten genom en höjning av koldioxidbeloppet. Det är en viktig åtgärd för att minska de fossila utsläppen inom transportsektorn. Skattehöjningen beräknas öka statens skatteintäkter med 400 miljoner kronor 2016 och därefter med 800 miljoner kronor årligen.

I kommittémotion 2015/16:3148 av Robert Halef m.fl. (KD) yrkande 3 föreslås en höjning av fordonsskatten genom en höjning av koldioxidbeloppet. Det är en viktig åtgärd för att minska de fossila utsläppen inom transportsektorn. Skattehöjningen beräknas öka statens skatteintäkter med 400 miljoner kronor 2016 och därefter med 800 miljoner kronor årligen.

I kommittémotion 2015/16:3149 av Penilla Gunther m.fl. (KD) yrkande 27 föreslås en höjning av fordonsskatten genom en höjning av koldioxidbeloppet. Det är en viktig åtgärd för att minska de fossila utsläppen inom transportsektorn. Skattehöjningen beräknas öka statens skatteintäkter med 400 miljoner kronor 2016 och därefter med 800 miljoner kronor årligen.

Utskottets ställningstagande

Fordonsskatten höjdes den 1 januari 2015 för flertalet personbilar, lätta bussar och lätta lastbilar i både det koldioxidbaserade systemet och det viktbaserade systemet. Eftersom fordonsskatten nyligen höjts ser utskottet ingen anledning att förorda ytterligare höjningar. Utskottet är heller inte berett att föreslå en förändring av fordonsskattesystemet.

Utskottet avstyrker motionsyrkandena.

Skatt på termisk effekt i kärnkraftsreaktorer

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslagen om att effektskatten inte ska höjas, att skatten ska sänkas, att utformningen ses över, att skatten stegvis avskaffas, att effektskatten slopas på nya reaktorer och att skatteavdrag ska kunna göras redan efter 30 dagar.

Jämför avvikande meningarna 1 (M), 2 (SD), 4 (FP) och 5 (KD).

Motionerna

Moderaterna föreslår i partimotion 2015/16:3043 av Anna Kinberg Batra m.fl. yrkande 5 i denna del att effektskatten sänks och dess utformning ses över. En

trygg försörjning av bas- och reglerkraft förutsätter i dagsläget kärnkraften som baskraft och vattenkraften som både bas- och reglerkraft.

Sverigedemokraterna anför i partimotion 2015/16:761 av Jimmie Åkesson m.fl. yrkande 4 i denna del att man motsätter sig ytterligare höjningar av effektskatten och föreslår en sänkning med drygt 14 procent, att effektskatten för nya reaktorer slopas samt att skatteavdrag för termisk effekt ska inträda efter dag 30 i stället för efter dag 90. Reaktorer som uppförs efter den 1 januari 2016 ska inte belastas med effektskatt, vilket ger likartade konkurrensvillkor mot andra energislag.

Folkpartiet avvisar i partimotion 2015/16:3244 av Jan Björklund m.fl. yrkande 5 i denna del, regeringens höjning av effektskatten på kärnkraft och föreslår att den avskaffas i tre steg under 2016–2018. Den avskaffade effektskatten kompenseras i denna del inom sektorn genom höjd energiskatt.

Kristdemokraterna föreslår i partimotion 2015/16:2512 av Andreas Carlson m.fl. yrkande 14 att skatten på termisk effekt ska sänkas till tidigare nivå.

I kommittémotion 2015/16:2854 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD) yrkandena 10 och 11 föreslås att effektskatt för nya reaktorer slopas och att möjligheten till skatteavdrag när anläggningen inte producerar el ska inträda efter dag 30 i stället för efter dag 90. Reaktorer som uppförs efter den 1 januari 2016 ska inte belastas med effektskatt, vilket ger likartade konkurrensvillkor mot andra energislag.

I kommittémotion 2015/16:3234 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD) yrkandena 2 och 3 anförs att man motsätter sig ytterligare höjningar av effektskatten och föreslår en sänkning med drygt 14 procent, att effektskatten för nya reaktorer slopas samt att skatteavdrag för termisk effekt ska inträda efter dag 30 i stället för efter dag 90. Reaktorer som uppförs efter den 1 januari 2016 ska inte belastas med effektskatt, vilket ger likartade konkurrensvillkor mot andra energislag.

I kommittémotion 2015/16:3149 av Penilla Gunther m.fl. (KD) yrkande 20 föreslås att skatten på termisk effekt ska sänkas till den nivå som gällde innan den 1 augusti 2015. Kraftbolagen får genom de ökade skatterna väsentligt mindre resurser för investeringar i förnybar energi och i säkrare kärnkraftverk.

Utskottets ställningstagande

För att beakta förändringarna i den allmänna prisutvecklingen och därutöver skapa finansiellt utrymme föreslog regeringen i den ekonomiska vårpropositionen för 2015 att skatten på termisk effekt i kärnkraftreaktorer skulle höjas. Riksdagen beslutade i enlighet med förslaget.

Utskottet finner nu inte något skäl att tillstyrka förslag om förändringar på området varför motionerna avstyrks i motsvarande delar.

Övriga förslag om miljöskatter

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslagen om att sänka energiskatten för serverhallar, att införa skatt på avfallsförbränning, på plastpåsar, på fluorerade växthusgaser, på kreosot och på torv samt förslaget om att en flygskatt inte bör införas.

Jämför avvikande meningarna 2 (SD), 3 (C) och 5 (KD).

Motionerna

Sverigedemokraterna föreslår i partimotion 2015/16:761 av Jimmie Åkesson m.fl. yrkande 4 i denna del att energiskatten för verksamhetsutövare där serverhallarna är den huvudsakliga affärsverksamheten ska likställas med den som råder för den energiintensiva industrin, dvs. 0,5 öre/kWh.

Sverigedemokraterna säger i samma motion yrkande 4 i denna del nej till ett införande av flygskatt. Studier visar att skatten skulle minska de svenska utsläppen med 0,2 procent, samtidigt som BNP skulle minska med 1,5 miljarder kronor till 5,4 miljarder kronor första året. Detta är ett alldeles för högt pris för en väldigt marginell miljövinst.

Centerpartiet föreslår i partimotion 2015/16:3223 yrkande 17 att en punktskatt införs på förbränning av avfall för att styra mot en ökad återvinning och mer resurseffektivitet. Den bör omfatta allt avfall, för såväl hushåll som verksamheter, exklusive farligt avfall, och utformas på ett sätt som garanterar att kostnaden tydliggörs för den som först lämnar ifrån sig avfallet. Avgiften föreslås bli 100 kronor/ton och ge intäkter om 483 miljoner kronor per år.

Centerpartiet föreslår vidare i samma motion, yrkande 5 i denna del, att en miljöavgift på fossilplastpåsar på 1 krona införs för att uppnå målet i EU:s direktiv om förpackningar och förpackningsavfall och minska användningen av tunna plastpåsar. Eftersom plastpåsar relativt smärtfritt kan bytas mot andra påsar innebär avgiften att skattebasen minskar snabbt. Intäkterna minskar i samma utsträckning och bedöms långsiktigt uppgå till ca 70 miljoner kronor.

Centerpartiet föreslår i samma motion, yrkande 18, att en skatt på fluorerade växthusgaser bör införas för att internalisera dessa ämnens externa klimateffekt i enlighet med utredningens förslag.

Kristdemokraterna föreslår i partimotion 2015/16:2512 av Andreas Carlson m.fl. yrkande 5 i denna del att en skatt på förbränning av osorterade sopor införs för att öka materialåtervinningen och minska utsläppen av miljöfarliga ämnen och koldioxid. Skatten beräknas öka skatteintäkterna med 220 miljoner kronor årligen.

Kristdemokraterna föreslår vidare i samma motion yrkande 5 i denna del att undantaget från skatt på bekämpningsmedel för kreosot bör avskaffas. Kreosot är dokumenterat både hälso- och miljöfarligt. Förslaget beräknas inbringa 120 miljoner kronor. Vidare bör skattebefrielsen från koldioxidskatt för torv tas bort. Aktuella studier visar att torv ur växthusgassynpunkt

motsvarar fossila bränslen i ett tidsperspektiv på upp till några hundra år. Förslaget genererar skatteintäkter på ca 100 miljoner kronor per år.

I kommittémotion 2015/16:1935 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 9 föreslås att en skatt på förbränning av osorterade sopor införs för att öka materialåtervinningen och minska utsläppen av miljöfarliga ämnen och koldioxid. Skatten beräknas öka skatteintäkterna med 220 miljoner kronor årligen.

Motionärerna föreslår vidare i motionen yrkande 10 att undantaget från skatt på bekämpningsmedel för kreosot bör avskaffas. Kreosot är dokumenterat både hälso- och miljöfarligt. Förslaget beräknas inbringa 120 miljoner kronor.

Motionärerna föreslår slutligen yrkande 11 att skattebefrielsen från koldioxidskatt för torv tas bort eftersom studier visar att torv ur växthusgassynpunkt motsvarar fossila bränslen i ett tidsperspektiv på upp till några hundra år. Förslaget genererar skatteintäkter på ca 100 miljoner kronor per år.

I kommittémotion 2015/16:3149 av Penilla Gunther m.fl. (KD) yrkande 8 föreslås likaledes att skattebefrielsen från koldioxidskatt för torv bör tas bort.

Utskottets ställningstagande

Utredningen om sektorsneutral och konkurrenskraftig energiskatt på el (dir. 2014:72), som bl.a. fick i uppdrag att se över hur serverhallar behandlas skattemässigt, överlämnades till regeringen i oktober 2015. Utredningens slutsatser bereds för närvarande inom Regeringskansliet. Utskottet finner inte skäl att föregå beredningen och avstyrker därför det aktuella motionsförslaget.

Riksdagen beslutade att slopa avfallsförbränningsskatten fr.o.m. den 1 oktober 2010 (bet. 2009/10:SkU21) eftersom skatten inte haft några mätbara miljöeffekter utan endast blivit en pålaga för hushållen. Riksdagen har därefter vid ett flertal tillfällen avslagit motionsyrkanden om att avfallsförbränningsskatten ska återinföras – bl.a. i samband med behandlingen av budgeten för 2014 (bet. 2013/14:FiU1, yttr. 2013/14:SkU1y).

Utskottet anser att riksdagen bör vidhålla sitt ställningstagande och avstyrker de aktuella motionsförslagen.

När det gäller yrkandet om skatt på plastpåsar har riksdagen tagit ställning till frågan (2014/15:SkU18). Utskottet anförde då i huvudsak att det är viktigt att minska de negativa miljökonsekvenserna av plastpåsar men att det inte är säkert att en särskild beskattning är den mest effektiva åtgärden. Utskottet anförde vidare att krav på åtgärder för att förbygga förpackningsavfall och system för återvinning tillsammans med ett väl fungerande producentansvar kan vara att föredra.

Riksdagen bör vidhålla sin inställning, och utskottet avstyrker därför motionsförslaget om skatt på plastpåsar.

Utskottet har tidigare delat regeringens bedömning i budgetpropositionen för 2015 om att frågan om att införa en skatt på fluorerade växthusgaser ska

utredas. Utskottet vidhåller sin inställning och avstyrker därmed det aktuella motionsförslaget.

Riksdagen har i samband med budgetpositionen 2014 tagit ställning till frågan om att belägga torv med koldioxidskatt. I ett betänkande som riksdagen godkände (2013/14:FiU1) anfördes bl.a. att torven är befriad från energi- och koldioxidskatt vid förbränning, men är belastad med svavelskatt och även ingår i EU:s system för handel med utsläppsrätter. Mot bakgrund av det pågående arbetet när det gäller torvens roll i systemet med utsläppsrätter var utskottet inte berett att förorda någon ytterligare åtgärd.

Utskottet finner nu inte skäl att tillstyrka ytterligare förslag till förändringar av beskattningen av torv och avstyrker de aktuella motionsförslagen i motsvarande delar.

När det gäller yrkandet om att införa skatt på kreosot har utskottet tidigare (yttr. 2013/14:1y) anfört att en eventuell ändring i lagen (1984:410) om skatt på bekämpningsmedel i syfte att införa en skatt på kreosot först bör beredas på sedvanligt sätt och att utskottet utan ett sådant underlag inte är berett att uttala sig om en ändring i lagstiftningen.

Utskottet finner inte skäl att nu göra en annan bedömning och avstyrker de aktuella motionsförslagen.

Utskottet har i samband med behandlingen av budgetpropositionen för 2015 delat regeringens uppfattning att en utredning bör se över hur en skatt på flygresor kan utformas.

Utskottet vidhåller sin uppfattning och avstyrker motionsförslaget.

Avtal med Norge om ändring av avtal om marknaden för elcertifikat

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om att godkänna avtalet mellan Sveriges regering och Norges regering om ändring av avtal om en gemensam marknad för elcertifikat.

Propositionen

Regeringen föreslår att avtalet mellan Sveriges regering och Norges regering om ändring av avtal om en gemensam marknad för elcertifikat ska godkännas.

Avtalet mellan Sverige och Norge om en gemensam marknad för elcertifikat måste ändras för att den ambitionshöjning som regeringen har föreslagit i propositionen Ambitionshöjning för förnybar el och kontrollstation för elcertifikatssystemet 2015 (prop. 2014/15:123) ska kunna genomföras.

Ändringsavtalet består av en ingress och fem avsnitt. Inriktningen i avtalet är att det ska träda i kraft den 1 januari 2016.

Avtalets ikraftträdande är avhängigt av att riksdagen beslutar i enlighet med regeringens förslag om att begränsa de gällande undantagen från skatteplikt som aviseras i avsnitt II i avtalet. Inriktningen i avtalet är att det ska träda i kraft den 1 januari 2016.

Avtalet undertecknades i Stockholm av Sveriges energiminister Ibrahim Baylan och i Oslo av Norges olje- och energiminister Tord Lien den 8 april 2015.

Utskottets ställningstagande

För att den ambitionshöjning som regeringen har föreslagit i propositionen Ambitionshöjning för förnybar el och kontrollstation för elcertifikatssystemet 2015 (prop. 2014/15:123) ska kunna genomföras måste avtalet mellan Sverige och Norge om en gemensam marknad för elcertifikat ändras. Utskottet tillstyrker därför regeringens förslag om att avtalet mellan Sveriges regering och Norges regering om ändring av avtal om en gemensam marknad för elcertifikat ska godkännas.

Reklamskatt

Utskottets förslag i korthet

Utskottet finner inte skäl att göra någon annan bedömning än regeringen om att ytterligare steg i avskaffandet av reklamskatten bör tas 2017 och 2019.

Utskottet avstyrker motionsförslagen om att avskaffa och sänka reklamskatten.

Jämför avvikande meningarna 2 (SD) och 3 (C).

Propositionen

Regeringen anför att ytterligare steg i avskaffandet av reklamskatten bör tas 2017 och 2019.

I april 2002 tillkännagav riksdagen att reklamskatten bör avvecklas och att frågan borde prioriteras vid kommande budgetberedning. Ytterligare steg i avskaffandet togs 2006 och 2008. I budgetpropositionen för 2009 anförde regeringen att det för närvarande inte fanns några förutsättningar för att finansiera ytterligare steg i avskaffandet. Denna inställning vidhölls i budgetpropositionerna för 2010–2014. I september 2013 överlämnade Presstödskommittén sitt betänkande Översyn av det statliga stödet till dagspressen (SOU 2013:66). Enligt kommitténs bedömning bör reklamskatten avskaffas i enlighet med riksdagens tillkännagivande från 2002.

Frågan om ytterligare steg i avskaffandet prövades också i förra årets budgetberedning. Regeringen ansåg då att den resterande reklamskatten borde avskaffas men att det inte fanns förutsättningar för finansiering av detta.

Riksdagen tillkännagav i maj 2015 att den stegvisa processen för att avskaffa reklamskatten bör genomföras på det sätt som regeringen anser är möjligt och lämpligt. Regeringen avser att ta ytterligare steg i avskaffandet av reklamskatten för bl.a. dagspressen genom att sänka skatten med motsvarande 20 miljoner kronor fr.o.m. 2017 och med ytterligare 20 miljoner kronor fr.o.m. 2019. Hur det stegvisa avskaffandet ska utformas behöver analyseras närmare. Regeringen avser därför att under 2016 återkomma till riksdagen med ett förslag om sänkning av skatten.

Motionerna

Sverigedemokraterna föreslår i partimotion 2015/16:761 av Jimmie Åkesson m.fl. yrkande 4 i denna del att reklamskatten ska avskaffas, men för att underlätta för regional lands- och glesbygdspress ska distributionsstödet behållas genom ett reformerat presstöd.

Centerpartiet föreslår i partimotion 2015/16:3223 av Anders W Jonsson m.fl. yrkande 26 att riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om sänkt reklamskatt och tillkännager detta för regeringen.

Utskottets ställningstagande

När det gäller möjligheten att stegvis påbörja processen med att avveckla reklamskatten för dagspressen tillkännagav riksdagen i maj 2015 att finansieringen av avvecklingen bör genomföras på det sätt som regeringen anser är möjligt och lämpligt. Regeringen anser att utformningen av det stegvisa avskaffandet av reklamskatten behöver analyseras närmare och att ytterligare steg i avskaffandet bör tas 2017 och 2019. Utskottet finner inte skäl att göra någon annan bedömning än regeringen och avstyrker motionsförslagen.

Skatt på alkohol och tobak

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslaget om att höja alkohol- och tobaksskatten.

Jämför avvikande mening 5 (KD).

Motionen

I Kristdemokraternas partimotion 2015/16:2512 av Andreas Carlson m.fl. yrkande 5 i denna del föreslås att alkohol- och tobaksskatten höjs något i syfte att stärka folkhälsan.

Utskottets ställningstagande

Skatten på alkohol och tobak höjdes den 1 januari 2015. Skatten på snus höjdes med 12 procent, och övriga tobaksprodukter höjdes med 6 procent. Skatten på alkohol höjdes med 9 procent, utom för spritdrycker där skatten höjdes med 1 procent (bet. 2014/15:FiU1). Mot bakgrund av att skatten på alkohol och tobak nyligen höjts ser utskottet inte någon anledning att förorda ytterligare höjningar.

Utskottet avstyrker motionen.

Höjning av mervärdesskatt på biobiljetter

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om höjning av mervärdesskatten på biobiljetter. Ändringen träder i kraft den 1 januari 2017.

Utskottet avstyrker motionsförslagen.

Jämför avvikande meningarna 1 (M) och 3 (C).

Propositionen

Regeringen föreslår (punkt 18) att mervärdesskatten på tillträde till biografföreställningar höjs från 6 procent till 25 procent. Den reducerade skattesats som tillämpas för tillträde till biografföreställningar är en del i det gällande filmavtalet. Under förutsättning att filmavtalet som finansieringsmodell upphör finns det inte skäl att bibehålla en reducerad skattesats på tillträde till biografföreställningar. Enligt regeringens uppfattning är det vanligtvis tydligt vilken typ av föreställning som visas på en biograf. Det bör därför inte medföra några stora problem att avgöra vilken mervärdesskattesats som ska beräknas på priset vid biljettförsäljningen. Ändringen träder i kraft den 1 januari 2017.

Sammantaget bedöms detta förslag i kombination med förslaget att slopa avdragsrätten för avgifter och bidrag som betalas till Filminstitutet i enlighet med 2013 års filmavtal öka skatteintäkterna med 265 miljoner kronor 2017. Varaktigt bedöms skatteintäkterna öka med 240 miljoner kronor per år.

Motionerna

Moderaterna säger i partimotion 2015/16:3043 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 6 i denna del och 15 nej till förslaget om höjd moms på biobiljetter och vill se en heltäckande utredning av en ny svensk filmpolitik (270 miljoner kronor 2017).

Centerpartiet säger i partimotion 2015/16:3223 av Anders W Jonsson m.fl. (C) yrkandena 6 i denna del och 23 nej till regeringens aviserade höjning av

momsen på biobesök som är tänkt att genomföras 2017 (230 miljoner kronor 2017).

Utskottets ställningstagande

Utskottet har inte något att invända mot regeringens förslag eftersom det under förutsättning att filmavtalet som finansieringsmodell upphör inte finns skäl att bibehålla en reducerad skattesats på tillträde till biografföreställningar. Utskottet tillstyrker propositionen i denna del.

Slopande av slussningsregel i mervärdesskattelagen

Utskottets förslag i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning att den s.k. slussningsregeln i mervärdesskattelagen bör slopas.

Propositionen

Regeringen gör bedömningen att den s.k. slussningsregeln i mervärdesskattelagen bör slopas. Slussningsregeln i mervärdesskattelagen innebär att ett koncernföretag som för skattepliktig verksamhet förvärvar tjänster som är undantagna från skatteplikt från ett annat koncernföretag får avdrag för den mervärdesskatt som det senare bolaget saknat avdragsrätt för till den del skatten kan hänföras till de utförda tjänsterna. Denna regel har av Högsta förvaltningsdomstolen ansetts strida mot såväl rådets direktiv 2006/112/EG av den 28 november 2006 om ett gemensamt system för mervärdesskatt som fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget). Skatteverket har i en hemställan till Finansdepartementet föreslagit att slussningsregeln slopas.

Det aviserade förslaget bedöms öka skatteintäkterna med 54 miljoner kronor 2016 och 48 miljoner kronor i varaktig årlig effekt. Regeringen avser att under hösten 2015 återkomma till riksdagen med ett förslag. En sådan ändring bör träda i kraft den 1 januari 2016.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar regeringens bedömning att den s.k. slussningsregeln i mervärdesskattelagen bör slopas. Utskottet noterar att regeringen den 8 oktober 2015 i proposition 2015/16:19 Vissa frågor på området för indirekta skatter föreslog att slussningsregeln slopas den 1 januari 2016.

Undantag från mervärdesskatteplikt för vissa posttjänster

Utskottets förslag i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning att vissa posttjänster samt frimärken bör undantas från mervärdesskatteplikt.

Propositionen

Regeringen gör bedömningen att vissa posttjänster samt frimärken bör undantas från mervärdesskatteplikt. Regeln om omsättningsland för posttjänster bör slopas, och regeln om undantag från skatteplikt för terminalavgifter bör ändras. I mervärdesskattedirektivet anges att medlemsstaterna från skatteplikt ska undanta tjänster och därmed förenade varuleveranser som tillhandahålls av det offentliga postväsendet. I samma direktiv anges att medlemsstaterna från skatteplikt ska undanta frimärken giltiga för posttjänster inom respektive medlemsstats territorium.

I Sverige är samtliga omsättningar av posttjänster och frimärken mervärdesskattepliktiga. Den 21 april 2015 fälldes Sverige av Europeiska unionens domstol (EU-domstolen) för överträdelse av gemenskapsrätten genom att inte undanta vissa posttjänster samt frimärken från mervärdesskatt. Av domen framgår att EU-domstolen anser att dåvarande Posten AB, som tillhandahåller samtliga eller delar av de samhällsomfattande posttjänsterna enligt postdirektivet är att anse som det offentliga postväsendet enligt mervärdesskattedirektivet. EU-domstolen anser därför att Sverige borde ha undantagit vissa av de posttjänster som utförs av Posten AB från skatteplikt.

Mot bakgrund av domen bör de svenska reglerna ändras. Vidare bör regeln om omsättningsland för posttjänster slopas och regeln om undantag från skatteplikt för terminalavgifter ändras.

Det aviserade förslaget bedöms minska skatteintäkterna med ca 200 miljoner kronor per år.

Regeringen avser att under hösten 2015 återkomma till riksdagen med ett förslag. En sådan ändring bör träda i kraft den 1 april 2016.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar regeringens bedömning att vissa posttjänster samt frimärken bör undantas från skatteplikt.

Mervärdesskattelagen bör ses över

Utskottets förslag i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning att mervärdesskattelagen bör ses över.

Propositionen

Regeringen bedömer att mervärdesskattelagen bör ses över för att göra lagen mer överskådlig samt anpassa lagens regler och begrepp till mervärdesskattedirektivet.

Reglerna om mervärdesskatt är i hög grad harmoniserade inom EU, och de svenska reglerna har till stor del sin motsvarighet i rådets direktiv 2006/112/EG av den 28 november 2006 om ett gemensamt system för mervärdesskatt. Någon övergripande översyn av de svenska mervärdesskattereglerna har inte gjorts sedan EU-inträdet. Sedan dess har ett nytt moderniserat EU-direktiv trätt i kraft och en omfattande rättspraxis från EU-domstolen tillkommit. De svenska reglerna har varit föremål för åtskilliga förändringar och nya regler har införts i mervärdesskattelagen (1994:200). Detta har medfört att lagstiftningen i dag kan upplevas som svårtillgänglig och svåröverskådlig. I vissa formella avseenden stämmer lagen inte överens med direktivet, och det finns dessutom strukturella skillnader mellan de båda regelsystemen. Det skapar oklarhet och osäkerhet för företag och myndigheter om vad som gäller och försvårar tolkning och tillämpning. En översyn av lagen behövs för att göra lagen mer överskådlig och anpassa mervärdesskattelagens regler och begrepp till direktivet. En sådan översyn av lagstiftningen kan underlätta tillämpningen av reglerna och ge en förenkling för både företag och myndigheter. Därför anser regeringen att mervärdesskattelagen bör ses över.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar regeringens bedömning att mervärdesskattelagen bör ses över i syfte att göra den mer överskådlig och bättre anpassad till mervärdesskattedirektivet.

Övriga förslag om mervärdesskatt

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsförslagen om slopad gruppregistrering, höjd restaurangmoms och sänkt moms på enklare tjänster.

Jämför avvikande meningarna 1 (M), 2 (SD), 4 (FP) och 5 (KD).

Motionerna

Moderaterna föreslår i partimotion 2015/16:3043 av Anna Kinberg Batra m.fl. yrkande 5 i denna del att reglerna i mervärdesskattelagen om gruppregistrering slopas (400 miljoner kronor).

Folkpartiet föreslår i partimotion 2015/16:3244 av Jan Björklund m.fl. yrkande 5 i denna del att möjligheten till gruppregistrering för mervärdesskatt bör tas bort (320 miljoner kronor).

Kristdemokraterna föreslår i partimotion 2015/16:2512 av Andreas Carlson m.fl. yrkande 5 i denna del att reglerna i mervärdesskattelagen om gruppregistrering slopas. Åtgärden innebär en ökning av skatteintäkterna med 320 miljoner kronor 2016.

Sverigedemokraterna föreslår i partimotion 2015/16:761 av Jimmie Åkesson m.fl. yrkande 4 i denna del att restaurangmomsen återställs som en del av finansieringen av förslagen i budgetmotionen (5 300 miljoner kronor).

Kristdemokraterna föreslår i partimotion 2015/16:2512 av Andreas Carlson m.fl. yrkande 5 i denna del och 10 att för att ytterligare stärka tjänstesektorn bör en sänkning av momsen genomföras från 25 till 6 procent för tjänster som cykelreparationer, skomakeri och skrädderiverksamhet (22 miljoner kronor).

Utskottets ställningstagande

Utskottet avstyrker motionsförslagen.

Höjning av vissa avgifter enligt skatteförfarandelagen

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om höjda försenings- och kontrollavgifter.

Propositionen

Regeringen föreslår (punkterna 26 och 27) att förseningsavgifterna i skatteförfarandelagen höjs till 6 250 kronor för ett aktiebolags eller en ekonomisk förenings inkomstdeklaration, till 1 250 kronor för någon annans inkomst-

deklaration, till 1 250 kronor för särskilda uppgifter och periodisk sammanställning och till 625 kronor för skattedeklaration. För en skattedeklaration som ska lämnas efter föreläggande ska förseningsavgiften höjas till 1 250 kronor.

Trots det förenklade deklarationsförfarandet förefaller relativt många deklarationsskyldiga fortfarande lämna deklarationer för sent. Det kan därför finnas skäl att höja förseningsavgifterna för att de ska fylla sitt syfte, dvs. att fungera som ett effektivt påtryckningsmedel för att den deklarationsskyldige ska lämna sin deklaration i tid. Motsvarande bör gälla de förseningsavgifter som syftar till att särskilda uppgifter och periodisk sammanställning lämnas i rätt tid. Av denna anledning föreslår regeringen en höjning av förseningsavgifterna i skatteförfarandelagen med 25 procent.

Regeringen föreslår (punkterna 26 och 27) att kontrollavgifterna i skatteförfarandelagen höjs från 10 000 kronor till 12 500 kronor, från 20 000 kronor till 25 000 kronor och från 2 000 kronor till 2 500 kronor.

Bestämmelserna om personalliggare och kassaregister har införts med det bakomliggande syftet att motverka skattefusk och att motverka illojal konkurrens inom berörda branscher. Regeringen bedömer att en höjning med 25 procent är rimlig och lämplig för att kontrollavgifterna framöver ska fungera som effektiva påtryckningsmedel.

Bestämmelserna om kontrollavgift för den som inte har lämnat uppgift om när byggverksamhet ska påbörjas och var den ska bedrivas träder i kraft den 1 januari 2016. Kontrollavgiften är ny, både sett till grunden för att ta ut avgift och till beloppets storlek. Någon höjning av den kontrollavgiften föreslås därför inte.

Lagändringarna träder i kraft den 1 januari 2016. De nya bestämmelserna om förseningsavgifternas storlek ska tillämpas första gången i fråga om deklarationer och övriga uppgifter som ska lämnas efter ikraftträdandet. De nya bestämmelserna om kontrollavgifternas storlek ska tillämpas första gången i fråga om kontrollavgifter som är hänförliga till kontroller som har inletts efter den 31 december 2015.

Den föreslagna höjningen av förseningsavgifterna beräknas öka intäkterna med 80 miljoner kronor fr.o.m. år 2016. Höjningen av kontrollavgifterna beräknas öka intäkterna med 30 miljoner kronor fr.o.m. år 2016. Dessa intäkter har beaktats i den av riksdagen beslutade budgeten för 2015.

Tillkommande utgifter för Skatteverket ska hanteras inom befintliga ekonomiska ramar.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har inte något att invända mot regeringens förslag och tillstyrker propositionen i denna del.

Lagförslagen

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens lagförslag. Utskottet avstyrker motionens lagförslag.

Jämför avvikande mening 2 (SD).

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen antar regeringens lagförslag (punkterna 16–19, 22, 24, 26–29).

Motionen

Sverigedemokraterna föreslår i kommittémotion 2015/16:3234 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD) yrkandena 2, 3 och 6 att riksdagen ska anta motionärernas förslag till lydelse av 2 och 5 §§ lagen (2000:446) om skatt på termisk effekt i kärnkrafts reaktorer samt att riksdagen ska besluta att 3 f § lagen (1984:1052) om statlig fastighetsskatt ska slopas.

Utskottets ställningstagande

Regeringens lagförslag och motionärernas yrkanden om lagändringar i motion 2015/16:3234 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD) har behandlats i sak genom de ställningstaganden som redovisas i de tidigare avsnitten.

Utskottet tillstyrker att regeringens lagförslag antas och avstyrker motionsförslaget.

Offentliga sektorns skatteintäkter

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens inkomstberäkning för 2016, preliminära inkomstberäkningar för 2017 och 2018, och avstyrker motionsförslagen om att godkänna Moderaternas, Sverigedemokraternas, Centerpartiets, Folkpartiets och Kristdemokraternas respektive inkomstberäkningar.

Jämför avvikande meningarna 1 (M), 2 (SD), 3 (C), 4 (FP) och 5 (KD).

Propositionen

Regeringen föreslår (punkt 4 och punkt 5) att riksdagen godkänner den beräkning av statsbudgetens inkomster för 2016 som regeringen redovisar och

de preliminära inkomstberäkningar som regeringen redovisar för 2017 och 2018.

Motionerna

Moderaterna, Sverigedemokraterna, Centerpartiet, Folkpartiet och Kristdemokraterna föreslår i sina partimotioner att riksdagen godkänner den inkomstberäkning som redovisas i respektive motion. Sådana yrkanden framställs i partimotionerna 2015/16:3043 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M), 2015/16:761 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD), 2015/16:3223 av Anders W Jonsson m.fl. (C), 2015/16:3244 av Jan Björklund m.fl. (FP) och 2015/16:2512 av Andreas Carlson m.fl. (KD).

Utskottets ställningstagande

Utskottet har i de föregående avsnitten tillstyrkt regeringens förslag och godtagit de bedömningar och övriga ställningstaganden som regeringen redovisat. Utskottet tillstyrker att regeringens beräkning av statsbudgetens inkomster för 2016 och den preliminära beräkningen av statsbudgetens inkomster för 2017 och 2018 godkänns. Oppositionspartiernas inkomstberäkningar avstyrks.

Stockholm den 5 november 2015

På skatteutskottets vägnar

Per Åsling

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Per Åsling (C), Leif Jakobsson (S), Niklas Wykman (M), Sara Karlsson (S), Maria Plass (M), Peter Persson (S), Anna Hagwall (SD), Helena Bouveng (M), Hannah Bergstedt (S), Rasmus Ling (MP), Anette Åkesson (M), Adnan Dibrani (S), David Lång (SD), Mats Persson (FP), Daniel Sestrajcic (V), Aron Modig (KD) och Patrik Lundqvist (S).

Avvikande meningar

1. Skattefrågorna i budgetpropositionen för 2016 (M)

Niklas Wykman (M), Maria Plass (M), Helena Bouveng (M) och Anette Åkesson (M) anför:

Alliansens ekonomiska politik

I Moderaternas partimotion 2015/16:3043 redovisar vi utförligt inriktningen av den ekonomiska politiken som vi och de övriga allianspartierna enats om. Inriktningen innebär i korthet bl.a. följande.

Alliansens politik syftar till att bygga ett samhälle där alla får förutsättningar att växa och skapa, och där vi gemensamt skapar trygghet och sammanhållning. Det kräver en ansvarsfull ekonomisk politik som bygger upp motståndskraft mot kriser och reformer som leder till att fler kommer i arbete. Med fler sysselsatta i näringslivet ökar produktionsförmågan. Därmed vidgas utrymmet för hushållens konsumtion och de skatteintäkter som finansierar välfärden ökar. Bara genom att fler kommer i arbete kan vi säkerställa mer kunskap i skolan, högre kvalitet i välfärden och ett starkare Sverige.

Det finansiella ramverket och överskottsmålet medförde att Sverige gick in i finanskrisen med tillräckliga säkerhetsmarginaler i de offentliga finanserna för att kunna stimulera ekonomin under lågkonjunkturen. I kombination med en effektiv stabiliseringspolitik innebar dessa säkerhetsmarginaler att Sverige klarade sig bättre än de flesta andra länder. När ekonomin nu ljusnar står Sverige fortfarande väl rustat, med en relativt låg statsskuld och hög sysselsättning.

Alliansen kommer att fortsätta värna en stabil och varaktig återhämtning av den svenska ekonomin.

Överskottsmålet är i dag en viktig del av det finanspolitiska ramverket och bör inte ändras ensidigt av regeringen.

En kraftig åtstramning av finanspolitiken 2016–2017 riskerar att fördröja återhämtningen. När de offentliga finanserna ska föras tillbaka mot balans och överskott bör det göras på ett sätt som värnar en stabil och varaktig återhämtning. En rimlig avvägning är därför att reformer 2016–2017 bör vara fullt finansierade. Från 2018 och framåt bör budgetförstärkningar på ungefär 25 miljarder kronor genomföras. Tillsammans med de automatiska budgetförstärkningar som enligt regeringen kommer att ske under prognosperioden bedömer Alliansen att 1 procents överskott kan nås 2020, förutsatt att ekonomin är i balans.

Alliansen är enig om att budgetförstärkningarna bör ske genom såväl intäktsökningar som utgiftsminskningar framöver. Det är också centralt att budgetförstärkningarna och finansieringen av reformer inte sker genom att

skatten på jobb och företagande höjs. En lika viktig utgångspunkt är att budgetförstärkningarna inte ska påverka välfärdens kärnverksamheter.

På inkomstsidan bör en rad åtgärder vidtas. Skatteuttaget från den finansiella sektorn bör öka. Det är viktigt att upprätthålla skattesystemets legitimitet. I dag beskattas den kommersiella fastighetssektorn mindre än andra delar av näringslivet. Skatteplanering genom paketering av fastigheter kan motverkas. För att ytterligare motverka fusk bör även nivåerna i skatte- och tulltilläggen höjas. Omställningen av transportsektorn är en viktig del av miljöpolitiken. Miljöstyrningen bör förstärkas, t.ex. genom att beskattningen för personbilar och fordon som har särskilt stora utsläpp av växthusgaser ses över. Ytterligare miljöskatter, såsom en kemikalieskatt och skatt på fluorerande växthusgaser, bör införas. Kväveoxidavgiften bör också göras om till en skatt. Alliansen har även beredskap för ytterligare höjningar av skatterna på alkohol och tobak i syfte att stärka folkhälsan. Det är viktigt att föra en ansvarsfull politik som begränsar utgiftsökningarna framöver. Det är också centralt att i allmänhet upprätthålla god kostnadskontroll i olika ersättningssystem genom att motverka förekomsten av fusk och överutnyttjande. Den statliga förvaltningen bör effektiviseras. Vidare bör de årliga anslagsökningarna i pris- och löneomräkningssystemet begränsas.

Moderaternas skattepolitik

Moderaternas budgetmotion innehåller reformförslag för 2016 på sammanlagt 19,5 miljarder kronor. Moderaterna säger nej till förslag i budgetpropositionen på inkomstförstärkningar på sammanlagt 16,1 miljarder kronor bl.a. minskat RUT- och ROT-avdrag, höjd bensin- och dieselskatt, höjda kostnader för att anställa äldre, höjd inkomstskatt för 1,2 miljoner löntagare, sänkt avdragsrätt för gåvor och höjd biomoms. Motionen innehåller finansiering och budgetförstärkningar på sammanlagt 35,9 miljarder kronor, bl.a. slopad gruppregistrering av moms och höjd fordonsskatt.

Utgångspunkten för Moderaternas finanspolitik är att alla som kan arbeta ska ha ett jobb att gå till. Alla som bor i Sverige ska göra vad som krävs för att komma i arbete eller försörja sig själva. Det ställer krav på en ekonomisk politik som gör att fler jobb skapas i växande företag, att fler personer blir rätt rustade för de jobb som växer fram och att det alltid lönar sig att arbeta.

Tre frågor är centrala för Sveriges utveckling. Hur ska den arbetskraft som finns och behövs i Sverige tas till vara och utanförskapet hejdas från att på nytt växa fram? Hur ska företag stödjas för att fortsätta förnya sig och växa när omställningstrycket och den internationella konkurrensen hårdnar? Hur ska vi ta ansvar för ekonomin och de svenska skattebetalarnas pengar, när kostnadstrycket i flera offentliga utgiftssystem ökar snabbt? För att öka sysselsättningen, välståndet och tryggheten krävs nya och bättre svar på dessa frågor.

Ett reformpaket läggs fram för att bryta det nya utanförskapet genom att göra det enklare och mer attraktivt att få det allra första jobbet, genom att

förbättra förutsättningarna för fler och växande företag och genom att ta ansvar för Sveriges ekonomi.

När allt fler unga och utrikes födda står utanför arbetsmarknaden och behöver få det första jobbet behöver de som har låga inkomster få starkare drivkrafter för att ta sig in på arbetsmarknaden. Moderaterna vill därför införa det s.k. förstajobbetavdraget, som ger en tydlig skattelättnad riktad till dem som har låga arbetsinkomster. Satsningen uppgår till cirka 9 miljarder kronor.

Förstajobbetavdraget säkerställer att de som vill – och bör – ta klivet in på arbetsmarknaden och få sitt allra första jobb har tydliga ekonomiska drivkrafter att också göra det. En person med låg ingångslön eller en deltid skulle med förstajobbetavdraget få en skattelättnad som, i förhållande till inkomsten, är tre till fyra gånger så stor som skattelättnaden för dem som har högre inkomster.

Förstajobbetavdraget innebär ett tillskott på uppemot 2 000 kronor om året för en servitör eller ett vårdbiträde, jämfört med skatten i dag. En barnfamilj där föräldrarna är bussförare, barnskötare eller butiksbiträde kan få ca 3 500 kronor extra om året att röra sig med.

Skattelättnader för dem som arbetar, särskilt riktat mot dem som har låga inkomster, är en internationellt sett vanlig och väl utvärderad reform för att bidra till ökad sysselsättning.

Förstajobbetavdraget leder både till att människor kan lämna utanförskap och komma i arbete och till att det blir mer lönsamt att arbeta mer. Sammantaget beräknas förstajobbetavdraget leda till motsvarande 10 000 ytterligare heltidstjänster. Sju av tio beräknas komma från utanförskap, då sysselsättningen väntas öka med drygt 7 000 personer.

Skatten för de pensionärer har lägst inkomst sänks också genom att det förhöjda grundavdraget förstärks från 2016.

Förslaget om särskild löneskatt för äldre avslås.

Alliansregeringen införde det förstärkta jobbskatteavdraget för äldre som ökar drivkrafterna för att jobba längre. Stärkta drivkrafter för arbete högre upp i åldrarna, en anpassad arbetsmiljö och en väl fungerande arbetsmarknadspolitik stärker förutsättningarna för ett längre arbetsliv. Moderaterna föreslår att det redan från 64 års ålder ska vara lägre skatt för att jobba mer, i stället för från dagens 65 år.

Moderaterna avslår regeringens förslag om nedsättning av socialavgifter för unga. För att öka incitamenten för arbetsgivare att våga ta steget och anställa unga med kort utbildning föreslås att en nedsättning av arbetsgivaravgifterna för de allra yngsta införs. Moderaterna satsar 500 miljoner kronor 2016 för att ungdomar yngre än 21 år ska bibehålla den nuvarande nedsättningen av arbetsgivaravgifterna. Därefter ökas satsningen till 2,5 miljarder kronor 2017 och 2,6 miljarder kronor per år från 2018 för att halvera arbetsgivaravgifterna för ungdomar yngre än 21 år.

Anställning inom RUT-branschen är en viktig väg in på arbetsmarknaden för många som har begränsad utbildningsbakgrund eller har varit borta länge från arbetsmarknaden. Att som regeringen gör sänka taket i RUT-avdraget

riskerar att stänga dörren till arbetsmarknaden för människor som har begränsad utbildning och svag anknytning till arbetsmarknaden. Det är fel väg att gå. För att bredda vägarna till arbete bör RUT-avdraget i stället utvidgas till att även omfatta flyttjänster. Det skulle bidra till ökad sysselsättning och ökat nyföretagande, omvandla svart arbete till vitt samt underlätta för t.ex. äldre som vill flytta. Ett breddat RUT-avdrag bygger vidare på en välfungerande reform som fler än en halv miljon människor använder och beräknas leda till över 1 000 nya årsarbeten.

Moderaterna föreslår reformer för ökad konkurrenskraft. Det ska vara enkelt att driva företag. Den tid som företag måste lägga på administration bör minska. En regel om att företag bara ska lämna samma information en gång till myndigheterna – ”en dörr in” – bör införas. Myndigheter och kommuner bör också vara skyldiga att sätta tydliga tidsgränser för handläggningstider. Mikroföretag bör undantas från onödig administration.

Moderaterna vill också göra det enklare och mer konkurrenskraftigt att erbjuda anställda incitamentsprogram och delägarskap. Moderaterna vill ta initiativ till att pröva offentlig-privata fondlösningar för det offentliga riskkapitalet, som kombinerar offentligt och privat riskkapital med ambitionen att öka det privata engagemanget och vitalisera marknaden inom tidigt riskkapital.

Moderaterna avslår regeringens förslag om ändrad beskattning av drivmedel.

En tillfällig ytterligare nedsättning av skatt på diesel för jordbruket om 50 öre per liter föreslås i syfte att stärka jordbrukets och skogsbrukets konkurrenskraft. En satsning på en tillfällig nedsättning på 170 miljoner kronor under perioden 2016–2018 föreslås också.

Fordonsskatten höjs genom att koldioxidgränsen sänks från 111 gram koldioxid per kilometer till 108 gram koldioxid per kilometer. Skattehöjningen stärker de offentliga finanserna med 360 miljoner kronor per år från 2016.

Supermiljöbilspremien förlängs till dess att ett bonus–malus-system är på plats. Moderaterna satsar 135 miljoner kronor ytterligare på supermiljöbilspremien 2016.

Effektskatten bör sänkas och dess utformning ses över. En trygg försörjning av bas- och reglerkraft förutsätter i dagsläget kärnkraften som baskraft och vattenkraften som både bas- och reglerkraft. Moderaterna satsar 250 miljoner kronor per år på sänkt effektskatt.

Riksdagen bör avslå förslaget om slopad avdragsrätt för avgifter och bidrag till Stiftelsen Svenska Filminstitutet. Moderaterna avvisar regeringens höjda moms på biobiljetter och vill se en heltäckande utredning av en ny svensk filmpolitik. Motionärerna budgeterar 270 miljoner kronor fr.o.m. 2017. Regeringens förslag slår hårt mot näringen i stort och inte minst mot mindre biografer på landsbygden. Moderaterna vill i stället se ett förlängt filmavtal under den tid en ny filmpolitik noga utreds. Det är viktigt att femtio års erfarenheter av samverkan tas till vara, även om detta inte sker i form av ett nytt filmavtal.

Vissa företag, framför allt inom den finansiella sektorn, är undantagna från mervärdesskatt. Beskattningen bör göras mer neutral, och därför föreslås att reglerna i mervärdesskattelagen om gruppregistrering slopas. De offentliga finanserna förstärks med 400 miljoner kronor 2016 och 350 miljoner kronor per år från 2017 och framåt.

Vi avvisar regeringens höjda moms på biobiljetter och vill se en heltäckande utredning av en ny svensk filmpolitik.

Därmed föreslår vi att riksdagen fattar beslut om den inriktning av skattepolitiken som överensstämmer med Moderaternas förslag. Vi tillstyrker partimotionerna 2015/16:3043 yrkandena 1, 3–11 och 13–15 samt 2015/16:3241 yrkande 36 samt kommittémotionerna 2015/16:2274 yrkande 4 och 2015/16:2445 yrkande 8.

Vi står bakom den inkomstberäkning som redovisas i motion 2015/16:3043 (M).

2. Skattefrågorna i budgetpropositionen för 2016 (SD)

Anna Hagwall (SD) och David Lång (SD) anför:

Sverigedemokraterna anser att Sverige ska ta ut tillräckliga men skäliga skatter för att finansiera gemensamma åtaganden. Befintliga skattemedel ska i möjligaste mån omfördelas till att ge ökade tillskott i finansieringen av välfärd, trygghet, företagande och industri genom minskade utgifter inom andra utgiftsområden som exempelvis invandring och EU.

Sverigedemokraterna säger nej till regeringens föreslagna skattehöjningar när det gäller marginalskatt, statlig skatt, särskild löneskatt för äldre, bensin och diesel, RUT och ROT samt skatten på kärnkraft. En särskild skatt på handelsgödsel avvisas liksom kilometerskatt på transporter och införande av flygskatt. Sverigedemokraterna är inte negativa till vindkraft som energikälla men säger nej till utbyggnad av subventionerad vindkraft.

Skattereduktionen för mikroproducenter av el bör tas bort. Inledningsvis innebär denna reform ganska modesta kostnader i statsbudgeten, skatteutgiften budgeteras till 30 miljoner kronor årligen. På sikt riskerar detta dock att bli kostsamt och får dessutom till följd att elproducenter som verkar på affärsmässig grund får en reducering på intäktssidan. Införandet av detta system är till synes uteslutande kopplat till att främja solceller. Ett väsentligt problem när det gäller solceller är den oregelbundna produktionen i och med att kraftkällan av självklara skäl är beroende av solljus.

Sverigedemokraterna prioriterar i budgeten sänkningar av den allmänna löneavgiften och fastighetsskatten på industrienheter men även en satsning på forskning och utveckling (FoU). En översyn sker av möjligheterna att göra ytterligare skatteavdrag för FOU.

Sverigedemokraterna betraktar pension som uppskjuten lön. Det finns därmed varken logik eller rättvisa i att pensionärer ska straffbeskattas i den

utsträckning som i dag sker i relation till vanliga löntagare. Sverigedemokraterna vill helt avskaffa den extra skatten för pensionärer och budgeterar även för detta. Givet det nuvarande ansträngda ekonomiska läget kan detta genomföras helt från den 1 januari 2018. Det skulle innebära en förbättrad disponibel nettoinkomst motsvarande 430 kronor per månad för en genomsnittlig pensionär.

Många människor i landet saknar av olika skäl möjlighet att använda kollektivtrafik. Vi bör vara på det klara med att skattesystemen belastar bilister med tiotals miljarder kronor per år medan kollektivtrafiken subventioneras. Detta är i princip korrekt, men problem uppstår när orimliga bördor läggs på individer som är beroende av att pendla för att kunna arbeta – och betala skatt.

Eftersom vi eftersträvar en arbetslinje väljer vi därför att höja milersättningen för reseavdrag med totalt 5 kronor per mil. Milersättningen har legat still sedan 2008 samtidigt som bensinpriset har stigit med närmare 3 kronor per liter. Detta förslag bidrar till att skapa en rörligare arbetsmarknad som sänker trösklarna in på arbetsmarknaden för människor på landsbygden. För en person som pendlar 10 mil per arbetsdag skulle detta innebära omkring 9 000 kronor i ökat reseavdrag per år.

Effektskatten sänks. För att stimulera byggandet och skapa incitament för att förnya reaktorer slopas effektskatt för nya reaktorer. Skatteavdrag ska medges redan efter 30 dagar i stället för efter 90 dagar när anläggningarna inte producerar någon el. Sverigedemokraterna står för en industrigaranti, som innebär att varje kostnadsrelaterad försämring för svensk industri måste balanseras av en motsvarande lättnad i skatter eller motsvarande. Skatten för serverhallar sänks till samma nivå som för den energiintensiva industrin.

Den svenska livsmedelsproduktionen befinner sig i en negativ trend som hotar självförsörjningen och landsbygdens ekonomi. Dieselskatten för lant- och skogsbruk bör sänkas till dansk nivå.

Ambitionerna för investeraravdraget bör öka när det gäller privatpersoners möjligheter att investera främst i mindre bolag. Ekonomiska incitament ska stimulera till ökat ägande av svenska företag samt ökade investeringar i nystartade och befintliga mindre bolag.

Månadsrapportering och anmälningsplikt ska vara tvingande för samtliga företag som har utstationerad arbetskraft i Sverige.

Den kommunala fastighetsavgiften för studentbostäder avskaffas.

Medlen för att bevara, vårda, levandegöra och sprida kunskap om fornlämningar, kulturlandskap och bebyggelse förstärks bl.a. genom ett ROT-avdrag öronmärkt för kulturhistoriska bebyggelsemiljöer.

Reklamskatten avskaffas på annonser för dagspress och periodiska publikationer.

Arbetet med de bilaterala skatteavtalen intensifieras. Regeringen bör lämna en detaljerad årlig rapport till riksdagen om hur situationen ser ut med avseende på uppdatering och nytecknande av skatteavtal.

Förslagen i budgeten finansieras genom bl.a. återställning av arbetsgivaravgifter och restaurangmoms.

Därmed föreslår vi att riksdagen fattar beslut om den inriktning av skattepolitiken som överensstämmer med Sverigedemokraternas förslag. Vi tillstyrker partimotion 2015/16:761 yrkandena 1 och 4–7 samt kommittémotionerna 2015/16:2854 yrkandena 10 och 11 samt 2015/16:3234 yrkandena 2, 3, 5 och 6.

Vi står bakom den inkomstberäkning som redovisas i motion 2015/16:761 (SD).

3. Skattefrågorna i budgetpropositionen för 2016 (C)

Per Åsling (C) anför:

Alliansens ekonomiska politik

I Centerpartiets partimotion 2015/16:3223 redovisar vi utförligt inriktningen av den ekonomiska politiken som vi och de övriga allianspartierna enats om. Inriktningen innebär i korthet bl.a. följande.

Alliansens politik syftar till att bygga ett samhälle där alla får förutsättningar att växa och skapa, och där vi gemensamt skapar trygghet och sammanhållning. Det kräver en ansvarsfull ekonomisk politik som bygger upp motståndskraft mot kriser och reformer som leder till att fler kommer i arbete. Med fler sysselsatta i näringslivet ökar produktionsförmågan. Därmed vidgas utrymmet för hushållens konsumtion och de skatteintäkter som finansierar välfärden ökar. Bara genom att fler kommer i arbete kan vi säkerställa mer kunskap i skolan, högre kvalitet i välfärden och ett starkare Sverige.

Det finansiella ramverket och överskottsmålet medförde att Sverige gick in i finanskrisen med tillräckliga säkerhetsmarginaler i de offentliga finanserna för att kunna stimulera ekonomin under lågkonjunkturen. I kombination med en effektiv stabiliseringspolitik innebar dessa säkerhetsmarginaler att Sverige klarade sig bättre än de flesta andra länder. När ekonomin nu ljusnar står Sverige fortfarande väl rustat, med en relativt låg statsskuld och hög sysselsättning.

Alliansen kommer att fortsätta värna en stabil och varaktig återhämtning av den svenska ekonomin.

Överskottsmålet är i dag en viktig del av det finanspolitiska ramverket och bör inte ändras ensidigt av regeringen.

En kraftig åtstramning av finanspolitiken 2016–2017 riskerar att fördröja återhämtningen. När de offentliga finanserna ska föras tillbaka mot balans och överskott bör det göras på ett sätt som värnar en stabil och varaktig återhämtning. En rimlig avvägning är därför att reformer 2016–2017 bör vara fullt finansierade. Från 2018 och framåt bör budgetförstärkningar på ungefär 25 miljarder kronor genomföras. Tillsammans med de automatiska budgetförstärkningar som enligt regeringen kommer att ske under prognosperioden

bedömer Alliansen att 1 procents överskott kan nås 2020, förutsatt att ekonomin är i balans.

Alliansen är enig om att budgetförstärkningarna bör ske genom såväl intäktsökningar som utgiftsminskningar framöver. Det är också centralt att budgetförstärkningarna och finansieringen av reformer inte sker genom att skatten på jobb och företagande höjs. En lika viktig utgångspunkt är att budgetförstärkningarna inte ska påverka välfärdens kärnverksamheter.

På inkomstsidan bör en rad åtgärder vidtas. Skatteuttaget från den finansiella sektorn bör öka. Det är viktigt att upprätthålla skattesystemets legitimitet. I dag beskattas den kommersiella fastighetssektorn mindre än andra delar av näringslivet. Skatteplanering genom paketering av fastigheter kan motverkas. För att ytterligare motverka fusk bör även nivåerna i skatte- och tulltilläggen höjas. Omställningen av transportsektorn är en viktig del av miljöpolitiken. Miljöstyrningen bör förstärkas, t.ex. genom att beskattningen för personbilar och fordon som har särskilt stora utsläpp av växthusgaser ses över. Ytterligare miljöskatter, såsom en kemikalieskatt och skatt på fluorerande växthusgaser, bör införas. Kväveoxidavgiften bör också göras om till en skatt. Alliansen har även beredskap för ytterligare höjningar av skatterna på alkohol och tobak i syfte att stärka folkhälsan. Det är viktigt att föra en ansvarsfull politik som begränsar utgiftsökningarna framöver. Det är också centralt att i allmänhet upprätthålla god kostnadskontroll i olika ersättningssystem genom att motverka förekomsten av fusk och överutnyttjande. Den statliga förvaltningen bör effektiviseras. Vidare bör de årliga anslagsökningarna i pris- och löneomräkningssystemet begränsas.

Centerpartiets skattepolitik

Centerpartiets budgetmotion innehåller stora och viktiga strukturreformer på arbetsmarknaden och bostadsmarknaden, en omläggning av skatten på arbete och företagens villkor samt en kraftfull grön skatteväxling, med sänkt skatt på arbete som finansieras genom att förorenaren betalar för utsläpp. Ytterst är välfärdens kvalitet beroende av skatteintäkter från en stark sysselsättnings-utveckling och ett klokt utnyttjande av de gemensamma resurserna.

I Sverige är skatterna på arbete, företagande och specialisering höga. Det gör Sverige mindre attraktivt för såväl inhemsk som utländsk specialiserad arbetskraft och sänker därmed Sveriges förmåga att locka till sig forskningsanläggningar och produktiva företag som är beroende av specialistkompetens. De höga marginalskatterna sänker också utbildnings-premien, dvs. gör det mindre lönsamt att vidareutbilda och specialisera sig.

De höga skatterna på arbete bidrar också till det tudelade skattesystemet. Givet skillnaden i beskattning av inkomster från arbete respektive kapital ges företagare incitament att plocka ut ersättning i form av utdelningar eller liknande, i stället för lön. För att reglera detta har de s.k. 3:12-reglerna införts. Dessa regler bidrar till ökat regelkrångel och improduktiv skatteplanering.

Sänkta marginalskatter är därför också viktigt för att på sikt kunna förenkla reglerna för småföretag ytterligare.

Jobbskatteavdraget är en av alliansregeringens mest framgångsrika reformer i termer av både tillväxt- och sysselsättningseffekter. I stället för att, som regeringen gör, minska incitamenten till arbete vill Centerpartiet tvärtom att det ska löna sig ännu bättre att arbeta. Vi avslår regeringens förslag om en avtrappning av jobbskatteavdraget.

Den statliga inkomstskatten innebär att för relativt stora grupper uppgår marginalskatten till långt över 50 procent. Ett antal utredningar har visat att sänkt statlig inkomstskatt leder till fler arbetade timmar, karaktäriseras av hög självfinansieringsgrad och bidrar till en ökad effektivitet i ekonomin. För Centerpartiet är det därför prioriterat att gradvis göra marginalskattekurvan mindre brant. Regeringen väljer att gå den motsatta vägen. Genom att stoppa uppräkningen av skiktgränsen höjer de i praktiken skatten för breda löntagargrupper, med färre arbetade timmar som följd.

Centerpartiet föreslår som ett första steg att skiktgränsen för statlig inkomstskatt höjs, så att alla som tjänar under 38 000 kronor per månad enbart behöver betala kommunal inkomstskatt och att skiktgränsen 2016 blir 443 800 kronor. En tredjedel av alla heltidsarbetande i Sverige betalar i dag statlig inkomstskatt. Den statliga inkomstskatten innebär alltså mycket höga marginalskatter för breda löntagargrupper. Med Centerpartiets förslag får drygt 1 miljon löntagare sänkt skatt och 50 000 personer slipper helt betala statlig inkomstskatt.

Förslaget sänker marginalskatterna för personer med normala inkomster, ökar utbildningspremien, leder till fler arbetade timmar och ökar effektiviteten i ekonomin. Reformen beräknas kosta 1,3 miljarder kronor.

En av de största utmaningarna på den svenska arbetsmarknaden är att allt fler kommer att behöva arbeta allt längre. Forskning visar att Sverige behöver fler äldre som vill, kan och får arbeta längre för att klara välfärdens finansiering. För personer som arbetar efter att de fyllt 65 år genomförde alliansregeringen ett förstärkt jobbskatteavdrag, med regler som är mer förmånliga än vad som gäller för dem som arbetar och inte fyllt 65 år. Utvärderingar av reformen visar att efter jobbskatteavdragets införande ökar sannolikheten att arbeta för 66-åringar i förhållande till 64-åringar och för 66-åringar födda under det sista kvartalet jämfört med dem som är födda under det första. Med fler arbetade timmar förstärks den svenska ekonomin långsiktigt. Centerpartiet vill mot denna bakgrund gå vidare och sänka riktåldern för det förstärkta jobbskatteavdraget från 65 år till 64 år. Reformen beräknas kosta 300 miljoner kronor per år 2016 till 2019.

Regeringen har i stället aviserat att man ämnar höja kostnaden för att anställa personer över 65 år. Vi borde snarare underlätta för de som kan och vill arbeta längre. Skattehöjningen slår mot både den nuvarande och den potentiella sysselsättningen för denna grupp. Skattehöjningen påverkar förutom sysselsättningen såväl tillväxten som de offentliga finanserna

negativt. Centerpartiet avvisar därför regeringens förslag om att införa en särskild löneskatt för äldre.

Centerpartiet motsätter sig regeringens förslag om att minska och begränsa RUT- och ROT-avdraget och vill tvärtom utvidga RUT-avdraget med ett paket av nya tjänster.

Vägarna in till arbetsmarknaden behöver bli fler. Det behövs fler jobb på arbetsmarknaden där trösklarna är lägre än i dag, så att det blir lättare att få det första jobbet. RUT-avdraget för hushållsnära tjänster har i detta sammanhang visat sig vara en mycket framgångsrik reform. RUT har breddat arbetsmarknaden och bidragit till nya och växande företag, fler jobb och att en stor och viktig sektor har sett en övergång från svarta jobb, präglade av otrygghet och svåra arbetsförhållanden, till en laglig sektor med skatte- och pensionsinbetalningar. Därmed har också tryggheten för de anställda ökat. Regeringen har valt att minska och begränsa avdraget, vilket flera remissinstanser är kritiska till på grund av dess effekter på företagande, sysselsättning och risk för ökat svartarbete. Centerpartiet vill tvärtom utvidga RUT-avdraget med ett paket av nya tjänster. En rad hushållsnära tjänster har legat nära men utanför definitionen för RUT-tjänster. Här finns stora möjligheter att bredda och upprepa de framgångar som RUT-avdraget skapat.

Vi föreslår att RUT-avdraget utvidgas till att omfatta flyttjänster och it-relaterade tjänster i hemmet, som exempelvis kan omfatta handledning och teknisk support och syftar till att öka individers digitala kompetensnivå och förmåga att använda sig av digitala verktyg och tjänster i hemmet. Vi vill även återinföra möjligheten att få avdrag för läxhjälp i hemmet, läx-RUT. Den direkta offentligfinansiella nettoeffekten bedöms vara minus 550 miljoner kronor för flyttjänster, minus 166 miljoner kronor för it-tjänster samt 50 miljoner kronor för läxhjälp.

För att underlätta för företag som anställer unga ska nedsättningen av de sociala avgifterna för unga behållas. Ingen arbetsgivaravgift ska behöva betalas under de första två åren när en enmansföretagare anställer sin första medarbetare.

För små företag är möjligheterna att locka till sig nyckelkompetens ofta begränsade. Entreprenören kan i uppstartsfasen sällan betala löner på de nivåer som är nödvändiga för att kunna attrahera rätt kompetens. Då är det viktigt att det är enkelt och billigt att på andra sätt locka till sig den kompetens som krävs för att få företaget att växa. Med hjälp av personaloptioner kan exempelvis nyckelmedarbetare kompenseras genom att göras till delägare, snarare än att ges en hög lön. Det ger små företag med begränsad likviditet möjlighet att attrahera nödvändig nyckelkompetens. Det gällande regelverket innebär att eventuell ersättning från personaloptioner kan beskattas med marginalskatter på nästan 70 procent. Dessutom beskattas optionerna när de löses in, vilket missgynnar långsiktigt ägande och kan ge upphov till likviditetsproblem för optionsinnehavaren. Centerpartiets ingång är att reglerna som omgärdar personaloptioner ska göras mer förmånliga. Beskattningen bör ske när aktierna som ligger till grund för optionen säljs och en eventuell vinst ska beskattas

som kapitalinkomst, med begränsningsregler som är tänkta att gynna långsiktigt ägande och som sätter ett tak för hur stor vinst som kan tas ut till den lägre kapitalbeskattningen. Dessa begränsningsregler rör bl.a. företagets typ och storlek. En sådan reform väntas minska skatteintäkterna med 420 miljoner kronor per år.

Regelverket för 3:12-beskattningen förenklas, och förslag kommer att lämnas i kommande budgetmotioner. Investeraravdraget vidareutvecklas. Avdragsrätten bör höjas från hälften till hela investeringen. Det statliga riskkapitalet bör i högre grad komplettera det privata genom att toppa upp privata investeringar. Detta bör exempelvis göras genom s.k. fond-i-fond-lösningar. Den digitala tjänsten "en dörr in" där företag bara behöver lämna uppgifter till statliga myndigheter en gång på ett ställe prioriteras.

Reglerna för generationsväxling i företag ses över i syfte att garantera att skattesystemet inte försvårar att familjeföretag förblir just familjeföretag.

Centerpartiet föreslår en grön skatteväxling på över 21 miljarder kronor över fyra år.

Kemikalieskatteutredningens förslag om en bredare kemikalieskatt som innefattar produkter på ett likvärdigt sätt införs.

Industrins undantag från eller nedsättningar av energi- och koldioxidskatter för fordon begränsas för branscher där ickefossila alternativ i allt högre grad finns tillgängliga. Nedsättningen av koldioxidskatten för diesel i gruvindustriell verksamhet slopas i nästa steg helt. Även energiskattesubventionen för samma fordon utgår.

För att styra mot en ökad återvinning och mer resurseffektivitet införs en punktskatt på förbränning av avfall. En miljöavgift på 1 krona införs på fossilplastpåsar.

En skatt på fluorerande växthusgaser införs i enlighet med utredningsförslaget.

En miljölastbilspremie och en elbusspremie införs. I väntan på införandet av ett bonus–malus-system förlängs supermiljöbilspremien för de mest miljövänliga bilarna.

Den tidsbegränsade nedsättningen av förmånsvärdet för vissa miljöanpassade bilar förlängs med tre år. Regeringens nedsättning av förmånstaket avvisas. Den utsläppsbaserade delen av fordonsskatten förstärks och skatten indexeras.

Sverige bör fortsätta att driva skattebefrielsen för höginblandade och rena biodrivmedel. Regeringens skattehöjningar på biodrivmedel avvisas.

Återbetalningen av dieselskatt till lantbruket ökar och uppgår till 300 miljoner kronor årligen 2016–2018. Regeringens avisering om någon form av handelsgödselskatt och kilometerskatt utgör allvarliga hot mot utvecklingen av landsbygden och de gröna näringarna och avvisas.

Frågan om hur ett antal skatter ska kunna regionaliseras bör utredas. I ett första steg är det rimligt med en regionalisering av fastighetsskatten på elproducerande fastigheter.

En bred, långsiktig och blocköverskridande överenskommelse bör träffas när det gäller beskattningen för att köpa, äga och sälja sin bostad. Möjligheterna att införa ett riktat bosparande bör också ses över i syfte att ge incitament för fler att redan vid tidig ålder sätta undan en del av lönen för framtida investeringar i bostad.

Reklamskatten sänks.

Vi avvisar regeringens förslag att höja momsen på biobesök.

Därmed föreslår vi att riksdagen fattar beslut om den inriktning av skattepolitiken som överensstämmer med Centerpartiets förslag. Vi tillstyrker partimotion 2015/16:3223 (C) yrkandena 1, 3–6, 9–23 och 25–33.

Vi står bakom den inkomstberäkning som redovisas i motionen.

4. Skattefrågorna i budgetpropositionen för 2016 (FP)

Mats Persson (FP) anför:

Alliansens ekonomiska politik

I Folkpartiets partimotion 2015/16:3244 redovisar vi utförligt den inriktning av den ekonomiska politiken som vi och de övriga alliansparti erna enats om. Inriktningen innebär i korthet bl.a. följande.

Alliansens politik syftar till att bygga ett samhälle där alla får förutsättningar att växa och skapa, och där vi gemensamt skapar trygghet och sammanhållning. Det kräver en ansvarsfull ekonomisk politik som bygger upp motståndskraft mot kriser och reformer som leder till att fler kommer i arbete. Med fler sysselsatta i näringslivet ökar produktionsförmågan. Därmed vidgas utrymmet för hushållens konsumtion och de skatteintäkter som finansierar välfärden ökar. Bara genom att fler kommer i arbete kan vi säkerställa mer kunskap i skolan, högre kvalitet i välfärden och ett starkare Sverige.

Det finansiella ramverket och överskottsmålet medförde att Sverige gick in i finanskrisen med tillräckliga säkerhetsmarginaler i de offentliga finanserna för att kunna stimulera ekonomin under lågkonjunkturen. I kombination med en effektiv stabiliseringspolitik innebar dessa säkerhetsmarginaler att Sverige klarade sig bättre än de flesta andra länder. När ekonomin nu ljusnar står Sverige fortfarande väl rustat, med en relativt låg statsskuld och hög sysselsättning.

Alliansen kommer att fortsätta värna en stabil och varaktig återhämtning av den svenska ekonomin.

Överskottsmålet är i dag en viktig del av det finanspolitiska ramverket och bör inte ändras ensidigt av regeringen.

En kraftig åtstramning av finanspolitiken 2016–2017 riskerar att fördröja återhämtningen. När de offentliga finanserna ska föras tillbaka mot balans och överskott bör det göras på ett sätt som värnar en stabil och varaktig återhämtning. En rimlig avvägning är därför att reformer 2016–2017 bör vara

fullt finansierade. Från 2018 och framåt bör budgetförstärkningar på ungefär 25 miljarder kronor genomföras. Tillsammans med de automatiska budgetförstärkningar som enligt regeringen kommer att ske under prognosperioden bedömer Alliansen att 1 procents överskott kan nås 2020, förutsatt att ekonomin är i balans.

Alliansen är enig om att budgetförstärkningarna bör ske genom såväl intäktsökningar som utgiftsminskningar framöver. Det är också centralt att budgetförstärkningarna och finansieringen av reformer inte sker genom att skatten på jobb och företagande höjs. En lika viktig utgångspunkt är att budgetförstärkningarna inte ska påverka välfärdens kärnverksamheter.

På inkomstsidan bör en rad åtgärder vidtas. Skatteuttaget från den finansiella sektorn bör öka. Det är viktigt att upprätthålla skattesystemets legitimitet. I dag beskattas den kommersiella fastighetssektorn mindre än andra delar av näringslivet. Skatteplanering genom paketering av fastigheter kan motverkas. För att ytterligare motverka fusk bör även nivåerna i skatte- och tulltilläggen höjas. Omställningen av transportsektorn är en viktig del av miljöpolitiken. Miljöstyrningen bör förstärkas, t.ex. genom att beskattningen för personbilar och fordon som har särskilt stora utsläpp av växthusgaser ses över. Ytterligare miljöskatter, såsom en kemikalieskatt och skatt på fluorerande växthusgaser, bör införas. Kväveoxidavgiften bör också göras om till en skatt. Alliansen har även beredskap för ytterligare höjningar av skatterna på alkohol och tobak i syfte att stärka folkhälsan. Det är viktigt att föra en ansvarsfull politik som begränsar utgiftsökningarna framöver. Det är också centralt att i allmänhet upprätthålla god kostnadskontroll i olika ersättningssystem genom att motverka förekomsten av fusk och överutnyttjande. Den statliga förvaltningen bör effektiviseras. Vidare bör de årliga anslagsökningarna i pris- och löneomräkningssystemet begränsas.

Folkpartiets skattepolitik

Folkpartiet anser att skattepolitiken ska utformas för att öka antalet arbetade timmar i den svenska ekonomin, stärka konkurrenskraften samt öka människors frihet och möjligheter.

Folkpartiets viktigaste skattepolitiska prioritering är att skatterna på arbete på både kort och lång sikt ska sänkas. Det är centralt för att fortsätta utveckla arbetslinjen, fortsätta öka antalet arbetade timmar i den svenska ekonomin och fortsätta öka den svenska konkurrenskraften. Sänkta skatter på människors arbetsinkomster ökar också alla människors frihet och möjlighet. De som arbetar får behålla mer av det de tjänar in, de som kan arbeta men ännu inte gör det får ökade möjligheter att höja sin inkomst och försörjningen för dem av oss som långsiktigt står utanför arbetsmarknaden upprätthålls genom att fler bidrar till välfärdens finansiering.

Folkpartiet föreslår att det andra steget i den statliga inkomstskatten, den s.k. värnskatten, avskaffas under denna mandatperiod. Avskaffandet inleds 2016 och slutförs i ett andra steg 2017. För 2016 innebär det att värnskatten

sätts till 2,5 procent i stället för dagens 5 procent. Det är en prioriterad reform för att öka utbytet av att utbilda sig och ta ansvar. Det är också en central reform för att möjliggöra ökad internationell konkurrenskraft i det svenska näringslivet. Samtidigt genomförs en kraftfull höjning av brytpunkten för den statliga inkomstskatten. Ingen med en månadslön under 40 000 kronor ska behöva betala en extra statlig skatt ovanpå kommunalskatten.

Folkpartiet avvisar i samma syfte helt regeringens marginalskattehöjning på inkomster från 50 000 kronor till 123 300 kronor i månaden. Det gäller även uppräkningstakten av skiktgränserna för statlig inkomstskatt samt förslaget att införa en särskild löneskatt för äldre. Sverige behöver i enlighet med det ovanstående resonemanget långsiktigt sänka de högsta marginalskatterna. Att i stället gå i motsatt riktning och höja skatten för relativt breda grupper är fel väg att gå. Höjda marginalskatter i dessa inkomstintervall pressar också tillbaka antalet arbetade timmar i ekonomin.

I syfte att fler ska välja att arbeta kvar länge i arbetslivet införde Alliansen ett förhöjt jobbskatteavdrag för äldre. Det förhöjda jobbskatteavdraget gäller för personer som under året fyller 66 år eller är äldre. Det förhöjda jobbskatteavdraget har, tillsammans med ett förhöjt grundavdrag, utvärderats av Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering (IFAU) som funnit tydliga sysselsättningseffekter. De riktade skattelättnaderna ökade sysselsättningen under året närmast efter 65-årsdagen med 1,5 procentenheter bland dem som hade en beskattningsbar arbetsinkomst åtminstone något av åren tre till fem år tidigare. Därmed förstärks också deras pensioner. Pensionsmyndigheten har under 2015 föreslagit att åldersgränsen för det förhöjda jobbskatteavdraget ska sänkas för att uppmuntra människor att arbeta längre. För människor med låga pensioner lönar det sig i dag inte i tillräcklig omfattning. Folkpartiet föreslår därför att åldersgränsen justeras ned med två år för att även inkludera personer som vid årets ingång är 63 år. Det betyder att denna grupp får starkare drivkrafter att förlänga arbetslivet genom att de gynnas skattemässigt och skulle få erfarenhet av hur lönsamt det är att arbeta med den förmånligare beskattningen.

Förslaget om att slopa avdragsrätten för gåvor avvisas.

Förslaget om nedsatt förmånsvärde för vissa miljöanpassade bilar avvisas.

Reseavdraget anpassas regionalt. Gränsen för reseavdrag höjs till 19 000 kronor i kommungrupp 1–4 och sänks till 9 000 kronor i övriga kommuner. Reformen beräknas höja inkomsterna med 1,3 miljarder kronor.

Folkpartiet föreslår att RUT-avdraget utvecklas. Vi föreslår att avdrag även ska medges för flyttjänster och kommer i senare budgetmotioner att återkomma till förslag för att ytterligare vidga RUT-avdraget i syfte att bredda utbudet av jobb i Sverige. Äldre över 80 år använder RUT-tjänster dubbelt så mycket som en genomsnittlig person. Det visar den nytta RUT-reformen har inneburit för många äldre som därmed själva kan välja vilka insatser de vill ha samtidigt som biståndshandläggarna kan ägna sin tid åt andra insatser än bedömning av hemtjänstbehov. Vi föreslår att subventionsgraden för RUT höjs från 50 procent till 75 procent för alla som vid årets ingång fyllt 80 år.

I stället för att bygga vidare på den breddade arbetsmarknad som följt av RUT- och ROT-avdragen väljer regeringen att nedmontera avdragsrätten. Erfarenheter från Danmark som under 1990-talet genomförde motsvarande förändringar talar för att effekten kan bli påtaglig. Förutom den långsiktiga effekten av åtstramade regelverk är den danska erfarenheten att den direkta effekten på konsumtionen av berörda tjänster kan bli ännu större än vad som sakligt kan antas utifrån de besparingar regeringen nu genomför. Folkpartiet avvisar därför regeringens sänkta subventionsgrad i ROT och föreslår att avdraget sätts till 50 procent.

Folkpartiet avvisar vidare regeringens sänkta tak i RUT-avdraget. Detta är förändringar som riskerar att öka svartarbetet i byggbranschen och samtidigt hota framväxten av de RUT-företag som nu etablerat sig och växer. Vidare återinförs avdragsrätten för läxläsning. Det är orimligt att avdrag får beviljas för passiv barnvaktning, men inte om barnvakten aktivt hjälper till att säkerställa att eleven gör sina läxor.

Folkpartiet fullföljer riksdagens beslut om att sänkningen av arbetsgivaravgifterna ska fokuseras till yngre åldrar och föreslår att arbetsgivaravgifterna för unga som vid årets ingång inte fyllt 20 år sätts ned fr.o.m. den 1 januari 2016.

Den så kallade flyttskatten sänks. Taket för uppskovsbeloppet och räntan på den uppskjutna reavinstbeskattningen slopas. Samtidigt bör den statliga fastighetsskatten på obebyggd tomtmark höjas för mark som är avsatt för byggnation av hyresfastigheter.

Förslaget om att höja energi- och koldioxidskatterna på bensin avvisas.

Miljöpåverkan från transportsektorn måste minska. En omvänd miljöbonus införs där bilar som inte är berättigade till en miljöbilspremie under de första fem åren får en förhöjd fordonsskatt. Reseavdraget bli mer generöst där kollektivtrafiken är mindre väl utbyggd och stramas åt där möjligheten att använda kollektivtrafiken är större. Olika former av subventioner för användandet av fossila bränslen fasas ut.

Effektskatten på kärnkraftverk avskaffas under mandatperioden i tre steg. Regeringens höjning av skatten avvisas.

Fastighetsskatten tas bort på produktionsanläggningar för solenergi.

En skatt på elektronik som innehåller miljöfarliga kemikalier införs.

Användningen av handelsgödsel ska minska liksom jordbrukets allmänna miljöpåverkan. En ny läckageskatt införs 2017.

Den utökade skattenedsättningen för högbeskattad diesel i gruvindustrin slopas.

Reglerna om gruppregistrering till mervärdesskatt för företag inom den finansiella sektorn slopas. Även möjligheten till gruppregistrering till mervärdesskatt för företag i inkomstskatterättsliga kommissionärsförhållanden slopas. Den allmänna löneavgiften höjs för företag som bedriver verksamhet inom finansiella tjänster, försäkring, återförsäkring samt stödtjänster till finansiella tjänster och försäkring.

Därmed föreslår vi att riksdagen fattar beslut om den inriktning av skattepolitiken som överensstämmer med Folkpartiets förslag. Vi tillstyrker partimotion 2015/16:3244 (FP) yrkandena 1 och 3–6.

Vi står bakom den inkomstberäkning som redovisas i motionen.

5. Skattefrågorna i budgetpropositionen för 2016 (KD)

Aron Modig (KD) anför:

Alliansens ekonomiska politik

I Kristdemokraternas partimotion 2015/16:2512 redovisar vi utförligt inriktningen av den ekonomiska politiken som vi och de övriga allianspartierna enats om. Inriktningen innebär i korthet bl.a. följande.

Alliansens politik syftar till att bygga ett samhälle där alla får förutsättningar att växa och skapa, och där vi gemensamt skapar trygghet och sammanhållning. Det kräver en ansvarsfull ekonomisk politik som bygger upp motståndskraft mot kriser och reformer som leder till att fler kommer i arbete. Med fler sysselsatta i näringslivet ökar produktionsförmågan. Därmed vidgas utrymmet för hushållens konsumtion och de skatteintäkter som finansierar välfärden ökar. Bara genom att fler kommer i arbete kan vi säkerställa mer kunskap i skolan, högre kvalitet i välfärden och ett starkare Sverige.

Det finansiella ramverket och överskottsmålet medförde att Sverige gick in i finanskrisen med tillräckliga säkerhetsmarginaler i de offentliga finanserna för att kunna stimulera ekonomin under lågkonjunkturen. I kombination med en effektiv stabiliseringspolitik innebar dessa säkerhetsmarginaler att Sverige klarade sig bättre än de flesta andra länder. När ekonomin nu ljusnar står Sverige fortfarande väl rustat, med en relativt låg statsskuld och hög sysselsättning.

Alliansen kommer att fortsätta värna en stabil och varaktig återhämtning av den svenska ekonomin.

Överskottsmålet är i dag en viktig del av det finanspolitiska ramverket och bör inte ändras ensidigt av regeringen.

En kraftig åtstramning av finanspolitiken 2016–2017 riskerar att fördröja återhämtningen. När de offentliga finanserna ska föras tillbaka mot balans och överskott bör det göras på ett sätt som värnar en stabil och varaktig återhämtning. En rimlig avvägning är därför att reformer 2016–2017 bör vara fullt finansierade. Från 2018 och framåt bör budgetförstärkningar på ungefär 25 miljarder kronor genomföras. Tillsammans med de automatiska budgetförstärkningar som enligt regeringen kommer att ske under prognosperioden bedömer Alliansen att 1 procents överskott kan nås 2020, förutsatt att ekonomin är i balans.

Alliansen är enig om att budgetförstärkningarna bör ske genom såväl intäktsökningar som utgiftsminskningar framöver. Det är också centralt att

budgetförstärkningarna och finansieringen av reformer inte sker genom att skatten på jobb och företagande höjs. En lika viktig utgångspunkt är att budgetförstärkningarna inte ska påverka välfärdens kärnverksamheter.

På inkomstsidan bör en rad åtgärder vidtas. Skatteuttaget från den finansiella sektorn bör öka. Det är viktigt att upprätthålla skattesystemets legitimitet. I dag beskattas den kommersiella fastighetssektorn mindre än andra delar av näringslivet. Skatteplanering genom paketering av fastigheter kan motverkas. För att ytterligare motverka fusk bör även nivåerna i skatte- och tulltilläggen höjas. Omställningen av transportsektorn är en viktig del av miljöpolitiken. Miljöstyrningen bör förstärkas, t.ex. genom att beskattningen för personbilar och fordon som har särskilt stora utsläpp av växthusgaser ses över. Ytterligare miljöskatter, såsom en kemikalieskatt och skatt på fluorerande växthusgaser, bör införas. Kväveoxidavgiften bör också göras om till en skatt. Alliansen har även beredskap för ytterligare höjningar av skatterna på alkohol och tobak i syfte att stärka folkhälsan. Det är viktigt att föra en ansvarsfull politik som begränsar utgiftsökningarna framöver. Det är också centralt att i allmänhet upprätthålla god kostnadskontroll i olika ersättningssystem genom att motverka förekomsten av fusk och överutnyttjande. Den statliga förvaltningen bör effektiviseras. Vidare bör de årliga anslagsökningarna i pris- och löneomräkningssystemet begränsas.

Kristdemokraternas skattepolitik

Kristdemokraterna förespråkar väl fungerande och gemensamt finansierade välfärdstjänster och värnar kvaliteten i skola, vård och äldreomsorg. Höjda skatter innebär inte automatiskt bättre välfärd. Med väl avvägda skattesänkningar på arbete och företagande kan positiva välfärdseffekter uppnås. Härigenom skapas nya jobb och företag, och människor får behålla en större del av sin inkomst. Den högre tillväxt som följer av detta gör att satsningar samtidigt kan göras för att förbättra den offentligt finansierade välfärden.

Grunden för en fungerande välfärd och ett stabilt socialförsäkringssystem är att människor arbetar. Det skapar tillväxt som gör att skatteintäkterna också ökar. Regeringens förslag på höjda marginalskatter genom lägre skiktgräns för statlig inkomstskatt och genom avtrappat jobbskatteavdrag verkar i motsatt riktning. Höjda marginalskatter gör att arbetsutbudet minskar. Genom den lägre skiktgränsen får fler vanliga löntagare som specialistsjuksköterskor och gymnasielärare höjd skatt.

Regeringens jobbfientliga skatteförslag om lägre skiktgräns för statlig inkomstskatt och avtrappat jobbskatteavdrag avvisas.

Kristdemokraterna vill återinföra en sänkt arbetsgivaravgift för ungdomar. Det är av stor vikt att företag fortfarande har incitament att anställa ungdomar. Kristdemokraterna vill halvera arbetsgivaravgiften för ungdomar upp till 22 år.

Samtidigt vill vi öka drivkrafterna för ungdomar att söka och ta ett första arbete. Därför föreslår vi att ungdomar under 25 år får tjäna sin första halva

miljon kronor skattefritt. Att man får behålla en större del av sin inkomst gör att det blir mer attraktivt att söka och ta ett jobb. Det gör också att fler breddar sitt sökande av arbete till fler branscher. När fler kan tänka sig att ta olika jobb skapas det också nya arbeten. Det visar inte minst erfarenheterna från jobbskatteavdraget. Vårt förslag innebär att de första 500 000 kronor man som ung tjänar innan man är 25 år inte tas upp till inkomstbeskattning. Om man tar en akademisk examen innan 25 år förlängs möjligheten till skattefri inkomst tills man blir 30 år, eftersom syftet med reformen är att se till att unga människor snabbt kommer i arbete, inte att stimulera till att först arbeta några år för att sedan studera. Vi satsar 9,5 miljarder kronor på detta förslag.

För att ytterligare sänka trösklarna för dem som står långt från arbetsmarknaden vill vi införa ett nystartsavdrag – ett förstärkt jobbskatteavdrag för dem som går från långtidsarbetslöshet till arbete. Genom ett förstärkt jobbskatteavdrag riktat till dem som varit långtidsarbetslösa kan höga marginaleffekter för den enskilde mildras och drivkraften att ta arbeten som erbjuds stärks. Det förstärkta jobbskatteavdraget riktar sig till samma grupp som i dag kan komma i fråga för nystartsjobb. För varje månad utöver ett års arbetslöshet får den enskilde två månaders förstärkt jobbskatteavdrag när personen börjar arbeta. En person som varit arbetslös 18 månader och då får ett arbete får alltså 12 månader med förstärkt jobbskatteavdrag. En person under 26 år får förstärkt jobbskatteavdrag i två månader för varje månad utöver ett halvår som personen varit arbetslös. Det förstärkta jobbskatteavdraget ges i maximalt två år.

För att förbättra integrationen införs ett etableringsavdrag som innebär att en nyanländ under sina första fem år får möjlighet att tjäna upp till en halv miljon kronor skattefritt.

RUT- och ROT-avdragen har öppnat nya marknader och skapat förutsättningar för nya företag och jobb. RUT och ROT är en succé som har skapat omkring 21 000 nya vita heltidsjobb i branscher som tidigare haft stora problem med svartjobb. Kristdemokraterna har länge förespråkat det som i dag är RUT-avdrag och som av många används för att göra livet lite lättare att leva. Vi motsätter oss därmed regeringens halvering av RUT-avdraget för de som inte fyllt 65 år och vill behålla avdraget på nuvarande nivå. Vi vill att RUT-avdraget även i fortsättningen ska omfatta matlagning i hemmet. Vår väg är i stället att utöka avdraget till att gälla även andra tjänster. Ett exempel på en tjänst som skulle kunna vara föremål för en utvidgning av RUT-avdraget är tvätteritjänster även utanför hemmet. Om ett tvätteriföretag fick erbjuda RUT-tjänster för att plocka upp tvätten vid dörren, ta den till ett tvätteri och lämna tillbaka den tvättad, struken och vikt skulle den tjänsten bli möjlig för många fler än i dag. Detta skulle skapa många arbetstillfällen och samtidigt ge en välkommen avlastning till stressade familjer som får mer tid över att spendera med sina barn och unga. Man kan också tänka sig att tjänsten kan köpas till åldrade föräldrar som behöver denna hjälp med att tvätta. Kristdemokraterna avsätter 150 miljoner kronor för att utvidga RUT-avdraget.

Vi vill undersöka fler möjligheter att öka RUT-avdraget. En tjänst som skulle kunna bli aktuell är att inkludera flyttjänster. En annan handlar om it-

tjänster i hemmet. Undersökningar visar att det finns ett stort intresse hos privatpersoner för att betala för hjälp med datorn, internetuppkopplingen eller andra it-tjänster i hemmet. Ett s.k. RIT-avdrag skulle på så sätt kunna bli en insats för ungas företagande, mot ungdomsarbetslöshet och för ökade möjligheter till datoranvändande för personer som i dag är ovana vid den moderna tekniken.

Kristdemokraterna har varit drivande för att sänka skatten för pensionärerna. Fem gånger har vi sänkt skatten på pensioner och tre gånger höjt bostadstillägget för pensionärer, vilket innebär att en garantipensionär i dag har cirka 1 900 kronor mer i plånboken varje månad jämfört med 2006. Skattesänkningar av liknande omfattning har aldrig tidigare gjorts. Vi anser att skatten på pensioner stegvis och när ekonomin tillåter ska sänkas till samma nivå som skatten på förvärvsinkomster.

Vi avvisar regeringens införande av särskild löneskatt för äldre.

Kristdemokraterna och de övriga alliansparterna föreslår att fler äldre ska uppmuntras att fortsätta arbeta lite längre, genom att det förhöjda jobbskatteavdraget tidigareläggs med ett år. Det innebär att man redan som 64-åring får ta del av det, vilket både har en positiv inkomsteffekt och gör att fler får upp ögonen för den möjlighet som faktiskt finns att fortsätta arbeta något efter 65-årsdagen. För denna satsning avsätter vi 300 miljoner kronor per år.

Milersättningen för arbetsresor höjs. Möjligheten till avdrag i inkomstslaget tjänst för övriga utgifter tas bort.

Kristdemokraterna motsätter sig regeringens förslag att avskaffa gåvoskatteavdraget och föreslår att avdraget utvidgas genom att taket höjs samtidigt som årsavgiften tas bort.

Flyttskatterna innebär sämre rörlighet på bostadsmarknaden. Taket för uppskov av reavinstskatten bör tas bort om man köper ny bostad. Även betalningen av räntan på uppskovet ska kunna skjutas på framtiden. Den närmare utformningen av förslaget bör utredas.

Kristdemokraterna föreslår mer konkurrenskraftiga skatter på delägarskap för nyckelpersoner i växande företag. För att underlätta för små företags rekrytering av kompetent arbetskraft bör det bli enklare och mer konkurrenskraftigt att erbjuda anställda incitamentsprogram och delägarskap. En garanti föreslås så att företag bara ska behöva lämna en och samma uppgift en gång till myndigheterna.

Det statliga riskkapitalet måste reformeras och effektiviseras så att det i högre grad kompletterar privat riskkapital. Det bör ske genom s.k. fond-i-fondlösningar, där statligt riskkapital från början samverkar med privata fonder för att nå mindre och växande företag.

För att ytterligare stärka tjänstesektorn bör momsen för tjänster som cykelreparationer, skomakeri och skrädderiverksamhet sänkas.

Utvecklingen i den elkrävande industrin försvåras genom höjda punktskatter. Effektskatten sänks till den tidigare nivån.

Kristdemokraterna föreslår en väsentligt lägre höjning av bensin- och dieselskatten i jämförelse med regeringens förslag. Koldioxidbeloppet i fordonsskatten höjs.

Förslag om att öka indexeringen av bensin- och dieselskatten avvisas.

En kemikalieskatt införs på viss hemelektronik och PVC-material. En rad ekonomiska styrmedel bör införas för att snabba på takten mot uppfyllnad av de nationella utsläppsminsknings- och miljömålen.

Nedsättningen av koldioxidskatten för diesel i gruvindustriell verksamhet bör i nästa steg helt slopas.

En skatt på förbränning av osorterade sopor införs för att öka materialåtervinningen och minska utsläppen av miljöfarliga ämnen och koldioxid.

Undantaget från skatten på bekämpningsmedel för kreosot avskaffas.

Torv beläggas med koldioxidskatt.

Alkohol- och tobaksskatten höjs något.

Reglerna i mervärdesskattelagen om gruppregistrering slopas.

För att ytterligare stärka tjänstesektorn sänker vi momsen för tjänster som cykelreparationer, skomakeri och skrädderiverksamhet.

Därmed föreslår vi att riksdagen fattar beslut om den inriktning av skattepolitiken som överensstämmer med Kristdemokraternas förslag. Vi tillstyrker partimotionerna 2015/16:2512 yrkandena 1, 3–10 och 12–20, 2015/16:2978 yrkande 4 och 2015/16:2979 yrkande 2, kommittémotionerna 2015/16:1934 yrkande 14, 2015/16:1935 yrkandena 7–11, 2015/16:1991 yrkandena 2, 9, 14 och 15, 2015/16:1994 yrkande 9, 2015/16:2018 yrkande 8, 2015/16:2510 yrkandena 2–4, 2015/16:2567 yrkande 26, 2015/16:3147 yrkande 15, 2015/16:3148 yrkandena 3, 22 och 24, 2015/16:3149 yrkandena 8, 20 och 27 samt 2015/16:3207 yrkandena 11–13.

Vi står bakom den inkomstberäkning som redovisas i motion 2015/16:2512 (KD).

BILAGA 9

Skatteutskottets yttrande 2015/16:SkU2y

Utgiftsram för utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution

Till finansutskottet

Finansutskottet har gett skatteutskottet tillfälle att yttra sig över Budgetpropositionen för 2016 (prop. 2015/16:1 Förslag till statens budget, finansplan och skattefrågor) samt de motioner som kan komma att väckas i anslutning till detta avsnitt.

Utskottet behandlar skattefrågorna och beräkningen av statsbudgetens inkomster i yttrande 2015/16:SkU1y Skattefrågor i budgetpropositionen för 2016.

I detta yttrande behandlar utskottet ramen för utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution.

Sammanfattning

Skatteutskottet tillstyrker att ramen för 2016 års utgifter inom utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution fastställs till den nivå som regeringen föreslår och att riksdagen godkänner de preliminära ramar för 2017 och 2018 som regeringen föreslår som riktlinje för regeringens budgetarbete. Motionsförslagen om andra ramar avstyrks.

I avvikande meningar från Moderaterna, Sverigedemokraterna och Kristdemokraterna föreslås att ramen för utgiftsområdet bestäms till en högre nivå för 2016. Centerpartiet och Folkpartiet föreslår i avvikande meningar att ramen bestäms till en lägre nivå.

Utskottets överväganden

Utgiftsram för utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag till ram för utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution och avstyrker motionsförslagen om högre respektive lägre ramar.

Jämför avvikande meningar 1 (M), 2 (SD), 3 (C), 4 (FP) och 5 (KD).

Utgiftsområdet

Målet för utgiftsområdet är att säkerställa finansieringen av den offentliga sektorn och bidra till ett väl fungerande samhälle för medborgare och näringsliv samt motverka brottslighet.

Kärnan i utgiftsområdet utgörs av beskattning, uppbörd av skatt, tull och avgifter samt verkställighet och indrivning av skatter och avgifter. I nära anknytning till detta finns starkt integrerade verksamheter med andra syften som antingen följer av eller direkt stöder arbetet med huvuduppgifterna, exempelvis folkbokföring, id-kort, fastighetstaxering, bouppteckningar, gränsskydd och verkställighet av enskildas betalningsanspråk. Inom skatte-, tull- och exekutionsområdet bedrivs även brottsbekämpning.

Skatteverket, Kronofogdemyndigheten och Tullverket är förvaltningsmyndigheter för respektive huvuduppgift. Kustbevakningen bedriver viss verksamhet inom utgiftsområdet genom att medverka i övervaknings- och kontrollverksamheten och ansvara för tullkontrollen till sjöss.

Budgetpropositionen

Regeringen föreslår att riksdagen beslutar om en fördelning av utgifter på utgiftsområden som innebär att ramen för utgiftsområde 3 bestäms till 10 783 miljoner kronor för 2016 och att riksdagen som riktlinje för regeringens budgetarbete godkänner en preliminär fördelning på utgiftsområden som innebär att ramarna för utgiftsområde 3 bestäms till 10 928 miljoner kronor för 2017 och 11 118 miljoner kronor för 2018. Till detta fogar regeringen en beräkning för 2019 på 11 338 miljoner kronor.

I förhållande till 2015 års vårproposition ökar ramen för utgiftsområde 3 med 13 miljoner kronor 2016, och minskar med 4 miljoner kronor 2017, 28 miljoner kronor 2018 och 67 miljoner kronor 2019, främst till följd av nya reformer och tekniska justeringar.

Skattepolitikens främsta syfte är att finansiera den gemensamma välfärden, olika samhällsfunktioner och andra offentliga utgifter. Vid sidan om detta ska den även skapa förutsättningar för en hållbar tillväxt, hög sysselsättning och ett rättvist fördelat välstånd. Myndigheterna inom utgiftsområdet ska underlätta för medborgare och företag att göra rätt för sig. De som kommer i kontakt med myndigheterna ska få en enhetlig behandling och känna förtroende för rättssäkerheten i regelsystemen. Kvinnor och män ska ges samma möjligheter och villkor vid kontakter med myndigheterna.

De regelverk och rutiner som myndigheterna själva disponerar över ska vara så enkla som möjligt. För att stärka legitimiteten ska dessa vara möjliga att förstå och inte leda till onödigt stora administrativa kostnader för dem som ska tillämpa reglerna. Nyttan av förenklingar ska dock alltid vägas mot behovet av att säkerställa uppbörden och intäkterna samt motverka fel och fusk. Myndigheterna ska bidra med att utarbeta förslag till förenklingar av de nationella och internationella regelverken, med beaktande av behovet av kontrollmöjligheter.

Kontroller och sanktioner syftar till att förstärka och upprätthålla normer och att se till att regelverken följs. Det är viktigt att säkerställa att systemen inte missbrukas. Myndigheterna ska utifrån sina respektive kompetensområden fortsätta att delta i arbetet mot grov organiserad brottslighet (GOB).

Fortsatta förändringar och rationaliseringar är nödvändiga för att klara av framtidens krav. Standardisering och automatisering av arbetsflöden liksom utveckling av elektroniska tjänster för att effektivisera är av stor betydelse. Myndigheternas utveckling ska förbättra servicen till medborgare och företagen och i lämpliga delar bygga på gemensamma lösningar för statsförvaltningen.

De öppna gränserna och en alltmer globaliserad ekonomi gör att det finns ett ökat behov av att skydda den svenska skattebasen och säkerställa effektivt användande av automatiskt informationsutbyte. Regeringen föreslår därför en förstärkning av anslaget för att myndigheten successivt ska kunna bygga upp kompetens. Förstärkningen sker med 10 000 000 kronor 2016, 20 000 000 kronor 2017 och 25 000 000 kronor 2018 och varaktigt med 25 000 000 kronor fr.o.m. 2019.

Enligt lagen (2015:417) om arv i internationella situationer är Skatteverket sedan den 1 augusti 2015 behörig myndighet för utfärdande av europeiska arvsintyg. Skatteverket har rätt att ta ut avgift vid ansökan om ett europeiskt arvsintyg, men disponerar inte dessa intäkter. För denna ärendehandläggning föreslår regeringen att anslaget ökas varaktigt med 1 400 000 kronor fr.o.m. 2016.

I syfte att bidra med finansiering till regeringens prioriterade satsningar föreslås att anslaget minskas varaktigt med 17 769 000 kronor fr.o.m. 2016.

Med anledning av införandet av ersättning för höga sjuklönekostnader 2015 ökades Skatteverkets anslag tillfälligt med 2 400 000 kronor. Regeringen föreslår att 600 000 kronor kvarstår varaktigt fr.o.m. 2016.

Ekobrottsmyndigheten får ökade kostnader för hantering av skattetillägg i enlighet med det som föreslås i proposition 2014/15:131 Skattetillägg: Dubbelprövningsförbudet och andra rättssäkerhetsfrågor. Därför föreslås att 4 000 000 kronor överförs engångsvis 2016 och 1 700 000 kronor varaktigt fr.o.m. 2016 till utgiftsområde 4 Rättsväsendet anslag 1:4 Ekobrottsmyndigheten.

Den 1 januari 2016 införs s.k. redovisningscentraler för taxitrafik. Taxiföretagen blir skyldiga att överföra taxameteruppgifter till redovisningscentralerna som i sin tur blir skyldiga att lämna ut dessa uppgifter till Skatteverket för användning i skattekontrollverksamheten. Transportstyrelsen får meddela föreskrifter efter att ha gett Skatteverket tillfälle att yttra sig. För detta ändamål föreslår regeringen att 1 000 000 kronor överförs varaktigt fr.o.m. 2016 till utgiftsområde 22 Kommunikationer anslaget 1:12 Transportstyrelsen.

Slutligen föreslår regeringen att 700 000 kronor överförs engångsvis 2016 till utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning anslaget 1:13 Bokföringsnämnden för normgivningsarbete med anledning av ny lagstiftning på bokföringsområdet.

Anslaget får användas för Skatteverkets förvaltningsutgifter inklusive vissa nämnder och bidrag till vissa internationella organisationer inom skatteområdet samt maximalt 30 000 000 kronor i ersättningsbelopp enligt vissa lagar.

I budgetpropositionen för 2014 tillfördes Tullverket tillfälliga medel t.o.m. 2017 för arbetet med införande av en ny unionstullkodex (UCC). För 2016 uppgår dessa medel till 34 000 000 kronor.

Regeringen föreslår att anslaget varaktigt minskas med 4 297 000 kronor fr.o.m. 2016 för att bidra med finansiering till regeringens prioriterade satsningar.

För att finansiera de forensiska utredningar som Nationellt forensiskt center utför åt Tullverket och Skatteverket föreslås att anslaget minskas varaktigt med 1 000 000 kronor fr.o.m. 2016. Anslaget 1:1 Polismyndigheten under utgiftsområde 4 Rättsväsendet föreslås öka med motsvarande belopp.

Arbetet med att motverka överskuldsättning är prioriterat, och regeringen har i denna proposition föreslagit en samlad strategi för området. I strategin aviseras bl.a. ändrade skuldsaneringsregler som kommer att innebära utökade arbetsuppgifter och krav på myndigheten. Regeringen föreslår därför att Kronofogdemyndighetens anslag ökas varaktigt. Förstärkningen sker med 10 000 000 kronor 2016, 10 000 000 kronor 2017, 15 000 000 kronor 2018 och 15 000 000 kronor varaktigt fr.o.m. 2019.

I anknytning till arbetet med överskuldsättningsfrågor avser regeringen även att lämna lagförslag om skuldsanering för företagare. För detta ändamål föreslår regeringen att Kronofogdemyndigheten planenligt tillförs 10 000 000 kronor under perioden 2016–2018.

Anslaget föreslås minska med 4 539 000 kronor fr.o.m. 2016 varaktigt för att bidra med finansiering till regeringens prioriterade satsningar.

Motionerna

I motion 2015/16:3043 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkandena 3 och 4 höjer Moderaterna ramen för utgiftsområdet jämfört med regeringens budgetförslag med 5 miljoner kronor 2016, och sänker ramen med 35 miljoner kronor respektive 95 miljoner kronor för perioden 2017–2018. Skatteverkets anslag föreslås höjas med 5 miljoner kronor per år. För att finansiera prioriterade satsningar görs en justering av de anslag som berörs av PLO-uppräkning. Detta ger enligt motionärerna ett ökat effektiviseringstryck och tar till vara besparingsmöjligheter hos myndigheterna.

I motion 2015/16:761 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) höjs ramen jämfört med regeringens budgetförslag med 269 miljoner kronor för 2016, 240 miljoner kronor för 2017 samt 281 miljoner kronor för 2018. Detta för att Skatteverket behöver utveckla sitt arbete med skattekontroller och för att Tullverket bättre ska kunna bemöta och hantera ökade risker med yrkeskriminellas aktiviteter i form av illegal införsel av såväl vapen som tobak, alkohol och narkotika.

I motion 2015/16:3223 av Anders W Jonsson m.fl. (C) sänks ramen för utgiftsområdet jämfört med regeringens budgetförslag med 15 miljoner kronor för 2016 och 2017 samt med 20 miljoner kronor för 2018.

I motion 2015/16:3244 av Jan Björklund m.fl. (FP) yrkandena 3 och 4 sänks ramen för utgiftsområdet jämfört med regeringens budgetförslag med 15 miljoner kronor för 2016, 55 miljoner kronor för 2017 samt 97 miljoner kronor för 2018. För att genomföra och administrera den kemikalieskatt som Folkpartiet föreslår under utgiftsområde 20 stärker man anslaget 1:1 Skatteverket med 19 miljoner kronor för 2016. Anslaget 1:3 Tullverket stärks i samma syfte med 6 miljoner kronor för 2016. Anslagshöjningarna följer de rekommendationer som ges i betänkandet SOU 2015:30. Vidare föreslår motionärerna att PLO-uppräkningen för perioden 2016–2018 justeras på samma sätt som för innevarande budgetår.

I motion 2015/16:2512 av Andreas Carlson m.fl. (KD) höjs ramen för utgiftsområdet jämfört med regeringens budgetförslag med 10 miljoner kronor för 2016, och minskas med 10 miljoner kronor för 2018. Motionärerna föreslår vidare att Kronofogdemyndigheten tillförs medel för arbetet med att motverka överskuldsättning.

Utskottets ställningstagande

Regeringens förslag till ramar för utgiftsområde 3 och de förändringar som föreslås av M, SD, C, FP respektive KD framgår av följande tabeller.

Förslag till utgiftsram för utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution

Tusental kronor

År	Regeringen	M	SD	C	FP	KD
2016	10 782 946	+5 000	+268 600	–14 539	–15 000	+10 000

Förslag till preliminära utgiftsramar för 2017 och 2108 samt beräkning för 2019 för utgiftsområdet

Miljoner kronor

År	Regeringen	M	SD	C	FP	KD
2017	10 928	–35	+240	–15	–55	+/–0
2018	11 118	–95	+281	–20	–97	–10
2019	11 338	–165	+289	–20	+/–0	–10

Utskottet konstaterar att myndigheternas måluppfyllelse är god och att de i hög grad bidrar till att uppfylla målet för utgiftsområdet. Utskottet delar regeringens bedömning att samtliga myndigheter bedriver ett positivt och långsiktigt arbete med att stärka medborgarnas och företagens förtroende för myndigheterna.

Ett högt förtroende för skattesystemet kräver åtgärder för att bekämpa skattebrott, skattefusk och skatteundandraganden. Skattefusk och aggressiv skatteplanering skapar illojal konkurrens, underminerar skattemoralen och är samhällsekonomiskt kostsam eftersom andra måste betala för dem som inte betalar. Att motverka skattefusk och aggressiv skatteplanering är en hög politisk prioritering. En minskning av skattefelet kan bredda skattebaserna. Genom att Skatteverket följer skattefelets utveckling kan brister och områden med hög risk identifieras och lämpliga åtgärder vidtas. Utskottet välkomnar därför regeringens förtydligade uppdrag till Skatteverket att utveckla möjligheterna till att med större precision bedöma skattefelets utveckling.

Tullens brottsbekämpande verksamhet utgör ett betydande hinder för storskalig smuggling. Myndighetens ingripande mot kriminella och beslag av varor har gjort det svårare för illegala varor att nå marknaden. Det är positivt att samarbetet med polisen har utvecklats när det gäller smuggling av vapen. Utskottet noterar emellertid att Tullverkets arbete med att utveckla modellen för bedömning av skattefelets utveckling ännu inte är klar. Det är viktigt att reglerna om in- och utförsel följs och att resurserna i kontrollverksamheten koncentreras till de områden där risken för fel och fusk är högst. Utskottet kommer att följa Tullverkets arbete med att följa skattefelets utveckling. Utskottet välkomnar regeringens uppdrag till Tullverket att tillsammans med Ekobrottsmyndigheten, Polismyndigheten och Skatteverket förstärka det gemensamma arbetet för att förhindra den illegala införseln av alkohol.

Kronofogdemyndighetens stärkande och aktiverande arbetssätt är betydelsefullt för att på längre sikt minska antalet överskuldsatta i samhället. På kort sikt har det bidragit till att antalet skuldsaneringsansökningar har ökat. Utskottet välkomnar regeringens förslag att ge Kronofogdemyndigheten en central roll i det nya skuldsaneringsförfarandet, som presenteras i denna budgetproposition.

Enligt utskottets mening tillgodoser regeringens förslag väl behovet av effektivt arbete mot skattefusk och annan brottsbekämpande verksamhet. Fortsatta förändringar och rationaliseringar är nödvändiga för att klara av framtidens krav. Standardisering och automatisering av arbetsflöden liksom utveckling av elektroniska tjänster för att effektivisera är av stor betydelse. Myndigheternas utveckling med att förbättra servicen till medborgarna och företagen är angelägen och att den byggs på gemensamma lösningar för statsförvaltningen. Utskottet vill samtidigt understryka vikten av att myndigheternas arbete mot grov organiserad brottslighet utvecklas.

Därmed tillstyrker utskottet regeringens förslag och avstyrker motionerna.

Stockholm den 22 oktober 2015

På skatteutskottets vägnar

Per Åsling

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Per Åsling (C), Leif Jakobsson (S), Sara Karlsson (S), Peter Persson (S), Helena Bouveng (M), Hannah Bergstedt (S), Rasmus Ling (MP), Anette Åkesson (M), Adnan Dibrani (S), David Lång (SD), Mats Persson (FP), Daniel Sestrajcic (V), Aron Modig (KD), Patrik Lundqvist (S), Erik Andersson (M), Olle Felten (SD) och Ulf Berg (M).

Avvikande meningar

1. Utgiftsram för utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution (M)

Helena Bouveng (M), Anette Åkesson (M), Erik Andersson (M) och Ulf Berg (M) anför:

Ekobrottsmyndigheten och Skatteverket bör få ett särskilt uppdrag för att utreda finansieringen av terrorism. För att finansiera utredningen bör anslagen till dessa två myndigheter öka med 10 miljoner kronor per år. Skatteverkets anslag föreslås höjas med 5 miljoner kronor per år. För att finansiera prioriterade satsningar görs en justering av de anslag som berörs av PLO-uppräkning. Detta ger ett ökat effektiviseringstryck och tar till vara besparingsmöjligheter hos myndigheterna. Effekten av justeringen motsvarar en 30-procentig minskning av PLO-uppräkningen under perioden 2017–2019.

2. Utgiftsram för utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution (SD)

David Lång (SD) och Olle Felten (SD) anför:

Det är viktigt att den offentliga sektorn har en förutsägbar grund för inbetalningarna av skatt. För att det ska vara möjligt att upprätthålla stabilitet och förutsägbarhet i inbetalningarna behöver Skatteverket utveckla sitt arbete med skattekontroller. Därför anslår Sverigedemokraterna mer medel till Skatteverket för detta. De yrkeskriminella aktiviteterna har påvisats öka när det gäller illegal införsel av såväl vapen som tobak, alkohol och narkotika. Tullen har i detta läge inte kunnat utveckla säkerheten för personalen vid gränskontrollstationerna i tillräcklig omfattning. Det är en viktig åtgärd som bör prioriteras inom Tullverket. Därför vill Sverigedemokraterna öka anslagen till Tullverkets organisation för att bättre kunna bemöta och hantera dessa ökade risker.

3. Utgiftsram för utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution (C)

Per Åsling (C) anför:

Centerpartiet anser att Kronofogdemyndighetens uppdrag att motverka överskuldsättning bland privatpersoner och företag är viktigt. Samtidigt bedömer vi att myndigheten klarar detta med ett tillskott om 5 miljoner kronor, varför vårt ramanslag är 15 miljoner kronor lägre än regeringens förslag.

4. Utgiftsram för utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution (FP)

Mats Persson (FP) anför:

För att genomföra och administrera den kemikalieskatt som Folkpartiet föreslår under utgiftsområde 20 stärker vi anslaget 1:1 Skatteverket med 19 miljoner kronor för 2016. Anslaget 1:3 Tullverket stärks i samma syfte med 6 miljoner för 2016. Anslagshöjningarna följer de rekommendationer som ges i betänkandet SOU 2015:30. Folkpartiet Liberalerna föreslår att PLO-uppräkningen för perioden 2016–2018 justeras på samma sätt som för innevarande budgetår.

5. Utgiftsram för utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution (KD)

Aron Modig (KD) anför:

I budgetpropositionen för 2016 tillför regeringen Skatteverket vissa ytterligare medel för att den ser ett ökat behov att skydda den svenska skattebasen och säkerställa ett effektivt användande av automatiskt informationsutbyte. Kristdemokraterna bedömer att Skatteverket kan klara detta inom ramen för det befintliga anslaget. Kristdemokraterna föreslår att Kronofogdemyndigheten tillförs medel för arbetet med att motverka överskuldsättning. Detta arbete bör exempelvis ta sig uttryck i förstärkt förebyggande arbete och i åtgärder för att undvika långa handläggningstider.

BILAGA 10

Justitieutskottets yttrande 2015/16:JuU1y

Ramen för utgiftsområde 4 Rättsväsendet

Till finansutskottet

Finansutskottet har gett justitieutskottet tillfälle att yttra sig över budgetpropositionen för 2016 (prop. 2015/16:1 Förslag till statens budget, finansplan och skattefrågor) och motioner som kan väckas med anledning av propositionen i de delar som berör utskottets beredningsområde.

Justitieutskottets begränsar sitt yttrande till de förslag i propositionen och motionerna som gäller utgiftsramen för 2016 samt de preliminära utgiftsramarna för 2017 och 2018 för utgiftsområde 4 Rättsväsendet.

Utskottet föreslår att finansutskottet tillstyrker regeringens proposition i dessa delar.

I yttrandet finns fem avvikande meningar (M, SD, C, FP, KD)

Utskottets överväganden

Utgiftsramen för utgiftsområde 4

Propositionen

I propositionens yrkande 6 i denna del föreslår regeringen att utgiftsramen för utgiftsområde 4 Rättsväsendet ska uppgå till 41 573 737 kronor 2016. Regeringen föreslår vidare i yrkande 9 att utgifterna för 2017 och 2018 som riktlinje för regeringens budgetarbete preliminärt beräknas till 42 149 miljoner kronor och 42 959 miljoner kronor.

Motionerna

I partimotion 2014/15:3043 yrkande 3 i denna del föreslår Anna Kinberg Batra m.fl. (M) att ramen för utgiftsområde 4 Rättsväsendet för 2016 höjs med 55 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 4 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2017 och 2018 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I partimotion 2014/15:761 yrkande 6 i denna del föreslår Jimmy Åkesson m.fl. (SD) att ramen för utgiftsområdet för 2016 höjs med 1,961 miljarder kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 5 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2017 och 2018 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I partimotion 2014/15:3223 yrkande 3 i denna del föreslår Anders W Jonsson m.fl. (C) att ramen för utgiftsområdet för 2016 sänks med 15 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 4 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2017 och 2018 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I partimotion 2014/15:3244 yrkande 3 i denna del föreslår Jan Björklund m.fl. (FP) att ramen för utgiftsområdet för 2016 sänks med 10 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 4 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2017 och 2018 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I partimotion 2014/15:2512 yrkande 3 i denna del föreslår Andreas Carlson m.fl. (KD) att ramen för utgiftsområdet för 2016 höjs med 35 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 4 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2017 och 2018 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

Förslag till utgiftsram för utgiftsområde 4

Tusental kronor

År	Regeringen	M	SD	C	FP	KD
2016	41 573 737	+55 000	+1 961 000	-15 000	-10 000	+35 000

Förslag till preliminära utgiftsramar för utgiftsområde 4

Miljoner kronor

År	Regeringen	M	SD	C	FP	KD
2017	42 149	+90	+ 2 271	-15	-43	+55
2018	42 959	+200	+ 2 723	-15	-98	+25

Utskottets ställningstagande

Justitieutskottet föreslår att finansutskottet tillstyrker regeringens förslag till utgiftsram för utgiftsområde 4 Rättsväsendet för 2016 samt de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet åren därefter. Motion 2015/16:761 yrkandena 5 och 6 i dessa delar, motion 2015/16:2512 yrkande 3 och 4 i dessa delar, motion 3043 yrkande 3 och 4 i dessa delar, motion 3223 yrkande 3 och 4 i dessa delar och motion 3244 yrkande 3 och 4 i dessa delar avstyrks.

Stockholm den 22 oktober 2015

På justitieutskottets vägnar

Beatrice Ask

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Beatrice Ask (M), Annika Hirvonen Falk (MP), Helene Petersson i Stockaryd (S), Elin Lundgren (S), Krister Hammarbergh (M), Arhe Hamednaca (S), Kent Ekeroth (SD), Anti Avsan (M), Susanne Eberstein (S), Johan Hedin (C), Petter Löberg (S), Adam Marttinen (SD), Roger Haddad (FP), Andreas Carlson (KD), Lawen Redar (S), Ellen Juntti (M) och Torbjörn Björlund (V).

Avvikande meningar

1. Utgiftsramen (M)

Beatrice Ask (M), Krister Hammarbergh (M), Anti Avsan (M) och Ellen Juntti (M) anför:

Vi anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2015/16:3043 yrkandena 3 och 4 i dessa delar. Regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas, likaså övriga oppositionspartiers förslag.

2. Utgiftsramen (SD)

Kent Ekeroth (SD) och Adam Marttinen (SD) anför:

Vi anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2015/16:761 yrkandena 5 och 6 i dessa delar. Regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas, likaså övriga oppositionspartiers förslag.

3. Utgiftsramen (C)

Johan Hedin (C) anför:

Vi anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2015/16:3223 yrkandena 3 och 4 i dessa delar. Regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas, likaså övriga oppositionspartiers förslag.

4. Utgiftsramen (FP)

Roger Haddad (FP) anför:

Vi anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2015/16:3244 yrkandena 3 och 4 i dessa delar. Regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas, likaså övriga oppositionspartiers förslag.

5. Utgiftsramen (KD)

Andreas Carlson (KD) anför:

Vi anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2015/16:2512 yrkandena 3 och 4 i dessa delar. Regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas, likaså övriga oppositionspartiers förslag.

BILAGA 11

Civilutskottets yttrande 2015/16:CU1y

Utgiftsram för utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik

Till finansutskottet

Finansutskottet har gett civilutskottet tillfälle att yttra sig över Budgetpropositionen för 2016 – Förslag till statens budget, finansplan och skattefrågor (prop. 2015/16:1) och motioner som kan komma att väckas med anledning av propositionen i de delar de berör utskottets beredningsområde.

Civilutskottet begränsar sitt yttrande till de förslag i propositionen och motionerna som gäller utgiftsramen för utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik.

Utskottet föreslår att finansutskottet tillstyrker regeringens förslag om utgiftsramen för 2016 samt de preliminära ramarna för 2017 och 2018 och avstyrker motionsförslagen.

I yttrandet finns fem avvikande meningar (M, SD, C, FP respektive KD).

Utskottets överväganden

Propositionen

I propositionens yrkande 6 i denna del föreslår regeringen att utgiftsramen för utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik ska uppgå till 7 064 024 000 kronor 2016. Regeringen föreslår även i yrkande 9 i denna del att riksdagen som riktlinje för regeringens budgetarbete ska godkänna att utgifterna för 2017 och 2018 beräknas till 7 004 respektive 7 015 miljoner kronor för utgiftsområde 18. Propositionen bygger på en överenskommelse mellan regeringen och Vänsterpartiet.

Motionerna

I fem partimotioner lämnas förslag om förändringar av ramen för utgiftsområde 18 för 2016 respektive 2017 och 2018 i förhållande till regeringens förslag. Dessa förslag läggs fram i motionerna 2015/16:3043 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkandena 3 och 4, 2015/16:761 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkandena 5 och 6, 2015/16:3223 av Anders W Jonsson m.fl. (C) yrkandena 3 och 4, 2015/16:3244 av Jan Björklund (FP) yrkandena 3 och 4 samt 2015/16:2512 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkandena 3 och 4, samtliga yrkanden i denna del. I motionerna från Moderaterna, Centerpartiet respektive Kristdemokraterna har förslag dessutom lagts fram om en preliminär ram för 2019.

I följande tabeller redovisas dels regeringsförslaget samt motionsförslagen till utgiftsram för utgiftsområde 18 för 2016, dels motsvarande förslag till preliminära utgiftsramar för utgiftsområdet för 2017 och 2018. Förslagen i partimotionerna redovisas som avvikelse från regeringens förslag.

Förslag till utgiftsram för utgiftsområde 18

Beloppen anges avrundade till miljoner kronor

År	Regeringen	M	SD	C	FP	KD
2016	7 064	–5 880	–4 961	–5 901	–5 923	–5 983

Förslag till preliminära utgiftsramar för utgiftsområde 18

Miljoner kronor

År	Regeringen	M	SD	C	FP	KD
2017	7 004	–5 830	–5 400	–5 852	–5 876	–5 933
2018	7 015	–5 830	–5 400	–5 852	–5 879	–5 933

Utskottets ställningstagande

Civilutskottet föreslår att finansutskottet tillstyrker regeringens förslag till utgiftsram för utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik för 2016 och de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet åren 2017 och 2018. Motionernas förslag om utgiftsramen bör avstyrkas.

Civilutskottet kan konstatera att det förslag till utgiftsram som regeringen har utarbetat i samarbete med Vänsterpartiet ger utrymme för omfattande och angelägna satsningar på de områden som faller inom utgiftsområde 18, dvs. bostadspolitiken och konsumentpolitiken. Regeringens förslag innebär att utgiftsramen bestäms till ett belopp som är mer än fem gånger större än under föregående valperiod. Den utökade ramen är avsedd att användas för såväl nya stödformer med inriktning på bostäder och skollokaler som höjda myndighetsanslag för att finansiera vissa särskilda insatser eller för att möta en ökad arbetsbelastning.

En otillräcklig nyproduktion av bostäder under en följd av år har bidragit till dagens omfattande bostadsbrist i stora delar av landet. Civilutskottet kommer senare i höst att ta ställning till regeringens anslagsförslag för utgiftsområde 18 som innebär att det inrättas två anslag för satsningar som syftar till att bidra till ett ökat bostadsbyggande. Det gäller dels ett statsbidrag till kommuner som bidrar till ett ökat bostadsbyggande, dels ett investeringsstöd för anordnande av hyresbostäder och bostäder för studerande. I delar av det befintliga bostadsbeståndet är det mycket angeläget att öka takten på renoveringar och energieffektiviseringar. Regeringens förslag om ram ger även utrymme för ett ekonomiskt stöd med denna inriktning. Många skollokaler runt om i landet erbjuder en undermålig arbetsmiljö, och det finns brister i utemiljön vid skolor, förskolor och fritidshem. Regeringens förslag innebär att det kan ges statsbidrag för att åtgärda dessa brister. Inom det konsumentpolitiska området ger regeringens ramförslag utrymme för ökade insatser som syftar till att fortsätta arbetet med att bl.a. utveckla en effektiv konsumentupplysning, stärka konsumentskyddet och främja en hållbar konsumtion. Det gäller bl.a. de föreslagna anslagshöjningarna till Konsumentverket och Allmänna reklamationsnämnden.

När det gäller de alternativa förslag för utgiftsområde 18 som läggs fram i fem partimotioner kan utskottet först konstatera att samtliga innebär en väsentligt snävare utgiftsram än vad regeringen föreslår. De fyra borgerliga partierna avvisar helt förslagen om satsningar på nyproduktion av bostäder, utvecklad kommunal planering och ärendehantering, energieffektivisering och renovering av flerbostadshus och utomhusmiljöer samt en bättre skolmiljö. I övrigt skiljer sig dessa partiers förslag åt på ett antal punkter när det gäller de bakomliggande förslagen om anslagsförändringar. Mest påtaglig är skillnaden i synen på vikten av konsumentpolitiska satsningar, där ett av partierna föreslår en utgiftsram som i förhållande till regeringsförslaget utgår från en minskning

av fem av anslagen, bl.a. för Konsumentverket och Allmänna reklamationsnämnden. Det skulle innebära att dessa myndigheter inte ges möjlighet att svara upp mot bl.a. ett ökat behov av konsumentupplysning och en ökad ärendetillströmning i konsumentärenden som är relaterade till EU-lagstiftningen på området.

Sammanfattningsvis anser civilutskottet att det inte anförs något i partimotionerna om utgiftsområde 18 eller i de bakomliggande anslagsförslagen som kommer att behandlas senare i höst som motiverar utskottet att föreslå någon ändring i de nu aktuella regeringsförslagen om utgiftsramar. Civilutskottet förordar alltså att finansutskottet tillstyrker regeringens förslag till utgiftsram för 2016 och de preliminära ramarna för 2017 och 2018 för utgiftsområde 18.

Stockholm den 22 oktober 2015

På civilutskottets vägnar

Caroline Szyber

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Caroline Szyber (KD), Hillevi Larsson (S), Ewa Thalén Finné (M), Lars Eriksson (S), Roger Hedlund (SD), Carl-Oskar Bohlin (M), Ola Johansson (C), Emma Hult (MP), Leif Nysmed (S), Mikael Eskilandersson (SD), Robert Hannah (FP), Johanna Haraldsson (S), Shadiye Heydari (S), Mats Green (M), Maria Malmer Stenergard (M), Lotta Johnsson Fornarve (V) och Eva Lindh (S).

Avvikande meningar

1. Utgiftsram för utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik (M)

Ewa Thalén Finné (M), Carl-Oskar Bohlin (M), Mats Green (M) och Maria Malmer Stenergard (M) anför:

Vi anser att finansutskottet bör tillstyrka förslagen i Moderaternas partimotion 2015/16:3043 om ramar för utgiftsområde 18 för 2016 respektive 2017–2019. Regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas, likaså övriga oppositionspartiers förslag.

Vår främsta invändning mot regeringens förslag om utgiftsramar för utgiftsområde 18 gäller återgången till en statlig subventionspolitik inom det bostadspolitiska området. En sådan politik bedrevs under flera årtionden av tidigare socialdemokratiska regeringar och har starkt bidragit till dagens problem på bostadsmarknaden. Alliansregeringens arbete på området var i stället inriktat på att genomföra regelförenklingar och skapa långsiktigt hållbara spelregler för en bostadsmarknad i balans där bostadskonsumenternas efterfrågan blir styrande.

Regeringens förslag om en kraftigt utökad ram för utgiftsområde 18 utgår från att fyra nya bidragssystem införs 2016 med en sammanlagd omfattning på närmare 6 miljarder kronor. Det lämnas anmärkningsvärt knapphändig information i budgetpropositionen om de avsedda villkoren för dessa bidragssystem. För ett av bidragssystemen – investeringsstödet för hyresbostäder – har emellertid en promemoria med förslag om bidragsvillkor nyligen remissbehandlats. Det kan konstateras att de tilltänkta mottagarna till detta bidrag, dvs. bygg- och fastighetssektorn, till helt övervägande del är kritiska till regeringens förslag och i stället efterfrågar fler åtgärder i linje med den tidigare regeringens arbete. Även förslaget om ett bidragssystem för energieffektivisering och renovering av flerbostadshus har väckt starka invändningar inom fastighetssektorn eftersom bidraget kommer att missgynna de fastighetsägare som tagit ansvar för och underhållit sitt bostadsbestånd. En motsvarande invändning kan riktas mot förslaget om ett stöd för upprustning av skollokaler.

Moderaternas förslag om ramar för utgiftsområde 18 utgår således från att regeringsförslagen om fyra nya bidragssystem ska avvisas av riksdagen. I övrigt har vårt ramförslag beräknats bl.a. för att möjliggöra ökade konsumentpolitiska satsningar. Vår utgångspunkt är att konsumenterna ska ha makt och möjlighet att göra aktiva och medvetna val. Vi har därför föreslagit att fyra anslag inom det konsumentpolitiska området ska höjas i förhållande till regeringens förslag. Dessa medel ska bl.a. användas i arbetet med konsumentupplysning och mot överskuldsättning.

2. Utgiftsram för utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik (SD)

Roger Hedlund (SD) och Mikael Eskilandersson (SD) anför:

Vi anser att finansutskottet bör tillstyrka förslagen i Sverigedemokraternas partimotion 2015/16:761 om ramar för utgiftsområde 18 för 2016 respektive 2017 och 2018. Regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas, liksom övriga oppositionspartiers förslag.

Sverigedemokraterna föreslår att utgiftsramen för utgiftsområde 18 bestäms till betydligt lägre belopp än vad regeringen föreslagit för respektive år. Vår beräkning av ramens storlek utgår från våra anslagsförslag för utgiftsområdet. Vi anser att riksdagen inte bör godkänna regeringens förslag om anslag för tre nya bidragsformer med en omfattning på sammanlagt över 5 miljarder kronor. Det gäller investeringsstödet till anordnande av hyresbostäder, stödet till energieffektivisering och renovering av flerbostadshus samt stödet till kommuner för att ”premiera ett förändrat arbetssätt” vad gäller bostadsbyggande. Det är visserligen mycket angeläget att staten på olika sätt tar ett ökat ansvar för ett tillräckligt bostadsbyggande och en enklare hantering av plan- och bygglovsfrågor samt upprustningen av vissa bostadsområden, men regeringens förslag i budgetpropositionen om nya bidragsformer har i flera avseenden en felaktig inriktning, och de avsedda bidragsvillkoren är dessutom otillräckligt beskrivna. Sverigedemokraternas förslag om ram för utgiftsområde 18 ger emellertid utrymme för en av de stödformer som regeringen föreslår, nämligen stödet till upprustning av skollokaler. Behovet av upprustning av landets skollokaler är mycket stort.

Vår beräkning av ramen för utgiftsområde 18 utgår vidare från att anslaget till Lantmäteriet bör höjas med 100 miljoner kronor för att uppdaterade kartor ska kunna tillhandahållas kostnadsfritt. Den nuvarande ordningen, som innebär att Lantmäteriet tvingas ta betalt även för den digitala kartinformationen, leder till betydande förluster i samhällsekonomin. Det visade sig exempelvis vid den stora branden i Västmanland när räddningstjänsten använde sig av föråldrade kartor. Avslutningsvis anser vi att ramen för utgiftsområdet för 2016 kan begränsas något genom att anslaget för utvecklingsprojekt för jämställda rum avvecklas ett år tidigare än enligt regeringsförslaget.

Vi anser således att riksdagen bör fastställa ramen för utgiftsområde 18 till en nivå som 2016 är 4 961 miljoner kronor lägre än vad regeringen föreslagit. För de två därpå följande åren bör riksdagen godkänna en ram som är 5 400 miljoner kronor lägre än regeringsförslaget för respektive år.

3. Utgiftsram för utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik (C)

Ola Johansson (C) anför:

Jag anser att finansutskottet bör tillstyrka förslagen i Centerpartiets partimotion 2015/16:3223 om ramar för utgiftsområde 18 för 2016 respektive 2017–2019. Regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas, liksom övriga oppositionspartiers förslag.

Regeringens förslag om utgiftsområde 18 utgår från att bostadspolitiken åter ska inriktas på subventioner och detaljstyrning av bostadsmarknaden. Det är en sådan politik som har lett fram till en bostadsmarknad som i dag är präglad av bostadsbrist och skenande bostadspriser i stora delar av landet. Subventioner snedvrider konkurrensen och leder till högre byggkostnader. Centerpartiet vill i stället fortsätta den avregleringspolitik på området som inleddes av alliansregeringen. Vårt alternativ till regeringens förslag om nya stora bidragssystem är inriktat på bl.a. en fortsatt reformering av plan- och bygglagstiftningen och åtgärder som kan stimulera nya finansieringslösningar och ökad konkurrens samt ett bättre utnyttjande av det befintliga bostadsbeståndet. Vi anser också att beskattningen för att köpa, äga och sälja sin bostad behöver ses över.

Vårt alternativ inom bostadspolitiken innebär att det inte behöver beräknas något utrymme inom utgiftsområde 18 för de fyra nya bidragssystem med anslag på närmare 6 miljarder kronor som regeringens föreslagit. Vårt förslag om utgiftsramar utgår även från att vissa uppräkningar inom de konsumentpolitiska anslagen inte genomförs på det sätt som föreslagits i budgetpropositionen.

Mot denna bakgrund föreslår jag att finansutskottet tillstyrker Centerpartiets förslag om att utgiftsramen för utgiftsområde 18 för 2016 bestäms till ett belopp som är 5 901 miljoner kronor lägre är vad regeringen föreslagit. De preliminära ramarna för 2017 och 2018 bör beräknas till belopp som är 5 852 miljoner kronor lägre än regeringens förslag för respektive år. För ramen 2019 bör riksdagen godkänna ett belopp som är 5 522 miljoner kronor lägre än i den beräkning som regeringen redovisat.

4. Utgiftsram för utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik (FP)

Robert Hannah (FP) anför:

Jag anser att finansutskottet bör tillstyrka förslagen i Folkpartiets partimotion 2015/16:3244 om ramar för utgiftsområde 18 för 2016 respektive 2017 och 2018. Regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas, liksom övriga oppositionspartiers förslag.

Regeringen har tidigare aviserat en storskalig satsning på återinförda byggsubventioner. I budgetpropositionen föreslås anslag inom utgiftsområde 18 på sammanlagt närmare 6 miljarder kronor med denna inriktning. Jag anser att riksdagen helt bör avvisa dessa förslag eftersom denna typ av bidrag leder till att konkurrensvillkoren snedvrids och bostadsmarknadens funktion försämras. Det bör i sammanhanget framhållas att bygg- och fastighetssektorns egna branschorganisationer delar denna kritiska inställning till statliga subventioner.

Folkpartiets förslag i partimotionen innebär att ramen för utgiftsområde 18 kraftigt kan begränsas i förhållande till regeringens förslag. Det beror på våra förslag om följande förändringar av anslagen inom utgiftsområdet i förhållande till regeringens förslag. Vi avvisar det nya investeringsstödet för hyresbostäder eftersom det innebär en mångmiljardsubvention till byggföretag och misshushållning med skattemedel. Vi avvisar bidragen till renoveringar av bostadshus och skollokaler eftersom de skapar orättvisor gentemot de fastighetsägare och kommuner som redan tagit ansvar för sitt fastighetsbestånd. Vi avvisar även det stöd som enligt budgetpropositionen ska gå till kommuner för att premiera ett förändrat arbetssätt i plan- och bygglovsfrågor eftersom det åtminstone under 2016 inte alls har en sådan inriktning.

När det gäller den sistnämnda frågan föreslår vi att det i stället inrättas ett anslag på 75 miljoner kronor som ska användas som en ekonomisk stimulans till de kommuner som redan har korta handläggningstider eller framgångsrikt förkortar sina handläggningstider för plan- och bygglovsärenden. Vårt förslag om ram för utgiftsområde 18 baseras vidare på att vissa anslag kan skäras ned med beaktande av den faktiska utgiftsnivån under senare år samt på en något reviderad pris- och löneomräkning för vissa myndigheter. Slutligen utgår vårt ramförslag för utgiftsområde 18 från en viss förstärkning av anslagen för Konsumentverket och för åtgärder på konsumentområdet.

5. Utgiftsram för utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik (KD)

Caroline Szyber (KD) anför:

Jag anser att finansutskottet bör tillstyrka förslagen i Kristdemokraternas partimotion 2015/16:2512 om ramar för utgiftsområde 18 för 2016 respektive 2017–2019. Regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas, liksom övriga oppositionspartiers förslag.

Kristdemokraternas förslag om ram för utgiftsområde 18 utgår från att riksdagen i nästa steg i budgetprocessen avvisar regeringens förslag om nya anslag inom utgiftsområdet. Det gäller de nya bidragsformerna för renovering av flerbostadshus respektive skollokaler, investeringsstödet för byggande av hyresbostäder samt ett bidrag till vissa kommuners arbete med plan- och bygglovs-

ärenden. Vi anser också att det är möjligt att skära ned nivån på två bostadspolitiska anslag som under senare år endast utnyttjats i begränsad utsträckning och där det redan finns ett betydande anslagssparande.

Kristdemokraterna har i den tidigare alliansregeringen bidragit till att det tagits betydande steg mot en bättre fungerande bostadsmarknad. Dessa åtgärder får nu genomslag bl.a. i form av ett ökat bostadsbyggande. Utvecklingen på bostadsmarknaden med ett påtagligt ökat efterfrågetryck gör emellertid att det är helt nödvändigt att nu fortsätta reformarbetet med förenklingar i plan- och bygglagstiftningen och en översyn av hyresregler och bostadsskatter. Kristdemokraterna har under årets allmänna motionstid lagt fram ett flertal förslag med en sådan utgångspunkt. Regeringens förslag för utgiftsområde 18 pekar emellertid i en helt annan riktning när man föreslår stora anslag för kontraproduktiva subventioner. Det föreslagna investeringsstödet riskerar att snedvrida konkurrensen och motverka en kostnadseffektiv produktion. Bidragen till renovering av flerbostadshus och skollokaler missgynnar de fastighetsägare som redan gjort nödvändiga investeringar och underhållit sitt fastighetsbestånd.

Sammanfattningsvis saknas det således skäl att fastställa ramen för utgiftsområde 18 till över 7 miljarder kronor enligt regeringens förslag. Det behövs inte en återgång till en statlig subventionspolitik utan en politik för en fortsatt översyn av statliga regler och andra åtgärder som kan förbättra bostadsmarknadens funktionssätt.

BILAGA 12

Socialförsäkringsutskottets yttrande 2015/16:SfU1y

Utgiftsramar för utgiftsområdena 8 och 10–12

Till finansutskottet

Finansutskottet beslutade den 22 september 2015 att ge övriga utskott tillfälle att yttra sig (inklusive avvikande meningar) över Budgetpropositionen för 2016 (prop. 2015/16:1 Förslag till statens budget, finansplan och skattefrågor) samt motioner som kan komma att väckas med anledning av propositionen i de delar som berör respektive utskotts beredningsområde.

De delar av propositionen som utskottet yttrar sig över är regeringens förslag till dels utgiftsramen för 2016 och den preliminära utgiftsramen för 2017 och 2018 inom utgiftsområdena 8, 10, 11 och 12, dels beräkningen av utgifterna för ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget, dels beräkningen av budgetens inkomster för 2016 och den preliminära beräkningen av budgetens inkomster för 2017 och 2018 i de delar som avser utskottets beredningsområde samt lagförslagen 3.7, 3.8, 3.10 och 3.12.

Utskottet yttrar sig vidare över motsvarande delar i motionerna 2015/16:3043 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkandena 2–6, 12 och 16, 2015/16:761 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkandena 2–7, 2015/16:3223 av Anders W Jonsson m.fl. (C) yrkandena 2–8 och 24, 2015/16:3244 av Jan Björklund m.fl. (FP) yrkandena 2–6 och 2015/16:2512 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkandena 2–6 och 11. Utskottet yttrar sig även över motion 2015/16:1934 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 12.

Utskottet föreslår att finansutskottet tillstyrker regeringens proposition och avstyrker samtliga motioner. I ärendet finns fem avvikande meningar (M, SD, C, FP, KD).

Utskottets överväganden

Utgiftsområde 8 Migration

Propositionen

I propositionens yrkande 6 i denna del föreslår regeringen att utgiftsramen för utgiftsområde 8 Migration ska uppgå till 19 419 719 000 kronor 2016. Kostnaderna för utgiftsområde 8 beräknas öka till följd av ett fortsatt stort antal asylsökande med många inskrivna i mottagningssystemet under kommande år. Regeringen föreslår att medel tillförs för att höja schablonersättningen till kommunerna för asylsökande barns skolgång. Vidare föreslås att den statliga ersättningen till kommunerna för mottagande av ensamkommande barn och ungdomar schabloniseras och differentieras med olika ersättningsnivåer för placeringsformerna Hem för vård eller boende (HVB), familjehem och stödboende. Stödboende är en ny placeringsform som införs under 2016. Regeringen föreslår även i yrkande 9 i denna del att utgifterna för 2017 och 2018 som riktlinje för regeringens budgetarbete preliminärt beräknas till 15 809 respektive 12 926 miljoner kronor för utgiftsområde 8.

Motionerna

I partimotion 2015/16:3043 yrkande 3 i denna del föreslår Anna Kinberg Batra m.fl. (M) att ramen för utgiftsområde 8 Migration minskas med 106 663 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. Som en del i att stärka människors drivkrafter till arbete och integration bör huvudprincipen för uppehållstillstånd ändras från permanenta uppehållstillstånd till tillfälliga uppehållstillstånd. Förslaget medför en mindre ökning av administrationskostnaderna. Motionärerna föreslår att medel ska tillföras för utökad svenskundervisning redan under asyltiden. Boendet för ensamkommande asylsökande barn bör ändras från resurskrävande s.k. HVB-hem till en ny form av stödboende. Dessa insatser medför besparingar. Ytterligare besparingsåtgärder föreslås genom att ersättningssystemet schabloniseras för de dominerande boendeformerna. Prestationsbaserad ersättning till kommuner föreslås dock vara kvar. I motionens yrkande 4 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2017, 2018 och 2019 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

Jimmie Åkesson m.fl. (SD) föreslår i partimotion 2015/16:761 yrkande 6 i denna del att ramen för utgiftsområde 8 för 2016 minskas med 16 451 869 000 kronor i förhållande till regeringens förslag eftersom antalet asylsökande beräknas minska kraftigt till följd av den förda politiken. I motionens yrkande 7 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2017 och 2018 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I partimotion 2015/16:3223 yrkande 3 i denna del föreslår Anders W Jonsson m.fl. (C) att ramen för utgiftsområde 8 Migration för 2016 minskas med 637 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. Ett nytt stödboende för ensamkommande asylsökande barn bör införas. Det ska också vara möjligt att placera ensamkommande asylsökande barn i familjehem. De ändrade boendeformerna medför besparingar. Regeringens förslag om avgiftsfria läkemedel för barn och organiserad sysselsättning bör inte genomföras. Ersättningen till kommunerna för ensamkommande asylsökandes barns skolgång bör vara oförändrad. I motionens yrkande 4 i denna del lämnas förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2017, 2018 och 2019 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

Jan Björklund m.fl. (FP) föreslår i partimotion 2015/16:3244 yrkande 3 i denna del att ramen för utgiftsområde 8 Migration för 2016 höjs med 196 000 000 kronor. Motionärerna anför att antalet asylsökande kommer att ligga på fortsatt höga nivåer, vilket ställer stora krav på mottagningssystemet. Antalet kvotflyktingar för Sveriges del bör ökas. Medel bör tillföras för detta. Till följd av det ökade antalet asylansökningar behöver helt ogrundade asylansökningar handläggas snabbare. Ett sådant förslag medför även kostnadsbesparingar. I yrkande 4 i denna del lämnas förslag till de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2017 och 2018 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I partimotion 2015/16:2512 yrkande 3 i denna del föreslår Andreas Carlson m.fl. (KD) att ramen för utgiftsområde 8 Migration för 2016 minskas med 11 000 000 kronor. Tillfälliga uppehållstillstånd i tre år bör införas som huvudregel. Handläggningstiderna hos Migrationsverket kan kortas för ansökningar från länder som kan betecknas som säkra. Ett nytt stödboende för ensamkommande barn som inte kan beredas plats i familjehem bör införas. Medel för detta avsätts 2016, men under utgiftsområde 13. Regeringens förslag om avgiftsfria läkemedel för barn bör inte genomföras, utan i stället ska stödet till barnfamiljer i ekonomisk utsatthet prioriteras. I yrkande 4 i denna del lämnas förslag till de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2017, 2018 och 2019 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I följande tabeller redovisas dels förslaget till utgiftsram för utgiftsområdet för 2016, dels förslaget till preliminära utgiftsramar för utgiftsområdet åren därefter.

Förslag till utgiftsram för utgiftsområde 8

Tusental kronor

År	Regeringen	M	SD	C	FP	KD
2016	19 419 719	–106 663	–16 451 869	–637 000	+196 000	–11 000

Förslag till preliminära utgiftsramar för utgiftsområde 8

Miljoner kronor

År	Regeringen	M	SD	C	FP	KD
2017	15 809	–68	–13 277	–406	+657	–279
2018	12 926	–61	-10 728	–306	+640	–309
2019		+390		–254		–309

Utskottets ställningstagande

Antalet asylsökande förväntas enligt budgetpropositionen vara fortsatt stort. Regeringen föreslår bl.a. satsningar på Migrationsverkets förvaltningsanslag i syfte att korta handläggningstiderna och i förlängningen hålla nere kostnaderna för boende och ersättningar. Migrationsverket har även utvecklat nya former för organiserad sysselsättning, för undervisning i svenska samt för kontakter med lokalsamhället och det civila samhället. Regeringen föreslår vidare att schablonersättningen till kommunerna för skola till asylsökande barn ska höjas. Under utgiftsområde 9 föreslår regeringen att läkemedel för barn ska bli gratis fr.o.m. den 1 januari 2016. Förslaget medför en mindre ökning under utgiftsområde 8.

Regeringen aviserar vidare förändringar av ersättningssystemet för mottagande av ensamkommande barn. Under 2016 föreslås att en ny typ av boendeform, stödboende, införs för ensamkommande barn. Förändringarna beräknas medföra besparingar under 2017 och 2018.

Utskottet föreslår att finansutskottet tillstyrker regeringens förslag till utgiftsram för utgiftsområde 8 Migration för 2016 samt de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet åren därefter enligt budgetpropositionen. Motionernas förslag bör avstyrkas i motsvarande delar.

Utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning

Propositionen

I propositionens yrkande 6 i denna del föreslår regeringen att utgiftsramen för utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning ska uppgå till 109 868 281 000 kronor 2016. Regeringen föreslår även i yrkande 9 i denna del att utgifterna för 2017 och 2018 som riktlinje för regeringens budgetarbete preliminärt beräknas till 112 984 respektive 115 394 miljoner kronor för utgiftsområde 10.

Regeringen föreslår lagändringar i socialförsäkringsbalken som bl.a. innebär att sjukpenningens bortre gräns och arbetslivsintroduktionen ska avskaffas den 1 februari 2016. Även en bestämmelse om att sjukpenning i normalfallet inte lämnas för de tre första kalendermånaderna efter en period med sjuk- och

aktivitetsersättning föreslås avskaffas vid samma tidpunkt. Regeringen föreslår även bl.a. att 250 miljoner kronor förs över från rehabiliteringsgarantin till Försäkringskassan för att stärka handläggningen av sjukförsäkringen. Rehabiliteringsgarantin budgeteras då till 500 miljoner kronor. Medlen för den finansiella samordningen genom samordningsförbund (Finsam) föreslås även öka med 59 miljoner kronor för att fler samordningsförbund ska kunna bildas.

Motionerna

I partimotion 2015/16:3043 yrkande 3 i denna del föreslår Anna Kinberg Batra m.fl. (M) att ramen för utgiftsområde 10 för 2016 minskas med 1 597 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 4 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2017, 2018 och 2019 som riktlinje för regeringens budgetarbete. Motionärerna motsätter sig regeringens förslag om att avskaffa sjukpenningens bortre gräns och arbetslivsintroduktionen. I motionen föreslås att i stället att karensdagen ska ersättas med ett s.k. karensavdrag. Vidare föreslås att ytterligare ett karensavdrag för dag 15 i sjukperioden införs. Motionärerna föreslår en minskning av det högsta sjukpenningbeloppet för arbetslösa och en sänkning av ersättningsgraden i sjuk- och aktivitetsersättningen från 64,7 till 64 procent. Motionärerna motsätter sig att rehabiliteringsgarantin minskas med 250 miljoner kronor och föreslår i stället att den ökas till 900 miljoner kronor genom en omfördelning inom anslaget. För en ökning av Försäkringskassans kontroller vid sjukpenningens tidsgränser anslås 150 miljoner kronor och för kassans arbete mot fusk och missbruk anslås 10 miljoner kronor.

Jimmie Åkesson m.fl. (SD) föreslår i partimotion 2015/16:761 yrkande 6 i denna del att ramen för utgiftsområde 10 för 2016 höjs med 2 662 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 7 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2017 och 2018 som riktlinje för regeringens budgetarbete. Motionärerna motsätter sig regeringens förslag om att avskaffa sjukpenningens bortre gräns och arbetslivsintroduktionen. Motionärerna föreslår att sjukpenninganslaget höjs med 1 procent. För att göra det både billigare och enklare för företagen att anställa föreslår motionärerna att varje företag får göra avdrag för sina sjuklönekostnader motsvarande sjuklönekostnaden för en genomsnittlig anställd. Detta ska gälla upp till nio anställda. Motionärerna föreslår att ett nytt anslag, ”Sjuklön för små företag”, inrättas och att 3 500 miljoner kronor tillförs anslaget för 2016. Vidare anför motionärerna att förslag om minskad invandring medför minskade utgifter inom utgiftsområdet. För Försäkringskassans administration av en föreslagen utökad graviditetspenning anslås ett mindre belopp.

Anders W Jonsson m.fl. (C) föreslår i partimotion 2015/16:3223 yrkande 3 i denna del att ramen för utgiftsområde 10 för 2016 minskas med 1 687 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 4 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna

för utgiftsområdet för 2017, 2018 och 2019 som riktlinje för regeringens budgetarbete. Motionärerna motsätter sig regeringens förslag om att avskaffa sjukpenningens bortre gräns och arbetslivsintroduktionen. Motionärerna föreslår att ytterligare en karensdag införs för dag 15 i sjukperioden. Vidare föreslår motionärerna en minskning av det högsta sjukpenningbeloppet för arbetslösa och en sänkning av ersättningsgraden i sjuk- och aktivitetsersättningen från 64,7 till 64 procent. Motionärerna motsätter sig att rehabiliteringsgarantin minskas med 250 miljoner kronor. Därutöver föreslås bl.a. att Försäkringskassan tillförs 100 miljoner kronor för ökade kontroller vid sjukpenningens tidsgränser.

Jan Björklund m.fl. (FP) föreslår i partimotion 2015/16:3244 yrkande 3 i denna del att ramen för utgiftsområde 10 för 2016 minskas med 1 460 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 4 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2017 och 2018 som riktlinje för regeringens budgetarbete. Motionärerna motsätter sig regeringens förslag om att avskaffa sjukpenningens bortre gräns och arbetslivsintroduktionen. Vidare föreslår motionärerna bl.a. en minskning av det högsta sjukpenningbeloppet för arbetslösa och en sänkning av ersättningsgraden i sjuk- och aktivitetsersättningen från 64,7 till 64 procent.

Andreas Carlson m.fl. (KD) föreslår i partimotion 2015/16:2512 yrkande 3 i denna del att ramen för utgiftsområde 10 för 2016 minskas med 1 217 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 4 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2017, 2018 och 2019 som riktlinje för regeringens budgetarbete. Motionärerna motsätter sig regeringens förslag om att avskaffa sjukpenningens bortre gräns och arbetslivsintroduktionen. Vidare föreslår motionärerna en minskning av det högsta sjukpenningbeloppet för arbetslösa. Från rehabiliteringsgarantin överför motionärerna 100 miljoner kronor till Försäkringskassan.

I följande tabeller redovisas dels förslaget till utgiftsram för utgiftsområdet för 2016, dels förslaget till preliminära utgiftsramar för utgiftsområdet åren därefter.

Förslag till utgiftsram för utgiftsområde 10

Tusental kronor

År	Regeringen	M	SD	C	FP	KD
2016	109 868 281	–1 597 000	+2 662 000	–1 687 000	–1 460 000	–1 217 000

Förslag till preliminära utgiftsramar för utgiftsområde 10

Miljoner kronor

År	Regeringen	M	SD	C	FP	KD
2017	112 984	–2 013	+2 664	–1 843	–2 383	–1 343
2018	115 394	–2 103	+2 670	–2 033	–2 453	–1 383
2019		–2 343		–2 233		–1 473

Utskottets ställningstagande

Regeringen anger i budgetpropositionen att den bortre tidsgränsen inte främjar rehabiliteringsprocessen och inte heller garanterar att den försäkrade får rätt hjälp. Regeringen föreslår därför att sjukpenningens bortre gräns och arbetslivsintroduktionen ska avskaffas. För att stärka handläggningen av sjukförsäkringen föreslås att 250 miljoner kronor överförs från rehabiliteringsgarantin till Försäkringskassan. Regeringen föreslår vidare bl.a. att medlen till samordningsförbunden ökas. Regeringens lagförslag kommer att behandlas av utskottet i betänkande 2015/16:SfU1.

Socialförsäkringsutskottet föreslår att finansutskottet tillstyrker regeringens förslag till utgiftsram för utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning för 2016 samt de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet åren därefter enligt budgetpropositionen. Motionernas förslag bör avstyrkas i motsvarande delar.

Utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom

Propositionen

I propositionens yrkande 6 i denna del föreslår regeringen att utgiftsramen för utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom ska uppgå till 36 184 250 000 kronor 2016. Regeringen föreslår även i yrkande 9 i denna del att utgifterna för 2017 och 2018 som riktlinje för regeringens budgetarbete preliminärt beräknas till 34 355 respektive 33 050 miljoner kronor för utgiftsområde 11.

Motionerna

I partimotion 2015/16:3043 yrkande 3 i denna del föreslår Anna Kinberg Batra m.fl. (M) att ramen för utgiftsområde 11 för 2016 ska vara oförändrad i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 4 i denna del lämnas förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2017, 2018 och 2019 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

Jimmie Åkesson m.fl. (SD) föreslår i partimotion 2015/16:761 yrkande 6 i denna del att ramen för utgiftsområde 11 för 2016 höjs med 5 171 700 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 7 i denna del lämnas förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet 2017 och 2018 som riktlinje för regeringens budgetarbete. Motionärerna föreslår en höjning av garantipensionen med 10 procent. Förslaget leder bl.a. till en minskning av anslaget 1:3 Bostadstillägg till pensionärer. Vidare föreslås en förlängning av grundperioden i omställningspensionen, från nuvarande 12 månader till 18 månader.

Anders W Jonsson m.fl. (C) föreslår i partimotion 2015/16:3223 yrkande 3 i denna del att ramen för utgiftsområdet för 2016 ska minskas med 20 000 000 kronor. Minskningen är en följd av att partiet motsätter sig den höjning av

äldreförsörjningsstödet som trädde i kraft den 1 september 2015. I motionens yrkande 4 i denna del lämnas förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2017, 2018 och 2019 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I partimotion 2015/16:3244 yrkande 3 i denna del föreslår Jan Björklund m.fl. (FP) att ramen för utgiftsområde 11 för 2016 höjs med 199 000 000 kronor. I motionens yrkande 4 i denna del lämnas förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2017 och 2018 som riktlinje för regeringens budgetarbete. I motionen föreslås bl.a. att den del av bostadskostnaden som ersätts genom bostadstillägg till pensionärer höjs från 95 procent till 96 procent.

Andreas Carlson m.fl. (KD) föreslår i partimotion 2015/16:2512 yrkande 3 i denna del att ramen för utgiftsområde 11 för 2016 ska vara oförändrad i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 4 i denna del lämnas förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2017, 2018 och 2019 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I följande tabeller redovisas dels förslaget till utgiftsram för utgiftsområdet för 2016, dels förslaget till preliminära utgiftsramar för utgiftsområdet åren därefter.

Förslag till utgiftsram för utgiftsområde 11

Tusental kronor

År	Regeringen	M	SD	C	FP	KD
2016	36 184 250		+5 171 700	–20 000	+199 000	

Förslag till preliminära utgiftsramar för utgiftsområde 11

Miljoner kronor

År	Regeringen	M	SD	C	FP	KD
2017	34 355		+5 011	–20	+198	
2018	33 050		+5 053	–20	+197	
2019				–20		

Utskottets ställningstagande

Socialförsäkringsutskottet föreslår att finansutskottet tillstyrker regeringens förslag till utgiftsram för utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom för 2016 samt de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet åren därefter enligt budgetpropositionen. Motionernas förslag bör avstyrkas i motsvarande delar.

Utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn

Propositionen

I propositionens yrkande 6 i denna del föreslår regeringen att utgiftsramen för utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn ska uppgå till 87 129 050 000 kronor 2016 och att föräldrapenningen på grundnivå höjs från 225 kronor till 250 kronor per dag fr.o.m. den 1 januari 2016. Regeringen föreslår även i yrkande 9 i denna del att utgifterna för 2017 och 2018 som riktlinje för regeringens budgetarbete preliminärt beräknas till 90 020 respektive 92 779 miljoner kronor för utgiftsområde 12.

Motionerna

I partimotion 2015/16:3043 yrkande 3 i denna del föreslår Anna Kinberg Batra m.fl. (M) att ramen för utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn för 2016 minskas med 217 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. Motionärerna motsätter sig regeringens förslag om att höja grundnivån i föräldrapenningen. Rätten till jämställdhetsbonus bör utökas de 60 sista bonusdagarna till 19 500 kronor, vilket är 6 000 kronor mer än i dag. En utredning bör tillsättas för att se över förutsättningarna och formerna för en bonus för uttag av VAB-dagar. I motionens yrkande 4 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2017, 2018 och 2019 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I partimotion 2015/16:761 yrkande 6 i denna del föreslår Jimmie Åkesson m.fl. (SD) att ramen för utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn för 2016 minskas med 164 385 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. Motionärerna motsätter sig regeringens föreslagna höjning av grundnivån i föräldrapenningen och föreslår i stället att föräldrapenningen på sjukpenningnivå höjs stegvis. Graviditetspenningen, bostadsbidraget och underhållsstödet bör höjas. Inom vårdbidraget bör ersättning för enbart merkostnader kunna utges på samma nivå som ersättning utges för merkostnader till den som också har vårdbidrag för vård och omsorg. Jämställdhetsbonusen bör avskaffas. I motionens yrkande 7 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2017 och 2018 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I partimotion 2015/16:3223 yrkande 3 i denna del föreslår Anders W Jonsson m.fl. (C) att ramen för utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn för 2016 minskas med 831 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. Motionärerna motsätter sig regeringens föreslagna höjning av grundnivån i föräldrapenningen. En VAB-bonus bör införas för att premiera ett mer jämställt ansvar för vårdnaden av barnet. Jämställdhetsbonusen bör förstärkas. Underhållsstödet kan minskas eftersom underhåll i större utsträckning bör avgöras civilrättsligt. I motionens yrkande 4 i denna

del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2017, 2018 och 2019 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I partimotion 2015/16:3244 yrkande 3 i denna del föreslår Jan Björklund m.fl. (FP) att ramen för utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn för 2016 minskas med 127 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. Motionärerna motsätter sig regeringens föreslagna höjning av grundnivån i föräldrapenningen. Jämställdhetsbonusen bör höjas mellan föräldrapenningdag 120 och dag 195 till 100 kronor per förälder och dag. Vidare bör bostadsbidraget höjas som en konsekvens av förslag om höjd ersättningsnivå inom arbetslöshetsförsäkringen. I motionens yrkande 4 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2017 och 2018 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I partimotion 2015/16:2512 yrkande 3 i denna del föreslår Andreas Carlson m.fl. (KD) att ramen för utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn för 2016 höjs med 85 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. Motionärerna välkomnar höjningen av grundnivån i föräldrapenningen. För att stärka den ekonomiska situationen för familjer med låga inkomster bör den barnrelaterade delen i bostadsbidraget höjas i stället för den föreslagna höjningen av underhållsstödet, eftersom underhållsstödet utges till alla och inte är inkomstrelaterat. Jämställdhetsbonusen bör finnas kvar eftersom bonusen uppmuntrar föräldrar att dela lika på föräldrapenningen utan att begränsa valmöjligheterna. Bonusen bör förstärkas och medel för detta tillförs för 2017. I motionens yrkande 4 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2017, 2018 och 2019 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I följande tabeller redovisas dels förslaget till utgiftsram för utgiftsområdet för 2016, dels förslaget till preliminära utgiftsramar för utgiftsområdet åren därefter.

Förslag till utgiftsram för utgiftsområde 12

Tusental kronor

År	Regeringen	M	SD	C	FP	KD
2016	87 129 050	–217 000	–164 385	–831 000	–127 000	+85 000

Förslag till preliminära utgiftsramar för utgiftsområde 12

Miljoner kronor

År	Regeringen	M	SD	C	FP	KD
2017	90 020	+77	–1 129	–542	+122	+398
2018	92 779	+119	–1 712	–506	+163	+447
2019		+153		–462		+464

Utskottets ställningstagande

Utskottet välkomnar att regeringen i syfte att förstärka ekonomin för barnhushåll med låg ekonomisk standard har föreslagit att föräldrapenningen på grundnivå höjs fr.o.m. den 1 januari 2016. Regeringens lagförslag kommer att behandlas av utskottet i betänkande 2015/16:SfU3. Socialförsäkringsutskottet föreslår att finansutskottet tillstyrker regeringens förslag till utgiftsram för utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn för 2016 samt de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet åren därefter enligt budgetpropositionen. Motionernas förslag bör avstyrkas i motsvarande delar.

Ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget

Propositionen

Ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget omfattar fördelningssystemet (inkomstpension och tilläggspension) och premiepensionssystemet (premiepension).

I propositionen föreslår regeringen att riksdagen godkänner beräkningen av utgifter för ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget för 2016. Enligt regeringen uppgår det beräknade beloppet till 285 509 000 000 kronor.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har inget att invända mot regeringens förslag till beräkning av utgifterna för ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget för 2016.

Statsbudgetens inkomster

Propositionen

I propositionen föreslås att riksdagen godkänner beräkningen av budgetens inkomster för 2016. Intäkterna från de indirekta skatterna på arbete, där arbetsgivar- och egenavgifterna utgör den huvudsakliga delen, beräknas uppgå till ca 527 200 miljoner kronor.

Vidare föreslås att riksdagen godkänner den preliminära beräkningen av inkomster på statens budget för 2017 och 2018 som riktlinje för regeringens budgetarbete. Intäkterna från de indirekta skatterna på arbete, där arbetsgivar- och egenavgifterna utgör den huvudsakliga delen, beräknas uppgå till ca 555 900 respektive ca 580 200 miljoner kronor.

Förändrade nivåer för socialavgifter

De ökade kostnaderna för sjukpenning innebär att de utgifter som sjukförsäkringsavgiften ska finansiera ökar. Mot denna bakgrund föreslår regeringen att sjukförsäkringsavgiften i arbetsgivaravgifterna höjs med 0,50 procentenheter till 4,85 procent och i egenavgifterna med 0,50 procentenheter till 4,94 procent

av avgiftsunderlaget. Eftersom justeringen av sjukförsäkringsavgiften ska göras inom ramen för ett i princip oförändrat avgiftsuttag sänks den allmänna löneavgiften från 10,15 procent till 9,65 procent. Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2016 (lagförslag 3.7 och 3.10).

Tidigareläggande av slopad nedsättning av socialavgifterna för unga

Från och med den 1 maj 2015 omfattade socialavgifterna för personer som vid beskattningsårets ingång inte hade fyllt 23 år bara ålderspensionsavgiften på 10,21 procent. För den som vid ingången av beskattningsåret hade fyllt 23 men inte 25 år omfattade avgifterna ålderspensionsavgiften och en fjärdedel av de övriga avgifterna. Sammantaget blev då arbetsgivaravgifterna inklusive löneavgiften, efter avrundning, 15,49 procent och egenavgifterna inklusive löneavgiften 14,89 procent vid sju dagars karenstid i sjukförsäkringen.

Enligt ett riksdagsbeslut upphörde nedsättningen av socialavgifterna den 1 augusti 2015. Övergångsvis gäller dock att för ungdomar som vid årets ingång inte har fyllt 25 ska en reducerad nedsättning gälla under perioden den 1 augusti 2015–30 juni 2016 så att, utöver hela ålderspensionsavgiften, 18/25 av de övriga avgifterna ska betalas. Sammantaget blir då arbetsgivaravgifterna inklusive löneavgiften, efter avrundning, 25,46 procent och egenavgifterna inklusive löneavgiften 23,69 procent vid sju dagars karenstid i sjukförsäkringen.

Av offentligfinansiella skäl och för att förenkla socialavgiftsuttaget vid sommararbete föreslår regeringen att slopandet av nedsättningen av socialavgifterna för unga tidigareläggs en månad till den 1 juni 2016. Den offentligfinansiella nettointäkten av förslaget beräknas till 390 miljoner kronor (lagförslag 3.7 och 3.10).

Fonden för sjömanspension

Eftersom samtliga berättigade till sjömanspension har fått den pension de är berättigade till och inga ytterligare berättigade kommer att kunna tillkomma har bestämmelserna om sjömanspension blivit obsoleta. Regeringen föreslår därför att samtliga bestämmelser gällande sjömanspension ska upphöra att gälla den 1 februari 2016. De återstående medel som finns i Sjömanspensioneringsfonden ska föras till inkomsttitel i statens budget senast vid utgången av februari 2016 (lagförslag 3.8 och 3.12).

Motionerna

I partimotion 2015/16:3043 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) begärs i yrkande 5 i denna del att riksdagen godkänner beräkningen av statsbudgetens inkomster för 2016 enligt förslag i motionen. Vidare begärs ett tillkännagivande om att regeringen ska återkomma med lagförslag i överensstämmelse med denna beräkning. I yrkande 6 i denna del begärs att riksdagen godkänner den preliminära beräkningen av statsbudgetens inkomster för 2017, 2018 och

2019 enligt förslag i motionen. Motionärerna föreslår att ungdomar yngre än 21 år ska behålla den nuvarande nedsättningen av arbetsgivaravgifterna för 2016. Därefter bör arbetsgivaravgifterna halveras för dessa ungdomar. I motionens yrkande 12 begärs avslag på regeringens förslag om nedsättning av socialavgifterna för unga.

Jimmie Åkesson m.fl. (SD) begär i partimotion 2015/16:761 yrkande 4 i denna del att riksdagen godkänner beräkningen av budgetens inkomster för 2016 enligt förslag i motionen. I yrkande 5 i denna del begärs att riksdagen godkänner den preliminära beräkningen av statsbudgetens inkomster för 2017 och 2018 enligt förslag i motionen. Motionärerna föreslår att den allmänna löneavgiften ska avskaffas för upp till nio anställda i samtliga företag, att den generella sänkningen av socialavgifterna på 1 procent från 2009 ska återställas samt att lärlingsjobb ska befrias från arbetsgivaravgifter under högst ett år.

I partimotion 2015/16:3223 av Anders W Jonsson m.fl. (C) begärs i yrkande 5 i denna del att riksdagen godkänner beräkningen av statsbudgetens inkomster 2016 enligt förslag i motionen. Vidare begärs ett tillkännagivande om att regeringen ska återkomma med lagförslag i överensstämmelse med denna beräkning. I yrkande 6 i denna del begärs att riksdagen godkänner den preliminära beräkningen av statsbudgetens inkomster för 2017, 2018 och 2019 enligt förslag i motionen. I motionens yrkande 7 begärs ett tillkännagivande om lägre socialavgifter för unga under 26 år. För personer som vid beskattningsårets ingång inte har fyllt 23 år ska bara ålderspensionsavgiften betalas och för den som vid ingången av beskattningsåret har fyllt 23 men inte 25 år ska ålderspensionsavgiften och en fjärdedel av de övriga avgifterna betalas. I yrkande 8 begärs ett tillkännagivande om sänkta socialavgifter för den först anställde. Arbetsgivaravgiften på en lön upp till 180 000 kronor per år föreslås slopas i högst två år. Slutligen begär motionärerna i yrkande 24 avslag på regeringens förslag om att tidigarelägga borttagandet av nedsättningen av socialavgifter för unga.

Jan Björklund m.fl. (FP) begär i partimotion 2015/16:3244 yrkande 5 i denna del att riksdagen godkänner beräkningen av statsbudgetens inkomster för 2016 enligt förslag i motionen. Vidare begärs ett tillkännagivande om att regeringen ska återkomma med lagförslag i överensstämmelse med denna beräkning. I yrkande 6 i denna del begärs att riksdagen godkänner den preliminära beräkningen av statsbudgetens inkomster för 2017 och 2018 enligt förslag i motionen. Motionärerna föreslår att arbetsgivaravgifterna för unga som vid årets ingång inte fyllt 20 år ska sättas ned till 15,46 procent fr.o.m. den 1 januari 2016. Vidare föreslås att den regionala nedsättningen av socialavgifter slopas.

I partimotion 2015/16:2512 av Andreas Carlson m.fl. (KD) begärs i yrkande 5 i denna del att riksdagen godkänner beräkningen av statsbudgetens inkomster för 2016 enligt förslag i motionen. Vidare begärs ett tillkännagivande om att regeringen ska återkomma med lagförslag i överensstämmelse med denna beräkning. I yrkande 6 i denna del begärs att riksdagen godkänner den preliminära beräkningen av statsbudgetens inkomster för 2017, 2018 och

2019 enligt förslag i motionen. I motionens yrkande 11 begärs ett tillkännagivande om att halvera arbetsgivaravgiften för ungdomar upp till 22 år.

I kommittémotion 2015/16:1934 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) begärs i yrkande 12 ett tillkännagivande om att återinföra nedsättningen av arbetsgivaravgiften för unga upp till 22 år.

Utskottets ställningstagande

Förändrade nivåer för socialavgifter

Utskottet har vid åtskilliga tillfällen framhållit vikten av att det finns ett samband mellan socialförsäkringsförmåner och socialavgifter liksom att avgifter i möjligaste mån bör betalas för eller av den som omfattas av socialförsäkringssystemet. Den allmänna löneavgiften i arbetsgivaravgifterna är inte kopplad till socialförsäkringarna, utan dessa ska i första hand täckas av de specifika socialavgifterna sjukförsäkringsavgift, föräldraförsäkringsavgift, arbetsmarknadsavgift m.fl. Dessa avgifter bör tas ut med en avgiftssats som innebär att de beräknade intäkterna från avgiften motsvarar de förväntade utgifterna för avgiften. Regeringens förslag om en höjning av sjukförsäkringsavgiften ligger i linje med detta. Regeringens förslag om förändrade nivåer för socialavgifter bör tillstyrkas.

Tidigareläggande av slopad nedsättning av socialavgifterna för unga

Utskottet har tidigare konstaterat att nedsättningen av socialavgifter för unga inte har löst problemet för unga arbetslösa (bet. 2014/15:SfU2y). Enligt utskottets mening är anledningen till att reformen misslyckats bl.a. att den största delen av resurserna satsas på de ungdomar som redan har arbete eller som ändå skulle ha fått ett arbete utan nedsättningen. Endast en mycket liten del av nedsättningen riktas således mot de som bäst behöver den, dvs. lågutbildade eller de som på annat sätt står långt från arbetsmarknaden. Nedsättningen har därmed en mycket låg träffsäkerhet. Utskottet konstaterar att det finns ett mycket stort behov av att satsa resurser på effektivare åtgärder som kan göra att just de ungdomar som står långt från arbetsmarknaden blir mer anställningsbara. Utskottet har därför inget att invända mot regeringens förslag om att tidigarelägga borttagandet av nedsättningen av socialavgifter för unga till juni 2016.

Ställningstagandet innebär att utskottet inte kan ställa sig bakom förslag om ytterligare nedsättning av socialavgifter för unga. Regeringens förslag bör tillstyrkas.

Fonden för sjömanspension

Utskottet har inget att invända mot regeringens förslag som således bör tillstyrkas.

Övrigt

Utskottet noterar att som en regional stimulans kan medges nedsättning av socialavgifterna i vissa stödområden med 10 procent, dock högst 7 100 kronor på arbetsgivaravgiften och 18 000 kronor på egenavgiften. Detta gäller dock inte för sektorerna jordbruk, vattenbruk, fiske och transport. Vidare sänktes den 1 januari 2009 det sammantagna uttaget av socialavgifter och allmän löneavgift med 1 procent.

Utskottet är inte berett att ställa sig bakom förslagen om ett höjt generellt avgiftsuttag, avskaffande av den regionala nedsättningen av socialavgifter, avskaffande av den allmänna löneavgiften för upp till nio anställda eller att lärlingsjobb ska befrias från arbetsgivaravgifter. Förslagen bör avstyrkas.

Statsbudgetens inkomster m.m.

Med det anförda anser utskottet att regeringens beräkning av budgetens inkomster när det gäller socialavgifterna för 2016 och den preliminära beräkningen av inkomsterna för 2017 och 2018 bör tillstyrkas.

Finansutskottet bör därmed avstyrka motionerna 2015/16:761 (SD) yrkandena 4 och 5 i berörda delar, 2015/16:1934 (KD) yrkande 12, 2015/16:2512 (KD) yrkandena 5 och 6 i berörda delar och 11, 2015/16:3043 (M) yrkandena 5 och 6 i berörda delar och 12, 2015/16:3223 (C) yrkandena 5 och 6 i berörda delar, 7, 8 och 24 samt 2015/16:3244 (FP) yrkande 5 och 6 i berörda delar.

Stockholm den 22 oktober 2015

På socialförsäkringsutskottets vägnar

Fredrik Lundh Sammeli

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Fredrik Lundh Sammeli (S), Johan Forssell (M), Phia Andersson (S), Lars-Arne Staxäng (M), Yilmaz Kerimo (S), Solveig Zander (C), Rickard Persson (MP), Lotta Finstorp (M), Kerstin Nilsson (S), Linus Bylund (SD), Emma Carlsson Löfdahl (FP), Wiwi-Anne Johansson (V), Roland Utbult (KD), Patrik Engström (S), Tina Ghasemi (M), Jennie Åfeldt (SD) och Mathias Tegnér (S).

Avvikande meningar

1. Utgiftsramar för utgiftsområdena 8 och 10–12 samt inkomsterna (M)

Johan Forssell (M), Lars-Arne Staxäng (M), Lotta Finstorp (M) och Tina Ghasemi (M) anför:

Utgiftsområde 8

Som en del i att stärka människors drivkrafter till arbete och integration bör huvudprincipen för uppehållstillstånd ändras från permanenta uppehållstillstånd till tillfälliga uppehållstillstånd. Förslaget medför en mindre ökning av administrationskostnaderna. Medel tillförs för utökad svenskundervisning redan under asyltiden. Boendet för ensamkommande asylsökande barn bör ändras från resurskrävande HVB-hem till en ny form av stödboende. Dessa insatser medför besparingar. Ytterligare besparingsåtgärder föreslås genom att ersättningssystemet schabloniseras för de dominerande boendeformerna. Prestationsbaserad ersättning till kommuner föreslås dock vara kvar.

Vi anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2015/16:3043 (M) yrkandena 3 och 4 i berörda delar. Regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas, likaså övriga motionsförslag i motsvarande delar.

Utgiftsområde 10

Vi motsätter oss regeringens förslag om att sjukpenningens bortre gräns och arbetslivsintroduktionen avskaffas. I stället för karensdag bör ett s.k. karensavdrag göras. Detta ska uppgå till 20 procent av en genomsnittlig veckoersättning i form av sjuklön. Ett karensavdrag bör även införas dag 15 i sjukperioden. Vidare föreslår vi ett minskat högsta sjukpenningbelopp för arbetslösa och sänkning av ersättningsgraden i sjuk- och aktivitetsersättningen från 64,7 till 64 procent. Vi motsätter oss även att rehabiliteringsgarantin minskas med 250 miljoner kronor och vill i stället genom en omfördelning i anslaget öka den till 900 miljoner kronor. För att öka landstingens drivkrafter att prioritera sjukskrivningsfrågan bör den rörliga prestationsdelen i den statliga s.k. sjukskrivningsmiljarden ökas. För ökad uppföljning och kontroll vid sjukpenningens tidsgränser, särskilt de vid 90 och 180 dagar, anslår vi 150 miljoner kronor till Försäkringskassan. Vi anslår även 10 miljoner kronor för kassans arbete mot fusk och missbruk.

Finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2015/16:3043 (M) yrkandena 3 och 4 i berörda delar. Regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas, likaså övriga motionsförslag i motsvarande delar.

Utgiftsområde 12

Regeringens förslag om att höja grundnivån i föräldrapenningen bör inte genomföras. Jämställdhetsbonusen bör förstärkas för de föräldrarna som delar jämnt på föräldraledigheten under de 60 sista bonusdagarna. Ett par som delar helt lika kommer att få 19 500 kronor, vilket är 6 000 kronor mer än i dag. En utredning bör tillsättas för att se över förutsättningarna och formerna för en bonus för uttag av VAB-dagar.

Vi anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2015/16:3043 (M) i berörda delar. Regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas, likaså övriga motionsförslag i motsvarande delar.

Statsbudgetens inkomster

För att ytterligare öka incitamenten för arbetsgivare att våga ta steget och anställa unga med kort utbildning bör en nedsättning av arbetsgivaravgifterna för de allra yngsta införas. Satsningen bör fokusera på att träffa de unga som står längst ifrån arbetsmarknaden och som annars skulle ha låg sannolikhet att hitta arbete. Vi anser att ungdomar yngre än 21 år bör behålla den nuvarande nedsättningen av arbetsgivaravgifterna för 2016. Därefter bör arbetsgivaravgifterna halveras för dessa ungdomar. Regeringens förslag om slopandet av nedsättningen av socialavgifter för unga bör avslås.

Finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2015/16:3043 (M) yrkandena 5 och 6 i berörda delar och 12. Regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas, likaså övriga motionsförslag i motsvarande delar.

2. Utgiftsramar för utgiftsområdena 8 och 10–12 samt inkomsterna (SD)

Linus Bylund (SD) och Jennie Åfeldt (SD) anför:

Utgiftsområde 8

Asyl- och anhöriginvandringen behöver begränsas. Genom ett ökat fokus på humanitärt bistånd och internationell flyktinghjälp samt tydligare krav på förstaasyllandsprincipen med beviljande av asyl i det första säkra område en flykting når, skulle asylinvandringen kunna minskas med omkring 95 procent i princip omedelbart. Gränsskyddet måste stärkas och en aktiv signalpolitik för att minska trycket mot Sverige måste bedrivas. Vidare bör ansvaret för en anhörigs försörjning och omsorg läggs helt på anknytningspersonen. Bara högkvalificerad arbetskraftsinvandring bör tillåtas från tredjeland.

Mot denna bakgrund anser vi att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2015/16:761 (SD) yrkandena 6 och 7 i berörda delar. Regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas, likaså övriga motionsförslag i motsvarande delar.

Utgiftsområde 10

Vi motsätter oss regeringens förslag om att sjukpenningens bortre gräns och arbetslivsintroduktionen avskaffas. I stället bör sjukpenninganslaget ökas med 1 procent. För att göra det både billigare och enklare för företagen att anställa föreslår vi att varje företag får göra avdrag för sina sjuklönekostnader motsvarande sjuklönekostnaden för en genomsnittlig anställd. Detta ska gälla upp till nio anställda. Ett nytt anslag, "Sjuklön för små företag", bör inrättas och 3 500 miljoner kronor tillföras anslaget för 2016. Sverigedemokraternas politik om minskad invandring medför minskade utgifter inom utgiftsområdet. För Försäkringskassans administration av förslag om utökad graviditetspenning anslår vi ett mindre belopp.

Finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2015/16:761 (SD) yrkandena 6 och 7 i berörda delar. Regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas, likaså övriga motionsförslag i motsvarande delar.

Utgiftsområde 11

Garantipensionen bör höjas. Ambitionen är att förstärkningen av detta anslag ska ge en höjning på minst 10 procent. Som en följd av satsningen kommer utgifterna för anslaget för bostadstillägg till pensionärer att minska. Grundperioden i efterlevandepensionen för äldre bör förlängas, från dagens 12 månader till 18 månader.

Finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2015/16:761 (SD) i berörda delar. Regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas, likaså övriga motionsförslag i motsvarande delar.

Utgiftsområde 12

Regeringens förslag om att höja grundnivån i föräldrapenningen bör inte genomföras. Alltför många slår i föräldrapenningens tak varför en stegvis höjning av föräldrapenningen på sjukpenningnivå i stället bör genomföras. Ytterligare medel avsätts för detta. Även nivån för graviditetspenningen bör höjas. Jämställdhetsbonusen bör avskaffas utan dröjsmål eftersom den inskränker familjens handlingsfrihet. Inom vårdbidraget bör ersättning för enbart merkostnader kunna utges på samma nivå som ersättning utges för merkostnader till den som också har vårdbidrag för vård och omsorg. Ersättningsnivån för bostadsbidrag bör höjas med ca 5 procent. Underhållsstödets nivå bör höjas med 2 procent per år och indexeras.

Till följd av minskad invandring beräknas utgifterna inom utgiftsområdet minska med 526 miljoner kronor.

Vi anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2015/16:761 (SD) i berörda delar. Regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas, likaså övriga motionsförslag i motsvarande delar.

Statsbudgetens inkomster

Den tidigare genomförda generella sänkningen av arbetsgivaravgifterna på 1 procent är alltför dyr i förhållande till antalet jobb som skapas av denna. Den bör därför slopas. Vi anser att satsningarna bör riktas mot småföretag genom att den allmänna löneavgiften avskaffas för upp till nio anställda i samtliga företag. Det ska gälla lika för alla företag och oberoende av antalet anställda. Därtill bör lärlingsjobb befrias från socialavgifter under ett år, vilket syftar till att bryta ungdomsarbetslösheten och stärka ungdomars konkurrenskraft på arbetsmarknaden.

Finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2015/16:762 (SD) yrkande 4 och 5 i berörda delar. Regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas, likaså övriga motionsförslag i motsvarande delar.

3. Utgiftsramar för utgiftsområdena 8 och 10–12 samt inkomsterna (C)

Solveig Zander (C) anför:

Utgiftsområde 8

Stödboende som ny boendeform för ensamkommande asylsökande barn bör införas i högre grad och snabbare. Det ska också vara enklare att placera ensamkommande asylsökande barn i familjehem. De ändrade boendeformerna medför avsevärda besparingar. Regeringens förslag om avgiftsfria läkemedel för barn och organiserad sysselsättning bör inte genomföras. Ersättningen till kommunerna för ensamkommande asylsökandes barns skolgång bör vara oförändrad. Ersättningen till kommunerna för deras flyktingmottagande bör höjas.

Finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2015/16:3223 (C) yrkandena 3 och 4 i berörda delar. Regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas, likaså övriga motionsförslag i motsvarande delar.

Utgiftsområde 10

Sjukpenningens bortre gräns och arbetslivsintroduktionen bör inte avskaffas. Ytterligare en karensdag bör införas dag 15 i sjukperioden. Vidare bör högsta sjukpenningbelopp för arbetslösa minskas och en sänkning av ersättningsgraden i sjuk- och aktivitetsersättningen från 64,7 till 64 procent genomföras. Rehabiliteringsgarantin bör inte minskas med 250 miljoner kronor. För en ökning av Försäkringskassans kontroller vid sjukpenningens tidsgränser bör 100 miljoner kronor tillföras anslaget. Därutöver bör 100 miljoner omprioriteras inom anslaget för detta ändamål.

Finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2015/16:3223 (C) yrkandena 3 och 4 i berörda delar. Regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas, likaså övriga motionsförslag i motsvarande delar.

Utgiftsområde 11

Vi motsätter oss den höjning av äldreförsörjningsstödet som regeringen genomförde den 1 september 2015.

Finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2015/16:3223 (C) i berörda delar. Regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas, likaså övriga motionsförslag i motsvarande delar.

Utgiftsområde 12

Regeringens förslag om att höja grundnivån i föräldrapenningen bör inte genomföras. Jämställdhetsbonusen bör förstärkas och en VAB-bonus bör införas för att premiera ett mer jämställt ansvar för vårdnaden av barnet. Underhållsstödet kan minskas eftersom underhåll i större utsträckning bör avgöras civilrättsligt.

Vi anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2015/16:3223 (C) i berörda delar. Regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas, likaså övriga motionsförslag i motsvarande delar.

Statsbudgetens inkomster

Regeringens höjda socialavgifter för unga straffar de arbetsgivare som anställer just ungdomar. Det är ingen bra politik. Det bör i stället underlättas för företag att anställa unga. För personer som vid beskattningsårets ingång inte har fyllt 23 år bör bara ålderspensionsavgiften betalas. För den som vid ingången av beskattningsåret har fyllt 23 men inte 25 år bör ålderspensionsavgiften och en fjärdedel av de övriga avgifterna betalas. Småföretagare anser att höga kostnader för att anställa är ett av de största hindren för tillväxt. När en enmansföretagare anställer sin första medarbetare bör därför ingen arbetsgivaravgift betalas på årslöner upp till 180 000 kronor under de första två åren. Att rikta stödet till den första anställda gör att målgruppen blir unga företag, vilka bidrar mer till jobbtillväxten än äldre företag. Totalt minskar förslaget kostnaden för den första anställda med ca 56 000 kronor per år. Regeringens förslag om att tidigarelägga borttagandet av nedsättningen för unga bör avslås.

Finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2015/16:3223 (C) yrkandena 5 och 6 i berörda delar, 7, 8 och 24. Regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas, likaså övriga motionsförslag i motsvarande delar.

4. Utgiftsramar för utgiftsområdena 8 och 10–12 samt inkomsterna (FP)

Emma Carlsson Löfdahl (FP) anför:

Utgiftsområde 8

Antalet asylsökande kommer att ligga på fortsatt höga nivåer, vilket ställer stora krav på mottagningssystemet. Till följd av det ökade antalet asylansökningar behöver helt ogrundade asylansökningar handläggas snabbare. Vidare satsar vi medel för att öka antalet kvotflyktingar till Sverige.

Finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2015/16:3244 (FP) yrkandena 3 och 4 i berörda delar. Regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas, likaså övriga motionsförslag i motsvarande delar.

Utgiftsområde 10

Sjukpenningens bortre gräns och arbetslivsintroduktionen bör inte avskaffas. Vidare bör det högsta sjukpenningbeloppet för arbetslösa minskas och en sänkning av ersättningsgraden i sjuk- och aktivitetsersättningen från 64,7 till 64 procent genomföras.

Finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2015/16:3244 (FP) yrkandena 3 och 4 i berörda delar. Regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas, likaså övriga motionsförslag i motsvarande delar.

Utgiftsområde 11

Bostadstillägg till pensionärer bör höjas genom att den del av bostadskostnaden som ersätts höjs till 96 procent från nuvarande 95 procent. Den skäliga levnadsnivån i äldreförsörjningsstödet bör höjas på motsvarande sätt.

Finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2015/16:3244 (FP) i berörda delar. Regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas, likaså övriga motionsförslag i motsvarande delar.

Utgiftsområde 12

Regeringens förslag om att höja grundnivån i föräldrapenningen bör inte genomföras. Jämställdhetsbonusen bör höjas mellan föräldrapenningdag 120 och dag 195 till 100 kronor per förälder och dag. Vidare bör bostadsbidraget höjas som en konsekvens av vårt förslag om höjd ersättningsnivå inom arbetslöshetsförsäkringen.

Vi anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2015/16:3244 (FP) i berörda delar. Regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas, likaså övriga motionsförslag i motsvarande delar.

Statsbudgetens inkomster

Höjda arbetsgivaravgifter för unga minskar företagares vilja att anställa ungdomar med mindre erfarenhet och de slår framför allt mot ingångsjobb för ungdomar i tjänstesektorn. Arbetsgivaravgifterna för unga som vid årets ingång inte fyllt 20 år bör därför sättas ned till 15,46 procent fr.o.m. den 1 januari 2016. En sådan förändring gynnar de som efter fullgjord gymnasieutbildning ska etablera sig på arbetsmarknaden och värnar om sysselsättningen bland unga. Utvärderingar av den regionala nedsättningen av arbetsgivaravgifterna visar att den inte ger några sysselsättningseffekter. Den bör därför slopas.

Finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2015/16:3244 (FP) yrkande 5 och 6 i berörda delar. Regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas, likaså övriga motionsförslag i motsvarande delar.

5. Utgiftsramar för utgiftsområdena 8 och 10–12 samt inkomsterna (KD)

Roland Utbult (KD) anför:

Utgiftsområde 8

Väntetiderna hos Migrationsverket kan kortas genom att ansökningar från länder som kan betecknas som säkra handläggs snabbare. Tillfälliga uppehållstillstånd i tre år bör införas som huvudregel. Ett nytt stödboende för ensamkommande barn som inte kan beredas plats i familjehem bör införas. Medel för detta avsätts 2016, men under utgiftsområde 13. Regeringens förslag om avgiftsfria läkemedel för barn bör inte genomföras, utan i stället bör stödet till barnfamiljer i ekonomisk utsatthet prioriteras.

Mot denna bakgrund anser vi att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2015/16:2512 yrkandena 3 och 4 i berörda delar. Regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas, likaså övriga motionsförslag i motsvarande delar.

Utgiftsområde 10

Sjukpenningens bortre gräns och arbetslivsintroduktionen bör inte avskaffas. Vidare bör högsta sjukpenningbelopp för arbetslösa minskas. Rehabiliteringsgarantin är viktig, och därför bör endast 100 miljoner överföras från rehabiliteringsgarantin till Försäkringskassan.

Därmed bör finansutskottet tillstyrka partimotion 2015/16:2512 (KD) yrkandena 3 och 4 i berörda delar. Regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas, likaså övriga motionsförslag i motsvarande delar.

Utgiftsområde 12

Regeringens förslag om att höja grundnivån i föräldrapenningen välkomnas. För att stärka den ekonomiska situationen för familjer med låga inkomster bör även den barnrelaterade delen i bostadsbidraget höjas för att komma de mest ekonomiskt utsatta barnfamiljerna till del. Av de mest ekonomiskt utsatta barnfamiljerna är 70 procent ensamstående med barn. Underhållsstödet kan däremot minskas eftersom underhållsstödet kan utges till alla och inte är inkomstrelaterat. Jämställdhetsbonusen bör finnas kvar eftersom bonusen uppmuntrar föräldrar att dela lika på föräldrapenning utan att begränsa valmöjligheterna eller försämra för dem som väljer på annat sätt.

Vi anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2015/16:2512 (KD) i berörda delar. Regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas, likaså övriga motionsförslag i motsvarande delar.

Statsbudgetens inkomster

Att som ung få in en fot på arbetsmarknaden är helt avgörande för möjligheten att kunna bygga upp ett fungerande liv som vuxen. Arbetsgivaravgifterna för ungdomar behöver därför minskas för att förbättra drivkrafterna för företag och andra arbetsgivare att anställa ungdomar. Eftersom den jobbskapande effekten är större ju lägre ålder den unge har bör den nedsatta arbetsgivaravgiften för ungdomar upp till 22 år halveras.

Finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2015/16:2512 (KD) yrkandena 5 och 6 i berörda delar och 11 samt kommittémotion 2015/16:1934 yrkande 12. Regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas, likaså övriga motionsförslag i motsvarande delar.

BILAGA 13

Socialutskottets yttrande 2015/16:SoU1y

Utgiftsram för utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg

Till finansutskottet

Finansutskottet har gett socialutskottet tillfälle att yttra sig över Budgetpropositionen för 2016 (prop. 2015/16:1 Förslag till statens budget, finansplan och skattefrågor) samt de motioner som kan komma att väckas med anledning av propositionen i de delar de berör utskottets beredningsområde.

Socialutskottet begränsar sitt yttrande till de förslag i propositionen och motionerna som gäller utgiftsramen för 2016 samt de preliminära utgiftsramarna för 2017, 2018 och i förekommande fall 2019 för utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg.

Utskottet föreslår att finansutskottet tillstyrker regeringens proposition i dessa delar och avstyrker motionerna.

I yttrandet finns fem avvikande meningar (M, SD, C, FP respektive KD).

Utskottets överväganden

Utgiftsram för utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg

Propositionen

I propositionens yrkande 6 i denna del föreslår regeringen att utgiftsramen för utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg ska uppgå till 69 237 676 000 kronor 2016. Regeringen föreslår även i yrkande 9 i denna del att utgifterna för 2017 och 2018 som riktlinje för regeringens budgetarbete preliminärt beräknas till 68 129 000 000 kronor respektive 69 164 000 000 kronor för utgiftsområde 9.

Motionerna

I partimotion 2015/16:3043 yrkande 3 i denna del föreslår Anna Kinberg Batra m.fl. (M) att ramen för utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg för 2016 minskas med 4 069 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 4 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2017–2019 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I partimotion 2015/16:761 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 6 i denna del föreslås att ramen för utgiftsområdet för 2016 höjs med 2 165 300 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 7 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2017 och 2018 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I partimotion 2015/16:3223 av Anders W Jonsson m.fl. (C) yrkande 3 i denna del föreslås att ramen för utgiftsområdet för 2016 minskas med 6 157 050 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 4 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2017–2019 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I partimotion 2015/16:3244 av Jan Björklund m.fl. (FP) yrkande 3 i denna del föreslås att ramen för utgiftsområdet för 2016 minskas med 2 420 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 4 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2017 och 2018 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I partimotion 2015/16:2512 yrkande 3 i denna del föreslår Andreas Carlson m.fl. (KD) att ramen för utgiftsområdet för 2016 minskas med 4 035 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 4 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2017–2019 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I följande tabeller redovisas dels förslagen till utgiftsram för utgiftsområdet för 2016, dels förslagen till preliminära utgiftsramar för utgiftsområdet åren därefter.

Förslag till utgiftsram för utgiftsområde 9

Tusental kronor

År	Regeringen	M	SD	C	FP	KD
2016	69 237 676	−4 069 000	+2 165 300	−6 157 050	−2 420 000	−4 035 000

Förslag till preliminära utgiftsramar för utgiftsområde 9

Miljoner kronor

År	Regeringen	M	SD	C	FP	KD
2017	68 129	−2 068	+4 626	−4 168	−1 789	−1 773
2018	69 164	−1 628	+7 611	−4 098	−1 777	−1 063
2019		−1 658		−2 068		+667

Utskottets ställningstagande

Svensk hälso- och sjukvård är effektiv och presterar goda resultat. Samtidigt finns det utmaningar och ett behov av satsningar inom området. Socialutskottet välkomnar därför att regeringen föreslår ett flertal satsningar och reformer i budgetpropositionen. Bland annat föreslås kostnadsfria läkemedel för barn och unga under 18 år, en professionsmiljard som syftar till att förbättra förutsättningarna för rätt användning av personalens kompetens, förstärkt primärvård och insatser för att förbättra ungas psykiska hälsa. Socialutskottet välkomnar även de reformer som föreslås inom den sociala omsorgen. Det gäller inte minst satsningen på ökad bemanning och kvalitet inom äldreomsorgen.

Mot denna bakgrund föreslår socialutskottet att finansutskottet tillstyrker regeringens förslag till utgiftsram för utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg för 2016 samt de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet åren därefter enligt budgetpropositionen. Motionernas förslag bör avstyrkas i motsvarande delar.

Stockholm den 22 oktober 2015

På socialutskottets vägnar

Emma Henriksson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Emma Henriksson (KD), Lennart Axelsson (S), Catharina Bråkenhielm (S), Per Ramhorn (SD), Finn Bengtsson (M), Mikael Dahlqvist (S), Jan Lindholm (MP), Kristina Nilsson (S), Carina Herrstedt (SD), Barbro Westerholm (FP), Karin Rågsjö (V), Hans Hoff (S), Yasmine Larsson (S), Sofia Fölster (M), Thomas Finnborg (M), Staffan Danielsson (C) och Anette Åkesson (M).

Avvikande meningar

1. Utgiftsram för utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg (M)

Finn Bengtsson (M), Sofia Fölster (M), Thomas Finnborg (M) och Anette Åkesson (M) anför:

Vi anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2015/16:3043 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 3 i denna del och yrkande 4 i denna del. Regeringens förslag i motsvarande delar bör avstyrkas, likaså övriga oppositionspartiers förslag.

2. Utgiftsram för utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg (SD)

Per Ramhorn (SD) och Carina Herrstedt (SD) anför:

Vi anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2015/16:761 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 6 i denna del och yrkande 7 i denna del. Regeringens förslag i motsvarande delar bör avstyrkas, likaså övriga oppositionspartiers förslag.

3. Utgiftsram för utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg (C)

Staffan Danielsson (C) anför:

Jag anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2015/16:3223 av Anders W Jonsson m.fl. (C) yrkande 3 i denna del och yrkande 4 i denna del. Regeringens förslag i motsvarande delar bör avstyrkas, likaså övriga oppositionspartiers förslag.

4. Utgiftsram för utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg (FP)

Barbro Westerholm (FP) anför:

Jag anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2015/16:3244 av Jan Björklund m.fl. (FP) yrkande 3 i denna del och yrkande 4 i denna del. Regeringens förslag i motsvarande delar bör avstyrkas, likaså övriga oppositionspartiers förslag.

5. Utgiftsram för utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg (KD)

Emma Henriksson (KD) anför:

Jag anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2015/16:2512 av Andreas Carlsson m.fl. (KD) yrkande 3 i denna del och yrkande 4 i denna del. Regeringens förslag i motsvarande delar bör avstyrkas, likaså övriga oppositionspartiers förslag.

BILAGA 14

Kulturutskottets protokollsutdrag 2015/16:4

Utdrag ur:
PROTOKOLL UTSKOTTSSAMMANTRÄDE 2015/16:4

DATUM Tisdagen den 20 oktober 2015
TID 11.00–11.05
NÄRVARANDE Se bilaga

– – –

§ 2 Yttrande till finansutskottet över förslag till ram för utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid, budgetåret 2016

Utskottet behandlade frågan om yttrande till finansutskottet över budgetpropositionen för 2016 (prop. 2015/16:1 Förslag till statens budget, finansplan och skattefrågor) samt motioner som lagts med anledning av propositionen i de delar de berör utskottets beredningsområde, nämligen partimotion 2015/16:3043 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkandena 3 och 4 i denna del, partimotion 2015/16:761 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkandena 6 och 7 i denna del, partimotion 2015/16:3223 av Anders W Jonsson m.fl. (C) yrkandena 3 och 4 i denna del, partimotion 2015/16:3244 av Jan Björklund m.fl. (FP) yrkandena 3 och 4 i denna del samt partimotion 2015/16:2512 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkandena 3 och 4 i denna del. Förslagen framgår av tabellen nedan.

Utskottet beslutade följande yttrande:
Regeringen föreslår i propositionens yrkande 6 i denna del att utgiftsramen för utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid ska uppgå till 13 694 535 000 kronor 2016. Regeringen föreslår vidare i yrkande 9 i denna del att utgifterna för 2017 och 2018 som riktlinje för regeringens budgetarbete preliminärt beräknas till 13 953 respektive 14 040 för utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid. För 2019 beräknas ramen för utgiftsområdet till 14 074 miljoner kronor. Kulturutskottet föreslår att finansutskottet tillstyrker regeringens förslag till utgiftsram för utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid för 2016 samt de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet åren därefter enligt budgetpropositionen. Motionernas förslag bör avstyrkas i motsvarande delar.

Avvikande mening anmäldes av företrädarna för Moderaterna. I partimotion 2015/16:3043 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 3 i denna del föreslås att ramen för utgiftsområde 17 för 2016 ska sänkas med 641 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 4 i denna del lämnas förslag om att de preliminära utgiftsramarna för 2017, 2018 och 2019 ska sänkas med 852, 880 respektive 833 miljoner kronor i förhållande till regeringens

beräkningar för dessa år. Företrädarna för Moderaterna ansåg att finansutskottet bör tillstyrka motionens förslag. Därmed bör regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen avstyrkas liksom partimotion 2015/16:761 (SD) yrkandena 6 och 7 i denna del, partimotion 2015/16:3223 (C) yrkandena 3 och 4 i denna del, partimotion 2015/16:3244 (FP) yrkandena 3 och 4 i denna del samt partimotion 2015/16:2512 (KD) yrkandena 3 och 4 i denna del.

Avvikande mening anmäldes av företrädarna för Sverigedemokraterna. I partimotion 2015/16:761 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 6 i denna del föreslås att ramen för utgiftsområde 17 för 2016 ska höjas med 107 567 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I samma motions yrkande 7 i denna del lämnas förslag om att de preliminära utgiftsramarna för 2017 och 2018 ska sänkas med 86 respektive 77 miljoner kronor respektive år i förhållande till regeringens förslag. För 2019 beräknas att ramen bör sänkas med 43 miljoner kronor. Företrädarna för Sverigedemokraterna ansåg att finansutskottet bör tillstyrka motionens förslag. Därmed bör regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen avstyrkas liksom partimotion 2015/16:3043 (M) yrkandena 3 och 4 i denna del, partimotion 2015/16:3223 (C) yrkandena 3 och 4 i denna del, partimotion 2015/16:3244 (FP) yrkandena 3 och 4 i denna del och partimotion 2015/16:2512 (KD) yrkandena 3 och 4 i denna del.

Avvikande mening anmäldes av företrädaren för Centerpartiet. I partimotion 2015/16:3223 av Anders W Jonsson m.fl. (C) yrkande 3 i denna del föreslås att ramen för utgiftsområde 17 för 2016 ska sänkas med 549 712 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 4 i denna del lämnas förslag om att de preliminära utgiftsramarna för 2017, 2018 och 2019 ska sänkas med 748, 767 respektive 711 miljoner kronor i förhållande till regeringens beräkningar för dessa år. Företrädaren för Centerpartiet ansåg att finansutskottet bör tillstyrka motionen. Därmed bör regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen avstyrkas liksom partimotion 2015/16:3043 (M) yrkandena 3 och 4 i denna del, partimotion 2015/16:761 (SD) yrkandena 6 och 7 i denna del, partimotion 2015/16:3244 (FP) yrkandena 3 och 4 i denna del och partimotion 2015/16:2512 (KD) yrkandena 3 och 4 i denna del.

Avvikande mening anmäldes av företrädaren för Kristdemokraterna. I partimotion 2015/16:2512 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 3 i denna del föreslås att ramen för utgiftsområde 17 för 2016 ska sänkas med 405 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 4 i denna del föreslås att de preliminära utgiftsramarna för 2017, 2018 och 2019 ska sänkas med 602, 602 respektive 311 miljoner kronor i förhållande till regeringens beräkningar för dessa år. Företrädaren för Kristdemokraterna ansåg att finansutskottet bör tillstyrka motionen. Därmed bör regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen avstyrkas liksom partimotion 2015/16:3043 (M) yrkandena 3 och 4 i denna del, partimotion 2015/16:761 (SD) yrkandena 6 och 7 i denna del, partimotion 2015/16:3223 (C) yrkandena 3 och 4 i denna del och

partimotion 2015/16:3244 (FP) yrkandena 3 och 4 i denna del.

Förlag om ram för utgiftsområde 17 för budgetåret 2016 samt förslag till preliminära utgiftsramar för budgetåren 2017 – 2019

Beloppen anges avrundade till miljoner kronor.
Förslagen i partimotionerna redovisas som avvikelse från regeringens förslag.

	2016	2017	2018	2019
Regeringen	13 695	13 953	14 040	–
M	-641	-852	-880	-833
SD	+108	-86	-77	–
C	-550	-748	-767	-711
FP	-496	-705	-717	–
KD	-405	-602	-602	-311

Denna paragraf förklarades omedelbart justerad.

– – –

VID
PROTOKOLLET
Charlotte Rundelius

JUSTERAT
Olof Lavesson

RÄTT UTDRAGET
INTYGAR Charlotte Rundelius

Exp. 2015-10-20
FiU

BILAGA 15

Utbildningsutskottets yttrande 2015/16:UbU1y

Ramar för utgiftsområdena 15 och 16

Till finansutskottet

Sammanfattning

Finansutskottet har gett utbildningsutskottet tillfälle att yttra sig över Budgetpropositionen för 2016 (2015/16:1 Förslag till statens budget, finansplan och skattefrågor) samt de motioner som kan komma att väckas med anledning av propositionen i de delar de berör utbildningsutskottets beredningsområde.

Utbildningsutskottet begränsar sitt yttrande till dels de förslag i propositionen och motionerna som gäller utgiftsramen för 2016 samt de preliminära utgiftsramarna för 2017 och 2018 samt de beräknade eller preliminära utgiftsramarna för 2019 för utgiftsområdena 15 Studiestöd och 16 Utbildning och universitetsforskning, dels den bedömning som görs i propositionen om nya nationella mål för utbildningsområdet inom ramen för Europa 2020-målen.

Utbildningsutskottet föreslår att finansutskottet tillstyrker regeringens proposition i aktuella delar och avstyrker motionerna.

I yttrandet finns fyra avvikande meningar (M, SD, FP, KD).

Utskottets överväganden

Utgiftsområde 15 Studiestöd

Propositionen

I propositionens (2015/16:1 Förslag till statens budget, finansplan och skattefrågor) yrkande 6 i denna del föreslår regeringen att utgiftsramen för utgiftsområde 15 Studiestöd ska uppgå till 21 707 932 000 kronor 2016. Regeringen föreslår även i yrkande 9 i denna del att utgifterna för 2017 och 2018 som riktlinje för regeringens budgetarbete preliminärt beräknas till 21 847 respektive 22 200 miljoner kronor för utgiftsområde 15. Av propositionen framgår vidare att regeringen beräknar utgiftsramen för 2019 till 23 013 miljoner kronor.

Motionerna

I partimotion 2015/16:3043 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 3 i denna del föreslås att ramen för utgiftsområde 15 Studiestöd för 2016 minskas med 1 250 200 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 4 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2017, 2018 och 2019 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I partimotion 2015/16:761 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 6 i denna del föreslås att ramen för utgiftsområde 15 Studiestöd för 2016 höjs med 400 600 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 7 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2017 och 2018 och en beräkning för 2019 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I partimotion 2015/16:3223 av Anders W Jonsson m.fl. (C) yrkande 3 i denna del föreslås att ramen för utgiftsområde 15 Studiestöd för 2016 minskas med 1 078 800 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 4 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2017, 2018 och 2019 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I partimotion 2015/16:3244 av Jan Björklund m.fl. (FP) yrkande 3 i denna del föreslås att ramen för utgiftsområde 15 Studiestöd för 2016 minskas med 2 167 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 4 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2017 och 2018 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I partimotion 2015/16:2512 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 3 i denna del föreslås att ramen för utgiftsområde 15 Studiestöd för 2016 minskas med 1 868 330 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens

yrkande 4 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2017, 2018 och 2019 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I följande tabeller redovisas dels förslaget till utgiftsram för utgiftsområdet för 2016, dels förslaget till preliminära utgiftsramar för utgiftsområdet åren därefter.

Förslag till utgiftsram för utgiftsområde 15

Tusental kronor

År	Regeringen	M	SD	C	FP	KD
2016	21 707 932	–1 250 200	+400 600	–1 078 800	–2 167 000	–1 868 330

Förslag till preliminära utgiftsramar för utgiftsområde 15

Miljoner kronor

År	Regeringen	M	SD	C	FP	KD
2017	21 847	–1 301	+205	–830	–1 548	–1 934
2018	22 200	–1 262	+37	–901	–1 309	–2 121
2019	23 013[1]	–1 215	–110[2]	–934	–	–2 176

Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning

Propositionen

I propositionens (2015/16:1 Förslag till statens budget, finansplan och skattefrågor) yrkande 6 i denna del föreslår regeringen att utgiftsramen för utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning ska uppgå till 69 452 400 000 kronor 2016. Regeringen föreslår även i yrkande 9 i denna del att utgifterna för 2017 och 2018 som riktlinje för regeringens budgetarbete preliminärt beräknas till 71 852 respektive 72 501 miljoner kronor för utgiftsområde 16. Av propositionen framgår vidare att regeringen beräknar utgiftsramen för 2019 till 72 704 miljoner kronor.

Motionerna

I partimotion 2015/16:3043 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 3 i denna del föreslås att ramen för utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning för 2016 minskas med 3 207 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 4 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2017, 2018 och 2019 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I partimotion 2015/16:761 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 6 i denna del föreslås att ramen för utgiftsområde 16 Utbildning och

[1] Avser en beräkning av utgiftsramarna för 2019.
[2] Avser en beräkning av utgiftsramarna för 2019.

universitetsforskning för 2016 höjs med 534 661 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 7 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2017 och 2018 och en beräkning för 2019 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I partimotion 2015/16:3223 av Anders W Jonsson m.fl. (C) yrkande 3 i denna del föreslås att ramen för utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning för 2016 minskas med 3 579 796 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 4 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2017, 2018 och 2019 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I partimotion 2015/16:3244 av Jan Björklund m.fl. (FP) yrkande 3 i denna del föreslås att ramen för utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning för 2016 minskas med 2 608 246 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 4 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2017 och 2018 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I partimotion 2015/16:2512 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 3 i denna del föreslås att ramen för utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning för 2016 minskas med 3 863 325 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 4 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2017, 2018 och 2019 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I följande tabeller redovisas dels förslaget till utgiftsram för utgiftsområdet för 2016, dels förslaget till preliminära utgiftsramar för utgiftsområdet åren därefter.

Förslag till utgiftsram för utgiftsområde 16

Tusental kronor

År	Regeringen	M	SD	C	FP	KD
2016	69 452 400	–3 207 000	+534 661	–3 579 796	–2 608 246	–3 863 325

Förslag till preliminära utgiftsramar för utgiftsområde 16

Miljoner kronor

År	Regeringen	M	SD	C	FP	KD
2017	71 852	–4 903	+862	–4 968	–2 288	–5 902
2018	72 501	–4 903	+1 048	–4 998	–1 860	–5 358
2019	72 704[3]	–4 951	+1 470[4]	–4 698	–	–5 135

[3] Avser en beräkning av utgiftsramarna för 2019.
[4] Avser en beräkning av utgiftsramarna för 2019.

Översyn av Europa 2020-målen (prop. 2015/16:1 Förslag till statens budget, finansplan och skattefrågor s. 480)

Bakgrund

Europa 2020 är EU:s gemensamma strategi för tillväxt och sysselsättning. Syftet är att till 2020 förbättra förutsättningarna för full sysselsättning och hållbar tillväxt för alla.

En viktig del av Europa 2020-strategin är kvantitativa mål på EU-nivå inom fem områden: sysselsättning, social delaktighet, utbildning, forskning och utveckling samt klimat och energi. Målen fastställdes av Europeiska rådet i juni 2010 och ska vara uppfyllda senast 2020. De övergripande målen är inbördes förbundna och ömsesidigt förstärkande och ska uppnås genom åtgärder på både nationell nivå och EU-nivå. Medlemsstaterna har även med hänsyn till sina relativa utgångslägen och nationella förutsättningar fastställt nationella mål inom samma områden. Uppnådda framsteg med de nationella målen redovisas till Europeiska kommissionen i de nationella reformprogram som överlämnas i april varje år. Sveriges nationella mål inom Europa 2020 fastställdes i 2011 års ekonomiska vårproposition (prop. 2010/11:100). Nedan redovisar regeringen nya svenska nationella mål för utbildningsområdet.

Mål för utbildningsområdet

Målet för utbildningsområdet på EU-nivå är att till 2020 förbättra utbildningsnivån, särskilt genom att sträva efter att minska antalet elever som i förtid avbryter sin skolgång till mindre än 10 procent och genom att öka den andel 30–34-åringar som har avslutat en eftergymnasial eller motsvarande utbildning till minst 40 procent.

Sveriges nuvarande nationella mål är att andelen 18–24-åringar som inte har en fullföljd gymnasieutbildning, och som inte heller deltar i någon form av studier, ska vara mindre än 10 procent 2020, och att andelen 30–34-åringar som har minst en tvåårig eftergymnasial utbildning ska uppgå till 40–45 procent 2020.

Regeringens bedömning

Sveriges nationella mål för utbildning bör vara att andelen 18–24-åringar som inte avslutat gymnasiestudier, och som inte studerar, ska vara mindre än 7 procent 2020, och att andelen 30–34-åringar som har minst en tvåårig eftergymnasial utbildning ska uppgå till 45–50 procent 2020.

Skälen för regeringens bedömning

Tillgång till en väl fungerande utbildning under hela livet är av yttersta vikt för Sveriges utveckling och konkurrenskraft samt för att stärka människors kunskaper och livschanser. Att fler lär sig mer är avgörande för att framtidens jobb ska kunna skapas och för att öka konkurrenskraften, men även för att ge människor ökad frihet att forma sina egna liv. Utbildning, särskilt i unga år,

minskar risken för utanförskap och social utslagning senare i livet. Utbildning förbättrar även den enskildes chanser att få jobb med bra villkor och en god löneutveckling. Regeringen har därför initierat olika satsningar för att fler ungdomar ska kunna slutföra gymnasieutbildningen och för att förbättra möjligheterna för unga vuxna att genom vuxenutbildningen och folkbildningen komplettera tidigare studier.

Gymnasiemålet: Den förra regeringen fastställde 2011, som anförts ovan, ett nationellt mål för utbildningsområdet att andelen 18–24-åringar som inte avslutat gymnasiestudier, och som inte studerar, skulle vara mindre än 10 procent 2020. Den definition som tillämpas för detta internationellt jämförbara mått är andelen 18–24-åringar som har mindre än två års gymnasiestudier bakom sig och som under en uppmätt period av fyra veckor inte deltagit i någon form av utbildning. Enligt Eurostat har andelen 18–24-åringar i Sverige som inte har avslutat sina gymnasiestudier och som inte studerar enligt denna definition minskat. År 2005 var andelen knappt 11 procent och 2014 ca 7 procent.

Den nationella målnivån är således sedan länge uppnådd och avspeglar inte regeringens ambitionsnivå. De satsningar regeringen nu genomför i syfte att alla ungdomar, oberoende av bakgrund, ska kunna fullfölja en gymnasial utbildning, liksom satsningarna på Kunskapslyftet, bedöms ha en positiv effekt på måluppfyllelsen. Effektens storlek är dock svår att kvantifiera. Regeringen anser därför att Sveriges nationella mål bör vara att andelen 18–24-åringar som inte avslutat gymnasiestudierna, och som inte studerar, ska vara mindre än 7 procent 2020. Regeringen bedömer att det nationella målet kan nås inom ramen för den beslutade politiken och de aviserade åtgärderna på området.

Målet för eftergymnasial utbildning: Den dåvarande regeringen fastställde 2011 ett nationellt mål att andelen personer i åldern 30–34 år med minst två års eftergymnasial utbildning skulle uppgå till 40–45 procent 2020. Andelen 30–34-åringar som har minst två års eftergymnasial utbildning har ökat under en lång följd av år. Denna andel uppgick 2014 till 49,9 procent enligt Eurostat.

Andelen högutbildade förutses komma att sjunka något fram till 2020. Det beror framför allt på att studiedeltagandet minskade 2003–2008. Samtidigt har regeringen inom Kunskapslyftet presenterat kraftiga investeringar inom yrkeshögskolan och högskolan. Regeringen anser därför att det nationella målet bör revideras till att 45–50 procent av befolkningen i åldern 30–34 år ska ha minst två års eftergymnasial utbildning 2020. Regeringen bedömer att det nationella målet kan nås inom ramen för den beslutade politiken och de aviserade åtgärderna på området.

Utskottets ställningstagande

Sverige ska vara en kunskapsnation som är världsledande när det gäller utbildning, forskning och nya innovationer. Varje barn och ungdom, oavsett kön, bakgrund och funktionsnedsättning, ska ges en god grund att stå på, och

vuxna ska ha god tillgång till utbildning under hela livet. Utbildningspolitiken lägger grunden för en framgångsrik jobbpolitik där såväl inrikes som utrikes föddas kompetens effektivt ska tas till vara. Dessutom är den viktig för att ge människor tillgång till bildning för personlig utveckling och förutsättningar för ett aktivt deltagande i ett demokratiskt samhälle. Utbildningspolitiken är också en central del i arbetet för en omställning till en hållbar utveckling.

Regeringens utbildningspolitik strävar efter att utjämna socioekonomiska skillnader och att ge alla människor möjlighet att utvecklas. Alla barn, unga och vuxna ska också ges förutsättningar att pröva och utveckla sin förmåga och sina kunskaper till sin fulla potential oberoende av ålder, könstillhörighet och funktionsnedsättning. Bland annat följande reformer föreslås i budgetpropositionen för 2016 eller har tidigare aviserats:

- Lärarlönelyftet
- lärarutbildning för fler lärare och förskollärare
- kompetensutveckling för fler lärare
- investeringar för en jämlik skola
- investeringar i tidiga insatser i skolan
- riktade insatser för ökad kvalitet och attraktivitet för gymnasieskolans yrkesprogram
- ett nytt kunskapslyft för vuxna
- fler ges möjlighet att studera på högskolan i hela landet, och kvalitetsförstärkningarna av den högre utbildningen fortsätter
- satsningar görs på utveckling av validering inom högskolan, bedömning av utländsk utbildning och en utökning av de kompletterande utbildningarna för att ta till vara nyanländas kompetens
- anslagen för forskning och forskarutbildning vid universitet och högskolor ökar.

Utbildningsutskottet vill understryka utbildningspolitikens centrala roll för samhällsutvecklingen och föreslår mot den bakgrunden att finansutskottet tillstyrker regeringens förslag till utgiftsramar för utgiftsområdena 15 Studiestöd och 16 Utbildning och universitetsforskning samt de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdena åren därefter enligt budgetpropositionen. Motionernas förslag bör avstyrkas i motsvarande delar.

När det gäller den översyn regeringen gör av de nationella målen för utbildningsområdet inom ramen för Europa 2020-målen vill utbildningsutskottet anföra följande. I budgetpropositionen gör regeringen bedömningen att Sveriges nationella mål för utbildningsområdet bör vara att andelen 18–24-åringar som inte avslutat gymnasiestudier, och som inte studerar, ska vara mindre än 7 procent 2020 och att andelen 30–34-åringar som har minst en tvåårig eftergymnasial utbildning ska uppgå till 45–50 procent 2020. Utbildningsutskottet välkomnar den höjning av ambitionsnivån när det gäller gymnasiemålet och målet för eftergymnasial utbildning som regeringen redovisar. Utbildningsutskottet delar vidare bedömningen att de nya nationella

målen kan nås inom ramen för den beslutade politiken och regeringens aviserade satsningar på bl.a. Kunskapslyftet för vuxna.

Stockholm den 22 oktober 2015

På utbildningsutskottets vägnar

Lena Hallengren

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Lena Hallengren (S), Christer Nylander (FP), Stefan Jakobsson (SD), Michael Svensson (M), Jabar Amin (MP), Erik Bengtzboe (M), Gunilla Svantorp (S), Robert Stenkvist (SD), Daniel Riazat (V), Roza Güclü Hedin (S), Lena Emilsson (S), Maria Stockhaus (M), Eva Sonidsson (S), Ida Drougge (M), Larry Söder (KD) och Linus Sköld (S).

Avvikande meningar

1. Ramar för utgiftsområdena 15 och 16 (M)

Michael Svensson (M), Erik Bengtzboe (M), Maria Stockhaus (M) och Ida Drougge (M) anför:

Resultaten i den svenska skolan har sjunkit i 20 år. Ett antal betydande reformer har genomförts under de senaste åren för att vända utvecklingen, men viktiga områden inom skolan behöver fortsatt reformeras. Bland annat har Riksrevisionen pekat på att de riktade statsbidragen inte når alla kommuner och skolor, särskilt inte dem som står utan resursstarka skolförvaltningar. Bristande lärarkompetens och brister i kompetensförsörjning samt kompetensutveckling av lärare pekas också ut. Resultaten från PISA-proven visar att svenska elever presterat allt sämre och under OECD-snittet inom läsförståelse, matematik och naturvetenskap. Svenska elever lägger också generellt mindre tid på studier än elever i andra länder. Om Sverige ska klara av att konkurrera med höga kunskapsnivåer behöver eleverna lägga mer tid på studier.

Det finns en bred enighet i riksdagen om att man ska göra ekonomiska satsningar på skolan. Det finns dock förslag i budgeten som signalerar en ny riktning som bryter mot det fokus på att uppvärdera skolans kunskapsuppdrag som hittills gällt. OECD understryker att reformerna av den svenska skolan bör fortsätta. Regeringen väljer i stället att lägga stora summor på reformer som inte syftar till att stärka kunskapsuppdraget, samtidigt som man exempelvis slopar den utbyggnad av karriärtjänster som riksdagen tidigare beslutat om. Med mindre kunskap i skolan hotas Sveriges långsiktiga kompetensförsörjning.

Vi i Moderaterna föreslår eller aviserar bl.a. följande reformer i vår budgetmotion:

- behåll och vidareutveckla karriärtjänsterna
- inför tioårig grundskola
- mer matematik i högstadiet – en timme extra i veckan
- sommarskola och läxhjälp till de elever som riskerar att halka efter
- en förstärkning av Skolinspektionens uppdrag och verktyg
- bredda Matematiklyftet till lärare i andra ämnen
- en nationell strategi för skolans digitalisering
- en allmän förskola från två års ålder
- ett ökat stöd till mindre barngrupper och språkinlärning
- ett reformerat resurstilldelningssystem för högskolan
- en översyn av det s.k. lärarundantaget för lärare och forskare på lärosäten.

Vi anser mot den bakgrunden att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2015/16:3043 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 3 i denna del och

yrkande 4 i denna del. Regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas, likaså övriga oppositionspartiers förslag.

2. Ramar för utgiftsområdena 15 och 16 (SD)

Stefan Jakobsson (SD) och Robert Stenkvist (SD) anför:

Om trygga barn är ett fundament så är en väl fungerande skola nästa oumbärliga sten i samhällsbygget. Hela vårt demokratiska samhällsbygge, kunskapssamhället och inte minst vår ekonomi står och faller med utbildning. I denna budget fokuserar vi huvudsakligen på grundskola och gymnasium, som "producerar" utbildade, samhällsmedvetna medborgare, både direkt till arbetsmarknaden och för högre utbildning.

Tyvärr blinkar varningslamporna för det svenska utbildningssystemet. I internationella undersökningar faller svenska 15-åringars resultat drastiskt i både läsning, matematik och naturvetenskap, och vi ligger nu bland de 20 procent sämst presterande länderna av de 34 länder som OECD undersökt. Detta är alarmerande. Vi i Sverigedemokraterna har utgått från OECD:s kritik i våra förslag till reformer, där vi prioriterar lärarnas arbetssituation, utveckling och karriärmöjligheter mycket högt. Vi föreslår sex certifieringsnivåer, där varje ny nivå ger lönepåslag samtidigt som utveckling och ansvar krävs från den enskilda läraren. I samma reform ingår certifieringsnivåer för rektorer, som fortsättningsvis ska rekryteras bland behöriga lärare. Vår budget innehåller också en satsning på landsbygdsskolor, som kan behöva ekonomiskt andrum när elevunderlaget tillfälligtvis är svagt. Vi vill också initiera en reform av skolmaten så att elever får mat som lagas av utbildad personal vid deras egen skola. Sverigedemokraterna vill

- införa en karriärstege för lärare och rektorer
- genomföra en digitalisering av utbildningssystemet i sin helhet
- införa stimulansbidrag för återanställning av bl.a. kuratorer, skolsköterskor och vaktmästare i skolorna
- införa stimulansbidrag till landsbygdsskolor som hotas av nedläggning
- ge fler vägar in i läraryrket och locka tillbaka personal från näringslivet
- satsa på en teknikbrygga för studenter som behöver stärka sin tekniska kompetens.

Sverigedemokraterna ser med oro på att resurstilldelningen till den högre utbildningen urholkats de senaste 20 åren. Vi satsar därför resurser på att öka lärartätheten i den högre utbildningen med ett långsiktigt syfte att komma till rätta med resursbristen vid våra högskolor och universitet. Vi vill också se ett nytt resurstilldelningssystem vars huvudsyfte är att utbilda för arbetsmarknadens behov. Vi tillför även ytterligare 5 000 platser på yrkeshögskolan.

Vi anser mot den bakgrunden att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2015/16:761 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 6 i denna del och yrkande

7 i denna del. Regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas, likaså övriga oppositionspartiers förslag.

3. Ramar för utgiftsområdena 15 och 16 (FP)

Christer Nylander (FP) anför:

Kunskap är skolans huvuduppdrag. Folkpartiet liberalerna har lett en total omläggning av svensk skola. Bland alla reformer finns en ny läroplan med nya kursplaner med tydliga och tidiga mål, fler och tidigare nationella prov, skriftliga omdömen, betyg från årskurs 6 och ny betygsskala med fler steg. Elevers rätt till särskilt stöd har stärkts, och speciallärare utbildas på nytt. Eleverna får fler matematiklektioner.

Folkpartiet liberalerna ser med oro på hur regeringen bryter mot den inslagna kunskapslinjen i svensk skolpolitik. Statsanslag används för kommunala uppgifter i stället för att prioritera skolans kunskapsuppdrag. För att ge alla elever en bra skolgång bör staten ta tillbaka ansvaret för skolan.

Folkpartiet liberalerna vill att skolstarten ska ske vid sex års ålder, i stället för sju års ålder som i dag. Därmed förlängs skolplikten till tio år och förskoleklassen blir den första av tio årskurser i grundskolan. Folkpartiet liberalerna vill öka undervisningstiden i matematik med en timme i veckan för alla elever i högstadiet från höstterminen 2016. Även undervisningstiden i idrott och hälsa bör öka med 100 timmar, vilket motsvarar en ökning av ämnet med 20 procent.

Folkpartiet liberalerna vill införa ett stöd till utsatta skolor som kan sökas av huvudmännen för att motverka ordningsproblem och genomföra förebyggande insatser för att långsiktigt verka för studiero.

Folkpartiet liberalerna kommer att fortsätta prioritera höjda lärarlöner och fler karriärtjänster. Folkpartiet liberalerna vill att det ska löna sig att vara en skicklig lärare och vill ge lärarna goda möjligheter till utveckling. Vi satsar medel på höjda lärarlöner och föreslår även en utbyggnad av karriärtjänster, där vi gör en särskild satsning på karriärtjänster i utanförskapsområden.

Folkpartiet liberalerna vill även satsa på en särskild kompletterande pedagogisk utbildning. En modell som visat sig ha potential att attrahera studenter till lärarutbildningen är den kombination av arbete och studier som införts i flera länder.

Folkpartiet liberalerna vill ha en försöksverksamhet med gymnasial lärlingsutbildning där branscher och arbetsgivare har ökat inflytande och ansvar, s.k. branschlärlingar. Folkpartiet liberalerna anser att vi bör öka lärlingsutbildningens attraktionskraft och ser därför lärlingsersättningen som en viktig del i detta. Därför säger vi nej till regeringens neddragning och anslår därutöver ytterligare medel till höjd lärlingsersättning.

Att snabbt lära sig svenska är grunden för att klara skolan och komma in i samhället. Vi vill att alla nyanlända ska få extra undervisning i svenska och att den ska anpassas efter varje elevs förkunskaper och behov. Nyanlända elever

ska mötas av höga förväntningar och en undervisning som är anpassad till deras förkunskaper.

I regeringsställning skapade vi yrkeshögskolan. Nu anslår vi mer resurser än regeringen till en utbyggnad av samma skolform.

Folkpartiet liberalerna vill införa yrkesskola, en yrkesutbildning för vuxna motsvarande gymnasial nivå med stort inslag av arbetsplatsförlagt lärande.

I stället för att öka antalet platser i högre utbildning föreslår Folkpartiet liberalerna en kvalitetssatsning på humanistiska och samhällsvetenskapliga utbildningar. Skälet är att det är dessa utbildningar som har låg andel lärarledda timmar.

Med Folkpartiet liberalerna och alliansregeringen höjdes de statliga forskningsanslagen kraftigt, och vi vill fortsätta prioritera forskningen.

Jag anser mot den bakgrunden att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2015/16:3244 av Jan Björklund m.fl. (FP) yrkande 3 i denna del och yrkande 4 i denna del. Regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas, likaså övriga oppositionspartiers förslag.

4. Ramar för utgiftsområdena 15 och 16 (KD)

Larry Söder (KD) anför:

Skolans huvuduppgift är att förmedla kunskap, att stimulera elevernas intellektuella utveckling och att förbereda barn och unga för vuxenlivet. Skolan har också ett bildningsuppdrag. Skolan ska bygga på, och förmedla vidare, de värden och dygder som är centrala för ett gott liv och ett gott samhälle. Den ska inte bara utbilda personer som ska kunna få ett jobb, utan också medborgare som kan vara med och ta ansvar för samhällets gemensamma angelägenheter och förvalta centrala värden och kulturarv. En gemensam etisk grund är nödvändig för att skapa en lugn, trygg, stimulerande och positiv miljö i skolan. Skolans värdegrund är grunden på vilken hela undervisningen vilar och ska vara integrerad i hela skolans verksamhet.

För att vända trenden med fallande kunskapsresultat föreslår Kristdemokraterna bl.a. satsningar på stärkt stöd till elever med särskilda behov, kompletterande utbildning för lärare och stärkt elevhälsa. Läraryrkets attraktivitet måste stärkas bl.a. genom en förbättrad arbetssituation och en hög lön till bra lärare.

Alla elever som har behov av specialpedagogik ska få tillgång till det i skolan. Elever som har de största behoven ska få hjälp och stöd av de lärare som har den bästa kompetensen. Vår satsning på Speciallärarlyftet innebär att över 6 000 lärare kommer att kunna utbildas till speciallärare.

Alliansregeringen införde karriärtjänster som innebär att skickliga lärare kan göra karriär och bli förstelärare eller lektorer. Vi vill särskilt rikta en del av karriärtjänsterna till utanförskapsområden och föreslår medel för detta.

För att stödja språkutvecklingen och möjligheterna att nå kunskapsmålen hos nyanlända och andra elever med svenska som andraspråk föreslår

Kristdemokraterna en kompetenssatsning för lärare för att få fler med kompetens inom svenska som andraspråk. Reformen innebär att närmare 3 000 lärare får behörighet som lärare i svenska som andraspråk.

En god kunskapsutveckling kräver också en bra skolmiljö och elevhälsa. Elever som mår bra lär sig bättre. En väl utvecklad elevhälsovård främjar också det förebyggande arbetet mot psykisk ohälsa hos barn och unga. Kristdemokraterna föreslår därför en förstärkning av elevhälsovården. Kristdemokraterna föreslår även att undervisningstiden i ämnet idrott och hälsa i grundskolan utökas med 100 timmar, vilket motsvarar en ökning av ämnet med 20 procent.

Kristdemokraterna vill också minska barngruppernas storlek på fritidshemmen och tillför medel för detta.

Kristdemokraterna tar tydligt ställning för kvalitet och excellens i högskolor och forskning. Universiteten ska ha ett brett utbildningsutbud och bedriva statsfinansierad forskning där man är nationellt eller t.o.m. internationellt ledande. Högskolorna ska ha ett bra utbud av grundutbildning och ha en bra forskningsanknytning i samarbete med universiteten. Den högre utbildningens viktigaste uppgift är att förmedla kunskap. För att möjliggöra detta krävs kompetenta högskolelärare och forskare, en stimulerande arbetsmiljö samt studiesocial trygghet.

Jag anser mot den bakgrunden att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2015/16:2512 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 3 i denna del och yrkande 4 i denna del. Regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas, likaså övriga oppositionspartiers förslag.

BILAGA 16

Trafikutskottets yttrande 2015/16:TU1y

Utgiftsram för utgiftsområde 22 Kommunikationer

Till finansutskottet

Finansutskottet har gett trafikutskottet tillfälle att yttra sig över Budgetpropositionen för 2016 (prop. 2015/16:1 Förslag till statens budget för 2016, finansplan och skattefrågor) samt motioner som kan komma att väckas med anledning av propositionen i de delar de berör utskottets beredningsområde.

Trafikutskottet begränsar sitt yttrande till de förslag i propositionen och motionerna som gäller utgiftsramen för 2016 samt den preliminära utgiftsramen för 2017 och 2018 för utgiftsområde 22 Kommunikationer.

Utskottet föreslår att finansutskottet tillstyrker regeringens proposition i dessa delar och avstyrker motionerna.

I yttrandet finns 5 avvikande meningar (M, SD, C, FP, KD).

Utskottets överväganden

Propositionen

I propositionens yrkande 6 i denna del föreslår regeringen att utgiftsramen för utgiftsområde 22 Kommunikationer ska uppgå till 54 122 036 000 kronor 2016. Regeringen föreslår även i yrkande 9 att utgifterna för 2017 och 2018 som riktlinje för regeringens budgetarbete preliminärt beräknas till 55 169 miljoner kronor respektive 55 724 miljoner kronor för utgiftsområde 22.

Budgetpropositionen för 2016 bygger på en överenskommelse mellan regeringspartierna och Vänsterpartiet.

Motionerna

I partimotion 2015/16:3043 yrkande 3 i denna del föreslår Anna Kinberg Batra m.fl. (M) att ramen för utgiftsområde 22 Kommunikationer för 2016 minskas med 25 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 4 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2017, 2018 och 2019 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I partimotion 2015/16:761 yrkande 6 i denna del föreslår Jimmie Åkesson m.fl. (SD) att ramen för utgiftsområde 22 Kommunikationer för 2016 höjs med 417 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 7 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2017 och 2018 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

Anders W Jonsson m.fl. (C) föreslår i partimotion 2015/16:3223 yrkande 3 i denna del att ramen för utgiftsområde 22 Kommunikationer för 2016 minskas med 90 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 4 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2017, 2018 och 2019 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I partimotion 2015/16:3244 yrkande 3 i denna del föreslår Jan Björklund m.fl. (FP) att ramen för utgiftsområde 22 Kommunikationer för 2016 minskas med 569 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 4 i denna del lämnas förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2017 och 2018 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I Kristdemokraternas partimotion 2015/16:2512 av Andreas Carlson m.fl. föreslås i yrkande 3 i denna del att ramen för utgiftsområde 22 Kommunikationer för 2016 minskas med 224 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 4 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2017, 2018 och 2019 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I följande tabeller redovisas dels förslaget till utgiftsram för utgiftsområdet för 2016, dels förslaget till preliminära utgiftsramar för utgiftsområdet åren därefter.

Förslag till utgiftsram för utgiftsområde 22

Tusental kronor

År	Regeringen	M	SD	C	FP	KD
2016	54 122 036	−25 000	+417 000	−90 000	−569 000	−224 000

Förslag till preliminära utgiftsramar för utgiftsområde 22

Miljoner kronor

År	Regeringen	M	SD	C	FP	KD
2017	55 169	−5	+667	−150	−521	−284
2018	55 724	−65	+2 392	−125	−604	−210
2019		+915		−305		−230

Utskottets ställningstagande

Trafikutskottet föreslår att finansutskottet tillstyrker regeringens förslag till utgiftsram för utgiftsområde 22 Kommunikationer för 2016 samt de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet åren därefter enligt budgetpropositionen. Motionernas förslag bör avstyrkas i motsvarande delar.

Stockholm den 22 oktober 2015

På trafikutskottets vägnar

Karin Svensson Smith

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Karin Svensson Smith (MP), Jessica Rosencrantz (M), Pia Nilsson (S), Suzanne Svensson (S), Edward Riedl (M), Lars Mejern Larsson (S), Tony Wiklander (SD), Sten Bergheden (M), Leif Pettersson (S), Anders Åkesson (C), Jasenko Omanovic (S), Emma Wallrup (V), Robert Halef (KD), Johan Andersson (S), Erik Ottoson (M), Jimmy Ståhl (SD) och Lars Tysklind (FP).

Avvikande meningar

1. Utgiftsramen för utgiftsområde 22 Kommunikationer (M)

Jessica Rosencrantz (M), Edward Riedl (M), Sten Bergheden (M) och Erik Ottoson (M) anför:

Vi anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2015/16:3043 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkandena 3 och 4, båda i denna del. Regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas, likaså övriga oppositionspartiers förslag.

2. Utgiftsramen för utgiftsområde 22 Kommunikationer (SD)

Tony Wiklander (SD) och Jimmy Ståhl (SD) anför:

Vi anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2015/16:761 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkandena 6 och 7, båda i denna del. Regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas, likaså övriga oppositionspartiers förslag.

3. Utgiftsramen för utgiftsområde 22 Kommunikationer (C)

Anders Åkesson (C) anför:

Jag anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2015/16:3223 av Anders W Jonsson m.fl. (C) yrkandena 3 och 4, båda i denna del. Regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas, likaså övriga oppositionspartiers förslag.

4. Utgiftsramen för utgiftsområde 22 Kommunikationer (FP)

Lars Tysklind (FP) anför:

Jag anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2015/16:3244 av Jan Björklund m.fl. (FP) yrkandena 3 och 4, båda i denna del. Regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas, likaså övriga oppositionspartiers förslag.

5. Utgiftsramen för utgiftsområde 22 Kommunikationer (KD)

Robert Halef (KD) anför:

Jag anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2015/16:2512 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkandena 3 och 4, båda i denna del. Regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas, likaså övriga oppositionspartiers förslag.

BILAGA 17

Miljö- och jordbruksutskottets yttrande 2015/16:MJU1y

Utgiftsramar för utgiftsområdena 20 och 23

Till finansutskottet

Finansutskottet har gett miljö- och jordbruksutskottet tillfälle att yttra sig över Budgetpropositionen för 2016 (prop. 2015/16:1 Förslag till statens budget, finansplan och skattefrågor) samt motioner som har väckts med anledning av propositionen i de delar de berör utskottets beredningsområde.

Miljö- och jordbruksutskottet begränsar sitt yttrande till de förslag i propositionen och motionerna som gäller utgiftsramarna för 2016 samt de preliminära utgiftsramarna för 2017, 2018 och 2019 för utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård och utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel.

Utskottet föreslår att finansutskottet tillstyrker regeringens proposition i dessa delar och avstyrker motionerna.

I yttrandet finns fem avvikande meningar (M, SD, C, FP, KD).

Utskottets överväganden

Utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård

Propositionen

I propositionens yrkande 6 i denna del föreslår regeringen att utgiftsramen för utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård ska uppgå till 7 661 756 000 kronor för 2016. Regeringen föreslår även i yrkande 9 att utgifterna för 2017 och 2018 som riktlinje för regeringens budgetarbete preliminärt beräknas till 7 341 miljoner kronor och 7 221 miljoner kronor för utgiftsområde 20.

Motionerna

I partimotion 2015/16:3042 yrkande 3 i denna del föreslår Anna Kinberg Batra m.fl. (M) att ramen för utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård för 2016 minskas med 1 996 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 4 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2017, 2018 och 2019 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

Jimmie Åkesson m.fl. (SD) föreslår i partimotion 2015/16:761 yrkande 6 i denna del att ramen för utgiftsområdet för 2016 minskas med 1 707 500 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 7 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2017 och 2018 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

Anders W Jonsson m.fl. (C) föreslår i partimotion 2015/16:3223 yrkande 3 i denna del att ramen för utgiftsområdet för 2016 minskas med 1 877 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 4 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2017, 2018 och 2019 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I partimotion 2015/16:3244 yrkande 3 i denna del föreslår Jan Björklund m.fl. (FP) att ramen för utgiftsområdet för 2016 minskas med 1 744 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 4 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2017 och 2018 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

Andreas Carlson m.fl. (KD) föreslår i partimotion 2015/16:2512 yrkande 3 i denna del att ramen för utgiftsområdet för 2016 minskas med 2 226 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 4 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2017, 2018 och 2019 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I följande tabeller redovisas dels förslaget till utgiftsram för utgiftsområdet för 2016, dels förslaget till preliminära utgiftsramar för utgiftsområdet åren därefter.

Förslag till utgiftsram för utgiftsområde 20

Tusental kronor

År	Regeringen	M	SD	C	FP	KD
2016	7 661 756	–1 996 000	–1 707 500	–1 877 000	–1 774 000	–2 226 000

Förslag till preliminära utgiftsramar för utgiftsområde 20

Miljoner kronor

År	Regeringen	M	SD	C	FP	KD
2017	7 341	–2 047	–1 451	–1 727	–1 518	–2 182
2018	7 221	–1 957	–1 446	–1 477	–1 523	–2 082
2019		–1 442		–877		–1 482

Utskottets ställningstagande

Miljö- och jordbruksutskottet föreslår att finansutskottet tillstyrker regeringens förslag till utgiftsram för utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård för 2016 samt de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet åren därefter enligt budgetpropositionen. Motionernas förslag bör avstyrkas i motsvarande delar.

Utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel

Propositionen

I propositionens yrkande 6 i denna del föreslår regeringen att utgiftsramen för utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel ska uppgå till 18 919 553 000 kronor för 2016. Regeringen föreslår även i yrkande 9 att utgifterna för 2017 och 2018 som riktlinje för regeringens budgetarbete preliminärt beräknas till 16 798 miljoner kronor och 17 410 miljoner kronor för utgiftsområde 23.

Motionerna

I partimotion 2015/16:3042 yrkande 3 i denna del föreslår Anna Kinberg Batra m.fl. (M) att ramen för utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel för 2016 minskas med 216 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 4 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2017, 2018 och 2019 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

Jimmie Åkesson m.fl. (SD) föreslår i partimotion 2015/16:761 yrkande 6 i denna del att ramen för utgiftsområdet för 2016 ökas med 1 575 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 7 i denna del

lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2017 och 2018 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

Anders W Jonsson m.fl. (C) föreslår i partimotion 2015/16:3223 yrkande 3 i denna del att ramen för utgiftsområdet för 2016 minskas med 12 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 4 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2017, 2018 och 2019 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I partimotion 2015/16:3244 yrkande 3 i denna del föreslår Jan Björklund m.fl. (FP) att ramen för utgiftsområdet för 2016 minskas med 298 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 4 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2017 och 2018 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

Andreas Carlson m.fl. (KD) föreslår i partimotion 2015/16:2512 yrkande 3 i denna del att ramen för utgiftsområdet för 2016 ökas med 73 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 4 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2017, 2018 och 2019 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I följande tabeller redovisas dels förslaget till utgiftsram för utgiftsområdet för 2016, dels förslaget till preliminära utgiftsramar för utgiftsområdet åren därefter.

Förslag till utgiftsram för utgiftsområde 23

Tusental kronor

År	Regeringen	M	SD	C	FP	KD
2016	18 919 553	–216 000	+1 575 000	–12 000	–298 000	+73 000

Förslag till preliminära utgiftsramar för utgiftsområde 23

Miljoner kronor

År	Regeringen	M	SD	C	FP	KD
2017	16 798	–270	+1 905	–88	–329	+18
2018	17 410	–290	+1 905	–88	–349	–5
2019		–310		–88		–5

Utskottets ställningstagande

Miljö- och jordbruksutskottet föreslår att finansutskottet tillstyrker regeringens förslag till utgiftsram för utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel för 2016 samt de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet åren därefter enligt budgetpropositionen. Motionernas förslag bör avstyrkas i motsvarande delar.

Stockholm den 22 oktober 2015

På miljö- och jordbruksutskottets vägnar

Kristina Yngwe

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Kristina Yngwe (C), Ulf Berg (M), Isak From (S), Johan Hultberg (M), Maria Strömkvist (S), Martin Kinnunen (SD), Åsa Coenraads (M), Jan-Olof Larsson (S), Stina Bergström (MP), Gunilla Nordgren (M), Monica Haider (S), Lars Tysklind (FP), Jens Holm (V), Magnus Oscarsson (KD), Marianne Pettersson (S), Johan Büser (S) och Runar Filper (SD).

Avvikande meningar

1. Ram för utgiftsområdena 20 och 23 (M)

Ulf Berg (M), Johan Hultberg (M), Åsa Coenraads (M) och Gunilla Nordgren (M) anför:

Vi anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2015/16:3042 i de delar som avser utgiftsområdena 20 och 23. Regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas, likaså motsvarande delar i partimotionerna 2015/16:761 (SD), 2015/16:3223 (C), 2015/16:3244 (FP) och 2015/16:2512 (KD).

2. Ram för utgiftsområdena 20 och 23 (SD)

Martin Kinnunen (SD) och Runar Filper (SD) anför:

Vi anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2015/16:761 i de delar som avser utgiftsområdena 20 och 23. Regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas, likaså motsvarande delar i partimotionerna 2015/16:3042 (M), 2015/16:3223 (C), 2015/16:3244 (FP) och 2015/16:2512 (KD).

3. Ram för utgiftsområdena 20 och 23 (C)

Kristina Yngwe (C) anför:

Vi anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2015/16:3223 i de delar som avser utgiftsområdena 20 och 23. Regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas, likaså motsvarande delar i partimotionerna 2015/16:3042 (M), 2015/16:761 (SD), 2015/16:3244 (FP) och 2015/16:2512 (KD).

4. Ram för utgiftsområdena 20 och 23 (FP)

Lars Tysklind (FP) anför:

Vi anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2015/16:3244 i de delar som avser utgiftsområdena 20 och 23. Regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas, likaså motsvarande delar i partimotionerna 2015/16:3042 (M), 2015/16:761 (SD), 2015/16:3223 (C) och 2015/16:2512 (KD).

5. Ram för utgiftsområdena 20 och 23 (KD)

Magnus Oscarsson (KD) anför:

Vi anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2015/16:2512 i de delar som avser utgiftsområdena 20 och 23. Regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas, likaså motsvarande delar i partimotionerna 2015/16:3042 (M), 2015/16:761 (SD), 2015/16:3223 (C) och 2015/16:3244 (FP).

BILAGA 18

Näringsutskottets yttrande 2015/16:NU1y

Ramar för utgiftsområdena 19 Regional tillväxt, 21 Energi och 24 Näringsliv

Till finansutskottet

Finansutskottet har gett näringsutskottet tillfälle att yttra sig över Budgetpropositionen för 2016 (prop. 2015/16:1 Förslag till statens budget, finansplan och skattefrågor) och motioner i de delar som berör utskottets beredningsområde.

Näringsutskottet begränsar sitt yttrande till de förslag i propositionen och motionerna som gäller utgiftsramen för 2016 samt de preliminära utgiftsramarna för 2017–2018 för utgiftsområdena 19 Regional tillväxt, 21 Energi och 24 Näringsliv samt regeringens förslag om att riksdagen ska godkänna ett avtal med Norge om ändring av avtal om en gemensam marknad för elcertifikat.

Utskottet föreslår att finansutskottet tillstyrker regeringens proposition i dessa delar och avstyrker motionerna.

I yttrandet finns fyra avvikande meningar (M, SD, C, FP).

Utskottets överväganden

Propositionen

Utgiftsområde 19 Regional tillväxt

I propositionens yrkande 6 i denna del föreslår regeringen att utgiftsramen för utgiftsområde 19 Regional tillväxt ska uppgå till 3 256 miljoner kronor 2016. Regeringen föreslår även i yrkande 9 att utgifterna för 2017 och 2018 som riktlinje för regeringens budgetarbete preliminärt beräknas till 3 577 miljoner kronor respektive 3 371 miljoner kronor för utgiftsområde 19.

Utgiftsområde 21 Energi

I propositionens yrkande 6 i denna del föreslår regeringen att utgiftsramen för utgiftsområde 21 Energi ska uppgå till 2 812 miljoner kronor 2016. Regeringen föreslår även i yrkande 9 att utgifterna för 2017 och 2018 som riktlinje för regeringens budgetarbete preliminärt beräknas till 2 788 miljoner kronor respektive 2 602 miljoner kronor för utgiftsområde 21.

Utgiftsområde 24 Näringsliv

I propositionens yrkande 6 i denna del föreslår regeringen att utgiftsramen för utgiftsområde 24 Näringsliv ska uppgå till 5 998 miljoner kronor 2016. Regeringen föreslår även i yrkande 9 att utgifterna för 2017 och 2018 som riktlinje för regeringens budgetarbete preliminärt beräknas till 5 832 miljoner kronor respektive 5 840 miljoner kronor för utgiftsområde 24.

Avtal med Norge om ändring av avtal om en gemensam marknad för elcertifikat

Samarbetet med Norge om en gemensam elcertifikatsmarknad regleras i ett bilateralt avtal mellan Sverige och Norge. I avtalet regleras målet för den gemensamma marknaden fram till 2020 samt ett åtagande om annullering av elcertifikat 2020 och totalt under hela perioden fram till 2035. Enligt avtalet krävs det enighet mellan länderna för att ändra målet för den gemensamma elcertifikatsmarknaden till 2020. En förutsättning för att förslaget i propositionen Ambitionshöjning för förnybar el och kontrollstation för elcertifikatssystemet 2015 (prop. 2014/15:123) ska kunna genomföras är därför att det finns en överenskommelse mellan Sverige och Norge om ändring av målet. En sådan överenskommelse har träffats mellan ländernas regeringar genom det avtal som finns i bilaga 16 till budgetpropositionen. Avtalet har godkänts av det norska stortinget. Regeringen föreslår att riksdagen godkänner avtalet mellan Konungariket Sveriges regering och Konungariket Norges regering om ändring av avtal om en gemensam marknad för elcertifikat.

Motionerna

Utgiftsområde 19 Regional tillväxt

I Moderaternas budgetmotion 2015/16:3040 av Anna Kinberg Batra m.fl. föreslås inga avvikelser från de ramar som föreslås eller beräknas i budgetpropositionen inom utgiftsområde 19 Regional tillväxt.

I Sverigedemokraternas budgetmotion 2015/16:761 av Jimmie Åkesson m.fl. föreslås inte heller några avvikelser.

I Centerpartiets budgetmotion 2015/16:3223 av Anders W Jonsson m.fl. föreslås en utgiftsram som är 25 miljoner kronor högre 2016 än vad regeringen föreslagit. I övrigt föreslår partiet inga avvikelser från de ramar som föreslås eller beräknas i budgetpropositionen.

Folkpartiets budgetmotion 2015/16:3244 av Jan Björklund m.fl. innehåller inga avvikelser från de som föreslås i regeringens budgetproposition.

Kristdemokraterna föreslår i budgetmotion 2015/16:2512 av Andreas Carlson m.fl. en utgiftsram som 2016 är 4 miljoner kronor högre än vad regeringen föreslagit. I motionen lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2017–2019.

Utgiftsområde 21 Energi

I Moderaternas budgetmotion 2015/16:3040 av Anna Kinberg Batra m.fl. föreslås en utgiftsram som är 303 miljoner kronor lägre än regeringens förslag 2016. I motionen lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2017–2019.

Sverigedemokraterna föreslår i budgetmotion 2015/16:761 av Jimmie Åkesson m.fl. en utgiftsram 2016 som är 340 miljoner kronor lägre än den som regeringen föreslår. I motionen lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2017–2019.

Centerpartiet föreslår i motion 2015/16:2332 av Anders W Jonsson m.fl. för 2016 en utgiftsram som är 322 miljoner kronor högre än den regeringen föreslår. I motionen lämnas också förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2017–2019.

I Folkpartiets budgetmotion 2015/16:3244 av Jan Björklund m.fl. föreslås en utgiftsram för utgiftsområdet som är 194 miljoner kronor lägre än regeringens förslag för 2016. I motionen lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2017–2018.

Kristdemokraternas budgetmotion 2015/16:2512 av Andreas Carlson m.fl. innehåller ett förslag till utgiftsram som är 23 miljoner kronor lägre än regeringens förslag för 2016. I motionen lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2017–2019.

Utgiftsområde 24 Näringsliv

Moderaterna föreslår i motion 2015/16:3040 av Anna Kinberg Batra m.fl. en utgiftsram som är 497 miljoner kronor lägre än den som regeringen föreslår

för 2016. I motionen lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2017–2019.

Sverigedemokraterna föreslår i motion 2015/16:761 av Jimmie Åkesson m.fl. en utgiftsram för 2016 som är 204 miljoner kronor lägre än den som regeringen föreslår. I motionen lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2017–2019.

I Centerpartiets budgetmotion 2015/16:3223 av Anders W Jonsson m.fl. föreslås en utgiftsram som är 567 miljoner kronor lägre 2016 än regeringens förslag. I motionen lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2017–2019.

Folkpartiet föreslår i motion 2015/16:3244 av Jan Björklund m.fl. en utgiftsram för 2016 som är 623 miljoner kronor lägre än den regeringen föreslår i budgetpropositionen. I motionen lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2017–2018.

Kristdemokraterna föreslår i motion 2015/16:2512 en utgiftsram för utgiftsområdet som 2016 är 667 miljoner kronor lägre än den utgiftsram regeringen föreslagit i budgetpropositionen. I motionen lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2017–2019.

Tabell 1 Regeringens och oppositionspartiernas förslag till utgiftsramar

Regeringens förslag till ramar för utgiftsområdena 19 Regional tillväxt, 21 Energi och 24 Näringsliv för åren 2016–2019 samt oppositionspartiernas motsvarande förslag uttryckt i skillnader mot regeringens förslag.

Miljoner kronor

		2016	2017	2018	2019
Utg.omr. 19	Regeringen	3 256[1]	3 577[1]	3 371[1]	3 446[2]
	M	0	0	0	0
	SD	0	0	0	0
	C	+25	0	0	0
	FP	0	0	0	[3]
	KD	+4	+4	+4	+4
Utg.omr. 21	Regeringen	2 812[1]	2 788[1]	2 602[1]	2 609[2]
	M	–303	–443	–443	–453
	SD	–340	–390	–390	–365
	C	+322	–218	–318	–318
	FP	–194	–436	–438	[3]
	KD	–23	–213	–213	–213
Utg.omr. 24	Regeringen	5 998[1]	5 832[1]	5 840[1]	5 891[2]
	M	–497	–537	–547	–567
	SD	–204	–154	–134	–134
	C	–567	–507	–497	–507
	FP	–623	–668	–655	[3]
	KD	–667	–607	–607	–587

1 Förslag 2 Beräknat 3 Uppgifter för 2019 saknas.

Utskottets ställningstagande

I likhet med vad som anförs i budgetpropositionen för 2016 anser utskottet att Sverige ska vara ett land där alla är med och bidrar, ett land där människor ges möjligheter och ett land som kännetecknas av människors vilja till utveckling och förmåga att ta ansvar såväl för sig själva som för samhället. Det ska vara ett land där kvinnor och män har samma förutsättningar i livet. Detta är ett måste för att vi gemensamt ska kunna ta oss an morgondagens utmaningar för Sverige och ta ansvar för kommande generationer.

Utskottet förordar en aktiv närings- och innovationspolitik som bidrar till ett bättre företagsklimat så att fler företag kan starta och befintliga företag får utökade tillväxtmöjligheter. För att stärka företagsklimatet på landsbygden krävs särskilt förbättrad lokal service och initiativ för att stärka turistnäringen, skogs- och jordbruket och infrastrukturen samt en mer samordnad statlig planering av placeringen av vissa myndigheter. Utskottet vill i likhet med regeringen att Sverige ska vara en ledande kraft i klimatomställningen. Det är ett sätt att ta moraliskt ansvar för framtida generationer, samtidigt som jobb- och innovationsmöjligheter tas till vara.

När det gäller ramarna för utgiftsområdena 19 Regional tillväxt, 21 Energi och 24 Näringsliv delar utskottet regeringens uppfattning att ramen för utgiftsområde 19 Regional tillväxt bör fastslås till 3 256 miljoner kronor. Utskottet förordar vidare att ramen för utgiftsområde 21 Energi fastslås till 2 812 miljoner kronor, i enlighet med budgetpropositionens förslag. Slutligen ställer utskottet sig också bakom att ramen för utgiftsområde 24 Näringsliv i enlighet med vad som föreslås i budgetpropositionen bör fastslås till 5 998 miljoner kronor. Mot bakgrund av det som anförs ovan förordar utskottet att finansutskottet tillstyrker regeringens förslag till utgiftsramar för 2016 och regeringens redovisade förslag till preliminära utgiftsramar för perioden 2017–2018. Mot detta stående motionsyrkanden bör avstyrkas av finansutskottet.

När det gäller förslaget i budgetpropositionen om godkännande av avtal med Norge om ändring av avtal om en gemensam marknad för elcertifikat vill utskottet anföra följande. Näringsutskottet har nyligen tagit ställning till regeringens proposition om ambitionshöjningen för förnybar el och kontrollstation för elcertifikatssystemet (prop. 2015/16:123, bet. 2015/16:NU6). Av nyssnämnda betänkande framgår att utskottet anser att Sverige på sikt ska ha ett energisystem som baseras på 100 procent förnybar energi. Som ett led i denna strävan ser utskottet det som nödvändigt att fortsatt stimulera utbyggnaden av den förnybara elproduktionen. Finansutskottet bör därför även tillstyrka regeringens förslag till ett avtal mellan Norge och Sverige om ändring av avtal om en gemensam marknad för elcertifikat.

Stockholm den 22 oktober 2015

På näringsutskottets vägnar

Jennie Nilsson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Jennie Nilsson (S), Lars Hjälmered (M), Åsa Westlund (S), Hans Rothenberg (M), Ingemar Nilsson (S), Josef Fransson (SD), Per-Arne Håkansson (S), Helena Lindahl (C), Lise Nordin (MP), Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M), Anna Wallén (S), Mattias Bäckström Johansson (SD), Maria Weimer (FP), Mattias Jonsson (S), Jörgen Warborn (M) och Håkan Svenneling (V).

Avvikande meningar

1. Ramar för utgiftsområdena 19 Regional tillväxt, 21 Energi och 24 Näringsliv (M)

Lars Hjälmered (M), Hans Rothenberg (M), Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M) och Jörgen Warborn (M) anför:

Sveriges ekonomi är bland de starkaste i Europa, men stora utmaningar ligger fortsatt framför oss. Den svenska konkurrenskraften utmanas när andra länder, bland dem framväxande ekonomier, utvecklas allt snabbare. Trösklarna till arbetsmarknaden är för höga och stänger ute många grupper, däribland ungdomar utan gymnasieutbildning och utrikes födda, två grupper där arbetslösheten är minst dubbelt så hög som i andra grupper. Vårt gemensamma välfärdssystem måste hantera en åldrande befolkning och ojämlik vård och skapa förutsättningar för förbättrade resultat i skolan. Klimatutmaningen kräver därutöver att vi lyckas förena en ökad tillväxt med minskade utsläpp.

Moderaternas politik utgår från att Sverige ska ta till vara varje människas förmåga att växa av egen kraft. För att fler ska få ett eget jobb och en egen inkomst, och fler satsningar på välfärd ska kunna göras, behöver landet fler företag som vill anställa. Vår politik syftar till att skapa förutsättningar för att företag ska möta väl fungerande institutioner och regelverk, ett gott innovationsklimat, tillgång till arbetskraft och kompetens och trygga och effektiva system för infrastruktur och energi. Vi vänder oss emot de kraftiga skattehöjningar regeringen föreslår på arbete och företagande. Exempelvis riskerar försämringar av RUT och ROT att leda till minskade möjligheter för många människor att få ett arbete, när vi tvärtom behöver fler jobb i växande företag och sänkta trösklar in på arbetsmarknaden, inte minst för att möta det framväxande nya utanförskapet bland unga och utrikes födda.

Vi och Moderaterna vill att hela Sveriges utvecklingskraft, tillväxtpotential och sysselsättningsmöjligheter ska tas till vara. En grundförutsättning för det är att människor kan bo och verka även på landsbygden. Det är för oss självklart att stärka förutsättningarna för företagande, handel och konkurrenskraft så att fler jobb skapas i hela landet. Städerna klarar sig inte utan landsbygden.

Svenska företag och konsumenter ska kunna lita på att det finns en trygg elförsörjning. Alliansens energiöverenskommelse som beslutades av riksdagen 2009 ligger därför fast. Den skapar långsiktighet och syftar till att ge trygg energiförsörjning med god konkurrenskraft och ekologisk hållbarhet. Tack vare vattenkraften, kärnkraften och investeringar i förnybar el har Sverige i dag en säker och effektiv elproduktion med små utsläpp av växthusgaser. En robust och stabil energiförsörjning är central för industrins konkurrenskraft. Vi vill säkerställa långsiktiga spelregler i energipolitiken genom att bygga ut den förnybara energiproduktionen, fasa ut fossila bränslen

och ge förutsättningar för kontrollerade generationsskiften i den svenska kärnkraften. En trygg försörjning av bas- och reglerkraft förutsätter i dagsläget kärnkraften som baskraft och vattenkraften som både bas- och reglerkraft.

Den politik vi förordar framgår av motion 2015/16:3043 (M). Vad gäller utgiftsområde 24 Näringsliv delar vi således uppfattningen i nämnda motion om att ramen för utgiftsområdet bör minskas 2016 med 497 miljoner kronor jämfört med regeringens förslag. Vidare förordar vi, även det i linje med vad som sägs i nämnda motion, att ramen för utgiftsområde 21 Energi 2016 minskas med 303 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. För utgiftsområde 19 Regional tillväxt avviker inte Moderaternas förslag till utgiftsram 2016 från regeringens förslag. Mot bakgrund av det som anförs ovan förordar vi att finansutskottet avstyrker regeringens förslag till utgiftsramar för 2016 och för perioden 2017–2018 för utgiftsområdena 21 Energi och 24 Näringsliv och i stället tillstyrker det förslag som finns i motion 2015/16:3043 (M) yrkandena 3 och 4 i berörda delar. Övriga motionsyrkanden som behandlats i detta yttrande bör avstyrkas av finansutskottet.

När det gäller förslaget i budgetpropositionen om godkännande av avtal med Norge om ändring av avtal om en gemensam marknad för elcertifikat vill vi anföra följande. Näringsutskottet har nyligen tagit ställning till regeringens proposition om ambitionshöjningen för förnybar el och kontrollstation för elcertifikatssystemet (prop. 2015/16:123, bet. 2015/16:NU6). Av nämnda betänkande framgår att vi förordar att riksdagen avslår regeringens förslag om ett nytt finansieringsmål för den förnybara elproduktionen och en anpassning av kvotkurvan i elcertifikatssystemet till det nya målet. Det nu gällande målet inom elcertifikatssystemet är mycket ambitiöst, och arbetet bör inriktas på att nå detta mål. Vi anser därmed att den nu gällande ambitionsnivån inom elcertifikatssystemet bör kvarstå. I linje med detta anser vi inte att riksdagen bör godkänna nämnda avtal mellan Sverige och Norge. Det bör således avstyrkas av finansutskottet.

2. Ramar för utgiftsområdena 19 Regional tillväxt, 21 Energi och 24 Näringsliv (SD)

Josef Fransson (SD) och Mattias Bäckström Johansson (SD) anför:

Sverigedemokraterna är ett socialkonservativt parti med nationalistisk grundsyn som betraktar värdekonservatism och upprätthållandet av en solidarisk välfärdsmodell som de viktigaste verktygen i byggandet av det goda samhället. Partiets övergripande mål är att formera en demokratisk, politisk rörelse som slår vakt om den gemensamma nationella identitet som har utgjort grunden för framväxten av välfärdsstaten och vårt lands fredliga och demokratiska utveckling.

Vi och Sverigedemokraterna tror på en pluralistisk ekonomi där politiker tar ett steg tillbaka och låter de bästa idéerna blomstra och de bästa entreprenörerna bli framgångsrika. Vi anser samtidigt att samhället har en

viktig roll att fylla som garant för fungerande institutioner, infrastruktur, utbildning och social trygghet, vilket i sin tur kräver finansiering.

Motorn för att skapa tillväxt och välfärd är den svenska industrin. Industrin genererar ungefär 1 miljon jobb i Sverige, men de intäkter som exporten genererar medför att såväl arbetsmarknaden som landets ekonomi är beroende av svensk industri. Vi och Sverigedemokraterna förordar en industrigaranti, som innebär att varje kostnadsrelaterad försämring för svensk industri måste balanseras av motsvarande lättnad i skatter eller andra likartade åtgärder. På det sättet kan företagen känna framtidstro och tillförsikt inför att investera i Sverige. Sverigedemokraterna är ett parti för hela Sverige. Vårt fokus är att stad och land, centrum och förort ska hänga ihop. Det svenska samhället och den svenska samhällsekonomin utgör en enhet för oss.

Industrinationen Sverige är och har varit ett vinnande koncept, men inget är farligare än att ta denna framgång för givet. Vi ser orosmoln i form av försvagad kompetensförsörjning, en energipolitik som underskatter behovet av baskraft och otillräckliga satsningar på infrastruktur.

Vi vill att energipolitiken ska styra bort från alla former av marknadssnedvridande subventioner. De kraftiga subventioner som riktats främst mot den väderberoende s.k. förnybara elproduktionen har inte heller de egenskaper som krävs för att den ska kunna ersätta baskraften, som är så betydelsefullt för den svenska industrin.

När det gäller ramarna för de utgiftsområden som näringsutskottet bereder instämmer vi i det som sägs i Sverigedemokraternas motion 2015/16:761. Vad gäller utgiftsområde 24 Näringsliv förordar vi således att ramen för utgiftsområdet 2016 minskas med 204 miljoner kronor jämfört med regeringens förslag. Vidare delar vi uppfattningen att ramen för utgiftsområde 21 Energi bör minskas med 340 miljoner kronor 2016 i förhållande till regeringens förslag. För utgiftsområde 19 Regional tillväxt avviker inte Sverigedemokraternas förslag till utgiftsram 2016 från regeringens förslag. Mot bakgrund av det som anförts ovan förordar vi att finansutskottet avstyrker regeringens förslag till utgiftsramar för 2016 och för perioden 2017–2018 för utgiftsområdena 21 Energi och 24 Näringsliv och i stället tillstyrker det förslag som finns i motion 2015/16:761 (SD) yrkandena 6 och 7 i berörda delar. Övriga motionsyrkanden som behandlas i detta yttrande bör avstyrkas av finansutskottet.

När det gäller förslaget i budgetpropositionen om godkännande av avtal med Norge om ändring av avtal om en gemensam marknad för elcertifikat vill vi anföra följande. Näringsutskottet har nyligen tagit ställning till regeringens proposition om ambitionshöjningen för förnybar el och kontrollstation för elcertifikatssystemet (prop. 2015/16:123, bet. 2015/16:NU6). Av nämnda betänkande framgår att vi förordar att riksdagen avslår regeringens förslag om ett nytt finansieringsmål för den förnybara elproduktionen och en anpassning av kvotkurvan i elcertifikatssystemet till det nya målet. Detta motiveras utifrån vår uppfattning att elcertifikatssystemet bör avskaffas och att alla former av subventioner som snedvrider marknaden bör fasas ut. I linje med detta anser

vi inte att riksdagen bör godkänna nämnda avtal mellan Sverige och Norge. Finansutskottet bör enligt oss därför även avstyrka regeringens förslag till ett avtal mellan Norge och Sverige om ändring av avtal om en gemensam marknad för elcertifikat.

3. Ramar för utgiftsområdena 19 Regional tillväxt, 21 Energi och 24 Näringsliv (C)

Helena Lindahl (C) anför:

Sveriges ekonomi är bland de starkaste i Europa, men stora utmaningar ligger fortsatt framför oss. Den svenska konkurrenskraften utmanas när andra länder, bland dem framväxande ekonomier, utvecklas allt snabbare. Trösklarna till arbetsmarknaden är för höga och stänger ute många grupper, däribland ungdomar utan gymnasieutbildning och utrikes födda, två grupper där arbetslösheten är minst dubbelt så hög som i andra grupper. Vårt gemensamma välfärdssystem måste hantera en åldrande befolkning och ojämlik vård och skapa förutsättningar för förbättrade resultat i skolan. Klimatutmaningen kräver därutöver att vi lyckas förena en ökad tillväxt med minskade utsläpp.

Centerpartiet sätter människan i centrum. Vår politik syftar till att bygga ett samhälle som tar till vara varje människas förmåga, där alla får förutsättningar att växa och skapa och där vi gemensamt skapar trygghet och sammanhållning. Det kräver en ansvarsfull ekonomisk politik som bygger upp motståndskraft mot kriser, och det kräver reformer som leder till att fler kommer i arbete. Med fler sysselsatta i näringslivet ökar produktionsförmågan. Därmed vidgas utrymmet för hushållens konsumtion, och de skatteintäkter som finansierar välfärden ökar.

Sverige behöver förnya den ekonomiska politiken. Min och Centerpartiets vision är att Sverige ska bli ett av världens mest framgångsrika länder ekonomiskt, med möjligheter för alla att arbeta och utvecklas. Förutsättningarna för detta är ett näringsliv i frontlinjen för internationell konkurrenskraft och innovation och en bred bas av småföretag som tillåts utvecklas och växa i hela landet. Jag och Centerpartiet vill att Sverige ska vara ett föredöme på miljöområdet och genom konkreta miljöstyrmedel visa att ekonomisk tillväxt, innovation och entreprenörskap går hand i hand med minskade utsläpp, minskade gifter och ekologisk balans. Genom vår politik vill vi skapa välfärd och trygghet för alla i hela landet, dels genom ett ökat välståndsskapande som medger mer resurser till skola, vård och omsorg, dels genom att dessa resurser används bättre.

När det gäller ramarna för de utgiftsområden som näringsutskottet bereder instämmer jag i det som sägs i Centerpartiets motion 2015/16:3223. Jag delar således uppfattningen i motion 2015/16:3223 (C) om att ramen för utgiftsområde 24 Näringsliv 2016 bör minskas med 567 miljoner kronor jämfört med regeringens förslag. Vidare förordar jag, i likhet med vad som sägs i motionen, att ramen för utgiftsområde 21 Energi ökar med 322 miljoner kronor 2016 i förhållande till regeringens förslag. Därtill ställer jag mig bakom

det som anförs i motionen om att ramen för utgiftsområde 19 Regional tillväxt 2016 bör öka med 25 miljoner kronor jämfört med regeringens förslag. Mot bakgrund av det som anförts ovan förordar jag att finansutskottet avstyrker regeringens förslag till utgiftsramar för 2016 och för perioden 2017–2018 för utgiftsområdena 19 Regional tillväxt, 21 Energi och 24 Näringsliv och i stället tillstyrker det förslag som finns i motion 2015/16:3223 (C) yrkandena 3 och 4 i berörda delar. Övriga motionsyrkanden som behandlas i detta yttrande bör avstyrkas av finansutskottet.

När det gäller förslaget i budgetpropositionen om godkännande av avtal med Norge om ändring av avtal om en gemensam marknad för elcertifikat vill jag anföra följande. Näringsutskottet har nyligen tagit ställning till regeringens proposition om ambitionshöjningen för förnybar el och kontrollstation för elcertifikatssystemet (prop. 2015/16:123, bet. 2015/16:NU6). Jag och Centerpartiet vill se mer förnybar energi och på sikt ett helt förnybart energisystem. Mot denna bakgrund har Centerpartiets företrädare i näringsutskottet ställt sig bakom förslaget om en ambitionshöjning inom ramen för elcertifikatssystemet. Däremot är jag och Centerpartiet kritiska till att avtalet innebär att Sverige ska införa skatt på förnybar elproduktion. Detta ska ske genom att man slopar det nu gällande undantaget i lagen (1994:1776) om skatt på energi för sådan el från förnybara energikällor som inte levereras yrkesmässigt. Enligt min uppfattning riskerar detta att hämma den fortsatta utvecklingen av förnybar elproduktion. Beskattningen kommer att slå hårt mot investeringar i ny solenergi, våg- eller vindkraft.

4. Ramar för utgiftsområdena 19 Regional tillväxt, 21 Energi och 24 Näringsliv (FP)

Maria Weimer (FP) anför:

Sveriges ekonomi är bland de starkaste i Europa, men stora utmaningar ligger fortsatt framför oss. Den svenska konkurrenskraften utmanas när andra länder, bland dem framväxande ekonomier, utvecklas allt snabbare. Trösklarna till arbetsmarknaden är för höga och stänger ute många grupper, däribland ungdomar utan gymnasieutbildning och utrikes födda, två grupper där arbetslösheten är minst dubbelt så hög som i andra grupper. Vårt gemensamma välfärdssystem måste hantera en åldrande befolkning och ojämlik vård och skapa förutsättningar för förbättrade resultat i skolan. Klimatutmaningen kräver därutöver att vi lyckas förena en ökad tillväxt med minskade utsläpp.

Jag och Folkpartiet vill att det ska löna sig att driva företag och våga investera. Växande företag betyder fler jobb och tillväxt och i förlängningen ökade skatteintäkter, vilket i sin tur finansierar vår gemensamma välfärd. Sverige ska uppmuntra entreprenörer och företagare genom ett bra företagsklimat, konkurrenskraftiga skatteregler och fungerande finansiella marknader. Det är centralt att villkoren för företag och entreprenörer förbättras. Sverige behöver ett gott näringslivsklimat, vilket också möjliggör

för företagare att skapa riktiga jobb. För Sverige behöver fler jobb, och jobben blir fler när företag startar och växer och när arbetsgivare vågar anställa.

Tack vare vattenkraften, kärnkraften och investeringar i förnybar el har Sverige en säker, effektiv elproduktion med små utsläpp av växthusgaser till konkurrenskraftiga priser. Näringsliv och privatpersoner måste kunna lita på en trygg elförsörjning med hög leveranssäkerhet till rimliga priser alla årets dagar. En långsiktig och stabil energiförsörjning är avgörande för klimatet, svenska jobb och svensk konkurrenskraft och därmed för tillväxt och välfärd. Visionen för energipolitiken bör vara en långsiktigt hållbar och klimatneutral energiförsörjning med högsta möjliga försörjningstrygghet och energisäkerhet.

Den politik jag förordar framgår av Folkpartiets motion 2015/16:3244. Jag delar således uppfattningen i nyssnämnda motion om att ramen för utgiftsområde 24 Näringsliv 2016 bör minskas med 623 miljoner kronor jämfört med regeringens förslag. Vidare förordar jag, i likhet med vad som anförs i motionen, att ramen för utgiftsområde 21 Energi 2016 bör minskas med 194 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. För utgiftsområde 19 Regional tillväxt avviker inte Folkpartiets förslag till utgiftsram för 2016 från regeringens förslag. Mot bakgrund av det som anförts ovan förordar jag att finansutskottet avstyrker regeringens förslag till utgiftsramar för 2016 och för perioden 2017–2018 för utgiftsområdena 21 Energi och 24 Näringsliv och i stället tillstyrker det förslag som finns i motion 2015/16:3244 (FP) yrkandena 3 och 4 i berörda delar. Övriga motionsyrkanden som behandlats i detta yttrande bör avstyrkas av finansutskottet.

När det gäller förslaget i budgetpropositionen om godkännande av avtal med Norge om ändring av avtal om en gemensam marknad för elcertifikat vill jag anföra följande. Näringsutskottet har nyligen tagit ställning till regeringens proposition om ambitionshöjningen för förnybar el och kontrollstation för elcertifikatssystemet (prop. 2015/16:123, bet. 2015/16:NU6). Av nyssnämnda betänkande framgår att Folkpartiets företrädare i näringsutskottet förordar att riksdagen avslår regeringens förslag om ett nytt finansieringsmål för den förnybara elproduktionen och en anpassning av kvotkurvan i elcertifikatssystemet till det nya målet. Det nu gällande målet inom elcertifikatssystemet är mycket ambitiöst, och arbetet bör inriktas på att nå detta mål. Jag och Folkpartiet anser därmed att den nu gällande ambitionsnivån inom elcertifikatssystemet bör kvarstå. I linje med detta anser jag inte att riksdagen bör godkänna nämnda avtal mellan Sverige och Norge. Finansutskottet bör enligt mig därför även avstyrka regeringens förslag till ett avtal mellan Norge och Sverige om ändring av avtal om en gemensam marknad för elcertifikat.

BILAGA 19

Arbetsmarknadsutskottets yttrande 2015/16:AU1y

Utgiftsramar för utgiftsområdena 13 Jämställdhet och nyanlända invandrares etablering och 14 Arbetsmarknad och arbetsliv m.m.

Till finansutskottet

Finansutskottet har gett arbetsmarknadsutskottet tillfälle att yttra sig över Budgetpropositionen för 2016 (prop. 2015/16:1 Förslag till statens budget, finansplan och skattefrågor) samt de motioner som har väckts med anledning av propositionen, i de delar de berör utskottets beredningsområde. Budgetpropositionen för 2016 bygger på en överenskommelse mellan regeringspartierna och Vänsterpartiet.

Arbetsmarknadsutskottet begränsar sitt yttrande till de förslag i budgetpropositionen och motionerna som gäller utgiftsramarna för 2016 samt de preliminära utgiftsramarna för 2017 och 2018 som föreslås för utgiftsområdena 13 Jämställdhet och nyanlända invandrares etablering och 14 Arbetsmarknad och arbetsliv. Även vissa förslag på budgetens inkomstsida kommenteras i de delar de berör utskottets beredningsområde.

Utskottet föreslår att finansutskottet tillstyrker att riksdagen för budgetåret 2016 beslutar om utgiftsramar för utgiftsområdena 13 Jämställdhet och nyanlända invandrares etablering och 14 Arbetsmarknad och arbetsliv, godkänner de preliminära utgiftsramarna för respektive utgiftsområde för 2017 och 2018 samt godkänner inkomstberäkningarna i berörda delar i enlighet med vad som föreslås i budgetpropositionen. Motionärernas förslag bör avstyrkas i motsvarande delar.

I yttrandet finns fem avvikande meningar (M, SD, C, FP, KD).

Utskottets överväganden

Propositionen

I proposition 2015/16:1 Förslag till statens budget, finansplan och skattefrågor föreslår regeringen att riksdagen beslutar att ramen för utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrares etablering ska vara ca 21 070 miljoner kronor 2016 och att ramen för utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv ska vara ca 79 681 miljoner kronor 2016 (förslagspunkt 6).

Förslaget innebär en ökning med ca 4 309 miljoner kronor för utgiftsområde 13 och en ökning med ca 10 367 miljoner kronor för utgiftsområde 14 i förhållande till ramen för innevarande budgetår inklusive redan beslutade[1] och föreslagna[2] ändringsbudgetar.

Vidare föreslår regeringen att riksdagen godkänner de preliminära utgiftsramarna för 2017-2018 (förslagspunkt 9).

I propositionen föreslår regeringen också att riksdagen godkänner beräkningen av budgetens inkomster för 2016 och den preliminära beräkningen av inkomster i statens budget för 2017 och 2018 (förslagspunkterna 4 och 5).

Den högre nivån för utgiftsområde 13 beror till stor del på en kraftig tillströmning av asylsökande och som en konsekvens av detta ett ökat antal kommunmottagna liksom ökade utgifter för kommunersättningar.

Den högre nivån för utgiftsområde 14 beror till stor del på ökade utgifter för arbetsmarknadspolitiska program och insatser. Övriga förändringar beror bl.a. på tekniska justeringar i den meningen att stöden nystartsjobb och yrkesintroduktionsanställningar redovisas som anslag på utgiftssidan i stället för på inkomstsidan av statens budget, vilket ger en förändring på knappt 7 miljarder kronor (tabell 8.3 och avsnitt 12.5 i propositionen).

Regeringen vill investera i jobben. Målsättningen är att antalet personer som arbetar och antalet arbetade timmar i ekonomin ska öka så mycket att Sverige 2020 är det EU-land som har lägst arbetslöshet. För 2015 och 2016 gör regeringen bedömningen att arbetslösheten kommer att minska till följd av att sysselsättningen förväntas öka väsentligt snabbare än arbetskraften.

På grund av krig och oro i omvärlden väntas ett stort antal människor med skyddsbehov att söka sig till Sverige, vilket påverkar politiken inte minst inom utgiftsområdena 13 och 14. Förutom att asylrätten är en grundläggande mänsklig rättighet poängterar regeringen att om migrationens potential tas till vara ger den förutsättningar att lätta på försörjningsbördan av en åldrande befolkning och det demografiska trycket på de offentliga finanserna senareläggs.

[1] Vårändringsbudget för 2015 (prop. 2014/15:99, bet. 2014/15:FiU21, rskr. 2014/15:316).
[2] Höständringsbudget för 2015 (prop. 2015/16:2).

I propositionen lyfter regeringen fram ett antal viktiga reformer, och vilka effekter dessa får för anslagsnivåerna och utgiftsramarna i förhållande till 2015 års ekonomiska vårproposition (tabell 8.11 i propositionen).

Inom utgiftsområde 13 prioriteras ett bättre mottagande och snabbare etablering. Regeringen avser att lämna förslag till en ny lag som innebär att kommuner kan anvisas att ta emot nyanlända för bosättning, oavsett om det finns en överenskommelse om mottagande eller inte. I budgetpropositionen föreslår regeringen bl.a. en kraftigt höjd schablonersättning för kommunmottagande av nyanlända, vilket sammantaget innebär anslagsökningar med 1 071 miljoner kronor 2016. Samtidigt föreslås att den prestationsbaserade ersättningen tas bort vilket ger anslagsminskar med 653 miljoner kronor 2016.

För nyanlända med utbildning eller yrkeserfarenhet som efterfrågas på arbetsmarknaden vill regeringen i samarbete med parterna satsa på snabbare vägar till det första arbetet, ett s.k. snabbspår. Sammantaget innebär denna satsning anslagsökningar med 261 miljoner kronor. Utbildningar och kompetens behöver valideras snabbare för att säkerställa en snabbare etablering, varför regeringen föreslår en permanent satsning för detta ändamål.

Vidare behöver matchningen mellan individens kompetens och arbetsmarknadens behov fungera bättre. Att det finns möjligheter till kompletterande utbildning för personer med utländsk utbildning är en del av matchningen, och för detta föreslår regeringen en satsning som successivt byggs ut.

Regeringen prioriterar insatser för jämställdhet och framhäver att Sverige har en feministisk regering med tydliga ambitioner att verka för jämställdhet mellan kvinnor och män. I genomförandet av en feministisk politik ingår bl.a. att i budgetförfarandet integrera och utvärdera politikens jämställdhetseffekter liksom att verka för en omfördelning av inkomster och utgifter, s.k. jämställdhetsbudgetering. För att upprätthålla ett gediget och kunskapsbaserat utvecklingsarbete på området avsätter regeringen särskilda resurser fr.o.m. 2016.

Principen om människors lika värde är grundläggande för regeringens arbete. Regeringen vill stärka arbetet mot diskriminering på alla nivåer, bl.a. genom ökade resurser till Diskrimineringsombudsmannen (DO) samt till lokala verksamheter mot diskriminering, s.k. antidiskrimineringsbyråer.

Att investera i jobben inom utgiftsområde 14 innebär enligt regeringen att investera i kompetens och matchning. På samma gång som arbetslösheten är hög är antalet lediga jobb fler än någonsin tidigare. Regeringen betonar därför att matchningen mellan individens kompetens och arbetsmarknadens behov måste förbättras.

Samhället har ett ansvar för att se till att det finns tillräckligt med utbildningsmöjligheter, samtidigt som personer som behöver stärka sin ställning i arbetslivet också själva har ansvar för att använda och förvalta dessa möjligheter. I sammanhanget uppmärksammar regeringen att arbetslösheten har blivit alltmer ojämnt fördelad; andelen arbetslösa med små jobbchanser

har ökat. En av de stora utmaningarna är att rusta och matcha den stora grupp arbetslösa som saknar relevant utbildning.

När det gäller arbetslösa ungdomar satsar regeringen på ett kunskapslyft inom ramen för utbildningskontrakt och traineejobb. Syftet med satsningarna är att ungdomarna ska slutföra sin gymnasieutbildning eller kombinera yrkesutbildning och arbete inom välfärds- och bristyrken.

Även för de långtidsarbetslösa krävs det ofta utbildning för att möjligheterna att hitta ett jobb ska öka. Regeringen satsar därför bl.a. på möjligheten att deltidsstudera vid sidan av deltagande i jobb- och utvecklingsgarantin och yrkesinriktade kurser på folkhögskola. Sammantaget innebär dessa satsningar på långtidsarbetslösa anslagsökningar med 166 miljoner kronor 2016. Medel avsätts också för extratjänster inom välfärden.

Många långtidsarbetslösa har någon form av funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga. För dessa personer är de s.k. lönestöden ofta helt avgörande för att öka möjligheterna att få en anställning. Regeringen föreslår en ökad satsning på lönestöden och det särskilda introduktions- och uppföljningsstödet (SIUS) med 400 miljoner kronor 2016. För samma målgrupp föreslås även anslagsökningar med 300 miljoner kronor 2016 till Samhall för att fler ska kunna få anställning.

På budgetens inkomstsida föreslår regeringen ett antal förändringar med koppling till utskottets beredningsområde, bl.a. att jobbskatteavdraget ska trappas av för höga inkomster (över ca 50 000 per månad), vilket beräknas öka skatteintäkterna med 2,71 miljarder kronor 2016. Dessutom föreslås det att ingen uppräkning ska ske vid bestämmandet av den nedre skiktgränsen för statlig inkomstskatt för 2016, vilket beräknas öka intäkterna till 1,67 miljarder kronor 2016. Förutom offentligfinansiella skäl anges bl.a. också att ändringarna bidrar till att minska den ekonomiska skillnaden mellan kvinnor och män (avsnitten 6.3.4 och 6.5.4 i propositionen).

Regeringen föreslår även förändringar av det s.k. husavdraget. RUT-avdraget sänks till 25 000 kronor per år för personer under 65 år. Dessutom ska avdraget inte omfatta matlagning eller vissa städ- och rengöringsarbeten. Som skäl för ett lägre tak anges bl.a. fördelningspolitiska motiv i den meningen att avdraget bör riktas mer mot genomsnittliga hushålls behov av hushållsarbete. Vad gäller ROT-avdraget föreslås en sänkt subventionsgrad, från 50 procent till 30 procent, vid köp av dessa tjänster. De höga och ökande kostnaderna för avdraget, dvs. offentligfinansiella skäl, anges som motiv till förändringen (avsnitt 6.2.5 i propositionen). Sammantaget beräknas förändringarna av husavdraget öka skatteintäkterna med 5,66 miljarder kronor 2016 (avsnitt 6.2.7 i propositionen).

Vidare föreslår regeringen en särskild löneskatt på löner, arvoden, förmåner och andra ersättningar för arbete till personer som vid årets ingång har fyllt 65 år. Som skäl för förslaget anger regeringen, förutom offentligfinansiella skäl, att man vill uppnå en ökad likformighet i skattesystemet. Den offentligfinansiella nettoeffekten av åtgärden beräknas till 1,77 miljarder kronor 2016 (tabell 6.14 i propositionen).

Regeringen föreslår också att slopandet av nedsättningen av socialavgifterna för unga tidigareläggs. Förutom offentligfinansiella skäl (intäkterna beräknas till 0,39 miljarder kronor 2016) anges också att ändringen förenklar socialavgiftsuttaget vid sommarbete.

Budgetpropositionen för 2016 bygger på en överenskommelse mellan regeringspartierna och Vänsterpartiet.

Motionerna

Oppositionspartierna (M, SD, C, FP, KD) har presenterat var sin budgetmotion för 2016. I respektive motion lämnar dessa partier förslag till nivåer på utgiftsramar för utgiftsområdena 13 och 14 som skiljer sig från regeringens förslag. Dessa förslag, liksom förslagen till preliminära utgiftsramar för respektive utgiftsområde åren därefter, framgår av tabellerna 1–4 nedan.

Tabell 1 Förslag till utgiftsram för utgiftsområde 13

Tusental kronor

		Avvikelser från propositionens ram				
År	**Regeringen**	**M**	**SD**	**C**	**FP**	**KD**
2016	21 070 265	–1 025 000	–10 404 000	–101 000	–699 000	–1 176 000

Källor: Prop. 2015/16:1, mot. 2015/16:3043, mot. 2015/16:761, mot. 2015/16:3223, mot. 2015/16:3244 och mot. 2015/16:2512.

Tabell 2 Förslag till utgiftsram för utgiftsområde 14

Tusental kronor

		Avvikelser från propositionens ram				
År	**Regeringen**	**M**	**SD**	**C**	**FP**	**KD**
2016	79 681 475	–3 945 000	–1 371 000	–6 341 000	–5 776 000	–2 399 000

Källor: Prop. 2015/16:1, mot. 2015/16:3043, mot. 2015/16:761, mot. 2015/16:3223, mot. 2015/16:3244 och mot. 2015/16:2512.

Tabell 3 Förslag till preliminära utgiftsramar för utgiftsområde 13

Miljoner kronor

		Avvikelser från propositionens ram				
År	**Regeringen**	**M**	**SD**	**C**	**FP**	**KD**
2017	28 292	–1 913	–18 069	–1 916	–1 051	–1 723
2018	31 159	–2 729	–24 078	–2 953	–1 492	–2 177
2019	29 864	–2 058		–2 856		–2 305

Källor: Prop. 2015/16:1, mot. 2015/16:3043, mot. 2015/16:761, mot. 2015/16:3223, mot. 2015/16:3244 och mot. 2015/16:2512.
Kommentar: Regeringens förslag till riksdagen gäller preliminära utgiftsramar för 2017 och 2018. Beloppet för 2019 är en beräkning.

Tabell 4 Förslag till preliminära utgiftsramar för utgiftsområde 14

Miljoner kronor

		Avvikelser från propositionens ram				
År	**Regeringen**	**M**	**SD**	**C**	**FP**	**KD**
2017	80 072	–5 296	–2 100	–8 020	–8 717	–3 684
2018	80 682	–5 976	+538	–8 534	–9 744	–3 843
2019	81 339	–6 116		–8 888		–3 879

Källor: prop. 2015/16:1; mot. 2015/16:3043; mot. 2015/16:761; mot. 2015/16:3223; mot. 2015/16:3244 och mot. 2015/16:2512.
Kommentar: Regeringens förslag till riksdagen gäller preliminära utgiftsramar för 2017 och 2018. Beloppet för 2019 är en beräkning.

Nedan redovisas partiernas viktigaste skiljelinjer i förhållande till regeringens förslag med betoning på de delar som påverkar de alternativa ramnivåerna och större skillnader i förhållande till regeringen på budgetens inkomstsida.

I ett gemensamt avsnitt i respektive partimotion framför allianspartierna sin syn bl.a. på behovet av stärkta drivkrafter och sänkta trösklar in på arbetsmarknaden. Efter ett framgångsrikt reformarbete under två mandatperioder, där en stor del av det breda utanförskapet kunde brytas, är det enligt allianspartierna nu dags att gå vidare med reformer för de som står långt ifrån arbetsmarknaden, särskilt unga utan gymnasiekompetens och utrikes födda.

Prioriteringen måste i första hand vara att skapa jobb på den ordinarie arbetsmarknaden, inte temporära platser inom ramen för ineffektiva arbetsmarknadsåtgärder. En viktig utgångspunkt för allianspartierna är att drivkrafterna för att arbeta måste alltid vara starkare än drivkrafterna att vara frånvarande från arbetsmarknaden.

Vidare måste alla få chansen att komma i jobb. Trösklarna in på den svenska arbetsmarknaden är enligt allianspartierna för höga – flexibiliteten är låg och kompetenskraven blir allt högre. Möjligheter till utbildning är viktigt men det krävs enligt allianspartierna också en arbetsmarknad som erbjuder fler arbetstillfällen också för de med en kortare utbildning.

Allianspartierna anser att regeringens politiska prioriteringar är oroande och riskerar att försämra förutsättningarna för jobbskapande, inte minst för de arbetsgivare som vill anställa de grupper som behöver mest hjälp in på arbetsmarknaden.

I partimotionen 2015/16:3043 av Anna Kinberg Batra m.fl. uppmärksammar Moderaterna vad man kallar det nya utanförskapet, med vilket avses att arbetslösheten hos personer med förgymnasial utbildning ökar medan den minskar i andra grupper, och gruppen utrikes födda ökar som andel av arbetslösheten. De höga trösklarna in på arbetsmarknaden, exempelvis få jobb som kan utföras med lägre utbildning, blir särskilt problematiska för dessa grupper. Enligt Moderaterna krävs det fler nya vägar in på arbetsmarknaden och ökade drivkrafter för företag att anställa.

För utgiftsområde 13 föreslår Moderaterna en ram som ligger 1 025 miljoner kronor lägre än regeringens förslag.

Partiet har i vissa delar omprövat sin integrationspolitik, bl.a. genom en tydligare arbetslinje och förslag om ett mer kostnadseffektivt mottagande. Statens ansvar för nyanländas etablering bör utökas från dagens två till tre år, vilket bl.a. underlättar för kommunerna vilket i sin tur kan bidra till att kommunplaceringar går snabbare och fler kan påbörja sina etableringsinsatser. Vidare vill Moderaterna ha kvar den prestationsbaserade ersättningen för att underlätta för de kommuner som tar emot flest nyanlända.

För att öka drivkrafterna till jobb bland nyanlända vill Moderaterna återinföra jobbstimulansen i etableringsersättningen, vilket innebär att en nyanländ kan arbeta under sex månader utan att förlora sin ersättning.

För utgiftsområde 14 föreslår Moderaterna en ram som ligger 3 945 miljoner kronor lägre än regeringens förslag.

Till de reformer som bör utvecklas hör yrkesintroduktionsanställningarna – möjligheten att lära sig jobbet på jobbet – som partiet vill ska gälla även för nyanlända och långtidsarbetslösa. En ny reform som Moderaterna vill införa är s.k. matchningsanställningar, vilka ska vara subventionerade tidsbegränsade anställningar hos en aktör, t.ex. ett rekryteringsföretag, inom ramen för vilka det erbjuds handledning, kompetensutveckling och intensifierade förmedlings- och matchningsinsatser.

Delvis som ett komplement till yrkesintroduktionsanställningarna vill Moderaterna införa en ny anställningsform, en ”Förstajobbetanställning”, vilken ska vara tidsbegränsad och innehålla vissa utbildningsinslag som Arbetsförmedlingen och Komvux får i uppdrag att ansvara för. Enligt förslaget ställs det inga krav på kollektivavtal för de arbetsgivare som väljer att anställa medarbetare genom en Förstajobbet-anställning.

I fråga om arbetslöshetsförsäkringen betonar Moderaterna dess funktion som en effektiv omställningsförsäkring. Nivån på taket i ersättningen samt ersättningens avtrappning bör enligt partiet fortsatt vara sådan att den tydligt uppmuntrar till att söka och skaffa jobb. Därför föreslår Moderaterna att ersättningen sänks.

Den låga flexibiliteten på arbetsmarknaden hör enligt Moderaterna till svagheterna i den svenska modellen. För att i någon mån sänka trösklarna in på arbetsmarknaden vill partiet förlänga tiden för provanställningar från sex till tolv månader.

För att öka drivkrafterna att ta det första jobbet vill Moderaterna införa ett ”Förstajobbetavdrag” som innebär en tydlig skattelättnad riktad till dem med låga arbetsinkomster. Avdraget säkerställer enligt partiet att de som vill – och bör – ta klivet in på arbetsmarknaden får tydliga ekonomiska drivkrafter att också göra det.

På budgetens inkomstsida vill partiet även sänka arbetsgivaravgifterna för ungdomar under 21 år, dvs. för de allra yngsta. För de med begränsad utbildningsbakgrund eller för de som varit borta länge från arbetsmarknaden framhäver Moderaterna betydelsen av RUT-avdraget, varför man förslår att det ska utvidgas till att gälla även flyttjänster.

I partimotion 2015/16:761 av Jimmie Åkesson m.fl. avvisar Sverigedemokraterna flertalet av regeringens förslag som man menar slår mot sysselsättningen – det gäller bl.a. förändringarna i husavdraget, jobbskatteavdraget och löneskatten för äldre. Regeringens ensidiga fokus på en oekonomisk och inhuman massinvandring måste enligt partiet brytas och inom arbetsmarknadspolitiken måste det till satsningar som leder till verkliga jobb i stället för låtsasjobb inom olika program.

För utgiftsområde 13 föreslår Sverigedemokraterna en utgiftsram som är 10 404 miljoner kronor lägre än regeringens förslag.

I fråga om asylinvandringen vill Sverigedemokraterna ställa tydligare krav på att förstalandsprincipen följs och kombinera detta med skärpt gränsbevakning. På så sätt beräknar partiet kunna minska asylinvandringen med omkring 95 procent i princip omedelbart. Samtidigt bör arbetskraftsinvandringen från tredjeländer moderniseras till att ha fokus på hög- i stället för lågkvalificerad arbetskraft. Med denna enligt partiet mer realistiska inriktning på invandringspolitiken kommer behovet av en aktiv och kostsam integrationspolitik att upphöra. I praktiken innebär detta att integrationspolitiken i dess nuvarande form helt ska slopas.

För utgiftsområde 14 föreslår Sverigedemokraterna en utgiftsram som är 1 371 miljoner kronor lägre än regeringens förslag.

Till de reformer som föreslås hör förändringar av arbetslöshetsförsäkringen, vilken enligt partiet bör vara obligatorisk och betraktas som en del av socialförsäkringssystemet och därmed vara helt skattefinansierad. Sverigedemokraterna vill också vidareutveckla stödet till start av näringsverksamhetstart (start-eget-bidraget) och låta det omfatta unga redan från 20 år och dessutom låta det gälla i nio månader i stället för nuvarande sex månader.

Partiet föreslår även införandet av lärlingsjobb som ska möjliggöra för en arbetsgivare att anställa en ung lärling i tolv månader i stället för dagens sex och där arbetsgivaravgiften är helt avskaffad. Enligt förslaget ska lärlingsanställningen också kunna ges som provanställning i upp till ett år.

På arbetsmiljöområdet anser Sverigedemokraterna att det behövs flera förstärkningar. För att kontrollera att arbetsmiljölagstiftningen följs behöver Arbetsmiljöverkets anslag ökas så att fler arbetsplatsbesök kan genomföras. Förslag läggs även om ett arbetsmiljöbidrag riktat till företagen för att uppmuntra till ett aktivt arbete för en bättre arbetsmiljö. För att främja forskning på området vill partiet också inrätta ett nationellt kunskapscenter för arbetsmiljö.

På budgetens inkomstsida vill Sverigedemokraterna bl.a. avskaffa löneavgiften som en del av arbetsgivaravgiften samt helt avskaffa arbetsgivaravgiften för provanställningar inom ramen för de lärlingsjobb som partiet vill införa.

För Centerpartiet i partimotionen 2015/16:3223 av Anders W Jonsson m.fl. är de små och växande företagen centrala för jobben – de skapas, som man uttrycker det, underifrån och inte ovanifrån av staten. Under de senaste två

mandatperioderna har det enligt partiet blivit enklare och lönsammare att driva företag men reformarbetet måste fortsätta och de ekonomiska incitamenten ytterligare förbättras.

För utgiftsområde 13 föreslår Centerpartiet en ram som ligger 101 miljoner kronor lägre än regeringens förslag.

När det gäller fördelningen av flyktingmottagandet mellan kommunerna anser Centerpartiet att det bör vara jämnare, men i dagsläget förespråkar partiet ingen tvingande reglering. Centerpartiet menar att kommunerna i förhållande till staten bör ta ett större ansvar för integrationen och till fullo kompenseras för detta.

I fråga om etableringsuppdraget vill partiet omfördela omfattande resurser till det civila samhället som spelar en viktig roll i integrationsarbetet, bl.a. genom att skapa mötesplatser och förhindra att sociala barriärer mellan människor med olika bakgrund växer sig starka.

Centerpartiet vill även återinföra jobbstimulansen i etableringsersättningen, vilket innebär att en nyanländ kan arbeta under sex månader utan att förlora sin ersättning.

För utgiftsområde 14 föreslår Centerpartiet en utgiftsram som ligger 6 341 miljoner kronor lägre än regeringens förslag.

Centerpartiet anser att det behövs en ny giv på arbetsmarknaden och att det inte minst är matchningen och flexibiliteten som måste förbättras. För att finansiera alternativa förmedlingsaktörer föreslås det att en jobbfixarpeng införs. Tanken är att jobbfixarpengen följer med den arbetssökande så att denne kan välja önskad förmedlare. Arbetsförmedlingens myndighetsutövning kan på detta sätt förtydligas och inriktas mot certifiering, kontroll och resultatorienterad styrning av fristående arbetsförmedlare.

Till de reformer Centerpartiet vill utveckla hör yrkesintroduktionsanställningarna – möjligheten att lära sig jobbet på jobbet – som partiet vill ska gälla även för nyanlända och långtidsarbetslösa.

För de långtidsarbetslösa vill Centerpartiet pröva s.k. matchningsanställningar, vilka ska vara subventionerad tidsbegränsade anställningar hos en aktör, t.ex. ett rekryteringsföretag, inom ramen för vilka det erbjuds handledning, kompetensutveckling och intensifierade förmedlings- och matchningsinsatser.

Arbetsrätten är enligt Centerpartiet orättvis på så sätt att den hindrar de som ofta har en svag ställning på arbetsmarknaden, dvs. ungdomar och nyanlända, att få ett fast jobb. Centerpartiet anser att om inte parterna på egen hand gör tillräckligt för att sänka trösklarna till arbetsmarknaden måste politiken träda in.

På budgetens inkomstsida föreslår Centerpartiet bl.a. att arbetsgivaravgifterna slopas helt de första två åren när en enmansföretagare anställer sin första medarbetare. När det gäller RUT-avdraget vill Centerpartiet utveckla det till att även innefatta it-tjänster och flyttjänster. På så sätt menar partiet att det skapas ännu fler jobb i ännu fler branscher. Centerpartiet vill även återinföra nedsättningen av arbetsgivaravgifterna för unga.

I partimotion 2015/16:3244 av Jan Björklund m.fl. konstaterar Folkpartiet att efter åtta år med alliansregeringen är sysselsättningsgraden i Sverige högst i EU. Det finns dock enligt partiet betydande strukturella problem på den svenska arbetsmarknaden som gör att grupper som står långt från arbetsmarknaden, bl.a. långtidsarbetslösa, utrikes födda, personer utan gymnasieutbildning och personer med funktionsnedsättning, fortsatt har stora svårigheter att få ett jobb.

Enligt Folkpartiet riskerar regeringens förslag att förstärka dessa problem; i stället för reformer som stärker sysselsättningen och minskar utanförskapet går regeringen åt motsatt håll och försvårar och fördyrar jobbskapande, bl.a. genom skattehöjningarna mot 1 miljon löntagare och förslag som ger ökande kostnader för att anställa liksom försämrade förutsättningar för ROT- och RUT-tjänster.

För utgiftsområde 13 föreslår Folkpartiet en ram som ligger 699 miljoner kronor lägre än regeringens förslag.

Flyktingmottagandet är ett nationellt åtagande och ansvaret måste vara gemensamt. Folkpartiet anser att många kommuner tar ett stort ansvar, medan andra inte gör tillräckligt. Denna nuvarande extraordinära situation kräver enligt partiet mer av alla, varför staten ytterst ska kunna ålägga kommuner att ta emot fler.

För att ge bättre förutsättningar att ta emot fler nyanlända anser Folkpartiet att det statliga stödet till kommunerna bör öka. Till skillnad från regeringen vill man dock ha både en prestationsbaserad del och en höjd schablonersättning per nyanländ.

För utgiftsområde 14 föreslår Folkpartiet en ram som ligger 5 776 miljoner kronor lägre än regeringens förslag.

Folkpartiet avvisar regeringens utbyggnad av de arbetsmarknadspolitiska åtgärderna, vilka enligt partiet främst bidrar till att den öppna arbetslösheten ersätts av en dold arbetslöshet. För ett framgångsrikt politiskt reformarbete gällande arbetsmarknadspolitiken menar Folkpartiet att det behövs ett nytt sysselsättningsmål. Att som den nuvarande regeringen fokusera på andelen arbetslösa av arbetskraften och dessutom sätta detta i relation till andra länder riskerar enligt Folkpartiet att politiken missar att identifiera och bekämpa ett bredare utanförskap.

Politiken måste i stället ha som mål att så många arbetsföra som möjligt ska komma i arbete, varför partiet föreslår ett mål för sysselsättningsgraden specificerat för olika befolkning- och åldersgrupper. Folkpartiets sysselsättningsmål innebär bl.a. att 350 000 jobb behöver skapas redan till 2020 för att 5,2 miljoner människor då ska vara sysselsatta.

Vidare behöver arbetsmarknaden enligt Folkpartiet mer av flexibilitet. Den nuvarande låga graden av exempelvis löneflexibilitet riskerar enligt partiet att bidra till högre arbetslöshet än nödvändigt under perioder av låg efterfrågan. Folkpartiet avser att i regeringsställning bjuda in till trepartssamtal för ökad lönespridning.

Det är framför allt på budgetens inkomstsida som Folkpartiet genom ett antal förslag vill stärka arbetslinjen och uppmuntra jobbskapande. Partiet vill bl.a. höja brytpunkten för den statliga inkomstskatten och införa ett förhöjt jobbskatteavdrag för äldre. Det enligt Folkpartiet mycket framgångsrika RUT-avdraget föreslås utvidgas till att gälla även flyttjänster.

I Kristdemokraternas partimotion 2015/16:2512 av Andreas Carlson m.fl. betonas arbetets värde för den enskildes utveckling och dess betydelse för ungas möjlighet att bilda familj. Av bl.a. dessa skäl anser partiet att den höga ungdomsarbetslösheten är särskilt bekymmersam.

Kristdemokraterna avvisar flertalet av regeringens reformer, inte minst de på inkomstsidan som man menar är direkt jobbfientliga. Dessutom anser partiet att regeringens arbetslöshetsmål i kombination med ökade ersättningar till de som står utanför arbetsmarknaden riskerar att minska arbetskraftsdeltagandet. Partiet vill öka arbetskraftsdeltagandet genom bredare vägar till arbete.

För utgiftsområde 13 föreslår Kristdemokraterna en utgiftsram som är 1 176 miljoner kronor lägre än regeringens förslag.

Kristdemokraterna välkomnar regeringens förslag om en höjd ersättning till kommunerna som möjliggör ett bättre mottagande av nyanlända. Till skillnad från regeringen vill man dock ha både en prestationsbaserad del och en höjd schablonersättning per nyanländ.

För att öka jobbchanserna och därigenom förbättra integrationen föreslår partiet ett etableringsavdrag som innebär att en nyanländ under sina första fem år har möjlighet att tjäna upp till en halv miljon kronor skattefritt. För att finansiera etableringsavdraget och för att stärka drivkrafterna till arbete föreslås en sänkning av etableringsersättningen med 35 kronor per dag.

För utgiftsområde 14 föreslår Kristdemokraterna en utgiftsram som är 2 399 miljoner lägre än regeringens förslag.

De ökningar av lönestöden som regeringen har aviserat, vilka inkluderar såväl lönebidrag, trygghetsanställning och utvecklingsanställning som offentligt skyddat arbete, menar partiet inte är tillräckliga. Kristdemokraterna vill i högre grad gå den s.k. FunkA-utredningen till mötes och föreslår därför en ökning av lönestöden utöver regeringens förslag.

Flertalet av Kristdemokraterna förslag till jobbskapande reformer ligger på budgetens inkomstsida. För att öka drivkrafterna för ungdomar att söka och ta ett första arbete föreslås att ungdomar under 25 år får tjäna sin första halvmiljon kronor skattefritt. Partiet vill även behålla de sänkta arbetsgivaravgifterna för ungdomar under 22 år.

För att sänka trösklarna för dem som står långt från arbetsmarknaden vill Kristdemokraterna införa ett nystartsavdrag – ett förstärkt jobbskatteavdrag för dem som går från långtidsarbetslöshet till arbete. För varje månad utöver ett års arbetslöshet får den enskilde två månaders förstärkt jobbskatteavdrag när personen börjar arbeta.

Inte minst för de unga och nyanlända menar Kristdemokraterna att det är viktigt att värna tjänstesektorn. Här har t.ex. RUT-avdraget öppnat nya

marknader och skapat förutsättningar för nya företag och jobb. Partiet föreslår att RUT-avdraget utökas till att gälla även tvätteritjänster utanför hemmet.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill inledningsvis framhålla att reformerna i budgetpropositionen är fullt finansierade, och utskottet bedömer att de på lång sikt kommer att få en positiv effekt på den makroekonomiska utvecklingen. Det är mot denna bakgrund som höjningen av ramen för utgiftsområdena 13 och 14 liksom förändringarna på budgetens inkomstsida ska betraktas.

Utskottet noterar att regeringen för 2016 föreslår en ram för utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrares etablering om ca 21 miljarder kronor och en ram för utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv om ca 80 miljarder kronor.

Utskottet lämnar i det följande sin övergripande bedömning av ramnivåerna och vissa reformer för att senare i betänkanden, 2015/16:AU1 respektive 2015/16:AU2 återkomma till en mer detaljerad behandling av regeringens förslag.

Den europeiska flyktingkrisen har nu utvecklats till en katastrof som pågår mitt ibland oss. Utskottet noterar att varje dag kommer det ca 1 500 människor till Sverige för att söka asyl. Det är uppenbart att vårt land genomgår en oerhörd prövning. Oavsett hur många människor som söker skydd i vårt land ska mottagandet av nyanlända ske på ett värdigt sätt; sovplatser och bostäder ska ordnas och skolundervisning ska vara på plats.

För att mottagandet och etableringen av nyanlända ska bli så bra som möjligt är det enligt utskottets mening viktigt att Europas länder liksom Sveriges kommuner delar på ansvaret. Utskottet välkomnar den betydande förstärkningen av ersättningen till kommunerna för flyktingmottagandet. Utskottet ställer sig också positivt till förslaget om att kommuner ska kunna anvisas att ta emot nyanlända invandrare för bosättning, oavsett om det finns en överenskommelse om mottagande eller inte.

Utskottet noterar även att regeringen den senaste tiden vidtagit ytterligare åtgärder för att hantera den uppkomna situationen på bästa sätt – samtal med Sveriges kommuner och berörda myndigheter pågår, liksom överläggningar med ansvarstagande oppositionspartier. Utskottet anser liksom regeringen att det krävs en nationell samling för att förbättra och snabba på nyanländas etablering.

Utskottet vill betona att asylrätten är en grundläggande mänsklig rättighet som är stadgad i internationella konventioner. Därutöver vill utskottet liksom regeringen framhålla potentialen och möjligheten att investera i framtiden som migrationen innebär. Den samlade forskningen ger vid handen att invandring bidrar till Sverige bl.a. genom att stärka arbetsmarknadens kompetensförsörjning, sänka den demografiska försörjningskvoten, öka importen och exporten av såväl varor som tjänster samt öka mångfalden, kreativiteten och innovationsförmågan (se t.ex. Strömbäck 2015). Det finns alltså inget

motsatsförhållande mellan solidaritet, en generös migrations- och integrationspolitik och en dynamisk svensk samhällsekonomi. Det är inte bara invandrare som behöver Sverige utan också Sverige som behöver invandring. Och ju bättre integrationen fungerar, desto mer vinner alla på det.

När det gäller arbetslösheten noterar utskottet att den trots en positiv utveckling fortfarande är hög, samtidigt som antalet lediga jobb är fler än någonsin tidigare. En allt större del av de arbetslösa har i dag en svag förankring på arbetsmarknaden och många saknar den kompetens som arbetsgivarna efterfrågar. Långtidsarbetslösheten är väsentligt högre bland personer med ofullständig gymnasieutbildning, personer födda utanför Europa och personer med en funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga.

Utskottet kan inte nog betona att för att öka sysselsättningen och minska långtidsarbetslösheten är det av största vikt att de som söker jobb ges möjlighet till utbildning som ökar deras anställningsbarhet. Det är en stor utmaning att rusta och matcha dessa grupper och utskottet välkomnar regeringens vällovliga reformer i detta syfte, bl.a. möjligheten att deltidsstudera vid sidan av deltagande i jobb- och utvecklingsgarantin och yrkesinriktade kurser på folkhögskola, liksom de ökade satsningarna på lönestöden för personer med funktionsnedsättning.

Utskottet kan konstatera att Moderaterna, Centerpartiet, Folkpartiet och Kristdemokraterna i sina respektive budgetmotioner för utgiftsområde 13 föreslår ramar som är lägre än regeringens, medan Sverigedemokraterna föreslår en väsentligt lägre ramnivå än regeringens. För utgiftsområde 14 föreslår samtliga oppositionspartier väsentligt lägre ramnivåer än regeringen.

När det gäller utgiftsområde 13 vill utskottet till att börja med betona värdet av att det finns en bred majoritet i riksdagen som står bakom Sveriges tradition av en generös migrations- och integrationspolitik. Utskottet välkomnar att Moderaterna, Centerpartiet, Folkpartiet och Kristdemokraterna i sina respektive budgetalternativ gör klart att Sverige ska fortsätta vara ett land som tar ansvar för människor på flykt från krig och förtryck.

I motsats till vad som framförs i Sverigedemokraternas budgetalternativ välkomnar utskottet att människor med andra erfarenheter och kunskaper ges möjlighet att bidra såväl kulturellt som ekonomiskt till vår gemensamma framtid. Utskottet delar inte heller Sverigedemokraternas restriktiva syn på arbetskraftsinvandring.

De integrationsproblem som finns både i samhället i stort och på arbetsmarknaden – och som vare sig ska förminskas eller förenklas – löses enligt utskottets mening framför allt genom att man möjliggör för nyanlända invandrare att bidra till egen försörjning och arbete, bl.a. genom validering av redan förvärvad kunskap och utbildning samt undervisning i svenska. I budgetpropositionen för 2016 föreslås förstärkta resurser på området, bl.a. genom s.k. snabbspår för nyanlända och ett antal åtgärder för en förbättrad validering av utbildning och erfarenheter. Utskottet välkomnar dessa förslag till ökade insatser.

När det gäller utgiftsområde 14 kan utskottet konstatera att alliansparti erna delvis gör olika bedömningar av tidigare genomförda reformer, det gäller exempelvis synen på nedsättningen av arbetsgivaravgifterna för unga. Denna reform – av flertalet expertinstanser utdömd som dyr och ineffektiv – är det nu bara Centerpartiet som vill ha återinförd i sin mest omfattande form.

De viktiga skiljelinjerna mellan regeringens och alliansparti ernas förslag grundar sig i huvudsak på synen på vad som driver utvecklingen framåt – är det skattesubventioner för enskilda företag och vissa hushåll eller är det investeringar i välfärd och utbildning?

Den tidigare regeringen talade i flera budgetpropositioner om de ganska fantastiska sysselsättningseffekter som skulle bli följden av olika skattesänkningar. Prognoserna flyttades fram år efter år, men utfästelserna infriades aldrig. Och egentligen vet vi att lägre skatter inte ger fler jobb; forskning på området har visat att de länder i världen som har lägst skatt inte är de som också har högst sysselsättning (se t.ex. Kleven 2014). Därmed ifrågasätter utskottet också oppositionspartiernas förslag på budgetens inkomstsida, vare sig det gäller ineffektiva skatteundantag som nedsättningen av arbetsgivaravgifterna för unga eller ytterligare jobbskatteavdrag.

Självklart påverkar alla skatter ekonomin. Men enligt utskottet är det lika självklart att det som skatterna används till också skapar jobb och tillväxt. De som exempelvis går från att ha varit arbetslösa till att få ett traineejobb eller en extratjänst får ett meningsfullt och samhällsekonomiskt viktigt arbete, med positiva effekter på sysselsättningen och BNP som följd. De skattehöjningar och besparingar som regeringen nu föreslår går tillbaka till samhället för att vi ska bygga Sverige starkt. Detta är enligt utskottet en ansvarsfull finansiering som gör det möjligt att presentera viktiga reformer och investeringar för fler jobb.

Utskottet noterar vidare att flera av oppositionspartierna vill sänka ersättningsnivåerna i arbetslöshetsförsäkringen. I sammanhanget vill utskottet betona arbetslöshetsförsäkringens roll för att underlätta omställning och ge ekonomisk trygghet vid perioder av arbetslöshet. I september 2015 höjdes den inkomstrelaterade ersättningen till 910 kronor de första 100 dagarna i ersättningsperioden och därefter till 760 kronor per dag. Samtidigt höjdes grundbeloppet till 365 kronor per dag. Enligt utskottet bidrar inkomsttryggheten bl.a. till en god matchning genom att personer kan söka och acceptera arbeten som de har lämpliga kvalifikationer för.

Mot denna bakgrund anser utskottet att regeringens förslag i proposition 2015/16:1 om utgiftsramar för 2016 för utgiftsområdena 13 Jämställdhet och nyanlända invandrares etablering och 14 Arbetsmarknad och arbetsliv, de preliminära utgiftsramarna för respektive utgiftsområde 2017 och 2018 samt inkomstberäkningarna i berörda delar i enlighet med vad som föreslås i budgetpropositionen bör tillstyrkas. Motionärernas förslag bör avstyrkas i motsvarande delar.

Stockholm den 22 oktober 2015

På arbetsmarknadsutskottets vägnar

Raimo Pärssinen

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Raimo Pärssinen (S), Annelie Karlsson (S), Katarina Brännström (M), Ann-Christin Ahlberg (S), Sven-Olof Sällström (SD), Hanif Bali (M), Annika Qarlsson (C), Marco Venegas (MP), Eva-Lena Jansson (S), Fredrik Malm (FP), Ali Esbati (V), Helén Pettersson i Umeå (S), Magnus Manhammar (S), Jenny Petersson (M), Boriana Åberg (M), Magnus Persson (SD) och Annika Eclund (KD).

Avvikande meningar

1. Utgiftsramar för utgiftsområdena 13 Jämställdhet och nyanlända invandrares etablering och 14 Arbetsmarknad och arbetsliv m.m. (M)

Katarina Brännström (M), Hanif Bali (M), Jenny Petersson (M) och Boriana Åberg (M) anför:

Sverige beskrivs ofta som ett av världens bästa länder att leva och växa upp i. Vi har en hög levnadsstandard, vår ekonomi är en av Europas starkaste och vi kommer högt upp såväl i rankningar över innovationskraftiga länder som i olika välfärdsmätningar. Men vi behöver göra mer för att fortsätta utvecklas i samma höga takt som vi gjort historiskt. Sverige står inför flera stora utmaningar framöver. Trots att fler vill arbeta är trösklarna in i arbete fortfarande höga för dem med låga inkomster. Vi ser ett nytt utanförskap växa fram som genom långvarig strukturell arbetslöshet drabbar unga människor och utrikes födda särskilt hårt. Dessutom ställer en allt tuffare internationell konkurrens höga krav på våra företag och deras jobbskapande.

Det här är avgörande framtidsfrågor för Sverige. De reformförslag vi presenterar är fokuserade på hur jobben ska bli fler. Vi vill minska utanförskapet och stärka incitamenten för att arbeta genom att stå upp för rimliga skattenivåer, stärka investeringar i utbildning och infrastruktur och värna företagsklimatet. Fler i arbete är avgörande för att få mer kunskap i skolan, högre kvalitet i välfärden och ett starkare Sverige.

För utgiftsområde 13 föreslår Moderaterna en ram som ligger 1 025 miljoner kronor lägre än regeringens förslag. Krig, konflikter och oroligheter runt om i världen orsakar i dag de kraftigaste flyktingströmmarna sedan andra världskriget. I en orolig omvärld söker sig många till Sverige för att söka skydd från krig och förtryck. Sverige ska fortsatt ta ansvar för att erbjuda människor skydd i tider då många flyr från krig och förföljelser. Samtidigt finns stora behov av att förbättra integrationen för att bättre kunna ta till vara potentialen hos dem som kommer hit. När nu väldigt många, på bara några år, väntas få uppehållstillstånd i Sverige finns en stor risk att segregation, arbetslöshet och utanförskap förvärras om inte politiken möter de nya utmaningarna. Moderaterna har omprövat sin migrations- och integrationspolitik. Vi vill bl.a. se en tydligare arbetslinje i migrations- och integrationspolitiken, ett mer kostnadseffektivt mottagande med individualiserade insatser och fler vägar in i jobb.

Moderaterna vill att staten tar ett större ansvar för integrationspolitiken och därför ska Arbetsförmedlingens etableringsuppdrag förlängas från dagens två år till tre år från 2017. Att staten tar ett större ansvar för individens insatser och försörjning kommer att bidra till att kommunerna ökar sitt mottagande så

att kommunplaceringar för nyanlända går snabbare och fler kan påbörja sina etableringsinsatser.

Som ett komplement till den förlängda etableringsplanen vill Moderaterna återinföra de prestationsbaserade medlen för att underlätta för de kommuner som tar emot mest. Moderaterna prioriterar en förstärkt arbetslinje och ett system som ger högre ersättningar för de kommuner som tar en större del av ansvaret.

För att öka drivkrafterna till jobb bland nyanlända vill Moderaterna återinföra och förlänga jobbstimulansen i etableringsersättningen, vilket innebär att en nyanländ kan arbeta under sex månader utan att förlora sin ersättning. Samtidigt bör aktivitetskraven under etableringstiden skärpas. Deltagande i insatser ska följas upp under etableringstiden.

Arbete är en hörnsten i ett jämställt samhälle. Alliansregeringens reformer för att förbättra drivkrafterna för arbete och minska utanförskapet har bidragit till ökade förutsättningar för ekonomisk jämställdhet. Det har blivit mer lönsamt för alla att gå från utanförskap till arbete tack vare jobbskatteavdraget. Eftersom förbättringen relativt sett varit som störst för låg- och medelinkomsttagare har drivkrafterna till arbete har stärkts mer för kvinnor än för män. Att vänsterregeringen nu vill rulla tillbaka arbetslinjen slår enligt vår mening fel ur ett jämställdhetsperspektiv. Och särskilt bekymmersamt blir det för en regering som vill kalla sig för feministisk. Moderaterna vill fortsätta sänka skatten med tyngdpunkt mot dem som har lägst inkomster, inte minst för att göra det mer lönsamt för kvinnor att arbeta.

För utgiftsområde 14 föreslår Moderaterna en ram som ligger 3 945 miljoner kronor lägre än regeringens förslag. Det nya utanförskap vi ser i Sverige kan beskrivas med att många människor aldrig får sitt första jobb och över huvud taget inte kommer in på arbetsmarknaden. Regeringens politik med stora skattehöjningar på jobb och företagande riskerar att leda till att Sveriges jobbtillväxt bromsas upp. Trösklarna in på arbetsmarknaden höjs och det är unga och utrikes födda som drabbas allra hårdast. Ytterligare trösklar växer i dag fram genom att kunskapskraven på arbetskraften ökar. Antalet jobb som kan utföras med endast grundskoleutbildning minskar samtidigt som kraven på att förvärvsarbetande ska kunna byta arbetsplats, yrke eller bransch ökar.

Att bekämpa utanförskapet i dag måste i mycket hög utsträckning syfta till att ge unga utan utbildning och utrikes födda utan svenska erfarenheter betydligt större möjligheter att ta klivet in på arbetsmarknaden. Flera strukturella problem som finns på arbetsmarknaden är särskilt problematiska för dessa grupper.

Moderaterna anser att det behövs flera vägar till det första jobbet. Att sänka kostnaderna för och osäkerheten med att anställa minskar arbetsgivarens risktagande och gör att fler vågar öppna dörren. Bättre möjligheter behövs för att pröva om en arbetssökande fungerar på arbetsplatsen och för de specifika uppgifter som ska utföras. Den låga flexibiliteten på arbetsmarknaden hör enligt Moderaterna till svagheterna i den svenska modellen. För att i någon

mån sänka trösklarna in på arbetsmarknaden vill Moderaterna förlänga tiden för provanställningar från sex till tolv månader.

Moderaterna vill också införa en ny anställningsform i lagen om anställningsskydd (LAS): en ”Förstajobbetanställning”. Anställningen ska vara tidsbegränsad och innehålla vissa utbildningsinslag där arbetsgivaren och arbetstagaren kommer överens om vad utbildningsinnehållet ska bestå av. Arbetsförmedlingen och Komvux får i uppdrag att ansvara för stödstrukturer av utbildningsinnehållet. Krav på kollektivavtal ställs inte för de arbetsgivare som väljer att anställa medarbetare genom en Förstajobbetanställning.

Moderaterna vill utveckla reformen med yrkesintroduktionsanställningarna – möjligheten att lära sig jobbet på jobbet – som vi vill ska gälla även för nyanlända och långtidsarbetslösa. För att hjälpa personer som varit arbetslösa en längre tid vill vi även införa ny reform, s.k. matchningsanställningar. Den arbetssökande får tidsbegränsade subventionerade anställningar hos en aktör, t.ex. ett rekryteringsföretag, inom ramen för vilka det erbjuds handledning, kompetensutveckling och intensifierade förmedlings- och matchningsinsatser.

I fråga om arbetslöshetsförsäkringen vill vi betona dess funktion som en effektiv omställningsförsäkring. Nivån på taket i ersättningen, samt ersättningens avtrappning, bör vara sådan att den tydligt uppmuntrar till att söka och skaffa jobb. Moderaterna föreslår därför att under de 300 första dagarna av arbetslösheten sänks ersättningen till 760 och kronor per dag och därefter till 680 kronor per dag.

På budgetens inkomstsida vill moderaterna bl.a. införa ett ”Förstajobbetavdrag, vilket ger en tydlig skattelättnad riktad till dem med låga arbetsinkomster. Förstajobbetavdraget säkerställer att de som vill – och bör – ta klivet in på arbetsmarknaden och få sitt allra första jobb har tydliga ekonomiska drivkrafter att också göra det.

För att öka incitamenten för arbetsgivare att våga ta steget och anställa unga med kortare utbildning bör en nedsättning av arbetsgivaravgifterna för de allra yngsta införas. Satsningen fokuseras till de allra yngsta, ungdomar yngre än 21 år, för att träffa de ungdomar som står längst ifrån arbetsmarknaden och som skulle ha låg sannolikhet att hitta arbete annars. En riktad nedsättning kompletterar Moderaternas Förstajobbetavdrag för att nå och bryta det nya utanförskapet.

Anställning inom RUT-branschen är en viktig väg in på arbetsmarknaden för många som har begränsad utbildningsbakgrund eller varit borta länge från arbetsmarknaden. Att som regeringen gör sänka taket i RUT-avdraget riskerar att stänga dörren till arbetsmarknaden för människor som har begränsad utbildning och svag anknytning till arbetsmarknaden. Det är fel väg att gå. För att bredda vägarna till arbete bör RUT-avdraget i stället utvidgas till att även omfatta flyttjänster.

Mot bakgrund av det ovan anförda anser vi att motion 2015/16:3043 (M) bör tillstyrkas i de delar som berör utskottets beredningsområde. Regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas, likaså övriga partiers förslag.

2. Utgiftsramar för utgiftsområdena 13 Jämställdhet och nyanlända invandrares etablering och 14 Arbetsmarknad och arbetsliv m.m. (SD)

Sven-Olof Sällström (SD) och Magnus Persson (SD) anför:

Sverigedemokraterna är ett socialkonservativt parti med nationalistisk grundsyn som betraktar värdekonservatism och upprätthållandet av en solidarisk välfärdsmodell som de viktigaste verktygen i byggandet av det goda samhället. Partiets övergripande mål är att formera en demokratisk, politisk rörelse som slår vakt om den gemensamma nationella identitet som har utgjort grunden för framväxten av välfärdsstaten och vårt lands fredliga och demokratiska utveckling.

Sverigedemokraterna eftersträvar ett försiktigt framåtskridande som baseras på varsamhet, eftertanke och långsiktigt ansvarstagande. Vi eftersträvar ett demokratiskt, jämställt och miljövänligt samhälle där alla medborgare skyddas av, och är lika inför, lagen. Genom att kombinera frihet och trygghet, individualism och gemenskap hoppas vi kunna skapa ett folkhem som i så hög grad som möjligt är präglat av trygghet, välstånd, demokrati och en stark inre solidaritet.

Sverigedemokraterna står fritt från såväl socialismens som liberalismens ekonomiska teorier och kan därför inta ett pragmatiskt och verklighetsanpassat förhållningssätt i ekonomiska frågor. Förutsatt att det kan gagna Sverige och dess medborgare är vi öppna för samtal, diskussioner och samarbeten med alla andra partier.

Sverigedemokraterna avvisar flertalet av regeringens förslag som vi menar slår mot sysselsättningen – det gäller bl.a. förändringarna i husavdraget, jobbskatteavdraget och löneskatten för äldre. Sverigedemokraterna anser att regeringens ensidiga fokus på en oekonomisk och inhuman massinvandring måste brytas och att det inom arbetsmarknadspolitiken måste till satsningar som leder till verkliga jobb i stället för låtsasjobb inom olika program. Vi motsätter oss de stora satsningarna på traineejobb och extratjänster vilket ger nödvändigt utrymme för andra och viktigare reformer.

För utgiftsområde 13 föreslår Sverigedemokraterna en utgiftsram som är 10 404 miljoner kronor lägre än regeringens förslag.

I fråga om asylinvandringen vill Sverigedemokraterna ställa tydligare krav på att förstalandsprincipen följs och kombinera detta med skärpt gränsbevakning, inte minst vid Öresundsbron och färjehamnar. På så sätt beräknar vi kunna minska asylinvandringen med omkring 95 procent i princip omedelbart. Samtidigt bör arbetskraftsinvandringen från tredjeländer moderniseras till att ha fokus på hög- i stället för lågkvalificerad arbetskraft.

Med Sverigedemokraternas realistiska inriktning på invandringspolitiken kommer behovet av en aktiv och kostsam integrationspolitik att upphöra. Med hanterbara volymer samt en mer behovsanpassad politik kommer integrationsprocessen att ske per automatik och mer naturligt. Detta innebär

att integrationspolitiken i nuvarande form helt ska slopas. Däremot ska Sverige fortsatt erbjuda språkundervisning samt obligatorisk samhällsorientering för nyanlända invandrare.

För utgiftsområde 14 föreslår Sverigedemokraterna en utgiftsram som är 1 371 miljoner kronor lägre än regeringens förslag.

Den höga och långvariga arbetslösheten förklaras i huvudsak av att den s.k. missmatchningen på arbetsmarknaden har tilltagit. Trots att företag vill anställa och trots att det finns arbetslösa som söker jobb, så går det inte att matcha arbetstagare mot arbetsgivare. Enligt Sverigedemokraterna beror detta i första hand på en mycket hög invandring av individer vars generella utbildningsnivå gör det svårt för dem att konkurrera på den svenska arbetsmarknaden.

Ett sätt att möta företagens skriande behov av yrkeskunniga är införandet av lärlingsjobb. Den nya anställningsformen skulle möjliggöra för en arbetsgivare att anställa en ung lärling med en provanställningsperiod om tolv månader i stället för dagens sex och där arbetsgivaravgiften är helt avskaffad. Lärlingsanställningen ska också kunna ges som provanställning i upp till ett år, i stället för dagens maximala längd om sex månader på en provanställning. Vidare ska lärlingen också kunna anställas till 75 procent av ingångslönen i samråd med arbetsmarknadens parter.

Till de övriga reformer som Sverigedemokraterna föreslår hör bl.a. att arbetslöshetsförsäkringen bör vara obligatorisk och betraktas som en del av socialförsäkringssystemet och därmed vara helt skattefinansierad. När det gäller taket i ersättningen ställer sig Sverigedemokraterna bakom den höjning som regeringen utför men vill se en starkare ersättning i början av perioden med en snabbare avtrappning då försäkringen mer får karaktären av just en omställningsförsäkring och mindre av ett mer långvarigt bidrag.

På arbetsmiljöområdet anser Sverigedemokraterna att det behövs flera förstärkningar. För att kontrollera att arbetsmiljölagstiftningen följs behöver Arbetsmiljöverkets anslag ökas så att fler arbetsplatsbesök kan genomföras. Förslag läggs även om ett arbetsmiljöbidrag riktat till företagen för att uppmuntra till ett aktivt arbete för en bättre arbetsmiljö. För att främja forskning på området vill Sverigedemokraterna också inrätta ett nationellt kunskapscenter för arbetsmiljö.

När det gäller turordningsreglerna anser vi att dagens regelverk inte är tillräckligt flexibelt, vilket framförallt leder till att ungdomars intressen åsidosätts genom om sist-in-först-ut-principen. Arbetsgivare kan enkelt reglera storleken på sin personalstyrka men har betydligt svårare att reglera dess sammansättning. För att ge arbetsgivarna större möjligheter att behålla nyckelpersoner med rätt kompetens vill vi utöka det antal tillåtna undantag som medges från två till fem.

På budgetens inkomstsida vill Sverigedemokraterna bl.a. helt avskaffa den allmänna löneavgiften för samtliga företag med upp till nio anställda.

Mot bakgrund av det ovan anförda anser vi att motion 2015/16:761 (SD) bör tillstyrkas i de delar som berör utskottets beredningsområde. Regeringens

förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas, likaså övriga partiers förslag.

3. Utgiftsramar för utgiftsområdena 13 Jämställdhet och nyanlända invandrares etablering och 14 Arbetsmarknad och arbetsliv m.m. (C)

Annika Qarlsson (C) anför:

Centerpartiets arbetsmarknadspolitik vilar på tre ben. För det första måste det bli enklare för arbetssökande att lära sig på jobbet och att öka sin kompetens och sin anställningsbarhet. Det uppnås bl.a. genom att utöka de s.k. introduktionsjobben, som kombinerar arbete med utbildning och handledning, till fler grupper samtidigt som små företag tillåts erbjuda dessa jobb.

För det andra måste matchningen på arbetsmarknaden förbättras. Det görs bl.a. genom införandet av en jobbfixarpeng, en peng som gör det möjligt för den arbetssökande att själv välja den arbetsförmedlare som hen har förtroende för, och där majoriteten av pengen delas ut endast efter att den arbetssökande kommit varaktigt i arbete. Ett första steg tas genom ett regionalt pilotprojekt. Vi förbättrar också matchningen genom att banta ineffektiva arbetsmarknadspolitiska program till förmån för jobbskapande reformer. Arbetspraktik och arbetsmarknadsutbildningar bör i högre grad ersättas av introduktionsjobb och lärlingsanställningar samt reguljära utbildningsplatser. Därtill bör lönesubventioner i högre grad riktas mot de som står längre ifrån arbetsmarknaden. De resurser som sparas kan i stället användas för att stimulera framväxten av jobb, inte minst i små företag.

För det tredje måste arbetsmarknaden bli flexiblare och tryggare. Svensk arbetsmarknad är i dag stel. Att anställa medför stora risker för det aktuella företaget. Det bidrar särskilt till att vissa grupper, som exempelvis unga och nyanlända, får svårare att etablera sig. Därtill leder svensk arbetsrätt till inlåsningseffekter, där personer blir kvar på jobb de inte trivs med. Det ökar i sin tur risken för ohälsa och sjukskrivningar.

För Centerpartiet är de små och växande företagen centrala för jobben, de skapas underifrån, inte ovanifrån av staten. Under de senaste två mandatperioderna har det enligt partiet blivit enklare och lönsammare att driva företag men reformarbetet måste fortsätta och de ekonomiska incitamenten ytterligare förbättras.

För utgiftsområde 13 föreslår Centerpartiet en ram som ligger 101 miljoner kronor lägre än regeringens förslag. Centerpartiet värnar asylrätten och ställer krav på ett bra mottagande så att de som söker sig hit snabbt kan komma till sin rätt i ett nytt land. Vi kan i dag konstatera att både mottagandet av flyktingar och integrationspolitiken är illa organiserade och i stora delar har misslyckats. En ny arbetslinje i migrations- och integrationspolitiken kräver reformer som undanröjer byråkratiska hinder och trösklarna in på arbetsmarknaden. Det är nödvändigt för att nyanlända snabbare ska komma in på arbetsmarknaden, få en bostad och bli en del av samhället.

Kommunerna är nyckelaktörer i den svenska integrationspolitiken. De allra flesta kommuner vill vara med och ta sitt ansvar för flyktingmottagandet. Vi vill flytta ansvaret för och finansieringen av de statliga integrationssystemen till kommunerna. Det skulle innebära avsevärda förstärkningar av kommunernas resurser för mottagandet och etableringen, och ge dem de nödvändiga redskapen för att lokalt förbättra arbetsmarknadsintegrationen.

Kommunerna tar ett mycket ojämnt fördelat ansvar i flyktingmottagandet. En jämnare fördelning av flyktingmottagandet i Sveriges kommuner är viktig för att integrationen ska fungera bättre. Centerpartiet anser dock att det i dagsläget inte är aktuellt att införa ett tvång för alla kommuner att ta emot asylsökande då det skulle strida mot det kommunala självbestämmandet och sannolikt inte leda till ett effektivt mottagande.

För att åstadkomma en jämnare fördelning föreslås i stället att varje kommun ska tilldelas ett tydligt nyckeltal där kvotflyktingar, ensamkommande, asylsökande, nyanlända och anhöriga räknas in. De kommuner som inte tar sitt ansvar för flyktingmottagande måste skyndsamt ta fram en handlingsplan för att kunna öka sitt mottagande. De kommuner som trots handlingsplaner inte klarar sitt uppdrag åläggs att betala en avgift för att kompensera kostnaderna för de kommuner som i stället tar ett större ansvar än vad som kan förväntas av dem.

En viktig del i integrationsarbetet handlar om att skapa mötesplatser och förhindra att sociala barriärer mellan människor med olika bakgrund växer sig starka. För människor som flytt från auktoritära regimer kan ofta civilsamhällets företrädare skapa mer förtroende än offentliga tjänstemän. Centerpartiet vill därför omfördela omfattande resurser till det civila samhället som spelar en viktig roll i integrationsarbetet.

För utgiftsområde 14 föreslår Centerpartiet en utgiftsram som ligger 6 341 miljoner kronor lägre än regeringens förslag. Centerpartiet anser att det behövs en ny giv på arbetsmarknaden, och det är inte minst matchningen och flexibiliteten som måste förbättras. För att finansiera alternativa förmedlingsaktörer föreslår vi som ovan nämnts att en jobbfixarpeng införs. Tanken är att jobbfixarpengen följer med den arbetssökande så att denne kan välja önskad förmedlare. Arbetsförmedlingens myndighetsutövning kan på detta sätt förtydligas och inriktas mot certifiering, kontroll och resultatorienterad styrning av fristående arbetsförmedlare.

Till de reformer som Centerpartiet vill utveckla hör yrkesintroduktionsanställningarna – möjligheten att lära sig jobbet på jobbet – som partiet vill ska gälla även för nyanlända och långtidsarbetslösa.

För de långtidsarbetslösa vill Centerpartiet pröva s.k. matchningsanställningar, vilka ska vara subventionerad tidsbegränsade anställningar hos en aktör, t.ex. ett rekryteringsföretag, inom ramen för vilka det erbjuds handledning, kompetensutveckling och intensifierade förmedlings- och matchningsinsatser.

Arbetsrätten är enligt Centerpartiet orättvis på så sätt att den hindrar de som ofta har en svag ställning på arbetsmarknaden, dvs. ungdomar och nyanlända,

att få ett fast jobb. Kompetens, inte anställningstid, bör exempelvis utgöra grunden i turordningsreglerna i lagen om anställningsskydd (LAS). Centerpartiet anser att om inte parterna på egen hand gör tillräckligt för att sänka trösklarna till arbetsmarknaden måste politiken träda in.

På budgetens inkomstsida föreslår Centerpartiet bl.a. att arbetsgivaravgifterna slopas helt de första två åren när en enmansföretagare anställer sin första medarbetar. När det gäller RUT-avdraget vill Centerpartiet utveckla det till att även innefatta it-tjänster och flyttjänster. På så sätt skapas det ännu fler jobb i ännu fler branscher. Centerpartiet vill även återinföra nedsättningen av arbetsgivaravgifterna för unga.

Mot bakgrund av det ovan anförda anser jag att motion 2015/16:3223 (C) bör tillstyrkas i de delar som berör utskottets beredningsområde. Regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas, likaså övriga partiers förslag.

4. Utgiftsramar för utgiftsområdena 13 Jämställdhet och nyanlända invandrares etablering och 14 Arbetsmarknad och arbetsliv m.m. (FP)

Fredrik Malm (FP) anför:

Folkpartiet vill införa ett nytt sysselsättningsmål för Sverige. Regeringens arbetslöshetsmål styr fel, är oklart formulerat och kommer av allt att döma inte att nås. I stället för ett relativt arbetslöshetsmål föreslår vi att det inrättas ett absolut sysselsättningsmål. Folkpartiet föreslår att målet formuleras enligt följande:

- Sysselsättningen bland hela befolkningen (15–74 år) ska till 2025 öka till 70 procent. År 2020 ska vi ha nått halvvägs till 68,5 procent.
- Sysselsättningen bland unga (15–24 år) ska till 2025 öka till 45 procent. År 2020 ska vi ha nått halvvägs.
- Sysselsättningen bland utrikes födda ska till 2025 öka till 65 procent. År 2020 ska vi ha nått halvvägs.
- Sysselsättningen för äldre (65–74 år) ska till 2025 öka till 25 procent. År 2020 ska vi ha nått halvvägs.

Genom att utforma politiken utifrån ett sysselsättningsmål och dela upp det i delmål för unga, utrikes födda och äldre kommer vi att leda politiken rätt. Det är unga och utrikes födda som har störst problem på den svenska arbetsmarknaden, och ska vi klara välfärden måste vi se till att fler människor arbetar längre upp i åldrarna. Detta mål kommer att vägleda Folkpartiet i den breda förnyelse som nu pågår av vår ekonomiska politik. Redan nu kan vi presentera ett antal åtgärder för att viktiga steg mot högre sysselsättning ska tas.

För utgiftsområde 13 föreslår Folkpartiet en ram som ligger 699 miljoner kronor lägre än regeringens förslag. Just nu kommer fler flyktingar än någon gång tidigare sedan andra världskriget till Sverige. Det kostar inledningsvis

pengar och gör att vi har behov av att hela tiden utveckla politiken för mottagande. Rätt hanterat blir dagens asylmottagande en tillgång för Sverige.

Folkpartiet förbättrade i regeringsställning integrationspolitiken. Vi bröt mot en långvarig omhändertagandementalitet och fokuserade tydligt på jobb, förbättrade valideringen och satsade på fler kompletterande utbildningar för utrikes födda akademiker. Sverige får höga betyg i internationella jämförelser när just integrationspolitiken granskas. Men detta räcker inte. För att klara av ett ökat asylmottagande måste vi ha en politik som håller hela vägen och som ger människor verkliga möjligheter att komma in i det svenska samhället. Det kräver viktiga och brådskande reformer. Framför allt krävs en öppen, flexibel och modern arbetsmarknad och förändringar på bostadsmarknaden som underlättar byggande och gör det möjligt för fler att få sin första bostad.

Det tar fortfarande för lång tid för nyanlända att få jobb och generellt sett är sysselsättningsgraden lägre för utrikes födda, särskilt utrikes födda kvinnor, än för personer födda i Sverige. Fler kommuner måste göra mer. Flyktingmottagandet är ett nationellt åtagande och ansvaret måste vara gemensamt. Många kommuner tar ett stort ansvar, medan andra inte gör tillräckligt. Denna extraordinära situation kräver mer av alla. Vi anser därför att staten ytterst ska kunna ålägga kommuner att ta emot fler. För att ge kommunerna bättre förutsättningar att ta emot fler nyanlända behöver också det statliga stödet till kommunerna öka.

Regeringen föreslår ett avskaffande av den prestationsbaserade ersättningen till kommuner som tar ett stort ansvar för mottagandet men höjer samtidigt den statliga schablonersättningen per nyanländ. Folkpartiet vill i stället se ett annat system som innehåller både ett reformerat prestationsbaserat stöd och en höjd schablonersättning per nyanländ.

Jobblinjen i integrationspolitiken behöver stärkas ytterligare. Alliansregeringen gjorde för lite för att modernisera arbetsmarknaden, något som är en förutsättning för en effektiv integrationspolitik. Nu krävs fortsatta jobbskapande åtgärder och en öppnare arbetsmarknad med lägre trösklar till jobb och modernare arbetsrätt för att öka rörligheten på arbetsmarknaden. Det måste bli billigare – inte dyrare – att anställa. Vi måste öppna upp en arbetsmarknad för fler enkla jobb. RUT-reformen måste utvecklas, inte försämras.

För utgiftsområde 14 föreslår Folkpartiet en ram som ligger 5 776 miljoner kronor lägre än regeringens förslag. I den budgetproposition som nu lagts på riksdagens bord upprepar regeringen den politik som riksdagen förra hösten avslog. Risken är uppenbar att regeringen redan har gett upp sitt arbetslöshetsmål. Ingenting tyder i dag på att det kommer nås. I stället för strukturreformer för fler jobb är det breda skattehöjningar och återställare som aviseras. Så borde det inte vara.

Sverige behöver en annan sysselsättningspolitik än den som regeringen nu för. Vi behöver reformer både för fler kunskapsintensiva jobb, men också för fler enklare jobb. Genom en breddning av arbetsmarknaden kan vi få en hög sysselsättning, lägre utanförskap och mer resurser till välfärden.

Folkpartiet föreslår sänkta arbetsgivaravgifter för unga, förhöjt jobbskatteavdrag också för dem som under årets ingång fyllt högst 63 år samt en stegvis avskaffad värnskatt. Vi avvisar samtidigt den absoluta majoriteten av regeringens skattehöjningar. Bland annat föreslår Folkpartiet oförändrat tak för RUT-avdraget och fortsatt 50-procentig subventionsgrad för ROT-avdraget. Folkpartiets inriktning är att den svenska arbetsmarknaden behöver mer av flexibilitet. Låg grad av löneflexibilitet riskerar att bidra till högre arbetslöshet än nödvändigt under perioder av låg efterfrågan, och relativt höga lägstalöner stänger dörren för breda grupper som under en kortare eller längre period av sitt arbetsliv har en lägre produktivitet.

Samtidigt vill Folkpartiet öka tryggheten i omställning genom en starkare arbetslöshetsförsäkring. Som enskilda åtgärder innebär sannolikt en obligatorisk arbetslöshetsförsäkring och ett högre tak en något dämpad sysselsättning. Därför bör en reformering av arbetslöshetsförsäkringen kombineras med reformer som ökar sysselsättningen. I skarp kontrast till detta föreslår regeringen nu i stället reformer som trycker tillbaka sysselsättningen.

Vi upprepar också vårt löfte att i regeringsställning bjuda in till trepartssamtal för ökad lönespridning. För att kunna trycka tillbaka arbetslösheten är det centralt att anställningskostnaden i yrken med lägre förkunskapskrav inte ökar. Här har parterna ett avgörande ansvar, men politiken kan och ska bidra. Genom trepartssamtal vill vi undersöka om det finns politiska åtgärder som kan underlätta för parterna att sluta avtal som inte pressar upp lägstalönerna.

Mot bakgrund av det ovan anförda anser jag att motion 2015/16:3244 (FP) bör tillstyrkas i de delar som berör utskottets beredningsområde. Regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas, likaså övriga partiers förslag.

5. Utgiftsramar för utgiftsområdena 13 Jämställdhet och nyanlända invandrares etablering och 14 Arbetsmarknad och arbetsliv m.m. (KD)

Annika Eclund (KD) anför:

Hos varje människa finns ett behov av att få känna gemenskap med andra, ta eget ansvar och utvecklas som person. Att ha ett arbete eller annan meningsfull sysselsättning att gå till är därför av största vikt för varje enskild person. Arbetsmarknadspolitik handlar därmed om mycket mer än samhällsekonomisk effektivitet och de offentliga finanserna. Det handlar om förvaltarskap och om att se till att alla får en chans att utveckla sina förmågor. Vi vill ha ett samhälle som tar vara på människors möjligheter och inneboende förmåga. Människans värde sitter inte i hur mycket hon arbetar eller hur produktiv hon är, men arbetets betydelse för enskildas utveckling är mycket stor.

Arbetet har också en avgörande betydelse för möjligheten att bygga trygga familjer. Om man har ett arbete har man bättre förutsättningar att både bilda

familj och ge sina barn goda uppväxtvillkor. Detta betyder inte på något sätt att de som saknar arbete skulle vara sämre föräldrar, utan helt enkelt att möjligheterna att få livet att fungera blir betydligt enklare om man har ett arbete och en egen försörjning.

Av dessa skäl ser vi med extra stort allvar på den höga arbetslösheten bland ungdomar. Yngre personer som saknar jobb får svårare att ordna med egen bostad och det är inte orimligt att tänka sig att arbetslösheten gör att möjligheten att bilda familj skjuts upp. Därför behövs det tas krafttag för att minska ungdomsarbetslösheten och det finns anledning att pröva nya vägar och nya reformer för att klara av denna utmaning.

Andra grupper som också har det tufft på den svenska arbetsmarknaden är utrikes födda, äldre och personer med funktionsnedsättning. Vi ser med stor oro på hur regeringen på olika sätt försvårar för dessa grupper att komma in på och stanna kvar på arbetsmarknaden. Försämrat RUT-avdrag, höjd löneskatt för äldre m.m. gör inte situationen bättre för dessa grupper, utan höjer enbart kostnaderna för att anställa eller anlita dem. Långtidsarbetslösa är naturligtvis också en grupp som har en utsatt situation. För denna grupp behövs det också nya insatser för att ge dem möjlighet att komma tillbaka till arbetsmarknaden med riktiga jobb.

Kristdemokraterna vill att arbetsmarknadspolitiken ska ha full sysselsättning som det övergripande målet. Alla kan inte arbeta 100 procent av heltid, men alla ska ha möjlighet att arbeta 100 procent av sin förmåga. Allt annat är slöseri med mänskliga resurser. Följden av långvarigt utanförskap är ofta personliga och sociala problem. Arbete ger också den enskilde direkt möjlighet att få bättre ekonomi och påverka sin situation. Därför är det viktigt med en kraftfull politik för att bryta utanförskapet.

För utgiftsområde 13 föreslår Kristdemokraterna en utgiftsram som är 1 176 miljoner kronor lägre än regeringens förslag.

Kristdemokraterna välkomnar regeringens förslag om en höjd ersättning till kommunerna som möjliggör ett bättre mottagande av nyanlända. Till skillnad från regeringen vill vi dock ha både en prestationsbaserad del och en höjd schablonersättning per nyanländ.

För att öka jobbchanserna och därigenom förbättra integrationen föreslår vi ett etableringsavdrag som innebär att en nyanländ under sina första fem år har möjlighet att tjäna upp till en halv miljon kronor skattefritt. För att finansiera etableringsavdraget och för att stärka drivkrafterna till arbete föreslås en sänkning av etableringsersättningen med 35 kronor per dag.

För utgiftsområde 14 föreslår Kristdemokraterna en utgiftsram som är 2 399 miljoner kronor lägre än regeringens förslag.

De ökningar av lönestöden som regeringen har aviserat, vilka inkluderar såväl lönebidrag, trygghetsanställning och utvecklingsanställning som offentligt skyddat arbete, menar Kristdemokraterna inte är tillräckliga. Vi vill i högre grad gå den s.k. FunkA-utredningen till mötes och föreslår därför en ökning av lönestöden utöver regeringens förslag.

För att förbättra möjligheten för långtidsarbetslösa att hitta en väg tillbaka till arbete vill Kristdemokraterna införa matchningsanställningar vilka innebär att den arbetssökande får en anställning hos ett av staten upphandlat rekryteringsföretag och stöd genom en kombination av handledning och kompetensutveckling. Det är rekryteringsföretaget som har arbetsgivaransvaret men företaget ska också arbeta aktivt för att den arbetssökande ska få en anställning hos en annan arbetsgivare. Matchningsanställningar kan fungera som ett komplement till andra insatser i jobb- och utvecklingsgarantin. Vi är övertygade att detta är en bättre och mer ändamålsenlig modell än de extratjänster som regeringen väljer att satsa på.

När det gäller arbetslöshetsförsäkringen tycker vi att alla som arbetar och som uppfyller villkoren för försäkringen bör omfattas av den. Regeringen har genomdrivit en relativt kraftig höjning av taket i arbetslöshetsförsäkringen. Det är en ökning som tillsammans med regeringens kraftiga skattehöjningar och företagsfientliga politik riskerar att leda till kraftigt ökad arbetslöshet. Vi förordar därför en nivå för arbetslöshetsförsäkringen där taket sätts till 760 kronor per dag under de 300 första dagarna och därefter till 680 kronor per dag. För att stärka arbetslösförsäkringens långsiktiga utveckling och undvika att den urholkas föreslår vi att taket i arbetslöshetsförsäkringen indexeras årligen. På samma premiss som att vi har en allmän och obligatorisk sjukförsäkring bör vi ha en allmän och obligatorisk a-kassa.

På budgetens inkomstsida vill Kristdemokraterna bl.a. behålla de sänkta arbetsgivaravgifterna för ungdomar under 22 år. För att öka drivkrafterna för ungdomar att söka och ta ett första arbete föreslår vi att ungdomar under 25 år får tjäna sin första halvmiljon kronor skattefritt.

För att sänka trösklarna för dem som står långt från arbetsmarknaden vill Kristdemokraterna införa ett nystartsavdrag – ett förstärkt jobbskatteavdrag för dem som går från långtidsarbetslöshet till arbete. Det förstärkta jobbskatteavdraget riktar sig till samma grupp som i dag kan komma ifråga för nystartsjobb. För varje månad utöver ett års arbetslöshet får den enskilde två månaders förstärkt jobbskatteavdrag när personen börjar arbeta.

Inte minst för de unga och nyanlända menar Kristdemokraterna att det är viktigt att värna tjänstesektorn. Här har t.ex. RUT-avdraget öppnat nya marknader och skapat förutsättningar för nya företag och jobb. Att regeringen nu väljer att nedmontera dessa avdrag är ett slag mot alla dessa människor och mot småföretag som vågat ta steget att starta ett företag inom den hushållsnära tjänstesektorn. Kristdemokraterna föreslår i stället att RUT-avdraget utökas till att gälla även andra tjänster, exempelvis tvätteritjänster utanför hemmet.

Mot bakgrund av det ovan anförda anser jag att motion 2015/16:2512 (KD) bör tillstyrkas i de delar som berör utskottets beredningsområde. Regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas, likaså övriga partiers förslag.

Tryck: Elanders, Vällingby 2015